provincie Zuid-Holland

Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

Geconsolideerde versie vanaf 1 september 2026

Interactieve versie: https://omgevingsdocumenten.zuid-holland.nl/omgevingsverordening

Zuid-Hollandse Omgevingsverordening

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Afdeling 1.1 Algemeen

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

1 Bijlage I bij deze verordening bevat begripsbepalingen voor de toepassing van deze verordening en de daarop berustende bepalingen.

2 Begripsbepalingen die zijn opgenomen in een algemene maatregel van bestuur op grond van de Omgevingswet zijn van toepassing op deze verordening, tenzij in de begripsbepalingen in bijlage I anders is bepaald.

Artikel 1.2 (grondslag)

1 Dit besluit berust op de artikelen 2.6, 2.12, eerste lid, 2.13, 2.13a, eerste lid, 2.18, tweede lid, 2.22, 2.39, vierde lid, 2.41, eerste lid, 2.42, tweede lid, 2.44, vierde lid, 4.1, eerste lid, 5.19, eerste lid, 5.34, derde lid, aanhef, onder c, 5.40, eerste en tweede lid, 8.1, derde lid, 8.2, vijfde lid, 16.15, tweede lid, 16.55, derde lid, 18.20, tweede lid, 18.23, eerste lid, aanhef, onder b, 20.1, eerste lid, en 20.6, eerste lid, van de Omgevingswet.

2 Dit besluit berust ook op:
a. artikel 145 van de Provinciewet;
b. artikel 2 van de Scheepvaartverkeerswet;
c. artikel 57 van de Wegenwet; en
d. artikel 2a van de Wegenverkeerswet 1994.

Afdeling 1.2 Toepassingsgebied en doelen

Artikel 1.3 (fysieke leefomgeving)

Deze verordening gaat over de fysieke leefomgeving en activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, bedoeld in artikel 1.2 van de Omgevingswet.

Artikel 1.4 (maatschappelijke doelen van de verordening)

Deze verordening is, met het oog op de doelen van artikel 1.3 genoemd in de Omgevingswet, gericht op:
a. het waarborgen van de veiligheid;
b. het beschermen van de gezondheid;
c. het beschermen van het milieu;
d. het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening;
e. het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden;
f. het behoud van cultureel erfgoed;
g. het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed;
h. de natuurbescherming;
i. het tegengaan van klimaatverandering;
j. een evenwichtige toedeling van functies aan locaties;
k. het behoeden van de staat en werking van infrastructuur voor nadelige gevolgen van activiteiten;
l. het beheer van infrastructuur;
m. het beheer van watersystemen;
n. het beheer van natuurlijke hulpbronnen;
o. het beheer van natuurgebieden.

Artikel 1.5 (toepassing in Zuid-Holland)

Deze verordening is van toepassing in Zuid-Holland, waarvan de geometrische begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II, voor zover er geen andere locatie is aangewezen of geometrisch begrensd.

HOOFDSTUK 2 AANWIJZING EN GEOMETRISCHE BEGRENZING VAN LOCATIES VOOR PROVINCIALE TAKEN

Afdeling 2.1 Stiltegebieden

provincie Zuid-Holland

Artikel 2.1 (aanwijzing en geometrische begrenzing van stiltegebieden)

Stiltegebieden zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 2.2 Grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 2.2 (aanwijzing en geometrische begrenzing van grondwaterbeschermingsgebieden)

1 Grondwaterbeschermingsgebieden zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 De grondwaterbeschermingsgebieden, bedoeld in het eerste lid, zijn onderverdeeld in:
a. waterwingebieden;
b. grondwaterbeschermingszones;
c. boringsvrije zones; en
d. gebieden voor aanvullende strategische voorraden;
waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 2.3 Gesloten stortplaatsen

Artikel 2.3 (aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden gesloten stortplaatsen)

1 Gesloten stortplaatsen zijn de locaties, bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer.

2 Het beperkingengebied met betrekking tot een gesloten stortplaats is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 2.4 Provinciale en regionale vaarwegen

Artikel 2.4 (aanwijzing en geometrische begrenzing provinciale vaarwegen)

1 Provinciale vaarwegen zijn de vaarwegen en bijbehorende werken, bedoeld in bijlage VII, onder A.1.

2 De geometrische begrenzing van provinciale vaarwegen is vastgelegd in bijlage II.

3 Provinciale vaarwegen zijn onderverdeeld in zones die de functie hebben van:
a. vaarstrook;
b. veiligheidsstrook;
c. overige delen van de vaarweg; of
d. veiligheidszone;
waarvan de locaties geometrisch zijn begrensd in bijlage II.

Artikel 2.5 (aanwijzing en geometrische begrenzing regionale vaarwegen, niet in beheer bij de provincie)

1 Regionale vaarwegen zijn de vaarwegen en bijbehorende werken, waaronder sluizen en bruggen, in beheer bij waterschappen of gemeenten als bedoeld in bijlage VII, onder A.2.

2 De geometrische begrenzing van regionale vaarwegen is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 2.6 (aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale vaarweg)

Het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale vaarweg is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 2.7 (aanwijzing en geometrische begrenzing vrijwaringszone provinciale vaarweg)

Een vrijwaringszone langs een provinciale vaarweg is de locatie waarvan de geometrische begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 2.5 Provinciale wegen

provincie Zuid-Holland

Artikel 2.8 (geometrische begrenzing provinciale wegen)

1 De indicatieve geometrische begrenzing van de provinciale wegen is vastgelegd in bijlage II.

2 Voor zover de geometrische begrenzing van provinciale wegen afwijkt van de aanwijzing van een weg op een wegenlegger als bedoeld in de Wegenwet, gaat de wegenlegger voor.

Artikel 2.9 (aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale weg)

1 Het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg is de locatie waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Voor zover het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg niet geometrisch is begrensd in bijlage II, bestaat het beperkingengebied met betrekking tot een provinciale weg uit de provinciale weg en hetgeen daar naar zijn aard toe behoort.

Artikel 2.10 (aanwijzing provinciale wegen voor beheersing van geluid)

De wegen in beheer bij de provincie waarvoor provinciale staten als omgevingswaarden geluidproductieplafonds als bedoeld in artikel 2.13a, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, vaststellen, zijn de provinciale wegen, bedoeld in artikel 2.8, met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal gemiddeld over een kalenderjaar.

Afdeling 2.6 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 2.11 (aanwijzing en geometrische begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1 Gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de Omgevingswet, vormen zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Het natuurnetwerk Nederland is onderverdeeld in:
- a. bestaande en nieuwe natuur, waternatuurgebied, blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000-gebied, ecologische verbinding en zoekgebied natuur waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;
- b. prioritaire nieuwe natuur, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II; en
- c. Buijtenland van Rhoon, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Bestaande bebouwing, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding, inclusief bermen, behoren niet tot het natuurnetwerk Nederland.

Afdeling 2.6a Bijzonder provinciaal landschap

Artikel 2.11a (aanwijzing en geometrische begrenzing bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland)

1 Een bijzonder provinciaal landschap als bedoeld in artikel 2.44, vijfde lid, van de Omgevingswet is het bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.11, en Natura 2000-gebieden maken geen onderdeel uit van het bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland.

Afdeling 2.7 Regionale wateren

Artikel 2.12 (geometrische begrenzing regionale wateren)

1 De indicatieve geometrische begrenzing van regionale wateren, die voor het beheer zijn toegedeeld aan waterschappen en aangewezen in provinciale verordeningen op grond van artikel 2 van de Waterschapswet, is vastgelegd in bijlage II.

2 Regionale wateren zijn onderverdeeld in, op grond van artikel 2, eerste lid, van de Waterschapswet, bij provinciale verordening bepaalde gebieden van het:
- a. Hoogheemraadschap van Delfland, waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;
- b. Hoogheemraadschap van Rijnland, waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;

c. Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;
d. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;
e. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht , waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;
f. Waterschap Hollandse Delta, waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II; en
g. Waterschap Rivierenland, waarvan de indicatieve geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 2.12a (aanwijzing en geometrische begrenzing peilbesluitgebieden)

Peilbesluitgebieden zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 2.8 Regionale waterkeringen

Artikel 2.13 (aanwijzing en geometrische begrenzing regionale waterkeringen)

Regionale waterkeringen zijn de locaties waarvan de geometrisch begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II.

HOOFDSTUK 3 ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Afdeling 3.1 Algemene bepalingen over activiteiten

§ 3.1.1 Aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift

Artikel 3.1 (algemene gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op paragraaf 7.2.1 van de Omgevingsregeling worden, bij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4 van de Omgevingswet, de in bijlage IV, onder A, aanvullende algemene gegevens en bescheiden verstrekt.

Artikel 3.2 (algemene gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift)

In aanvulling op artikel 7.217 van de Omgevingsregeling worden, bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift, de in bijlage IV, onder A, aanvullende algemene gegevens en bescheiden verstrekt.

§ 3.1.2 Meldingen en het verstrekken van gegevens en bescheiden

Artikel 3.3 (algemene gegevens bij een melding)

Een melding als bedoeld in dit hoofdstuk wordt ondertekend en bevat tenminste de meldingsgegevens, genoemd in bijlage IV, onder C.

Artikel 3.4 (algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden)

Als gegevens en bescheiden als bedoeld in dit hoofdstuk worden verstrekt aan gedeputeerde staten, worden die ondertekend en voorzien van de gegevens, genoemd in bijlage IV, onder C.

Artikel 3.5 (gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat)

1 Als de gegevens, bedoeld in de artikelen 3.3 en 3.4, wijzigen, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan gedeputeerde staten.

2 Ten minste vier weken voordat de activiteit, bedoeld in dit hoofdstuk, door een ander zal gaan worden verricht, worden de daardoor gewijzigde gegevens verstrekt aan gedeputeerde staten.

provincie Zuid-Holland

Artikel 3.6 (termijn en geldigheid melding en gegevens en bescheiden)

1 Voor zover het in dit hoofdstuk is verboden zonder melding een activiteit te verrichten, is het verboden deze activiteit uit te voeren zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden, tenzij anders bepaald bij het verbod in een afdeling in dit hoofdstuk.

2 Ten minste vier weken voordat de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de meldingsgegevens of gegevens en bescheiden, wordt een melding gedaan.

Artikel 3.7 (gegevens en bescheiden op verzoek van gedeputeerde staten)

1 Op verzoek van gedeputeerde staten worden de gegevens en bescheiden verstrekt die nodig zijn om te bezien of de algemene regels en de maatwerkvoorschriften voor de activiteit toereikend zijn gezien ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van de fysieke leefomgeving en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

2 Gegevens en bescheiden worden verstrekt voor zover degene die de activiteit verricht er redelijkerwijs de beschikking over kan krijgen.

§ 3.1.3 Maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften

Artikel 3.8 (maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften)

1 Over de afdelingen 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9 en paragraaf 3.10.1.2, kan door gedeputeerde staten een maatwerkvoorschrift worden gesteld, of een vergunningvoorschrift als bedoeld in artikel 4.5 van de Omgevingswet kan aan een omgevingsvergunning worden verbonden, met uitzondering van bepalingen:
   a. over specifieke zorgplichten;
   b. waarin activiteiten worden aangewezen; en
   c. over meldingen.

2 Met een maatwerkvoorschrift of een vergunningvoorschrift kan worden afgeweken van bij de afdelingen 3.3, 3.4, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9 en paragraaf 3.10.1.2 gestelde regels, tenzij dat bij die regels anders is bepaald.

3 Een maatwerkvoorschrift wordt niet gesteld als over dat onderwerp een voorschrift aan een omgevingsvergunning kan worden verbonden.

4 Op het stellen van een maatwerkvoorschrift zijn de beoordelingsregels en bepalingen over vergunningvoorschriften in afdeling 7.5 van overeenkomstige toepassing.

§ 3.1.4 Gelijkwaardigheid

Artikel 3.9 (aanvraag gelijkwaardige maatregel)

1 Het treffen van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7, eerste lid, van de Omgevingswet is uitgesloten voor voorgeschreven maatregelen in dit hoofdstuk.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op maatregelen in de afdelingen 3.7 en 3.8.

3 In aanvulling op artikel 7.218 van de Omgevingsregeling worden, bij een aanvraag om toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen, de in bijlage IV, onder A, aanvullende algemene gegevens en bescheiden verstrekt.

Artikel 3.10 (gelijkwaardige maatregel via een melding)

Voor zover in dit hoofdstuk het treffen van een gelijkwaardige maatregel is toegestaan zonder voorafgaande toestemming, maar wel gekoppeld aan een verbod om de maatregel te treffen zonder voorafgaande melding wordt deze melding ondertekend en bevat tenminste de meldingsgegevens, genoemd in bijlage IV, onder F.

Afdeling 3.2 Activiteiten in stiltegebieden

§ 3.2.1 Algemeen

provincie Zuid-Holland

Artikel 3.11 (activiteiten)

Deze afdeling gaat over activiteiten in stiltegebieden.

Artikel 3.12 (oogmerken)

De regels in deze afdeling over stiltegebiedactiviteiten zijn gesteld met het oog op het voorkomen en beperken van geluidbelasting in de stiltegebieden.

Artikel 3.13 (normadressaat)

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 3.14 (specifieke zorgplicht)

Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten in een stiltegebied de stilte op significante wijze kan worden verstoord, moet:

a. dergelijk handelen achterwege te laten, tenzij dat handelen op grond van deze verordening uitdrukkelijk is toegestaan; of
b. als dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verstoring te voorkomen of te beperken.

Artikel 3.15 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op artikel 3.1 zijn in bijlage IV, onder B.1, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

§ 3.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.16 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een stiltegebiedactiviteit als bedoeld in artikel 3.11, te verrichten, voor zover het gaat om:
   a. het gebruiken van een toestel waardoor de ervaring van de natuurlijke geluiden in een stiltegebied kan worden verstoord;
   b. het rijden met een motorrijtuig buiten de weg of buiten andere voor bestemmingsverkeer openstaande wegen of terreinen;
   c. het houden van een toertocht voor motorrijtuigen;
   d. het deelnemen aan een toertocht voor motorrijtuigen;
   e. het varen met een watervoertuig, zoals een motorboot of waterscooter, sneller dan 9 km/u.

2 Tot een toestel als bedoeld in het eerste lid, onder a, behoren in ieder geval:
   a. een airgun en andere knalapparatuur;
   b. een toestel om geluid elektrisch versterkt voort te brengen, waaronder een muziekinstrument en een omroepinstallatie;
   c. een modelvliegtuig, modelboot en een modelauto, als deze wordt aangedreven door een verbrandingsmotor; en
   d. een schietwapen.

Artikel 3.17 (aanwijzing vergunningvrije gevallen)

1 Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, onder a, geldt niet voor:
   a. het gebruik van een toestel in een woning, de tuin daarvan of een ander bij die woning behorend gebouw, onder de voorwaarde dat het toestel niet hoorbaar is op een afstand van 50 m van dat toestel;
   b. het gebruik van een schietwapen als dat wordt gebruikt:
      - 1°. als het een noodseinmiddel betreft: ingeval van nood;
      - 2°. met inachtneming van de regels voor de jacht in overeenstemming met de Omgevingswet;

2 Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, onder a of b, geldt niet voor:
   a. de uitoefening van land-, tuin- of bosbouw of beroepsmatige visserij;
   b. de openbare drinkwatervoorziening, bedoeld in artikel 1, onder d, van de Drinkwaterwet- of de openbare energievoorziening;

c. de aanleg, het onderhoud of de exploitatie van infrastructurele werken of werken van telecommunicatie;
d. het bouwen of het onderhoud van gebouwen;
e. de bescherming, het onderhoud of het beheer van een gebied.

3 Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, onder a, b en e, geldt niet voor zover:
a. het gebruik rechtstreeks verband houdt met de openbare veiligheid of de afwending van dreigend gevaar;
b. het gebruik wordt verricht door een persoon met opsporingsbevoegdheid in de uitoefening van de bedoelde functie.

4 Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, onder b, geldt niet voor het rijden in een gehandicaptenvoertuig als bedoeld in artikel 1.1 van de Regeling voertuigen, dat wordt gebruikt voor het vervoer van een gehandicapte.

5 Het verbod, bedoeld in artikel 3.16, eerste lid, onder b tot en met e, geldt niet voor motorrijtuigen, waterscooters of snelle motorboten die elektrisch worden aangedreven.

Afdeling 3.3 Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

§ 3.3.1 Algemeen

Artikel 3.18 (activiteiten)

1 Deze afdeling gaat over milieubelastende activiteiten die zijn aangewezen in de paragrafen 3.3.2 tot en met 3.3.26.

2 Deze afdeling gaat niet over de uitvoering van taken door drinkwaterbedrijven, bedoeld in artikel 7 van de Drinkwaterwet.

Artikel 3.19 (oogmerken)

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
a. het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water; en
b. het beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, voor zover het gaat om het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.

Artikel 3.20 (normadressaat)

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 3.21 (specifieke zorgplicht)

1 Degene die in een grondwaterbeschermingsgebied een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 3.19, is verplicht:
a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover deze niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 Voor milieubelastende activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;
c. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
d. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
e. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;

f. afvalwater dat wordt geloosd en gekanaliseerde emissies van stoffen in de lucht doelmatig kunnen worden bemonsterd;
g. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund;
h. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd;
i. voor zover verontreiniging van de bodem ontstaat: herstel van de bodem redelijkerwijs mogelijk blijft; en
j. afvalstoffen worden afgevoerd binnen acht weken na beëindiging van een activiteit.

Artikel 3.22 (aanwijzing schadelijke stoffen)

Schadelijk voor de kwaliteit van het grondwater zijn de stoffen, mengsels, materialen en producten die zijn opgenomen in bijlage III, onder A.1.

Artikel 3.23 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op artikel 3.1 zijn in bijlage IV, onder B.2 en onder B.3, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

Artikel 3.24 (specifieke gegevens bij een melding)

In aanvulling op artikel 3.3 bevat een melding specifieke gegevens en bescheiden als bedoeld in bijlage IV, onder D.1.

Artikel 3.25 (informeren over een ongewoon voorval)

Gedeputeerde staten en het drinkwaterbedrijf worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 3.26 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Zodra de gegevens en bescheiden, bedoeld in bijlage IV, onder E, bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten en het drinkwaterbedrijf.

§ 3.3.2 Aantasten slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen

Artikel 3.27 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 in een grondwaterbeschermingsgebied wordt aangewezen:
a. graven of ontgronden;
b. de aanleg, verandering of verwijdering van een ondergronds bouwwerk, zoals funderingen, een kelder, of een ondergrondse installatie of constructie, zoals een damwand of heipaal;
c. het verrichten van een gestuurde boring;
d. het maken van een boorgat;
e. de uitvoering van een sondering;
f. werkzaamheden voor bodemstabilisering, met inbegrip van verticale of horizontale drainage;
g. het gebruik van stoffen die de slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen kunnen aantasten; en
h. het verrichten van andere activiteiten die de slecht doorlatende eigenschappen van een bodemlaag aantasten of kunnen aantasten.

2 Onder de aanwijzing van de activiteiten vermeld in het eerste lid, aanhef en onder c en d, wordt ook verstaan een schuinboring die aanvangt buiten het grondwaterbeschermingsgebied, maar die eindigt in of ondergronds doorloopt onder dat gebied.

3 Onder de aanwijzing valt niet:
a. het in een waterwingebied graven ten behoeve van het openbaar vuilwaterriool, voor zover dat tot een diepte van 2,5 m onder het maaiveld gelegen is en geen sprake is van drukrioleringen en persleidingen;
b. het in een grondwaterbeschermingszone, boringsvrije zone of gebied voor aanvullende strategische voorraden graven ten behoeve van het openbaar vuilwaterriool, voor zover dat tot een diepte van 4 m onder het maaiveld gelegen is en geen sprake is van drukrioleringen en persleidingen;
c. het aanleggen of verwijderen van kabels of leidingen, voor zover die tot een diepte van 2,5 m onder het maaiveld gelegen zijn;

d. het aanleggen van een gladde heipaal zonder een verbreding of verbrede voet, anders dan ten behoeve van een palenmatras bij de aanleg van een weg, een spoorweg, of een parkeerterrein; en
e. het plaatsen van een aardpen.

Artikel 3.28 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.27 te verrichten.

2 Het verbod geldt niet voor zover het gaat over een geval dat is aangewezen als meldingsplichtig in artikel 3.29.

Artikel 3.29 (melding)

Het is verboden om zonder melding een activiteit als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, d en e, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone, een boringsvrije zone of een gebied voor aanvullende strategische voorraden, voor zover het gaat om:
a. het graven tot een diepte van 4 m onder het maaiveld, anders dan voor het aanleggen van een bouwwerk;
b. het maken van boorgaten, het plaatsen van peilbuizen en sonderingen ten behoeve van bodemonderzoek tot aan het zoet-brakgrensvlak;
c. het verrichten van werkzaamheden in de bodem tot een diepte van 4 m beneden het maaiveld, ten behoeve van waterstaatswerken en dijkverbetering.

Artikel 3.30 (algemene regels)

1 Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden, bedoeld in de artikelen 3.110 tot en met 3.113.

2 Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder a, b, c en h, wordt voldaan aan de regels over graven, bedoeld in artikel 3.108.

3 Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, onder d en e, wordt voldaan aan de regels over bodemonderzoek, bedoeld in artikel 3.109.

§ 3.3.3 Saneren van de bodem

Artikel 3.31 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 in een grondwaterbeschermingsgebied wordt aangewezen het saneren van de bodem als er sprake is van een mobiele verontreinigende stof in de vaste bodem die zich ook in het grondwater bevindt in concentraties hoger dan de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, bedoeld in bijlage III, onder Aa.1.1.

Artikel 3.32 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.31 te verrichten.

Artikel 3.33 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.31 wordt voldaan aan de regels over:
a. graven als bedoeld in artikel 3.108;
b. werkzaamheden als bedoeld in de artikelen 3.110 tot en met 3.113; en
c. saneren als bedoeld in de artikelen 3.114 tot en met 3.117.

§ 3.3.4 Mijnbouwwerken, bodemenergiesystemen

Artikel 3.34 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een grondwaterbeschermingsgebied:
a. aanleggen van een mijnbouwwerk;
b. aanleggen en het gebruiken van een bodemenergiesysteem.

Artikel 3.35 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.34 te verrichten.

Artikel 3.36 (overgangsrecht: bodemenergiesystemen)

1 Een bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.34, aanhef en onder b, dat vóór 1 mei 2013 geïnstalleerd is of wordt geïnstalleerd in overeenstemming met de daarvoor destijds geldende regels zoals gesteld in de provinciale milieuverordening, mag gebruikt worden tot 1 januari 2034.

2 Een bodemenergiesysteem als bedoeld in het eerste lid mag niet vervangen worden.

3 Een gesloten bodemenergiesysteem, voldoet aan de regels over bestaande gesloten bodemenergiesystemen, bedoeld in artikel 3.107.

§ 3.3.5 Vaste en vloeibare schadelijke stoffen

Artikel 3.37 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen:
   a. het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone opslaan, overslaan, vervoeren of op of in de bodem brengen van vaste en vloeibare schadelijke stoffen;
   b. het in een boringsvrije zone of gebied voor aanvullende strategische voorraden tijdelijk opslaan, overslaan, vervoeren of op of in de bodem brengen van vaste en vloeibare schadelijke stoffen tijdens het verrichten van milieubelastende activiteiten als bedoeld in artikel 3.27.

2 Onder het vervoeren, bedoeld in het eerste lid, wordt ook verstaan het vervoeren door een buisleiding.

3 Onder de aanwijzing valt niet:
   a. geringe hoeveelheden schadelijke stoffen ten behoeve van normaal, bovengronds, gebruik in en bij woningen en andere gebouwen, mits bewaard in een deugdelijke verpakking en afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden;
   b. schadelijke stoffen in een vervoermiddel of een verplaatsbaar werktuig of apparaat ten behoeve van het doen functioneren van zo'n vervoermiddel, werktuig of apparaat, mits deugdelijk geladen en verpakt, afdoende beschermd tegen invloeden van weersomstandigheden en op zodanige wijze dat geen gevaar voor verspreiding of verstuiving bestaat;
   c. handelingen met gevaarlijke stoffen overeenkomstig de bij of krachtens de Wet vervoer gevaarlijke stoffen gestelde voorschriften;
   d. het verspreiden van wegenzout ter bestrijding van gladheid van wegen;
   e. het openbaar vuilwaterriool in waterwingebieden, voor zover dat tot een diepte van 2,5 m beneden het maaiveld is gelegen en geen sprake is van drukrioleringen en persleidingen; en
   f. het openbaar vuilwaterriool in grondwaterbeschermingszones, voor zover dat tot een diepte van 4 m beneden het maaiveld is gelegen en geen sprake is van drukrioleringen en persleidingen.

Artikel 3.38 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.37, eerste lid, onder a, te verrichten.

Artikel 3.39 (melding)

Het is verboden om zonder melding een activiteit als bedoeld in artikel 3.37, eerste lid, onder b,te verrichten.

Artikel 3.40 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.37 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.6 Grond en baggerspecie

Artikel 3.41 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een grondwaterbeschermingsgebied:

a. toepassen van grond of baggerspecie;
b. opslaan bij een grondbank of grondreinigingsbedrijf van meer dan één partij ingezamelde of afgegeven grond of baggerspecie en het bewerken van grond of baggerspecie.

2 Onder de aanwijzing valt niet:
a. grond of baggerspecie dat ten minste voldoet aan de kwaliteitsklasse wonen; en
b. grond of baggerspecie dat voldoet aan de achtergrondwaarden als het wordt toegepast in het duingebied.

Artikel 3.42 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.41 te verrichten.

Artikel 3.43 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.41 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.7 Meststoffen

Artikel 3.44 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone:
a. exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor het maken van fosfaathoudende, stikstofhoudende of kaliumhoudende meststoffen;
b. opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen;
c. exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor het behandelen van dierlijke of overige organische meststoffen op een andere locatie dan de locatie van productie;
d. behandelen van dierlijke meststoffen of overige organische meststoffen;
e. opslaan van organische meststoffen;
f. op of in de bodem brengen van meststoffen.

2 Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder e, valt niet het in een grondwaterbeschermingszone opslaan van dierlijke meststoffen van landbouwhuisdieren die gehouden worden door degene die de activiteit verricht en worden gebruikt voor het verrichten van agrarische activiteiten op dezelfde locatie.

3 Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder f, valt niet het:
a. normaal landbouwkundig gebruik van anorganische meststoffen;
b. op of in de bodem brengen van meststoffen op weidegronden in een waterwingebied; en
c. op of in de bodem brengen van meststoffen bestaande uit dierlijke meststoffen, compost of overige organische meststoffen die geproduceerd zijn uit materialen van plantaardige herkomst in een grondwaterbeschermingszone.

4 De aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder a en c, omvat ook andere milieubelastende activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie die dat exploiteren functioneel ondersteunen.

Artikel 3.45 (aanwijzing verboden gevallen)

1 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.44 te verrichten in een waterwingebied.

2 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.44, eerste lid, aanhef en onder c, d, e en f, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone.

3 Het verbod, bedoeld in het eerste, respectievelijk tweede lid, geldt niet voor zover het gaat om een geval dat is aangewezen als vergunningplichtig.

Artikel 3.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.44, eerste lid, aanhef en onder a, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone.

2 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.44, eerste lid, aanhef en onder b, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone, voor zover het gaat om het opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen van meer dan:

a. 100.000 kg vaste minerale anorganische meststoffen van meststoffengroep 1.2 of 1.3 van PGS 7;
b. 50.000 kg vaste minerale anorganische meststoffen van meststoffengroep 2 van PGS 7;
c. 50 kg vaste minerale anorganische meststoffen van meststoffengroep 3 of 4 van PGS 7.

3 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.44, eerste lid, aanhef en onder e, te verrichten, voor zover het gaat om het in een duingebied in een waterwingebied opslaan van organische meststoffen die geproduceerd zijn uit materialen van plantaardige herkomst in een hoeveelheid van ten hoogste 10 m^3.

4 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.44, eerste lid, aanhef en onder f, te verrichten, voor zover het gaat om:
a. het op of in de bodem brengen van compost of overige organische meststoffen geproduceerd uit materialen van plantaardige herkomst in een waterwingebied;
b. het op of in de bodem brengen van zuiveringsslib dat afkomstig is van zuiveringsinstallaties voor huishoudelijk of stedelijk afvalwater in een grondwaterbeschermingszone.

Artikel 3.47 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.44 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.8 Vuurwerk en explosieven

Artikel 3.48 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone:
a. opslaan, overslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk of pyrotechnische artikelen voor theatergebruik;
b. opslaan of toepassen van ontplofbare stoffen van ADR-klasse 1 voor civiel gebruik;
c. opslaan, bewerken of gebruiken van ontplofbare stoffen op een terrein als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2 Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, onder a, valt niet de opslag, overslag, herverpakking of bewerking van vuurwerk van categorie F1 in een hoeveelheid van minder dan 200 kg en categorie F2 en F3 in een hoeveelheid van minder dan 25 kg.

3 Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, onder b, valt niet de opslag op een vuurwerkverkooplocatie tot een hoeveelheid van 10.000 kg of het normaal, particulier afsteken van vuurwerk.

Artikel 3.49 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.48 te verrichten.

§ 3.3.9 Afvalstoffen

Artikel 3.50 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone opslaan of overslaan, inzamelen, verwerken, mengen of het in de bodem brengen van afvalstoffen, het verbranden van afvalstoffen of het voorbereiden of voorbehandelen van afvalstoffen voor hergebruik of recycling, met inbegrip van het inzamelen of demonteren van autowrakken of wrakken van tweewielige motorvoertuigen.

2 Onder de aanwijzing valt niet:
a. de opslag van huishoudelijke afvalstoffen op een door de gemeente beschikbaar gestelde locatie in de openbare ruimte en opslag bij woningen in daarvoor bestemde vuilcontainers; en
b. tijdelijke opslag van bedrijfsafval op de locatie van productie in daarvoor bestemde vuilcontainers, voorafgaand aan inzameling.

Artikel 3.51 (aanwijzing verboden gevallen)

1 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.50 te verrichten.

2 Het verbod geldt niet voor zover het gaat over een activiteit die is aangewezen in artikel 3.52.

Artikel 3.52 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.50 te verrichten, voor zover het gaat om de nuttige toepassing van afvalstoffen, anders dan gevaarlijke afvalstoffen, in het kader van grond-, weg- of waterbouw.

Artikel 3.53 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.50 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.10 Zuiveringstechnische werken

Artikel 3.54 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aanleggen of exploiteren van een zuiveringstechnisch werk.

2 Onder de aanwijzing valt niet een zuiveringsvoorziening voor het zuiveren van ingezameld of afgegeven afvalwater voor het uitoefenen van de taken, bedoeld in artikel 2.16, eerste lid, onder 1°, 2° en 3° van de Omgevingswet.

Artikel 3.55 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.54 te verrichten.

§ 3.3.11 Lozingen in of op de bodem

Artikel 3.56 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone verrichten van een lozing in of op de bodem.

2 Onder de aanwijzing vallen niet lozingen:
   a. waarbij ter plaatse opgepompt grondwater in dezelfde bodemlaag wordt gebracht dan waar het uit afkomstig is, en:
      - 1°. waaraan geen schadelijke stoffen zijn toegevoegd;
      - 2°. door een bewerking de concentratie aan schadelijke stoffen niet is toegenomen; of
      - 3°. waaraan geen warmte is toegevoegd;
   b. ten behoeve van het voorkomen van verstuiving van op de bodem gebracht materiaal;
   c. ten behoeve van het reinigen van een landbouwvoertuig of machine op een landbouwbedrijf tenzij dat landbouwvoertuig of die machine is gebruikt voor gewasbeschermingsmiddelen of biociden;
   d. op of in een vloeiveld, bezinkveld of een veld met gewassen;
   e. in verband met het opspuiten van terreinen met het oog op het bouwrijp maken onder de voorwaarde dat een deklaag met slecht-doorlatende eigenschappen ter plaatse aanwezig is.

Artikel 3.57 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om in een waterwingebied een activiteit als bedoeld in artikel 3.56 te verrichten.

Artikel 3.58 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning in een grondwaterbeschermingszone een activiteit als bedoeld in artikel 3.56 te verrichten.

Artikel 3.59 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.56 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.12 Infrastructuur

Artikel 3.60 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of een grondwaterbeschermingszone aanleggen, in gebruik nemen of gebruiken van infrastructuur, voor zover het gaat om:

a. een weg of terrein dat open staat voor gemotoriseerd verkeer, met inbegrip van terreinen voor het sporten of recreëren met gemotoriseerde voertuigen;
b. een spoorweg of een spoorwegemplacement; of
c. een luchthaven.

2 Onder de aanwijzing valt niet:
a. het in een grondwaterbeschermingszone aanleggen, in gebruik nemen of gebruiken van wegen met een verkeersintensiteit van minder dan 2.500 motorvoertuigen per etmaal; of
b. infrastructuur als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, in een grondwaterbeschermingszone die op 1 januari 1989 bestond of in aanleg was, in de tot die datum verkerende toestand.

Artikel 3.61 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.60, eerste lid, onder c, te verrichten.

Artikel 3.62 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.60, eerste lid, onder a en b, te verrichten.

Artikel 3.63 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.60 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.13 Campings, recreatieterreinen, openbare zwembaden

Artikel 3.64 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aanleggenof in gebruik nemen van:
a. een camping;
b. een ander recreatieterrein dan een camping; of
c. een openbaar zwembad.

Artikel 3.65 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.64, aanhef en onder a en c, te verrichten.

Artikel 3.66 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.64, aanhef en onder b te verrichten.

Artikel 3.67 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.64 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.14 Begraafplaatsen

Artikel 3.68 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aanleggen, in gebruik nemen of gebruiken van een begraafplaats of een terrein voor de uitstrooiing van as als bedoeld in de Wet op de lijkbezorging, of een dierenbegraafplaats.

2 Onder de aanwijzing valt niet een begraafplaats of een terrein voor de uitstrooiing van as in een grondwaterbeschermingszone die op 1 januari 1989 bestond of in aanleg was, in de tot die datum verkerende toestand.

Artikel 3.69 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.68 te verrichten.

§ 3.3.15 Scheepswerven

Artikel 3.70 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aanleggen of het in gebruik nemen van scheepswerven.

Artikel 3.71 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.70 te verrichten.

§ 3.3.16 Schietbanen

Artikel 3.72 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aanleggen of het in gebruik nemen van een schietbaan waar met vuurwapens wordt geschoten.

Artikel 3.73 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.72 te verrichten.

§ 3.3.17 Bouwwerken

Artikel 3.74 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone bouwen van een bovengronds bouwwerk.

2 Onder de aanwijzing valt niet het gewone onderhoud aan bouwwerken.

Artikel 3.75 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.74 te verrichten.

2 Het verbod geldt niet voor zover het gaat over een geval dat is aangewezen als meldingsplichtig in artikel 3.76.

Artikel 3.76 (melding)

Het is verboden om zonder een daaraan voorafgaande melding een activiteit als bedoeld in artikel 3.74, eerste lid, in een grondwaterbeschermingszone te verrichten, voor zover het gaat om het bouwen, in gebruik nemen of gebruiken van een bouwwerk waarbij geen slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen worden aangetast.

Artikel 3.77 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.74 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.18 Opslagtank, tankinstallatie, stookinstallatie, koelinstallatie, oplosmiddeleninstallatie

Artikel 3.78 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone:

a. aanleggen en gebruiken van een opslagtank voor de opslag van schadelijke stoffen;
b. aanleggen en gebruiken van tankinstallaties voor het aftanken van gemotoriseerde voertuigen, vaartuigen, spoorvoertuigen, vliegtuigen of werktuigen;
c. aanleggen en gebruiken van een stookinstallatie;
d. aanleggen en gebruiken van een koelinstallatie met meer dan 10 kg koolstofdioxide, 5 kg koolwaterstoffen of 10 kg ammoniak;
e. maken van materialen, eindproducten of halffabricaten met behulp van:
   - 1°. een stookinstallatie met een nominaal vermogen van meer dan 400 kW;
   - 2°. een koelinstallatie met meer dan 300 kg koudemiddel; of
   - 3°. een oplosmiddeleninstallatie.

2 Onder de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, onder c, valt niet het aanleggen en het gebruiken van stookinstallaties bij huishoudens.

Artikel 3.79 (aanwijzing verboden gevallen)

1 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder a, te verrichten, voor zover het gaat om:
a. de opslag in opslagtanks voor handelsdoeleinden;
b. het voorafgaand aan vervoer opslaan van chemicaliën of brandstoffen in opslagtanks; of
c. de opslag in ondergrondse opslagtanks.

2 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder b, te verrichten, tenzij het gaat om het gebruiken van een mobiele tankinstallatie voor het aftanken van gemotoriseerde voertuigen, vaartuigen, spoorvoertuigen, vliegtuigen of werktuigen.

3 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder c, d en e, te verrichten in een waterwingebied.

4 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder e, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone, voor zover het gaat om de productie van organisch-chemische producten, anorganisch-chemische producten, fosfaathoudende, stikstofhoudende of kaliumhoudende meststoffen, producten voor gewasbescherming of biociden, farmaceutische producten en explosieven.

Artikel 3.80 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder a, te verrichten, voor zover het gaat om andere dan de in artikel 3.79, eerste lid, bedoeld gevallen.

2 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder b, te verrichten, voor zover het gaat om het gebruiken van een mobiele tankinstallatie voor het aftanken van gemotoriseerde voertuigen, vaartuigen, spoorvoertuigen, vliegtuigen of werktuigen.

3 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder c en d, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone.

4 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een activiteit, als bedoeld in artikel 3.78, eerste lid, onder e, te verrichten in een grondwaterbeschermingszone, voor zover het gaat om andere dan de in artikel 3.79, vierde lid, bedoelde gevallen.

Artikel 3.81 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.78 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.19 Ippc-installaties en Seveso-inrichting

Artikel 3.82 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aanleggen of gebruiken van een ippc-installatie of het exploiteren van een Seveso-inrichting.

Artikel 3.83 (aanwijzing verboden gevallen)

1 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.82 te verrichten in waterwingebieden.

2 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.82 in grondwaterbeschermingszones te verrichten, voor zover het gaat om:
- a. het behandelen van afvalwater, bedoeld in categorie 6.11 van bijlage I van de richtlijn industriële emissies;
- b. het behandelen van het oppervlak van stoffen, voorwerpen of producten met organische oplosmiddelen, bedoeld in categorie 6.7 van bijlage I van de richtlijn industriële emissies;
- c. het raffineren van aardolie en gas, het vergassen of vloeibaar maken van steenkool of andere brandstoffen en het maken van cokes;
- d. het roosten of sinteren van ertsen, het maken van ijzer of staal, het verwerken van ferrometalen door warmwalsen, het smeden met hamers of het aanbrengen van deklagen van gesmolten metaal, het smelten of gieten van ferrometalen, of het winnen van ruwe non-ferrometalen uit erts, concentraat of secundaire grondstoffen, het smelten, met inbegrip van het legeren, en het gieten van non-ferrometalen;
- e. het maken van cement, cementklinkers, ongebluste kalk en magnesiumoxide, asbest en asbestproducten, glas, glasvezels, mineraalvezels, glazuren of emailles en koolstof of elektrografiet door verbranding of grafitisering;
- f. het smelten van minerale stoffen, en het maken van mineraalvezels, glazuren of emailles;
- g. het maken van organisch-chemische producten, anorganisch-chemische producten, fosfaathoudende, stikstofhoudende of kaliumhoudende meststoffen, producten voor gewasbescherming of biociden, farmaceutische producten en explosieven;
- h. het maken van papierpulp, papier, karton- of oriented strand board, spaanplaat of vezelplaat van hout;
- i. het verwijderen en het nuttig toepassen van gevaarlijke en ongevaarlijke afvalstoffen, de opslag van gevaarlijke afvalstoffen, met inbegrip van het ondergronds opslaan, het storten van afvalstoffen en het verbranden of meeverbranden van afvalstoffen en de destructie van kadavers of dierlijk afval;
- j. het behandelen van het oppervlak van metalen of kunststoffen door een elektrolytisch of chemisch procedé, bedoeld in bijlage I van de richtlijn industriële emissies, als het oppervlak van metalen wordt behandeld;
- k. het maken van keramische producten door verhitting; of
- l. het conserveren van hout en houtproducten met chemische stoffen.

Artikel 3.84 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.82 in een grondwaterbeschermingszone te verrichten, voor zover het gaat om:
- a. een andere installatie dan genoemd in artikel 3.83, tweede lid;
- b. een Seveso-inrichting.

Artikel 3.85 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.82 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.20 Productie van chemische producten

Artikel 3.86 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone maken van elastomeren, verf, lak, drukinkt, lijm, waspoeder of enzymen, vloeibare biobrandstof, vloeibare gassen uit de buitenlucht, schoonmaakmiddelen of cosmetica en het vullen van spuitbussen met drijfgassen.

2 Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, als deze alleen worden verricht:
- a. bij een huishouden;
- b. bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis;
- c. voor educatieve doeleinden; of
- d. bij een laboratorium.

Artikel 3.87 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.86 te verrichten.

§ 3.3.21 Papierindustrie, houtindustrie

Artikel 3.88 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone maken van papierpulp, papier of karton en het conserveren van hout of houtproducten met chemische stoffen.

2 Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, als deze alleen worden verricht:
a. bij een huishouden;
b. bij het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis;
c. voor educatieve doeleinden; of
d. als dit onderdeel uitmaakt van bosbouw of natuurbeheer.

Artikel 3.89 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.88 te verrichten.

§ 3.3.22 Metaalproductenindustrie

Artikel 3.90 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone:
a. verwerken van metalen door smelten, legeren, gieten, walsen, trekken, klinken of smeden met hamers;
b. op metaal aanbrengen van anorganische deklagen, conversielagen of deklagen van gesmolten metaal;
c. behandelen van het oppervlak van metalen door een elektrolytisch of chemisch procedé;
d. harden of gloeien van metalen en het diffunderen van stoffen in het metaaloppervlak; en
e. maken van producten van metaal.

2 Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, als deze alleen worden verricht:

a. bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis; of
b. voor educatieve doeleinden.

Artikel 3.91 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.90 te verrichten.

§ 3.3.23 Mineralen

Artikel 3.92 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone:

a. maken van producten van glas;
b. maken van keramische producten door verhitting;
c. maken van asfalt of asfaltproducten;
d. winnen van steen, mergel, zand, grind of kalk;
e. breken, malen, zeven en drogen van mergel, zand, grind, kalk, steenkolen of andere mineralen of derivaten daarvan;
f. maken van kalkzandsteen of cellenbeton; en
g. maken van betonmortel of producten van betonmortel.

2 Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, als deze worden verricht:

a. tijdens het verrichten van een bouwactiviteit of sloopactiviteit, het aanleggen, wijzigen of verwijderen van een weg of het aanleggen, wijzigen of verwijderen van kabels en leidingen;
b. tijdens ontgrondingen, waarbij de winning van grondstoffen niet het primaire doel is;
c. bij een huishouden;
d. bij het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis; of
e. voor educatieve doeleinden.

Artikel 3.93 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.92, eerste lid, aanhef en onder a tot en met d, te verrichten.

Artikel 3.94 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.92, eerste lid, aanhef en onder e tot en met g, te verrichten.

Artikel 3.95 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.92 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.24 Drukkerijen

Artikel 3.96 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone bedrukken van materialen met zeefdruk of illustratiediepdruk.

2 Onder de aanwijzing vallen niet de activiteiten, bedoeld in het eerste lid, als deze alleen worden verricht:
a. bij een huishouden;
b. bij het uitoefenen van beroep of bedrijf aan huis; of
c. voor educatieve doeleinden.

Artikel 3.97 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.96 te verrichten.

§ 3.3.25 Reinigingsactiviteiten

Artikel 3.98 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

1 Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen het in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone:
a. chemisch reinigen van textiel;
b. inwendig reinigen van opslagtanks of verpakkingen waarin schadelijke stoffen zijn opgeslagen op een andere locatie dan de locatie waarop de opslagtanks stonden of de verpakkingen zijn gebruikt en het inwendig reinigen van voertuigen, opleggers, aanhangers, tankcontainers of bulkcontainers waarin schadelijke stoffen zijn vervoerd; of
c. onderhouden, repareren en schoonmaken van gemotoriseerde voertuigen of werktuigen, autobussen, spoorvoertuigen en vliegtuigen en het reviseren van verbrandingsmotoren en gasturbines.

2 Onder de aanwijzing valt niet:

a. het onderhouden en repareren van een landbouwvoertuig of machine op een landbouwbedrijf; en
b. het schoonmaken van een landbouwvoertuig of machine op een landbouwbedrijf tenzij dat landbouwvoertuig of die machine is gebruikt voor gewasbeschermingsmiddelen of biociden.

Artikel 3.99 (aanwijzing verboden gevallen)

1 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.98 in waterwingebieden te verrichten.

2 Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.98, eerste lid, aanhef en onder b en c, in grondwaterbeschermingszones te verrichten.

Artikel 3.100 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.98, eerste lid, aanhef en onder a, in een grondwaterbeschermingszone te verrichten.

Artikel 3.101 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.98 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.26 Overige milieubelastende activiteiten

Artikel 3.102 (aanwijzing milieubelastende activiteiten)

Als milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.18 wordt aangewezen:
a. het in een waterwingebied verrichten van een milieubelastende activiteit als bedoeld in hoofdstuk 3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, niet eerder genoemd in paragraaf 3.3.2 tot en met 3.3.25;
b. het in een grondwaterbeschermingsgebied veranderen of uitbreiden van een milieubelastende activiteit genoemd in paragraaf 3.3.2 tot en met 3.3.26.

Artikel 3.103 (aanwijzing verboden gevallen)

Het is verboden om een activiteit als bedoeld in artikel 3.102, aanhef en onder a, te verrichten.

Artikel 3.104 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een activiteit als bedoeld in artikel 3.102, aanhef en onder b, te verrichten.

2 Het verbod geldt niet voor zover het gaat over een geval dat is aangewezen als meldingsplichtig in artikel 3.29, 3.39 of 3.76.

Artikel 3.105 (algemene regels)

Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.102 wordt voldaan aan de regels over werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.110 tot en met 3.113.

§ 3.3.27 Inhoudelijke regels

Artikel 3.106 (toepassingsbereik)

De regels van deze paragraaf zijn van toepassing voor zover dat in artikel 3.30, 3.33, 3.36, 3.40, 3.43, 3.47, 3.53, 3.59, 3.63, 3.67, 3.77, 3.81, 3.85, 3.95, 3.101 of 3.105 is bepaald.

Artikel 3.107 (overgangsrecht: bestaande gesloten bodemenergiesystemen)

1 Een gesloten bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.36, derde lid, voldoet aan het tweede tot en met het vijfde lid.

2 In het ondergrondse deel van het gesloten bodemenergiesysteem wordt alleen leidingwater, monopropyleen glycol of een stof met een aantoonbaar vergelijkbare of betere biologische afbreekbaarheid en aantoonbaar vergelijkbare of lagere toxiciteit als medium toegepast.

3 Het gesloten bodemenergiesysteem is voorzien van een lekdetectiesysteem met automatisch alarm.

4 Gedeputeerde staten worden onverwijld geïnformeerd over een lekkage of andere bodembedreigende situaties.

5 In geval van lekkage of andere bodembedreigende situaties worden alle maatregelen genomen die redelijkerwijs kunnen worden gevergd om aantasting van de kwaliteit van het grondwater te voorkomen; als die aantasting niet kan worden voorkomen, wordt deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikel 3.108 (graven)

1 De mate van doorlaatbaarheid van de weerstandbiedende laag is na de ingreep niet groter dan daarvoor.

2 Na afronding van de werkzaamheden worden de slecht doorlatende bodemlagen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijk staat hersteld met een hiervoor geschikt kleiproduct, zoals bentoniet, drillgrout of dämmer.

Artikel 3.109 (bodemonderzoek)

Na beëindiging van een boring of een sondering in het kader van bodemonderzoek wordt het boorgat meteen volledig afsluitend opgevuld met een hiervoor geschikt kleiproduct, zoals bentoniet, drillgrout of dämmer.

Artikel 3.110 (werkzaamheden: algemeen)

1 Degene die is belast met de werkzaamheden, wordt voorafgaand daaraan, door degene die voor die werkzaamheden opdracht heeft gegeven op de hoogte gesteld van de aanwezigheid van het grondwaterbeschermingsgebied en van de toepasselijkheid van de voor dat gebied ten aanzien van die werkzaamheden geldende regels.

2 Het tijdens de werkzaamheden toe te passen water is van drinkwaterkwaliteit. Onder deze werkzaamheden wordt ook verstaan het aanvullen van boorspoeling.

3 Voorzieningen worden getroffen dat tijdens het gebruik of het aanleggen van een boorgat geen bodembedreigende stoffen via dit boorgat in de bodem terecht kunnen komen.

4 Voor het maken van boorspoeling mag alleen klei worden toegepast. Het toepassen van andersoortige organische of anorganische hulpstoffen is niet toegestaan, uitgezonderd natriumhydroxide voor het reguleren van de zuurgraad.

5 Voorzieningen worden getroffen dat gedurende de werkzaamheden geen bodembedreigende stoffen in de bodem terecht kunnen komen.

Artikel 3.111 (werkzaamheden: materialen en grond)

1 Bij ingrepen toe te passen opvulmaterialen, zoals bentoniet, drillgrout of dämmer, zijn voorzien van een erkende kwaliteitsverklaring, deze verklaring is op het werk aanwezig.

2 De plaats van opslag van bouwmateriaal en -materieel is afgedekt met folie.

3 In een bouwput mogen geen schadelijke stoffen worden opgeslagen.

4 De staat, uitrusting en het gebruik van bouwmaterieel is zodanig, dat de kans op olieverontreiniging of andere vormen van verontreiniging van de bodem verwaarloosbaar is.

5 Grond die bij de werkzaamheden vrijkomt wordt verzameld en afgevoerd naar een erkend verwerker.

6 Bij de aanleg en het veranderen van een gat dient dit gat na gebruik weer wordt dichtgemaakt en de slecht-doorlatende eigenschappen zoveel als mogelijk in de oorspronkelijke staat worden hersteld met een hiervoor geschikt product, zoals bentoniet, tenzij het gaat om een gat afkomstig van een gestuurde boring, in welk geval drillgrout of dämmer wordt toegepast.

Artikel 3.112 (werkzaamheden: spoelwater, lekkage en morsen)

1 Het tijdens en na de werkzaamheden gebruikte spoelwater wordt opgevangen in een daarvoor geschikte vloeistofdichte opvangvoorziening en afgevoerd naar een erkende verwerker.

2 Gemorste of anders vrijgekomen schadelijke stoffen worden onmiddellijk verzameld in een vloeistofdichte verpakking en op een zodanige wijze verwerkt of verwijderd dat verontreiniging van de bodem is uitgesloten.

3 Voor zover als gevolg van lekkage, morsen of op een andere manier grond en grondwater wordt verontreinigd of gevaar voor verontreiniging dreigt, stelt de ter plaatse verantwoordelijke persoon onmiddellijk gedeputeerde staten en de directeur van het drinkwaterbedrijf hiervan in kennis.

Artikel 3.113 (werkzaamheden: bouwkeet)

Voor zover tijdens de werkzaamheden gebruik wordt gemaakt van een bouwkeet, gelden de volgende voorschriften:

a. de afvoer van huishoudelijk afvalwater van een bouwkeet geschiedt via een vloeistofdicht stelsel van leidingen naar het openbaar vuilwaterriool.
b. als aan het voorschrift, bedoeld onder a om technische of operationele redenen niet kan worden voldaan, geschiedt de afvoer van toiletafvalwater via een stelsel van vloeistofdichte en goed onderhouden leidingen aangesloten op een opvangtank die of een mobiel toilet dat steeds bijtijds geleegd wordt;
c. keukenafvalwater wordt afgevoerd via een stelsel van vloeistofdichte en goed onderhouden leidingen aangesloten op een bezinkput die steeds bijtijds geleegd wordt;
d. toiletafvalwater, keukenafvalwater en ander afvalwater worden te allen tijde gescheiden gehouden en afgevoerd naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie of geloosd op het openbaar vuilwaterriool;
e. een bouwkeet wordt niet op aardolie verwarmd.

Artikel 3.114 (saneren: saneringsdoelstelling)

Verontreiniging van de bodem wordt beperkt of ongedaan gemaakt waarbij zo veel als redelijkerwijs mogelijk de inbreng van verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater wordt voorkomen of beperkt.

Artikel 3.115 (saneren: saneringsaanpak)

1 Saneren van de bodem wordt uitgevoerd overeenkomstig paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 De saneringsaanpak afdekken, bedoeld in artikel 4.1241 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is niet toegestaan bij het saneren van de bodem, bedoeld in het artikel 3.31, tenzij:

   a. de afdeklaag bestaat uit een duurzaam aaneengesloten verhardingslaag als bedoeld in artikel 4.1241, derde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
   b. aannemelijk wordt gemaakt dat de saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een mobiele verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater.

3 Met een maatwerkvoorschrift kan, in afwijking van artikel 4.1240 van het Besluit activiteiten leefomgeving, een andere saneringsaanpak worden toegestaan als die andere saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een mobiele verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater.

Artikel 3.116 (saneren: veranderingen in bodemgesteldheid)

Bij een sanering van de bodem als bedoeld in artikel 3.31, wordt rekening gehouden met mogelijke veranderingen in de bodemgesteldheid die een nadelige invloed kunnen hebben op een grondwaterbeschermingsgebied.

Artikel 3.117 (saneren: afvoeren verontreinigde grond, niet herschikken)

Grond die vrijkomt bij een sanering wordt afgevoerd naar een erkende verwerker.

Afdeling 3.4 Activiteiten in verband met verontreiniging van het grondwater

§ 3.4.1 Algemeen

Artikel 3.118 (toepassingsbereik)

Deze afdeling gaat over:

a. de module risicobeoordeling grondwaterkwaliteit;
b. de activiteit grondwatersanering;

c. een activiteit op een locatie waar na het verrichten van een grondwatersanering een verontreiniging van het grondwater aanwezig is gebleven;
d. een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater.

Artikel 3.119 (oogmerken)

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:

a. het voorkomen en waar nodig beperken van de verspreiding van verontreinigd grondwater;
b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
c. het vervullen van de maatschappelijke functies die op grond van de Omgevingswet aan watersystemen zijn toegekend.

Artikel 3.120 (normadressaat)

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 3.121 (specifieke zorgplicht)

1 Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 3.118 verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 3.119, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 Voor activiteiten als bedoeld in artikel 3.118 houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;
b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;
c. de beste beschikbare technieken worden toegepast;
d. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;
e. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet;
f. afvalwater dat wordt geloosd en gekanaliseerde emissies van stoffen in de lucht doelmatig kunnen worden bemonsterd;
g. metingen representatief zijn en monsters niet worden verdund;
h. meetresultaten op geschikte wijze worden geregistreerd, verwerkt en gepresenteerd;
i. voor zover verontreiniging van de bodem ontstaat: herstel van de bodem redelijkerwijs mogelijk blijft; en
j. afvalstoffen worden afgevoerd na beëindiging van een activiteit.

Artikel 3.122 (informeren over een ongewoon voorval)

Gedeputeerde staten worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 3.123 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Zodra de gegevens en bescheiden, bedoeld in bijlage IV, onder E, bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten.

§ 3.4.2 Module risicobeoordeling grondwaterkwaliteit

Artikel 3.124 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op een activiteit waarvoor op grond van het omgevingsplan of deze omgevingsverordening is bepaald dat een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit is vereist.

Artikel 3.125 (aanwijzing andere modules: voorafgaand bodemonderzoek)

Bij het verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit wordt voldaan aan de regels over het voorafgaand bodemonderzoek, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

provincie Zuid-Holland

Artikel 3.126 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit – methoden)

1 Een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit wordt verricht om een verontreiniging van grondwater en de mogelijke risico's daarvan voor het gebruik dat afhangt van het grondwater te beoordelen.

2 Bij de beoordeling van een verontreiniging van grondwater en de mogelijke risico's daarvan voor het grondwater en het gebruik dat afhangt van het grondwater worden één of meerdere van de volgende methoden toegepast:
a. de methode algemene grondwaterkwaliteit, bedoeld in bijlage III, onder Aa.2.1;
b. de methode krw-oppervlaktewaterlichaam, bedoeld in bijlage III, onder Aa.2.2;
c. de methode water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in bijlage III, onder Aa.2.3; of
d. de methode grondwaterafhankelijke natuur, bedoeld in bijlage III, onder Aa.2.4.

Artikel 3.127 (methode: algemene grondwaterkwaliteit)

De methode algemene grondwaterkwaliteit, bedoeld in artikel 3.126, tweede lid, onder a, wordt toegepast als de verontreinigingscontour van één of meerdere verontreinigende stoffen in minimaal 100 m^3 poriën verzadigd bodemvolume de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, bedoeld in bijlage III, onder Aa.1, overschrijdt.

Artikel 3.128 (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam)

1 De methode krw-oppervlaktewaterlichaam, bedoeld in artikel 3.126, tweede lid, onder b, wordt toegepast als een verontreiniging van grondwater:
a. voor één of meerdere verontreinigende stoffen in minimaal 100 m^3 poriën verzadigd bodemvolume de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering, bedoeld in bijlage III, onder Aa.1, overschrijdt; en
b. de verontreiniging in staat is een in het regionaal waterprogramma of nationaal waterprogramma aangewezen krw-oppervlaktewaterlichaam te beïnvloeden.

2 Een verontreiniging van grondwater wordt geacht een krw-oppervlaktewaterlichaam te beïnvloeden als de verontreiniging zich bevindt:

a. in of binnen 100 m van het krw-oppervlaktewaterlichaam;
b. in een watervoerend pakket van waaruit het krw-oppervlaktewaterlichaam kan worden beïnvloed; en
c. in de stroombaan richting het krw-oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.129 (methode: water bestemd voor menselijke consumptie)

1 De methode water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in artikel 3.126, tweede lid, onder c, wordt toegepast als een verontreiniging van grondwater:
a. voor één of meerdere verontreinigende stoffen in minimaal 100 m^3 poriën verzadigd bodemvolume de voorkeurswaarde, bedoeld in bijlage III, onder Aa.1, overschrijdt; en
b. in staat is een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 2.2 te beïnvloeden.

2 Een verontreiniging van grondwater wordt geacht een grondwaterbeschermingsgebied te beïnvloeden als de verontreiniging zich bevindt:
a. in of binnen 100 m van het grondwaterbeschermingsgebied;
b. in een watervoerend pakket van waaruit het grondwaterbeschermingsgebied kan worden beïnvloed; en
c. in de stroombaan richting het grondwaterbeschermingsgebied.

Artikel 3.130 (methode: grondwaterafhankelijke natuur)

1 De methode grondwaterafhankelijke natuur, bedoeld in artikel 3.126, tweede lid, onder d, wordt toegepast als een verontreiniging van grondwater:
a. voor één of meerdere verontreinigende stoffen in minimaal 100 m^3 poriën verzadigd bodemvolume de voorkeurswaarde, bedoeld in bijlage III, onder Aa.1, overschrijdt; en
b. in staat is het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.11, te beïnvloeden.

2 Een verontreiniging van grondwater wordt geacht een natuurnetwerk Nederland te beïnvloeden als de verontreiniging zich bevindt:
a. in of binnen 100 m van het natuurnetwerk Nederland;

b. in een watervoerend pakket van waaruit het natuurnetwerk Nederland kan worden beïnvloed; en
c. in de stroombaan richting het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 3.131 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit: uitkomsten)

Uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt of een verontreiniging een risico vormt voor het grondwater en het gebruik dat afhangt van het grondwater en leidt tot één van de volgende uitkomsten:
a. niet-significante grondwaterverontreiniging;
b. significante grondwaterverontreiniging met bronaanpak op een natuurlijk moment; of
c. significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft.

Artikel 3.132 (gegevens en bescheiden: na uitvoeren risicobeoordeling grondwaterkwaliteit)

Ten hoogste vier weken na het verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit worden de gegevens en bescheiden, bedoeld in bijlage IV, onder D.2, verstrekt aan gedeputeerde staten.

§ 3.4.3 Grondwatersanering

Artikel 3.133 (toepassingsbereik)

1 Deze paragraaf is van toepassing op een grondwatersanering als het oogmerk het beheren, beperken of ongedaan maken van verontreiniging van het grondwater is.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op een grondwatersanering in het gebied waarvan het grondwaterkwaliteitsbeheer in relatie tot historische verontreinigingen van grondwater aan het gemeentebestuur van de gemeente Rotterdam is toegedeeld, bedoeld in artikel 6.2.

Artikel 3.134 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning een grondwatersanering te verrichten, als:
a. de grondwatersanering betrekking heeft op een verontreiniging van grondwater waarvan op basis van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit is vastgesteld dat het een significante grondwaterverontreiniging betreft die direct aandacht behoeft, bedoeld in artikel 3.131, onder c; of
b. de grondwatersanering wordt uitgevoerd in een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 2.2.

Artikel 3.135 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op artikel 3.1 zijn in bijlage IV, onder B.4, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

Artikel 3.136 (melding)

1 Het is verboden om zonder melding een grondwatersanering te verrichten.

2 Het eerste lid is niet van toepassing als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.134.

Artikel 3.137 (specifieke gegevens en bescheiden bij een melding)

In aanvulling op artikel 3.3 bevat een melding specifieke gegevens en bescheiden als bedoeld in bijlage IV, onder D.2a.

Artikel 3.138 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

Ten minste vier weken voor het begin van een grondwatersanering worden aan gedeputeerde staten de gegevens en bescheiden, genoemd in bijlage IV, onder D.3, verstrekt.

Artikel 3.139 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

Ten minste een week voor het begin van een grondwatersanering worden aan gedeputeerde staten de gegevens en bescheiden, genoemd in bijlage IV, onder D.4, verstrekt.

Artikel 3.140 (aanwijzing modules: voorafgaand bodemonderzoek)

Bij het verrichten van een grondwatersanering wordt voldaan aan het voorafgaand bodemonderzoek, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.141 (grondwater: saneringsaanpakken)

Met het oog op het beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen, wordt een grondwatersanering verricht volgens één van de volgende aanpakken of een combinatie daarvan:

a. het onttrekken van verontreinigd grondwater;
b. het inzetten van gangbare en bewezen technieken die biologische afbraak of omzetting, of chemische omzetting van een verontreiniging tot niet schadelijke eindproducten tot gevolg hebben; of
c. een andere saneringsaanpak als daarmee het saneringsresultaat, bedoeld in artikel 3.141a, bereikt wordt.

Artikel 3.141a (resultaat saneringsaanpak)

1 De saneringsaanpak, bedoeld in artikel 3.141, leidt ertoe dat de verontreinigende stof in het grondwater niet langer voorkomt in concentraties waarbij sprake is van een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.131.

2 Als een maatwerkvoorschrift is gesteld of een voorschrift aan een omgevingsvergunning is verbonden waarin een ander saneringsresultaat is toegestaan, leidt de grondwatersanering er ten minste toe dat niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c.

Artikel 3.141b (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift)

Een maatwerkvoorschrift of vergunningvoorschrift over deze paragraaf kan alleen een ander saneringsresultaat toestaan als de grondwatersanering er ten minste toe leidt dat niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c.

Artikel 3.141c (kwaliteitsborging grondwatersanering)

Een grondwatersanering wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 7000.

Artikel 3.141d (milieukundige begeleiding grondwatersanering)

De begeleiding van een grondwatersanering wordt verricht door een onderneming met een erkenning bodemkwaliteit voor BRL SIKB 6000.

Artikel 3.141e (beëindiging activiteit: gegevens en bescheiden)

1 Ten hoogste vier weken na het beëindigen van een grondwatersanering worden aan gedeputeerde staten gegevens en bescheiden verstrekt in de vorm van een evaluatieverslag volgens BRL SIKB 6000.

2 Als na het verrichten van een grondwatersanering verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven worden ook gegevens en bescheiden bij het evaluatieverslag verstrekt over:
   a. de gebruiksbeperkingen die wenselijk zijn ter bescherming van de chemische en ecologische kwaliteit van het grondwaterlichaam en voor de aan het grondwaterlichaam toegekende maatschappelijke functies;
   b. een voorstel van de nazorgmaatregelen.

Artikel 3.141f (uitvoering nazorgmaatregelen)

Degene die een grondwatersanering uitvoert is ook belast met de uitvoering van de nazorgmaatregelen, bedoeld in artikel 3.141e, tweede lid, onder b, tenzij in het evaluatieverslag een ander daarvoor is aangewezen.

§ 3.4.4 Activiteiten op een locatie waar na het verrichten van een grondwatersanering een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven.

Artikel 3.141g (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op een activiteit op een locatie waar na het uitvoeren van een grondwatersanering als bedoeld in paragraaf 3.4.3 uit het evaluatieverslag, bedoeld in artikel 3.141e, eerste lid, blijkt dat verontreiniging van het grondwater aanwezig is gebleven.

Artikel 3.141h (maatregelen: gebruiksbeperkingen saneren van het grondwater)

Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 3.141g verricht neemt in het belang van het beschermen van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem en vanwege het vervullen van de aan het watersysteem toegekende maatschappelijke functie de gebruiksbeperkingen, bedoeld in artikel 3.141e, tweede lid, onder a, in acht.

§ 3.4.5 Toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater

Artikel 3.141i (aantreffen verontreiniging van het grondwater)

1 Het aantreffen van een verontreiniging van het grondwater is een bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel 19.0 van de Omgevingswet.

2 Gedeputeerde staten kunnen voor een activiteit waarbij een verontreiniging van het grondwater wordt aangetroffen bij besluit als bedoeld in artikel 19.0 van de Omgevingswet en afdeling 12a.1 bepalen dat zich een bijzondere omstandigheid voordoet.

3 Het besluit kan in ieder geval inhouden dat activiteiten als bedoeld in het tweede lid worden beperkt of worden stopgezet.

Afdeling 3.5

[Vervallen]

§ 3.5.1

[Vervallen]

Artikel 3.142

[Vervallen]

Artikel 3.143

[Vervallen]

Artikel 3.144

[Vervallen]

Artikel 3.145

[Vervallen]

§ 3.5.2

[Vervallen]

Artikel 3.146

[Vervallen]

Artikel 3.147

[Vervallen]

Afdeling 3.6 Activiteiten op of rond gesloten stortplaatsen

§ 3.6.1 Algemeen

Artikel 3.148 (activiteiten)

Deze afdeling gaat over activiteiten in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd in beperkingengebieden met betrekking tot gesloten stortplaatsen.

Artikel 3.149 (oogmerken)

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op:
a. de bescherming van het milieu tegen nadelige gevolgen veroorzaakt door gesloten stortplaatsen; en
b. de goede uitvoering van de zorg voor gesloten stortplaatsen, waaronder:
   - 1°. de bereikbaarheid van de voorzieningen ter bescherming van de bodem te garanderen;
   - 2°. te voorkomen dat de werking van de voorzieningen nadelig wordt beïnvloed; en
   - 3°. te voorkomen dat de uitvoering van de nazorg op een andere manier wordt belemmerd.

Artikel 3.150 (normadressaat)

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 3.151 (specifieke zorgplicht)

1 Degene die een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 3.149, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

   a. het veilig en doelmatig beheer van afvalstoffen in de gesloten stortplaats wordt verzekerd; en
   b. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1 van de Omgevingswet.

Artikel 3.152 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op artikel 3.1 zijn in bijlage IV, onder B.6, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

Artikel 3.153 (informeren over een ongewoon voorval)

Gedeputeerde staten worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats.

Artikel 3.154 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Zodra de gegevens en bescheiden, bedoeld in bijlage IV, onder E, bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten.

§ 3.6.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.155 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats te verrichten:

a. werken te maken of te behouden;
b. stoffen of voorwerpen, niet zijnde afvalstoffen, te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen;
c. andere dan de onder a of b bedoelde activiteiten te verrichten als die activiteiten de uitvoering van de maatregelen, bedoeld in artikel 8.49, eerste lid, van de Wet milieubeheer, kunnen belemmeren of de nazorgvoorzieningen kunnen beschadigen.

2 Onder activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder a, worden in ieder geval begrepen:

a. bouwactiviteiten voor werken en kunstwerken;
b. civieltechnische werken, waaronder grondverzet, boringen, en aanbrengen van grondkerende constructies.

3 Onder activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder b, worden in ieder geval begrepen:

a. het plaatsen van een container;
b. het deponeren of toepassen van grond, baggerspecie of bouwstoffen.

4 Onder activiteiten als bedoeld in het eerste lid, onder c, worden in ieder geval begrepen:

a. de wijziging van het gebruik of de inrichting van het terrein;
b. grondbewerkingen dieper dan 30 cm;
c. onttrekken of inbrengen van grondwater of het op een andere manier wijzigen van de grondwaterstand.

5 Het verbod geldt niet voor het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer in opdracht van gedeputeerde staten.

Artikel 3.156 (melding)

1 Het is verboden zonder melding activiteiten in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats te verrichten.

2 Dit artikel is niet van toepassing:

a. als de activiteit als vergunningplichtig is aangewezen in artikel 3.155.
b. op het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer in opdracht van gedeputeerde staten.

Afdeling 3.7 Activiteiten rond provinciale vaarwegen

§ 3.7.1 Algemeen

Artikel 3.157 (activiteiten)

Deze afdeling gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot provinciale vaarwegen.

Artikel 3.158 (oogmerken)

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en een doelmatige en veilige werking van een provinciale vaarweg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die provinciale vaarweg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die vaarweg en het belang van onderhoud aan die vaarweg behoort.

Artikel 3.159 (normadressaat)

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 3.160 (specifieke zorgplicht)

1 Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot de provinciale vaarweg verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit de provinciale vaarweg verontreinigt, verandert of beschadigt, of andere nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 3.158, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

a. het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale vaarweg wordt verzekerd;
b. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet; en
c. houtgewas, bomen of takken van bomen zodanig worden geplaatst of onderhouden dat deze geen hinder voor het verkeer kunnen veroorzaken.

Artikel 3.161 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op artikel 3.1 zijn in bijlage IV, onder B.7, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

Artikel 3.162 (informeren over een ongewoon voorval)

Gedeputeerde staten worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 3.163 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Zodra de gegevens en bescheiden, bedoeld in bijlage IV, onder E, bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten.

Artikel 3.164 (verhalen van schepen)

1 Een stilliggend schip, het samenstel van schepen of drijvende voorwerpen worden op aanwijzing van gedeputeerde staten over korte afstand langs een oever of kade naar een andere ligplaats verplaatst, als naar hun oordeel het onderhoud van een provinciale vaarweg aldaar werkzaamheden nodig maakt.

2 Spoedeisende gevallen uitgezonderd, stellen gedeputeerde staten de rechthebbenden of gebruikers van het schip, het samenstel van schepen of de drijvende voorwerpen tijdig van tevoren in kennis van de voorgenomen werkzaamheden.

§ 3.7.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.165 (toepassingsbereik)

1 Deze paragraaf is van toepassing op de volgende beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een provinciale vaarweg:
a. het veranderen van de vorm, de loop, de constructie of het profiel van de provinciale vaarweg;
b. het maken, behouden, veranderen of verwijderen van werken op de provinciale vaarweg;
c. het storten, plaatsen, neerleggen, laten staan of laten liggen van vaste stoffen of voorwerpen op, in, over of onder de provinciale vaarweg;
d. het beplanten, behouden of vellen van houtgewas;
e. het geheel of gedeeltelijk stremmen of belemmeren van het verkeer op de provinciale vaarweg;
f. het innemen van een ligplaats en het meren of ankeren met een schip of een drijvend bouwsel in de provinciale vaarweg.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op activiteiten door of in opdracht van gedeputeerde staten.

Artikel 3.166 (aanwijzing vergunningplichtig geval: veranderen van het werk of werken maken of behouden)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale vaarweg te verrichten, door:

a. de vorm, de loop, de constructie of het profiel van de provinciale vaarweg te veranderen; of

b. werken te maken, te behouden, te veranderen of te verwijderen.

Artikel 3.167 (aanwijzing vergunningplichtig geval: vaste stoffen of voorwerpen plaatsen en houtgewas)

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale vaarweg te verrichten door op, in, over of onder de provinciale vaarweg, vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen.

2 Het is verboden zonder omgevingsvergunning over provinciale vaarwegen houtgewas te beplanten, te behouden of te vellen.

Artikel 3.168 (aanwijzing vergunningplichtig geval: stremmen of belemmeren van de scheepvaart)

Het is verboden zonder omgevingsvergunning het verkeer op een provinciale vaarweg geheel of gedeeltelijk te stremmen of te belemmeren.

Artikel 3.169 (aanwijzing vergunningplichtig geval: ligplaats innemen)

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning met een schip of een drijvend bouwsel, ligplaats in te nemen, te meren of te ankeren in een provinciale vaarweg, tenzij de locatie is toegestaan krachtens een verkeersbesluit.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op kort verblijf aan een particuliere oever.

Afdeling 3.8 Activiteiten rond provinciale wegen

§ 3.8.1 Algemeen

Artikel 3.170 (activiteiten)

Deze afdeling gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot provinciale wegen.

Artikel 3.171 (oogmerken)

De regels in deze afdeling zijn gesteld met het oog op het behoeden van de staat en een doelmatige en veilige werking van een provinciale weg voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die provinciale weg, waartoe ook het belang van verruiming of wijziging van die provinciale weg en het belang van onderhoud aan die provinciale weg behoort en op het voorkomen en beperken van schade aan planten in wegbermen.

Artikel 3.172 (normadressaat)

Aan deze afdeling wordt voldaan door degene die de activiteit verricht, tenzij anders bepaald. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over de activiteit.

Artikel 3.173 (specifieke zorgplicht)

1 Degene die een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale weg verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit de provinciale weg verontreinigt, verandert of beschadigt, of andere nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 3.171, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 Deze plicht houdt in ieder geval in dat:

a. het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale weg wordt verzekerd;
b. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet; en

c. houtgewas, bomen of takken van bomen worden zodanig geplaatst of onderhouden dat deze geen hinder voor het verkeer kunnen veroorzaken.

Artikel 3.174 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In aanvulling op artikel 3.1 zijn in bijlage IV, onder B.8, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

Artikel 3.175 (informeren over een ongewoon voorval)

Gedeputeerde staten worden onverwijld geïnformeerd over een ongewoon voorval.

Artikel 3.176 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Zodra de gegevens en bescheiden, bedoeld in bijlage IV, onder E, bekend zijn, worden ze verstrekt aan gedeputeerde staten.

§ 3.8.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.177 (toepassingsbereik)

1 Deze paragraaf is van toepassing op de volgende beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een provinciale weg:

a. het veranderen van de vorm, loop, constructie of het profiel van de provinciale weg;
b. het maken, behouden, veranderen of verwijderen van werken;
c. het storten, plaatsen, neerleggen, laten staan of laten liggen van vaste stoffen of voorwerpen;
d. het beplanten, behouden of vellen van houtgewas; en
e. het ten behoeve van handel of bedrijf met daarvoor bestemde middelen innemen van een standplaats.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op activiteiten door of in opdracht van gedeputeerde staten.

Artikel 3.178 (aanwijzing vergunningplichtig gevallen)

1 Het is verboden zonder omgevingsvergunning een beperkingengebiedactiviteit te verrichten als bedoeld in artikel 3.177.

2 Het verbod geldt niet voor werkzaamheden die op grond van artikel 3.179 zijn verboden zonder dit te melden.

Artikel 3.179 (melding)

1 Het is verboden zonder melding een beperkingengebiedactiviteit als bedoeld in artikel 3.177 te verrichten op locaties waar ten minste 200 m vrij zicht is op de provinciale weg en waar geen aanleg, wijziging of herinrichting van de provinciale weg in voorbereiding of uitvoering is, voor zover het gaat om:

a. het leggen, verwijderen of behouden van een kabel of leiding voor een huisaansluiting, bouw-aansluiting of kastaansluiting tot een lengte van maximaal 20 m;
b. het aanbrengen, wijzigen, gebruiken of verwijderen van een kathodische beschermpaal;
c. het inblazen van glasvezel in een bestaande buis;
d. het uitvoeren van werkzaamheden bij een lasgat, afsluiter of verbindingsmof;
e. het uitvoeren van een sondering, proefsleuf, grondboring of asfaltboring; of
f. het uitvoeren van herstelwerkzaamheden aan een tracé of onderdeel daarvan.

2 Het verbod geldt niet voor:

a. het openbreken van gesloten verharding;
b. het aanbrengen van een kabel op minder dan 0,6 m onder het maaiveld of het aanbrengen van een leiding op minder dan 0,8 m onder het maaiveld; of
c. het op minder dan 1 m buiten de wegverharding parallel aan de verharding aanbrengen van een werk.

Artikel 3.180 (informatieplicht)

1 Ten minste 15 werkdagen voor het verrichten van een activiteit als bedoeld in artikel 3.177 wordt aan gedeputeerde staten een verkeersmaatregelenplan verstrekt voor zover deze activiteiten binnen een afstand van 4,5 m tot de rijbaan worden verricht.

2 Een verkeersmaatregelenplan:

a. bevat een beschrijving van de te treffen tijdelijke verkeersmaatregelen die met het oog op een veilig en doelmatig gebruik van de provinciale weg noodzakelijk zijn bij het verrichten van de activiteit; en
b. maakt inzichtelijk op welke wijze de te treffen tijdelijke verkeersmaatregelen in overeenstemming zijn met de toepasselijke richtlijnen voor tijdelijke verkeersmaatregelen van de provincie en van de Stichting CROW, kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte.

3 In afwijking het eerste lid wordt het verkeersmaatregelenplan onverwijld verstrekt, voor zover het gaat over een herstelwerkzaamheid als bedoeld in artikel 3.179, eerste lid, onder f, of een andere niet-planbare werkzaamheid.

Artikel 3.180a (voorbereiding)

1 Een activiteit als bedoeld in artikel 3.177 wordt niet verricht zonder het treffen van tijdelijke verkeersmaatregelen die in overeenstemming zijn met het verkeersmaatregelenplan, bedoeld in artikel 3.180, tweede lid.

2 Een verkeersmaatregel wordt uitgevoerd door een BRL9101-gecertificeerd bedrijf.

Artikel 3.180b (uitvoering)

1 Een gat of sleuf in een provinciale weg wordt mechanisch verdicht in lagen, die ieder na verdichting niet dikker zijn dan 30 cm.

2 Ieder gat en iedere sleuf in een provinciale weg wordt binnen een dag volledig tot aan het maaiveld of tot aan het profiel van de provinciale weg verdicht in overeenstemming met het eerste lid.

3 Door het uitvoeren van de werkzaamheden wordt geen beplanting beschadigd, wat in ieder geval inhoudt dat aanwezige beplanting die wordt verwijderd tijdelijk wordt ingekuild en na afronding van de werkzaamheden wordt teruggeplaatst.

4 Bij de werkzaamheden vrijkomend puin wordt afgevoerd.

5 De werkzaamheden worden niet uitgevoerd als door atmosferische omstandigheden het zicht op de provinciale weg minder dan 200 m bedraagt op de locatie waar de werkzaamheden worden uitgevoerd.

Artikel 3.180c (oplevering en nazorg)

1 Werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.179 worden binnen een aaneengesloten periode van een week uitgevoerd, gerekend vanaf de dag waarop een begin wordt gemaakt met de werkzaamheden.

2 Gedurende de eerste zes maanden na afronding van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.177, wordt iedere verzakking in een onverharde berm of talud hersteld.

3 Gedurende de eerste twaalf maanden na afronding van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 3.177, wordt:

a. iedere verzakking in bestrating hersteld; en
b. alle teruggeplaatste beplanting in goede staat gehouden.

Afdeling 3.9 Activiteiten die de natuur betreffen

§ 3.9.1 Activiteiten met betrekking tot dieren in het wild

§ 3.9.1.1 Algemeen

Artikel 3.181 (activiteiten)

1 Paragraaf 3.9.1 gaat over:

a. flora- en fauna-activiteiten;
b. het handelen volgens een faunabeheerplan;
c. activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden, met uitzondering van de jacht; en
d. het gebruik en het onder zich hebben van middelen of installaties en het toepassen van methodes om dieren te vangen of te doden.

2 Paragraaf 3.9.1 bevat aanvullingen en afwijkingen ten opzichte van de paragrafen 11.2.2, 11.2.4, 11.2.6 en 11.2.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.182 (oogmerken)

1 De regels in de en paragrafen 3.9.1.2 en 3.9.1.4 over flora- en fauna-activiteiten zijn gesteld met het oog op:

a. de natuurbescherming;
b. goed jachthouderschap;
c. het voorkomen en bestrijden van schade door in het wild levende dieren;
d. het waarborgen van de volksgezondheid; en
e. het waarborgen van de veiligheid.

2 De regels in paragraaf 3.9.1.3 over flora- en fauna-activiteiten zijn gesteld met het oog op:

a. de natuurbescherming;
b. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied; en
c. bestendig beheer of onderhoud.

§ 3.9.1.2 Flora- en fauna-activiteiten: vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn

Artikel 3.183 (aanwijzing vergunningvrije gevallen vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van de brandgans, de grauwe gans en de kolgans)

Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten geldt niet voor de brandgans, de grauwe gans, en de kolgans en kruisingen daarvan in de periode van 1 februari tot en met 30 juni, voor zover de handelingen door of namens de grondgebruiker plaatsvinden in het belang van:

a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
b. de veiligheid van het luchtverkeer;
c. de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Artikel 3.184 (aanwijzing vergunningvrije gevallen vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van de knobbelzwaan)

Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten geldt niet voor de knobbelzwaan in de periode van 1 maart tot en met 30 april, voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in het belang van:

a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
b. de veiligheid van het luchtverkeer;
c. de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

Artikel 3.185 (aanwijzing vergunningvrije gevallen vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw)

Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten geldt niet voor de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw in de periode van 1 april tot en met 31 juli, voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in het belang van:

a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
b. de veiligheid van het luchtverkeer.

Artikel 3.186 (aanwijzing vergunningvrije gevallen directe schadebestrijding brandgans, grauwe gans, kolgans en Canadese gans)

1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten, geldt niet voor het opzettelijk doden van de brandgans, de grauwe gans, en de kolgans en kruisingen daarvan buiten de winterperiode, voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in het belang van:

a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
b. de veiligheid van het luchtverkeer;
c. de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen;
d. de bescherming van flora of fauna.

2 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten, geldt niet voor het opzettelijk doden van de grauwe gans en de kolgans en kruisingen daarvan binnen de winterperiode, voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht op de door hem gebruikte gronden met een kwetsbaar gewas in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen.

3 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten, geldt niet voor het opzettelijk doden van de Canadese gans in de perioden van een half uur voor zonsopgang tot zonsopgang en van zonsondergang tot een half uur na zonsondergang, voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in het belang van:

a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
b. de veiligheid van het luchtverkeer;
c. de voorkoming van belangrijke schade aan gewassen;
d. de bescherming van flora of fauna.

4 De winterperiode betreft de volgende periode:

a. in de regio Noordelijke Delta van 1 november tot en met 14 februari;
b. in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid Holland-Noord: van 1 november tot en met 29 februari.

5 De grens tussen de regio Noordelijke Delta en de overige regio's wordt gevormd door de Nieuwe Waterweg, de Nieuwe Maas, de Noord en de Beneden-Merwede (van west naar oost).

Artikel 3.187 (aanwijzing vergunningvrij geval directe schadebestrijding knobbelzwaan)

1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten, geldt niet voor het opzettelijk doden van de knobbelzwaan voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht:
a. in de periode 1 oktober tot en met 31 mei tussen zonsopgang en zonsondergang op de door hem gebruikte gronden met ingezaaid gras, graszoden, graszaad en koolzaad in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen;
b. in de periode 15 november tot en met 31 mei tussen zonsopgang en zonsondergang op de door hem gebruikte gronden met gras en granen in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen; of
c. op de door hem gebruikte gronden in het belang van de openbare veiligheid als de politie of de burgemeester daarvoor opdracht geeft.

2 Afschot van knobbelzwanen als bedoeld in het eerste lid, onder a en b, is alleen toegestaan, als de ter plaatse aanwezige groep knobbelzwanen uit ten minste vijftien exemplaren bestaat. Als een groep bestaat uit meer dan vijftig knobbelzwanen geldt een maximum van 10% dat mag worden gedood.

3 Paartjes broedende knobbelzwanen en de erbij lopende (niet vliegende) jongen mogen niet worden gedood, tenzij de knobbelzwanen zich in de onmiddellijke nabijheid van wegen of fietspaden bevinden

en er sprake is van een risico voor de openbare veiligheid, naar het oordeel van de politie of de burgemeester.

Artikel 3.188 (aanwijzing vergunningvrij geval directe schadebestrijding smient)

1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten, geldt niet voor de smient voor zover de activiteit door of namens de grondgebruiker wordt verricht in de periode 1 oktober tot en met 31 mei op de door hem gebruikte gronden met ingezaaid gras, graszoden, graszaad, overige akkerbouwgewassen en vollegrondsgroente in het belang van het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen.

2 Het eerste lid is niet van toepassing voor zover de handelingen plaatsvinden in de volgende Natura 2000-gebieden:

a. Biesbosch;
b. Boezems Kinderdijk;
c. Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein;
d. Donkse Laagten;
e. Grevelingen;
f. Haringvliet;
g. Hollands Diep;
h. Duinen Goeree & Kwade Hoek;
i. Nieuwkoopse Plassen & De Haeck;
j. Oudeland van Strijen;
k. Krammer-Volkerak;
l. De Wilck.

§ 3.9.1.3 Flora- en fauna-activiteiten: vergunningvrije gevallen andere soorten

Artikel 3.189 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud)

1 Het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit als bedoeld in artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving te verrichten, geldt niet voor de aangewezen andere soorten opgenomen in bijlage III, onder C.1, voor zover de activiteit wordt verricht in het kader van:

a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
b. bestendig beheer of onderhoud in de land- of bosbouw;
c. bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer; of
d. bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

2 Het eerste lid is ook van toepassing als geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat als bedoeld in artikel 8.74j, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 3.9.1.4 Inhoudelijke regels

Artikel 3.190 (middelen bij schadebestrijding)

1 Bij het verrichten van een activiteit als bedoeld in de artikelen 3.186, 3.187 en 3.188 kan alleen gebruik worden gemaakt van:

a. geweren;
b. honden, maar geen lange honden;
c. aantoonbaar gefokte haviken (Accipiter gentilis) of slechtvalken (Falco peregrinus);
d. woestijnbuizerds;
e. slag-, snij- of steekwapens;
f. lokvogels; en
g. middelen waarmee lokgeluiden kunnen worden gemaakt.

2 Slag-, snij- of steekwapens mogen alleen gebruikt worden voor het doden van gewonde dieren.

Artikel 3.191 (overige regels schadebestrijding)

1 Bij activiteiten als bedoeld in de artikelen 3.186, 3.187 en 3.188, waarbij een geweer mag worden gebruikt, kan het geweer worden gebruikt gedurende de periode vanaf een halfuur voor zonsopgang tot een halfuur na zonsondergang.

2 De grondgebruiker of degene die de activiteit, bedoeld in de artikelen 3.186, 3.187 en 3.188, verricht, informeert over en rapporteert over deze activiteit op de in het faunabeheerplan vastgestelde wijze.

§ 3.9.2 Activiteiten die houtopstanden betreffen

§ 3.9.2.1 Algemeen

Artikel 3.192 (activiteiten)

1 Paragraaf 3.9.2 gaat over het vellen van houtopstanden en het herbeplanten van grond na het vellen van houtopstanden of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan, bedoeld in artikel 11.111 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 Paragraaf 3.9.2 bevat aanvullingen en afwijkingen ten opzichte van paragraaf 11.3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 3.193 (oogmerken)

De regels in paragraaf 3.9.2.2 zijn gesteld met het oog op:

a. de natuurbescherming;
b. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden; en
c. bestendig beheer of onderhoud.

Artikel 3.194 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om maatwerkvoorschrift)

In aanvulling op artikel 3.2 zijn in bijlage IV, onder B.9, te verstrekken specifieke gegevens en bescheiden opgenomen.

§ 3.9.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.194a (maatwerkregel: meldplicht vellen houtopstanden)

In afwijking van artikel 11.126, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder dit ten minste vier weken maar niet eerder dan 14 maanden voor het begin daarvan te melden.

Artikel 3.195 (maatwerkregel: uitzondering op meldplicht vellen houtopstanden)

De meldplicht, bedoeld in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is niet van toepassing op:

a. het kappen van verjongingsgaten, als:
   - 1°. deze per verjongingsgat niet groter zijn dan drie maal de boomhoogte met een maximum van 0,25 ha;
   - 2°. deze nieuwe verjongingsgaten gezamenlijk niet meer oppervlakte beslaan dan 10% van het bosperceel;
   - 3°. dit maximaal één keer per vier jaar plaatsvindt; en
   - 4°. in de oude verjongingsgaten is voldaan aan de plicht tot herbeplanting, bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
b. het verwijderen van houtopstanden in het kader van natuurmaatregelen, als de te verwijderen houtopstand ontstaan is als gevolg van achterstallig onderhoud.

Artikel 3.196 (maatwerkregel: specifieke gegevens en bescheiden vellen houtopstanden)

Als gedeputeerde staten het bevoegd gezag is waaraan een melding voor het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 11.126 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt gedaan, worden uiterlijk gelijktijdig met de melding de specifieke gegevens en bescheiden verstrekt, bedoeld in bijlage IV, onder D.5.

Artikel 3.196a (maatwerkregel: gegevens en bescheiden: start vellen houtopstanden)

Ten minste een dag voor het begin van het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand, bedoeld in artikel 11.126, van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden gedeputeerde staten, als zij het bevoegd gezag zijn, daarover geïnformeerd.

Artikel 3.197 (maatwerkregel: plicht tot herbeplanting)

1 In aanvulling op artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving geldt voor de plicht tot herbeplanting dat:

a. de oppervlakte van de herbeplanting ten minste even groot is als de gevelde oppervlakte;
b. de herbeplanting kwalitatief en kwantitatief minimaal in een redelijke verhouding staat tot de gevelde of op een andere manier tenietgegane houtopstand;
c. de te herbeplanten houtopstand, gelet op de bodemkwaliteit en de waterhuishouding ter plaatse, kan uitgroeien tot een volwaardige en duurzame houtopstand met minimaal een vergelijkbare bosstructuur als de gevelde opstand.

2 Aan de plicht tot herbeplanting kan ook worden voldaan door spontane natuurlijke verjonging als daarmee aan de in het eerste lid genoemde voorwaarden wordt voldaan en de bodemopbouw zoveel mogelijk intact wordt gelaten.

Artikel 3.198 (maatwerkregel: uitzondering op plicht tot herbeplanting)

Artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving is niet van toepassing op:

a. het verwijderen van houtopstanden in het kader van natuurmaatregelen als de houtopstanden ontstaan zijn als gevolg van achterstallig onderhoud en niet zijn ontwikkeld in het kader van een plicht tot herbeplanting;
b. het op natuurlijke wijze tenietgaan van houtopstanden als dit het gevolg is van vernatting door natuurlijke processen of vernatting als onderdeel van anti-verdrogingsmaatregelen.

Artikel 3.199 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift: herbeplanting)

1 Het met een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 11.130 van het Besluit activiteiten leefomgeving door gedeputeerde staten toestaan van herbeplanting op andere grond dan de grond, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving kan als:

a. deze grond onbeplant is;
b. op deze grond geen herplanting moet plaatsvinden ter uitvoering van een plicht tot herbeplanting als bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
c. op deze grond geen uitvoering moet plaatsvinden van (natuur)compensatieverplichtingen;
d. geen wettelijk voorschrift of provinciale doelstelling aan herbeplanting in de weg staat; en
e. deze grond buiten de bebouwingscontour houtkap is gelegen.

2 Met een maatwerkvoorschrift wordt geen herbeplanting op andere grond binnen het natuurnetwerk Nederland toegestaan als de tenietgegane houtopstand buiten het natuurnetwerk Nederland is gelegen.

3 Als de tenietgegane houtopstand is gelegen buiten recreatiegebied, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II, wordt met een maatwerkvoorschrift alleen herbeplanting op andere grond toegestaan binnen recreatiegebied, als de oppervlakte van de herbeplanting ten minste twee keer zo groot is als de tenietgegane houtopstand.

4 Met een maatwerkvoorschrift wordt geen herbeplanting op andere grond toegestaan als de te vellen houtopstand onderdeel uitmaakt van een A-locatie bos, bosreservaat of groen erfgoed, bestaande uit landschappen met oude boskernen, houtwallen en heggen, cultuurhistorische bosjes of kleine landschapselementen, eendenkooien en kansrijke gebieden groen erfgoed, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II, tenzij is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er zijn geen alternatieve oplossingen; en
b. de velling is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.

5 Aan een maatwerkvoorschrift waarbij herbeplanting op andere grond wordt toegestaan en de te vellen houtopstand onderdeel uitmaakt van een A-locatie bos, bosreservaat of groen erfgoed, bestaande uit landschappen met oude boskernen, houtwallen en heggen, cultuurhistorische bosjes of kleine landschapselementen, eendenkooien en kansrijke gebieden groen erfgoed, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II, verbinden gedeputeerde staten voorschriften die het vellen van de houtopstand verbieden tot het moment waarop het besluit voor de ontwikkeling ter plaatse van de te vellen houtopstand onherroepelijk is geworden.

Artikel 3.200 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift: provinciale maatwerkregels: afwijken in het belang van evenwichtige besluitvorming)

Met een maatwerkvoorschrift kan van paragraaf 3.9.2.2 worden afgeweken als dit in overeenstemming is met het belang van een doelgerichte of evenwichtige besluitvorming, en naar het oordeel van gedeputeerde staten niet tot onevenredig bezwarende gevolgen zou leiden.

Afdeling 3.10 Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden

§ 3.10.1 Zwemlocaties in oppervlaktewateren

§ 3.10.1.1 Algemeen

Artikel 3.201 (activiteiten)

Paragraaf 3.10.1 gaat over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden op daarvoor door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocaties als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 3.202 (oogmerken)

De regels in paragraaf 3.10.1 zijn gesteld met het oog op de veiligheid en gezondheid van gebruikers van zwemlocaties als bedoeld in artikel 3.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, meer specifiek op:

a. het behoud en verbetering van de zwemwaterkwaliteit op een zwemlocatie;
b. het behoud en verbetering van de veiligheid en hygiëne op een zwemlocatie; en
c. het voorkomen van verdrinking en letsel van gebruikers op en in de directe nabijheid van een zwemlocatie.

Artikel 3.203 (normadressaat)

Aan paragraaf 3.10.1 wordt voldaan door de houder van een zwemlocatie. Diegene draagt zorg voor de naleving van de regels over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden op een door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocatie.

Artikel 3.204 (specifieke zorgplicht)

1 De houder van een zwemlocatie die gedurende het badseizoen gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een daarvoor door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocatie als bedoeld in artikel 3.201, die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen bedoeld in artikel 3.202, is verplicht:

   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van de houder van de zwemlocatie kan worden gevraagd.

2 Deze plicht houdt in ieder geval in dat:
   a. de veiligheid e de hygiëne van gebruikers van de zwemlocatie wordt gewaarborgd;
   b. alle adequate maatregelen worden genomen om verdrinking en verwonding van of letsel bij gebruikers van de zwemlocatie te voorkomen; en
   c. alle passende maatregelen worden getroffen voor het voorkomen van:
      - 1°. in zijn algemeenheid verslechtering of achteruitgang van de zwemwaterkwaliteit; en
      - 2°. ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan als bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

§ 3.10.1.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.205 (beheer en onderhoud zwemlocatie)

De houder van een zwemlocatie draagt zorg voor adequaat beheer en onderhoud van de zwemlocatie gericht op de veiligheid en hygiëne van gebruikers.

Artikel 3.206 (toezicht op veiligheid gebruikers van een zwemlocatie)

De houder van een zwemlocatie waarvan de toegang afgesloten kan worden voor gebruikers en die entree heft aan de gebruikers van de zwemlocatie, houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de gebruikers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek.

Artikel 3.207 (onderzoek naar omstandigheden met negatieve effecten)

De houder van een zwemlocatie voert dagelijks, of zo frequent als mogelijk, onderzoek uit naar de omstandigheden in en om de zwemlocatie die een negatief effect kunnen hebben op de veiligheid en hygiëne van bezoekers.

Artikel 3.208 (informeren: onverwachte situaties)

Gedeputeerde staten en de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam worden onverwijld geïnformeerd door de houder van een zwemlocatie over onverwachte situaties met negatieve gevolgen voor de kwaliteit van het zwemwater of de gezondheid en veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie.

Artikel 3.209 (redelijke maatregelen ten behoeve van de zwemwaterkwaliteit)

1 De houder van een zwemlocatie treft op basis van het zwemwaterprofiel de maatregelen ter verbetering en behoud van de zwemwaterkwaliteit die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend.

2 De houder van een zwemlocatie neemt maatregelen om de zwemwaterkwaliteitsklasse van de zwemlocatie op ten minste “aanvaardbaar” te houden als bedoeld in artikel 2.19 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 3.210 (zwemwaterbeheersmaatregelen bij zwemwaterverontreinigingen)

1 De houder van een zwemlocatie treft passende zwemwaterbeheersmaatregelen als:

a. uit het jaarlijkse onderzoek naar de veiligheid, bedoeld in artikel 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, blijkt dat de veiligheid en hygiëne niet voldoen aan de eisen; of
b. door monitoring van de beheerder van het oppervlaktewater of door inspectie van de omgevingsdienst wordt vastgesteld dat op de zwemlocatie sprake is van zwemwaterverontreinigingen door teerachtige residuen, glas, plastic, rubber of ander afval.

2 Het eerste lid is van toepassing vanaf het moment dat de houder van een zwemlocatie door gedeputeerde staten in kennis is gesteld over de resultaten van de monitoring of de inspectie.

Artikel 3.211 (nadere aanduiding en afbakening zwemzone)

1 De houder van een zwemlocatie informeert gebruikers van de zwemlocatie:

a. waar de grens ligt tussen het zwemwater dat geschikt is voor zwemmen en baden, en het overige water; en
b. waar zich mogelijk gevaren voordoen voor zwemmers en baders binnen het deel van het zwemwater dat geschikt is voor zwemmen en baden.

2 De houder van een zwemlocatie draagt zorg voor een afbakening van de zwemzone zodat bezoekers in deze zone niet in aanraking komen met andere vormen van waterrecreatie die de veiligheid van de bezoekers in gevaar kunnen brengen.

Artikel 3.212 (inrichting zwemwater)

1 De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat de stranden langs het zwemwater schoon en egaal zijn.

2 De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat het talud van het zwemwater, bedoeld in artikel 3.211, eerste lid, onder a, een helling heeft van maximaal 20% tot het punt waar het zwemwater een diepte heeft van 1,50 m.

Artikel 3.213 (springvoorzieningen)

1 De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat er alleen springvoorzieningen zijn waar het zwemwater dieper is dan 1,40 m.

2 Een springvoorziening bestaat alleen uit startblokken als het zwemwater, bedoeld in artikel 3.211, eerste lid, onder a, een diepte heeft tussen 1,40 en 2,00 m.

3 Een springvoorziening is aan de zijkanten van leuningen voorzien als het loopvlak zich op een hoogte van meer dan 1 m boven het waterspiegel of het perron bevindt. De leuningen lopen door tot ten minste 0,50 m voorbij het punt dat zich loodrecht boven de rand van het bassin bevindt.

Artikel 3.214 (maatregelen voorkomen letsel en verwonding)

De houder van een zwemlocatie treft adequate maatregelen ter voorkoming van risico's voor de veiligheid en gezondheid van gebruikers als gevolg van het gebruik van voorzieningen of vanwege obstakels op de zwemlocatie.

Artikel 3.215 (sanitaire voorzieningen)

1 De houder van een zwemlocatie maakt toiletbezoek van gebruikers van de zwemlocatie mogelijk, als er regelmatig meer dan 25 gebruikers zijn. In dat geval zorgt de houder van de zwemlocatie ervoor dat er minimaal één toilet per 150 gebruikers aanwezig is.

2 De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat een op een zwemlocatie aanwezige sanitaire voorziening schoon, werkend en goed onderhouden is.

3 De houder van een zwemlocatie zorgt ervoor dat gebruikers:

a. zich niet kunnen bezeren aan scherpe randen en uitsteeksels van de aanwezige sanitaire voorzieningen; en
b. niet in of op de aanwezige sanitaire voorzieningen kunnen uitglijden.

§ 3.10.2 Badwaterbassins

§ 3.10.2.1 Algemeen

Artikel 3.216 (activiteiten)

Paragraaf 3.10.2.2 bevat maatwerkregels als bedoeld in artikel 15.6, vierde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving en gaat over het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin en de activiteiten in afdeling 15.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

§ 3.10.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.217 (afwijkende termijn melding artikel 15.13 Bal - badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd)

In afwijking van het bepaalde in artikel 15.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het verboden de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water wordt gedesinfecteerd', bedoeld in artikel 15.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving, te verrichten zonder dit ten minste drie maanden voor het begin ervan aan gedeputeerde staten te melden.

Artikel 3.218 (afwijkende termijn melding artikel 15.31 Bal - zwemvijvers)

In afwijking van het bepaalde in artikel 15.31 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het verboden de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een zwemvijver', bedoeld in artikel 15.30 van het Besluit activiteiten leefomgeving, te verrichten zonder dit ten minste drie maanden voor het begin ervan aan gedeputeerde staten te melden.

Artikel 3.219 (afwijkende termijn melding artikel 15.47 Bal - badwaterbassins voor eenmalig gebruik)

In afwijking van het bepaalde in artikel 15.47 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het verboden de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin voor eenmalig gebruik', bedoeld in artikel 15.46 van het Besluit activiteiten leefomgeving, te verrichten zonder dit ten minste drie maanden voor het begin ervan aan gedeputeerde staten te melden.

Artikel 3.220 (afwijkende termijn melding artikel 15.50 Bal - overige badwaterbassins)

In afwijking van het bepaalde in artikel 15.50 van het Besluit activiteiten leefomgeving, is het verboden de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een overig badwaterbassin', bedoeld in artikel 15.49 van het Besluit activiteiten leefomgeving, te verrichten zonder dit ten minste drie maanden voor het begin ervan aan gedeputeerde staten te melden.

Artikel 3.221 (logboek registratie sluiting en heropening badwaterbassin)

1 Dit artikel is van toepassing op de sluiting en heropening van een badwaterbassin als bedoeld in de artikelen 15.26, 15.42 en 15.59 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 De sluiting en de heropening van een badwaterbassin worden geregistreerd in een logboek.

3 Het logboek bevat in ieder geval een registratie van:

a. de aanleiding;
b. de resultaten van de meting die tot sluiting van het badwaterbassin heeft geleid;
c. de geconstateerde risico's voor de veiligheid van de gebruikers en de kwaliteit van het water;
d. de resultaten van de meting die tot heropening van het badwaterbassin heeft geleid;
e. de beoogde maatregelen ter voorkoming van herhaling.

4 Degene die de activiteit verricht is verantwoordelijk voor het bijhouden van het logboek.

Artikel 3.221a (gegevens en bescheiden: resultaten meting en gegevens)

1 In aanvulling op de artikelen15.5, tweede lid, onder e, 15.27, 15.43 en 15.60 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden de daargenoemde gegevens en bescheiden, metingen of meetresultaten verstrekt aan gedeputeerde staten met gebruikmaking van een elektronische voorziening en een daarvoor beschikbaar gesteld elektronisch formulier.

2 Gegevens en bescheiden, metingen of meetresultaten die zijn verstrekt via het elektronisch formulier gelden als ondertekend.

Afdeling 3.11 Ontgrondingen op land en in regionale wateren

§ 3.11.1 Algemeen

Artikel 3.222 (activiteiten)

Deze afdeling gaat over ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in een winterbed van een rivier in beheer bij het Rijk als bedoeld in hoofdstuk 16 van het Besluit activiteiten leefomgeving

§ 3.11.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.223 (aanwijzing vergunningvrij geval Maasvlakte)

Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet, om zonder omgevingsvergunning een ontgrondingsactiviteit te verrichten, geldt niet voor de activiteiten, bedoeld in artikel 16.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het ontgronden voor het aanleggen, onderhouden, verruimen en verdiepen van havens en daarin gelegen kunstwerken binnen de locatie Maasvlakte waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 3.12 Ruimtelijke voorbeschermingsregels (met het oog op het in de toekomst voldoen aan instructieregels)

§ 3.12.1 Algemeen

Artikel 3.224 (activiteiten)

Deze afdeling gaat over activiteiten waarvoor regels als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Omgevingswet noodzakelijk zijn aanvullend op bepalingen in afdeling 7.3.

Artikel 3.225 (oogmerken)

Deze afdeling is gericht op het voorkomen dat locaties minder geschikt worden voor een krachtens de bepalingen in afdeling 7.3 te verwezenlijken doel, zolang geen omgevingsplan in werking is getreden overeenkomstig die bepalingen.

§ 3.12.2 Inhoudelijke regels geitenhouderij

Artikel 3.226 (verbod geitenhouderij)

1 Het is verboden om:

a. een geitenhouderij te vestigen als hoofdtak of als neventak; en
b. nieuwe bebouwing op te richten of bestaande bebouwing in gebruik te nemen ten behoeve van een bestaande geitenhouderij, tenzij het aantal geiten niet toeneemt.

2 Het verbod geldt voor een locatie totdat er voor die locatie een onherroepelijk omgevingsplan is of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit onherroepelijk is geworden in overeenstemming met artikel 7.59, eerste lid, onder k.

Afdeling 3.13 Wateronttrekkingsactiviteiten voor industriële toepassingen van meer dan 150.000 m3/jaar of voor de openbare drinkwatervoorziening

§ 3.13.1 Algemeen

Artikel 3.227 (toepassingsbereik)

Deze afdeling is van toepassing op een vergunningplichtige wateronttrekkingsactiviteit voor industriële toepassingen van meer dan 150.000 m^3/jaar of voor de openbare drinkwatervoorziening als bedoeld in artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om:
a. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening; of
b. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening.

§ 3.13.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.228 (meetverplichting kwantiteit onttrekken van grondwater en infiltratie van water)

1 Bij het verrichten van een activiteit, bedoeld in artikel 3.227, wordt de in elk kwartaal onttrokken hoeveelheid grondwater of in de bodem gebracht water gemeten met een nauwkeurigheid van tenminste 95%.

2 Voor kortdurende of seizoensgebonden grondwateronttrekkingen of infiltraties kunnen gedeputeerde staten in de voorschriften van de omgevingsvergunning voor de wateronttrekkingsactiviteit bepalen dat de hoeveelheid over een kortere tijdsspanne wordt gemeten.

Artikel 3.229 (meetverplichting kwaliteit infiltratie van water)

1 Bij het verrichten van de activiteit, bedoeld in artikel 3.227, aanhef en onder b, wordt de kwaliteit van het in de bodem te brengen water gemeten en geanalyseerd volgens de in bijlage III, onder D.1, opgenomen parameters met de daarbij aangegeven frequentie.

2 De analyse van de monsters vindt plaats overeenkomstig bijlage 4 van de Drinkwaterregeling.

Artikel 3.230 (jaarlijks verstrekken van gegevens en bescheiden)

Uiterlijk op 31 januari van elk jaar of, als de wateronttrekkingsactiviteit is beëindigd, binnen een maand na het tijdstip van beëindiging, worden aan gedeputeerde staten de volgende gegevens verstrekt:

a. de in het voorgaande kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater en in de bodem gebracht water; en
b. de kwaliteit van het in de bodem gebrachte water.

Artikel 3.231 (water: niet onttrekken)

1 Waterschaarste en dreigende waterschaarste zijn bijzondere omstandigheden als bedoeld in artikel 19.0 van de Omgevingswet.

2 Gedeputeerde staten kunnen voor activiteiten als bedoeld in artikel 3.227 bepalen dat zich een bijzondere omstandigheid als bedoeld in het eerste lid voordoet.

3 Het besluit kan in ieder geval inhouden dat activiteiten als bedoeld in het tweede lid worden beperkt of worden stopgezet.

Afdeling 3.14 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater bij het telen van gewassen in kassen

§ 3.14.1 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater door leden Waterzuiveringscoöperatie Westland

§ 3.14.1.1 Algemeen

Artikel 3.232 (toepassingsbereik)

1 Paragraaf 3.14.1 gaat over het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van het telen van gewassen in kassen als bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het lozen van:

a. drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
b. drainagewater of spoelwater van filters bij grondgebondenteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 Paragraaf 3.14.1 is van toepassing op een activiteit als bedoeld in het eerste lid als:

a. degene die de activiteit verricht lid is van de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid Waterzuiveringscoöperatie Westland; en
b. bij of krachtens overeenkomst tussen die coöperatie en de beheerder van het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg is overeengekomen om voor diegene die de activiteit verricht ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van gewasbeschermingsmiddelen uit het afvalwater te verwijderen door middel van dat zuiveringtechnisch werk en de daartoe benodigde voorzieningen aan dat zuiveringtechnisch werk.

§ 3.14.1.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.233 (water: uitstel zuiveringsrendement gewasbeschermingsmiddelen AWZI Nieuwe Waterweg)

1 De artikelen 4.791d, eerste lid, en 4.791k, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing op een activiteit als bedoeld in artikel 3.232 tot:
a. 1 augustus 2024 als het te lozen drainwater, spoelwater of drainagewater op 1 januari 2024 wordt of werd geloosd op het openbaar vuilwaterriool van waaruit dat water wordt gebracht op het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg; of
b. 1 januari 2027 als het te lozen drainwater, spoelwater of drainagewater op 1 januari 2024 wordt of werd geloosd op het openbaar vuilwaterriool van waaruit dat water wordt gebracht op het zuiveringtechnisch werk AWZI De Groote Lucht.

2 De datum 1 januari 2027 bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder b, is 1 januari 2025 als de beheerder van het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg aan de in artikel 3.232, tweede lid, onder a, genoemde coöperatie niet schriftelijk heeft laten weten dat uiterlijk op 1 januari 2027 ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van gewasbeschermingsmiddelen uit dat water kunnen worden verwijderd door middel van het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg.

3 Dit artikel is niet van toepassing als de in artikel 3.232, tweede lid, onder b, bedoelde benodigde voorzieningen aan het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg zijn gerealiseerd en ingezet.

Artikel 3.234 (water: geen uitstel zuiveringsrendement gewasbeschermingsmiddelen)

Artikel 3.233 is niet van toepassing als degene die de activiteit als bedoeld in artikel 3.232 verricht op 31 december 2020 al tenminste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen verwijderde alvorens het drainwater, spoelwater of drainagewater in het openbaar vuilwaterriool te lozen.

§ 3.14.2 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater door niet-leden Waterzuiveringscoöperatie Westland

§ 3.14.2.1 Algemeen

Artikel 3.235 (toepassingsbereik)

1 Paragraaf 3.14.2 gaat over het lozen in een vuilwaterriool van afvalwater afkomstig van het telen van gewassen in kassen als bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover het gaat om het lozen van:

a. drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
b. drainagewater of spoelwater van filters bij grondgebondenteelt in een kas, bedoeld in paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 Paragraaf 3.14.2 is van toepassing op een activiteit als bedoeld in het eerste lid waarop paragraaf 3.14.1 niet van toepassing is, voor zover het te lozen afvalwater wordt geloosd op een openbaar vuilwaterriool of een andere zuiveringsvoorziening van waaruit het wordt gebracht op het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg dat ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water verwijdert.

§ 3.14.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.236 (water: verwijdering gewasbeschermingsmiddelen AWZI Nieuwe Waterweg)

De artikelen 4.791d, tweede lid, en 4.791k, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn niet van toepassing op een activiteit als bedoeld in artikel 3.235.

§ 3.14.3 Overig

Artikel 3.237 (water: vervaldatum maatwerkregels)

De regels in deze afdeling vervallen per 1 januari 2027.

HOOFDSTUK 4 ONDERHOUDSPLICHTEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Afdeling 4.1 Provinciale vaarwegen

Artikel 4.1 (onderhoudsplicht werken en voorwerpen provinciale vaarwegen)

Degene die een werk of een vaste stof of voorwerp brengt op of aan de provinciale vaarweg, in overeenstemming met afdeling 3.7, is gehouden dat werk, die vaste stof of dat voorwerp te onderhouden, tenzij in deze verordening anders is bepaald.

Artikel 4.2 (onderhoudsplicht oevers)

1 De onderhoudsplichtige van de oever langs een provinciale vaarweg moet, onverminderd het bepaalde in de onderhoudslegger van het bevoegde waterschap, deze stevig en passend in de omgeving houden, zodat deze in goede staat is.

2 Over de omvang en inhoud van de onderhoudsplicht en over de inspectie van de oever zijn de regels, bedoeld in bijlage V, van toepassing.

Afdeling 4.2 Provinciale wegen

Artikel 4.3 (onderhoudsplicht werken en voorwerpen provinciale wegen)

Degene die een werk of een vaste stof of voorwerp brengt op of aan de provinciale weg, in overeenstemming met afdeling 3.8, is gehouden dat werk, die vaste stof of dat voorwerp te onderhouden, tenzij in deze verordening anders is bepaald.

HOOFDSTUK 5 OMGEVINGSWAARDEN

Afdeling 5.1 Veiligheid regionale waterkeringen

Artikel 5.1 (omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Voor de veiligheid van regionale waterkeringen gelden de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 5.3.

Artikel 5.2 (toepassingsbereik veiligheid per regionale waterkering)

De omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen gelden voor de locaties, bedoeld in artikel 2.13.

Artikel 5.3 (omgevingswaarden veiligheid per regionale waterkering)

Voor de in artikel 2.13 aangewezen locaties, geldt de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de maatgevende hoogwaterstand waarop de regionale waterkering, of een deel daarvan, moet zijn berekend, bedoeld in bijlage II.

Artikel 5.4 (termijn en aard omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen)

1 Aan de omgevingswaarden voor veiligheid van regionale waterkeringen wordt bij de verbetering van een regionale waterkering uiterlijk voldaan met ingang van het tijdstip zoals aangegeven in bijlage VI, onder A.

2 De omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen zijn bij de aanleg en verbetering van regionale waterkeringen resultaatsverplichtingen.

3 De omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen zijn bij het uitvoeren van beheer en onderhoud aan regionale waterkeringen inspanningsverplichtingen.

Artikel 5.5 (verzoek tot aanpassing termijn)

1 Het waterschapsbestuur kan gedeputeerde staten gemotiveerd verzoeken tot aanpassing van het tijdstip, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid.

2 Het eerste lid is van toepassing op gevallen waarin:

a. het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar is;
b. door omstandigheden buiten de invloedssfeer van het waterschapsbestuur de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zo wijzigen dat niet wordt of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde; of
c. ondanks de verrichte handelingen daarvoor niet binnen een passende termijn is of kan worden voldaan aan de omgevingswaarde door de doorlooptijd van het treffen van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde.

Afdeling 5.2 Kans op overstroming regionale wateren

Artikel 5.6 (omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming)

1 Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, gelden de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9.

2 Voor zover van toepassing gelden voor de toepassing van het eerste lid de regels zoals opgenomen in bijlage VI, onder B.1.

Artikel 5.7 (toepassingsbereik gemiddelde kans op overstroming per gebied)

1 De omgevingswaarden, bedoeld in artikel 5.6, gelden voor de gebieden die zijn aangewezen in de artikelen 5.8 en 5.9.

2 De omgevingswaarden gelden op het niveau van een peilgebied.

Artikel 5.8 (omgevingswaarden kans op overstroming binnen de bebouwde kom)

Binnen de bebouwde kom, geldt voor locaties waaraan in het omgevingsplan de hierna genoemde functies zijn toegedeeld, een gemiddelde kans op overstroming van:
a. 1/100 per jaar voor locaties met de functie hoofdinfrastructuur, spoorwegen of bebouwing, met uitzondering van glastuinbouw;
b. 1/50 per jaar voor locaties met de functie glastuinbouw;
c. 1/10 per jaar voor locaties met overige functies.

Artikel 5.9 (omgevingswaarden kans op overstroming buiten de bebouwde kom)

1 Buiten de bebouwde kom, geldt voor locaties waaraan in het omgevingsplan de hierna genoemde functies zijn toegedeeld, een gemiddelde kans op overstroming van

a. 1/100 per jaar voor locaties met de functie hoofdinfrastructuur of spoorwegen;
b. 1/50 per jaar voor locaties met de functie glastuinbouw of hoogwaardige land- en tuinbouw;
c. 1/25 per jaar voor locaties met de functie akkerbouw;
d. 1/10 per jaar voor locaties met de functie grasland, gedurende de periode van 1 maart tot 1 oktober.

2 Voor bebouwing buiten de bebouwde kom geldt de omgevingswaarde van het omringend landgebruik, genoemd in het eerste lid, aanhef, onder b, c of d.

3 Binnen het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, geldt voor bebouwing buiten de bebouwde kom de omgevingswaarde van het omringend landgebruik, genoemd in het eerste lid, aanhef en onder a.

4 Voor de toepassing van het eerste lid, is wat betreft het landgebruik de functie van de locatie zoals vastgelegd in het omgevingsplan bepalend. Als een omgevingsplan onvoldoende duidelijkheid verschaft, dan kan het landgebruik ook worden bepaald met behulp van het Landelijk Grondgebruikersbestand Nederland van Wageningen University & Research.

Artikel 5.10 (termijn en aard omgevingswaarde kans op overstroming regionale wateren)

1 Aan de omgevingswaarden wordt voldaan met ingang van 1 januari 2028.

2 In afwijking van het eerste lid geldt voor het beheersgebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en het Waterschap Rivierenland de termijn waarop moet worden voldaan aan de omgevingswaarden, opgenomen in bijlage VI, onder B.2.

3 De omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9, zijn inspanningsverplichtingen.

Artikel 5.11 (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden kans op overstroming regionale wateren)

1 Voor zover het waterschapsbestuur voor een gebied binnen een peilgebied op aanvraag een peil toestaat dat afwijkt van het peil vastgesteld in een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41 van de Omgevingswet, geldt een omgevingswaarde als bedoeld in de artikelen 5.8 of 5.9 niet voor het gebied met het afwijkende peil.

2 In overige gevallen, waarin het niet doelmatig is om aan de omgevingswaarden te voldoen, kan het waterschapsbestuur gedeputeerde staten gemotiveerd verzoeken te bepalen dat wordt afgeweken van de in de artikelen 5.8 en 5.9 opgenomen omgevingswaarde.

HOOFDSTUK 6 TOEDELING VAN SPECIFIEKE TAKEN

Afdeling 6.1 Beheer van watersystemen

Artikel 6.1 (regionale wateren in beheer)

In deze verordening is met het beheer van regionale wateren bedoeld: het beheer van watersystemen dat op grond van artikel 2, eerste lid, van de Waterschapswet bij provinciale verordening is opgedragen aan waterschappen.

Artikel 6.2 (beheer grondwaterkwaliteit Rotterdams havengebied)

1 In afwijking van artikel 6.1 berust het beheer van watersystemen met betrekking tot het grondwaterlichaam gelegen in of onder het gebied met grondwaterbeheer Rotterdam voor zover dat betrekking heeft op de grondwaterkwaliteit in relatie tot het beheer van historische verontreinigingen in het grondwater, bij het gemeentebestuur van de gemeente Rotterdam.

2 De geometrische begrenzing van het gebied met grondwaterbeheer Rotterdam is vastgelegd in bijlage II.

Afdeling 6.2 Beheer van vaarwegen

Artikel 6.3 (vaarwegbeheer provinciale vaarwegen)

Het beheer van provinciale vaarwegen, bedoeld in bijlage VII, onder A.1, berust bij gedeputeerde staten.

Artikel 6.4 (toedeling vaarwegbeheer aan anderen)

Het beheer van regionale vaarwegen en bruggen en sluizen, bedoeld in bijlage VII, onder A.2, berust bij het waterschap of een gemeente, bedoeld in bijlage VII, onder A.2.

HOOFDSTUK 7 INSTRUCTIEREGELS

Afdeling 7.1 Uitoefening van een specifieke taak of bevoegdheid

§ 7.1.1 Bebording stiltegebieden

Artikel 7.1 (bebording stiltegebieden)

1 Gedeputeerde staten dragen zorg voor een goed zichtbare aanduiding van de begrenzing van stiltegebieden door het plaatsen van borden.

2 De borden, bedoeld in het eerste lid, worden in ieder geval geplaatst langs alle openbare wegen en vaarwegen die tot stiltegebieden toegang geven of daaraan grenzen, op of nabij de grens van het stiltegebied.

3 Het model van het bord, bedoeld in het eerste lid, is vastgelegd in bijlage VIII, onder A.1.

4 De aanduiding van een stiltegebied als bedoeld in het eerste lid, kan in aanvulling op de bebording, bedoeld in het derde lid, ook plaatsvinden op een andere wijze die in bijlage VIII, onder A.2, is aangegeven.

§ 7.1.2 Bebording grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 7.2 (bebording grondwaterbeschermingsgebieden)

1 Het drinkwaterbedrijf draagt zorg voor een goed zichtbare aanduiding van de begrenzing van in ieder geval waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones door het plaatsten borden.

2 Het drinkwaterbedrijf kan ook zorg dragen voor een goed zichtbare aanduiding van de begrenzing van boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden.

3 De borden, bedoeld in het eerste lid, worden in ieder geval geplaatst langs alle openbare wegen en vaarwegen die tot waterwingebieden of grondwaterbeschermingszones toegang geven of daaraan grenzen, op of nabij de grens van die gebieden.

4 Het model van het bord, bedoeld in het eerste lid, is vastgelegd in bijlage VIII, onder B.1.

5 In afwijking van het tweede lid, vindt voor gevallen aangegeven in bijlage VIII, onder B.2, de aanduiding van boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden plaats op de daarbij aangegeven wijze van aanduiding.

§ 7.1.3 Beheer van watersystemen

provincie Zuid-Holland

Artikel 7.3 (maatregelen bij (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen)

1 Als het waterschapsbestuur naar aanleiding van de monitoring van de omgevingswaarde veiligheid van de regionale waterkeringen, bedoeld in artikel 13.1, vaststelt dat het aannemelijk is dat voor een regionale waterkering niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan de omgevingswaarde neemt het waterschapsbestuur de nodige maatregelen, al dan niet als onderdeel van een programma als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, ter verbetering van de regionale waterkering.

2 Bij het verbeteren van een regionale waterkering strekt de methode, bedoeld in artikel 13.1, eerste lid, onder a, tot aanbeveling van het waterschap.

3 Onverminderd artikel 5.5 zijn de verbetermaatregelen, bedoeld in het eerste lid, er op gericht te bevorderen dat de regionale waterkering binnen een zo kort mogelijke periode aan de daarvoor geldende omgevingswaarde voldoet.

4 Zonodig treft het waterschapsbestuur de nodige voorzorgs- of andere beschermende maatregelen, anders dan als onderdeel van een programma als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, om de risico's die verband houden met de overschrijding of dreigende overschrijding van de omgevingswaarde voor die regionale waterkering te beheersen gericht op het voldoen aan de omgevingswaarde.

Artikel 7.4 (legger)

1 De legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet, bevat, in aanvulling op het eerste en derde lid van dat artikel, in ieder geval:

a. het lengteprofiel en de dwarsprofielen van de regionale waterkeringen;
b. de gemiddelde dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden onder beheer bij het waterschap;
c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de regionale waterkering in beheer bij het waterschap;
d. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies die deel uitmaken van de oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden die in beheer zijn bij het waterschap.

2 Aan het eerste lid, onder d, is voldaan met ingang van het tijdstip opgenomen in bijlage VIII, onder C.1

3 Op bergingsgebieden in beheer bij het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, het Waterschap Rivierenland of het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is niet van toepassing:

a. het bepaalde in artikel 2.39, eerste lid, van de Omgevingswet, voor zover het de vorm en constructie betreft; en
b. het bepaalde in het eerste lid, aanhef, onder b en d.

4 Op secundaire wateren in beheer bij het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is het eerste lid, aanhef en onder b, niet van toepassing.

Artikel 7.5 (peilbesluiten regionale wateren)

1 Het waterschapsbestuur stelt één of meer peilbesluiten als bedoeld in artikel 2.41, eerste lid, van de Omgevingswet vast voor de oppervlaktewaterlichamen in de peilbesluitgebieden, bedoeld in artikel 2.12a.

2 Het peilbesluit bevat de begrenzing van het peilgebied waarbinnen het oppervlaktewaterlichaam gelegen is waarop het peilbesluit betrekking heeft.

3 De motivering van het peilbesluit bevat ten minste:
a. de aan het besluit ten grondslag liggende afwegingen en de uitkomsten van onderzoeken die zijn verricht;
b. een duiding van de veranderingen van de waterstanden;
c. een duiding van de gevolgen van de te handhaven waterstanden voor de in het peilgebied aanwezige maatschappelijke functies en belangen.

4 Het waterschapsbestuur draagt er zorg voor dat een peilbesluit actueel is.

Artikel 7.5a (peilbesluit: hydrologische condities veenweide- en weidevogelgebied)

1 Dit artikel is van toepassing op een peilbesluit in een peilbesluitgebied als bedoeld in artikel 2.12a, dat voor meer dan 10% bestaat uit:
   a. veenweidegebied, waarvan de locatie indicatief geometrisch is begrensd in bijlage II; of
   b. belangrijk weidevogelgebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid.

2 Het peilbesluit houdt rekening met de invloed van de waterstanden of de bandbreedten waarbinnen de waterstanden kunnen variëren op:
   a. de dragende functie van het watersysteem;
   b. het terugdringen van bodemdaling;
   c. het terugdringen van broeikasgasemissies door veenoxidatie;
   d. de hydrologische invloedgebieden in en rond natuurgebieden;
   e. het behoud of de versterking van de hydrologische condities van weidevogelgebieden; en
   f. de vervulling van overige maatschappelijke functies van het watersysteem.

3 In het geval van bodemdaling voorziet het peilbesluit in een verlaging van de waterstand tot maximaal het niveau van de opgetreden bodemdaling.

4 Het derde lid is niet van toepassing als zwaarwegende belangen zich daartegen verzetten, voor zover die belangen behoren tot de taken die het waterschapsbestuur uitoefent in het kader van het toegedeelde beheer van het watersysteem.

Artikel 7.6 (rangorde van waterschaarste regionale wateren)

1 Dit artikel geldt alleen voor Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht.

2 In geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek, bij het beheer van de regionale wateren door waterschappen voor wat betreft de in artikel 3.14, eerste lid, aanhef en onder c, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

   a. het verwerken van industrieel proceswater;
   b. de tijdelijke beregening van kapitaalintensieve gewassen.

3 In het geval van een onmiddellijk of dreigend watertekort wordt met het oog op de verdeling van het beschikbare water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek, bij het beheer van de regionale wateren voor wat betreft de in artikel 3.14, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bedoelde behoeften, achtereenvolgens prioriteit toegekend aan:

   a. de waterkwaliteit in stedelijk gebied;
   b. beroepsvaart;
   c. akkerbouw;
   d. beregening sportvelden;
   e. grasland;
   f. recreatievaart;
   g. natuur, voor zover het niet gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade.

4 In geval van waterbehoeften van buiten het gebied van het waterschap zijn het tweede en derde lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 7.7 (regionaal waterprogramma)

Het gemeentebestuur van de gemeente Rotterdam neemt bij de uitoefening van het beheer van de grondwaterkwaliteit in het gebied met grondwaterbeheer Rotterdam, bedoeld in artikel 6.2, het regionaal waterprogramma en het waterbeheerprogramma in acht voor zover dat uitvoering geeft aan de kaderrichtlijn water en de grondwaterrichtlijn.

§ 7.1.4 Vaarwegbeheer

Artikel 7.8 (vaarwegprofielen)

Voor het deel van de provinciale vaarwegen, bedoeld in artikel 2.4, en regionale vaarwegen als bedoeld in artikel 2.5, dat vrij beschikbaar is voor de afwikkeling van scheepvaartverkeer draagt de vaarwegbe-

heerder zorg voor de gewenste noodzakelijke minimale breedte, diepte en vrije doorvaarthoogte van de dwarsdoorsnede, bedoeld in bijlage VIII, onder D.1.

§ 7.1.5 Wegbeheer door gemeente of waterschap

Artikel 7.9 (samenwerking met andere wegbeheerders)

1 De aansluiting van een openbare weg in beheer bij een gemeente of een waterschap op een provinciale weg, vereist de voorafgaande toestemming van gedeputeerde staten.

2 De toestemming kan worden onthouden wegens strijd met de in artikel 1.4 bedoelde belangen.

3 De toestemming kan afhankelijk worden gesteld van medewerking aan de toepassing van artikel 19, eerste lid, van de Wegenwet.

Afdeling 7.2 Programma's

§ 7.2.1 Waterbeheerprogramma

Artikel 7.10 (inhoud waterbeheerprogramma)

1 Het waterbeheerprogramma, bedoeld in artikel 3.7 van de Omgevingswet, bevat in aanvulling op artikel 4.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, tenminste:

a. een beschrijving van de bestaande toestand van het watersysteem waarover het beheer zich uitstrekt;
b. een beschrijving van het beheer van het watersysteem gericht op de daaraan toegekende functies en doelstellingen;
c. een beschrijving van de maatregelen met prioriteitstelling en fasering, die nodig zijn om de gestelde doelen te realiseren of de geconstateerde knelpunten op te lossen;
d. een raming van de kosten van de gedurende de programmaperiode te nemen maatregelen, inzicht in de dekking van de kosten en een indicatie van het verloop van de op te leggen heffingen in de programmaperiode.

2 Bij de vaststelling van het waterbeheerprogramma betrekt de waterbeheerder in ieder geval:

a. de aan het programma ten grondslag liggende afwegingen en de uitkomsten van eventueel uitgevoerde onderzoeken;
b. een overzicht van de strategische doelstellingen in het regionaal waterprogramma, die worden gerealiseerd door het uitvoeren van de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, onder c;
c. een beschrijving van de wijze waarop het watersysteem is getoetst aan de omgevingswaarde gemiddelde kans op overstroming, bedoeld in artikel 5.6.

Artikel 7.10a (gevaarlijke stoffen)

Bij het vaststellen van maatregelen ter uitvoering van artikel 6, eerste lid, van de grondwaterrichtlijn in een waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 4.3, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, worden de verontreinigende stoffen, genoemd in bijlage III, onder Aa, als gevaarlijk beschouwd als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, van de grondwaterrichtlijn.

Artikel 7.11 (omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Met de uitvoering van een waterbeheerprogramma wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 5.3.

Artikel 7.12 (omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming)

Met de uitvoering van een waterbeheerprogramma wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9.

Afdeling 7.3 Omgevingsplannen

§ 7.3.1 Algemeen

Artikel 7.13 (toepassingsbereik)

1 Deze afdeling is van toepassing op het stellen van regels in het omgevingsplan, bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet.

2 In afwijking van het eerste lid zijn paragrafen 7.3.3 tot en met 7.3.8, 7.3.12 tot en met 7.3.16, 7.3.20, 7.3.21 en 7.3.23 niet van toepassing voor zover de regels bouwwerken of uitbreidingen daarvan niet hoger dan 5 m en met een oppervlakte van niet meer dan 150 m^2 mogelijk maken.

3 In afwijking van het eerste lid zijn paragrafen 7.3.3 tot en met 7.3.8, met uitzondering van artikel 7.45i, en paragrafen 7.3.15 tot en met 7.3.23 niet van toepassing voor zover de regels:
a. functiewijzing van bestaande bouwwerken binnen bestaand stedelijk gebied mogelijk maken; of
b. functiewijziging van bestaande bouwwerken buiten stedelijk gebied ten behoeve van logies voor arbeidsmigranten en asielzoekers mogelijk maken.

4 Deze afdeling is niet van toepassing op:
a. dakterrassen, balkons, dakkappellen, dakopbouwen of gelijksoortige uitbreidingen van een gebouw, tenzij er sprake is van een situatie die niet is uitgezonderd onder het tweede lid;
b. antenne-installaties niet hoger dan 40 m;
c. het realiseren van tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten bij een agrarisch bedrijf voor een seizoenspiek van 3 maanden.

Artikel 7.14 (aanpassingstermijn omgevingsplan)

1 Op het moment dat een omgevingsplan of een onderdeel wordt vastgesteld en uiterlijk binnen drie jaar na inwerkingtreding van een bepaling in deze afdeling voldoet een omgevingsplan of onderdeel aan die bepaling.

2 De termijn van drie jaar, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing, voor zover bij een bepaling in deze afdeling een andere termijn is genoemd, waarop het omgevingsplan aan die bepaling moet voldoen.

3 De termijn van drie jaar, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op paragraaf 7.3.7 en artikel 7.45.

4 In afwijking van het eerste lid hoeft een omgevingsplan niet binnen drie jaar na inwerkingtreding van een bepaling aan die bepaling te voldoen op het moment dat die bepaling is toegevoegd of aangepast na inwerkingtreding van deze Zuid-Hollandse Omgevingsverordening tot drie jaar voor het moment dat aan de verplichting tot vaststelling van de het omgevingsplan moet zijn voldaan als bedoeld in artikel 22.4 van de Omgevingswet.

Artikel 7.15 (eerbiedigende werking)

1 Bij de vaststelling van een onderdeel van een omgevingsplan kan een bepaling in deze afdeling, buiten toepassing blijven voor zover deze betrekking heeft op een locatie waar:

a. een activiteit die in strijd is met die bepaling, is toegelaten in het omgevingsplan en rechtmatig wordt verricht;
b. een activiteit die in strijd is met die bepaling, is toegestaan op grond van een onherroepelijk verleende omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; of
c. een activiteit die in strijd is met die bepaling en is toegelaten in het omgevingsplan, niet wordt verricht en waarvoor geldt dat onverkorte toepassing van die bepaling onevenredig zou zijn met het oog op zwaarwegende belangen van toelaten van de activiteit.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op artikel 7.62.

§ 7.3.2 Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

§ 7.3.2.1 Risicogebieden externe veiligheid

Artikel 7.16 (opname risicogebieden externe veiligheid)

De locaties risicogebied externe veiligheid Botlek-Vondelingenplaat, risicogebied externe veiligheid Europoort en Landtong, risicogebied externe veiligheid Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2, risicogebied externe

veiligheid Zeehavens Dordrecht, risicogebied externe veiligheid Eemhaven en Distripark Albrandswaard en risicogebied externe veiligheid Waalhaven, waarvan de geometrische begrenzing in bijlage II is vastgelegd, worden als risicogebieden externe veiligheid opgenomen in het omgevingsplan.

Artikel 7.17 (waarborgen ruimte risicogebieden externe veiligheid)

Bij het al dan niet toewijzen van een reservering van ruimte voor een aandachtsgebied in het omgevingsplan rond de risicogebieden externe veiligheid, genoemd in artikel 7.16, wordt de ruimte van activiteiten waarvoor het risicogebied externe veiligheid is gereserveerd in acht genomen.

§ 7.3.2.2 Groepsrisicobenadering

Artikel 7.18 (groepsrisicobenadering aandachtsgebieden met verhoogd groepsrisico)

1 Indien een omgevingsplan voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling binnen een aandachtsgebied wordt in aanvulling op artikel 5.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, een kwantitatieve beoordeling van het groepsrisico uitgevoerd indien:
   a. de ontwikkeling leidt tot een toename in populatie van meer dan 500 personen in het gebied tussen de PR 10^{-8} contour en de 1% letaliteitsgrens van een milieubelastende activiteit;
   b. de ontwikkeling zich bevindt binnen de PR 10^{-8} contour van een milieubelastende activiteit en leidt tot een toename van de personendichtheid van meer dan 10% of een toename van meer dan 100 personen;
   c. de ontwikkeling plaats vindt binnen het brand- of explosieaandachtsgebied van een weg, spoorweg of binnenwater die behoren tot het basisnet, waar de bestaande populatiedichtheid hoger is dan 70 personen per hectare, en de ontwikkeling leidt tot een toename van de populatie van meer dan 100 personen;
   d. de ontwikkeling plaats vindt binnen het brand- of explosieaandachtsgebied van een weg, spoorweg of binnenwater die behoren tot het basisnet en leidt tot een toename van de personendichtheid van meer dan 10%, waarbij de toename minimaal 100 personen betreft.

2 Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling binnen een aandachtsgebied leidt tot een verhoogd groepsrisico, worden de volgende aspecten betrokken bij de motivering van het groepsrisico:
   a. mogelijkheden om de ruimtelijke ontwikkeling plaats te laten vinden buiten het aandachtsgebied;
   b. alternatieven met een lager groepsrisico;
   c. waardering van al bestaande bescherming, waaronder:
      - 1°. in de wet- en regelgeving voorgeschreven basisvoorzieningen;
      - 2°. andere in het verleden getroffen maatregelen die gedeeltelijk of geheel bescherming bieden;
   d. mogelijkheden om aan de risicobron maatregelen te treffen;
   e. mogelijkheden tot aanvullende bescherming, waaronder:
      - 1°. binnen het aandachtsgebied afstand houden tot de risicobron;
      - 2°. beperking van personendichtheden in de omgeving van de risicobron;
      - 3°. treffen van omgevingsmaatregelen tussen de risicobron en bebouwde omgeving;
      - 4°. aanvullende bouwmaatregelen;
      - 5°. vlucht- en schuilmogelijkheden binnen het aandachtsgebied;
      - 6°. aanvullende risicocommunicatie;
   f. door de veiligheidsregio geadviseerde maatregelen op de onderdelen c, d en e evenals op het gebied van hulpverlening, zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid;
   g. de aanwijzing van een brandaandachtsgebied en explosieaandachtsgebied als brandvoorschriftengebied respectievelijk explosievoorschriftengebied als bedoeld in artikel 5.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

3 Bij het omgevingsplan wordt gemotiveerd op welke wijze de onderdelen, bedoeld in het tweede lid, zijn betrokken in de verantwoording van het groepsrisico.

§ 7.3.2.3 Veiligheidszonering Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas

Artikel 7.19 (aanwijzing en geometrische begrenzing veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas)

De veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas zijn de locaties binnen 25 m van de rijksvaarwegen Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.20 (waarborgen veiligheid oevers Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas)

1 Een omgevingsplan voor locaties binnen de veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas laat nieuwe bebouwing of nieuwe activiteiten alleen toe als voor de effecten van een plasbrand vergelijkbare veiligheid wordt gegarandeerd als buiten de veiligheidszone, en als hierover advies is ingewonnen bij de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op:

a. havengebonden nieuwe bebouwing of nieuwe activiteiten binnen de uitzondering veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas risicogebieden externe veiligheid, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II;
b. voorzieningen die noodzakelijk zijn voor het functioneren van de vaarweg en de haven;
c. incidentele kleinschalige voorzieningen voor dagrecreatie.

§ 7.3.2.4 Niet-Basisnet transportroutes

Artikel 7.21 (aanwijzing en geometrische begrenzing niet-Basisnet transportroutes)

De niet-Basisnet transportroutes zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.22 (aandachtsgebieden langs niet-Basisnet transportroutes in verband met groepsrisico)

1 Langs de niet-Basisnet transportroutes, bedoeld in artikel 7.21, strekt het effectgebied voor incidenten met brand bij het vervoer van gevaarlijke stoffen zich uit tot een afstand van 30 m, gemeten vanaf de kant van de weg en strekt het effectgebied voor incidenten met explosies zich uit tot een afstand van 200 m gemeten vanaf de kant van de weg.

2 In een omgevingsplan wordt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de effectgebieden, bedoeld in het eerste lid, rekening gehouden met de effecten van mogelijke incidenten met het vervoer van gevaarlijk stoffen.

3 Aan het tweede lid wordt in ieder geval voldaan als een omgevingsplan, in aanvulling op paragraaf 7.3.2.2:

a. binnen een effectgebied geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties toelaat;
b. de locaties waar beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties worden toegelaten, in ieder geval waarborgt:
    - 1°. dat maatregelen zijn getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties tegen de effecten van een ongewoon voorval met gevaarlijke stoffen op de transportroute; of
    - 2°. dat het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is.
c. dat de onderbouwing van het groepsrisico in het effectgebied berust op een advies van de veiligheidsregio met betrekking tot maatregelen op het gebied van hulpverlening, zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid om de veiligheid van bestaande en te ontwikkelen kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties te optimaliseren.

§ 7.3.3 Risico's van klimaatverandering

[Red: Artikel 7.41a verplaatst van paragraaf 7.3.6a naar paragraaf 7.3.3.]

Artikel 7.23 (risico's van klimaatverandering)

1 In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met de risico's van klimaatverandering, waaronder in ieder geval de te verwachten gevolgen van:

a. wateroverlast door overvloedige neerslag;
b. overstroming;
c. hitte;
d. droogte;

e. bodemdaling.

2 Voor zover risico's aan de orde zijn wordt rekening gehouden met het zo veel mogelijk voorkomen en beperken, via maatregelen of voorzieningen, of het gericht aanvaarden van deze risico's.

§ 7.3.4 Waterkeringen

Artikel 7.25 (geen belemmeringen voor regionale waterkeringen)

1 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een regionale waterkering als bedoeld in artikel 2.13 wordt bij het toelaten van activiteiten gewaarborgd dat er geen belemmeringen ontstaan voor de instandhouding, het onderhoud of de versterking van de regionale waterkering.

2 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een bij omgevingsverordening of waterschapsverordening aangewezen gebied grenzend aan een regionale waterkering waar ter bescherming van de regionale waterkering regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor die regionale waterkering, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

3 Voor de beoordeling of sprake is van belemmeringen als bedoeld in het eerste lid wordt advies gevraagd aan de beheerder van de regionale waterkering.

Artikel 7.26 (profiel van vrije ruimte)

Het omgevingsplan neemt een bij waterschapsverordening aangewezen profiel van vrije ruimte ten behoeve van een toekomstige versterking of uitbreiding van een regionale waterkering als bedoeld in artikel 2.13 in acht.

§ 7.3.5 Grondwaterkwaliteit

§ 7.3.5.1 Toelaten van een bouwactiviteit op een grondwatergevoelige locatie

Artikel 7.27 (toepassingsbereik)

1 Deze paragraaf is van toepassing op een grondwatergevoelig gebouw, zijnde:

a. een bodemgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 5.89g van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
b. elk ander gebouw of gedeelte van een gebouw dat geheel of gedeeltelijk de bodem raakt, voor zover de oppervlakte van het gedeelte van het gebouw dat de bodem raakt ten minste 50 m^2 bedraagt.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op een grondwatergevoelig gebouw op een locatie in het gebied met grondwaterbeheer Rotterdam, bedoeld in artikel 6.2, tweede lid.

Artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie)

Als grondwatergevoelige locaties worden in ieder geval beschouwd:

a. een bodemgevoelige locatie als bedoeld in artikel 5.89h van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
b. de locatie waarop een gebouw als bedoeld in artikel 7.27, aanhef en onder b, is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit; of
c. een onmiddellijk aan een gebouw als bedoeld in artikel 7.27, onder b, grenzende aaneengesloten tuin of een daaraan grenzend aaneengesloten terrein, voor zover de tuin of het terrein daarmee samenhang heeft.

Artikel 7.29 (voorafgaand onderzoek)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie alleen is toegelaten als door onderzoek is aangetoond dat er geen sprake is van een verontreiniging van het grondwater, tenzij het gaat om een locatie die is aangewezen in het omgevingsplan waar een verdenking van verontreiniging van grondwater als bedoeld in artikel 7.30 redelijkerwijs is uit te sluiten.

2 Het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, kan bestaan uit:

a. het verrichten van voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
b. het overleggen van een beschikking krachtens artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die artikelen luidden voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin is vastgesteld dat bij het huidig dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of bij een mogelijke verspreiding van een verontreiniging, geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

Artikel 7.30 (verontreiniging van grondwater)

Onder verontreiniging van grondwater wordt verstaan een overschrijding van:
a. de voorkeurswaarde in bijlage III, onder Aa.1, voor zover de verontreiniging in staat is grondwaterafhankelijke natuur binnen het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.11, of een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 2.2 te beïnvloeden; of
b. de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering in bijlage III, onder Aa.1 voor overige gebieden of locaties.

Artikel 7.31 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie bij een verontreiniging van grondwater als bedoeld in artikel 7.30 alleen is toegelaten als een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit als bedoeld in paragraaf 3.4.2 is verricht.

2 Het eerste lid is niet van toepassing als de bron van verontreiniging van het grondwater:

a. zich niet (langer) bevindt in de vaste bodem van de grondwatergevoelige locatie, tenzij uit het vooronderzoek bodem, bedoeld in artikel 5.7a van het Besluit activiteiten leefomgeving, of een beschikking als bedoeld in artikel 7.29, tweede lid, onder b, blijkt dat er sprake is van een zak- of drijflaag; of
b. zich in de vaste bodem van de grondwatergevoelige locatie bevindt en diffuus van aard is.

3 Het eerste lid is ook niet van toepassing als de verontreiniging van grondwater:

a. het gevolg is van een natuurlijk verhoogde achtergrondconcentratie;
b. een restverontreiniging na het uitvoeren van een grondwatersanering betreft en als zodanig is opgenomen in een evaluatieverslag als bedoeld in artikel 3.141e of een beschikt evaluatieverslag als bedoeld in artikel 39c van de Wet bodembescherming, zoals dat artikel luidde voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Artikel 7.32 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie alleen is toegelaten als de volgende sanerende maatregelen worden getroffen:

a. een bronaanpak overeenkomstig de regels voor het saneren van de bodem in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving als uit de aan gedeputeerde staten op grond van artikel 3.132 verstrekte gegevens en bescheiden na uitvoering van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.131, onder b of c.
b. een grondwatersanering overeenkomstig de regels in paragraaf 3.4.3 als uit de aan gedeputeerde staten op grond van artikel 3.132 verstrekte gegevens en bescheiden na uitvoering van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c.

2 Het eerste lid, onder b, is niet van toepassing als er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging, waarbij geen specifieke bron van verontreiniging aanwijsbaar is.

Artikel 7.33 (omgevingsvergunning bouwen op een grondwatergevoelige locatie)

1 Als in een omgevingsplan is bepaald dat het verboden is om zonder een omgevingsvergunning een bouwwerk te bouwen, worden in het omgevingsplan regels gesteld die inhouden dat de omgevingsvergunning voor een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie waarbij sprake is van een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.131, onder b of c, alleen wordt verleend als aannemelijk is dat de sanerende maatregelen, bedoeld in artikel 7.32, worden getroffen.

2 Een omgevingsplan bepaalt dat bij een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid, de volgende gegevens en bescheiden worden verstrekt:

a. het voorafgaand onderzoek, bedoeld in artikel 7.29, tweede lid;
b. als er sprake is van verontreiniging van grondwater als bedoeld in artikel 7.30: een afschrift van de gegevens en bescheiden na het verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in artikel 3.132, waarbij ten minste vier weken verstreken zijn nadat de gegevens en bescheiden aan gedeputeerde staten zijn verstrekt;
c. als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.131, onder b of c: een afschrift van de melding, bedoeld in artikel 4.1236 van het Besluit activiteiten leefomgeving, die aannemelijk maakt dat een bronaanpak als bedoeld in artikel 7.32, onder a wordt verricht;
d. als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c: een afschrift van de aanvraag om een omgevingsvergunning die aannemelijk maakt dat een grondwatersanering als bedoeld in paragraaf 3.4.3 wordt verricht.

Artikel 7.34 (melding bouwactiviteit)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat het verboden is een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie te bouwen zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden.

2 Een melding wordt ondertekend en bevat ten minste:

a. de naam en het adres van degene die de bouwactiviteit verricht;
b. het adres waar de bouwactiviteit wordt verricht;
c. de dagtekening; en
d. het voorafgaand onderzoek, bedoeld in artikel 7.29, tweede lid;
e. als er sprake is van verontreiniging van grondwater als bedoeld in artikel 7.30: een afschrift van de gegevens en bescheiden na verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in artikel 3.132, waarbij ten minste vier weken verstreken zijn nadat de gegevens en bescheiden aan gedeputeerde staten zijn verstrekt;
f. als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.131, onder b of c: een afschrift van de melding, bedoeld in artikel 4.1236 van het Besluit activiteiten leefomgeving die aannemelijk maakt dat een bronaanpak als bedoeld in artikel 7.32, onder a, wordt verricht;
g. als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c: een afschrift van de aanvraag om een omgevingsvergunning die aannemelijk maakt dat een grondwatersanering als bedoeld in paragraaf 3.4.3 wordt verricht.

3 Dit artikel is niet van toepassing als voor de bouwactiviteit op grond van het omgevingsplan een omgevingsvergunning is vereist.

Artikel 7.35 (ingebruikname na maatregelen bij een significante grondwaterverontreiniging)

Een omgevingsplan bepaalt dat bij aanwezigheid van een significante grondwaterverontreiniging als bedoeld in artikel 3.131, onder b of c, een grondwatergevoelig gebouw, of een gedeelte daarvan, op een grondwatergevoelige locatie alleen in gebruik wordt genomen na de bouwactiviteit, nadat het college van burgemeester en wethouders is geïnformeerd over de wijze waarop de sanerende maatregelen, bedoeld in artikel 7.32, zijn getroffen of, als de sanerende maatregelen nog in uitvoering zijn, de wijze waarop de ingebruikname van het grondwatergevoelige gebouw de sanerende maatregel niet belemmert.

§ 7.3.5.2 Saneren van de bodem ter uitvoering van een bronaanpak

Artikel 7.36 (toepassingsbereik)

1 Deze paragraaf is van toepassing op het saneren van de bodem, bedoeld in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving, ter uitvoering van een bronaanpak als bedoeld in artikel 7.32, eerste lid, onder a.

2 Deze paragraaf is niet van toepassing op het saneren van de bodem in een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 2.2.

Artikel 7.37 (saneringsaanpak: niet afdekken tenzij)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat het saneren van de bodem in verband met een bronaanpak als bedoeld in artikel 7.32, eerste lid, onder a, niet wordt uitgevoerd met de saneringsaanpak afdekken, bedoeld in artikel 4.1241 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 Een omgevingsplan kan, in afwijking van het eerste lid, bepalen dat de saneringsaanpak afdekken is toegestaan als:

a. de afdeklaag bestaat uit een duurzaam aaneengesloten verhardingslaag als bedoeld in artikel 4.1241, derde lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
b. aannemelijk wordt gemaakt dat de saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een mobiele verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater.

Artikel 7.38 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift andere saneringsaanpak: vermindering of voorkomen van inbreng)

Het omgevingsplan bepaalt dat een maatwerkvoorschrift waarin een andere saneringsaanpak dan bedoeld in artikel 4.1240 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt toegestaan, alleen kan worden gesteld als die andere saneringsaanpak leidt tot het beperken of voorkomen van een inbreng van een mobiele verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater.

Artikel 7.39 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de bronaanpak)

Het omgevingsplan bepaalt dat bij het saneren van de bodem, bedoeld in artikel 7.36, onverwijld een afschrift van de voor het begin van de activiteit verstrekte gegevens en bescheiden aan gedeputeerde staten worden verstrekt.

Artikel 7.39a (gegevens en bescheiden: bij beëindiging van de bronaanpak)

Het omgevingsplan bepaalt dat na het saneren van de bodem, bedoeld in artikel 7.36, onverwijld een afschrift van het evaluatieverslag, bedoeld in artikel 4.1246 van het Besluit activiteiten leefomgeving, aan gedeputeerde staten wordt verstrekt.

§ 7.3.5.3 Lozen op of in de bodem

Artikel 7.39b (verbod op rechtstreeks lozen in het grondwater)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat het lozen op of in de bodem verboden is als daarbij verontreinigende stoffen zonder doorsijpeling door bodem of ondergrond rechtstreeks in het grondwater terechtkomen.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op wateronttrekkingsactiviteiten waarvoor op grond van artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving, deze omgevingsverordening of een waterschapsverordening een omgevingsvergunning is vereist of waarvoor bij of krachtens waterschapsverordening regels zijn gesteld.

Artikel 7.39c (afbakening mogelijkheid maatwerk)

Het omgevingsplan bepaalt dat met een maatwerkvoorschrift van het verbod, bedoeld in artikel 7.39b, eerste lid, alleen kan worden afgeweken als de lozing voldoet aan de vereisten van artikel 11, derde lid, onder j, van de kaderrichtlijn water, op voorwaarde dat de lozing niet verhindert dat de voor dat grondwaterlichaam vastgestelde milieudoelstellingen worden bereikt.

Artikel 7.39ca (nadere afbakening mogelijkheid maatwerk brijnlozing)

1 Het omgevingsplan bepaalt dat een maatwerkvoorschrift van het verbod, bedoeld in artikel 7.39b, eerste lid, dat betrekking heeft op het lozen van brijn dat afkomstig is van het bereiden van natriumarm gietwater waarbij brijn ontstaat als bedoeld in paragraaf 4.80 van het Besluit activiteiten leefomgeving, alleen wordt verleend als de lozing verenigbaar is met het belang van het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen.

2 Het omgevingsplan bepaalt dat bij de verlening van een maatwerkvoorschrift als bedoeld in het eerste lid rekening wordt gehouden met het regionaal waterprogramma.

Artikel 7.39d (lozen van grondwater op of in de bodem)

1 Dit artikel is van toepassing op het op of in de bodem lozen van grondwater afkomstig van:

a. een bodemsanering of grondwatersanering;
b. een onderzoek voorafgaand aan een grondwatersanering; en
c. het graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit, bedoeld in artikel 3.48f, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

2 Een omgevingsplan bepaalt dat ten minste vier weken voor het begin van de activiteit, dan wel ten minste vier weken voor dat de activiteit wijzigt, gegevens en bescheiden worden verstrekt over:

a. de aard en omvang van de lozing; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

3 In afwijking van het tweede lid, bepaalt het omgevingsplan dat voor het lozen van grondwater op of in de bodem afkomstig van het graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit geen gegevens en bescheiden hoeven te worden verstrekt als:

a. het lozen niet langer dan 48 uur duurt; of
b. het lozen plaatsvindt bij wonen.

4 Een omgevingsplan bepaalt dat voor het lozen van grondwater op of in de bodem, bedoeld in het eerste lid, de emissiegrenswaarden zijn:

a. de waarden, bedoeld in bijlage XIX, onder A, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, gemeten in een steekmonster; of
b. de concentraties waaronder gevaar voor verslechtering van de kwaliteit van grondwater is uit te sluiten als het gaat om de verontreinigende stoffen, bedoeld in bijlage XIX, onder B, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die niet in bijlage XIX, onder A, van dat besluit zijn aangegeven.

§ 7.3.5.4 Activiteiten op een locatie met een historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico

Artikel 7.39e (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op een activiteit op een locatie waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking is vastgesteld krachtens artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, of een nader bodemonderzoek dat voldoet aan NTA 5755 is verricht, waarin is vastgesteld dat bij het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

Artikel 7.39f (grondwater: mitigerende maatregelen)

Een omgevingsplan bepaalt dat degene die een activiteit als bedoeld in artikel 7.39e verricht, in het belang van het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen, maatregelen neemt die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om verdere verontreiniging van het grondwater, al dan niet indirect vanuit de vaste bodem, te voorkomen of te beperken of, als dat redelijkerwijs mogelijk is in samenhang met de activiteit die wordt verricht, ongedaan te maken.

§ 7.3.5.5 Milieubelastende activiteiten met gevolgen voor watersystemen

Artikel 7.39g (beoordelingsregels milieubelastende activiteit gevolgen voor watersystemen)

1 Een omgevingsplan bepaalt dat een omgevingsvergunning, voor zover die betrekking heeft op een milieubelastende activiteit die gevolgen kan hebben voor watersystemen, alleen wordt verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:

a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

2 Het omgevingsplan bepaalt dat bij de verlening van een omgevingsvergunning als bedoeld in het eerste lid, rekening wordt gehouden met de waterbeheerprogramma's, regionale waterprogramma's, stroomgebiedsbeheerplannen, overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, die betrekking hebben op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam.

§ 7.3.6 LiB-5 contour Schiphol

Artikel 7.40 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden binnen LiB-5 contour Schiphol)

Het gebied binnen de LiB-5 contour Schiphol is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.41 (LiB-5 contour Schiphol)

1 Een omgevingsplan laat in de LiB-5 contour Schiphol nieuwe woningen alleen toe binnen het bestaand stads- en dorpsgebied.

2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan in onderstaande gevallen voorzien in nieuwe woningen buiten bestaand stads- en dorpsgebied als het betreft:

a. de toevoeging van ten hoogste enkele woningen in aanwezige lintbebouwing;
b. de toevoeging van woningen als bedoeld in artikel 7.58, vierde lid;
c. de toevoeging van ten hoogste enkele woningen volgens het principe ruimte voor ruimte, waarbij de ruimtelijke kwaliteit wordt verbeterd door de sloop van overtollige bebouwing en kassen;
d. het omzetten van bedrijfswoningen naar burgerwoningen; of
e. bedrijfswoningen, voor zover noodzakelijk voor de bedrijfsvoering.

3 Voor zover een omgevingsplan nieuwe woningen toelaat in het gebied binnen de LiB-5 contour Schiphol, wordt in de motivering rekenschap gegeven van het feit dat op deze locatie sprake is van geluid vanwege het luchtverkeer en worden de redenen vermeld die ertoe hebben geleid om op de deze locatie nieuwe woningen toe te laten.

§ 7.3.6a Toekomstbestendig ruimtelijk ontwikkelen

[Red: Artikel 7.46 verplaatst van paragraaf 7.3.8 naar paragraaf 7.3.6a.]

Artikel 7.41aa (aanwijzing en geometrische begrenzing grote buitenstedelijke bouwlocaties)

Grote buitenstedelijke bouwlocaties zijn de locaties, genoemd in bijlage IX, onder B, en waarvan de geometrische begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.41bb (opgaven en regionale afstemming in de onbebouwde ruimte)

1 Een omgevingsplan voor de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied:
a. houdt rekening met het beschikbaar houden van voldoende ruimte voor ontwikkelingen ten behoeve van de opgaven bedoeld in het tweede lid; en
b. maakt een significante nieuwe ontwikkeling uitsluitend mogelijk indien die ontwikkeling regionaal en gebiedsgericht is afgestemd.

2 Opgaven in de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied zijn:
a. een toekomstbestendige en veerkrachtige landbouwsector;
b. een robuust en klimaatadaptief water- en bodemsysteem;
c. een duurzaam energiesysteem en toekomstbestendige watervoorziening;
d. natuurherstel ten behoeve van behoud en verbetering van biodiversiteit;
e. ontwikkelingen met stedelijke functies als bedoeld in artikel 7.41dd.

3 Bij een ontwikkeling als bedoeld in het eerste lid worden kansen voor combinaties met extensieve groene recreatie, zoals het toevoegen van wandel- en fietspaden en het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebied voor recreanten, zoveel mogelijk benut om de kwaliteiten van het landschap beter ervaarbaar te maken en zo bij te dragen aan de brede welvaart in Zuid-Holland.

4 Voor zover het gaat om een ontwikkeling met betrekking tot wateropvang, drinkwater en energie kan die ontwikkeling alleen plaatsvinden in de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en

dorpsgebied als is aangetoond dat die ontwikkeling niet binnen bestaand stads- en dorpsgebied kan plaatsvinden.

Artikel 7.41cc (zuinig en meervoudig ruimtegebruik in de onbebouwde ruimte)

Een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt in de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied houdt rekening met:
a. zuinig en meervoudig ruimtegebruik; en
b. het zo min mogelijk toevoegen van verharding.

Artikel 7.41dd (ontwikkelingen met stedelijke functies in de onbebouwde ruimte)

1 Een omgevingsplan voor de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied kan een nieuwe ontwikkeling met stedelijke functies mogelijk maken indien het gaat om een:
   a. grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa;
   b. 'straatje erbij' als bedoeld in artikel 7.41ee;
   c. woningbouwlocatie tot een omvang van 3 ha, zoals opgenomen in een door gedeputeerde staten vastgestelde regionaal afgesproken woningbouwprogrammering in het kader van de afgestemde regionale opgave bedoeld in artikel 7.44;
   d. beperkte uitbreiding van een bedrijventerrein als bedoeld in artikel 7.41ff;
   e. kleinschalige ontwikkeling die valt onder de soort inpassen als bedoeld in artikel 7.43;
   f. ontwikkeling in het glastuinbouwgebied die in overeenstemming is met artikel 7.54;
   g. ontwikkeling in het boom- en sierteeltgebied die in overeenstemming is met artikel 7.56;
   h. ontwikkeling in het bollenteeltgebied die in overeenstemming is met artikel 7.58; en
   i. ontwikkeling in een verblijfsrecreatiepark dat is opgenomen in bijlage IX, onder Aa.

2 In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan een andere ontwikkeling met stedelijke functies mogelijk maken, indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en geen reële mogelijkheden bestaan om deze ontwikkeling elders te realiseren.

Artikel 7.41ee (straatje erbij)

1 Een omgevingsplan voor de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied kan met het oog op het verbeteren van de leefbaarheid en vitaliteit van een kern, een nieuwe ontwikkeling met de functie wonen mogelijk maken, in de vorm van een 'straatje erbij', voor zover wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. het betreft een ontwikkeling die een keer per tien jaar kan worden toegelaten, gerekend vanaf de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025, bij een kern met een inwonertal van 250 tot 10.000, voor zover bij die kern geen woningbouwlocatie, die is opgenomen als grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa en bijlage IX, onder B.1, ontwikkeld kan worden;
   b. de omvang van de ontwikkeling bedraagt ten hoogste 1,5 ha, of tot 3 ha indien sprake is van een gecombineerde ontwikkeling ten behoeve van meerdere kernen, waarbij de benodigde ruimte voor de landschappelijke inpassing van het 'straatje erbij' in de omgeving buiten beschouwing blijft;
   c. rekening wordt gehouden met een zo hoog mogelijke woningdichtheid;
   d. de ontwikkeling sluit aan op het bestaand stads- en dorpsgebied van de kern of is gelegen binnen lintbebouwing nabij en aansluitend op de kern;
   e. de ontwikkeling vindt niet plaats in gebieden met beschermingscategorie 1 en beschermingscategorie 2 als bedoeld in artikel 7.42; en
   f. de ontwikkeling sluit aan bij de kwalitatieve woningbehoefte en is gericht op differentiatie van de woningvoorraad in de betreffende kern.

2 In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder e, en artikel 7.43b, tweede lid, kan een omgevingsplan voorzien in de ontwikkeling van een 'straatje erbij' mogelijk in belangrijk weidevogelgebied en kansrijk weidevogelgebied, indien:
   a. de locatie voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 niet was opgenomen als belangrijk weidevogelgebied; en
   b. compensatie plaatsvindt als bedoeld in de artikelen 7.43j en 7.43ja.

Artikel 7.41ff (beperkte uitbreiding bedrijventerrein)

1 Een omgevingsplan voor de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied kan met het oog op behoud van lokaal georiënteerde bedrijvigheid en werkgelegenheid, een uitbreiding van

een bedrijventerrein mogelijk maken ten behoeve van de uitbreiding of verplaatsing van lokaal gevestigde bedrijven, voor zover wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. het gaat om een uitbreiding van een bedrijventerrein die een keer per tien jaar kan worden toegelaten gerekend vanaf de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025;
b. per kern wordt niet meer dan één van de bedrijventerreinen die zijn gelegen bij of rondom die kern uitgebreid en mits bij die kern geen nieuwe bedrijventerreinlocatie ontwikkeld kan worden op een grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa en bijlage IX, onder B.2;
c. op het bedrijventerrein kan redelijkerwijs geen ruimte voor een bedrijf gecreëerd kan worden door betere benutting en herstructurering;
d. de omvang van de ontwikkeling bedraagt ten hoogste 1,5 hectare, waarbij de benodigde ruimte voor de landschappelijke inpassing van de ontwikkeling in de omgeving buiten beschouwing blijft;
e. de uitbreiding vormt een samenhangende eenheid met het bedrijventerrein; en
f. de ontwikkeling vindt niet plaats in gebieden met beschermingscategorie 1 en beschermingscategorie 2 als bedoeld in artikel 7.42.

2 In afwijking van het eerste lid, aanhef en onder e, en artikel 7.43b, tweede lid, kan een omgevingsplan voorzien in de ontwikkeling van een beperkte uitbreiding bedrijventerrein mogelijk in belangrijk weidevogelgebied en kansrijk weidevogelgebied, indien de locatie:

a. voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 niet was opgenomen als belangrijk weidevogelgebied, en
b. compensatie plaatsvindt als bedoeld in de artikelen 7.43j en 7.43ja.

Artikel 7.41gg (klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen)

Een omgevingsplan dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toelaat met een totale oppervlakte aan bebouwing en verharding van meer dan 1000 m^2, houdt rekening met het versterken van een klimaatrobuust water- en bodemsysteem.

Artikel 7.41hh (toekomstbestendig bouwen)

1 Een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling met een of meer gebouwen met een totale vloeroppervlak van 1.000 m^2 of meer mogelijk maakt, betrekt daarbij de mogelijkheden en kansen voor toekomstbestendig bouwen, die mede afhankelijk zijn van de functie van het gebouw en de daarmee samenhangende gebiedsontwikkeling.

2 De volgende aspecten van toekomstbestendig bouwen worden in onderlinge samenhang betrokken:

a. klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen;
b. de energiehuishouding van de gebouwen, met name het gebruik en de opwekking van energie;
c. de toepassing van circulaire of biobased grondstoffen of producten;
d. de mogelijkheden om de emissies van NO_x en CO_2 te beperken in de bouw- en gebruiksfase;
e. het reduceren van drinkwatergebruik door waterbesparende maatregelen te treffen;
f. het versterken van de biodiversiteit; en
g. het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving.

Artikel 7.41ii (overgangsrecht)

1 Als voor de inwerkingtreding van deze paragraaf een wijziging van het omgevingsplan ter inzage is gelegd of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is ingediend, zijn de artikelen 7.41bb, 7.41cc, 7.41dd, eerste lid, b tot en met i, 7.41ee, 7.41ff en 7.41gg niet van toepassing als wordt voorzien in een stedelijke ontwikkeling groter dan 3 ha.

2 Als voor de inwerkingtreding van deze paragraaf een wijziging van het omgevingsplan ter inzage is gelegd of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit is ingediend, is deze paragraaf niet van toepassing als wordt voorzien in een stedelijke ontwikkeling kleiner dan 3 ha.

§ 7.3.7 Ruimtelijke kwaliteit

Artikel 7.41b (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op nieuwe ruimtelijk ontwikkelingen.

Artikel 7.42 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden met beschermingscategorieën)

1 Gebieden met beschermingscategorie 1 zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Gebieden met beschermingscategorie 2 zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Gebieden met beschermingscategorie 3 zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

4 Het gebied met beschermingscategorie 1, bedoeld in het eerste lid, bestaat uit de gebiedstypen natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.11, eerste lid, kroonjuweel cultureel erfgoed en beschermd grasland in de Bollenstreek, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

5 Het gebied met beschermingscategorie 2, bedoeld in het tweede lid, bestaat uit de gebiedstypen belangrijk weidevogelgebied, kansrijk weidevogelgebied, groene buffer en recreatiegebied, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

6 Het gebied met beschermingscategorie 3, bedoeld in het derde lid, bestaat uit het gebiedstype buitengebied, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

7 Bestaande bebouwing, agrarische bouwpercelen, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding, inclusief bermen, behoren niet tot belangrijk weidevogelgebied of kansrijk weidevogelgebied.

Artikel 7.43 (definitie soort ruimtelijke ontwikkeling)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt verstaan onder:

a. inpassen: de ruimtelijke ontwikkeling past binnen de bestaande gebiedsidentiteit, voorziet niet in een wijziging op structuurniveau, past bij de aard en schaal van het gebied en vindt overwegend plaats op het niveau van een kavel;
b. aanpassen: de ruimtelijke ontwikkeling past binnen de bestaande gebiedsidentiteit, maar veroorzaakt wijziging op structuurniveau;
c. transformeren: de ruimtelijke ontwikkeling past niet binnen de bestaande gebiedsidentiteit.

Artikel 7.43a (borgen ruimtelijke kwaliteit)

1 Een omgevingsplan laat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling alleen toe als de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft.

2 In een omgevingsplan wordt voor het waarborgen van de ruimtelijke kwaliteit rekening gehouden met:

a. de beschermingscategorie en het gebiedstype;
b. het soort en de mate van ingrijpendheid van de ruimtelijke ontwikkeling: inpassen, aanpassen en transformeren;
c. de relevante richtpunten, genoemd in bijlage IX, onder A.

3 Voor de gebiedstypen, bedoeld in artikel 7.42, vierde, vijfde en zesde lid, zijn het eerste en tweede lid en de artikelen 7.43h, 7.43i, 7.43j, 7.43ja, 7.43k, 7.43l, 7.43m en 7.43n van toepassing tenzij een zwaarwegend algemeen belang aan de toepassing van die artikelen, uitgezonderd artikel 7.43l, in de weg staat.

Artikel 7.43b (aanvaardbaarheid soort ruimtelijke ontwikkeling per beschermingscategorie)

1 Een omgevingsplan voor een locatie met beschermingscategorie 3 als bedoeld in artikel 7.42, derde lid, kan ontwikkelingen mogelijk maken die kunnen vallen onder soort inpassen, aanpassen of transformeren en die in overeenstemming zijn met artikel 7.43h.

2 Een omgevingsplanplan voor een locatie met beschermingscategorie 2 als bedoeld in artikel 7.42, tweede lid, kan in beginsel slechts ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder de soort inpassen of aanpassen en die in overeenstemming zijn met artikel 7.43i, 7.43j, 7.43ja of 7.43k.

3 Een omgevingsplan voor een gebied met beschermingscategorie 1 als bedoeld in artikel 7.42, eerste lid, kan slechts ontwikkelingen mogelijk maken die vallen onder de soort inpassen en die in overeenstemming zijn met artikel 7.43l, 7.43m of 7.43n.

Artikel 7.43c (randvoorwaarden soorten ruimtelijke ontwikkeling)

1 Een omgevingsplan kan voorzien in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling van het soort inpassen als deze rekening houdt met de relevante richtpunten ruimtelijke kwaliteit, waardoor de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft.

2 Een omgevingsplan kan voorzien in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling van het soort aanpassen mits de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft door zorgvuldige inbedding van de ontwikkeling in de omgeving, rekening houdend met de relevante richtpunten ruimtelijke kwaliteit.

3 Een omgevingsplan kan alleen voorzien in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling van de soort transformeren als de ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe ontwikkeling is gewaarborgd door een integraal ontwerp. Daarin wordt behalve aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele gebied ook aandacht besteed aan de fysieke en visuele overgang naar de omgeving en de fasering in ruimte en tijd en wordt ook rekening gehouden met de relevante richtpunten ruimtelijke kwaliteit.

Artikel 7.43d (motivering locatiekeuze bij aanpassen en transformeren)

1 Voor zover een omgevingsplan een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat deze een zorgvuldige afweging over de locatiekeuze. De motivering gaat in op de beschreven kenmerken en waarden van de locatie en de effecten van de ontwikkeling daarop.

2 Het eerste lid is alleen van toepassing als:

a. er sprake is van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling van het soort aanpassen of transformeren; of
b. één of meer richtpunten voor ruimtelijke kwaliteit als bedoeld in bijlage IX, onder A, in het geding zijn.

Artikel 7.43e (randvoorwaarden bij aanpassen en transformeren)

Om de ruimtelijke kwaliteit per saldo gelijk te houden of te waarborgen kan het nodig zijn om aanvullende maatregelen te nemen bij een ruimtelijke ontwikkeling van het soort aanpassen en transformeren. Aanvullende ruimtelijke maatregelen kunnen bestaan uit (een combinatie van):

a. duurzame sanering van bestaande bebouwing, kassen en boom- en sierteelt;
b. wegnemen van verharding;
c. toevoegen of herstellen van kenmerkende landschapselementen;
d. andere maatregelen waardoor de ruimtelijke kwaliteit verbetert, waarbij:
    - 1°. aanvullende maatregelen worden getroffen binnen de locatie van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling, tenzij kan worden gemotiveerd dat dat onmogelijk is. In dat geval kunnen ook ruimtelijke maatregelen buiten de locatie worden betrokken in de motivering;
    - 2°. als aanvullende maatregelen niet volstaan, financiële compensatie wordt toegepast.

Artikel 7.43f (uitzonderingen transformaties en aanpassingen)

1 Bij de ontwikkeling van bovenlokale infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsinfrastructuur, van waterstaatswerken, van natuur- en recreatiegebieden of van grote buitenstedelijke bouwlocaties als bedoeld in artikel 7.41aa is in gebieden met beschermingscategorie 1 als bedoeld in artikel 7.42, eerste lid, aanpassing en transformatie mogelijk.

2 Bij de ontwikkeling van bovenlokale infrastructuur, uitgezonderd elektriciteitsinfrastructuur, van waterstaatswerken, van natuur- en recreatiegebieden of van grote buitenstedelijke bouwlocaties als bedoeld in artikel 7.41aa is in gebieden met beschermingscategorie 2 als bedoeld in artikel 7.42, tweede lid, transformatie mogelijk.

Artikel 7.43g (compensatie karakteristieke landschapselementen)

Voor zover een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 7.43, onder b en c, een significante aantasting tot gevolg heeft van karakteristieke landschapselementen, wordt deze aantasting gecompenseerd. De motivering bij het omgevingsplan bevat een verantwoording over de wijze van compensatie.

Artikel 7.43h (gebiedstype: beschermingscategorie 3 buitengebied)

1 Een omgevingsplan voor een locatie in het buitengebied als bedoeld in artikel 7.42, zesde lid, kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling mits de gebiedskenmerken en het groene karakter van het landschap niet onevenredig wordt aangetast, zoals blijkt uit een afdoende motivering die ook ingaat op de keuze voor een locatie buiten bestaand stads- en dorpsgebied.

2 In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

a. de kenmerkende maat, schaal en het groene karakter van het landschap;
b. de relatie tussen stad en buitengebied en het onderscheid daartussen;
c. het groene karakter, het type functies en de kenmerkende verschijningsvormen van het landschap;
d. de herkenbaarheid van de ontstaansgeschiedenis van het landschap.

3 Het eerste lid is niet van toepassing op grote buitenstedelijke bouwlocaties als bedoeld in artikel 7.41aa.

Artikel 7.43i (gebiedstype: beschermingscategorie 2 recreatiegebied)

1 Een omgevingsplan voor een recreatiegebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, kan voorzien in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen , waarbij zo nodig aanvullende maatregelen worden getroffen als bedoeld in artikel 7.43e, voor zover:

a. de oppervlakte openbaar toegankelijk recreatiegebied en de potentiële recreatieve waarden per saldo ten minste gelijk blijven, indien nodig door aanvullende maatregelen te treffen;
b. de ontwikkeling bijdraagt aan de recreatieve behoefte van diverse doelgroepen, de kwaliteit van het recreatiegebied en de recreatieve waarde van het gebied;
c. de ontwikkeling past bij de uitstraling en het recreatieve gebruik van het gebied;
d. de ontwikkeling aansluit bij en zo mogelijk bijdraagt aan de samenhang tussen binnenstedelijke en buitenstedelijke groen- en waterstructuren;
e. de ontwikkeling zo mogelijk gekoppeld wordt aan recreatieve routes en cultuurhistorisch erfgoed.

2 De aanvullende maatregelen, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, voldoen aan de volgende voorwaarden:
a. de maatregelen worden bij voorkeur gerealiseerd aansluitend of nabij het recreatiegebied;
b. als het redelijkerwijs niet mogelijk is om de oppervlakte openbaar toegankelijk recreatiegebied per saldo gelijk te houden, vergroten de aanvullende maatregelen de opvangcapaciteit in het gebied en de recreatieve waarden, bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met e.

Artikel 7.43j (gebiedstype: beschermingscategorie 2 belangrijk weidevogelgebied)

1 Een omgevingsplan voor een belangrijk weidevogelgebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, kan ruimte bieden aan ruimtelijke ontwikkelingen binnen het agrarisch gebruik toegelaten op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

2 Onverminderd het eerste lid, kan een omgevingsplan voor een belangrijk weidevogelgebied voorzien in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mits:
a. de ontwikkeling en de zo nodig daarmee in samenhang te nemen maatregelen, bedoeld in artikel 7.43e, geen significante beperking inhoudt van de instandhouding en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van het gebied; en
b. de ontwikkeling niet leidt tot een significante vermindering van het oppervlak, de kwaliteit of de samenhang van het gebied, tenzij die vermindering wordt gecompenseerd door kwaliteitsverbetering elders binnen belangrijk weidevogelgebied of kansrijk weidevogelgebied en waarbij de compensatie in een redelijke verhouding moet staan tot de verloren waarden.

3 Het omgevingsplan bedoeld in het tweede lid voorziet niet in het plaatsen van ooievaarspalen en niet in het planten van bomen en struiken in open gebieden, tenzij uit de motivering blijkt dat de aanplant geen onevenredige afbreuk doet aan de kwaliteit en het functioneren van het belangrijke weidevogelgebied en bijdraagt aan biodiversiteit en ecosysteemherstel.

4 In de motivering bij het omgevingsplan worden in ieder geval de volgende kenmerken en waarden betrokken:
a. de hoge weidevogeldichtheden en de potentie daarvoor; en

b. de factoren die de hoge weidevogeldichtheden mogelijk maken, waaronder het graslandgebruik, de waterhuishouding met relatief hoge grondwaterstanden, de landschapsstructuur en de openheid en rust van het gebied.

5 Indien compensatie als bedoeld in het tweede lid nodig is, moet uit de motivering blijken hoe de compensatie is geborgd. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op:
a. de omvang van de vermindering in oppervlakte of kwaliteit en de omvang van de compensatie;
b. de ligging van de compensatielocatie en de locatie van de ruimtelijke ontwikkeling;
c. de wijze van uitvoering van de compensatie, inclusief gegevens over kwaliteit, potentie en beheer van de compensatielocatie;
d. de wijze waarop realisatie en instandhouding van de compensatie wordt gewaarborgd.

6 Compensatie als bedoeld in het tweede lid is niet vereist voor het betreft de ontwikkeling van een zonneveld als bedoeld in artikel 7.76a, derde lid, indien de locatie vóór de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 al was gelegen binnen een zoekgebied voor zon uit een door provinciale staten vastgestelde Regionale Energie Strategie en de locatie niet tevens was opgenomen als belangrijk weidevogelgebied.

Artikel 7.43ja (gebiedstype: beschermingscategorie 2 kansrijk weidevogelgebied)

1 Een omgevingsplan voor een kansrijk weidevogelgebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, kan voorzien in ruimtelijke ontwikkelingen binnen het agrarisch gebruik toegelaten op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit en aan andere vormen van agrarisch grondgebruik indien daarmee wordt bijgedragen aan de realisatie van een toekomstbestendige en veerkrachtige landbouw en bijdraagt aan de biodiversiteit.

2 Onverminderd het eerste lid, kan een omgevingsplan voor een kansrijk weidevogelgebied voorzien in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mits:
a. de ontwikkeling en de zo nodig daarmee in samenhang te nemen maatregelen, bedoeld in artikel 7.43e, geen significante beperking inhoudt van de kenmerken en waarden van het gebied; en
b. de ontwikkeling niet leidt tot een significante vermindering van het oppervlak, de kwaliteit of de samenhang van het gebied, tenzij die vermindering wordt gecompenseerd door kwaliteitsverbetering elders binnen belangrijk weidevogelgebied of kansrijk weidevogelgebied en waarbij de compensatie in een redelijke verhouding moet staan tot de verloren waarden.

3 In de motivering bij het omgevingsplan bedoeld in het tweede lid, worden de volgende kwaliteiten betrokken:
a. het agrarisch gebruik en de mogelijkheden voor vrijwillig agrarisch natuurbeheer;
b. de weidevogeldichtheden of de potentie daarvoor;
c. de factoren die de weidevogeldichtheden mogelijk maken waaronder graslandgebruik, waterhuishouding met relatief hoge grondwaterstanden, landschapsstructuur en openheid en rust van het gebied.

4 Indien compensatie als bedoeld in het tweede lid nodig is, moet uit de motivering van het omgevingsplan blijken hoe de compensatie is geborgd. Daarbij wordt in ieder geval ingegaan op:
a. de omvang van de vermindering in oppervlakte of kwaliteit en de omvang van de compensatie;
b. de ligging van de compensatielocatie en de locatie van de ruimtelijke ontwikkeling;
c. de wijze van uitvoering van de compensatie, inclusief gegevens over kwaliteit, potentie en beheer van de compensatielocatie;
d. de wijze waarop realisatie en instandhouding van de compensatie wordt gewaarborgd.

5 Compensatie als bedoeld in het tweede lid is niet vereist voor zover het betreft:
a. een ontwikkeling in een recreatiegebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid en die ontwikkeling in overeenstemming is met artikel 7.43i;
b. de ontwikkeling van een locatie voor windenergie als bedoeld in artikel 7.75, indien de locatie vóór de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 al was opgenomen als locatie voor windenergie en de locatie niet tevens was opgenomen als belangrijk weidevogelgebied; of
c. de ontwikkeling van een zonneveld als bedoeld in artikel 7.76a, derde lid, indien de locatie vóór de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 al was gelegen binnen een zoekgebied voor zon uit een door provinciale staten vastgestelde Regionale Energie Strategie en de locatie niet tevens was opgenomen als belangrijk weidevogelgebied.

provincie Zuid-Holland

Artikel 7.43k (gebiedstype: beschermingscategorie 2 groene buffers)

1 Een omgevingsplan voor locaties binnen groene buffers als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover dit geen grootschalige ontwikkelingen behelzen en de bufferfunctie blijkens een afdoende motivering niet onevenredig wordt verstoord.

2 In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

a. de functie van het gebied als tegenhanger van de stedelijke verdichting en stedelijke dynamiek;
b. de identiteit die het gebied verleent aan de nabij gelegen stedelijke omgeving;
c. de bescherming die het gebied biedt tegen grootschalige stedelijke ontwikkeling;
d. de recreatieve gebruiks- en belevingswaarde en de contrastkwaliteit met het stedelijk gebied;
e. de natuurwaarde van het gebied;
f. het agrarische karakter van het gebied in de nabijheid van de stedelijke omgeving.

Artikel 7.43l (gebiedstype: beschermingscategorie 1 natuurnetwerk Nederland)

Een omgevingsplan voor een locatie binnen natuurnetwerk Nederland als bedoeld in artikel 7.42, vierde lid, kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling mits die ontwikkeling niet in strijd is met de regels in paragraaf 7.3.16.

Artikel 7.43m (gebiedstype: beschermingscategorie 1 graslanden bollenstreek)

1 Een omgevingsplan voor locaties binnen beschermde graslanden in de Bollenstreek als bedoeld in artikel 7.42, vierde lid, kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling mits die ontwikkeling een aantoonbare meerwaarde heeft voor de ruimtelijke kwaliteit van de graslanden.

2 In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

a. het open en structurerende karakter van de graslanden;
b. het ecologische belang en de kwetsbaarheid van de graslanden;
c. het belang van de graslanden voor weidevogels;
d. de cultuurhistorische en landschappelijke context van de graslanden als strandvlakten.

Artikel 7.43n (gebiedstype: beschermingscategorie 1 kroonjuwelen cultureel erfgoed)

1 Een omgevingsplan voor locaties binnen kroonjuwelen cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 7.42, vierde lid, kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover de ruimtelijke kwaliteit ten minste gelijk blijft en de ontwikkeling het behoud en de versterking van het betreffende kroonjuweel cultureel erfgoed ondersteunt en overwegend meerwaarde heeft voor kwaliteiten en de gebruikswaarde ervan.

2 In de motivering worden de volgende kwaliteiten betrokken:

a. de herkenbaarheid van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
b. de historische context van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
c. de uniciteit van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
d. de kwetsbaarheid van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
e. de gaafheid van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
f. de samenhang van de kwaliteiten van het kroonjuweel cultureel erfgoed;
g. de richtpunten die zijn opgesteld voor het specifieke kroonjuweel cultureel erfgoed, bedoeld in bijlage IX, onder A.

§ 7.3.7a Groenblauw netwerk

Artikel 7.43p (aanwijzing groenblauw netwerk en geometrische begrenzing grote groene eenheden en groenblauwe ontwikkellijnen)

1 Het groenblauwe netwerk is de locatie die bestaat uit:
a. natuurnetwerk Nederland als bedoeld in artikel 2.11;
b. recreatiegebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid;
c. groene buffer als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid;
d. grote groene eenheden binnen stedelijk gebied, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II; en
e. recreatief fietsnetwerk als bedoeld in artikel 7.79a, eerste lid, onder a.

2 Groenblauwe ontwikkellijnen zijn de locaties, waarvan de geometrische begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.43q (instandhouding groenblauw netwerk)

1 Een omgevingsplan dat voorziet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling binnen het groenblauwe netwerk houdt rekening met de instandhouding en, waar mogelijk, de verbetering van het groenblauwe netwerk en haar ecologische, recreatieve en landschappelijke waarden. Het gaat daarbij in ieder geval om:
   a. het, waar mogelijk, bevorderen van de omvang, de samenhang, de toegankelijkheid en de kwaliteit van de gebieden binnen het netwerk, voor mens en natuur; en
   b. het voorkomen en verminderen van barrière-werking voor mens, plant en dier.

2 Een omgevingsplan dat voorziet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling binnen een groenblauwe ontwikkellijn betrekt daarbij de mogelijkheden en kansen om in samenhang daarmee de groenblauwe ontwikkellijn te realiseren of te verbeteren, zodat die kan functioneren als schakel in het groenblauwe netwerk.

§ 7.3.8 Stedelijke ontwikkelingen

Artikel 7.44 (afgestemde regionale opgave)

Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen, bedrijventerreinen of kantoren mogelijk maakt, houdt rekening met de afgestemde regionale opgave voor deze ontwikkeling.
De afgestemde regionale opgave kan blijken uit regionale bestuurlijke afspraken, waaronder een regionale programmering, waarmee gedeputeerde staten geheel of gedeeltelijk hebben ingestemd of die door gedeputeerde staten zijn vastgesteld.

Artikel 7.45 (ladder voor duurzame verstedelijking)

1 Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt gaat in de motivering in op de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking overeenkomstig artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

2 Als de nieuwe stedelijke ontwikkeling past binnen de afgestemde regionale opgave, bedoeld in artikel 7.44, dan kan de motivering, bedoeld in artikel 5.129g, tweede lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, bestaan uit een verwijzing naar de afgestemde regionale opgave.

Artikel 7.45b (dichtheid en verscheidenheid woningbouw)

1 Een omgevingsplan voor een stedelijke ontwikkeling met de functie wonen houdt rekening met een zo hoog mogelijke woningdichtheid en draagt bij aan een goede woon- en leefomgeving.

2 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, betrekt de mogelijkheden voor gevarieerde woningtypen bij het toelaten van woningbouw.

Artikel 7.45c (bereikbaarheid)

Een omgevingsplan voor een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling houdt rekening met de gevolgen van die ontwikkeling voor de bereikbaarheid.

Artikel 7.45ca (kansen voor biodiversiteit)

Een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, betrekt daarbij de mogelijkheden voor het bevorderen van de biologische diversiteit.

Artikel 7.45d (aanwijzing en geometrische begrenzing stationsomgevingen)

Stationsomgevingen zijn locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.45e (parkeernorm stationsomgevingen)

1 Een omgevingsplan dat voorziet in nieuwe woningen in een stationsomgeving als bedoeld in artikel 7.45d, hanteert een parkeernorm van maximaal 0,7 autoparkeerplaats per woning

2 In afwijking van het eerste lid kan een andere parkeernorm worden gehanteerd, als de gemeente op de lokale situatie afgestemde regels of beleid voor parkeren heeft vastgesteld gebaseerd op het autobezit per woningtype of woonoppervlak.

Artikel 7.45f (parkeernorm sociale huur)

1 Een omgevingsplan dat voorziet in nieuwe sociale huurwoningen hanteert een parkeernorm van maximaal 0,7 autoparkeerplaats per sociale huurwoning.

2 In afwijking van het eerste lid kan een andere parkeernorm worden gehanteerd, als er op de lokale situatie afgestemde regels of beleid voor parkeren zijn vastgesteld gebaseerd op het autobezit per woningtype of woonoppervlak.

Artikel 7.45fa (parkeernorm grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw)

1 Een omgevingsplan dat voorziet in de ontwikkeling van een nieuwe grote buitenstedelijke bouwlocatie voor woningbouw als bedoeld in bijlage IX, onder B.1, hanteert een maximale parkeernorm van gemiddeld 1,3 autoparkeerplaats per woning, tenzij artikel 7.45e of 7.45f van toepassing is.

2 In afwijking van het eerste lid kan een op de lokale situatie afgestemde parkeernorm worden gehanteerd, als de parkeernorm van 1,3 autoparkeerplaats per woning leidt tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat, of als de locatie niet ontsloten is of kan worden door openbaar vervoer.

3 Dit artikel is niet van toepassing op een omgevingsplan dat in ontwerp is vastgesteld voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2024.

Artikel 7.45g (permanente bewoning recreatiewoningen)

Een omgevingsplan voor een verblijfsrecreatiepark met een omvang van 12 of meer recreatiewoningen, sluit permanente bewoning of functiewijziging naar wonen uit, met uitzondering van de verblijfsrecreatieparken die zijn opgenomen in bijlage IX, onder Aa.

Artikel 7.45h (functiemenging en meervoudig ruimtegebruik)

Een omgevingsplan dat voorziet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor de functies wonen of bedrijven, houdt rekening met de mogelijkheden voor functiemenging en meervoudig ruimtegebruik.

Artikel 7.45i (huisvesting arbeidsmigranten)

1 Een omgevingsplan dat voorziet in de tijdelijke of permanente huisvesting van arbeidsmigranten houdt rekening met ten minste de norm voor huisvesting van arbeidsmigranten van de Stichting Normering Flexwonen of een eventuele opvolger daarvan.

2 Een omgevingsplan dat nieuwe bedrijfsmatige activiteiten toelaat die naar verwachting leiden tot een aanzienlijke toename van de werkgelegenheid, bevat een onderbouwing waarin in ieder geval is opgenomen:
a. de extra huisvestingsbehoefte van werknemers;
b. de wijze waarop in deze huisvestingsbehoefte zal worden voorzien; en
c. de wijze waarop de huisvestingsbehoefte regionaal is afgestemd.

Artikel 7.45j (ruimte voor voorzieningen)

1 Een omgevingsplan voor bestaand stads- en dorpsgebied of voor een stedelijke ontwikkeling met de functie wonen, houdt rekening met voldoende ruimte voor voorzieningen, met het oog op de beschikbaarheid, nabijheid en bereikbaarheid daarvan.

2 Onder voorzieningen wordt in ieder geval verstaan voorzieningen voor sport, spel en recreatie, onderwijs, eerstelijns zorg, kinderopvang, cultuur, bibliotheken, ontmoeting en jongerenwerk.

3 Een omgevingsplan als bedoeld in het eerste lid houdt tevens rekening met het behoud van bestaande voorzieningen, dan wel met tijdige en gelijkwaardige vervanging daarvan.

Artikel 7.47

[Vervallen]

§ 7.3.8a Wonen

Artikel 7.47a (voldoende sociale huurwoningen)

1 Een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling met 12 woningen of meer mogelijk maakt voorziet in voldoende sociale huurwoningen, zijnde huurwoningen met een aanvangsprijs onder de grens, bedoeld in artikel 13, eerste lid, onder a, van de Wet op de huurtoeslag, die minimaal 25 jaar in stand worden gehouden en via een woonruimteverdeelsysteem worden verhuurd.

2 Onder voldoende wordt in ieder geval verstaan:
   a. minimaal 1/3 sociale huurwoningen; dan wel
   b. wat hierover is vastgelegd in een mede door gedeputeerde staten vastgestelde regionaal afgesproken woningbouwprogrammering in het kader van de afgestemde regionale opgave, bedoeld in artikel 7.44.

3 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, gaat in de motivering in op:

   a. welke wijze de nieuwe ontwikkeling voorziet in voldoende sociale huurwoningen;
   b. hoe die ontwikkeling bijdraagt aan het doorgroeien naar minimaal 30% sociale huur in de woningvoorraad per gemeente; en
   c. het aandeel sociale huurwoningen in de woningvoorraad van de gemeente en het effect van de nieuwe ontwikkeling op dit aandeel.

4 Als het aandeel sociale huurwoningen in een nieuwe ontwikkeling met 12 woningen of meer in een mede door gedeputeerde staten vastgestelde regionaal afgesproken woningbouwprogrammering is opgenomen, dan kan de motivering, bedoeld in het derde lid, bestaan uit een verwijzing naar die programmering.

Artikel 7.47b (voldoende betaalbare woningbouw)

1 Een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling met 12 woningen of meer mogelijk maakt voorziet in voldoende betaalbare woningbouw.

2 Onder voldoende wordt in ieder geval verstaan:
   a. minimaal 2/3 betaalbare woningbouw; dan wel
   b. wat hierover is vastgelegd in een mede door gedeputeerde staten vastgestelde regionaal afgesproken woningbouwprogrammering in het kader van de afgestemde regionale opgave, bedoeld in artikel 7.44.

3 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, gaat in de motivering in op welke wijze de nieuwe ontwikkeling voorziet in voldoende betaalbare woningbouw en hoe die ontwikkeling bijdraagt aan 2/3 betaalbare woningbouw.

4 Als het aandeel betaalbare woningbouw in een ontwikkeling met 12 woningen of meer in een mede door gedeputeerde staten vastgestelde regionaal afgesproken woningbouwprogrammering is opgenomen, dan kan de motivering bedoeld in het derde lid, bestaan uit een verwijzing naar die programmering.

Artikel 7.47c (overgangsrecht)

Paragraaf 7.3.8a is niet van toepassing als:

a. een omgevingsplan in ontwerp is vastgesteld vóór de inwerkingtreding van deze paragraaf; of
b. ten behoeve van de nieuwe ontwikkeling met 12 woningen of meer een overeenkomst als bedoeld in artikel 13.13 van de Omgevingswet is aangegaan voor 14 maart 2023.

§ 7.3.9 Detailhandel

Artikel 7.48 (detailhandel)

1 Een omgevingsplan voorziet alleen in detailhandel in gebieden:

   a. binnen of aansluitend aan een bestaande winkelconcentratie in de centra van steden, dorpen en wijken;
   b. binnen een nieuwe wijkgebonden winkelconcentratie in een nieuwe woonwijk;

c. binnen een nieuwe goed bereikbare en centraal gelegen winkelconcentratie als gevolg van herallocatie;

niet zijnde locaties voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV) waarvan de locatie geometrisch is begrensd in bijlage II.

2 De detailhandel, bedoeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende eisen:

a. de ontwikkeling is in overeenstemming met het in bijlage IX, onder C, beschreven ontwikkelingsperspectief voor de daarin opgenomen te consolideren centra, te herpositioneren centra, te optimaliseren centra en de overige centra;
b. aangetoond is dat als gevolg van de ontwikkeling het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast en geen onaanvaardbare leegstand ontstaat;
c. voor zover de ontwikkeling een omvang heeft van meer dan 4.000 m^2 bruto-vloeroppervlakte in de binnensteden van Rotterdam en Den Haag of 2.000 m^2 bruto-vloeroppervlakte in de andere centra, is ook met het oog op de eisen onder a en b, advies gevraagd aan de adviescommissie detailhandel Zuid-Holland.

Artikel 7.49 (uitzonderingen detailhandel)

1 In afwijking van artikel 7.48 kan een omgevingsplan voorzien in de volgende detailhandel:
a. detailhandel in goederen die qua aard of omvang van de aangeboden goederen niet of niet goed inpasbaar is in de centra:
   - 1°. detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke goederen;
   - 2°. detailhandel in volumineuze goederen;
   - 3°. meubelbedrijven, inclusief in ondergeschikte mate een assortiment woninginrichting en stoffering, evenals detailhandel in de volumineuze woongoederen: keukens, badkamers, vloeren, zonwering en jacuzzi's, voor zover de ontwikkeling plaatsvindt binnen de locaties voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV) waarvan de locatie geometrisch is begrensd in bijlage II;
   - 4°. tuincentra;
   - 5°. bouwmarkten;
b. kleinschalige detailhandel:
   - 1°. in de vorm van een gemakswinkel;
   - 2°. bij sport-, culturele, medische, onderwijs, recreatie- en vrije tijdsvoorzieningen, en andere voorzieningen met veel bezoekers of passanten, met een assortiment dat aansluit op de aard van deze voorzieningen of locaties;
c. ondergeschikte detailhandel:
   - 1°. in ter plaatse vervaardigde goederen bij een productiebedrijf;
   - 2°. bij een beroep aan huis of bij een ambachtelijk bedrijf of dienstverlenend bedrijf, met een assortiment dat aansluit bij de hoofdactiviteit;
   - 3°. bij een agrarisch bedrijf met een assortiment van producten uit eigen teelt;
d. afhaalpunten voor niet-dagelijkse artikelen op goed bereikbare locaties;
e. kringloopwinkels;
f. kern gebonden supermarkten net buiten het winkelconcentratiegebied in kleine kernen, als is aangetoond dat hiervoor onvoldoende ruimte is in een bestaande winkelconcentratie en de leefbaarheid onder druk staat.

2 Het omgevingsplan kan toevoeging of uitbreiding van detailhandel, bedoeld in het eerste lid, onder a en f, alleen mogelijk maken als is aangetoond dat het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast en geen onaanvaardbare leegstand ontstaat. Ook met het oog hierop is advies gevraagd aan de adviescommissie detailhandel Zuid-Holland, voor zover het gaat om de detailhandel, bedoeld in het eerste lid, onder a, onderdelen 3, 4 of 5, of bedoeld in het eerste lid, onder f, en voor zover die nieuwe detailhandel een omvang heeft van meer dan 1.000 m^2 bruto-vloeroppervlakte.

3 Een omgevingsplan dat voorziet in detailhandel als bedoeld in het eerste lid, onder a, stelt de volgende voorwaarden aan de nevenassortimenten:

a. ten hoogste 20% van het netto-verkoopvloeroppervlakte met een maximum van 500 m^2 wordt voor de verkoop van het nevenassortiment gebruikt; en
b. het nevenassortiment past bij het hoofdassortiment.

§ 7.3.10 Kantoren

Artikel 7.50 (aanwijzing en geometrische begrenzing kantorengebieden)

1 Kantorengebieden categorie 1 zijn de grootstedelijke top- en centrumlocaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Kantorengebieden categorie 2 zijn de OV-knooppuntlocaties en centrum- en (intercity)stationslocaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Kantorengebieden categorie 3 zijn de bijzondere locaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.51 (kantoren)

1 Een omgevingsplan kan voorzien in kantoren op een locatie:

a. binnen de kantorengebieden categorie 1;
b. binnen de kantorengebieden categorie 2, mits is aangetoond dat de behoefte aan kantoren groter is dan de nog onbenutte plancapaciteit voor kantoren op die locatie;
c. binnen de kantorengebieden categorie 3, mits passend in het profiel van deze locaties.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op:

a. kantoren die in overeenstemming zijn met de regionale behoefte aan kantoren waarover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt, waarmee gedeputeerde staten hebben ingestemd;
b. kleinschalige zelfstandige kantoren tot een bruto-vloeroppervlakte van 1.000 m^2 per vestiging voor zover geen cluster van meer dan vijf kantoren ontstaat;
c. kantoren van gemeentediensten en hulpdiensten;
d. bedrijfsgebonden kantoren met een bruto-vloeroppervlakte dat minder bedraagt dan 50% van het totale bruto-vloeroppervlakte van het bedrijf; en
e. functiegebonden kantoren bij een luchthaven, een haven of een veiling.

§ 7.3.11 Bedrijven

Artikel 7.51a (begripsbepalingen)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt verstaan onder:
bedrijventerrein: locatie waar op grond van een omgevingsplan of omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bedrijfsactiviteiten zijn toegelaten als: handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening of industrie, met uitzondering van locaties waar uitsluitend de volgende activiteiten mogen worden verricht: kantoren, detailhandel, maatschappelijke activiteiten of jachthavens, horeca, logies en overige leisure, met een bruto omvang van meer dan 1 ha, uitgezonderd solitaire bedrijven, niet zijnde een betoncentrale, asfaltcentrale of puinbreker, buiten bestaand stads- en dorpsgebied;
milieugebruiksruimte: de omvang van de afstandsafhankelijke milieubelasting die op een locatie beschikbaar is voor het verrichten van een milieuhinderlijke activiteit;
milieugevoelige activiteit: een activiteit waarvoor de ondervonden milieubelasting bepalend is voor het bereiken en in stand houden van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat;
milieuhinderlijke activiteit: een aan een locatie toegedeelde activiteit, anders dan wonen, die milieuhinder kan veroorzaken, onder meer in de vorm van geluid- of geurhinder;
watergebonden bedrijventerrein: bedrijventerrein of deel daarvan dat aan een vaarweg ligt met een vaarklasse van II of hoger met een: haven, kade, drijvende laad- en losinstallatie of scheepshelling of -dok, beperkt tot de met de laad- en losvoorziening samenhangende locatie;
wettelijk beschermingsniveau: de regels die met het oog op artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet, en de instructieregels op grond van artikel 2.24 van de Omgevingswet en de instructieregels in deze verordening tenminste in het omgevingsplan moeten worden opgenomen om de milieugebruiksruimte te beperken.

Artikel 7.51b (aanwijzing en geometrische begrenzing (watergebonden) bedrijvengebieden, grote ruimtevragers en campussen)

1 Bedrijvengebieden zijn de locaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Watergebonden bedrijvengebieden zijn de locaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Clusters voor grote ruimtevragers zijn de locaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

4 Bedrijvengebieden met campusfunctie zijn de locaties, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.51c (toepassingsbereik gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt onder gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte verstaan een locatie:

a. binnen een bedrijvengebied of een watergebonden bedrijvengebied als bedoeld in artikel 7.51b, eerste en tweede lid, voor zover is voldaan aan de begripsbepaling voor bedrijventerrein of watergebonden bedrijventerrein; of
b. voor een nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein, waaronder:
   - 1° een bedrijventerreinlocatie die is opgenomen als grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa en bijlage IX, onder B.2;
   - 2° een beperkte uitbreiding van een bedrijventerreinen als bedoeld in artikel 7.41ff, tenzij de uitbreiding van het bedrijventerrein mogelijk wordt gemaakt voor uitbreiding of verplaatsing van bedrijven met milieuhinderlijke activiteiten die in redelijkheid kunnen worden verricht binnen een afstand van 30 m van een milieugevoelige activiteit en die qua ruimtelijke verschijningsvorm niet goed inpasbaar zijn in een gemengd stedelijk gebied;

   voor zover deze locatie niet binnen een afstand van 50 m ligt van een locatie buiten het bedrijventerrein waar het omgevingsplan een milieugevoelige activiteit toestaat.

Artikel 7.51d (eerbiedigende werking)

1 In aanvulling op artikel 7.15 kan artikel 7.52a, eerste lid, buiten toepassing blijven bij het toelaten van milieugevoelige activiteiten indien dezelfde milieugebruiksruimte wordt geboden voor milieuhinderlijke activiteiten op gedeelten van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte als de milieugebruiksruimte die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit al is toegelaten op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling.

2 In aanvulling op artikel 7.15 kan artikel 7.52a, vierde lid, buiten toepassing blijven op het toelaten van milieuhinderlijke activiteiten op gedeelten van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte indien dezelfde milieugebruiksruimte wordt geboden als de milieugebruiksruimte die op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit al rechtmatig op een locatie al is toegelaten op het tijdstip van inwerkingtreding van die bepaling.

Artikel 7.51e (meerdere activiteiten beschouwen als één activiteit)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt als één activiteit beschouwd meerdere activiteiten die worden verricht op dezelfde locatie en die:

a. rechtstreeks met elkaar samenhangen en met elkaar in technisch verband staan; of
b. elkaar functioneel ondersteunen.

Artikel 7.52 (geen functiewijziging bedrijventerrein)

1 Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bedrijventerrein binnen een bedrijvengebied laat geen functiewijziging toe voor andere activiteiten dan bedrijfsactiviteiten van bedrijven.

2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan gedeeltelijke functiewijziging mogelijk maken door andere activiteiten dan bedrijfsactiviteiten van bedrijven toe te laten, voor zover:
   a. het gaat om een bedrijventerrein of gedeelte daarvan waar alleen bedrijven met milieuhinderlijke activiteiten worden toegelaten die in redelijkheid kunnen worden verricht binnen een afstand van 30 m van een milieugevoelige activiteit;
   b. de beschikbare ruimte voor bedrijven per saldo gelijk blijft door meervoudig ruimtegebruik; en
   c. de activiteiten bij voorkeur bijdragen aan de opgaven energietransitie, circulaire economie of klimaatadaptatie.

3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan bij uitzondering een functiewijziging mogelijk maken indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang, er geen reële andere mogelijkheid is en compensatie van de toegedeelde functies van het bedrijventerrein is verzekerd.

4 Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een bedrijventerrein binnen een bedrijvengebied met locaties voor perifere detailhandelsvestiging (PDV) als bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onder a, onder 3°, kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 7.49, tweede lid.

Artikel 7.52a (milieugebruiksruimte voor zwaardere bedrijven)

1 Het omgevingsplan staat niet toe dat een milieugevoelige activiteit wordt verricht op een kortere afstand van een gedeelte van het bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte dan de afstand tussen dat gedeelte van het bedrijventerrein en een milieugevoelige activiteit die:
   a. rechtmatig wordt verricht; of
   b. op een locatie is toegelaten op grond van een onherroepelijk omgevingsplan of een onherroepelijke omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

2 Het eerste lid is niet van toepassing op:
   a. een locatie die op een grotere afstand ligt dan 300 m van gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte.
   b. een nieuw te ontwikkelen woningbouwlocatie, die is opgenomen als grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa en bijlage IX, onder B.1.

3 In afwijking van het eerste lid kan een milieugevoelige activiteit worden toegelaten op een kortere afstand mits gewaarborgd is dat de omvang van de milieugebruiksruimte op het gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte daardoor niet afneemt.

4 Het omgevingsplan bevat ten opzichte van het wettelijke beschermingsniveau geen regels die een beperking vormen van de milieugebruiksruimte die beschikbaar is voor het verrichten van milieuhinderlijke activiteiten op een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte, tenzij het omgevingsplan in het kader van het rekening houden met de aanvaardbaarheid van milieubelasting bepaalt dat bij het beperken van de milieugebruiksruimte een milieuhinderlijke activiteit die aan het wettelijke beschermingsniveau voldoet met een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift toegestaan wordt.

5 In afwijking van het vierde lid kan het omgevingsplan limitatief bepalen welke milieuhinderlijke activiteiten op een locatie zijn toegelaten, mits activiteiten worden toegelaten die een zo groot mogelijk beslag leggen op de milieugebruiksruimte.

6 Een omgevingsplan dat betrekking heeft op een watergebonden bedrijventerrein binnen een watergebonden bedrijvengebied laat in hoofdzaak watergebonden bedrijven toe.

Artikel 7.52b (benutten van locaties voor zwaardere bedrijven)

1 Het omgevingsplan bepaalt voor een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte dat het verboden is om zonder omgevingsvergunning een activiteit te starten.

2 Het omgevingsplan bepaalt voor een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een activiteit significant te wijzigen als die wijziging van invloed is op de omvang van de milieugebruiksruimte die nodig is voor die activiteit.

3 Het omgevingsplan bepaalt dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als:
   a. de milieuhinderlijke activiteit vanwege de daarvoor benodigde milieugebruiksruimte in redelijkheid niet kan worden verricht op een afstand van minder dan 30 m van een milieugevoelige activiteit;
   b. bij een wijziging van een activiteit de verplaatsing van die activiteit in redelijkheid niet gevergd kan worden;
   c. het een milieuhinderlijke activiteit is in een bedrijfsverzamelgebouw dat rechtmatig aanwezig is;
   d. het een milieuhinderlijke activiteit in een bedrijvengebied met campusfunctie is;
   e. het een ondergeschikte activiteit in een bedrijvengebied met campusfunctie is die ondersteunend is aan het profiel van de campus, tenzij een bedrijf dat rechtmatig aanwezig is door de activiteit wordt beperkt in de bedrijfsvoering;
   f. het gaat om in beperkte mate realiseren van bedrijfswoningen, tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten of andere activiteiten die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein, tenzij een bedrijf dat rechtmatig aanwezig is door de activiteit wordt beperkt in de bedrijfsvoering;

g. het betrekking heeft op detailhandel als bedoeld in artikel 7.49, tweede lid, binnen een bedrijvengebied met locaties voor perifere detailhandelsvestiging (PDV) als bedoeld in artikel 7.49, eerste lid, onder a, onder 3°.

Artikel 7.52c (grote ruimtevragers)

1 Een omgevingsplan laat grote ruimtevragers alleen toe op clusters voor grote ruimtevragers als bedoeld in artikel 7.51b, derde lid.

2 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan een grote ruimtevrager toelaten op een locatie buiten een cluster voor grote ruimtevragers, als die locatie met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties geschikter is. Bij de locatiekeuze wordt in ieder geval rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit en efficiënt gebruik van de bestaande infrastructuur, energie, water en ruimte.

3 Een omgevingsplan dat grote ruimtevragers toelaat houdt rekening met ruimtelijke kwaliteit, bereikbaarheidseffecten, duurzaamheid en de economische en maatschappelijke toegevoegde waarde van de ontwikkeling.

Artikel 7.52d (overgangsrecht)

Artikel 7.52 zoals dat luidde voorafgaand aan het moment van inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2024 blijft van toepassing op:
a. een omgevingsplan dat in ontwerp is vastgesteld voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2024;
b. een omgevingsplan voor een bedrijventerrein als over functiewijziging van dat bedrijventerrein afspraken zijn gemaakt in de regionale bedrijventerreinenvisies, afgesloten woon-werkakkoorden of bestuursakkoorden, voor zover gedeputeerde staten daarmee hebben ingestemd of die hebben vastgesteld;
c. een omgevingsplan voor De Broodfabriek en omgeving, een deelgebied binnen bedrijventerrein Plaspoelpolder, in de gemeente Rijswijk;
d. een omgevingsplan voor de bedrijventerreinen Schieoevers Noord, Rotterdamseweg Noord en Vulcanusweg, voor wat betreft de delen die vallen buiten het bestemmingsplan Schieoevers Noord (Kabeldistrict en Nieuwe Haven), in de gemeente Delft; of
e. een omgevingsplan voor het noordelijk deel van bedrijventerrein De Gors in de gemeente Zwijndrecht.

§ 7.3.12 Glastuinbouwgebied

Artikel 7.53 (aanwijzing en geometrische begrenzing glastuinbouwgebied)

1 Het glastuinbouwgebied is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Het glastuinbouwgebied Glasparel en Knibbelweg Oost is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Het glastuinbouwgebied Tinte is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

4 Het maatwerkgebied glastuinbouw is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.54 (glastuinbouwgebied)

1 Een omgevingsplan voor het glastuinbouwgebied als bedoeld in artikel 7.53, eerste tot en met vijfde lid, laat alleen glastuinbouwbedrijven en openlucht tuinbouwbedrijven toe, evenals de daarbij behorende voorzieningen en voorzieningen voor energieopwekking, verduurzaming en circulariteit, voor zover die een bijdrage leveren aan het functioneren van het glastuinbouwgebied.

2 In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan ook voorzien in:
a. een ontwikkeling met stedelijke functies voor zover deze betrekking heeft op een deel van het glastuinbouwgebied dat tevens is aangeduid als grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa;
b. een andere ruimtelijke ontwikkeling, als sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is.

3 In het omgevingsplan kan de begrenzing van de locaties, bedoeld in artikel 7.53, eerste tot en met vijfde lid, in beperkte mate worden aangepast aansluitend aan de randen van het glastuinbouwgebied, alsmede langs de linten waar reeds afwijkende functies aanwezig zijn, rekening houdend met de lokale omstandigheden en bestaande bedrijven en functies, anders dan glastuinbouwbedrijven en openlucht tuinbouwbedrijven, mits aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang van de locaties en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied.

4 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan bij uitzondering huisvesting voor short- en midstay-verblijf van arbeidsmigranten toelaten voor een periode van maximaal 15 jaar na ingebruikname van de huisvestingslocatie als:

a. er geen herstructureringsplannen aanwezig zijn; en
b. de glastuinbouwfunctie wordt hersteld, als binnen 15 jaar blijkens een herstructureringsplan voor de locatie het teeltareaal weer in gebruik zal worden genomen.

5 In aanvulling op het derde en vierde lid, houdt het omgevingsplan voor de huisvesting voor short- en midstay-verblijf van arbeidsmigranten rekening met de volgende voorwaarden:

a. er is sprake van een goed woon- en leefklimaat;
b. de huisvesting is zo mogelijk zichtbaar vanaf de openbare weg;
c. de locatie is goed ontsloten vanaf de openbare weg; en
d. de locatie ligt op een redelijke afstand van voorzieningen binnen de kernen.

6 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voor het glastuinbouwgebied bij uitzondering een bedrijf toelaten dat behoort tot de keten glastuinbouw en dat een bijdrage levert aan de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied als internationaal centrum voor teelt, kennis en handel van glastuinbouwproducten, voor zover aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied.

7 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voor het glastuinbouwgebied Glasparel en Knibbelweg Oost ruimtelijke ontwikkelingen toelaten die niet behoren tot de keten glastuinbouw voor zover de ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt met toepassing van efficiënt en meervoudig grondgebruik door een combinatie met glastuinbouw.

8 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voor het glastuinbouwgebied Tinte voortzetting van het huidige gemengde agrarische grondgebruik mogelijk maken in een deel van het gebied.

9 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voor het maatwerkgebied glastuinbouw transformatie naar andere functies mogelijk maken.

10 Een omgevingsplan dat voorziet in het toevoegen of uitbreiden van glastuinbouw met een oppervlakte van ten minste 5 ha aan aaneengesloten percelen, bevat in de motivering een verantwoording waarin de behoefte aan het gebruik van nieuwe locaties voor glastuinbouw als gevolg van de vervangings- en uitbreidingsvraag wordt onderbouwd. Ook wordt onderbouwd waarom in deze behoefte niet kan worden voorzien door herstructurering of intensivering van elders in de betrokken regio gelegen bestaande glastuinbouwgebieden.

11 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan als de behoefte aan het gebruik van nieuwe locaties voor glastuinbouw nog niet is aangetoond, zoals bedoeld in het tiende lid, voortzetting van het huidige grondgebruik mogelijk maken totdat er alsnog behoefte ontstaat aan ontwikkeling voor glastuinbouw. De mogelijkheden voor ontwikkeling voor glastuinbouw mogen daarbij niet significant worden beperkt, tenzij het een ontwikkeling betreft die past binnen het huidige agrarische grondgebruik.

§ 7.3.13 Boom- en sierteeltgebied

Artikel 7.55 (aanwijzing en geometrische begrenzing boomsierteeltgebied)

1 Het boom- en sierteeltgebied is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Het boom- en sierteeltgebied PCT-terrein is de locatie voor boom- en sierteelt pot- en containerteelt, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Het boom- en sierteeltgebied - maatwerk is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.56 (boom- en sierteeltgebied)

1 Een omgevingsplan voor het boom- en sierteeltgebied en boom- en sierteeltgebied PCT-terrein, bedoeld in artikel 7.55, eerste en tweede lid, laat alleen bedrijven toe die zich bezighouden met boom- en sierteelt en de daarbij behorende voorzieningen.

2 Een omgevingsplan voor het boom- en sierteeltgebied, bedoeld in artikel 7.55, eerste lid, kan voorzien in kassen bij volwaardige boom- en sierteeltbedrijven tot een derde deel van de bedrijfsoppervlakte.

3 Een omgevingsplan voor het boom- en sierteeltgebied PCT-terrein kan voorzien in kassen bij volwaardige boom- en sierteeltbedrijven, tot 70% van de beteelbare oppervlakte per bedrijf.

4 Een omgevingsplan voor het boom- en sierteeltgebied PCT-terrein kan naast de vestiging van boom- en sierteeltbedrijven in beperkte mate voorzien in de vestiging van bedrijven en andere functies die een directe binding hebben met de boom- en sierteelt en noodzakelijk zijn voor het functioneren van de boom- en sierteelt.

5 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan bij uitzondering een andere ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maken als sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is.

6 In afwijking van het eerste lid kan het omgevingsplan beperkte uitbreiding van bestaande bebouwing of functies of wijziging daarvan naar een andere functie toelaten, mits aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het boom- en sierteeltgebied.

7 In het omgevingsplan kan de begrenzing van het boom- en sierteeltgebied, bedoeld in het eerste lid, in beperkte mate worden aangepast, rekening houdend met de lokale omstandigheden, mits aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het boom- en sierteeltgebied.

8 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan bij uitzondering huisvesting voor short- en midstay-verblijf van arbeidsmigranten toelaten voor een periode van maximaal 15 jaar na ingebruikname van de huisvestingslocatie als:

a. er geen herstructureringsplannen aanwezig zijn; en
b. de boom- en sierteeltfunctie daarna wordt hersteld.

9 In aanvulling op het zevende en achtste lid, houdt het omgevingsplan voor de huisvesting voor short- en midstay-verblijf van arbeidsmigranten rekening met de volgende voorwaarden:

a. er is sprake van een goed woon- en leefklimaat;
b. de huisvesting is zo mogelijk zichtbaar vanaf de openbare weg;
c. de locatie is goed ontsloten vanaf de openbare weg; en
d. de locatie ligt op een redelijke afstand van voorzieningen binnen de kernen.

10 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toelaten die niet behoren tot de boom- en sierteelt voor zover het een locatie betreft met boom- en sierteeltgebied - maatwerk als bedoeld in artikel 7.55, derde lid.

§ 7.3.14 Bollenteeltgebied

Artikel 7.57 (aanwijzing en geometrische begrenzing bollenteeltgebied)

1 Het bollenteeltgebied is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Het compensatiegebied bollenteelt is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

provincie Zuid-Holland

Artikel 7.58 (bollenteeltgebied)

1 Een omgevingsplan voor het bollenteeltgebied, laat primair bollenteeltbedrijven, bestaande gemengde bollenteelt- en glastuinbouwbedrijven en bestaande stekbedrijven toe, evenals de daarbij behorende voorzieningen.

2 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan voorzien in kassen:
a. bij een volwaardig bollenteeltbedrijf tot ten hoogste 3.000 m^2 per bedrijf;
b. bij een bestaand volwaardig gemengd bollenteelt- en glastuinbouwbedrijf tot ten hoogste 6.000 m^2 per bedrijf;
c. bij een bestaand volwaardig stekbedrijf tot ten hoogste 6.000 m^2 per bedrijf.

3 In afwijking van het tweede lid, onder a, kan het omgevingsplan voorzien in kassen tot meer dan 3.000 m^2 bij een volwaardig bollenteeltbedrijf, mits:

a. tegenover de uitbreiding van de bestaande kassen in gelijke mate de duurzame sanering staat van kassen elders binnen het bollenteeltgebied;
b. de ruimtelijke kwaliteit binnen het bollenteeltgebied per saldo wordt verbeterd; en
c. de te saneren kassen zijn opgericht voor 1 januari 2014.

4 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan ook voorzien in nieuwe woningen zoals genoemd in het Programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport, zoveel mogelijk geclusterd in woningbouwlocaties die, voor zover groter dan 3 ha, ook zijn aangewezen als grote buitenstedelijke bouwlocatie als bedoeld in artikel 7.41aa.

5 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan ook voorzien in uitbreiding van bestaande handels- en exportbedrijven op locaties binnen het bollenteeltgebied, mits:

a. dit noodzakelijk en doelmatig is voor de bedrijfsvoering;
b. verplaatsing naar een bedrijventerrein geen reële mogelijkheid is; en
c. de ruimtelijke kwaliteit niet significant wordt aangetast.

6 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan bij uitzondering een andere ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maken als sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is.

7 In afwijking van het eerste lid, kan het omgevingsplan beperkte uitbreiding van bestaande bebouwing of functies of wijziging daarvan naar een andere functie toelaten, mits aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het bollenteeltgebied.

8 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, kan bij uitzondering huisvesting voor short- en midstay-verblijf van arbeidsmigranten toelaten voor een periode van maximaal 15 jaar na ingebruikname van de huisvestingslocatie als:

a. er geen herstructureringsplannen aanwezig zijn; en
b. de bollenteeltfunctie daarna wordt hersteld.

9 In aanvulling op het zevende en achtste lid, houdt het omgevingsplan voor de huisvesting voor short- en midstay-verblijf van arbeidsmigranten rekening met de volgende voorwaarden:

a. er is sprake van een goed woon- en leefklimaat;
b. de huisvesting is zo mogelijk zichtbaar vanaf de openbare weg;
c. de locatie is goed ontsloten vanaf de openbare weg; en
d. de locatie ligt op een redelijke afstand van voorzieningen binnen de kernen.

10 Een omgevingsplan voor het bollenteeltgebied, bedoeld in het eerste lid, dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling anders dan bollenteelt toestaat in een gebied dat in het voorgaande omgevingsplan is aangewezen voor bollenteelt, voorziet in compensatie van bollenteeltgebied door een overeenkomst hierover met de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek.

11 Voor zover ten behoeve van de compensatie van bollenteeltgebied, bedoeld in het tiende lid graslanden worden gebruikt, dan wordt daarvoor het compensatiegebied bollenteelt gebruikt.

Artikel 7.58a (overgangsrecht greenportwoningen)

Als voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025, een wijziging van het omgevingsplan ter inzage is gelegd of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit is ingediend, wordt geacht te zijn voldaan aan artikel 7.58, vierde lid als wordt voorzien in de bouw van greenportwoningen of compensatiewoningen als bedoeld in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zoals deze luidde voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025.

§ 7.3.15 Agrarische bedrijven

Artikel 7.59 (agrarische bedrijven)

1 Een omgevingsplan voor agrarisch gebied neemt de volgende voorwaarden in acht:

a. agrarische bebouwing, uitgezonderd kassen en schuilgelegenheden voor vee, wordt geconcentreerd binnen een bouwperceel van maximaal 2 ha;
b. in afwijking van onderdeel a, kan bij samenvoeging van twee akkerbouwbedrijven de omvang van het agrarisch bouwperceel worden vergroot tot de op het moment van samenvoeging bestaande maximaal mogelijke planologische omvang van beide bouwpercelen gezamenlijk, mits het achter te laten bouwperceel wordt gesaneerd;
c. het toevoegen of uitbreiden van agrarische bebouwing is alleen mogelijk als deze noodzakelijk en doelmatig is voor de bedrijfsvoering van volwaardige agrarische bedrijven;
d. bij een volwaardig agrarisch bedrijf wordt ten hoogste één agrarische bedrijfswoning toegelaten;
e. kassen, anders dan bedoeld in de artikelen 7.54, 7.56 en 7.58, worden alleen toegelaten bij bestaande volwaardige glastuinbouwbedrijven tot een oppervlakte van 2 ha per bedrijf en bij bestaande volwaardige boom- en sierteeltbedrijven tot een oppervlakte van 300 m^2 per bedrijf;
f. toevoegen of uitbreiden van boom- en sierteelt, anders dan bedoeld in artikel 7.56, wordt uitgesloten;
g. het vestigen of uitbreiden van intensieve veehouderij als hoofdtak of als neventak wordt uitgesloten;
h. verplaatsing van een op 1 januari 2017 in de provincie bestaande intensieve veehouderij, kan worden toegelaten;
i. uitbreiding of ingebruikname van bebouwing ten behoeve van een op 1 januari 2017 in de provincie bestaande hoofdtak intensieve veehouderij, kan worden toegelaten binnen het bouwperceel van maximaal 2 ha;
j. uitbreiding of ingebruikname van bebouwing ten behoeve van een op 1 januari 2017 in de provincie bestaande neventak intensieve veehouderij, kan worden toegelaten binnen het bouwperceel van maximaal 2 ha, voor zover de neventak meer dan 20% bedraagt van de economische bedrijfsomvang;
k. het vestigen of uitbreiden van een geitenhouderij wordt uitgesloten als hoofdtak en als neventak, evenals uitbreiding of ingebruikname van bebouwing ten behoeve van een bestaande geitenhouderij, tenzij het aantal geiten niet toeneemt.

2 In afwijking van het eerste lid, onder e, kan een omgevingsplan voorzien in een oppervlakte van meer dan 2 ha kassen bij een bestaand volwaardig glastuinbouwbedrijf en meer dan 300 m^2 kassen bij een volwaardig boom- en sierteeltbedrijf, mits:

a. tegenover de uitbreiding van de bestaande oppervlakte van de kassen staat:
    - 1°. in gelijke mate duurzame sanering van bestaande kassen elders buiten het glastuinbouwgebied, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II; of
    - 2°. een combinatie van ten minste 50% duurzame sanering van bestaande kassen en ruimtelijke maatregelen als bedoeld in artikel 7.43e;
b. de ruimtelijke kwaliteit in beide gebieden per saldo wordt verbeterd;
c. de uitbreidingslocatie niet is gelegen binnen een gebied met beschermingscategorie 1 of 2 als bedoeld in artikel 7.42;
d. de kassen op de saneringslocatie zijn opgericht voor 1 januari 2014;
e. gebleken is dat verplaatsing van het uit te breiden bedrijf naar een glastuinbouwgebied als bedoeld in artikel 7.53, eerste tot en met vijfde lid, geen reële mogelijkheid is; en
f. de belangen van andere functies in de omgeving van de uitbreidingslocatie niet in onevenredige mate worden geschaad.

3 Een omgevingsplan voor agrarisch gebied kan onder de volgende voorwaarden voorzien in verbredingsactiviteiten bij agrarische bedrijven, waaronder zorg, recreatie, energieopwekking en de verkoop van producten uit eigen teelt:

a. het oprichten van bebouwing of het aanbrengen van verharding voor de verbredingsactiviteit is in beperkte mate mogelijk binnen het agrarisch bouwperceel, dat hiervoor in afwijking van het eerste lid, onder a en b, zo nodig vergroot kan worden met ten hoogste 0,5 ha;
b. de agrarische functie blijft de hoofdfunctie van het bedrijf; en
c. de bedrijfsvoering van de omliggende agrarische bedrijven wordt niet belemmerd.

§ 7.3.16 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.60 (wezenlijke kenmerken en waarden)

1 De wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden aangewezen als natuurnetwerk Nederland zijn de wezenlijke kenmerken en waarden in bijlage IX, onder D, en voor Natura 2000-gebieden de kenmerken en waarden die voor deze gebieden zijn omschreven in een beheerplan als bedoeld in de artikelen 3.8, derde lid en 3.9, derde lid, van de Omgevingswet.

2 Voor een Natura 2000-gebied behoren in ieder geval tot de wezenlijke kenmerken en waarden van dat gebied, de in het aanwijzingsbesluit beschreven doelen, kenmerken en waarden.

Artikel 7.61 (activiteiten met mogelijk (significante) nadelige gevolgen)

Een omgevingsplan voor het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.11, eerste lid, laat daarbinnen geen activiteiten toe die de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van die gebieden significant beperken of die leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van die gebieden.

Artikel 7.62 (ontwikkelen prioritaire nieuwe natuur)

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op prioritaire nieuwe natuur als bedoeld in artikel 2.11, tweede lid, onder b, bevat het omgevingsplan alleen functies die de natuurfunctie rechtstreeks mogelijk maken.

Artikel 7.63 (ontwikkelen Buijtenland van Rhoon)

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op het Buijtenland van Rhoon, bedoeld in artikel 2.11, tweede lid, onder c, is in aanvulling op artikel 7.61 artikel 5.144 van het Besluit kwaliteit van toepassing zodat het omgevingsplan toe laat:
a. hoogwaardige akkernatuur en openluchtrecreatie met ruimte voor extensieve agrarische bedrijvigheid, voor zover deze bijdraagt aan hoogwaardige akkernatuur en openluchtrecreatie;
b. het behoud van landschappelijke elementen en cultureel erfgoed; en
c. leidingen voor telecommunicatie of het transport van gassen, vloeistoffen of elektriciteit.

§ 7.3.17 Werelderfgoed

Artikel 7.64 (aanwijzing en geometrische begrenzing van werelderfgoed)

1 Werelderfgoed Hollandse Waterlinies is de locatie bekend als de vroegere verdedigingslinies van Holland en bestaat onder andere uit de Nieuwe Hollandse Waterlinie, die van Muiden naar Woudrichem loopt en eindigt bij Werkendam en die is gelegen op het grondgebied van de provincies Noord-Holland, Utrecht, Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Brabant als bedoeld in artikel 7.3, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, en waarvan de geometrische begrenzing van het Zuid-Hollandse deel is vastgelegd in bijlage II.

2 Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, onderverdeeld in Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 1, Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2 en Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone, is de locatie bekend als een serie van archeologische monumenten van de vroegere Romeinse rijksgrens, die van Katwijk aan Zee tot in Remagen over de grens met Duitsland loopt over het grondgebied van de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland en de deelstaten Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts als bedoeld in artikel 7.3, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en waarvan de geometrische begrenzing van het Zuid-Hollandse deel is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.65 (kernkwaliteiten werelderfgoed)

In aanvulling op artikel 7.4, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn kernkwaliteiten van de werelderfgoederen Nieuwe Hollandse Waterlinie en Neder-Germaanse Limes de in het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed in bijlage IX, onder E beschreven essentiële kenmerken van het aanwezige landschap en cultureel erfgoed.

Artikel 7.66 (geen aantasting kernkwaliteiten werelderfgoederen)

Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op de werelderfgoederen Hollandse Waterlinies of Neder-Germaanse Limes, laat het omgevingsplan geen activiteiten toe die de kernkwaliteiten, bedoeld in artikel 7.65, aantasten.

Artikel 7.67 (aanwijzing en geometrische begrenzing van gebieden met archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes)

1 Het gebied Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 1, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Het gebied Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

3 Het gebied Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

4 Het gebied Neder-Germaanse Limes verwachtingszone, is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.67a (motivering behoud en versterking kernkwaliteiten)

Een motivering van een omgevingsplan voor een locatie binnen Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 1, Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2, Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone en Werelderfgoed Hollandse Waterlinies bevat:

a. een beschrijving van de wijze waarop de kernkwaliteiten van het werelderfgoed worden behouden of versterkt; en
b. een beschrijving van de wijze waarop de cultuurhistorische waarde wordt behouden of versterkt.

Artikel 7.68 (bescherming archeologische waarden binnen de Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2)

1 Een omgevingsplan voor Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2, bevat regels die de bekende archeologische waarden beschermen.

2 De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:

   a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
   b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
   c. de grond al eerder is geroerd tot voorbij de bekende of verwachte diepte van de archeologische waarden.

3 In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan het behoud van de archeologische waarden ‘ex situ’ toelaten, als behoud ‘in situ’ niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

Artikel 7.68a (bescherming archeologische waarden binnen de Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone)

1 Een omgevingsplan voor Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone, bevat regels die de verwachte archeologische waarden beschermen.

2 De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond voor een oppervlakte van meer dan 100 m^2 en dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:

a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
c. de grond al eerder is geroerd tot voorbij de bekende of verwachte diepte van de archeologische waarden.

3 In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan het behoud van de archeologische waarden 'ex situ' toelaten, als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

Artikel 7.68b (bescherming archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes verwachtingszone)

1 Een omgevingsplan voor Neder-Germaanse Limes verwachtingszone, bevat regels die de verwachte archeologische waarden beschermen.

2 De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval de voorwaarde van archeologisch onderzoek bij activiteiten waarbij de grond voor een oppervlakte van meer dan 100 m^2 en dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, en de voorwaarde dat gehandeld wordt in overeenstemming met de uitkomsten van dat onderzoek, tenzij:

a. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
b. de grond al eerder is geroerd tot voorbij de bekende of verwachte diepte van de archeologische waarden.

§ 7.3.18 Archeologie

Artikel 7.69 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden met bekende archeologische waarden)

Gebieden met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde, zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.70 (bescherming bekende archeologische waarden)

1 Een omgevingsplan voor een gebied met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde bevat regels die de bekende archeologische waarden beschermen.

2 De regels, bedoeld in het eerste lid, voorzien in ieder geval in een verbod op activiteiten waarbij de grond dieper dan 30 cm onder het maaiveld wordt geroerd, tenzij:

a. door archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast;
b. het activiteiten betreft die naar hun aard de archeologische waarden niet aantasten, of
c. de grond al eerder is geroerd tot voorbij de bekende of verwachte diepte van de archeologische waarden.

3 In afwijking van het tweede lid kan het omgevingsplan het behoud van de archeologische waarden 'ex situ', toelaten als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren.

§ 7.3.19 Traditionele windmolens

Artikel 7.71 (aanwijzing en geometrische begrenzing molenbiotopen)

1 Molenbiotopen zijn de locaties rondom traditionele windmolens, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Bijzondere molenbiotopen zijn de locaties binnen de molenbiotopen van incomplete, heropgebouwde of verplaatste traditionele windmolens, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.72 (bescherming molenbiotoop)

1 Een omgevingsplan voor een molenbiotoop als bedoeld artikel 7.71, eerste en tweede lid, garandeert in voldoende mate de vrije windvang en het zicht op de molen en neemt de volgende waarden in acht:

a. binnen een straal van 100 m, gerekend vanuit het middelpunt van de molen, wordt geen bebouwing of beplanting toegelaten, hoger dan de onderste punt van de verticaal staande wieken;
b. binnen een straal van 100 tot 400 m, gerekend vanuit het middelpunt van de molen, gelden de volgende hoogtebeperkingen voor bebouwing en beplanting:
   - 1°. voor zover dit gebied is gelegen buiten bestaand stads- en dorpsgebied bedraagt de maximale hoogte niet meer dan 1/100ste van de afstand tussen bouwwerk en beplanting en het middelpunt van de molen, gerekend met de hoogtemaat van de onderste punt van de verticaal staande wieken;
   - 2°. voor zover dit gebied is gelegen binnen bestaand stads- en dorpsgebied bedraagt de maximale hoogte van bebouwing en beplanting niet meer dan 1/30ste van de afstand tussen bouwwerk en beplanting en het middelpunt van de molen, gerekend met de hoogtemaat van de onderste punt van de verticaal staande wieken.

2 In afwijking van het eerste lid is bebouwing mogelijk ten behoeve van:

a. een ontwikkeling binnen een molenbiotoop waarin vrije windvang en het zicht op de molen al zijn beperkt door bebouwing, zolang de vrije windvang en het zicht op de molen niet verder worden beperkt, of zeker is gesteld dat de belemmering van de windvang en het zicht op de molen door maatregelen elders in de molenbeschermingszone worden gecompenseerd; of
b. een ontwikkeling binnen een bijzondere molenbiotoop als bedoeld in artikel 7.71, tweede lid, mits de molen en de molenbiotoop op een goede manier ruimtelijk worden ingepast.

§ 7.3.20 Landgoederen en kastelen

Artikel 7.73 (aanwijzing en geometrische begrenzing landgoed- en kasteelbiotopen)

1 Landgoedbiotopen zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Kasteelbiotopen zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.74 (bescherming landgoed- en kasteelbiotoop)

1 Een omgevingsplan voor een landgoedbiotoop of kasteelbiotoop kan voorzien in een ruimtelijke ontwikkeling voor zover:

a. geen aantasting plaatsvindt van de waarden van de landgoedbiotoop of kasteelbiotoop; of
b. de ontwikkeling is gericht op verbetering en versterking van de waarden van de landgoedbiotoop of kasteelbiotoop.

2 Het omgevingsplan, bedoeld in het eerste lid, bevat een beeldkwaliteitsparagraaf, waarin het effect van deze ontwikkeling op de landgoedbiotoop of kasteelbiotoop wordt beschreven. Naast de analyse van de cultuurhistorische kwaliteiten en waarden van het landgoed of het kasteel gaat deze paragraaf in op de wijze waarop de kenmerken en waarden van de landgoedbiotoop of kasteelbiotoop beschermd of versterkt worden. Het gaat in ieder geval om de volgende kenmerken en waarden:

a. de buitenplaats, bestaande uit het hoofdhuis met bijgebouwen en het bijbehorende park of tuin, of het kasteel of kasteelterrein in de vorm van ruïne, muurrestanten, één of meer bijgebouwen, omgracht terrein, de functionele en visuele relaties tussen de verschillende onderdelen;
b. de basisstructuur waaraan het landgoed of de kasteellocatie bewust direct is gekoppeld: een weg, een waterloop, of beide of in geval van een buitenplaats ook indirect door zichtlijnen;
c. het blikveld: de vrije ruimte die nodig is om de historische buitenplaats of het kasteel in het landschap te herkennen.

Naast deze kenmerken en waarden kunnen er voor zowel de landgoedbiotoop als de kasteelbiotoop afzonderlijke kenmerken en waarden aan de orde zijn.

3 Afwijking van het eerste lid is alleen mogelijk als sprake is van het noodzakelijk continueren van bouw- en gebruiksrechten uit het voorgaande omgevingsplan of als sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is. De motivering van het omgevingsplan bevat hierover een verantwoording.

§ 7.3.21 Energie

Artikel 7.74a (weging van het energiebelang bij grote ontwikkelingen)

1 Dit artikel is van toepassing op het toelaten van:
a. 200 of meer woningen;
b. bedrijventerreinen;
c. datacenters
d. elektriciteitsopslagsystemen;
e. elektrolysers;
f. wind- en zonneparken;
g. kleine modulaire kerncentrales; of
h. overige ruimtelijke ontwikkelingen met significante gevolgen voor energiesystemen.

2 Een omgevingsplan dat een ruimtelijke ontwikkeling als bedoeld in het eerste lid mogelijk maakt die energie-infrastructuur benut voor het functioneren van die ontwikkeling, houdt rekening met de gevolgen voor energiesystemen.

3 Er wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen en de duiding van de gevolgen voor energiesystemen in ieder geval rekening gehouden met:
a. het effect van de locatiekeuze van een ruimtelijke ontwikkeling op een efficiënt en duurzaam energiesysteem dat als gevolg van die ontwikkeling als geheel een zo klein mogelijk ruimtebeslag heeft; en
b. het minimaliseren van het benodigde ruimtebeslag van de ontwikkeling van energie-infrastructuur voor transport van elektriciteit die nodig is voor het mogelijk maken van een ruimtelijke ontwikkeling.

4 Bij de duiding van de gevolgen voor energiesystemen worden de opvattingen van de netbeheerder die is belast met het beheer van de energie-infrastructuur betrokken.

5 In een omgevingsplan wordt om het ruimtebeslag van de energie-infrastructuur, bedoeld in het derde lid, zo klein mogelijk te houden gemotiveerd hoe rekening is gehouden met de leidende principes voor een duurzaam energiesysteem, zoals het waar mogelijk:
a. inzetten op energiebesparing;
b. efficiënt benutten van de energie-infrastructuur; en
c. benutten van hernieuwbare bronnen, bij voorkeur lokaal.

6 Voor zover het de activiteit in het eerste lid, onder d, betreft wordt tevens gemotiveerd in welke mate de ontwikkeling aantoonbaar maatschappelijke toegevoegde waarde heeft.

Artikel 7.75 (aanwijzing en geometrische begrenzing locaties windenergie)

Locaties voor windenergie zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.76 (windenergie)

1 Een omgevingsplan laat windturbines alleen toe binnen de locaties voor windenergie.

2 In het omgevingsplan kan de begrenzing van de in het eerste lid bedoelde locaties worden aangepast, waarbij rekening wordt gehouden met de lokale omstandigheden, ten behoeve van de ruimtelijke inpassing van de locatie in de omgeving, of ten behoeve van de uitbreiding van deze locatie mits de locatie een samenhangende eenheid vormt in het landschap. Daarbij geldt dat de locatie voor windenergie kan worden uitgebreid met:

a. één windturbine; of
b. de capaciteit van meer dan 15 MW in het geval gedeputeerde staten op grond van artikel 6.2, tweede lid, van de Energiewet hebben besloten dat het project kan worden mogelijk gemaakt door een bestuursorgaan van de gemeente en het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente daarmee hebben ingestemd.

3 In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan voor een gebied buiten het bestaand stads- en dorpsgebied kleine windturbines met een ashoogte tot 30 m toelaten en kan een omgevingsplan voor een gebied binnen het bestaand stads- en dorpsgebied of voor een locatie binnen het glastuin-

bouwgebied als bedoeld in artikel 7.53, eerste lid, kleine en middelgrote windturbines met een ashoogte tot 45 m toelaten, voor zover dat passend is bij de lokale situatie.

4 Een omgevingsplan dat een bouwactiviteit toelaat voor een windturbine en andere bouwwerken gericht op de opwekking van energie uit wind verzekert de sloop van de bouwwerken na het beëindigen van die opwekking.

Artikel 7.76a (zonnevelden)

1 Dit artikel is van toepassing op een nieuw zonneveld met een oppervlakte van meer dan 500 m^2 buiten bestaand stads- en dorpsgebied.

2 Voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een nieuw zonneveld, laat het omgevingsplan dit alleen toe op de volgende locaties:

a. agrarische bouwpercelen;
b. locaties met een functie verkeersinfrastructuur of een locatie ten dienste daarvan;
c. slibdepots, waterbassins, spaarbekkens, bergingsgebieden en voormalige stortplaatsen;
d. glastuinbouwgebied mits er sprake is van meervoudig ruimtegebruik en aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied;
e. een locatie waar een stedelijke functie is toegedeeld, maar waar die functie nog niet is gerealiseerd;
f. een windpark.

3 In afwijking van het tweede lid kan een omgevingsplan in zoekgebieden voor zon uit Regionale Energie Strategieën die door provinciale staten zijn vastgesteld zonnevelden toelaten mits het zoekgebied verder is uitgewerkt en regionaal is afgestemd.

4 Het omgevingsplan dat voorziet in een zonneveld kan in ondergeschikte mate voorzieningen voor energieopslagsystemen toelaten.

5 Het omgevingsplan dat voorziet in het toelaten van een nieuw zonneveld als bedoeld in het tweede en derde lid, bevat, in aanvulling op paragraaf 7.3.7, een motivering over:

a. de bijdrage die wordt geleverd aan het behouden en versterken van de biodiversiteit en een zorgvuldige landschappelijke inpassing;
b. het combineren met andere relevante opgaven.

6 Een omgevingsplan dat voorziet in het toelaten van een nieuw zonneveld als bedoeld in het tweede en derde lid, verzekert:

a. de realisatie en de instandhouding van inrichtingsmaatregelen op het gebied van ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke inpassing en het behouden en versterken van de biodiversiteit;
b. dat het zonneveld en de bijbehorende andere bouwwerken na afloop van de opwekking van energie worden gesloopt.

Artikel 7.76b (voorkomen belemmeringen voor open bodemenergiesystemen)

In een omgevingsplan worden geen maatwerkregels als bedoeld in artikel 2.12 van het Besluit activiteiten leefomgeving gesteld die het aanleggen en het gebruiken van een open bodemenergiesysteem als bedoeld in artikel 3.18 van het Besluit activiteiten leefomgeving belemmeren, behalve als hier bestuurlijke afspraken tussen de gemeente en provincie over zijn gemaakt.

Artikel 7.76c (collectieve energievoorzieningen in het landelijk gebied)

1 Een omgevingsplan kan voorzien in de mogelijkheid van collectieve energievoorzieningen in het landelijk gebied,mits deze een aantoonbare bijdrage leveren aan de gemeentelijke of provinciale energietransitie doelstellingen.

2 Onder een collectieve energievoorziening als bedoeld in het eerste lid kan een combinatie met mestvergisting op een agrarisch bedrijf worden verstaan.

3 Bij het toelaten van een collectieve energievoorziening in het landelijk gebied worden locatie- en milieucriteria als bedoeld in bijlage IX, onder F, in acht genomen.

Artikel 7.76d (collectieve energievoorzieningen op bedrijventerreinen)

1 Een omgevingsplan kan voorzien in de mogelijkheid van collectieve energievoorzieningen op bedrijventerreinen, mits deze een aantoonbare bijdrage leveren aan oplossingen voor netcongestie.

2 De collectieve energievoorziening is hoofdzakelijk gericht op de energiebehoefte van de op het betreffende bedrijventerrein gevestigde bedrijven.

3 Bij het toelaten van een collectieve energievoorziening op een bedrijventerrein worden locatie- en milieucriteria als bedoeld in bijlage IX, onder F, in acht genomen.

§ 7.3.22 Provinciale vaarwegen

Artikel 7.77 (vrijwaringszone provinciale vaarwegen)

1 Een omgevingsplan voor een gebied binnen de vrijwaringszone provinciale vaarwegen, bedoeld in artikel 2.7, houdt rekening met het voorkomen van belemmeringen voor:

a. de vlotte en veilige doorvaart van de scheepvaart in de breedte, hoogte en diepte;
b. de zichtlijnen van de bemanning en de op het schip aanwezige navigatieapparatuur voor de scheepvaart;
c. het contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten;
d. de toegankelijkheid van de provinciale vaarweg voor hulpdiensten; en
e. het uitvoeren van beheer en onderhoud aan de provinciale vaarweg.

2 Voor de beoordeling of sprake is van belemmeringen als bedoeld in het eerste lid wordt advies gevraagd aan de vaarwegbeheerder.

3 De breedte van de vrijwaringszone provinciale vaarweg gemeten vanuit de oever, bedraagt:

a. 10 m aan weerszijden van een recht vaarwegvak;
b. 15 m in een buitenbocht;
c. 25 m in een binnenbocht.

§ 7.3.23 Recreatietoervaartnet

Artikel 7.78 (aanwijzing en geometrische begrenzing recreatietoervaartnet)

Het recreatietoervaartnet is de locatie waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.79 (bescherming recreatietoervaartnet)

Een omgevingsplan voor het recreatietoervaartnet houdt rekening met het voorkomen van belemmeringen van de recreatieve bevaarbaarheid van de vaarweg en is zo mogelijk gericht op verbetering en versterking van de bevaarbaarheid of de recreatieve waarden van de vaarweg.

§ 7.3.23a Hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden

Artikel 7.79a (aanwijzing hoofdfietsnetwerk en geometrische begrenzing recreatief en utilitair fietsnetwerk en lange afstand wandelpaden)

1 Het hoofdfietsnetwerk is de locatie die bestaat uit het:
a. recreatief fietsnetwerk waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II; en
b. utilitair fietsnetwerk waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

2 Lange afstand wandelpaden zijn de locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.79b (behoud en verbetering hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden)

Een omgevingsplan dat voorziet in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling houdt rekening met het belang van de instandhouding en zo mogelijk de verbetering van het hoofdfietsnetwerk en de lange afstand wandelpaden.

§ 7.3.24 Beschermingszones drinkwatervoorziening (infrastructuur)

Artikel 7.80 (aanwijzing vitale infrastructuur openbare drinkwatervoorziening)

De vitale infrastructuur openbare drinkwatervoorziening zijn locaties waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II.

Artikel 7.81 (beschermingszone drinkwatervoorziening)

1 Een omgevingsplan waarin een leiding, behorend tot de vitale infrastructuur openbare drinkwatervoorziening, bedoeld in artikel 7.80, aanwezig is, wijst een zone van minimaal 5 m aan weerszijden van de leiding aan als beschermingszone drinkwatervoorziening.

2 Het omgevingsplan laat nieuwe ontwikkelingen binnen de beschermingszone drinkwatervoorziening slechts toe voor zover bij de verwezenlijking daarvan geen belemmeringen kunnen ontstaan voor het functioneren, het onderhoud en de veiligheid van de drinkwatervoorziening.

3 Voor de beoordeling of sprake is van belemmeringen als bedoeld in het tweede lid, wordt tijdig advies gevraagd aan het drinkwaterbedrijf dat beheerder is van de leiding.

§ 7.3.25 Ontheffing en afwijken

Artikel 7.82 (ontheffingsbevoegdheid gedeputeerde staten)

Gedeputeerde staten kunnen op verzoek ontheffing verlenen van de regels in afdeling 7.3.

Artikel 7.83 (indieningsvereisten ontheffing)

Een verzoek om een ontheffing, wordt ingediend met gebruikmaking van het daarvoor door gedeputeerde staten vastgestelde e-formulier en gaat vergezeld van de daarin aangegeven bescheiden en bevat, als het verzoek is gedaan door het college van burgemeester en wethouders, een motivering dat het verzoek is gedaan in overeenstemming met de gemeenteraad.

Artikel 7.84 (motivering omgevingsplan)

De motivering van een omgevingsplan dat ook wordt gebaseerd op een verleende ontheffing, bevat een afschrift van de beschikking van die ontheffing en de in artikel 7.83 bedoelde bescheiden.

Artikel 7.85 (intrekking ontheffing)

Gedeputeerde staten kunnen een ontheffing geheel of gedeeltelijk intrekken als binnen twee jaar na verlening van de ontheffing, geen omgevingsplan is vastgesteld met gebruikmaking van die ontheffing.

Artikel 7.86 (afwijkingsmogelijkheid - balansregeling)

Een omgevingsplan kan voorzien in activiteiten waarbij in relatief beperkte mate wordt afgeweken van de bepalingen in afdeling 7.3 van deze verordening, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelen van deze bepalingen.

Afdeling 7.4 Waterschapsverordening

§ 7.4.1 Waterkeringen

Artikel 7.87 (profiel van vrije ruimte)

Bij waterschapsverordening wordt het profiel van vrije ruimte ten behoeve van een toekomstige versterking of uitbreiding van een regionale waterkering aangewezen en geometrisch begrensd.

§ 7.4.2 Grondwaterkwaliteit

Artikel 7.88 (beoordelingsregels activiteit met gevolgen voor een waterlichaam)

1 Dit artikel is van toepassing op een waterschapsverordening die bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning een activiteit te verrichten die gevolgen kan hebben voor een krw-oppervlaktewaterlichaam of een grondwaterlichaam.

2 Een waterschapsverordening bepaalt dat het verlenen van de omgevingsvergunning er in ieder geval niet toe mag leiden dat:

a. de doelstelling van ombuiging van significante en aanhoudend stijgende trends als bedoeld in artikel 4.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt; en
b. de doelstelling van het voorkomen van de achteruitgang en het streven naar verbetering van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

Artikel 7.89 (voorschriften omgevingsvergunning activiteit met gevolgen voor een waterlichaam)

Een waterschapsverordening bepaalt dat aan de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, bedoeld in artikel 7.88, eerste lid, voorschriften worden verbonden die een inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater voorkomen of beperken.

Artikel 7.90 (beoordelingsregels omgevingsvergunning wateronttrekkingsactiviteit)

1 Dit artikel is van toepassing op een waterschapsverordening die bepaalt dat het verboden is zonder omgevingsvergunning de volgende wateronttrekkingsactiviteiten te verrichten:

a. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening;
b. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening.

2 Een waterschapsverordening bepaalt dat een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in het eerste lid alleen wordt verleend als de activiteit verenigbaar is met de dragende functie van het watersysteem.

3 Een waterschapsverordening bepaalt dat een omgevingsvergunning voor een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in het eerste lid, onder b, alleen wordt verleend als in het in de bodem te brengen water stoffen voorkomen:

a. in lagere concentraties dan in bijlage XIX, onder A, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, voor die stoffen is aangegeven; of
b. als bedoeld in bijlage XIX, onder B, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als die stoffen niet zijn aangegeven in bijlage XIX, onder A, van dat besluit, en die stoffen in zulke geringe hoeveelheden en concentraties aanwezig zijn dat gevaar voor verslechtering van de kwaliteit van het grondwater is uitgesloten.

4 Een waterschapsverordening kan, in afwijking van het derde lid, bepalen dat de omgevingsvergunning kan worden verleend en kan voor één of meer stoffen een hogere concentratie als bedoeld in dat onderdeel toestaan voor een in de omgevingsvergunning aan te geven periode, als:

a. de bodemgesteldheid of de bodemsoort zodanig is dat geen gevaar bestaat voor verontreiniging van het grondwater, als water in de bodem wordt gebracht waarin die stoffen voorkomen in hogere concentraties; of
b. aan de omgevingsvergunning voorschriften worden verbonden die het gevaar voor verontreiniging van het grondwater, dat ontstaat door het in de bodem brengen van water waarin die stoffen voorkomen in die hogere concentraties, opheffen.

§ 7.4.3 Wateronttrekkingsactiviteit

Artikel 7.92 (peilafwijkvergunning in veenweide- en weidevogelgebied)

1 De waterschapsverordening bepaalt dat in een peilbesluitgebied dat voor meer dan 10% bestaat uit veenweidegebied als bedoeld in artikel 7.5a, eerste lid of uit belangrijk weidevogelgebied als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid, het is verboden om zonder omgevingsvergunning de waterstand te verlagen ten opzichte van de in het peilbesluit voorziene waterstanden of bandbreedten waarin de waterstanden mogen variëren.

2 De waterschapsverordening bepaalt dat het verlenen van de omgevingsvergunning er in ieder geval niet toe mag leiden dat de in artikel 7.5a, tweede lid, genoemde maatschappelijke functies en belangen nadelig worden beïnvloed.

3 De waterschapsverordening bepaalt dat het bevoegd gezag in afwijking van het tweede lid een omgevingsvergunning kan verlenen als:
   a. sprake is van zwaarwegende belangen die het waterschapsbestuur dient te behartigen gelet op het aan het bestuur toegedeelde beheer van het watersysteem;
   b. in de motivering van de omgevingsvergunning wordt verwezen naar het peilbesluit, waarbij inzicht wordt gegeven in de nadelige gevolgen van de afwijkende waterstand voor de in het gebied aanwezige maatschappelijke functies en belangen, alsmede in de afwenteling van deze gevolgen op aangrenzende gebieden; en
   c. aan de omgevingsvergunning voorschriften worden verbonden die erop gericht zijn de nadelige gevolgen en de afwenteling daarvan zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

4 De waterschapsverordening bepaalt dat bij de beoordeling van de aanvraag om een omgevingsvergunning rekening wordt gehouden met het waterbeheerprogramma en het regionaal waterprogramma.

Artikel 7.93 (wateronttrekkingsactiviteit in grondwaterbeschermingsgebied)

De waterschapsverordening bepaalt dat het in grondwaterbeschermingsgebieden als bedoeld in artikel 2.2 verboden is om zonder omgevingsvergunning een permanente wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening, te verrichten voor zover het gaat om andere dan de in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen gevallen.

Artikel 7.94 (vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteit)

1 Dit artikel is van toepassing op een waterschapsverordening die bepaalt dat voor een wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening, geen omgevingsvergunning is vereist.

2 De waterschapsverordening bevat voor wateronttrekkingsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid met een omvang van meer dan 12.000 m^3 per jaar en tijdelijke wateronttrekkingsactiviteiten met een omvang van in totaal meer dan 12.000 m^3 regels inhoudende:

   a. een verplichting tot het verstrekken van gegevens en bescheiden voor aanvang van de wateronttrekkingsactiviteit bij het waterschapsbestuur;
   b. een meetverplichting van de onttrokken hoeveelheid grondwater en geïnfiltreerde water;
   c. een meetverplichting van de kwaliteit van het geïnfiltreerde water;
   d. een opgaveplicht van de in een kalenderjaar gemeten hoeveelheden onttrokken grondwater, geïnfiltreerde water en de kwaliteit van het geïnfiltreerde water;
   e. voorschriften over de gegevens en bescheiden die voor het bepaalde onder a tot en met d verstrekt moeten worden.

3 Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing op een permanente wateronttrekkingsactiviteit met een omvang van minder dan 12.000 m^3 per jaar die voor andere doeleinden dan genoemd in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving wordt verricht in een grondwaterbeschermingsgebied.

Afdeling 7.5 Omgevingsvergunningen

§ 7.5.1 Algemeen

Artikel 7.95 (oogmerk beoordeling aanvraag omgevingsvergunning)

1 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een vergunningplichtige activiteit die is aangewezen in een afdeling van hoofdstuk 3, wordt die omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de in die afdeling van hoofdstuk 3 genoemde oogmerken.

2 Een omgevingsvergunning wordt niet geweigerd als door het stellen van voorschriften het te beschermen belang gelijkwaardig kan worden gediend.

Artikel 7.96 (bevoegdheid tot wijziging voorschriften en intrekking omgevingsvergunning)

1 Gedeputeerde staten kunnen de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigen of een omgevingsvergunning intrekken op de in deze afdeling aangegeven gronden waarop die omgevingsvergunning had kunnen worden geweigerd.

2 Gedeputeerde staten geven alleen toepassing aan de intrekkingsbevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, als niet kan worden volstaan met wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften.

§ 7.5.2 Omgevingsvergunning stiltegebiedactiviteit

Artikel 7.97 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op een vergunningplichtige stiltegebiedactiviteit die is aangewezen in artikel 3.16.

Artikel 7.98 (beoordelingsregels stiltegebiedactiviteit)

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een stiltegebiedactiviteit, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend:

a. in een individueel geval; en
b. als het belang van het voorkomen en beperken van geluidbelasting niet onevenredig wordt geschaad.

§ 7.5.3 Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit in grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 7.99 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op een vergunningplichtige milieubelastende activiteit in grondwaterbeschermingsgebieden die is aangewezen in afdeling 3.3.

Artikel 7.100 (beoordelingsregels milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden)

1 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in afdeling 3.3, zijn op de beoordeling van de aanvraag de artikelen 8.9, 8.10 en 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van overeenkomstige toepassing.

2 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit als bedoeld in afdeling 3.3, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als wordt voldaan aan de volgende criteria:

   a. er vindt geen achteruitgang van de kwaliteit van de bodem en het zich daarin bevindende grondwater plaats;
   b. er is rekening gehouden met de kwetsbaarheid van dit gebied en er is zekerheid verkregen dat het verlenen, ook gelet op daarbij te stellen voorschriften, niet strijdig is met de belangen, bedoeld in artikel 3.19.
   c. het nut en de noodzaak van de milieubelastende activiteit zijn voldoende aangetoond en er zijn geen redelijke alternatieven voorhanden.

§ 7.5.4 Omgevingsvergunning activiteit in verband met verontreiniging van het grondwater

Artikel 7.101 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op een vergunningplichtige grondwatersanering die is aangewezen in artikel 3.134.

Artikel 7.102 (beoordelingsregels grondwatersanering met gevolgen voor een waterlichaam)

1 Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een grondwatersanering die gevolgen kan hebben voor een krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met het belang van:

   a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;

b. het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen; en
c. het vervullen van maatschappelijke functies door watersystemen.

2 Bij de beoordeling van de aanvraag wordt rekening gehouden met de waterbeheerprogramma's, de regionale waterprogramma's, de stroomgebiedsbeheerplannen, de overstromingsrisicobeheerplannen en het nationale waterprogramma, die betrekking hebben of dat betrekking heeft op het betreffende krw-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam.

3 Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er in ieder geval niet toe leiden dat:

a. niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 2.10, eerste lid, 2.11, eerste lid, 2.13, eerste lid, 2.14, eerste lid, en 2.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
b. een goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt, in voorkomend geval in samenhang met de termijn, bedoeld in artikel 2.18, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; en
c. een minder strenge doelstelling als bedoeld in artikel 2.17, tweede lid, aanhef en onder d, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

4 Het derde lid is niet van toepassing:

a. voor zover het gaat om de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 2.10, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, als het niet voldoen aan die omgevingswaarde wordt veroorzaakt door een buiten Nederland gelegen verontreinigingsbron en toepassing is gegeven aan artikel 2.17, derde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
b. als het niet voldoen aan een omgevingswaarde of het niet bereiken van een goed ecologisch potentieel of een minder strenge doelstelling het gevolg is van:
    - 1°. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam of wijzigingen in de stand van een grondwaterlichaam; en
    - 2°. toepassing is gegeven aan artikel 2.17, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

5 Het verlenen van de omgevingsvergunning mag er in ieder geval ook niet toe leiden dat de doelstelling van:

a. het voorkomen van achteruitgang van de chemische en ecologische toestand van krw-oppervlaktewaterlichamen en van de chemische toestand en kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen, bedoeld in artikel 4.15, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt;
b. het ombuigen van significante en aanhoudend stijgende trends, bedoeld in artikel 4.17, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving niet wordt bereikt; en
c. het voorkomen van achteruitgang en streven naar verbetering van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie, bedoeld in artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, niet wordt bereikt.

6 In afwijking van het vijfde lid wordt een omgevingsvergunning verleend als:
a. de aanvraag betrekking heeft op de gevallen waarin het niet voorkomen van die achteruitgang het gevolg is van:
    - 1°. nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een krw-oppervlaktewaterlichaam;
    - 2°. wijzigingen in de stand van grondwaterlichamen; of
    - 3°. het niet voorkomen van achteruitgang van een zeer goede toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam naar een goede toestand het gevolg is van nieuwe duurzame activiteiten;
b. aan de voorwaarden van artikel 4, zevende, achtste en negende lid, van de kaderrichtlijn water is voldaan; en
c. de motivering voor het waterlichaam wordt opgenomen in het nationale waterprogramma, als het gaat om rijkswateren, of in het regionale waterprogramma, als het gaat om regionale wateren.

Artikel 7.102a (voorschriften activiteit met gevolgen voor een waterlichaam)

Aan een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.102, worden voorschriften verbonden die een inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater voorkomen of beperken.

§ 7.5.5

[Vervallen]

Artikel 7.103

[Vervallen]

Artikel 7.104

[Vervallen]

§ 7.5.6 Omgevingsvergunning activiteit op of rond gesloten stortplaatsen

Artikel 7.105 (toepassingsbereik en oogmerk)

Deze paragraaf is van toepassing op een vergunningplichtige activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd, die is aangewezen in artikel 3.155, eerste lid.

Artikel 7.106 (beoordelingsregels over de activiteit in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats)

Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als de activiteit verenigbaar is met de belangen, genoemd in artikel 3.149.

Artikel 7.107 (voorschriften over de activiteit in, op, onder, boven of bij een gesloten stortplaats)

Aan een omgevingsvergunning voor een activiteit in, op, onder, boven of bij een plaats waar de in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer bedoelde zorg voor een gesloten stortplaats wordt uitgevoerd kunnen voorschriften worden verbonden over:

a. de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen;
b. het voorkomen dat de werking van de nazorgvoorzieningen nadelig wordt beïnvloed;
c. het voorkomen dat de uitvoering van de nazorg op een andere manier wordt belemmerd.

Afdeling 7.6 Projectbesluiten

Artikel 7.108 (instructieregels projectbesluit)

1 Afdeling 7.3 is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, vierde lid, van de Omgevingswet, dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap.

2 In afwijking van het eerste lid is paragraaf 7.3.4 niet van toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld voor de aanleg, verlegging of versterking van een regionale waterkering.

Artikel 7.109 (instructieregels voor natuurnetwerk Nederland)

Er wordt geen projectbesluit door gedeputeerde staten vastgesteld voor het uitvoeren van een project binnen het natuurnetwerk Nederland dat nadelige gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk, bedoeld in artikel 7.60, eerste lid, tenzij verzekerd is dat deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

Artikel 7.110 (instructieregels voor werelderfgoed)

1 Er wordt geen projectbesluit door gedeputeerde staten vastgesteld voor het uitvoeren van een project dat de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen, bedoeld in artikel 7.4, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 7.65, aantast.

2 In een projectbesluit dat door gedeputeerde staten wordt vastgesteld kan voor activiteiten die in overeenstemming zijn met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed worden afgeweken van het eerste lid voor zover:
   a. het gaat om een project dat onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang dat wordt gediend; en
   b. rekening wordt gehouden met de nader uitgewerkte kernkwaliteiten, bedoeld in artikel 7.65.

Artikel 7.111 (ontheffing instructieregels projectbesluit door waterschappen)

Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van het dagelijks bestuur van een waterschap ontheffing verlenen van de regels in afdeling 7.3 voor het vaststellen van een projectbesluit als bedoeld in artikel 5.44, vierde lid, van de Omgevingswet.

HOOFDSTUK 8 FAUNABEHEEREENHEID EN -PLANNEN

Afdeling 8.1 Faunabeheereenheid

Artikel 8.1 (Faunabeheereenheid Zuid-Holland)

1 Er is één faunabeheereenheid, genaamd: Faunabeheereenheid Zuid-Holland.

2 Het werkgebied van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland omvat de gehele provincie.

3 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland bevordert de uitvoering van passende en doeltreffende maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade als bedoeld in artikel 6.2, eerste lid, van het Omgevingsbesluit.

4 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland is verantwoordelijk voor de coördinatie van de uitvoering van de door haar vastgestelde faunabeheerplannen.

5 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland bevordert het naar behoren uitoefenen van de aan haar toegestane handelingen in het kader van populatiebeheer of in het kader van de bestrijding van schadeveroorzakende soorten.

6 De faunabeheereenheid legt de door haar uit te voeren werkzaamheden vast in een werkplan voor minimaal drie en maximaal 6 jaren.

Artikel 8.2 (bestuurssamenstelling Faunabeheereenheid Zuid-Holland)

1 In het bestuur van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland zit ten minste een vertegenwoordiger van hierna genoemde entiteiten, zijnde jachthouders of jachtaktehouders, werkzaam binnen het werkgebied van de faunabeheereenheid:

a. agrariërs;
b. particuliere grondeigenaren;
c. terreinbeherende organisaties;
d. vereniging van jachtaktehouders.

2 Naast de vertegenwoordigers, bedoeld in het eerste lid, zit in het bestuur van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland een vertegenwoordiger van een of meer maatschappelijke organisaties die het doel behartigen van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren in Zuid-Holland, waarbij deze vertegenwoordiger spreekt namens een gezamenlijke achterban van ten minste 2.500 leden of donateurs woonachtig in de provincie.

3 De voorzitter van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland is niet als bestuurslid of werknemer verbonden aan de organisaties, genoemd in het eerste of tweede lid.

4 De voorzitter van de faunabeheereenheid wordt benoemd door het bestuur van de faunabeheereenheid, op voordracht van gedeputeerde staten.

Artikel 8.3 (informatie en verantwoording)

1 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland informeert de achterban van alle organisaties, genoemd in artikel 8.2, eerste en tweede lid, over de uitvoering van haar werkzaamheden.

2 Het jaarlijks verslag van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland, bedoeld in artikel 6.3, derde lid, van het Omgevingsbesluit, bevat in ieder geval de volgende gegevens:

a. cijfermatige rapportages over de uitvoering van populatiebeheer, schadebestrijding en jacht, waarin opgenomen de aantallen gedode dieren, onderverdeeld naar diersoort, wildbeheereenheid en, voor zover van toepassing, Natura 2000-gebied;

b. kwantitatieve gegevens voor de populatie van iedere in het faunabeheerplan beschreven diersoort, waarbij wordt aangegeven op welke wijze deze gegevens zijn verzameld;
c. beschrijving van populatieontwikkelingen die een risico vormen voor de belangen, bedoeld in de artikelen 8.74j, eerste lid, onder b, 8.74k, eerste lid, onder b en 8.74l, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, die ten grondslag kunnen worden gelegd aan een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit.

Artikel 8.4 (registratie gebruikers omgevingsvergunning)

De Faunabeheereenheid Zuid-Holland houdt een registratie bij van alle gebruikers van de aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland verleende omgevingsvergunningen. Deze registratie is altijd ten behoeve van toezicht of handhaving op verzoek inzichtelijk voor gedeputeerde staten.

Afdeling 8.2 Faunabeheerplan

Artikel 8.5 (toepassingsbereik)

Deze afdeling gaat over de faunabeheerplannen van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland.

Artikel 8.6 (algemene eisen aan faunabeheerplannen)

1 Een faunabeheerplan bevat een kaart waarop de begrenzing van het werkingsgebied van het faunabeheerplan is aangegeven.

2 Een faunabeheerplan beschrijft aan welke voorwaarden moet worden voldaan voordat de handelingen ter voorkoming of bestrijding van schade kunnen worden uitgevoerd die in de artikelen 3.186, 3.187 en 3.188 als vergunningvrij zijn aangewezen.

3 Een faunabeheerplan geeft inzicht in het verband tussen de jacht, het beheer van populaties en het bestrijden van schadeveroorzakende soorten.

4 Een faunabeheerplan beschrijft op welke wijze rekening wordt gehouden met de Natura 2000-gebieden en de door gedeputeerde staten aan te wijzen rustgebieden voor de trekganzen.

5 Bij het opstellen van een faunabeheerplan wordt een vertegenwoordiger vanuit de wetenschap betrokken.

6 Een faunabeheerplan bevat op basis van gevalideerde gegevens en de daaruit voortvloeiende inzichten, een onderbouwing waaruit blijkt dat de staat van instandhouding niet significant negatief wordt beïnvloed door de uitvoering van het faunabeheerplan.

7 Een faunabeheerplan beschrijft op welke wijze invulling is gegeven aan de escalatieladder: als eerste moeten diervriendelijke methodes worden toegepast om schade of risico's te voorkomen, pas als dat onvoldoende effect heeft wordt afschot toegestaan.

Artikel 8.7 (faunabeheerplan duurzaam beheer van populaties)

In aanvulling op artikel 8.6 bevat een faunabeheerplan over duurzaam beheerde populaties in ieder geval per diersoort:

a. een beschrijving van het planmatige, gecoördineerde en duurzame beheer dat zal worden uitgevoerd;
b. kwantitatieve gegevens over de aanwezigheid van de populatie in het betrokken gebied gedurende het jaar;
c. een onderbouwing van de noodzaak van een duurzaam beheer, waaronder een onderbouwing van de schade aan de belangen, bedoeld in de artikelen 8.74j, eerste lid, 8.74k, eerste lid en 8.74l, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan;
d. de gewenste stand, inclusief de onderbouwing daarvan;
e. per gebied een beschrijving van de handelingen die in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan zijn verricht om schade aan de belangen, bedoeld in onderdeel c te voorkomen, en voor zover die kwantitatieve gegevens redelijkerwijs kunnen worden verkregen, een beschrijving van de effectiviteit van die handelingen;
f. een beschrijving van de locatie, periode, aard, omvang en noodzaak van de activiteiten die zullen worden verricht om de gewenste stand, bedoeld in onderdeel d, te bereiken; en

g. voor damherten of reeën: een beschrijving van het natuurlijke voedselaanbod, de relatie tussen dit voedselaanbod en de grootte van de populatie, en de mogelijkheden van uitwisseling met aangrenzende terreinen.

Artikel 8.8 (faunabeheerplan schadebestrijding)

In aanvulling op artikel 8.6 bevat het faunabeheerplan over bestrijding van schadeveroorzakende dieren in ieder geval per diersoort:

a. een beschrijving van de wijze van planmatige en gecoördineerde bestrijding, inclusief een onderbouwde inschatting van de verwachte effectiviteit van deze bestrijding, voor zover daarover gegevens beschikbaar zijn;
b. kwantitatieve gegevens over de aanwezigheid van de populatie binnen de provincie gedurende het jaar;
c. een beschrijving van de door deze diersoort veroorzaakte schade of risico's, in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan;
d. per gebied een beschrijving van de handelingen die in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan, zijn verricht om schade als bedoeld in onderdeel c te voorkomen, en voor zover die kwantitatieve gegevens redelijkerwijs kunnen worden verkregen, een beschrijving van de effectiviteit van die handelingen;
e. een beschrijving van de locatie, periode, aard, omvang en noodzaak van de bestrijding van schadeveroorzakende dieren;
f. een omschrijving van passende en doeltreffende preventieve maatregelen en de mate waarin deze maatregelen moeten worden ingezet voordat mag worden overgegaan tot schadebestrijding; en
g. voor zover daarover gegevens beschikbaar zijn, een onderbouwde inschatting van de verwachte effectiviteit van de bestrijding, bedoeld in onderdeel a.

Artikel 8.9 (faunabeheerplan uitoefening jacht)

In aanvulling op artikel 8.6 bevat het faunabeheerplan over de uitoefening van de jacht:

a. een beschrijving van de vormen van jacht die in Zuid-Holland worden beoefend;
b. kwantitatieve gegevens over de populatie van de diersoorten waarop wordt gejaagd, onderverdeeld per werkgebied van de onderscheiden wildbeheereenheden;
c. een overzicht van de gerealiseerde afschotgegevens per diersoort in de looptijd van het voorgaande faunabeheerplan, onderverdeeld per werkgebied van de onderscheiden wildbeheereenheden; en
d. een overzicht van de gerealiseerde schade per diersoort in de looptijd van het voorgaande faunabeheerplan, onderverdeel per werkgebied van de te onderscheiden wildbeheereenheden.

Artikel 8.10 (geldigheidsduur faunabeheerplan)

Een faunabeheerplan heeft een geldigheidsduur van ten hoogste tien jaren.

Artikel 8.11 (afwijkingsbevoegdheid)

Gedeputeerde staten kunnen de bepalingen van afdeling 8.2 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing, gelet op het belang van een doelgerichte of evenwichtige besluitvorming, naar hun oordeel tot onevenredig bezwarende gevolgen zou leiden.

Afdeling 8.3 Wildbeheereenheden

Artikel 8.12 (statuten en verplichtingen wildbeheereenheden)

1 Het bestuur van een wildbeheereenheid bevordert dat haar leden handelen volgens de geldende wettelijke kaders, deze verordening, de verleende omgevingsvergunningen voor flora- en fauna-activiteiten, de weidelijkheid en het faunabeheerplan.

2 De statuten van een wildbeheereenheid bevatten in ieder geval de bepaling dat het lidmaatschap van de wildbeheereenheid kan worden opgezegd wanneer het lid bij de uitoefening van de jacht, schadebestrijding of populatiebeheer niet handelt conform de faunabeheerplannen of vergunningen, dit ter beoordeling van het bestuur van de wildbeheereenheid, gehoord de faunabeheereenheid.

3 De wildbeheereenheid stelt een geschillenregeling in over geschillen die voortvloeien uit opzegging van een lidmaatschap als bedoeld in het tweede lid.

4 Het bestuur van een wildbeheereenheid informeert de leden van de wildbeheereenheid op adequate wijze over het faunabeheer en de schadebestrijding door de wildbeheereenheid.

5 Het bestuur van een wildbeheereenheid bevordert voor haar leden een gecoördineerde uitvoering van de verplichting, bedoeld in artikel 6.3, vierde lid, van het Omgevingsbesluit.

Artikel 8.13 (omvang en begrenzing werkgebied wildbeheereenheid)

1 De begrenzing van een wildbeheereenheid wordt door de wildbeheereenheid vastgesteld en aangegeven op een kaart.

2 Het werkgebied van een wildbeheereenheid heeft een oppervlakte van ten minste 5.000 ha binnen de provincie.

3 Het werkgebied van een wildbeheereenheid strekt zich niet uit tot een gebied waarover zich de zorg van een andere wildbeheereenheid uitstrekt.

4 Een wildbeheereenheid kan, in afstemming met andere betrokken wildbeheereenheden, de begrenzing van haar werkgebied wijzigen.

5 De betrokken wildbeheereenheden informeren gedeputeerde staten schriftelijk als de begrenzing, bedoeld in het vierde lid, wordt gewijzigd.

Artikel 8.14 (verplicht lidmaatschap wildbeheereenheid)

1 Op grond van artikel 8.2, vijfde lid, onder b, van de Omgevingswet worden geen uitzonderingen gemaakt op de wettelijke verplichting voor jachthouders aan wie een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit is verleend om zich te organiseren in een wildbeheereenheid.

2 Alleen aan de volgende personen is het toegestaan om binnen het werkgebied van de wildbeheereenheid uitvoering te geven aan het faunabeheerplan:

a. de jachthouder in zijn jachtveld;
b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
c. leden van de wildbeheereenheid;
d. personen in het gezelschap van de personen, bedoeld in onderdeel a, b of c.

3 Het tweede lid geldt niet voor het bewerken van eieren en nesten door grondgebruikers.

HOOFDSTUK 9 SCHADE

Afdeling 9.1 Nadeelcompensatie

Artikel 9.1 (toepassingsbereik)

Deze afdeling heeft betrekking op aanvragen om vergoeding van de schade als bedoeld in artikel 15.1 van de Omgevingswet.

Artikel 9.2 (heffen van een recht voor het in behandeling nemen van de aanvraag)

Voor het in behandeling nemen van de aanvraag om schadevergoeding wordt een recht van € 300,- geheven.

Artikel 9.3 (aanvraagvereiste)

De aanvrager maakt gebruik van een door gedeputeerde staten vastgesteld formulier.

Artikel 9.4 (vereenvoudigde behandeling van de aanvraag)

Gedeputeerde staten wijzen de aanvraag zonder nader onderzoek af indien de aanvraag kennelijk ongegrond is.

Artikel 9.5 (de adviseur)

1 Gedeputeerde staten kunnen een of meerdere adviseurs in de zin van afdeling 3.3 van de Algemene wet bestuursrecht benoemen.

2 De adviseur heeft tot taak gedeputeerde staten van onpartijdig en deskundig advies te dienen over de op de aanvraag te nemen beslissing.

3 De adviseur maakt geen deel uit van:
a. de bestuurlijke of ambtelijke organisatie van de provincie;
b. de bezwarencommissie van de provincie.

4 Gedeputeerde staten stellen de volgende partijen in kennis van het voornemen om een adviseur aan te stellen:
a. de aanvrager;
b. degene die de activiteit verricht en met wie een overeenkomst als bedoeld in artikel 13.3c, eerste lid, van de Omgevingswet is gesloten; en
c. als sprake is van een schadeveroorzakend besluit naar aanleiding van een aanvraag als bedoeld in artikel 13.3d van de Omgevingswet, de aanvrager van dat besluit of degene die de toegestane activiteit verricht, tenzij:
    - 1°. de schadevergoeding redelijkerwijs voor rekening behoort te blijven van gedeputeerde staten; of
    - 2°. de schadevergoeding voldoende op een andere manier is verzekerd.

5 Partijen als bedoeld in het vierde lid kunnen binnen twee weken na verzending van de kennisgeving, schriftelijk en voldoende gemotiveerd een verzoek tot wraking van één of meerdere adviseurs indienen bij gedeputeerde staten.

6 Gedeputeerde staten beslissen binnen twee weken na ontvangst van een wrakingsverzoek over het ingediende verzoek tot wraking van één of meerdere adviseurs.

Artikel 9.6 (procedure advisering)

1 De adviseur stelt de aanvrager en belanghebbenden in kennis van de te volgen procedure.

2 Gedeputeerde staten en de aanvrager stellen de adviseur de gegevens en bescheiden ter beschikking die nodig zijn voor een goede vervulling van zijn taak.

3 De adviseur kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Indien met het verstrekken van inlichtingen of het verlenen van adviezen door derden kosten gemoeid zijn, oefent de adviseur deze bevoegdheid pas uit na instemming van gedeputeerde staten.

4 De adviseur stelt de aanvrager, gedeputeerde staten en belanghebbenden in de gelegenheid om een toelichting te geven dan wel een standpunt over de aanvraag kenbaar te maken. Partijen kunnen zich laten bijstaan of vertegenwoordigen door een gemachtigde.

5 De adviseur stelt een verslag op van de toelichting, bedoeld in het vierde lid, dat onderdeel vormt van het uit te brengen advies.

6 De adviseur bezichtigt de situatie ter plaatse, indien dit voor het uitbrengen van het advies nodig is. De adviseur bepaalt het tijdstip waarop deze plaatsopneming plaatsvindt.

7 De adviseur stelt een conceptadvies op voorafgaande aan het definitieve advies. Dit conceptadvies wordt uiterlijk zestien weken nadat de adviseur is ingesteld, aan de aanvrager, gedeputeerde staten en indien aan de orde de belanghebbende toegezonden. Indien niet binnen deze termijn een conceptadvies opgemaakt kan worden, deelt de adviseur de aanvrager en gedeputeerde staten gemotiveerd mede, waarom deze termijn overschreden wordt. Hij geeft daarbij een termijn aan waarbinnen het conceptadvies aan aanvrager, gedeputeerde staten en de belanghebbende zal worden toegezonden.

8 De aanvrager, gedeputeerde staten en de belanghebbende maken eventuele bedenkingen tegen het conceptadvies, uiterlijk vier weken na de datum van verzending daarvan, schriftelijk aan de adviseur kenbaar.

9 In het geval tijdig reacties zijn ingediend, brengt de adviseur binnen vier weken na het verstrijken van de in het achtste lid bedoelde termijn een advies uit, waarbij de betreffende reacties zijn betrokken. De adviseur kan deze termijn, onder opgaaf van redenen, eenmaal met ten hoogste vier weken verlengen.

10 In het geval geen of niet tijdig reacties zijn ingediend, brengt de adviseur binnen twee weken na het verstrijken van de in het achtste lid bedoelde termijn een advies uit.

HOOFDSTUK 10 PROCEDURES

Afdeling 10.1 Programma's

Artikel 10.1 (voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma)

1 Het waterschapsbestuur rapporteert ten minste eenmaal per jaar aan gedeputeerde staten over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma, de mate waarin de gestelde doelen worden bereikt, de redenen van eventuele afwijkingen en de als gevolg daarvan voorgestelde maatregelen.

2 Met betrekking tot de vorm en inhoud van de rapportage over de voortgang zijn de regels in bijlage X, onder A, van toepassing.

Afdeling 10.2 Omgevingsvergunning: betrokkenheid

Artikel 10.2 (advies omgevingsvergunning activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden)

In het geval van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in afdeling 3.3, stellen gedeputeerde staten in de gelegenheid om advies uit te brengen naar aanleiding van die aanvraag:

a. het waterschapsbestuur;
b. burgemeester en wethouders; en
c. het drinkwaterbedrijf.

Afdeling 10.3 Projectbesluiten

Artikel 10.3 (projectbesluit van waterschappen)

Een aan gedeputeerde staten ter goedkeuring toegezonden projectbesluit als bedoeld in artikel 5.46, tweede lid, van de Omgevingswet dat betrekking heeft op een primaire waterkering die onderdeel uitmaakt van een dijktraject die bovendien is gelegen op het grondgebied van een andere provincie, wordt door het waterschapsbestuur ook ter kennisneming toegezonden aan gedeputeerde staten van die andere provincie.

Afdeling 10.4 Verstrekken en beschikbaar stellen van gegevens

Artikel 10.4 (verstrekken gegevens wateronttrekkingsactiviteit)

1 Het waterschapsbestuur verstrekt aan gedeputeerde staten ten behoeve van het grondwaterregister:

a. een overzicht van de vergunningen en gegevens en bescheiden op basis waarvan de wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening, plaatsvindt.
b. de gegevens die in het kader van de wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening, door de houder van de omgevingsvergunning of door degene op wie een informatieplicht rust aan het waterschapsbestuur worden verstrekt.

2 De opgave, bedoeld in het eerste lid, wordt uiterlijk 31 mei van elk jaar of, bij beëindiging van de onttrekking, binnen vier maanden na die beëindiging verstrekt.

3 Op het verstrekken van de gegevens, bedoeld in het eerste lid, zijn de regels in bijlage X, onder B, van toepassing.

Afdeling 10.5 Procedures schade door in het wild levende dieren

Artikel 10.5 (aanvraag tegemoetkoming)

1 Een aanvraag om een tegemoetkoming faunaschade als bedoeld in artikel 15.53, eerste lid, van de Omgevingswet wordt langs elektronische weg bij BIJ12 ingediend op een daarvoor vastgesteld formulier met bijlagen.

2 De aanvraag wordt ingediend uiterlijk binnen zeven werkdagen, nadat de aanvrager de schade heeft geconstateerd.

3 Schade die niet binnen zeven werkdagen na constatering door de aanvrager via het formulier met bijlagen, bedoeld in het eerste lid, bij BIJ12 is ingediend, komt niet voor een tegemoetkoming in aanmerking.

Artikel 10.6 (taxatie schade)

1 De aanvrager zal het gewas, de teelt of de producten, waarop de aanvraag om tegemoetkoming betrekking heeft, niet eerder oogsten of op een andere manier van zijn bedrijf afvoeren, dan nadat de schade is getaxeerd door de taxateur die werkzaam is voor een door BIJ12 aangewezen taxatiebureau of een consulent faunazaken van BIJ12.

2 Als de aanvrager opmerkingen over het formulier 'bevestiging taxatie grondgebruiker' kenbaar wil maken, zendt hij zijn reactie binnen acht werkdagen na ontvangst van het formulier per e-mail of per post naar BIJ12.

Afdeling 10.6 Aanvraag luchthavenbesluit of luchthavenregeling

Artikel 10.7 (aanvraag om een luchthavenbesluit of luchthavenregeling)

1 Een luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 8.43, eerste en tweede lid, van de Wet luchtvaart of luchthavenregeling als bedoeld in artikel 8.64, eerste lid, van de Wet luchtvaart, wordt ook op aanvraag genomen.

2 De aanvraag om een luchthavenbesluit of luchthavenregeling wordt ingediend bij gedeputeerde staten.

3 Bij de aanvraag om een luchthavenbesluit of luchthavenregeling worden de gegevens en bescheiden uit bijlage X, onder C, verstrekt.

HOOFDSTUK 11 ADVIESORGANEN

Artikel 11.1 (adviescommissie detailhandel)

Gedeputeerde staten stellen een adviescommissie detailhandel Zuid-Holland in die adviseert over omgevingsplannen van Zuid-Hollandse gemeenten of projectbesluiten van de provincie.

HOOFDSTUK 12 HANDHAVING EN UITVOERING

Afdeling 12.1 Handhaving

§ 12.1.1 Aanwijzing en bevoegdheid toezichthouders

Artikel 12.1 (toezicht en opsporing provinciale vaarwegen en provinciale wegen)

1 Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Scheepvaartverkeerswet en Wegenverkeerswet 1994 in deze verordening zijn de door gedeputeerde staten aangewezen personen belast.

2 Met de opsporing van feiten, strafbaar gesteld bij of krachtens de Wet op de economische delicten, zijn, behalve de in artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering genoemde personen, de op grond

van het eerste lid aangewezen personen belast, die in het bezit zijn van de buitengewone opsporingsbevoegdheid.

Artikel 12.2 (toezichthouders luchtvaart)

Met het toezicht op de naleving van de bij of krachtens de Wet luchtvaart gegeven regels en voorschriften over de aan provinciale staten en gedeputeerde staten gegeven taken en bevoegdheden zijn de door gedeputeerde staten aangewezen toezichthouders belast.

Afdeling 12.2 Kwaliteit uitvoering en handhaving

Artikel 12.3 (doelen uitvoerings- en handhavingsstrategie)

De uitvoerings- en handhavingsstrategie, bedoeld in artikel 13.5, eerste lid, van het Omgevingsbesluit bevat doelen die betrekking hebben op:

a. de dienstverlening;
b. de uitvoeringskwaliteit van diensten en producten;
c. de financiën.

Artikel 12.4 (kwaliteitscriteria uitvoering en handhaving)

1 In bijlage XI staan de kwaliteitscriteria voor de uitvoeringstaak en handhavingstaak.

2 Op de uitvoeringstaak en handhavingstaak van de Omgevingswet en de Wet milieubeheer door omgevingsdiensten in opdracht van gedeputeerde staten zijn de kwaliteitscriteria van toepassing.

3 Over de naleving van de kwaliteitscriteria doen gedeputeerde staten jaarlijks mededeling aan provinciale staten.

HOOFDSTUK 12a BEVOEGDHEDEN IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Afdeling 12a.1 Toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater

Artikel 12a.1 (toepassingsbereik)

1 Deze afdeling is van toepassing als naar het oordeel van gedeputeerde staten:

a. ten minste een redelijk vermoeden bestaat van een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater; en
b. onmiddellijk tijdelijke beschermingsmaatregelen, met inbegrip van onderzoek naar de aard en omvang van de risico's van de verontreiniging van grondwater, noodzakelijk zijn om onaanvaardbare risico's van verspreiding van de verontreiniging in of naar het grondwater te voorkomen of te beperken.

2 Van onaanvaardbare risico's voor het grondwater is in ieder geval sprake wanneer uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in paragraaf 3.4.2, blijkt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c.

3 Tijdelijke beschermingsmaatregelen strekken niet tot het ongedaan maken van de aangetroffen verontreiniging in het grondwater.

4 Deze afdeling is niet van toepassing als de verontreiniging van grondwater valt onder een toevalsvondst van verontreiniging op of in de bodem als bedoeld in afdeling 19.2a van de Omgevingswet en daarvoor de benodigde tijdelijke beschermingsmaatregelen worden getroffen.

Artikel 12a.2 (treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen)

1 Gedeputeerde staten verplichten de eigenaar of erfpachter tot het onmiddellijk treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen om onaanvaardbare risico's voor het grondwater te voorkomen of te beperken, op de locatie waar de verontreiniging zich bevindt of waar de directe gevolgen van verspreiding van de verontreiniging, al dan niet indirect vanuit de bodem, naar het grondwater zich voordoen, voor zover die maatregelen redelijkerwijs van hem gevraagd kunnen worden.

2 Gedeputeerde staten kunnen aanwijzingen geven over het treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen.

3 Als de eigenaar of erfpachter niet of niet tijdig de vereiste tijdelijke beschermingsmaatregelen treft, kunnen gedeputeerde staten die maatregelen treffen of laten treffen.

Artikel 12a.3 (kostenverhaal getroffen maatregelen)

1 Als gedeputeerde staten tijdelijke beschermingsmaatregelen treffen of laten treffen door derden, kunnen de kosten van die maatregelen op de eigenaar of erfpachter worden verhaald onverminderd artikel 13.3a van de Omgevingswet.

2 De artikelen 5:10, tweede lid, en 5:25 van de Algemene wet bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 13 MONITORING EN INFORMATIE

Afdeling 13.1 Monitoring omgevingswaarden en verslaglegging

§ 13.1.1 Veiligheid regionale waterkeringen

Artikel 13.1 (monitoring omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

1 Monitoring voor de omgevingswaarde, bedoeld in artikel 5.3, vindt plaats door bepaling van het waterkerend vermogen van een regionale waterkering in de actuele toestand door metingen, berekeningen en modellen volgens:

a. een in bijlage XII, onder A, bepaalde methode en frequentie; of
b. een door het waterschap, in overleg met gedeputeerde staten, te bepalen methode.

2 Het waterschapsbestuur is belast met de uitvoering van de monitoring.

Artikel 13.2 (verslag veiligheid regionale waterkeringen)

1 Het waterschapsbestuur stelt op het in bijlage XII, onder A, bepaalde tijdstip een verslag op over de algemene waterstaatkundige toestand van de regionale waterkering die bij het waterschap in beheer is en verstrekt dit verslag aan gedeputeerde staten.

2 Het verslag bevat:

a. de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 5.3;
b. een beoordeling van de resultaten van monitoring en de toetsing of aan deze omgevingswaarden wordt voldaan in het licht van de methode en frequentie in bijlage XII, onder A; en
c. als uit de beoordeling van de resultaten van de monitoring blijkt dat niet wordt voldaan of zal worden voldaan aan de omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen een omschrijving van de maatregelen die op een daarbij aangegeven termijn nodig worden geacht.

§ 13.1.2 Kans op overstroming regionale wateren

Artikel 13.3 (monitoring omgevingswaarden kans op overstroming regionale wateren)

1 Monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9, vindt plaats door bepaling van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren in de actuele stand door metingen, berekeningen en modellen volgens:

a. een in bijlage XII, onder B.1, bepaalde methode en frequentie; of
b. een door het waterschapsbestuur, in overleg met gedeputeerde staten, te bepalen methode.

2 Het waterschapsbestuur is belast met de uitvoering van de monitoring.

Artikel 13.4 (verslag kans op overstroming regionale wateren)

1 Het waterschapsbestuur stelt op het in bijlage XII, onder B.1, bepaalde tijdstip een verslag op over de algemene waterstaatkundige toestand van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren die bij het waterschap in beheer zijn en verstrekt dit verslag aan gedeputeerde staten.

2 Het verslag bevat:

a. de resultaten van de monitoring voor de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9;
b. een beoordeling van de mate waarin aan deze omgevingswaarden is voldaan;
c. als de beoordeling daarvoor aanleiding geeft, ook een omschrijving van de maatregelen die op een daarbij aan te geven termijn nodig worden geacht.

3 Bij de beoordeling of wordt voldaan aan de omgevingswaarden, bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9, kan een gedeelte van de totale oppervlakte van het gebied waarvoor de omgevingswaarde geldt overeenkomstig de percentages, genoemd in bijlage XII, onder C, buiten beschouwing worden gelaten.

4 In afwijking van het derde lid, gelden voor de gebieden met afwijkende maaiveldcriteria, waarvan de geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II, de maaiveldcriteria zoals die daar zijn aangegeven.

Afdeling 13.2 Gegevensbeheer

Artikel 13.5 (grondwaterregister)

1 Gedeputeerde staten houden een register bij waarin wateronttrekkingsactiviteiten, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening, worden opgenomen.

2 In het grondwaterregister worden de gegevens, bedoeld in artikel 10.4, opgenomen die in het kader van een wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in het eerste lid aan gedeputeerde staten worden verstrekt.

3 In het grondwaterregister worden de gegevens opgenomen die in het kader van de wateronttrekkingsactiviteit, bedoeld in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving, door de houder van de omgevingsvergunning aan gedeputeerde staten worden verstrekt.

4 Een niet in het grondwaterregister opgenomen wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening, wordt ambtshalve door gedeputeerde staten in het grondwaterregister opgenomen. De datum van de ambtshalve inschrijving is de aanvangsdatum van de wateronttrekkingsactiviteit.

5 Met het toezicht op de naleving van dit artikel zijn de door gedeputeerde staten aangewezen toezichthouders belast.

HOOFDSTUK 14 OVERGANGSRECHT

Artikel 14.1 (toestemming faunabeheereenheid op grond van artikel 3.17, derde lid Wet natuurbescherming)

Artikel 4.13 van de Invoeringswet Omgevingswet is van overeenkomstige toepassing op een schriftelijke en gedagtekende toestemming die, voordat deze verordening in werking is getreden, door de faunabeheereenheid is verleend op grond van artikel 3.17, derde lid, van de Wet natuurbescherming.

HOOFDSTUK 15 OVERIGE EN SLOTBEPALINGEN

Afdeling 15.1 Overige bepalingen

Artikel 15.1 (intrekken Omgevingsverordening Zuid-Holland en Provinciale milieuverordening)

1 De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt ingetrokken.

2 De Provinciale milieuverordening Zuid-Holland wordt ingetrokken.

3 Als de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland is ingetrokken voor het tijdstip dat de Omgevingswet in werking treedt, dan wordt de verordening ingetrokken die de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland heeft ingetrokken.

Artikel 15.2 (omhangbepaling)

Na de inwerkingtreding van deze verordening berusten:

a. het Reglement adviescommissie detailhandel Zuid-Holland ook op artikel 11.1;
b. de aanwijzing door gedeputeerde staten van personen als toezichthouder infrastructuur ook op artikel 12.1;
c. de aanwijzing door gedeputeerde staten van personen als toezichthouders luchtvaart ook op artikel 12.2.

Artikel 15.3 (omhangbepaling nadere regels)

Na de inwerkingtreding van deze verordening berusten alle nadere regels gesteld op grond van bepalingen die bij deze verordening vervallen of worden ingetrokken, voor zover niet specifiek bepaald in deze verordening, op deze verordening.

Afdeling 15.2 Slotbepalingen

Artikel 15.4 (inwerkingtreding)

Deze verordening treedt in werking op het tijdstip waarop de Omgevingswet in werking treedt, of op een bij besluit van gedeputeerde staten te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 15.5 (citeertitel)

Deze verordening wordt aangehaald als: Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

BIJLAGE I BEGRIPPEN

Begrippen

Voor de toepassing van deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

1% letaliteitsgrens	grens van het gebied rondom een milieubelastende activiteit met externe veiligheidsrisico's, waarbinnen in geval van de grootste beschouwde calamiteit 1% van de aanwezige personen die aan het gevaar worden blootgesteld, naar verwachting komt te overlijden;
aandachtsgebied met verhoogd groepsrisico:	aandachtsgebied waarbinnen het berekende groepsrisico de oriëntatiewaarde overschrijdt, of waarbinnen een kwalitatieve inschatting van het groepsrisico aannemelijk maakt dat de oriëntatiewaarde wordt overschreden;
aandachtsgebied:	brandaandachtsgebied, explosieaandachtsgebied of gifwolkaandachtsgebied;
achtergrondwaarden:	waarden als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;
adviescommissie detailhandel Zuid-Holland:	onafhankelijk adviesorgaan waarvan het reglement door gedeputeerde staten is vastgesteld bij besluit van 26 mei 2015 en dat de gemeentelijke onderbouwing van een nieuwe detailhandelsontwikkeling op kwantitatieve en kwalitatieve behoefte en de ruimtelijke effecten van de ontwikkeling, zoals woon- en leefklimaat, objectief valideert;
afhaalpunt voor niet-dagelijkse artikelen:	ruimte ten behoeve van de levering en retournering van vooraf elders bestelde artikelen, niet zijnde levensmiddelen of middelen voor de persoonlijke verzorging, zonder het tonen van artikelen in een showroom, etalage of op een andere manier;
agrarisch bedrijf:	bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door het telen van gewassen, houtteelt daaronder begrepen, of het houden van dieren;
agrarisch bouwperceel:	aaneengesloten terrein waarbinnen bedrijfsgebouwen, bijgebouwen, een bedrijfswoning met bijbehorend erf en tuin, andere bouwwerken zoals hooibergen, voersilo's, kuilvoerplaten, biomassavergistingsinstallaties, mestopslag, erfverharding, parkeervoorzieningen en erfbeplanting zijn geconcentreerd;
akkerbouwbedrijf:	bedrijf dat alleen of overwegend is gericht op het telen van akkerbouwgewassen in de open grond;
ambachtelijk bedrijf:	het kleinschalig en bedrijfsmatig vervaardigen, bewerken of herstellen van goederen, geheel of overwegend door middel van handwerk;
anorganische meststoffen:	meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder h, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;
badseizoen:	badseizoen als bedoeld in artikel 3.4 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
baggerspecie:	baggerspecie als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;
bebouwde kom:	gebied van een gemeente zoals bedoeld bij of krachtens artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994;
bebouwing:	één of meerdere gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde;
bedrijventerrein:	terrein dat bestemd en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, commerciële en niet- commerciële dienstverlening en industrie;

berekend groepsrisico:	groepsrisico zoals berekend door het rekenpakket Safeti-NL, RBM II of CAROLA, volgens het Rekenvoorschrift omgevingsveiligheid, genoemd in artikel 8.7 van de Omgevingsregeling;
bestaand stads- en dorpsgebied:	stedelijk gebied als bedoeld in bijlage I, onder A van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
BIJ12:	uitvoeringsorganisatie voor de samenwerkende provincies;
bodembedreigende stof:	stof die de bodem kan verontreinigen en stoffen of mengsels als omschreven in artikel 3 van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels die de bodem kunnen verontreinigen;
bollenteeltbedrijf:	bedrijf dat is gericht op de teelt van bloembollen, bolbloemen en knolgewassen, de teelt van snijbloemen en laagblijvende eenjarige en vaste bloeiende tuinplanten, de teelt van volle-grondstuinbouwproducten als eenjarige wisselteelt, niet zijnde boom- en sierteelt en fruitteelt, zo nodig met het gebruik van ondersteunend glas;
bouwmarkt:	detailhandelsvestiging waarvan het hoofdassortiment bestaat uit bouwmaterialen, evenals materialen die voor het verrichten van bouw- en verbouwwerkzaamheden nodig zijn;
bronaanpak:	het saneren van de bodem overeenkomstig paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving in samenhang met de maatwerkregels, bedoeld in paragraaf 7.3.5.2, in verband met de aanwezigheid van een mobiele verontreiniging in de vaste bodem, die zich zowel in de onverzadigde als de verzadigde zone kan bevinden, met als oogmerk een inbreng van de verontreinigende stof vanuit de bodem naar het grondwater te voorkomen of beperken;
carcinogeen:	de eigenschappen beschreven in 3.6.1.1 van deel 3, bijlage I, EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
detailhandel in volumineuze goederen:	detailhandel waarbij het hoofdassortiment bestaat uit omvangrijke goederen waarvoor een grote uitstallingsruimte nodig is, zoals auto's, boten en caravans;
detailhandel:	bedrijfsmatig te koop aanbieden, uitstallen ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;
dienstverlening:	bedrijfsmatig verlenen van commerciële- en niet-commerciële diensten, waarbij het publiek rechtstreeks, al dan niet via een balie, te woord wordt gestaan en geholpen;
drijvend voorwerp:	drijvend voorwerp als bedoeld in artikel 1.01, onder D, onderdeel 1°, van het Binnenvaartpolitiereglement;
drinkwaterbedrijf:	drinkwaterbedrijf als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet;
duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren:	geheel aan handelingen dat gericht is op het beïnvloeden van de omvang van die populatie en de demografie op dusdanige wijze wordt beïnvloed dat er ook op de lange termijn sprake blijft van een levensvatbare populatie die niet in het voortbestaan wordt bedreigd;
gedeputeerde staten:	gedeputeerde staten van Zuid-Holland;
geitenhouderij:	bedrijf of een onderdeel daarvan waar geiten worden gehouden;
gemakswinkel:	winkel voor kleine en snelle aankopen met een beperkt assortiment van dagelijkse of direct te gebruiken artikelen;
gemengd bollenteelt- en glastuinbouwbedrijf:	bedrijf dat is gericht op de teelt van bloembollen, bolbloemen en knolgewassen, de teelt van snijbloemen en laagblijvende

	eenjarige en vaste bloeiende tuinplanten, de teelt van volle-grondstuinbouwproducten als eenjarige wisselteelt, niet zijnde boom- en sierteelt en fruitteelt, in zowel de volle grond als onder glas en dat ten minste 3.000 m^2 glas duurzaam in gebruik heeft;
glastuinbouwbedrijf:	volwaardig en doelmatig bedrijf in overwegende mate gericht op het voortbrengen van producten en het leveren van diensten door het duurzaam en intensief kweken van assimilerende organismen onder invloed van licht, geheel of hoofdzakelijk overdekt; waarbij onder kweken wordt verstaan veredeling, selectie, opkweek en verzorging, en waarbij onder licht wordt verstaan licht afkomstig uit natuurlijke of kunstmatige bron;
groepsrisico:	de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit met externe veiligheidsrisico's;
grondwatergevoelig gebouw:	grondwatergevoelig gebouw als bedoeld in artikel 7.27;
grondwatergevoelige locatie:	grondwatergevoelige locatie als bedoeld in artikel 7.28;
grondwaterregister:	grondwaterregister als bedoeld in artikel 13.4b eerste lid, onder c van de Omgevingswet;
grote ruimtevragers:	bedrijfsfuncties die zijn gehuisvest in een samenhangend gebouwencomplex op een bouwwerkperceel van 3 ha of meer;
hoofdinfrastructuur:	weg of spoorweg van nationaal belang, met bijbehorende voorzieningen, en overige spoorwegen;
hoofdtak intensieve veehouderij:	bedrijfsonderdeel intensieve veehouderij dat qua economische bedrijfsomvang als agrarische hoofdactiviteit kan worden aangemerkt;
houtgewas:	bomen, heesters, struik-, veld- en tuingewassen en andere houtgewassen, de wortels inbegrepen;
intensieve veehouderij:	bedrijf waar slacht-, leg-, of pelsdieren in gebouwen worden gehouden of gefokt, met uitzondering van bedrijven waar aan vrijwel alle dieren ten minste een aanmerkelijk deel van het jaar de mogelijkheid wordt geboden van vrije weidegang of vrije uitloop;
kantoor:	gebouw of deel daarvan dat gebruikt wordt voor het bedrijfsmatig verrichten van administratieve werkzaamheden op financieel, ontwerptechnisch, juridisch, of ander daarmee gelijk te stellen gebied;
kas:	bouwwerk van bijna alleen maar glas of ander lichtdoorlatend materiaal met een bouwhoogte van 1 m of meer voor de bedrijfsmatige teelt van gewassen;
kort verblijf:	kortdurend en in ieder geval niet langer dan vijftien minuten, innemen van een ligplaats voor het in of uit laten stappen van passagiers, het laden of lossen van pleziervaartgerelateerde goederen, het te water laten of uit het water halen van een pleziervaartuig;
kringloopwinkel:	detailhandelsvestiging waarbij gebruikte huisraad, kleding, fietsen en overige kringloopgoederen om niet worden ingezameld en worden gerepareerd en verkocht;
kunstwerk:	bruggen, viaducten, tunnels, duikers, sluizen en soortgelijke technische werken in spoorbouw, wegenbouw of waterbouw;
kwaliteitscriteria:	in landelijke samenwerking tussen bevoegde gezagen ontwikkelde en beschikbaar gestelde actuele kwaliteitscriteria vergunningverlening, toezicht en handhaving inzake de beschikbaarheid en de deskundigheid van organisaties die met de uitvoering en handhaving van de betrokken wetten zijn belast;
kwaliteitsklasse wonen:	kwaliteitsklasse wonen als bedoeld in artikel 4.2.1, onder b, van de Regeling bodemkwaliteit;

kwaliteitsklasse:	indeling in een categorie voor de kwaliteit van de bodem, bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;
kwetsbaar gewas:	onder 'landbouw' en 'vollegrondsgroenteteelt' beschreven teelten, met uitzondering van weide-, hooi- of graszaadpercelen waarvan het grasgewas minimaal zes maanden oud is en granen en graszaad in de periode waarin het gewas afrijpt;
landbouw:	akkerbouw, weidebouw, veehouderij, pluimveehouderij, tuinbouw – daaronder begrepen fruitteelt en het kweken van bomen, bloemen en bloembollen - en elke andere vorm van bodemcultuur hier te lande;
landgoed:	ruimtelijk functionele eenheid bestaande uit bos, overige natuur en woonbebouwing, al dan niet in combinatie met agrarische bedrijfsgronden;
lange hond:	hond die door zijn daarvoor voldoende lichaamsbouw in staat is in open veld een gezonde, volwassen haas te achtervolgen, in te halen en te grijpen;
ligplaats:	plaats in of boven het water om door een vaartuig ter verblijf van meer dan vijftien minuten te worden ingenomen;
maaiveld:	hoogteligging van de gronden ter plaatse van en direct grenzend aan een voorgenomen ontgronding;
maatgevende hoogwaterstand:	het door gedeputeerde staten vastgesteld hoogwaterpeil dat op basis van de overschrijdingsfrequentie van de waterstand en de omgevingswaarde veiligheid regionale waterkering van het type waterkering als maatgevend wordt beschouwd. Voor regionale boezemkeringen wordt dit bepaald door het maatgevend boezempeil, de scheefstand van de boezem door opwaaiing en de werking van boezemgemalen. Voor regionale waterkeringen langs vrij afstromende wateren wordt de maatgevende hoogwaterstand berekend door hydrologische analyse met eventueel gebruik van afvoernormen, modellen of metingen;
milieucategorie:	milieucategorie zoals omschreven in de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering, uitgebracht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (2009);
milieuzonering geluid en geur:	zonering met gebruiksruimte voor geluid en geur zoals omschreven in de Handreiking milieuzonering nieuwe stijl van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;
motorrijtuig:	motorrijtuig als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder c, van de Wegenverkeerswet 1994;
nadeelcompensatie:	nadeelcompensatie als bedoeld in afdeling 15.1 van de Omgevingswet;
nazorgvoorzieningen:	voorzieningen ter bescherming van het milieu als bedoeld in artikel 8.49, tweede lid, onder a, van de Wet milieubeheer;
netto-verkoopvloeroppervlakte:	oppervlakte van het gedeelte van een winkel dat toegankelijk is voor het publiek en waar de producten voor verkoop en verhuur zijn uitgestald;
neventak intensieve veehouderij:	bedrijfsonderdeel intensieve veehouderij dat qua economische bedrijfsomvang niet als agrarische hoofdactiviteit kan worden aangemerkt;
oever:	onderdeel van het oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in onderdeel A van de bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet, bestaande uit een aanwezige natuurlijke overgang van water naar land of een aangebrachte oeverconstructie met inbegrip van de daarvoor noodzakelijke verankering;
onderhoud aan de provinciale weg:	het uitvoeren van alle werken of werkzaamheden die nodig zijn voor de instandhouding van de provinciale weg op zodanige

	wijze dat deze voldoet aan de eisen die daaraan, gelet op zijn functie voor het openbaar verkeer, redelijkerwijs te stellen zijn;
onderhoudsplichtige:	natuurlijke persoon of rechtspersoon die op grond van een wettelijk voorschrift, een besluit, een vergunning, ontheffing of concessie, eigendomsrecht, overeenkomst of op een andere manier verantwoordelijk is voor het onderhoud van oevers of werken op, aan, over of boven een vaarweg;
onttrekken van grondwater:	wateronttrekkingsactiviteit, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bedoelde voorziening;
openbaar verkeer:	scheepvaartverkeer als bedoeld in artikel 1.1 van de Scheepvaartverkeerswet, of verkeer over de weg als bedoeld in de Wegenverkeerswet 1994;
openlucht tuinbouwbedrijf:	volwaardig en doelmatig bedrijf in overwegende mate gericht op het voortbrengen van producten en het leveren van diensten door het duurzaam en intensief kweken van assimilerende organismen in de open lucht, eventueel met gebruik van rolkassen; waarbij onder kweken wordt verstaan: veredeling, selectie, opkweek en verzorging;
oriëntatiewaarde:	een referentiewaarde waaraan het berekende groepsrisico wordt getoetst en waarmee het kwalitatief benaderde groepsrisico wordt vergeleken;
overige delen van de vaarweg	deel van de provinciale vaarweg waar zich geen vaarstrook, veiligheidsstrook of veiligheidszone bevindt;
peilbesluit:	besluit als bedoeld in artikel 2.41 van de Omgevingswet;
profiel van vrije ruimte:	ruimte ter weerszijden van en boven een primaire of regionale waterkering die naar het oordeel van de beheerder benodigd is ten behoeve van een toekomstige versterking van de waterkering;
provinciale vaarweg:	vaarweg in beheer bij de provincie;
provinciale weg:	weg in beheer bij de provincie;
provincie:	provincie Zuid-Holland;
regionale vaarweg:	vaarweg in beheer bij een waterschap of gemeente;
regionale waterkering:	een bij deze verordening aangewezen en indicatief geometrisch begrensde waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld als bedoeld in artikel 2.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet, niet zijnde een primaire waterkering of een andere dan primaire waterkering die in beheer is bij het Rijk als bedoeld in de artikelen 2.0b en 2.0h van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
reprotoxisch:	de voortplantingstoxiciteit, bedoeld in 3.7.1.1 van deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
risicobeoordeling grondwaterkwaliteit:	risicobeoordeling als bedoeld in paragraaf 3.4.2 om bij verontreiniging van het grondwater de risico's voor het grondwater en het gebruik dat afhangt van het grondwater te bepalen;
risicogebied externe veiligheid:	locatie als bedoeld in artikel 5.16 van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
ruimtelijke kwaliteit:	kwaliteit van een gebied die bepaald wordt door de mate waarin sprake is van gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde;
ruimtelijke ontwikkeling:	het wijzigen van onderdelen van de fysieke leefomgeving of het gebruik daarvan;
schip:	schip als bedoeld in artikel 1.01, onder A, onderdeel 1°, van het Binnenvaartpolitiereglement;

significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft:	verontreiniging van het grondwater, bedoeld in artikel 3.131, onder c, die volgt uit het verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in paragraaf 3.4.2;
significante grondwaterverontreiniging:	verontreiniging van het grondwater, bedoeld in artikel 3.131, onder b of c, die volgt uit het verrichten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in paragraaf 3.4.2;
snelle motorboot:	snelle motorboot als bedoeld in artikel 1.01, onderdeel A, onder 170, van het Binnenvaartpolitiereglement;
spoorweg:	spoorweg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet;
stedelijke functies:	functies die kenmerkend zijn voor het stads- en dorpsgebied en die daar veelal van oudsher zijn gevestigd en geclusterd, zoals wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur;
stedelijke ontwikkeling:	stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
stekbedrijf:	bedrijf dat nagenoeg geheel is gericht op het vermeerderen van vaste planten tot het stadium van uitgangsmateriaal en dat ten minste 3.000 m^2 glas duurzaam in gebruik heeft;
stiltegebieden:	gebieden ter voorkoming of beperking van geluidbelasting als bedoeld in artikel 7.11, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
stoffen:	chemische elementen, verbindingen daarvan of mengsels van die elementen of verbindingen;
terreinbeherende organisatie:	publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie die het beheer van natuur- of recreatiegebieden als doelstelling heeft;
toestel:	toestel dat bij gebruik anders dan door menselijke energie geluidhinder kan veroorzaken, een luchtvaartuig of motorrijtuig daaronder niet begrepen;
toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater:	onverwachte vondst van verontreiniging van het grondwater met onaanvaardbare risico's op verspreiding naar het omliggende grondwater;
tuincentrum:	detailhandelsvestiging waarvan het hoofdassortiment bestaat uit boomkwekerijproducten, planten, bloembollen, bloemen, attributen voor de inrichting en het onderhoud van tuinen, balkons en terrassen waaronder tuinmeubilair, en de daarbij benodigde hulpmaterialen;
vaarstrook:	deel van de provinciale vaarweg dat alleen bestemd is voor varend verkeer;
vaarweg:	voor het openbaar verkeer met schepen openstaand water in de zin van artikel 1.01, onder D, onder 5°, van het Binnenvaartpolitiereglement;
vaarwegbeheer:	overheidszorg gericht op de instandhouding, bruikbaarheid en bescherming van een vaarweg en bijbehorende werken;
vaarwegbeheerder:	openbaar lichaam dat is belast met het vaarwegbeheer op grond van de Omgevingswet of waaraan de uitvoering van het vaarwegbeheer is opgedragen;
vaste stof:	stof, anders dan gas of vloeistof;
veiligheidsstrook:	parallel aan de vaarstrook en aan weerszijden daarvan richting oever gelegen deel van de provinciale vaarweg dat als buffer dient tussen varende en liggende schepen;
veiligheidszone:	deel van een provinciale vaarweg met een relatief hoog risico op ongevallen;

vergelijkbare veiligheid:	bescherming van personen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen op een bepaalde locatie gelijkwaardig aan de bescherming van personen buiten die locatie;
vollegrondsgroenteteelt:	teelt in open grond van groentegewassen;
volwaardig agrarisch bedrijf:	agrarisch bedrijf dat naar aard, omvang en redelijkerwijs te verwachten continuïteit en gelet op de arbeidsbehoefte als zodanig moet worden aangemerkt; de omvang omvat ten minste één volwaardige arbeidskracht met een daarbij passende arbeidsomvang en een daaruit de verwachten redelijk inkomen;
voorafgaand onderzoek:	voorafgaand onderzoek als bedoeld in artikel 7.29, eerste en tweede lid;
voormalige stortplaats:	stortplaats als bedoeld in artikel 8.52 van de Wet milieubeheer;
waterscooter:	waterscooter als bedoeld in artikel 1.01, onderdeel A, onder 180, van het Binnenvaartpolitiereglement;
weg:	openbare weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994 of artikel 1 van de Wegenwet, met alle bij de weg of het afwikkeling van het verkeer behorende of zich in of nabij de weg bevindende of rechtstreeks verbonden voorzieningen of werken;
wegbeheer:	de publiekrechtelijke zeggenschap over en de verantwoordelijkheid voor de weg met inbegrip van de plicht tot onderhoud en de bevoegdheid tot het treffen van maatregelen en het al dan niet toestaan van handelingen van derden of gedogen van situaties die van invloed zijn op de toestand of het gebruik van de weg;
weidelijkheid:	fatsoenlijk en respectvol omgaan met het landschap, de in het wild levende dieren en de mensen met wie de jager in contact komt, overeenkomstig de door de Jagersvereniging opgestelde gedragscode;
woningvoorraad:	verblijfsobjecten met minimaal een woonfunctie en eventueel één of meer andere gebruiksfuncties volgens de BAG die op de peildatum een BAG status ‘in gebruik’ (niet ingemeten), ‘in gebruik’, ‘buiten gebruik’ of ‘verbouwing’ hebben;
zichtlijn voor de scheepvaart:	het vrije zicht dat twee elkaar tegemoetkomende schepen, varend in de as van de vaarweg, moeten hebben op een onderlinge afstand van vijf maal de lengte van het maatgevende schip, afhankelijk van de CEMT-klasse van de vaarweg, met een maximum van 600 m;
zonneveld:	samenstel van voorzieningen waarmee elektriciteit of warmte met behulp van zon wordt geproduceerd;

BIJLAGE II GEOMETRISCHE BEGRENZING VAN LOCATIES

Kaarten

De geometrische begrenzingen die in gebruik zijn in deze verordening zijn op de volgende kaarten weergeven:

Kaart 1: Provincie Zuid-Holland

-Ambtsgebied van de provincie Zuid-Holland

Kaart 2: Stiltegebieden

- stiltegebieden

Kaart 3: Grondwaterbeschermingsgebieden

- grondwaterbeschermingsgebieden

- waterwingebieden

- grondwaterbeschermingszones

- boringsvrije zones

- gebied voor aanvullende strategische voorraden

Kaart 4: Gesloten stortplaatsen

beperkingengebieden gesloten stortplaatsen

Kaart 5: Provinciale en regionale vaarwegen

provinciale vaarwegen

provinciale vaarwegen, vaarstrook

provinciale vaarwegen, veiligheidsstrook

provinciale vaarwegen, veiligheidszone

provinciale vaarwegen, overige delen

beperkingengebied provinciale vaarweg

vrijwaringszone provinciale vaarweg

regionale vaarwegen

Kaart 6: Provinciale wegen

provinciale wegen

beperkingengebied provinciale weg

Kaart 7: Natuurnetwerk Nederland

natuurnetwerk Nederland

natuurnetwerk Nederland: bestaande en nieuwe natuur

natuurnetwerk Nederland: waternatuur

natuurnetwerk Nederland: blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000-gebied

natuurnetwerk Nederland: ecologische verbinding

natuurnetwerk Nederland: zoekgebied natuur

natuurnetwerk Nederland: prioritaire nieuwe natuur

natuurnetwerk Nederland: Buijtenland van Rhoon

Kaart 8: Regionale wateren - beheer

Hoogheemraadschap van Delfland

Hoogheemraadschap van Rijnland

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Waterschap Hollandse Delta

Waterschap Rivierenland

gebied met grondwaterbeheer Rotterdam

Kaart 9: Regionale wateren - peilbesluitgebieden

peilbesluitgebieden

veenweidegebied

Kaart 10: Regionale waterkeringen - veiligheid

regionale waterkeringen

regionale waterkering handhaven (theoretisch) profiel legger

regionale waterkering klasse I (gemiddelde overschrijdingskans 1/10 jaar)

regionale waterkering klasse II (gemiddelde overschrijdingskans 1/30 jaar)

regionale waterkering klasse III (gemiddelde overschrijdingskans 1/100 jaar)

regionale waterkering klasse IV (gemiddelde overschrijdingskans 1/300 jaar)

regionale waterkering klasse IVa (gemiddelde overschrijdingskans 1/500 jaar)

regionale waterkering klasse V (gemiddelde overschrijdingskans 1/1000 jaar)

gemiddelde overschrijdingskans per jaar (omgevingswaarde)

Kaart 11: Regionale waterkeringen - kans op overstroming

regionale wateren

gemiddelde kans op overstroming (omgevingswaarde)

gebieden met afwijkend maaiveld criterium 12,5 procent

gebieden met afwijkend maaiveld criterium 20 procent

afwijkende maaiveld criteria (norm)

Kaart 12: Houtopstanden

A-locatie bos

bosreservaat

groen erfgoed, cultuurhistorisch bosje of klein landschapselement

groen erfgoed, eendekooi

groen erfgoed, kansrijk gebied groen erfgoed

groen erfgoed, landschap met oude boskernen, houtwallen en heggen

Kaart 13: Ontgrondingen

Maasvlakte

Kaart 14: Externe veiligheid

risicogebied externe veiligheid Botlek – Vondelingenplaat

risicogebied externe veiligheid Europoort en Landtong

risicogebied externe veiligheid Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2

risicogebied externe veiligheid Zeehavens Dordrecht

risicogebied externe veiligheid Eemhaven en Distripark

risicogebied externe veiligheid Waalhaven

veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas

uitzondering veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas risicogebieden externe veiligheid

niet-basisnet transportroutes in verband met groepsrisico

Kaart 15: LiB-5 contour Schiphol

gebied binnen LiB-5 contour Schiphol

Kaart 16: Ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën

gebieden met beschermingscategorie 1

natuurnetwerk Nederland

gebieden met beschermingscategorie 1, beschermd grasland in de bollenstreek

gebieden met beschermingscategorie 1, kroonjuweel cultureel erfgoed

gebieden met beschermingscategorie 2

gebieden met beschermingscategorie 2, belangrijk weidevogelgebied

gebieden met beschermingscategorie 2, kansrijk weidevogelgebied

gebieden met beschermingscategorie 2, groene buffer

gebieden met beschermingscategorie 2, recreatiegebied

gebieden met beschermingscategorie 3

gebieden met beschermingscategorie 3, buitengebied

Kaart 17: Ruimtelijke en stedelijke ontwikkelingen

grote buitenstedelijke bouwlocatie

grote buitenstedelijke bouwlocatie - woningbouwlocatie

grote buitenstedelijke bouwlocatie - bedrijventerreinlocatie

grote buitenstedelijke bouwlocatie - andere stedelijke ontwikkeling

grote buitenstedelijke bouwlocatie (norm)

stationsomgeving

Kaart 18: Detailhandel, kantoren

locatie voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV)

kantorengebied categorie 1

kantorengebied categorie 2

kantorengebied categorie 3

Kaart 19: Bedrijventerreinen

bedrijvengebied

watergebonden bedrijvengebied

cluster voor grote ruimtevragers

bedrijvengebied met campusfunctie

Kaart 20: Teeltgebieden

glastuinbouwgebied

glastuinbouwgebied Glasparel en Knibbelweg Oost

glastuinbouwgebied Tinte

maatwerkgebied glastuinbouw

boom- en sierteeltgebied

boom- en sierteeltgebied PCT-terrein

boom- en sierteeltgebied – maatwerk

bollenteeltgebied

compensatiegebied bollenteelt

Kaart 21: Werelderfgoed

Werelderfgoed Hollandse Waterlinies

Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes

Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, kernzone 1

Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, kernzone 2

Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, bufferzone

Neder-Germaanse Limes, verwachtingenzone

Kaart 22: Archeologie

gebied met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde

Kaart 23: Cultureel erfgoed

molenbiotoop

bijzondere molenbiotoop

landgoedbiotoop

kasteelbiotoop

Kaart 24: Energie

locatie voor windenergie

Kaart 25: Recreatietoervaartnet

recreatietoervaartnet

Kaart 26: Hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden

hoofdfietsnetwerk

recreatief fietsnetwerk

utilitair fietsnetwerk

lange afstand wandelpaden

Kaart 27: Drinkwatervoorziening infrastructuur

vitale infrastructuur openbare drinkwatervoorziening

Kaart 28: Bijzonder provinciaal landschap

bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland

Kaart 29: Groenblauw netwerk

groenblauw netwerk

natuurnetwerk Nederland

gebieden met beschermingscategorie 2, recreatiegebied

gebieden met beschermingscategorie 2, groene buffer

grote groene eenheden binnen stedelijk gebied

recreatief fietsnetwerk

groenblauwe ontwikkellijnen

Geometrische begrenzingen

De volgende geometrische begrenzingen zijn onderdeel van deze verordening:

A-locatie bos	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_a571370a9b874c4b8454f8f8a0bd3a05/nld@2024-12-18;1
afwijkende maaiveld criteria	/join/id/regdata/pv28/2024/norm_2e88a7797ea44c27bdfe6299e3f5505f/nld@2024-12-18;1
bedrijvengebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_c4b29de58bd244279a4f67d0885958c4/nld@2026-06-10;3
bedrijvengebied met campusfunctie	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_701c2db1cbde4f77ab8cd908953834d2/nld@2026-06-10;1
beperkingengebied provinciale vaarweg	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ed40fdb8bb354eda980e9ab5699990fe/nld@2026-06-10;3
beperkingengebied provinciale weg	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_99e6e960d8c244b2b6bc0e9413fb457a/nld@2026-06-10;3
beperkingengebieden gesloten stortplaatsen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_1e9a5023560b4c658838f618b164f60d/nld@2026-06-10;2
bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland	/join/id/regdata/pv28/2025/gebiedsaanwijzing_7d70f472ba2e4391bd93d156b86314fb/nld@2025-02-12;1
bijzondere molenbiotoop	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_670d032719de42d5abac45b01b7e38b1/nld@2024-12-18;1
bollenteeltgebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_67f612fa149445de9dc905e982049c21/nld@2025-02-17;2
boom- en sierteeltgebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_51c87d44c9694dfa9b3fb2c4fbd3956e/nld@2024-12-18;1
boom- en sierteeltgebied PCT-terrein	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ccb690043b664d4d99c3582a66a825d3/nld@2024-12-18;1
boom- en sierteeltgebied – maatwerk	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_46db6310522c425e850f905922ed1ccf/nld@2024-12-18;1
boringsvrije zones	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_82192d8ca7ba4291942a9afae8267ef0/nld@2024-12-18;1
bosreservaat	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_0c757fb422b84228904a1c3f577cc569/nld@2024-12-18;1
cluster voor grote ruimtevragers	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_e9baee8db22e4565880d260d4ffcdfed/nld@2026-06-10;2
compensatiegebied bollenteelt	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_9770ab66eee0441c873cd8d0c98748c8/nld@2024-12-18;1
gebied binnen LiB-5 contour Schiphol	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_50b56987a71d4d62a39cbd71559986be/nld@2024-12-18;1
gebied met een hoge of zeer hoge bekende archeologische waarde	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_0bccf69b35394836b299b3a10829cca7/nld@2024-12-18;1
gebied met grondwaterbeheer Rotterdam	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_141931bbe9e64918855f098939fa4d4a/nld@2026-06-10;2

gebied voor aanvullende strategische voorraden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_9cecf605831b419d9aec08987fd6c218/nld@2024-12-18;1
gebieden met afwijkend maaiveld criterium 12,5 procent	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_811f7890d044421783c81a388d65405c/nld@2024-12-18;1
gebieden met afwijkend maaiveld criterium 20 procent	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_2ceca95f7b274f21a53e49540ea4b113/nld@2024-12-18;1
gebieden met beschermingscategorie 1	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_71258985997e48ccaf9ecd49f51ea4a8/nld@2026-06-10;3
gebieden met beschermingscategorie 1, beschermd grasland in de bollenstreek	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_4ef64e94c514425c9824a26e66e165ac/nld@2024-12-18;1
gebieden met beschermingscategorie 1, kroonjuweel cultureel erfgoed	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_593160b3699d458b897b8a9268f37e67/nld@2024-12-18;1
gebieden met beschermingscategorie 2	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_1f69b57752534382b4c443364e806c44/nld@2026-06-10;3
gebieden met beschermingscategorie 2, belangrijk weidevogelgebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_1e8c9f773a224f889f6901c7a84b060c/nld@2026-06-10;3
gebieden met beschermingscategorie 2, groene buffer	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_0e0a8cc54fcf443686ed37083f0f62ca/nld@2026-06-10;3
gebieden met beschermingscategorie 2, kansrijk weidevogelgebied	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_d279b17950514fd5aa232514035350b8/nld@2026-06-10;1
gebieden met beschermingscategorie 2, recreatiegebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_3d670000a0004128880f22c5d9b83371/nld@2026-06-10;3
gebieden met beschermingscategorie 3	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_6705d943ffbe4f4dae1eef9242096086/nld@2026-06-10;3
gebieden met beschermingscategorie 3, buitengebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_88502d774c144d9881066f189b2d834f/nld@2026-06-10;3
gemiddelde kans op overstroming	/join/id/regdata/pv28/2024/norm_ebea1d174cf04eb5827fc4c469372984/nld@2026-06-10;2
gemiddelde overschrijdingskans per jaar	/join/id/regdata/pv28/2024/norm_2431aad10e4646b4a0f42478d33271fa/nld@2026-06-10;3
glastuinbouwgebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5b51f6d65dcc449a9e00f3e9777e8f1d/nld@2026-06-10;3
glastuinbouwgebied Glasparel en Knibbelweg Oost	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_831ec87be3dc46cd9196d3523cc0c324/nld@2025-02-17;2
glastuinbouwgebied Tinte	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_0204bf67ee984a5bbf1cd4af270e48d2/nld@2024-12-18;1
groen erfgoed, cultuurhistorisch bosje of klein landschapselement	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ba44b92d049c418a88ac88b1eb98b5b0/nld@2024-12-18;1
groen erfgoed, eendekooi	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_e523ffdf4c5345618c7d001cc35cdf16/nld@2024-12-18;1
groen erfgoed, kansrijk gebied groen erfgoed	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_63c4867ce88942a48b34c2c66a5ac540/nld@2024-12-18;1
groen erfgoed, landschap met oude boskernen, houtwallen en heggen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_f7ec695295d84e11a42a1c3cd2fcdbbb/nld@2024-12-18;1
groenblauw netwerk	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_ca9640b226f044099c0b5cdda6f6480a/nld@2026-06-10;1
groenblauwe ontwikkellijnen	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_4a0bdebf0cb14aa6ad254dff5d474cd0/nld@2026-06-10;1
grondwaterbeschermingsgebieden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_bb7fa7482cbe4ed0aa886c50592f36ae/nld@2024-12-18;1

grondwaterbeschermingszones	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_615a111e76fa44d3bf7520aa8dcee89d/nld@2024-12-18;1
grote buitenstedelijke bouwlocatie	/join/id/regdata/pv28/2024/norm_89a9a347c1584dc783bc8c3ce4af0ee1/nld@2026-06-10;4
grote buitenstedelijke bouwlocatie	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ea18fde52fd240a7b1cfacb280e540b2/nld@2026-06-10;4
grote buitenstedelijke bouwlocatie - andere stedelijke ontwikkeling	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_4df1b2f5ef04464d87277adfe9413340/nld@2026-06-10;3
grote buitenstedelijke bouwlocatie - bedrijventerreinlocatie	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5f5402edb7f64b54b1143bdcc13f58af/nld@2026-06-10;3
grote buitenstedelijke bouwlocatie - woningbouwlocatie	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_fb7e7f06de054f7abb5a8f40327e8a98/nld@2026-06-10;4
grote groene eenheden binnen stedelijk gebied	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_2b1c8849c3544cb3b1ffc36b567ba4ee/nld@2026-06-10;1
hoofdfietsnetwerk	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_aa2b0e74aba84a4ab5cee35f844762fb/nld@2026-06-10;2
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_06f2d0c064364b8cb3fde1215a1049c2/nld@2024-12-18;1
Hoogheemraadschap van Delfland	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_e558092a23104247bed41cd4c0dd4153/nld@2026-06-10;2
Hoogheemraadschap van Rijnland	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_8af7220f21934ef4bf16a6cc7bbeafa6/nld@2026-06-10;2
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_96ac8cfad4144a6da4989a1ccf1c02ec/nld@2024-12-18;1
kantorengebied categorie 1	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_6f377b1da091423aaec8a6440d1eff3a/nld@2024-12-18;1
kantorengebied categorie 2	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_2571f3377d1b46e29dfa8b7bf3350879/nld@2024-12-18;1
kantorengebied categorie 3	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_4f0f06c8ca4e4cf7922df791b78dd8e6/nld@2026-06-10;2
kasteelbiotoop	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ccc2e624baa245f5abdbbcff5c2011c4/nld@2024-12-18;1
kwaliteitscriteria 3.0 voor uitvoering en handhaving krachtens de omgevingswet	/join/id/regdata/pv28/2026/kwaliteitscriteria_3_0_voor_uitvoering_en_handhaving_krachtens_de_omgevingswet/nld@2026-06-10;1
landgoedbiotoop	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_d6fcefc2b4da4367a280aaf43d433a46/nld@2026-06-10;2
lange afstand wandelpaden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_a5124d1e13b64900911f30d718250a82/nld@2024-12-18;1
locatie voor windenergie	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_e97e0a1fb9f047dabaad866cb8b1f1c5/nld@2026-06-10;2
locaties voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ed290116bb0741d0b03f0816e1a10d93/nld@2026-06-10;2
Maasvlakte	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_b4c953f24cd9426a827765d43e8cb25f/nld@2024-12-18;1
maatwerkgebied glastuinbouw	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_05867bbf30a544618d29362b39db1d74/nld@2026-06-10;3
molenbiotoop	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_89af270fb74045e79462d69b9f915143/nld@2026-06-10;2
natuurnetwerk Nederland	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_f0664a8512b4405699bee6206d70d742/nld@2026-06-10;3

natuurnetwerk Nederland: bestaande en nieuwe natuur	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_3fcd63a22ad04479b2d33e534f89a7ef/nld@2026-06-10;3
natuurnetwerk Nederland: blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000-gebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_3b580449b1bb434db747f36c930c6912/nld@2026-06-10;2
natuurnetwerk Nederland: Buijtenland van Rhoon	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_6afd6ebcfe9e4a748c1df2aa4362e063/nld@2025-02-17;2
natuurnetwerk Nederland: ecologische verbinding	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_9198fc17356744e99bb31425ea00bb9a/nld@2026-06-10;3
natuurnetwerk Nederland: prioritaire nieuwe natuur	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_0fd38f929d764294be32e1fbfafc5930/nld@2026-06-10;2
natuurnetwerk Nederland: waternatuur	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_4ec65f915a224efca5acabe282b440ad/nld@2024-12-18;1
natuurnetwerk Nederland: zoekgebied natuur	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5c068af3b3824b92b3573803f0bb1a46/nld@2026-06-10;3
Neder-Germaanse Limes, verwachtingenzone	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5385f342c38f4027b0a96fe740fd9fcf/nld@2024-12-18;1
niet-basisnet transportroutes in verband met groepsrisico	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_bb17337848294c5fa7aaae30590ce70e/nld@2026-06-10;2
peilbesluitgebieden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_b39d98ce02ee4afca6692d902548af47/nld@2024-12-18;1
provinciale vaarwegen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_15c31fefed01402ca004085047bea2dc/nld@2026-06-10;3
provinciale vaarwegen, overige delen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_2f6b8d22ceba4879b932fd9ddb9623db/nld@2026-06-10;3
provinciale vaarwegen, vaarstrook	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_866a0438e5b5475884d84d6e003c64be/nld@2026-06-10;3
provinciale vaarwegen, veiligheidsstrook	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_75be341bfa014c428b479f6e43b332d9/nld@2026-06-10;3
provinciale vaarwegen, veiligheidszone	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_de11f1d1abea4f27815797d1ce3ac12b/nld@2026-06-10;3
provinciale wegen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_071b9f57fee14b319c0b0dc7e2c5caaa/nld@2026-06-10;3
recreatief fietsnetwerk	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_30475b602e1a4691a0464d6fa00875e5/nld@2026-06-10;1
recreatietoervaartnet	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5266a0c7b10346b79725a41ab40c5f65/nld@2026-06-10;2
regionale vaarwegen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_90ddf609fa8241f2a9108a7b6015ad21/nld@2026-06-10;3
regionale wateren	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_574865ee7533468ebae89f25b67f13fc/nld@2026-06-10;2
regionale waterkering handhaven (theoretisch) profiel legger	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_c44bb07d3d6b4e8dbc99d635c997d9a0/nld@2026-06-10;2
regionale waterkering klasse I (gemiddelde overschrijdingskans 1/10 jaar)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_a7a7dab244104e4ab543c4b7d5d2b32f/nld@2026-06-10;3
regionale waterkering klasse II (gemiddelde overschrijdingskans 1/30 jaar)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_d844c15220e54d99a7a54c86102d739a/nld@2026-06-10;2
regionale waterkering klasse III (gemiddelde overschrijdingskans 1/100 jaar)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_99d418ded28d4f6690636d8b14512f9a/nld@2026-06-10;3

regionale waterkering klasse IV (gemiddelde overschrijdingskans 1/300 jaar)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_2ba66a52a00b4ffdbcd5085a93d910fd/nld@2026-06-10;2
regionale waterkering klasse IVa (gemiddelde overschrijdingskans 1/500 jaar)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_c14c81661e2a4a4cbcce46c9ad6a4562/nld@2026-06-10;2
regionale waterkering klasse V (gemiddelde overschrijdingskans 1/1000 jaar)	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_aaa20efed9904638a569f4bbef9305d3/nld@2026-06-10;2
regionale waterkeringen	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_9b85d80f83694b5887ef1976d8143a47/nld@2026-06-10;3
risicogebied externe veiligheid Botlek – Vondelingenplaat	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_cd5b33645cbc493b82e7e6110bf45c25/nld@2024-12-18;1
risicogebied externe veiligheid Eemhaven en Distripark	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_d5777bb14a844f288f7b03c98ba13f6d/nld@2024-12-18;1
risicogebied externe veiligheid Europoort en Landtong	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_1122d5ca1c734b7e98938c8e1a46bd99/nld@2024-12-18;1
risicogebied externe veiligheid Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_baa6e911f49d4dabbb3622cda093980b/nld@2024-12-18;1
risicogebied externe veiligheid Waalhaven	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ecf6119452c44aa19eec4dc150c6db90/nld@2024-12-18;1
risicogebied externe veiligheid Zeehavens Dordrecht	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_8186fc30c478423997225726ee74510d/nld@2024-12-18;1
stationsomgeving	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_b5907c6dc42f4622872e9ef1b55e9061/nld@2024-12-18;1
stiltegebieden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_20aaab3fc35a4eaa9d4fdea68909f658/nld@2026-06-10;2
uitzondering veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas risicogebieden externe veiligheid	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5ac7ab6b16c64e57a9a5f935e91d2801/nld@2024-12-18;1
utilitair fietsnetwerk	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_67c8a5ccc0e6415697ed47b1453e28f5/nld@2026-06-10;1
veenweidegebied	/join/id/regdata/pv28/2026/gebiedsaanwijzing_7f2c6206b1c343aca246c727b7978211/nld@2026-06-10;1
veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_b90e9fbb4f8341bbba3674f1a7774823/nld@2024-12-18;1
verplichtingentabel.pdf	/join/id/regdata/pv28/2024/verplichtingentabel/nld@2024-09-24;1
vitale infrastructuur openbare drinkwatervoorziening	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_edb2f377bf644f26a6b39575a62f2322/nld@2024-12-18;1
vrijwaringszone provinciale vaarweg	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_5ddcd593cd9641fe812f1879965a5fca/nld@2026-06-10;3
watergebonden bedrijvengebied	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_411d3e7db379478c96034d23dcb1a01b/nld@2026-06-10;2
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ad5f8905480f4ba4a0a1129ac34a60aa/nld@2026-06-10;2
Waterschap Hollandse Delta	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_32bebaf2bff241a6a61b915910f53ed3/nld@2026-06-10;2
Waterschap Rivierenland	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_58c2c09662c6441ead947695814c6c36/nld@2024-12-18;1
waterwingebieden	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_ebcacf07aa6b43e2a2db3048399a792c/nld@2024-12-18;1

Werelderfgoed Hollandse Waterlinies	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_3fee5df7d751437dbcc2ae1ea586cffc/nld@2024-12-18;1
Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_bfc1d6a3290447939f5ac5fbed339c56/nld@2024-12-18;1
Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, bufferzone	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_501a527426e749959de972b37774a013/nld@2024-12-18;1
Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, kernzone 1	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_b19c014c86fc4cb9b01831d46975fa30/nld@2024-12-18;1
Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes, kernzone 2	/join/id/regdata/pv28/2024/gebiedsaanwijzing_80de84870b7b4b5f80e8d5fef6d38eb0/nld@2024-12-18;1

provincie Zuid-Holland

BIJLAGE III REGELS OVER ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

A Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

A.1 Schadelijke stoffen, mengsels, materialen en producten als bedoeld in artikel 3.22

Als stoffen, mengsels, materialen en producten schadelijk voor de kwaliteit van het grondwater als bedoeld in artikel 3.22 worden aangewezen:

a. acuut toxische stoffen en mengsels als bedoeld in 3.1.1.1, deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsel
b. corrosieve en irriterende stoffen en mengsels als bedoeld in 3.2.1, deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
c. carcinogene stoffen en mengsels, categorie I en II als bedoeld in 3.6.2.1 en 3.6.3.1.1, deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
d. mutagene stoffen en mengsels, categorie I en II als bedoeld in 3.5.2.1 en 3.5.3.1.1, deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
e. reprotoxische stoffen en mengsels, categorie I en II als bedoeld in 3.7.2.1.1 en 3.7.3.1.2, deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
f. stoffen en mengsels met doelorgaan toxische eigenschappen als bedoeld in 3.8.1 en 3.9.1, deel 3, bijlage I, van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
g. hormoonverstorende stoffen en mengsels: stoffen en mengsels met die eigenschappen voor zover aangewezen in EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels of EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen;
h. persistente, organische en verontreinigende stoffen: stoffen, mengsels en voorwerpen als bedoeld in bijlage I tot en met IV van Verordening 2019/10213;
i. gewasbeschermingsmiddelen, biociden, cosmetische producten, geneesmiddelen en diergeneesmiddelen met een eigenschap als bedoeld in de onderdelen b tot en met e;
j. zeer zorgwekkende stoffen als bedoeld in artikel 76, eerste lid, onder e, van verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PbEU 2007, L 136/30);
k. zeer zorgwekkende stoffen;
l. opkomende stoffen;
m. andere producten, voorwerpen en materialen waarvan bekend is of in redelijkheid bekend zou moeten zijn, dat deze een aangewezen stof of mengsel, als bedoeld in de onderdelen a tot en met l, bevat;
n. bodembedreigende stoffen en mengsels anders dan meststoffen.

Aa Activiteiten met betrekking tot het beheren, beperken of ongedaan maken van verontreinigd grondwater

Aa.1 Verontreinigende stoffen in het grondwater

Dit onderdeel bevat de verontreinigende stoffen die van belang zijn bij het beoordelen van de mate van gevaar van een grondwaterverontreiniging voor de grondwaterkwaliteit en het vaststellen van (sanerende) maatregelen. Deze bijlage is gelijk aan bijlage 2 van het beleidskader grondwaterkwaliteit dat als bijlage D is opgenomen bij het Regionaal Waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027.

Aa.1.1 Waarden voor verontreinigende stoffen in het grondwater

Gevaarlijke stof	**Voorkeurswaarde (µg/l)** [1)2)]	**Signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (µg/l)**[3)]
MACRO PARAMETERS		
cyanide (vrij)	5	1500
cyanide (complex)	10	1500
thiocyanaat	-	1500
cyaniden totaal (CN (tot))	10	

Gevaarlijke stof	Voorkeurswaarde (µg/l) [1)2)]	Signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (µg/l)[3)]
ZWARE METALEN[4)]		
antimoon (Sb)	0,15	20
arseen (As)	13,2 (zoet), 18,7 (zout/brak)	60
barium (Ba)	200	625
cadmium (Cd)	0,35	6
kobalt (Co)	20	100
chroom (Cr)	2	30
koper (Cu)	15	75
kwik (Hg)	0,05	0,3
nikkel (Ni)	20	75
lood (Pb)	7,4	75
molybdeen (Mo)	3,6	300
zink (Zn)	65	800
BESTRIJDINGSMIDDELEN[5)]		
som van de bestrijdingsmiddelen	0,5	
Organochloorbestrijdingsmiddelen		
endosulfan	0,1	5
HCH-verbindingen (som)[6)]		1
DDT (incl. DDD en DDE)	0,1	0,01
drins (som)[7)]		0,1
heptachloor	0,1	0,3
Heptachloorepoxide (som)[6)]	0,1	3
Chloordaan (som)[7)]	0,1	0,2
Organotinbestrijdingsmiddelen		
organotinverbindingen (som)[6)]	0,1	0,7
triazines/triazinonen/aniliden		
atrazine	0,1	150
chloorfenoxyherbiciden		
2-methyl-4-chloorfenoxy-azijnzuur (MCPA)	0,1	50

Gevaarlijke stof	Voorkeurswaarde (µg/l) [1)2)]	Signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (µg/l)[3)]
chloorfenolen		
Trichloorfenolen[6)]	0,1	10
Tetrachloorfenol[6)]	0,1	10
Pentachloorfenol[6)]	0,1	3
diversen		
carbaryl	0,1	60
carbofuran	0,1	100
Overige bestrijdingsmiddelen	0,1	
OLIE		
minerale olie[7)]	200	600
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN (PAK's)		
naftaleen	0,1	70
anthraceen	0,02	5
fenanthreen	0,02	5
cryseen	0,02	0,2
fluorantheen	∑ 0,1	1
benzo(a)anthraceen	∑ 0,1	0,5
benzo(k)fluorantheen	∑ 0,1	0,05
benzo(a)pyreen	∑ 0,1	0,05
benzo(ghi)peryleen	∑ 0,1	0,05
indeno(l23cd)pyreen	∑ 0,1	0,05
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN		
gechloreerde koolwaterstoffen		
monochlooretheen (vinylchoride)	0,01	5
dichloormethaan	0,01	1000
1,1-dichloorethaan	7	900
1,2-dichloorethaan	7	400
1,1-dichlooretheen	0,01	10
1,2-dichlooretheen (som)[6)]	0,01	20

Gevaarlijke stof	Voorkeurswaarde (µg/l) [1)2)]	Signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (µg/l)[3)]
dichloorpropanen (som)[6)]	0,8	80
Trichloormethaan (chloroform)	6	400
1,1,1-trichloorethaan	0,01	300
1,1,2-trichloorethaan	0,01	130
trichlooretheen (Tri)	0,5	500
tetrachloormethaan (Tetra)	0,01	10
tetrachlooretheen (Per)	0,5	40
chloorbenzenen		
Monochloorbenzeen	7	180
Dichloorbenzenen (som)[6)]	3	50
Trichloorbenzenen (som)[6)]	0,01	10
Tetrachloorbenzenen (som)[6)]	0,01	2,5
Pentachloorbenzenen	0,003	1
Hexachloorbenzeen	0,00009	0,5
chloorfenolen		
monochloorfenolen (som)[6)]	0,3	100
dichloorfenolen	0,5	30
Overige chloorfenolen	0,1	
Polychloorbifenylen (PCB's)		
PCB's (som 7)	0,01	0,01
Overige gechloreerde koolwaterstoffen		
monochlooranilinen (som)	-	30
chloornaftaleen (som)	-	6
Overige organische halogeenverbindingen		
tribroommethaan (bromoform)	-	630
trihalomethanen (THM's)[8)]	2	
adsorbeerbare organische halogeenverbindingen (AOX)	30 [9)]	
MONOCYCLISCHE AROMATISCHE VERBINDINGEN		

Gevaarlijke stof	Voorkeurswaarde (µg/l) [1)2)]	Signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (µg/l)[3)]
benzeen	0,2	30
ethylbenzeen	4	150
tolueen	7	1000
xylenen (som)[7)]	0,2	70
styreen (vinylbenzeen)	6	300
fenol	0,2	2000
cresolen (som)[7)]	0,2	200
pyridine	0,5	30
atechol(o-dihydroxybenzeen)	0,2	
resorcinol(m-dihydroxybenzeen)	0,2	
hydrochinon(p-dihydroxybenzeen)	0,2	
OVERIGE ORGANISCHE VERBINDINGEN		
N-nitrosodimethylamine (NDMA)[10)]	12 ng/l	
Cyclohexanon	0,5	15000
Ftalaten (som)	0,5	5
Tetrahydrofuran	0,5	300
Tetrahydrothiofeen	0,5	5000
OVERIGE ANTROPOGENE STOFFEN		
PFOS[11)]	9,9 ng/l ($C_{dw,\ max}$), 1,0x10^6 ng/l ($HC_{50,\ direct}$)	2,7x10^3 ng/l (MTR)
PFOA[11)]	20 ng/l ($C_{dw,\ max}$), 7,0x10^6 ng/l ($HC_{50,\ direct}$)	8,6x10^3 ng/l (MTR)
GenX[11)]	330 ng/l ($C_{dw,\ max}$), 1,6x10^7 ng/l ($HC_{50,\ direct}$)	60x10^3 ng/l (MTR)

1) De voorkeurswaarde geeft de grens aan waarboven er sprake is van verontreiniging van het grondwater. De voorkeurswaarde is gelijk aan de omgevingswaarde, bedoeld in bijlage IV van het Besluit kwaliteit leefomgeving en anders de toetsingswaarde voor het te infiltreren water, bedoeld in bijlage XIX van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Bij het ontbreken van een omgevingswaarde of toetsingswaarde is de standaardwaarde voor grondwater, bedoeld in bijlage XVIIIa van het Besluit kwaliteit leefomgeving leidend. Als er ook geen standaardwaarde voor grondwater aanwezig is, geldt de signaleringswaarde zoals opgenomen in bijlage 2 en 3 van het protocol "monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW".

2) Het gaat om de opgeloste hoeveelheid, tenzij anders aangegeven.

3) De signaleringsparameter beoordelen grondwatersanering is gelijk aan de signaleringsparameter grondwatersanering zoals opgenomen in bijlage Vd van het Besluit kwaliteit leefomgeving of als niet aanwezig de door het RIVM afgeleide Indicatieve Niveaus van Ernstige Verontreiniging (INEV's).

4) Als de landelijke of lokale achtergrondconcentratie hoger is dan de voorkeurswaarde mag hiervoor gecorrigeerd worden. Als landelijke achtergrondconcentratie voor ondiep grondwater (< 10 m) kan de streefwaarde voor ondiep grondwater zoals opgenomen in tabel 1 van bijlage 1 van de Circulaire Bodemsanering (Stcrt. 2013, 16675) gebruikt worden.

5) Voor afbraakproducten van gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt onderscheid gemaakt op basis van humaantoxicologische relevantie. De Europese milieukwaliteitseis voor water van 0,1 µg/l geldt alleen voor humaantoxicologisch relevante afbraakproducten.

6) Deze stoffen maken onderdeel uit van een somparameter. Op de samenstelling van de somparameters zijn de regels krachtens artikel 25g, negende lid, onder j., van het Besluit bodemkwaliteit van toepassing.

[7] De definitie van minerale olie wordt beschreven bij de analysenorm. Als sprake is van verontreiniging met mengsels (bijvoorbeeld benzine of huisbrandolie) dan dient naast het alkaangehalte ook het gehalte aan aromatische of polycyclische aromatische koolwaterstoffen te worden bepaald. Met deze somparameter is om praktische redenen volstaan. Nadere toxicologische en chemische differentiatie wordt bestudeerd.

[8] THM te bepalen als som van de concentraties van chloroform, broomdichloormethaan, dibroomchloormethaan en bromoform. Als een transportchloring wordt toegepast, is het toegestane maximum 70 µg/l.

[9] Als een transportchloring wordt toegepast, is het toegestane maximum 100 µg/l.

[10] Deze stof kan worden gevormd uit de precursor DMS (N,N, dimethylsulfamide; metaboliet gewasbeschermingsmiddel tolylfluanide) en het gebruik van ozon tijdens de zuivering. Ozon wordt tijdens de zuivering van grondwater niet toegepast. NDMA wordt in drinkwater alleen gemeten als er aanleiding toe is.

[11] Voor PFOS, PFOA en GenX is aangesloten bij de door het RIVM afgeleide risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van interventiewaarden (Memo van RIVM aan IenW, 29 april 2021). Als voorkeurswaarde is voor water bestemd voor menselijke consumptie (in grondwaterbeschermingsgebied) gebruik gemaakt van de in tabel 4.2 van de memo opgenomen $C_{dw,max}$ en voor grondwaterafhankelijke natuur is de voorkeurswaarde gelijk aan de in tabel 4.2 van de memo opgenomen $HC_{50,\ direct}$. De signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering is gelijk aan de in tabel 4.2 van de memo opgenomen MTR.

Aa.1.2 Families en groepen van verontreinigende stoffen in het grondwater

Voor alle groepen of families van verontreinigende stoffen die opgenomen zijn in onderdeel Aa.1.2 geldt voor elke individuele stof als voorkeurswaarde 0,1 µg/l tenzij er voor die stof in onderdeel Aa.1.1 een voorkeurswaarde is opgenomen.

nr.	Families en groepen van gevaarlijke stoffen
1	Organische halogeenverbindingen en stoffen waaruit die verbindingen kunnen ontstaan
2	Organische fosforverbindingen
3	Organische tinverbindingen
4	Stoffen die een kankerverwekkende, mutagene of teratogene werking hebben
5	Minerale oliën en koolwaterstoffen
6	Cyaniden
7	De volgende metalloïden en metalen en verbindingen daarvan: Kwik; Cadmium; Lood; Arsenicum; Antimoon; Tin; Beryllium; Uranium; Thallium; Tellurium; Zilver.
8	De volgende metalloïden en metalen en verbindingen daarvan: Zink; Koper; Nikkel; Chroom; Selenium; Molybdeen; Borium; Vanadium; Kobalt; Barium; Titaan.
9	Biociden en derivaten daarvan, die niet onder de families en groepen van stoffen, bedoeld onder 1 tot en met 7 vallen.

Aa.2 Methoden bij de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit als bedoeld in artikel 3.126

Aa.2.1 Methode algemene grondwaterkwaliteit

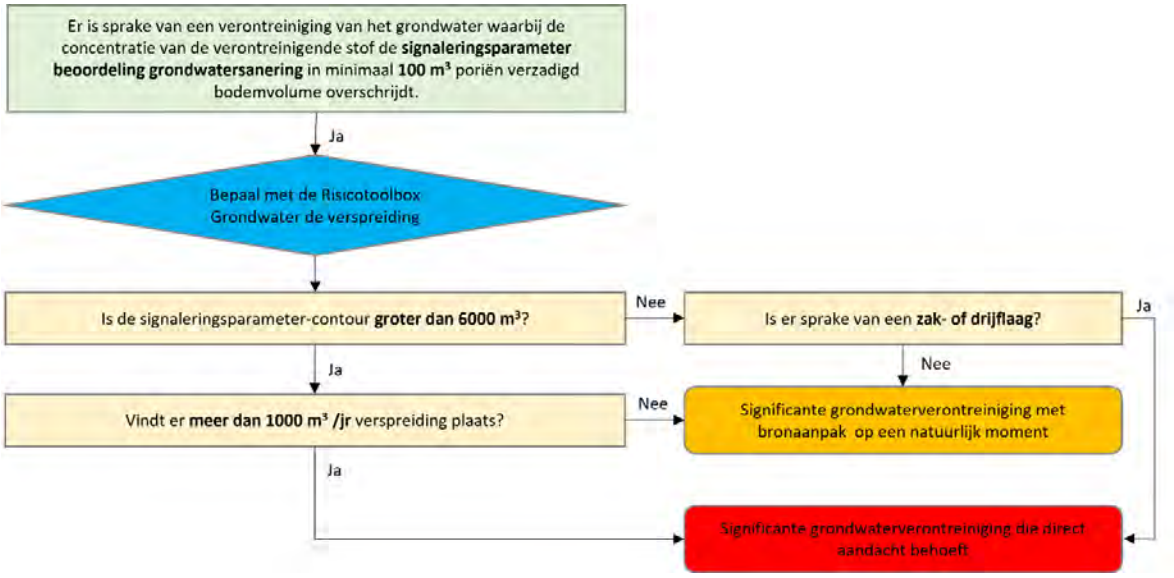

Aa.2.2 Methode krw-oppervlaktewaterlichaam

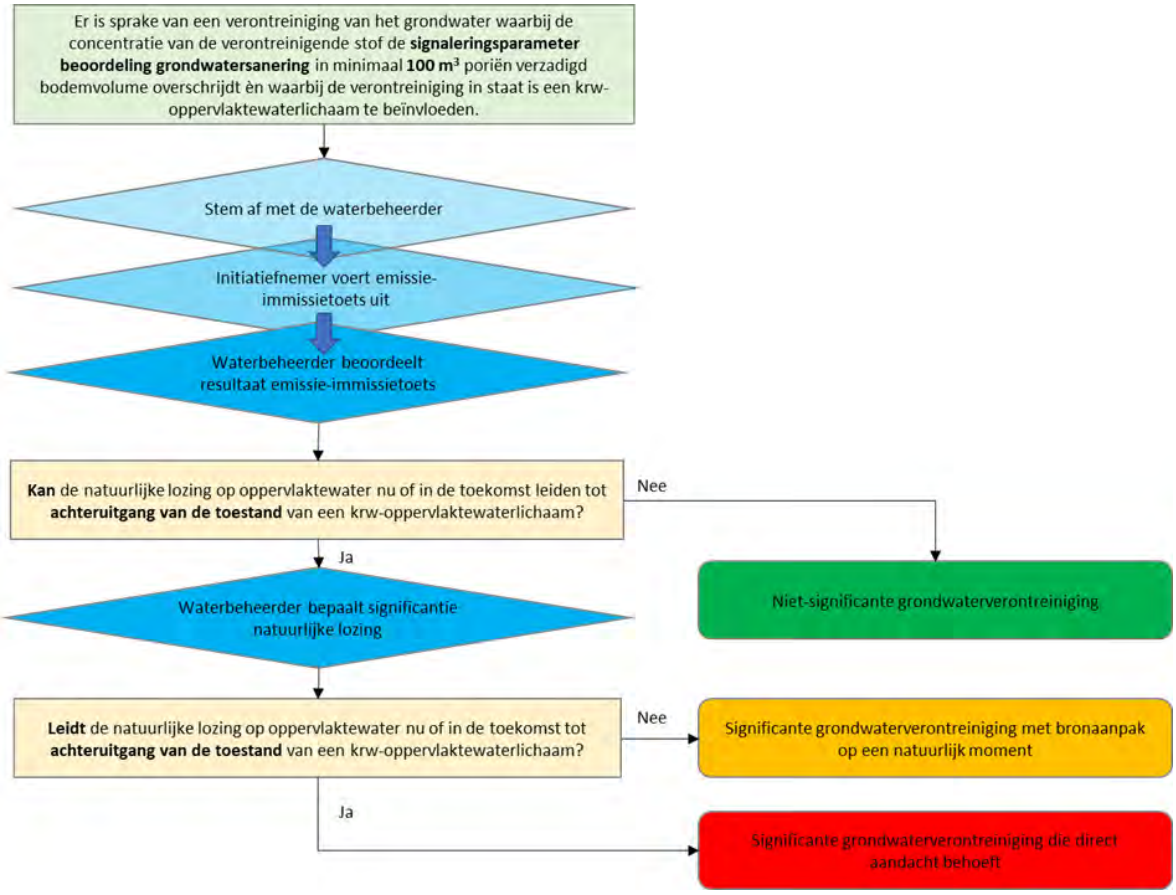

Aa.2.3 Methode water bestemd voor menselijke consumptie

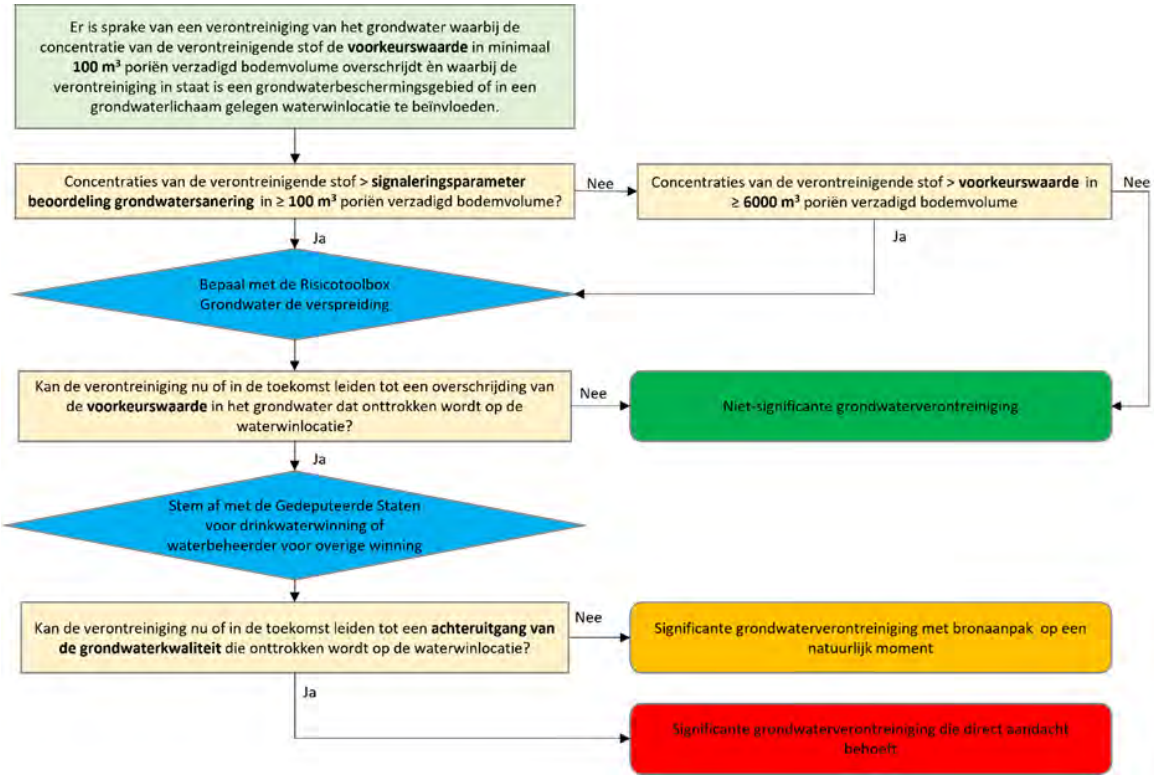

Aa.2.4 Methode grondwaterafhankelijke natuur

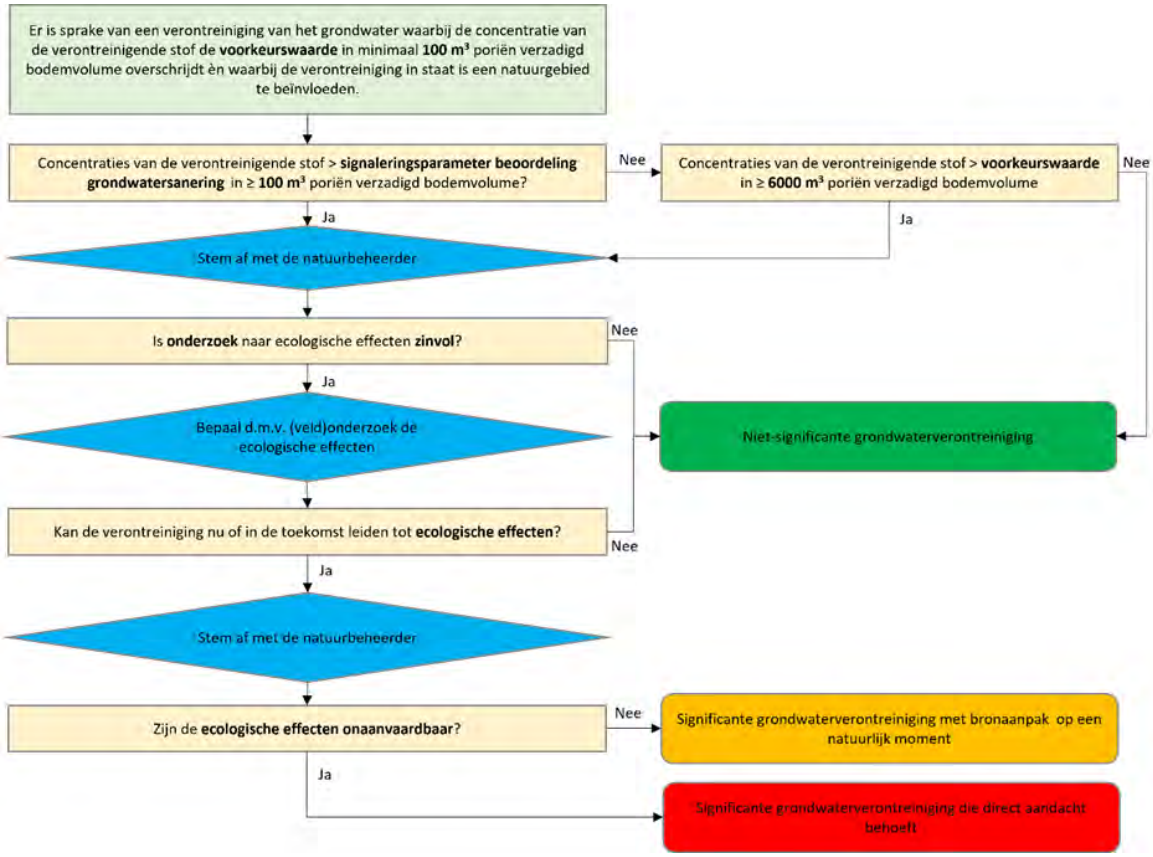

B

[Gereserveerd]

C Activiteiten die de natuur betreffen

C.1 Aangewezen soorten behorend bij artikel 3.189, eerste lid

Als soorten als bedoeld in artikel 3.189, eerste lid, worden aangewezen de volgende soorten:

- Aardmuis;
- Bastaardkikker;
- Bosmuis;
- Bruine kikker;
- Bunzing;
- Dwergmuis;
- Dwergspitsmuis;
- Egel;
- Gewone bosspitsmuis;
- Gewone pad;
- Haas;
- Hermelijn;
- Huisspitsmuis;
- Kleine watersalamander;
- Konijn;
- Meerkikker;
- Ree;
- Rosse woelmuis;
- Veldmuis;
- Vos;

- Wezel;
- Woelrat.

D Wateronttrekkingsactiviteiten voor industriële toepassingen van meer dan 150.000 m3/jaar of voor de openbare drinkwatervoorziening

D.1 Parameters en frequentie

Parameter	Afkorting	Frequentie
Zuurgraad	pH	Vierwekelijks
Opgelost zuurstof	O_2	Vierwekelijks
Totaal organisch koolstof	TOC	Vierwekelijks
Bicarbonaat	HCO_3	Vierwekelijks
Nitriet	NO_2	Vierwekelijks
Nitraat	NO_3	Vierwekelijks
Ammonium	NH_4	Vierwekelijks
Totaal fosfaat	Totaal P	Vierwekelijks
Fluoride	F	Driemaandelijks
Chloride	Cl	Vierwekelijks
Sulfaat	SO_4	Driemaandelijks
Natrium	Na	Driemaandelijks
IJzer	Fe	Driemaandelijks
Mangaan	Mn	Driemaandelijks
Chroom	Cr	Driemaandelijks
Lood	Pb	Driemaandelijks
Koper	Cu	Driemaandelijks
Zink	Zn	Driemaandelijks
Cadmium	Ca	Driemaandelijks
Arseen	As	Driemaandelijks
Cyanide	CN	Driemaandelijks
Minerale olie		Vierwekelijks
Adsorbeerbaar organisch halogeen	AOX	Vierwekelijks
Vluchtig organisch gebonden chloor	VOC	Vierwekelijks
Vluchtige aromaten		Vierwekelijks
Polycyclische aromaten	PAK	Driemaandelijks
Fenolen		Driemaandelijks

BIJLAGE IV GEGEVENS EN BESCHEIDEN

A Aanvullende algemene gegevens en bescheiden voor een aanvraag om een omgevingsvergunning, een maatwerkvoorschrift en een verzoek om een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 3.1, 3.2 en 3.9, derde lid

De gegevens en bescheiden die in aanvulling op de afdelingen 7.1 en 7.2 en paragraaf 7.5.2 van de Omgevingsregeling worden verstrekt voor de aanvraag om een besluit als bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2 en 3.9, derde lid zijn:

a. de gewenste startdatum van de activiteit;
b. de verwachte duur van de activiteit;
c. de naam, het adres- en woonplaatsgegevens van de aanvrager;
d. als de aanvraag wordt gedaan door een gemachtigde wordt bij de aanvraag de ondertekende machtiging bijgevoegd.

B Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning of maatwerkvoorschrift per activiteit

B.1 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor stiltegebiedactiviteiten als bedoeld in artikel 3.15

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 3.15, worden de volgende aanvullende gegevens en bescheiden verstrekt:

a. bij de beschrijving van de activiteit, bedoeld in artikel 7.3 van de Omgevingsregeling, wordt ook begrepen gegevens over constructie, afmetingen en het gebruik van installaties of andere werken;
b. bij de beschrijving van de activiteit, bedoeld in artikel 7.3 van de Omgevingsregeling, wordt ook begrepen één of meer kaarten op een zodanige schaal dat een duidelijk beeld wordt verkregen van de plaats waar de gedraging zal plaatsvinden;
c. de reden en noodzaak van de voorgenomen activiteit;
d. de periode in dagen en tijdstippen waarop de activiteit zal plaatsvinden.
e. een aanduiding of schatting van de geluidshinder in het gebied;
f. de mogelijkheden om geluidshinder te voorkomen of te beperken;
g. een gemotiveerd antwoord op de vraag of tegemoet kan worden gekomen aan het belang dat beschermd wordt met de bepalingen op basis waarvan de aanvraag om een omgevingsvergunning wordt gedaan.

B.2 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor het verrichten van activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden als bedoeld in artikel 3.23

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 3.23, worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:

a. de naam, adres- en woonplaatsgegevens van de eigenaar van de locatie waarop de activiteit plaatsvindt;
b. als de aanvrager niet de eigenaar van de locatie is, bewijs van toestemming van de eigenaar voor het verrichten van de activiteit;
c. een situatietekening waarop de milieubelastende activiteit is aangegeven;
d. in het geval van een ingreep in of op de bodem een tekening met een dwarsdoorsnede van de ingreep;
e. een beschrijving van de te verrichten milieubelastende activiteit, waaronder:
    - 1°. de omvang;
    - 2°. de aard, samenstelling en hoeveelheid van de te gebruiken materialen;
    - 3°. de constructive;
    - 4°. het gebruik van installaties of andere werken;
    - 5°. het oogmerk van de te verrichten milieubelastende activiteit.
f. als schadelijke stoffen op of in de bodem worden gebracht, een beschrijving van deze stoffen (soort, vorm, de wijze van opslag, de hoeveelheid);
g. een beschrijving van de maatregelen die genomen worden om verontreiniging van de bodem en het grondwater tegen te gaan;
h. een beschrijving van de alternatieven die zijn onderzocht en een onderbouwing van de gekozen werkwijze.

B.3 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor het saneren van de bodem in grondwaterbeschermingsgebieden als bedoeld in artikel 3.23

Voor zover het gaat om een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 3.23 worden naast de gegevens bedoeld in B.2. van deze bijlage de volgende gegevens verstrekt:

a. de onderzoeken, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. de keuze voor een van de saneringsaanpakken, bedoeld in artikel 3.115;
c. in geval van een saneringsaanpak als bedoeld in artikel 3.115, tweede lid, onder a: een omschrijving van de saneringsaanpak, waaronder in ieder geval:
    - 1°. gegevens over de ontgraving aangeduid op een kaart en op een dwarsprofiel;
    - 2°. het bodemvolume waarin de werkzaamheden plaatsvinden;
    - 3°. de hoeveelheid af te voeren grond per kwaliteitsklasse als bedoeld in artikel 25d van het Besluit bodemkwaliteit in kubieke meter; en
    - 4°. een aanduiding van de waarde voor de bodemfunctieklasse;
d. als de bodem is verontreinigd met vluchtige stoffen een omschrijving van de maatregelen om uitdamping van vluchtige stoffen tegen te gaan, bedoeld in artikel 4.1245 van het Besluit activiteiten leefomgeving; en
e. als afvalwater wordt geloosd: de lozingsroutes.

B.4 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor een grondwatersanering als bedoeld in artikel 3.133

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 3.135 worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de resultaten van voorafgaand bodemonderzoek, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. een beschrijving van de effecten die met de saneringsaanpak wordt beoogd, waaronder mede begrepen een nadere beschrijving van de kwaliteit van het grondwater die met de grondwatersanering zal worden bereikt, waarbij een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft als bedoeld in artikel 3.131, onder c, wordt weggenomen;
c. de keuze voor de saneringsaanpak, waarbij aangetoond wordt dat de gekozen saneringsaanpak leidt tot het beheren, beperken of ongedaan maken van verontreiniging van het grondwater;
d. omschrijving van de werkzaamheden, waaronder ten minste het maximale volume van de bodem en het grondwater waarin de werkzaamheden plaatsvinden en de maximale hoeveelheid te onttrekken grondwater;
e. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de grondwatersanering te voorkomen of te beperken;
f. als afvalwater wordt geloosd: de lozingsroutes; en
g. de naam van de milieukundig begeleider.

B.5

[Vervallen]
.

B.6 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor activiteiten op of rond gesloten stortplaatsen als bedoeld in artikel 3.152

Voor zover het gaat om een aanvraag als bedoeld in artikel 3.152, worden de volgende aanvullende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de effecten van de activiteit op de nazorg en de nazorgvoorzieningen;
b. hoe de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen kan worden verzekerd;
c. hoe aantasting van de nazorgvoorzieningen zal worden voorkomen; en
d. welke andere maatregelen zullen worden genomen om te voorkomen dat uitvoering van de nazorg wordt of kan worden belemmerd.

B.7 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale vaarweg als bedoeld in artikel 3.161

1. Wanneer het gaat om de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 3.7.2, worden aanvullend de volgende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt
a. de uitvoeringsplanning van de activiteit;
b. aanduiding van de betrokken provinciale vaarwegen;
c. aanduiding van betrokken bruggen of sluizen;
d. aanduiding van eventuele verkeersbelemmeringen;
e. aanduiding van het soort werk en aantal of afmetingen van de constructie(s);
f. type, naam en afmetingen van de vaartuig(en);
g. van belang zijnde kadastrale gegevens, zoals het kadastrale registratienummer; en
h. situatie- of constructietekeningen van de werken.

2. De vereisten onder A, onder a en b van deze bijlage, zijn niet van toepassing bij de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 3.7.2.

B.8 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden aanvraag omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale weg als bedoeld in artikel 3.174

1. het gaat om de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 3.8.2, worden aanvullend de volgende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt
a. de uitvoeringsplanning van de activiteit;
b. aanduiding van de betrokken provinciale wegen;
c. aanduiding van betrokken bruggen of sluizen;
d. aanduiding van eventuele verkeersbelemmeringen;
e. aanduiding van het soort werk en aantal of afmetingen van constructie(s);
f. van belang zijnde kadastrale gegevens, zoals het kadastrale registratienummer; en
g. situatie- of constructietekeningen.
2. De vereisten onder A, onder a en b van deze bijlage, zijn niet van toepassing bij de aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in paragraaf 3.8.2.

B.9 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij aanvraag maatwerkvoorschrift voor het vellen van houtopstanden als bedoeld in artikel 3.199

In aanvulling op artikel 3.2 worden bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 3.194 de volgende bescheiden en gegevens verstrekt:
a. een overzicht en kaart van de kadastrale percelen en oppervlakten van de te vellen of gevelde houtopstanden waarvoor het maatwerkvoorschrift wordt aangevraagd;
b. een specificatie van:
    - 1˚. het aantal te vellen of gevelde bomen;
    - 2˚. de soortaanduiding van de bomen;
    - 3˚. de leeftijd van de bomen;
c. als sprake is van rijbeplanting: de onderlinge plantafstand in de rij in meters;
d. een overzicht en kaart van de kadastrale percelen en oppervlakten van de herplantlocatie(s);
e. een omschrijving van de bosbouwkundige kwaliteit van de her te planten houtopstand (boomsoorten, samenstelling);
f. een plan hoe aan de plicht tot herbeplanting, bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldaan wordt met ten minste de volgende gegevens:
    - 1˚. de oppervlakte van de herbeplante houtopstand in m^2;
    - 2˚. een specificatie van:
        i. het aantal te herbeplanten bomen;
        ii. de soortaanduiding van de te herbeplanten bomen;
        iii. de kwaliteit van de te herbeplanten bomen; en
    - 3˚. een toelichting over de geplande uitvoering van de herplanting;
g. een ondertekende verklaring dat de andere grond, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving:
    - 1˚. onbeplant is en vrij is van een herbeplantingsplicht als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
    - 2˚. vrij is van (natuur)compensatieverplichtingen; en
    - 3˚. geen wettelijke doelstelling kent die aan de herbeplanting in de weg staat;
h. een onderbouwing waarom de compensatie in areaal, kwaliteit en samenhang overeenkomt met de te vellen houtopstand; en
i. een ecologisch onderzoeksrapport, als er sprake is van effecten op beschermde natuurwaarden.

C Algemene gegevens melding of het voldoen aan een andere informatieverplichting als bedoeld in artikel 3.3 en 3.4

De volgende algemene gegevens worden verstrekt:
a. de aanduiding van de activiteit;
b. de geplande startdatum van de activiteit;
c. de verwachte duur van de activiteit;
d. de naam, het adres- en woonplaatsgegevens en telefoonnummer van degene die de activiteit verricht;
e. de plaatsnaam, het adres, de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
f. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
g. als de activiteit waarvoor de gegevens worden verstrekt, wordt verricht door of namens een rechtspersoon of natuurlijke persoon in het kader van het voeren van een onderneming of het uitoefenen

van een zelfstandig beroep: het e-mailadres van degene die de gegevens verstrekt respectievelijk de gemachtigde;
h. als de gegevens worden verstrekt door een gemachtigde: naam, adres, telefoonnummer en woonplaats van de gemachtigde;
i. als sprake is van een gemachtigde, wordt bij de verstrekking van de gegevens de ondertekende machtiging bijgevoegd; en
j. de dagtekening.

D Gegevens en bescheiden per activiteit bij een melding of het voldoen aan een andere informatieverplichting

D.1 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een melding voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied als bedoeld in artikel 3.24

Wanneer het gaat om een melding als bedoeld in artikel 3.24, worden aanvullend de volgende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de naam, adres- en woonplaatsgegevens van de eigenaar van de locatie waarop de activiteit plaatsvindt;
b. als de aanvrager niet de eigenaar van de locatie is, bewijs van toestemming van de eigenaar voor het verrichten van de activiteit;
c. een situatietekening waarop de milieubelastende activiteit is aangegeven; en
d. een omschrijving van de milieubelastende activiteit waarvoor een melding wordt gedaan met een vermelding van de diepte van de ingreep ten opzichte van het maaiveld.

D.2 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een informatieverplichting voor een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit als bedoeld in artikel 3.132

Wanneer het gaat om een informatieverplichting als bedoeld in artikel 3.132, worden gegevens verstrekt over:
a. de resultaten van het voorafgaand bodemonderzoek, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. de naam en het adres van degene die de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit heeft verricht;
c. een onderbouwing van de daarbij toegepaste methode(n), bedoeld in artikel 3.126, tweede lid;
d. de uitkomst van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in artikel 3.131;

D.2a Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een melding voor een grondwatersanering als bedoeld in artikel 3.137

Wanneer het gaat om een melding als bedoeld in artikel 3.137, worden aanvullend de volgende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:
a. de resultaten van voorafgaand bodemonderzoek, bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
b. de keuze voor de saneringsaanpak, waarbij aangetoond wordt dat de gekozen saneringsaanpak leidt tot het beheren, beperken of ongedaan maken van verontreiniging van het grondwater;
c. een omschrijving van de werkzaamheden, waaronder ten minste het maximale volume van de bodem en het grondwater waarin de werkzaamheden plaatsvinden en de maximale hoeveelheid te onttrekken grondwater;
d. een beschrijving van de maatregelen of voorzieningen die zijn of worden getroffen om de negatieve gevolgen van de grondwatersanering te voorkomen of te beperken; en
e. als afvalwater wordt geloosd: de lozingsroutes.

D.3 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een informatieverplichting voor een grondwatersanering als bedoeld in artikel 3.138

Wanneer het gaat om een informatieverplichting als bedoeld in artikel 3.138, worden gegevens verstrekt over:
a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht; en
b. de verwachte datum van het begin van de activiteit.

D.4 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een informatieverplichting voor een grondwatersanering als bedoeld in artikel 3.139

Wanneer het gaat om een informatieverplichting als bedoeld in artikel 3.139, worden gegevens verstrekt over:
a. de naam en het adres van degene die de werkzaamheden gaat verrichten;
b. de naam en het adres van de onderneming die de milieukundige begeleiding gaat verrichten; en

c. de naam van de natuurlijke persoon die de milieukundige begeleiding gaat verrichten.

D.4a Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een melding voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een provinciale weg als bedoeld in artikel 3.174a

[Gereserveerd]

D.5 Aanvullende specifieke gegevens en bescheiden bij een melding voor het vellen van houtopstanden als bedoeld in artikel 3.196

Wanneer het gaat om een melding als bedoeld in artikel 3.196, worden aanvullend de volgende specifieke gegevens en bescheiden verstrekt:

a. een toelichting waarom het vellen van de houtopstand nodig is;
b. de oppervlakte van de te kappen houtopstand in vierkante meters;
c. een specificatie van:
    - 1°. het aantal te kappen bomen;
    - 2°. de soortaanduiding van de bomen; en
    - 3°. de leeftijd van de bomen;
d. als sprake is van rijbeplanting: de onderlinge plantafstand in de rij in meters;
e. een plan hoe aan de plicht tot herbeplanting, bedoeld in artikel 11.129 van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldaan wordt met ten minste de volgende gegevens:
    - 1°. de oppervlakte van de herbeplante houtopstand in m^2;
    - 2°. een specificatie van:
        i. het aantal herbeplante bomen;
        ii. de soortaanduiding van de herbeplante bomen; en
        iii. de kwaliteit van de herbeplante bomen; en
    - 3°. Een toelichting over geplande uitvoering van de herplanting; en
f. als herbeplanting op andere grond dan de grond, bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving gewenst is:
    - 1°. een afschrift van een gesteld maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 11.130 van het Besluit activiteiten leefomgeving; of
    - 2°. een afschrift van een aanvraag om een maatwerkvoorschrift als bedoeld in artikel 11.130 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

E Gegevens en bescheiden ongewone voorvallen als bedoeld in de artikelen 3.26, 3.125, 3.154, 3.163, 3.176

De gegevens en bescheiden die aan gedeputeerde staten of anderen worden verstrekt als bedoeld in de artikelen 3.26, 3.123, 3.154, 3.163 en 3.176 zijn:

a. informatie over de oorzaken van het ongewoon voorval en de omstandigheden waaronder het ongewoon voorval zich heeft voorgedaan;
b. informatie over de vrijgekomen stoffen en hun eigenschappen;
c. andere gegevens die nodig zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor de fysieke leefomgeving te kunnen inschatten; en
d. informatie over de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de nadelige gevolgen van het ongewoon voorval te voorkomen, bedoeld in artikel 19.1, eerste lid, van de Omgevingswet.

F Gegevens en bescheiden bij het verrichten van een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 3.10

Als een gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 3.10 gaat worden getroffen worden de gegevens verstrekt waaruit blijkt dat met de gelijkwaardige maatregel ten minste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd.

BIJLAGE V NADERE REGELS OVER ONDERHOUDSPLICHTEN

[Gereserveerd]

BIJLAGE VI NADERE REGELS OVER OMGEVINGSWAARDEN

A Veiligheid regionale waterkeringen

Omhangbepaling artikel 2 uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen

Dit onderdeel van deze bijlage wordt gevormd door artikel 2 van het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014, dat na inwerkingtreding van deze omgevingsverordening berust op artikel 5.1 van het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in samenhang met artikel 5.4, tweede lid.

B Kans op overstroming regionale wateren

B.1 Regels als bedoeld in artikel 5.6, tweede lid

Omhangbepaling nadere voorschriften toepassing normen waterkwantiteit

Dit onderdeel van deze bijlage wordt gevormd door:
a. de nadere voorschriften toepassing normen waterkwantiteit voor Greenport Boskoop;
b. het nadere voorschrift toepassing normen waterkwantiteit Commandeurspolder;
c. het nadere voorschrift toepassing normen waterkwantiteit Schieveen Oost;
d. de nadere voorschriften toepassing normen waterkwantiteit voor de Uiteindsche- en Middelpolder, de Verenigde Bloklandse- en Korteraarsepolder, de Polder Nieuwkoop te Nieuwkoop, de Voorofse Polder te Boskoop, de Polder Reeuwijk-West te Bodegraven-Reeuwijk;

die na inwerkingtreding van deze omgevingsverordening berusten op artikel 5.2 van het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in samenhang met artikel 5.6, tweede lid.

B.2 Tijdstip als bedoeld in artikel 5.10, tweede lid

[Gereserveerd]

BIJLAGE VII REGELS OVER TOEDELING SPECIFIEKE TAKEN

A Vaarwegbeheer

A.1 Lijst als bedoeld in artikel 6.3 - provinciale vaarwegen in beheer bij gedeputeerde staten

Vw. nr.	Vaarweg	Belast met de uitvoering van het beheer	type
A-1	Delftse Schie	gedeputeerde staten	
	Rijn-Schiekanaal	gedeputeerde staten	
	Haagse Trekvliet	gedeputeerde staten	
	[vanaf Rijn-Schiekanaal tot toegang Binckhorsthaven]		
A-2	Rijn-Schiekanaal	gedeputeerde staten	
	[vanaf Haagse Trekvliet tot Korte Vlietkanaal, inclusief Sluis Leidschendam]		
A-3	Korte Vlietkanaal	gedeputeerde staten	
	Rijn	gedeputeerde staten	
	[vanaf Korte Vlietkanaal tot Additioneel kanaal]		
	Additioneel kanaal	gedeputeerde staten	
	Katwijkskanaal	gedeputeerde staten	
A-4	Rijn-Schiekanaal	gedeputeerde staten	
	[Korte Vlietkanaal - Zijl, inclusief Leidse Trekvliet tot de Trekvlietbrug]		
	Oude Rijn	gedeputeerde staten	
	[vanaf Zijl tot Heimanswetering]		
A-5	Zijl	gedeputeerde staten	
	Vaarroute door Kagerplassen	gedeputeerde staten	
	[via 's-Gravenwater tot aan de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder]		
A-6	Oude Rijn	gedeputeerde staten	
	[vanaf kruising Gouwe/Aarkanaal tot Heimanswetering]		
	Heimanswetering, Woudwetering en Paddegat	gedeputeerde staten	
	Vaarroute door Braassemermeer	gedeputeerde staten	
	Oude Wetering	gedeputeerde staten	
A-7	Aarkanaal	gedeputeerde staten	
A-8	Oude Rijn	gedeputeerde staten	

Vw. nr.	Vaarweg	Belast met de uitvoering van het beheer	type
	[vanaf kruising Gouwe/Aarkanaal tot grens provincie Utrecht]		
A-9	Gouwe en Gouwekanaal	gedeputeerde staten	
	[inclusief Julianasluis, Voorhaven en de toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Hollandse IJssel]		
A-10	Merwedekanaal (voor zover gelegen in de provincie Zuid-Holland)	gedeputeerde staten	
	[inclusief de Grote Merwedesluis en Begraafplaatssluis en toegangsgeul vanuit Rijkvaarwater Merwede]		
	Verbindingskanaal	gedeputeerde staten	
	[tussen het Merwedekanaal en de Linge te Arkel (inclusief de Arkelse Damsluis)]		
A-11	Amstel (voor zover gelegen in provincie Zuid-Holland)	gedeputeerde staten Noord-Holland	

A.2 Lijst als bedoeld in artikel 6.4 - regionale vaarwegen in beheer bij een ander bestuursorgaan dan gedeputeerde staten

Vw. nr.	Vaarweg	Belast met de uitvoering van het beheer	type
A-12	Grecht (voor zover gelegen in provincie Zuid-Holland)	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Beheer in vrij medebewind
	[inclusief sluis Woerdense Verlaat]		
	Grecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	Beheer in vrij medebewind
	[vanaf sluis Woerdense Verlaat tot Kollenbrug]		
A-13	Sluis Bodegraven	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Beheer in vrij medebewind
A-14	Linge (voor zover gelegen binnen de provincie)	Waterschap Rivierenland	Beheer in vrij medebewind
	[tot Verbindingskanaal]		
A-15	Kanaal van Steenenhoek	Waterschap Rivierenland	Beheer in vrij medebewind
	[inclusief de Steenenhoekse Kanaalsluis en toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Merwede]		
A-16	Sluis Middelkade te Alblasserdam	Waterschap Rivierenland	Beheer in vrij medebewind
A-17	Rotte	Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	Beheer in vrij medebewind
	[vanaf de Viersprong tot Zevenhuizer Verlaat]		

Vw. nr.	Vaarweg	Belast met de uitvoering van het beheer	type
A-18	Hennipsloot [incl. Zevenhuizer Verlaat]	Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	Beheer in vrij medebewind
A-19	Ringvaart vanaf Hennipsloot en Hollandse IJssel [incl. Snelle Sluis te Moordrecht en de toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Hollandse IJssel]	Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard	Beheer in vrij medebewind
A-20	Kromme Mijdrecht	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	Beheer in vrij medebewind
A-21	Heinoomsvaart	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	Beheer in vrij medebewind
A-22	Kollensloot	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	Beheer in vrij medebewind
A-23	Drecht	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-24	Does - Kromme Does - Wijde Aa	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-25	Dwarswatering	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-26	Oegstgeesterkanaal	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-27	Haarlemmertrekvaart (voor zover gelegen in provincie Zuid-Holland)	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-28	Leidse Vaart	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-29	Ziende [inclusief Ziende sluis]	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-30	Slikkendammersluis	Hoogheemraadschap van Rijnland	Beheer in vrij medebewind
A-31	Dubbele Wiericke (voor zover gelegen in provincie Zuid-Holland)	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Beheer in vrij medebewind
B-1	Delfshavense Schie en Coolhaven [inclusief Parksluizen en toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Nieuwe Maas]	Gemeente Rotterdam	Volledig beheer
B-2	Schiedamse Schie [inclusief de Buitensluis en toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Nieuwe Maas]	Gemeente Schiedam	Volledig beheer
B-3	Schie-Schiekanaal	Gemeente Rotterdam	Volledig beheer
B-4	Noorderkanaal [inclusief de Bergsluis]	Gemeente Rotterdam	Volledig beheer
B-5	Lingehaven	Gemeente Gorinchem	Volledig beheer

Vw. nr.	Vaarweg	Belast met de uitvoering van het beheer	type
	[inclusief de Lingesluis en toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Merwede]		
B-6	Gekanaliseerde Linge [Aansluiting Verbindingskanaal – Lingehaven]	Waterschap Rivierenland	Volledig beheer
B-7	Voedingskanaal [inclusief de Voornse Sluis en toegangsgeul vanuit Rijksvaarwater Oude Maas]	Waterschap Hollandse Delta	Volledig beheer
B-8	Brielse Maas/Brielse Meer	Waterschap Hollandse Delta	Volledig beheer
B-9	Gekanaliseerde Hollandse IJssel (voor zover gelegen in provincie Zuid- Holland) [inclusief Waaiersluis]	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden	Volledig beheer
B-10	Ziendevaart vanaf de Ziendesluis en vaarroute door Nieuwkoopse plassen tot Slikkendammersluis	Gemeente Nieuwkoop	Volledig beheer
B-11	Gorinchemse Kanaalsluis	Waterschap Rivierenland	Volledig beheer
B-12	Oude vaargeul bocht Delftse Schie (Overschie)	Gemeente Rotterdam	Volledig beheer

BIJLAGE VIII NADERE INSTRUCTIEREGELS

A Aanduiding stiltegebieden

A.1 Model bord als bedoeld in artikel 7.1, derde lid

A.2 Aanduiding als bedoeld in artikel 7.1, vierde lid

[Gereserveerd]

B Aanduiding grondwaterbeschermingsgebieden

B.1 Model bord als bedoeld in artikel 7.2, vierde lid

B.2 Aanduiding als bedoeld in artikel 7.2, vijfde lid

[Gereserveerd]

C Legger

C.1 Tijdstip als bedoeld in artikel 7.4, tweede lid

[Gereserveerd]

D Vaarwegbeheer

D.1 Regels als bedoeld in artikel 7.8 - vaarwegprofielen

Omhangbepaling uitvoeringsregeling vaarwegprofielen

Dit onderdeel van de bijlage wordt gevormd door de Uitvoeringsregeling vaarwegprofielen Zuid-Holland 2015, die na inwerkingtreding van deze omgevingsverordening berust op artikel 6.4 van het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in samenhang met artikel 7.8.

BIJLAGE IX BEHORENDE BIJ INSTRUCTIEREGELS

A Richtpunten als bedoeld in artikel 7.43a

De Kwaliteitskaart

De Kwaliteitskaart is voor de provincie een belangrijk instrument om ruimtelijke ontwikkelingen zodanig te sturen dat ze een bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. De kaart geeft een beschrijving van de gebiedskenmerken en kwaliteiten van Zuid-Holland met richtpunten waar rekening mee gehouden dient te worden in de planvorming. De kaart is een middel om vroeg in het planproces een integrale afweging te maken die de ruimtelijke kwaliteit ten goede komt. Het verbinden van nieuwe ontwikkelingen aan de bestaande gebiedskenmerken vormt hierbij uitgangspunt. De kaart biedt inzicht in de bestaande ruimtelijke kwaliteiten; het toevoegen van nieuwe kwaliteiten kan een verrijking zijn van de Zuid-Hollandse ruimte.

Ruimtelijke kwaliteit is het fysieke resultaat van menselijk handelen, natuurlijke processen en de wisselwerking daartussen. Zuid-Holland bestaat uit een scala aan gebieden en kenmerken. Om de verschillende waarden en kenmerken te kunnen benoemen en tot hun recht te laten komen, is gekozen voor een ordening in vier lagen:

1. Laag van de ondergrond
2. Laag van de cultuur- en natuurlandschappen
3. Laag van de stedelijke occupatie
4. Laag van de cultuurhistorie

Al deze lagen hebben een relatie met elkaar. De laag van de ondergrond gaat over de grondslag van de provincie en de natuurlijke (landschapsvormende) processen. De laag van de cultuur- en natuurlandschappen behandelt de laag van het zichtbare landschap en (grondgebonden) nut. Deze laag is gevormd door eeuwenlang (agrarisch) gebruik door de mens. De stedelijke occupatie bestaat uit steden, dorpen en hun onderlinge netwerken. Tot slot gaat de laag van cultuurhistorie over het kunnen beleven, benutten en beschermen van historische kwaliteiten in Zuid-Holland.

Voor iedere plek is een aantal lagen van toepassing. Het is dan ook van belang om die lagen en de bijbehorende richtpunten in samenhang te beschouwen. Kwaliteitskaart en richtpunten vormen een belangrijk en richtinggevend onderdeel van het provinciaal beleid voor ruimtelijke kwaliteit.

Uitwerking van de kwaliteitskaart in lagen en richtpunten

De Kwaliteitskaart is vanuit de vier lagen uitgewerkt. Voor alle vier de lagen zijn per laag de kenmerken benoemd en uitgewerkt in zogeheten richtpunten. Deze richtpunten benoemen en beschrijven (generiek voor Zuid-Holland en gebiedspecifiek) puntsgewijs de bestaande kenmerken en waarden en de wijze waarop nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen hiermee rekening kunnen houden. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt verwacht dat deze kenmerken een rol spelen bij de overweging, de plaatsing en het ontwerp van het initiatief.

Laag 1: Ruimtelijke kwaliteit van de ondergrond

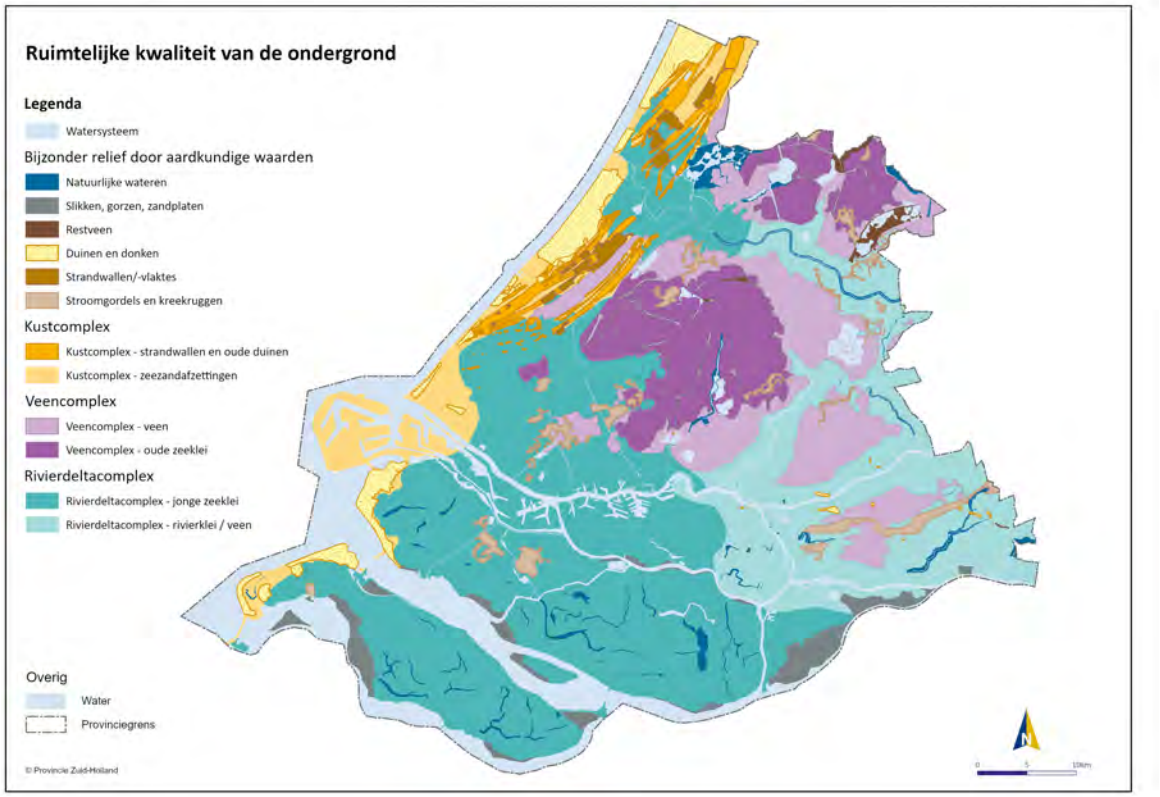

Deze laag gaat over de grondslag van de provincie en natuurlijke (landschapsvormende) processen. De laag bestaat uit de bodem, de geomorfologische kenmerken en het water. Binnen Zuid-Holland is daarbij grofweg een driedeling te maken tussen het kustcomplex, het veencomplex en het rivierdeltacomplex. Ieder complex stelt zijn eigen eisen en mogelijkheden aan ontwikkelingen. Dit vraagt om een logische en samenhangende relatie tussen de ondergrond en het menselijk handelen. Echt natuurlijke landschappen kent Zuid-Holland nauwelijks. Wel zijn de verschillen tussen de drie complexen nog steeds goed herkenbaar. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt aandacht gevraagd voor aardkundige en archeologische waarden (de sporen van 7000 jaar bewoningsgeschiedenis), de bestaande bodem, het reliëf en het watersysteem, de natuurlijke dynamiek en landschapsvormende processen, mede met het oog op het versterken van de toekomstwaarde van Zuid-Holland. Deze aandacht betaalt zich terug in een duurzame, veerkrachtige en robuuste provincie.

Binnen het watersysteem zijn de rivieren, de (voormalige) zeearmen en andere watergangen belangrijke dragende structuren. Op onderdelen vraagt dit systeem om herstel van natuurlijke dynamiek of aandacht voor veiligheid. Water bepaalt in hoge mate de landschappelijke identiteit van Zuid-Holland. Het beleefbaar en toegankelijk maken van dit water vergroot dan ook de recreatieve gebruikswaarde van de gehele provincie.

De volgende onderdelen zijn uitgelicht:
- Kustcomplex, met de natuurlijke duinen, het strand, strandwallen en strandvlakten
- Veencomplex, met daarin de diepe veenlagen en de droogmakerijen
- Rivierdeltacomplex, met jonge zeeklei, rivierklei, oeverwal en komgronden
- Het watersysteem met de rivieren en de (voormalige) zeearmen
- Bijzonder reliëf

Kustcomplex

Het kustcomplex is opgebouwd uit een opeenvolging van zee, strand, jonge duinen, strandvlakten en strandwallen parallel aan de kust. Deze langgerekte structuur is op twee plaatsen onderbroken: bij de monding van de Oude Rijn en bij de voormalige monding van de Maas. Veel strandwallen zijn in de loop van de tijd vergraven voor het zand of de bollenteelt, waardoor het kenmerkende reliëf op die plekken is

verdwenen. De duinen en het strand kennen een grote natuurlijke dynamiek en uitersten in omstandigheden: van droog en warm, naar nat en koud of van zout naar zoet. Dit maakt het strand en de duinen ecologisch erg waardevol.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen versterken en gebruiken waar mogelijk de natuurlijke dynamiek en omstandigheden van de kust (duinen, strand en voordelta/vooroever).
- Ontwikkelingen houden het verschil herkenbaar tussen “hoog en droog” en “laag en nat” en bouwen voort op de parallelle kuststructuur.
- Waterveiligheidsmaatregelen zijn mede gericht op het versterken van het natuurlijk kustkarakter.

Veencomplex

Een groot deel van Zuid-Holland bestaat uit veengronden met een hoge waterstand en geringe draagkracht. Dit veen is ontstaan door eeuwenlange ophoping van de resten van rietveen- en veenmoslanden en moerasbossen die hier een paar duizend jaar geleden stonden. In Midden-Holland is het veelal veen op oude zeeklei, terwijl er in de Alblasserwaard en de Krimpenerwaard vooral rivierklei onder het veenpakket zit. Er zijn een aantal plekken waar in de ondergrond nog grote veenpakketten aanwezig zijn, met daarin differentiatie in het soort veen en de dikte van het veenpakket. Niet alleen zijn deze veenpakketten van bijzondere waarde, ook zijn deze gebieden afhankelijk van het soort veen en de dikte van het veenpakket gevoelig tot zeer gevoelig voor bodemdaling.

Tot het veencomplex behoren ook een groot aantal bestaande en voormalige plassen. De voormalige plassen zijn drooggemalen en staan bekend als droogmakerijen. De ondergrond in deze droogmakerijen varieert van klei, moerig tot veen.

Zuid-Holland kent een aantal droogmakerijen waar in toenemende mate verzilting optreedt en het waterbeheer steeds lastiger wordt. Bij grote diepte kan daarnaast een waterveiligheidsvraagstuk spelen. Zorgvuldige omgang met het watervraagstuk (kwalitatief en/ of kwantitatief) is in deze droogmakerijen van belang.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen op een veenondergrond dragen zorg voor behoud van het veen en zijn met name bij de diepe veenpakketten gericht op het beperken van de bodemdaling.
- Ontwikkelingen in droogmakerijen leveren een bijdrage aan een duurzame waterhuishouding en het beperken van de verzilting.

Rivierdeltacomplex

Zoals overal in Zuid-Holland heeft het water en het menselijk handelen grote invloed gehad op de geomorfologie van dit deel van de provincie. Het areaal land in de delta is vergroot door het proces van landaanwinning en de aanleg van dijken rond de minder vaak overstromende gronden.

De gronden in het deltacomplex bestaan overwegend uit kleigronden. Dit zijn voedselrijke, draagkrachtige gronden. De deltawateren zijn onderdeel van het deltacomplex. De dynamiek van de estuariën is een belangrijk natuurlijk gegeven. Nauw verbonden met de deltawateren zijn de niet ingepolderde, buitendijkse kleigronden. Dit betreft de slikken, (bekade) gorzen, grienden, wilgenbossen, geulen en de uiterwaarden langs de rivieren en voormalige zeearmen. Het zijn natuurlijke landschappen waar ruimte is voor dynamische processen van water en wind en de bijbehorende flora en fauna.

De komgronden en oeverwallen van het rivierengebied in Zuid-Holland zijn opgebouwd uit rivierklei en liggen vooral in het oosten van de provincie, aan de randen van het veenweidelandschap. Ze zijn vermengd met de veenondergrond. De oeverwallen vormen plaatselijk hogere en drogere delen binnen het veengebied. Dit is terug te zien in het landschap; het reliëf, de occupatie en het gebruik.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan het behoud van ruimte voor dynamische natuurlijke processen en zoet-zoutovergangen in de deltawateren en natuurlijke buitendijkse gebieden.
- Ontwikkelingen in het rivierengebied houden het verschil tussen komgronden en oeverwallen herkenbaar.

Het watersysteem

Het watersysteem beslaat zowel het oppervlakte- als het grondwater en is daarmee zeer bepalend voor het functioneren van de provincie in al haar facetten. Van oorsprong was er sprake van een natuurlijk

dynamisch watersysteem: de rivieren die naar zee stromen en de voormalige zeearmen die de zee het land in brachten. Deze dynamiek heeft invloed gehad op de geomorfologie van het landschap en in de opbouw van de bodem.

De mens heeft vervolgens de rivieren gekanaliseerd en ingedijkt en de zeearmen afgedamd. De natuurlijke dynamische processen krijgen daarmee weinig ruimte. Alleen buitendijks is de natuurlijke dynamiek nog merkbaar.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan het behoud van ruimte voor dynamische natuurlijke processen en zoet-zoutovergangen in de deltawateren en natuurlijke buitendijkse gebieden.
- Ontwikkelingen houden rekening met hun invloed op het watersysteem als geheel en dragen bij aan een duurzame en zo goed mogelijke werking van dit systeem.

Bijzonder reliëf door aardkundige waarden

Bijzonder reliëf en aardkundige waarden zijn beperkt aanwezig, Zuid-Holland is relatief 'plat'. Binnen dit vlakke land is nog een aantal bijzondere, natuurlijke hoogteverschillen te vinden. Het betreft de duinen en strandwallen in de kustzone, oude stroomruggen, oeverwallen langs rivieren, kreken en geulafzettingen, rivierduinen met donken en oude bovenlanden met restveen. Vanwege de hogere ligging waren deze plekken aantrekkelijk voor (pre)historische bewoning. Behoud van dit reliëf houdt de leesbaarheid van de ontstaansgeschiedenis van het gebied in stand. Op de Kwaliteitskaart zijn de genoemde aardkundige waarden globaal aangegeven.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen houden de onregelmatige patronen en het reliëf in het landschap herkenbaar en in stand en waar mogelijk beter beleefbaar, om zodoende de aantasting van aardkundige waarden te voorkomen.
- Waar mogelijk worden de aardkundige waarden van deze structuren meer herkenbaar gemaakt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Laag 2: Ruimtelijke kwaliteit van de cultuur- en natuurlandschappen

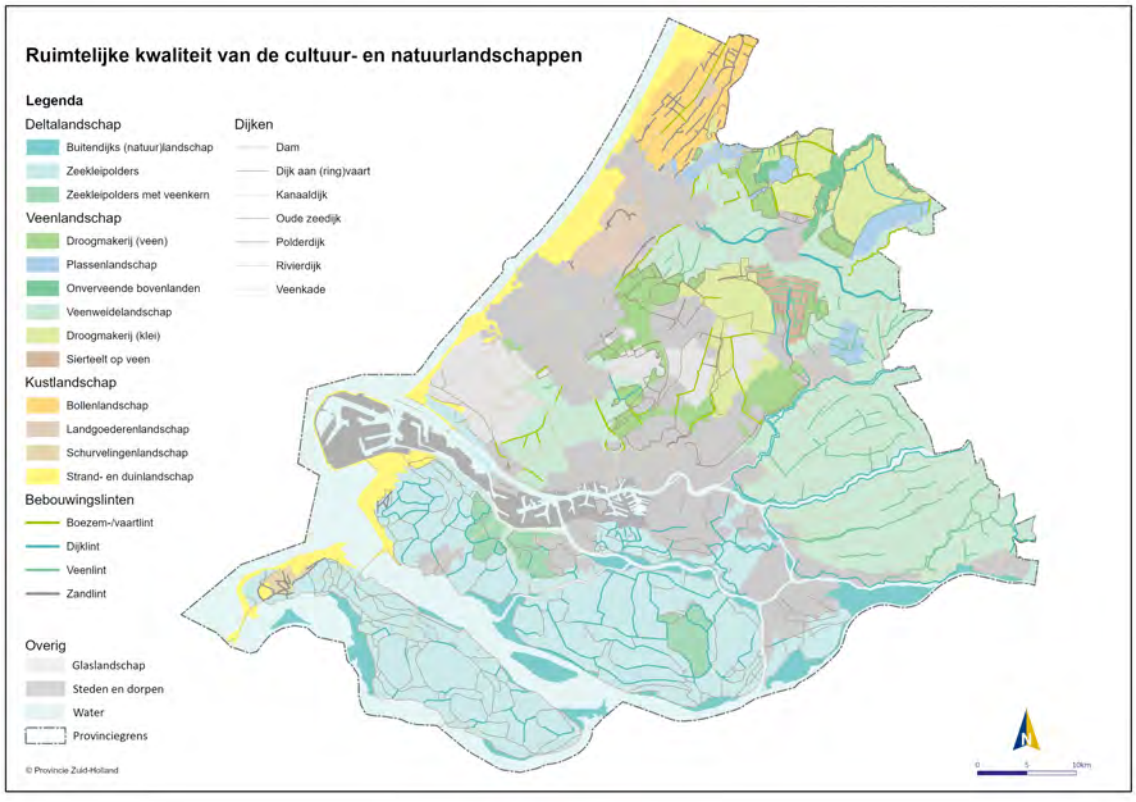

De cultuur- en natuurlandschappen vormen de laag van het zichtbare landschap en het (grondgebonden) agrarisch gebruik dat beeldbepalend is in het buitengebied van Zuid-Holland. Dicht bij de stad zijn er een veelheid aan verschillende cultuurlandschappen. Het weidse veenweidegebied met langgerekte kavels, de zeekleipolders met omringende dijken, de droogmakerijen met kenmerkende rechthoekige structuur. Vanuit een verschillende uitgangssituatie (bodem, water, moment in de tijd) is het land zo optimaal mogelijk ingericht voor het landbouwkundig gebruik of meer natuurlijk beheerd (zoals duinen, plassen en rivieren). De diversiteit aan landschapstypen wordt als een belangrijke waarde van Zuid-Holland beschouwd. Voorkomen moet worden dat deze verschillen verdwijnen, die zichtbaar zijn in kenmerkende structuren en landschapselementen. De landschappen zullen veranderen door nieuwe opgaven, zoals verhogen van de biodiversiteit, tegengaan bodemdaling en aanpassingen in het landbouwkundig gebruik. Belangrijk is dat bij de aanpassingen wordt voortgebouwd op de karakteristieke structuren van de diverse landschappen. De provincie zet dan ook in op het versterken en gebruiken van de verschillen tussen het kust-, veen(weide)- en deltarivierenlandschap.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Bij nieuwe ontwikkelingen rekening houden met landschapskenmerken, zoals maat en schaal van de open ruimte, de aanwezige landschappelijke geleding en verdichte zones.
- Ontwikkelingen houden rekening met het behoud van de landschapsstructuur en kenmerkende landschapselementen.
- Waar mogelijk worden de cultuurhistorische waarden meer herkenbaar gemaakt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Kustlandschap

Strand- en duinlandschap

Dit is een reliëfrijk, overwegend niet gecultiveerd, zandlandschap van strand en jonge duinen met hoge natuur- en recreatiewaarden. Natuurlijke processen als verstuiving, vernatting en bosvorming zijn duidelijk zichtbaar door de voortdurende dynamiek van zand, golven en wind. Duingebieden worden afgewisseld door grote en kleine badplaatsen en havens. Het gebied is van belang voor de waterveiligheid en drinkwatervoorziening. De kust is een aantrekkelijke plek om te recreëren. Gedurende het strandseizoen kenmerkt het strand zich door een afwisseling van (drukke) strandopgangen en boulevards, waar strandtenten en strandhuisjes vaak het beeld bepalen, naar zeer rustige stranden zonder bebouwing. Dit contrast en deze diversiteit zijn kwaliteiten van het strand als belangrijke openbare en recreatieve ruimte van Zuid-Holland. Bijzonder is dat in de directe nabijheid van de stad strand en duinen voorkomen, waar rust en openheid het beeld bepalen.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan of versterken van de bijzondere landschappelijke en natuurlijke kwaliteit van het strand en de duinen.
- Ontwikkelingen dragen zorg voor het behoud van het openbare karakter en de afwisseling in de belevingskwaliteit (van druk naar rustig) langs de kust van Zuid-Holland.

Bollenlandschap

Het bollenlandschap is ontstaan door het vergraven van oude duinen en strandwallen en de aanleg van een fijnmazig vaartenstelsel ten behoeve van de bollenteelt. Kenmerkend is de afwisseling van kleurrijke bollenvelden (seizoensgebonden), verspreide bebouwing en begroeiing, vaarten en sloten. Bijzonder zijn de (restanten van) landgoederen en oude duinen. De landschappelijke structuur wordt bepaald door een afwisseling van parallel aan de kustlijn gelegen open en verdichte zones. De iets lagergelegen strandvlakten met een uitgebreider slotenpatroon en graslanden zijn meer open. De strandwallen zijn meer verdicht door bebouwing en beplanting van dorpen en linten, landgoederen en de bollenteelt.

Kenmerkende landschapselementen zijn bijvoorbeeld de bollenvelden, hagen en houtsingels om percelen, hagen en bomen langs wegen en oude bosrelicten.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Verdichting vindt plaats in reeds bestaande verdichte zones met name op de strandwallen.
- Ontwikkelingen dragen bij aan behoud en versterking van het zicht op de bollenvelden en de aantrekkelijkheid van het bollenlandschap.
- Ontwikkelingen dragen bij aan het contrast tussen de open (en nog gave) strandvlakten en de voor de bollenteelt in cultuur genomen (afgezande) oude duinen en strandwallen.

Landgoederenlandschap

Parallel aan de kust op de overgang van de binnenduinrand naar veengronden ligt een herkenbaar en afwisselend patroon van historische buitenplaatsen en landgoederen. De kleinschalige variatie in de ondergrond komt tot uitdrukking in de cultuurhistorische en natuurlijke rijkdom van de ensembles van landhuizen met zichtlijnen, oude bossen en open graslanden, deels nog in agrarisch gebruik. Het vormt een recreatief zeer aantrekkelijk landschap. Kenmerkende landschapselementen zijn bijvoorbeeld de historische tuinaanleg, bomenlanen, bosjes en solitaire bomen, hagen, vijvers en vaarten.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan het vergroten van de herkenbaarheid van het landgoederenlandschap als samenhangend geheel.
- Ontwikkelingen dragen bij aan versterking van de afwisseling tussen beboste strandwallen met landgoederen en buitenplaatsen en open strandvlakten.
- Ontwikkelingen dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit van het ensemble van het landhuis, bijgebouw, tuin en park en de herkenbaarheid van het landgoed in het landschap.

Schurvelingenlandschap

Het schurvelingenlandschap ligt achter de duinen op Goeree –Overflakkee. Het is gevormd in de middeleeuwen door het uitgraven en ontginnen van het oorspronkelijke duinlandschap. Hierdoor ontstonden akkertjes (haaymeten), omgeven door zandwallen (schurvelingen). In veel gevallen zijn de schurvelingen in de 19e en 20e eeuw opgehoogd toen de tussengelegen akkers verder werden uitgegraven voor een beter grondwaterpeil. De nieuwere zandwallen zijn 2 tot 4 meter hoog en soms wel en soms niet begroeid met hoge beplanting. De hoogte van de (beplante) wallen in verhouding tot de afmetingen van de kleinschalige open akkers maken van de akkers een soort kamers. Het schurvelingenlandschap is sterk verweven met de bebouwingslinten in en rondom Ouddorp. Het huidige gebruik van de kleinschalige kavels is afwisselend (agrarisch, wonen, tuinen).

Kenmerkende landschapselementen zijn bijvoorbeeld: zandwallen, opgaande beplanting (zoals eik, iep en brem) op zandwallen, houtsingels en heggen op kavelgrenzen.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behoud en versterking van het afwisselende en kleinschalige karakter van het landschap door behoud en herstel van de wallen en herkenbaar houden van de open en groene kamers.
- Nieuwe ontwikkelingen dienen te passen binnen de kleinschalige structuur van het landschap.

Veenlandschappen

Veenweidelandschap

Kenmerkende Landschapselementen in het veenweidegebied zijn bijvoorbeeld: elzensingels, knotwilgenrijen, geriefbosjes, erfbeplanting en boomgaarden op de oeverwallen.

De landschapsstructuur in de veengebieden is sterk bepaald door de rivieren en veenstromen, de op enige afstand daarvan aangelegde weteringen en andere ontginningsassen zoals veenkades, vaarten en linten. Loodrecht daarop staan de (regelmatige) verkavelingspatronen. Het landschap is tussen deze structuren weids met lange zichtlijnen. Andere kenmerken zijn de smalle kavels, vele sloten met hoog waterpeil en overwegend grasland als bodemgebruik. Het agrarisch gebruik overheerst. Belangrijke kenmerken van het veenweidegebied zijn het contrast tussen (meer verdichte) hooggelegen boezems, linten en bovenlanden en het uitgestrekte, ingeklonken veenland. Veenstromen, dijken en kades vormen landschappelijke structuurdragers en begrenzen de poldereenheden. In het oosten van de provincie is het veengebied vermengd met oeverwallen en kommen van het rivierenlandschap. De kommen zijn grootschalig met regelmatige (cope)verkaveling, maar gaan al snel over in het veenweidelandschap. Deze overgangen zijn nauwelijks tot niet zichtbaar.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Bewaren diversiteit aan verkavelingspatronen. Lengtesloten zijn beeldbepalend en worden behouden.
- Ontwikkelingen houden rekening met de maat en weidsheid van de poldereenheden.
- Nieuwe bebouwing en bouwwerken worden geplaatst binnen de bestaande structuren zoals de linten en niet in de veenweidepolders.
- Nieuwe bosjes en bomen sluiten uit historisch oogpunt aan op de kernen en meer verdichte linten, kades en boezems en houden afstand tot de grotere open gebieden.

- Agrarische bedrijven liggen aan bestaande (ruilverkavelings)wegen op een goed bereikbare locatie voor zwaar verkeer. Ze vormen visuele eilanden in het veenweidelandschap door stevige, passende beplanting en een ligging op ruime afstand van elkaar.

Sierteelt op veen

Dit landschap is kleinschalig en besloten en is in gebruik voor boom- en sierteelt. Belangrijke kenmerken van dit gebied zijn de structurerende watergangen (ofwel zichtsloten), windakkers en doorzichten, kavelrichting en –structuur, waarbij de ontginningslinten nog steeds herkenbaar zijn als lint.

Door intensivering van de sierteelt is het gebied veranderd. Door toename van kassen zijn steeds meer sloten gedempt. De uitdaging zit in de combinatie van een rendabele bedrijfsvoering voor de sierteelt met respect voor de gebiedseigen karakteristieken.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- De structurerende watergangen (zichtsloten) worden niet gedempt en resterende windakkers blijven behouden.
- Wanneer sprake is van schaalvergroting wordt rekening gehouden met de historische copeverkaveling.
- Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan het contrast tussen het besloten, kleinschalige karakter van de sierteelt enerzijds en het omliggende veenweidelandschap anderzijds.
- Ontwikkelingen in de rand van het sierteeltgebied dragen bij aan goede overgangskwaliteit naar het omliggend veenweide- en droogmakerijenlandschap.

Onverveende bovenlanden

Een bovenland is een smalle strook onvergraven veengrond aan weerszijden van een veenstroom of wetering met een scherpe overgang naar de aangrenzende droogmakerijen. Als het ware een herinnering aan het oude veenlandschap te midden van het nieuwere landschap. De bovenlanden kennen een kleinschalig en relatief besloten en groen karakter. Bebouwing en erfbeplanting bepalen het beeld net als menging van veel verschillende functies. De diversiteit en het multifunctionele karakter zijn kenmerken van de linten.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan de contrasten tussen het (oude) bovenland (een hoge waterstand, hooggelegen, besloten en kleinschalig karakter) en de aangrenzende droogmakerijen (een lage waterstand, laaggelegen, weids).
- Ruimtelijke verdichting is alleen mogelijk als dit bijdraagt aan het groene en kleinschalige karakter van de bovenlanden.

Plassenlandschap

Kenmerkende onderdelen van het natte veenlandschap zijn de plassen. Voor een deel natuurlijk ontstaan, voor een ander deel het gevolg van turfwinning in het verleden. Daarbij is soms het oude ontginningspatroon nog zichtbaar in de legakkers en petgaten (Nieuwkoopse Plassen), soms zijn echter na de turfwinning door de werking van wind en water grote plassen ontstaan. De plassen in het veenlandschap zijn daarmee als cultuurlandschap én als natuurlandschap te beschouwen. Ze hebben belangrijke ecologische, recreatieve en toeristische kwaliteiten en spelen een rol in de waterhuishouding van het veenlandschap.

Kenmerkende landschapselementen zijn bijvoorbeeld bosjes met elzen, wilgen, berken en rietzomen.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen in of nabij de plassen dragen bij aan de ecologische, recreatieve, cultuurhistorische en waterhuishoudkundige kwaliteiten van de plassen en hun omgeving.

Droogmakerijen (klei en veen)

Droogmakerijen zijn ontstaan uit natuurlijke meren en uit verveningen. Ze hebben een duidelijke begrenzing door een ringdijk, ringvaart of oude hoge oeverlanden. Het landschap is visueel open (tenzij het is verstedelijkt), grootschalig en ligt gemiddeld enkele meters lager dan de omgeving. De droogmakerij is als één geheel rationeel ontworpen met een structuur van wegen en watergangen in een regelmatige basisverkaveling. Ontginningsboerderijen liggen op regelmatige afstand langs de ontginningsweg. Elke droogmakerij heeft haar eigen ordening en maat; kavelgrootte en lengte-breedte verhouding zijn uniek. Deze typerende opbouw is bepalend voor de manier van inpassing van nieuwe ontwikkelingen. In sommige gebieden

is de (historische) relatie tussen droogmakerij en molengang (toentertijd om diepere plassen droog te malen) nog herkenbaar. Dit zijn bijzondere elementen in het Zuid-Hollandse landschap.

Een aantal droogmakerijen is niet geheel uitgeveend. Ten opzichte van de droogmakerij met klei als ondergrond is de droogmakerij met veen in de ondergrond waterrijker, vaak kleinschaliger (vooral de kavelmaat) van opzet en is de bodem beperkt draagkrachtig. Dit is terug te zien in het gebruik en het beeld van de droogmakerijen.

Kenmerkende Landschapselementen zijn bijvoorbeeld: erfbeplanting, elzensingels, laanbeplanting en knotwilgenrijen.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- **Droogmakerijen**
  - De droogmakerij blijft als eenheid herkenbaar door het beleefbaar houden van de randen (ringdijk of –vaart) en het hoogteverschil tussen laaggelegen droogmakerij en omringend land door het behouden van ruime doorzichten.
- **Droogmakerijen (klei)**
  - Nieuwe ontwikkelingen in de droogmakerij worden vormgegeven als eigentijdse objecten aan de ontginningslijnen, passend bij de schaal en het patroon van de rechthoekige verkaveling, met strakke groene omzoming en behoud van ruime doorzichten.
- **Droogmakerijen (veen)**
  - Bewaren kleinschalige verkavelingspatroon. Lengtesloten zijn beeldbepalend en worden behouden.
  - Behoud van maat en weidsheid van de poldereenheden. Eventuele nieuwe bebouwing wordt geplaatst binnen de bestaande structuren/ linten en niet in de open polders.

Deltalandschappen

Een aantal Zuid-Hollandse eilanden kent nog steeds een eilandkarakter: omlijst door deltawateren met beperkte verbindingen met de andere eilanden of het vasteland. Ze zijn gelegen in de luwte van de Randstad en vormen landschappelijk een geheel met Zeeland. IJsselmonde en het Eiland van Dordrecht zijn daarentegen meer onderdeel van het stedelijk netwerk. De drie eilanden Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en Voorne-Putten hebben elk een eigen karakter. Dit karakter wordt mede gevormd door de verschillen in afstand tot en de verbinding met het stedelijk gebied, de landschappelijke opbouw van de eilanden zelf en de aard van het omringende water. Versterken van het deltakarakter en vergroten van de diversiteit van de karakters van de eilanden onderling draagt bij aan het behoud van diversiteit in de Delta.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Ontwikkelingen aan de rand van de eilanden dragen bij aan het versterken van het stoere deltakarakter en passen bij de maat en schaal van dijk en open wateren.Ontwikkelingen worden benaderd in het licht van het eiland als geheel, waarbij bijvoorbeeld in Voorne-Putten en Hoeksche Waard een duidelijk verschil zit tussen de ‘dynamische’ noordrand en het ‘luwe’ zuiden.

Zeekleipolders

Een zeekleipolder is qua oorsprong een ronde opwaspolder (oorspronkelijk opgeslibde en daarna ingepolderde eilandjes in getijdenwater) of langgerekte aanwaspolder (aangeslibd en ingepolderd land tegen bestaande polders) en daarna omgeven door dijken. De kreken in deze polders (herkenbaar door microreliëf en een kronkelige loop) en beplante dijken zijn belangrijke structurerende elementen. Er is een grote mate van openheid met contrasten tussen buitendijkse natuur en strak verkavelde agrarische polders. De dorpen liggen als compacte kernen in het landschap, veelal op het kruispunt van een dijk en een kreek aan de rand van een polder. Overige bebouwing ligt langs de dijken en spaarzaam in de polders zelf. Kenmerkende contrasten tussen de regelmatige patronen in de polder van wegen en verkaveling en de kronkelige kreken. Havenkanalen vormen plaatselijk bijzondere elementen, waarbij ontwikkelingen langs de kanalen de ruimtelijke en recreatieve relatie tussen dorp en open water versterken.

Kenmerkende landschapselementen zijn bijvoorbeeld bomenrijen op dijken, weg- en erfbeplantingen, laaggelegen eeuwkanten (moerassig land langs binnenbedijkte kreken en geulen) en natte natuurlijke zones naast de kreken.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Versterken van de kreek als herkenbare landschappelijke structuurdrager van het zeekleilandschap.
- Nieuwe bebouwing concentreert zich in of bij compacte kernen of wordt geplaatst binnen de bestaande structuren/ linten en niet in het open middengebied van de polders.

- Herkenbaar houden van het patroon van (ronde) opwas- en (langgerekte) aanwaspolders door behouden en versterken van de (beplante) dijk als herkenbare landschappelijke structuurdrager in contrast met de grootschalige, open polder.
- Behoud van het contrast tussen de binnendijkse akkerbouwpolders en buitendijkse natuur.

Zeekleipolders met veenkern

Te midden van de zeekleipolders liggen ingedijkte 'restanten' van het oude veenlandschap die na de St. Elizabethvloed uit 1421 grotendeels verloren is gegaan. Kenmerkend zijn het kleinschalige dijkenpatroon en de relatief onregelmatige verkaveling. Dit zijn veelal de eerste bedijkte polders van de (noordelijke) eilanden. Veenrestanten bepalen het beeld van een nattere bodem met een fijnmaziger slotenpatroon en overwegend graslanden.

Kenmerkende Landschapselementen zijn bijvoorbeeld dijkbeplanting van populier of iep, stevige erfbeplanting en boomgaarden.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan het herkenbaar houden van het kleinschalige dijkenpatroon en de relatief onregelmatige en fijnmazige verkaveling.

Buitendijks natuurlandschap

Dit betreft de slikken, (bekade) gorzen, grienden, wilgenbossen en zellingen langs de deltawateren. Het zijn natuurlijke landschappen waar ruimte is voor dynamische processen. Waar mogelijk kan de recreatieve toegankelijkheid van deze gebieden vergroot worden. Kenmerkend is de natuurlijke begroeiing gevormd door de dynamische processen van bodem, water en wind.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behoud of vergroten van ruimte voor dynamische natuurlijke processen, waterstanden en zoet-zoutovergangen.
- Ontwikkelingen dragen bij aan het behouden of versterken van het contrast in beleving tussen binnendijks en buitendijks gebied.

Structuurdragers

Watersysteem

Water is een belangrijk element van de Zuid-Hollandse identiteit en bestaat uit vele facetten: van de grote rivieren die uitmonden in zee, de afgedamde zeearmen in de Delta, de kreken in de zeekleipolders tot het poldersysteem van vaarten, vlieten, weteringen, tochten en sloten. Dit water vertelt veel over de geschiedenis van Zuid-Holland en de kunde op het gebied van waterbeheersing. Wonen of recreëren op of langs dit water is een waarde voor veel inwoners en bezoekers. Bovendien worden over de belangrijkste vaarwegen mensen en goederen vervoerd. Natuurwaarden hangen nauw samen met de kwaliteit en kwantiteit van water.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Een beleefbaar waterstelsel: ontwikkelingen dragen bij aan het behouden en verbeteren van de zichtbaarheid, toegankelijkheid en uitstraling van het water.
- Waar mogelijk wordt gezocht naar vereenvoudiging van het waterbeheer en gewerkt aan een klimaatbestendige en robuuste inrichting van het watersysteem.
- Ontwikkelingen versterken de samenhang en continuïteit in het watersysteem als dragende ecologische en recreatieve structuur van Zuid-Holland. Ruimte voor natuurlijke dynamiek is hierbij een uitgangspunt.

Kreek

Kreken vormen een belangrijk onderdeel van de landschappelijke structuur op de Zuid-Hollandse eilanden. Kreken kronkelen in contrast met de regelmatige patronen van de polder min of meer autonoom door het landschap. Kreken zijn ingedamde zeegeulen. Tijdens de inpoldering werd de open verbinding tussen de kreek en het zoute buitenwater afgesloten. De kreek werd hierdoor zoet en van essentieel belang als reservoir voor drinkwater.

Kreken zijn op de kaart nog goed terug te vinden, maar in het landschap door de geringe hoogteverschillen minder zichtbaar en vaak ontoegankelijk. De kruispunten van wegen en kreken vormen markante punten vanwaar de kreken beleefbaar zijn.

De kreek zelf is in veel gevallen als gevolg van een diepe polderontwatering geslonken tot een brede landbouwsloot in het midden van de oude geul. Oorspronkelijk lagen aan de oevers van de kreken brede natte graslanden: eeuwkanten of eeuwissen. De kreekstructuur als samenhangend netwerk is grotendeels verloren gegaan. De afgelopen jaren is in een aantal projecten droge en natte natuur ontwikkeld langs de kreken en zijn wandelroutes aangelegd

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Versterken van de herkenbaarheid en landschappelijke expressie van de kreek in contrast met het regelmatige polderlandschap.
- Versterken van de ecologische betekenis van de kreken, onder andere door het realiseren van ontbrekende schakels en de aanleg van natuurlijke oevers. Bij het realiseren van nieuwe verbindingen kan aansluiting gezocht worden bij de tracés van voormalige kreeklopen.
- Behoud en ontwikkeling van de eeuwkanten of eeuwissen door aanleg van natuurlijke oevers, rietvelden en/of natte graslanden langs de kreek.
- Versterken van de beleefbaarheid en recreatieve betekenis van kreken door ze beter toegankelijk te maken en op te nemen in het (vaar-) en wandelroutenetwerk. Behoud van de primaire functie voor de water aan- en afvoer en de ecologische randvoorwaarden staan bij deze ontwikkelingen voorop.

Boezemvaart

Boezemvaarten zijn watergangen die hoger liggen dan de omliggende veenpolders en droogmakerijen. Het water ligt er op boezemniveau. De afwatering gaat via sluizen, gemalen (en voorheen molens) richting rivieren. Deze vaarten zijn belangrijke historische structuurdragers van het gebied, ze verbinden stad, dorp en land met elkaar. Deels zijn het historische trekvaarten. Ook een ringvaart rond een droogmakerij is een boezemvaart. Op de boezemkades naast de vaarten zijn van oudsher de eerste lintnederzettingen ontstaan.

Naast hun waterhuishoudkundige functie zijn de boezemvaarten en -kades belangrijk voor natuur en recreatie omdat ze een aaneengesloten stelsel vormen. Daardoor zijn het interessante verbindingen voor (water)dieren, fietsers, wandelaars en bootjes. Wel kunnen veel bruggen een belemmering zijn voor recreatieve vaarroutes.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de herkenbaarheid en continuïteit van de boezemvaart en dijk/kade als belangrijk ruimtelijk en historisch bindend element: een aaneengesloten en hoog gelegen lange structurerende lijn met zicht over het landschap.
- Behoud van de (ring)dijk en/of vaart als herkenbare landschappelijke structuurdrager en begrenzing van de droogmakerijpolders.
- Behouden en versterken van de rol van het boezemwater en boezemkades in het recreatieve netwerk. Benut deze verbindingen tussen stad en land.
- Behouden en versterken van de kwaliteit van de vaart als groenblauwe structuur in een stedelijke context.
- Behoud van het kenmerkende profiel en historische elementen van de vaart en de landschappelijke relatie tussen water, dijklichaam (al of niet beplant en bebouwd) en het achterliggende landschap. Behoud en herstel van panorama's en zichtlijnen.
- Versterken van de mogelijkheid voor recreatief medegebruik.

Hoofdwatergang polderwater (Vliet, Vaart, Wetering, Tocht)

Het veenlandschap wordt gekenmerkt door een fijnmazig slotenpatroon met een uniek stelsel van hoofdwatergangen in iedere polder. Deze hoofdwatergangen worden weteringen, vlieten en vaarten genoemd en voeren het water uit de polder via de gemalen naar het hoger gelegen boezemwater. Elke polder is weer anders ontgonnen en de benamingen verschillen per polder. Vlieten en vaarten lopen meestal parallel aan de kavelstructuur terwijl weteringen juist haaks op de verkaveling staan; ze markeren de ontginningsslag.

De voorwetering kan een ontginningsbasis met bebouwingslint zijn, ze hebben vaak een gekartelde rand met veel bruggetjes. Dit vormt een karakteristiek beeld.

De achterwetering met tiendweg ligt aan het einde van de kavels in het open landschap.

Het water staat vlak onder het maaiveld en het geeft daarmee de polders een waterrijk karakter.

De hoofdwatergangen in de droogmakerijen worden tochten genoemd. Deze gegraven watergangen zijn lang en recht en liggen centraal in de droogmakerijen. Ze verzamelen het water van de poldersloten en wateren dit af op het boezemsysteem.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Handhaven van het karakteristieke beeld van weteringen en vlieten en behouden van de diversiteit tussen de watergangen.
- Ontwikkelingen aan of langs het hoofdwatergang houden rekening met het recreatief medegebruik.
- Eventuele waterbergingsopgaven gebruiken om de landschappelijke structuur te versterken, bijvoorbeeld door tochten te verbreden.
- Natuurontwikkeling volgt de lineaire structuur van het cultuurhistorische kavelpatroon, zoals bij de aanleg van natuurvriendelijke oevers.
- Bij kruisingen van linten of wegen met een hoofdwatergang, wordt het zicht over het water vrijgehouden.

Dijken

Zuid-Holland kent een uitgebreid stelsel van dijken die het water keren. Naast een waterstaatkundige functie zijn dijken ook (belangrijke) landschappelijke structuurdragers, die ook een belangrijke waarde hebben als recreatieve, ecologische en infrastructurele verbinding.

De dijken manifesteren zich duidelijk in het landschap van Zuid-Holland, per landschapstype vaak net weer even anders. Langs de grote rivieren en voormalige zeearmen zijn die dijken hoger en breder omdat het primaire waterkeringen zijn, terwijl de veenkaden die er langs de weteringen en oude veenstroompjes in het veenweidegebied zijn soms een beperkt hoogteverschil kennen. Dit zijn dan ook vaak secundaire waterkeringen.

De komende jaren zullen veel dijken versterkt moeten worden. Deze dijkversterkingsopgave is urgent, van grote omvang en raakt aan tal van landschapskwaliteiten.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Bij herstructurering of nieuwe ontwikkelingen is de waterveiligheidsfunctie van de dijk het uitgangspunt, maar worden andere opgaven mee gekoppeld.
- Belangrijk is dat de structurerende, identiteitsbepalende en ruimtelijk verbindende kracht van de dijken behouden blijft en dat de kwaliteiten integraal worden meegewogen bij alle ontwikkelingen rondom dijken.

Oude zeedijk

Aan de voormalige zeearmen in de Delta worden de eilanden begrensd door de 'oude' zeedijken. De dijken hebben de naam 'oude' zeedijk gekregen omdat zij na de aanleg van de deltawerken niet meer direct in contact staan met de Noordzee. Binnendijks ligt de laatste schil van aanwaspolders. De oude zeedijken zijn vrij hoog, steil en onbeplant. Soms komt aan de binnenzijde rijen populieren voor. Aan de buitenzijde is de dijk versterkt met basalt en bitumen. Vaak zijn ze ontoegankelijk, soms kan over het gras op de kruin gelopen worden. Op sommige punten onderbreken sluizen het dijktracé. Het uitzicht met het contrast tussen land en water is spectaculair.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden van de herkenbaarheid en continuïteit van de zeedijk met een eenduidige inrichting en profiel.
- Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan het behoud van de dijk als herkenbare landschappelijke drager van het gebied. De karakteristieke bomenrijen onderaan de binnenzijde van de dijk behouden.
- Behoud van het tweezijdig uitzicht vanaf de dijk op de grote wateren en de open zeekleipolders.
- Versterken van de recreatieve betekenis van de oude zeedijken door wandelroutes over de kruin met markante, beleefbare plekken zoals sluizen.
- Bij dorpen aan de oude zeedijk inzet op behoud en versterking van de relatie tussen het dorp, de dijk en het buitendijks gebied.

Rivierdijk (rivierdijk, dijk aan binnenrivier, dwarsdijk)

Door de provincie Zuid-Holland stromen verschillende rivieren, waaronder de Lek, de Oude Rijn en de Merwede. Deze rivieren stromen voordat ze uitmonden in de Delta door diverse landschappen.

Rivierdijken zijn vrij hoge, robuuste dijken die aan weerszijden van een rivier zijn aangelegd om ervoor te zorgen dat het rivierwater binnen de rivierloop blijft. De Oude Rijn heeft minder prominente dijklichamen vanwege de kerende werking van de oeverwal. De rivierdijken hebben altijd een primaire waterkerende functie. Rivierdijken zijn vaak van oudsher de verkeersontsluiting in het gebied en in veel gevallen zijn de dijken ook de basis geweest voor nederzettingen. Er ontstonden lintdorpen aan deze dijken en die zijn vaak uitgegroeid tot dorpen of steden.

De dijken zijn lijnvormige, herkenbare structuurdragers in het landschap met als primaire functie het keren van water. De dijken worden periodiek aangepast aan de dan geldende veiligheidsnormen. Met name in het veengebied is er sprake van dichte lintbebouwing op of aan de dijk. Het doorgaand profiel van de dijk is een belangrijk uitgangspunt. Dit draagt bij aan het herkenbaar houden en houden van de dijk. Het ritme langs de dijk met afritten, bebouwing, afwisselend open-dicht etc. kan houvast geven voor het plaatsen en vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, evenals het dwarsprofiel van de dijk en bijbehorende bebouwing. Indien mogelijk worden recreatieve routes gekoppeld aan het water en/of de dijk. De lintbebouwing op- of direct aan de dijk maakt de dijkversterkingsopgave vaak complex en relatief kostbaar.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Het doorgaand profiel van de dijk is een belangrijk uitgangspunt. Bij dijkversterkingen en andere ontwikkelingen aan de dijk is er aandacht voor de continuïteit van de dijk en het dijkprofiel. Zo blijft de dijk als lijnelement herkenbaar.
- Eventuele nieuwe bebouwing en bouwwerken worden geplaatst binnen het bestaande dijklint en niet in de (veenweide)polders.
- Nieuwe bebouwing op of aan de bestaande dijk wordt zodanig uitgevoerd dat deze de waterkerende functie van de dijk versterkt. Nieuwbouw is niet zomaar mogelijk, dit moet passen binnen beleid voor waterveiligheid.
- Behouden van de doorzichten vanaf de dijk over de rivier en op het achterliggende landschap. Nieuwe bebouwing krijgt een voorkant aan de rivier.
- Buitendijks worden geen nieuwe bebouwing aangelegd, tenzij deze reeds bestaande buitendijkse bebouwing vervangen en rekening wordt gehouden met de rivierdynamiek en natuurwaarde.

Veenkade (dijk aan veenstroom, dijk aan wetering, veenpolderkade, weteringkade)

De dijken in het veenlandschap hebben vanwege inklinking vaak een klein hoogteverschil en worden kades genoemd. Door de eigenschappen van het veen zijn de taluds in de regel flauw, in tegenstelling tot de dijken in het rivieren of zeekleilandschap. De kades liggen langs oude veenstromen (de oorspronkelijke natuurlijke afwatering van het veen) en weteringen of zijn aangelegd als landscheiding en vormen een grens van een ontginningseenheid (blok).

De kades zijn waterkeringen waar vaak de wegen en paden ter ontsluiting van de polder op zijn aangelegd ('hoog en droog'). De veenkades maken soms deel uit van een ontginningslint en zijn dan bebouwd.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behoud van het kleinschalige karakter van de kade aan de veenstroom of wetering met een afwisseling tussen open en besloten delen en zeer afwisselende, vaak cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.
- Behouden en versterken van het zicht op en het contact met het water door de toegankelijkheid van de oevers te vergroten en aantrekkelijke openbare plekken aan het water re realiseren.
- Behoud van veenpolderkades als herkenbare begrenzing van de poldereenheden.
- Inzet op behoud van gave tiendwegen Continuïteit in het profiel is hierbij van belang. Verstoorde tiendwegen waar mogelijk herstellen.

Dijk aan ringvaart of vaart (dijk aan ringvaart of vaart, dijk aan bovenland of plas, polderdijk)

De (ring)dijk naast de (ring)vaart vormt de overgang tussen het hoger gelegen boezemwater en het lagergelegen land van de droogmakerij. De ringdijk heeft daardoor een asymmetrisch profiel met aan één zijde een lang talud. Bebouwing staat meestal bovenaan de dijk of juist laag, aan de rand van de droogmakerij. Het continue profiel van de dijk met grasbedekking is beeldbepalend als begrenzing van de droogmakerij.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behoud van de (ring)dijk en/of vaart als herkenbare landschappelijke structuurdrager met een continue profiel en begrenzing van de droogmakerij.
- Inzet op doorgaande recreatieve route over de dijk en het water.
- Waar mogelijk en passend toevoegen van (streekeigen) beplanting op of langs de dijken mits dit de waterkerende functie, beheer en onderhoud van de dijk niet belemmert.

Vlietkade

Vlietkades liggen aan weerszijde van trekvaarten zoals de Schie en de Vliet. Trekvaarten zijn de door mens gegraven waterverbindingen tussen de opkomende Hollandse Steden in de Gouden Eeuw. Ze kwamen voort uit de behoefte aan regelmatig en beter georganiseerd openbaar vervoer over water. Bij de aanleg werd met de uitgegraven grond aan beide zijden van de vaart een kade aangelegd. Aan één kant was de kade ingericht als jaagpad om schepen te trekken (jagen).

Elk deel van de trekvaart had zijn eigen regionale karakter en functie. Sommige delen werden gekarakteriseerd door kleinschalige bedrijvigheid en industrie terwijl andere delen gekarakteriseerd werden door de aangrenzende landhuizen en buitens. Dit is in de huidige situatie nog goed herkenbaar.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behoud en versterken van de continuïteit van de vlietkades als lange structurerende lijnen in het landschap.
- De trekvaart als erfgoedlijn beter beleefbaar maken door behoud en kwaliteitsverbetering van de aan de vaart gelegen historische scheepswerven, uitspanningen, bruggen, buitenplaatsen en andere elementen.
- Behoud, herstel en toegankelijk maken van de oude jaagpaden als doorgaande recreatieve routes. Maak de vlietkades bij voorkeur verkeersluw t.b.v. recreatief gebruik.

Polderdijken (aanwasdijk, oudelandsdijk, opwasringdijk)

De polderdijken is een verzameling van de opwasdijken, de aanwasdijken en de oudelandsdijken. Ze vormen het landschappelijk raamwerk van de Delta. De meeste polderdijken zijn onbebouwd, afgezien van enkele verspreide boerderijen die aan de voet van de dijk liggen. De dijken zijn soms stevig beplant met bomenrijen en lanen of er hebben zich op sommige plekken waardevolle bloemrijke graslanden ontwikkeld. Het tracé van de dijk is soms onduidelijk te volgen waar infrastructuur de overhand heeft.

De meeste dorpen zijn ontstaan als lint aan de opwasringdijk of oudelandsdijk. Dat inmiddels meestal aan weerszijden dicht bebouwd is, maar waar deze dijklinten vaak het hart van het dorp vormen met karakteristieke, historische bebouwing. Zodra een buitendijk door opeenvolgende aanwassen tot een binnendijk werd getransformeerd en haar waterkerende functie verloor, was bebouwing toegestaan. Vooral het flauw hellende buitentalud van de voormalige zeedijk was daarvoor geschikt. Hier ontstonden dijklinten, soms sterk verdicht, soms relatief open. Met de sterke verstedelijking van IJsselmonde is een aantal dijklinten ingesloten geraakt. Bij deze ingesloten dijklinten zijn de doorzichten naar het landschap verdwenen omdat de aanliggende polder bebouwd is. Door de ligging in stedelijk gebied is de bebouwing van de dijk intensiever. De achterkanten vormen een informele, soms rommelige overgang naar de aanliggende buurten, groengebieden of landschap. De dijken vormen echter nog steeds een verbinding tussen stad en land. Ook de ingesloten dijklinten zijn afwisselend beplant of onbeplant.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- De polderdijken vormen het landschappelijk raamwerk van het open zeekleipolderlandschap. Om dit ruimtelijk aan te zetten kunnen de dijken worden beplant met transparante bomenrijen.
- De polderdijken vormen een ecologisch netwerk dat verder ontwikkeld wordt.
- De polderdijken benutten voor het ontwikkelen van een samenhangend recreatief netwerk door deze toegankelijk te maken. De routes liggen bij voorkeur op de kruin van de dijk, zodat mensen aan weerszijden goed zicht hebben op het omringende polderlandschap.
- Behoud en versterking van de landschappelijke diversiteit en het afwisselende karakter van de oudelandsdijken. Er kunnen vele soorten beplanting worden toegepast op en aan de dijk, in rijen, groepen of solitair (fruitbomen, notenbomen, knotwilgen, meidoorn, struweel etc.).
- De oudelandsdijken in het stedelijk gebied benutten als groenblauwe dooradering en (recreatieve) route tussen stedelijk gebied en het omliggende landschap.

Dam

Dammen zijn net als dijken gemaakt om het achterland tegen water te beschermen. Het grote verschil tussen een dijk en een dam is dat een dam een tweezijdig waterkerend profiel heeft, omdat zich aan beide zijden van dammen wateren bevinden. Veel dammen in Zuid-Holland maken deel uit van de deltawerken, een systeem van dammen, sluizen en stormvloedkeringen dat is ontwikkeld na de watersnoodramp van 1953. Dammen zijn robuust en hebben een primair waterkerende functie. In veel gevallen staan ze aan weerszijden onder hoge druk van het water en daarom is in het profiel van dammen meer gewerkt met harde materialen. In de Provincie Zuid-Holland komen verschillende typen dammen voor. Dammen kunnen worden onderverdeeld in drie type: gesloten dammen, doorlatende dammen en de open dammen. De dammen worden vaak recreatief gebruikt voor bijvoorbeeld actieve watersporten als kitesurfen.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Houdt bij ontwikkelingen rondom dammen rekening met de status en het karakter van de dam als technisch ingenieurskunstwerk.
- Behoud bij ontwikkelingen rondom dammen het uitzicht aan beide zijden.
- Houdt bij ontwikkeling van de dam, waar mogelijk en veilig, rekening met recreatief medegebruik.

Kanaaldijk

Kanaaldijken liggen aan weerszijden van een kanaal. Een kanaal is een aangelegde waterweg met een gereguleerd waterpeil die als vaarweg gebruikt wordt. Vaak is het tracé van een kanaal gebaseerd op het historische ontginningspatroon, dat later, door bijvoorbeeld bochtafsnijding en verbreding gericht op het verbeteren van de condities voor de scheepvaart, een meer autonome ligging heeft gekregen. De kanalen en kanaaldijken lopen nu vaak relatief recht en dwars door verschillende landschappen heen. Om het water in het kanaal te kunnen reguleren, zijn er op kruisingen met rivieren of polders vaak waterkerende kunstwerken gebouwd, zoals stuwen en sluizen. Wegen kruisen de kanalen met bruggen of aquaducten. Op de dijk ligt vaak een onderhoudsweg.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Houdt rekening met het technische karakter en de vaak grote schaal van de kanalen en kanaaldijken als ingenieurskunstwerk. De continuïteit en herkenbaarheid van het kanaal en de kanaaldijken als lange lijn dwars door verschillende landschappen moet behouden en versterkt worden. Kies voor een herkenbaar, robuust profiel met een eenduidige inrichting.
- Behoudt de nog aanwezige laanbeplantingen en breng waar mogelijk historische beplantingsstructuren terug.
- Maak kanaaldijken recreatief toegankelijk en aantrekkelijk, met waar mogelijk vrij liggende fietspaden. Behoud en versterk de recreatieve voorzieningen voor waterrecreatie en ontwikkel aantrekkelijke contactpunten met het water (bijvoorbeeld steigers en aanlegplekken).

Bebouwingslinten

Linten vormen een belangrijk onderdeel van het Zuid-Hollandse landschap. Ze worden gevormd door lineaire, deels aaneengesloten bebouwing langs lineaire structuren zoals wegen, waterwegen of dijken. Op veel plaatsen hebben de linten een sterke relatie met het omliggende landschap. Op andere plaatsen zijn de linten ingesloten in andere bebouwing. Ook komt er verspreid liggende bebouwing langs (polder)wegen voor, waar de afstand tussen de bebouwing relatief groot is. Deze verspreid liggende bebouwing staat niet op de Kwaliteitskaart, maar er gelden wel richtpunten voor.

De meeste bebouwingslinten zijn van cultuurhistorische betekenis en worden vaak gebruikt als recreatieve route. Ontwikkelingen langs de linten dienen daarom zeer zorgvuldig ingepast te worden.

In de Kwaliteitskaart zijn voornamelijk de linten in het buitengebied aangegeven. De linten binnen het stedelijk gebied zijn met name opgenomen om de relatie met het lint in het buitengebied aan te geven.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Linten blijven linten als onderscheidende bebouwingsvorm in het gebied.
- Waar mogelijk behouden van de doorzichten vanaf de weg op het achterliggende landschap.
- Kleinschalige nieuwe ontwikkelingen langs linten zijn mogelijk indien er sprake is van de functieverandering van de bebouwing van een perceel, bijvoorbeeld van een agrarische functie naar een woonfunctie.
- Linten behouden hun lineaire karakter waarbij de achterzijde van de bebouwing een direct contact met het landschap heeft en de voorzijde aan de openbare weg of waterloop grenst.
- Ontwikkelingen dienen te passen in het karakter van het lint. Dit betekent dat de ontwikkeling aansluit op het profiel van het lint, de maat en schaal van de bebouwing en de mate van transparantie van het lint. Er is respect voor de historische gaafheid van het lint.
- Bij de uitbreiding van steden of dorpen blijft het lint herkenbaar als bebouwingsvorm. Dit betekent dat op gepaste afstand van het lint gebouwd wordt, waarbij het landschap, het lint en de nieuwe ontwikkeling bepalend zijn voor deze afstand. Het lint behoudt zijn eigen gezicht.
- Bij verspreide bebouwing langs (polder)wegen is het behoud van de grote afstand tussen de bebouwing uitgangspunt.

Laag 3: Ruimtelijke kwaliteit van stedelijke occupatie

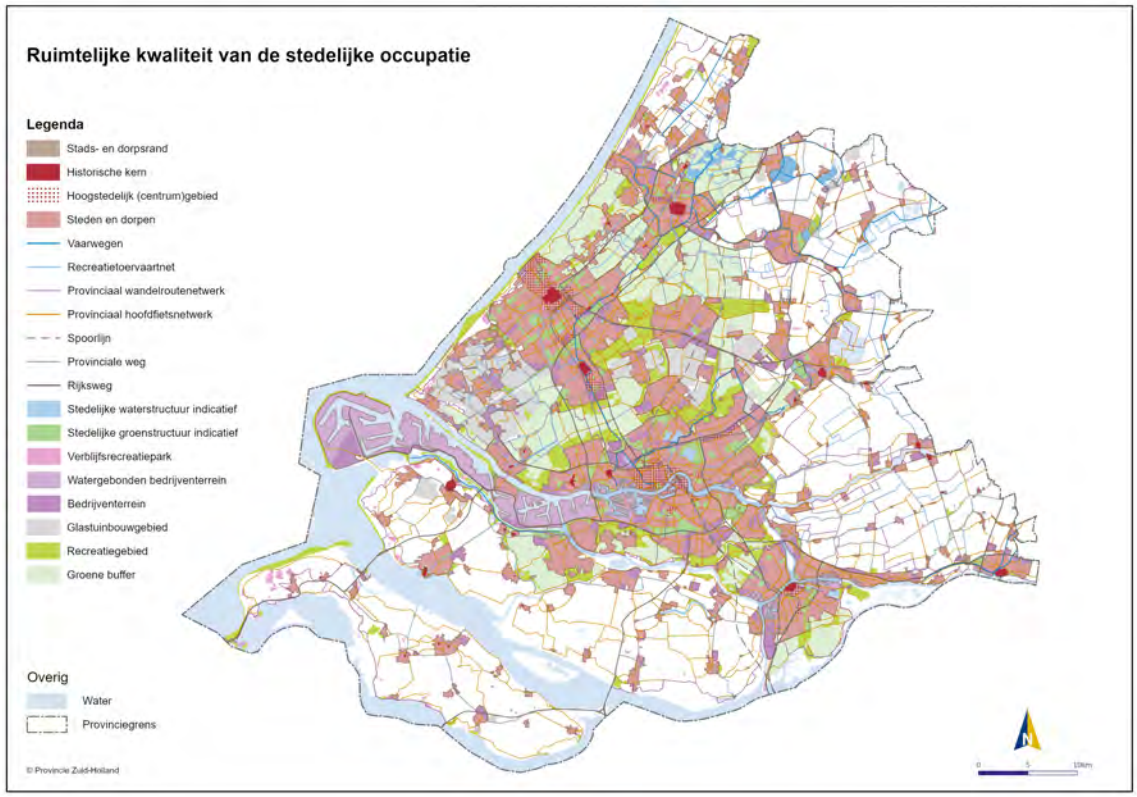

De laag van de stedelijke occupatie gaat over het stedelijke weefsel van wonen, werken en voorzieningen, stedelijke groenstructuren en de onderlinge netwerken.

Binnen de occupatielaag worden de volgende onderdelen onderscheiden: steden, dorpen, hoogstedelijk (centrum)gebied, historische kern, bedrijventerrein, watergebonden bedrijventerrein, glastuinbouwgebied, stads- en dorpsrand, stedelijke groen- en waterstructuur, recreatiegebied, verblijfsrecreatieterrein en groene buffer.

En de volgende infrastructuur: OV-netwerk, snelweg, provinciale weg, en fiets-, wandel-, ruiter-, en vaarroutes.

Steden

De eigenheid van iedere stad in het stedelijk netwerk wordt bepaald door de geografisch-strategische ligging, de landschappelijke ondergrond, de cultuurhistorische en ruimtelijke kenmerken en de economische dragers. Een brede waaier aan woon- en werkmilieus en een stedelijke groenblauwe structuur zijn een belangrijke voorwaarde voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Steden zijn in de loop van jaren ontwikkeld, zodat er rond de historische kern een bebouwingsschil in de periode 1900 tot 1955 is ontstaan en recentere woonwijken in de periode van 1955 tot heden. Er komen veel nieuwe opgaven af op de steden zoals het realiseren van meer woningen, aanpassingen die nodig zijn om te komen tot een circulaire economie en het toepassen van duurzame energie. Combineren van de diverse opgaven zoals de aanpassingen aan het veranderend klimaat en het verhogen van de biodiversiteit kan een belangrijke bijdrage leveren aan de leefkwaliteit van de steden.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan het versterken van kenmerken/identiteit van de betreffende stad.
- Stedelijke ontwikkelingen dragen bij aan de versterking van de stedelijke groen- en waterstructuur in samenhang met noodzakelijke aanpassing aan veranderend klimaat (voorkomen van hittestress en wateroverlast).

- Een nieuwe stedelijke uitbreiding bouwt voort op het bestaande stadsgebied en versterkt de overgangskwaliteit van de stadsrand.

Dorpen

Dorpen maken van oorsprong deel uit van de agrarische cultuurlandschappen. Vanuit hier werden de omliggende agrarische gronden ontgonnen en daarna vaak eeuwenlang bewerkt. Door de verschillende condities van de ondergrond en de natuurlijke omgeving in combinatie met de ligging in de netwerken ontstond een pallet aan dorpen met eigen kenmerken, karakter en kwaliteit.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Elk dorp bouwt voort op de eigen identiteit en op de karakteristieke structuur en ligging aan en in het landschap.
- Ruimtelijke ontwikkelingen dragen bij aan de groen- en waterstructuren en recreatieve uitloopmogelijkheden in en rond het dorp.
- Ontwikkelingen dragen bij aan de leefbaarheid en vitaliteit van het dorp.

Hoogstedelijk (centrum)gebied

Het hoogstedelijk centrumgebied kenmerkt zich door een hoge mate van 'verstening' en hoogbouw. Opgave hier is het aantrekkelijk en leefbaar houden van de leefomgeving. Ook klimaatadaptatie vraagt om de nodige aanpassingen om extreme neerslag op te vangen en hittestress te voorkomen. Voldoende groen in deze gebieden zorgt niet alleen voor verkoeling, maar ook voor wateropvang, de productie van zuurstof en de zuivering van lucht. De huidige verstedelijkingsopgave zal zorgen voor meer verdichting in het stedelijk landschap, dit maakt de noodzaak voor combinatie met klimaatadaptatie en leefbaarheid, waaronder groen en water, nog groter.

De hoogstedelijke centrumgebieden kennen een goede bereikbaarheid en sterke identiteit. Ze bieden plaats aan (inter-)nationale voorzieningen en bijzondere stedelijke woonmilieus.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen in het hoogstedelijk (centrum)gebied moet gelijkwaardig opgaan met de verbetering van de leefbaarheid en aanpassingen aan het veranderende klimaat.
- Ontwikkelingen rond OV-knooppunten dragen bij aan de versterking van de (hoog)stedelijke kwaliteit ter plaatse.
- Hoogteaccenten (waaronder hoogbouw) vallen zoveel mogelijk samen met centra (zwaartepunten) en interactiemilieus in de stedelijke structuur.

Historische kern

De historische kern met zijn of haar compacte bebouwingsstructuur is een waardevolle woon- en vestigingsmilieu in Zuid-Holland en draagt bij aan de toeristische kwaliteit.

Historische kernen hebben een grote cultuurhistorische waarde met vaak hoge ruimtelijke kwaliteit. Veel van deze binnensteden en oude dorpskernen zijn al vanuit het rijk en vanuit de gemeenten beschermd als beschermd stads-en dorpsgezicht. Ook voor de provincie zijn dit belangrijke delen van het stedelijk gebied.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Als ontwikkelingen plaatsvinden in en nabij de historische kern dan draagt deze bij aan behoud en versterking van de vitale stads- en dorpscentra met een gevarieerd en ruimtelijk beeld.
- Cultuurhistorisch waardevolle gebouwen en stedenbouwkundige patronen worden behouden door ze waar mogelijk een functie te geven die aansluit bij de behoeften van deze tijd.
- Het eigen karakter van de historische kern wordt versterkt en de historische kern blijft ervaarbaar vanuit het omringende gebied.

Bedrijventerrein (droog)

Bedrijventerreinen liggen veelal aan de toegangswegen van dorpen en steden en vormen vaak de entree van dorp of stad. Behalve de toegang(en) tot het terrein zijn ze vaak ruimtelijk niet verbonden met het aangrenzende landschap, stads- of dorpsgebied en hebben daardoor een afgesloten karakter. Veelal betreft het logistieke bedrijventerreinen, waarvoor een goede aansluiting op het wegennet essentieel is. Daar waar bedrijventerreinen de entree van een stad of dorp vormen, is extra aandacht voor de beeldkwaliteit van (de rand van) het terrein, de ontsluiting en de samenhang met de omgeving van belang. Doorgaande recreatieve routestructuren worden gerespecteerd of krijgen een gelijkwaardige vervanging. Het terrein en de overgang naar de omgeving is aantrekkelijk voor verschillende gebruikers.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Bij bedrijventerreinen krijgt de beeldkwaliteit van de randen, een goede ontsluiting en de samenhang met de omgeving extra aandacht.
- Bij (her)inrichting van bedrijventerreinen zit kwaliteitsverbetering ook in het meer toekomstbestendig en klimaatadaptief bouwen daarbij moet gedacht worden aan vergroenen en ontharden van het terrein, multifunctioneel gebruik en verhogen van de verblijfskwaliteit in het algemeen. Op die manier wordt het een aantrekkelijke plek voor verschillende gebruikers.

Watergebonden bedrijventerrein

Watergebonden werkgebieden zijn een zeer karakteristiek Zuid-Hollands fenomeen. De kracht hiervan is enerzijds te zien in de grootschalige mainport Rotterdam, anderzijds in de vele natte bedrijventerreinen langs de vaarwegen in de provincie. Karakteristiek voor de mainport zijn de grote schaal, zware en 'belevingswaardige' industrie en logistiek, gekoppeld aan de ligging aan zee en rivier. Havens, schepen, kranen, containers, schoorstenen, industrie en dynamiek bepalen het beeld. De kleinere natte bedrijventerreinen zijn gekoppeld aan binnenvaartwater. Ook hier is het industriële en logistieke karakter en de relatie land-water bepalend voor de karakteristiek, alleen aanmerkelijk kleinschaliger dan bij de mainport. De relatie tussen functie en vorm is duidelijk zichtbaar. Bij ontwikkelingen wordt gezorgd voor een versterking van de relatie tussen vaarwegen en watergebonden werkgebieden. Er wordt gewerkt aan een gepaste overgang tussen terrein en omgeving en het benutten van de milieuruimte met zo min mogelijk hinder voor de omgeving.

De watergebonden bedrijventerreinen zullen in de overgang naar een circulaire economie ingrijpend van karakter veranderen.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Er wordt respectvol omgegaan met aanwezig cultuurhistorisch erfgoed (zoals het industrieel erfgoed langs de Oude Rijn).
- Ontwikkelingen in en rond de mainport sluiten aan bij het grootschalig industriële en logistieke havenkarakter.
- Ontwikkelingen op en rond watergebonden bedrijventerreinen sluiten aan bij het industriële en logistieke land-waterkarakter en dragen bij aan een gepaste overgang tussen terrein en omgeving.
- Wanneer herstructurering van watergebonden bedrijventerreinen aan de orde is worden de groene en recreatieve kwaliteiten (van water, havens en kades) versterkt.

Glastuinbouwgebied

De glastuinbouwgebieden van Zuid-Holland zijn geconcentreerd in het Westland, rondom Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland. Daarnaast zijn er nog kleinere clusters van glastuinbouw. Hier was door de unieke samenstelling van zand en klei, de grond uitermate geschikt voor het verbouwen van landbouwproducten. Ook de ligging aan de kust (zonlicht) en nabij de stad (afzet) speelde hierin een rol. De eerste kassen waren druivenkassen (vanaf 1850) maar halverwege de 20e eeuw kwamen er grotere, verwarmde aaneengeschakelde kassen voor groente-, bloemen- en potplantenteelt. Door schaalvergroting zijn het nu een aangesloten 'glazen steden' met een dooradering van landschappelijke structuren.

Er wordt ook gewoond in het gebied, in de dorpen of aan de tuinderslinten. De woonkwaliteit wordt door bewoners als aantrekkelijk ervaren omdat het dicht bij de stad is, maar toch een dorps karakter heeft.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit

- Ontwikkelingen in de glastuinbouw sluiten aan op de voor het gebied kenmerkende maat en schaal en zijn gericht op zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik en collectieve voorzieningen.
- Nieuwe ontwikkelingen in de glastuinbouwgebieden sluiten aan bij bestaande landschappelijk structuren en dragen bij aan versterking van de groenblauwe structuur.
- Ontwikkelingen aan de rand van een glastuinbouwgebied dragen bij aan het realiseren van een rand met passende overgangskwaliteit.

Stads- en dorpsranden

De stads- en dorpsrand is de zone op de grens van bebouwd gebied en landschap. De stads- en dorpsranden van de provincie zijn plekken met bijzondere potentie voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Het zijn overgangsplekken waar de contrasten tussen de stad en het buitengebied goed beleefd kunnen worden. In deze gebieden is nadrukkelijk aandacht nodig voor de doorgaande landschappelijke structuren, de recreatieve verbindingen tussen stad en land en het ontwerp en de inrichting van de stads- en dorpsrand zelf. Ontwikkelingen in deze randen vragen daarom om extra aandacht voor een zorgvuldige inpassing en een optimale ruimtelijke kwaliteit.

Denk hierbij aan: logische ontsluitingsstructuur, inpassing wateropgave, oriëntatie van de bebouwing, verzachting beeld door beplanting. Ook kan gedacht worden aan stadslandbouw, aanleg van voedselbossen en groengebieden aan de rand.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen in stads- en dorpsranden moeten bijdragen aan een goede overgang maken tussen stad en buitengebied, met aandacht voor doorgaande landschappelijke structuren, toegankelijkheid, recreatieve verbindingen tussen stad en land en het ontwerp van de stads- en dorpsrand zelf.

Stedelijke groen- en waterstructuur

De stedelijke groen- en waterstructuur is van groot belang voor de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit in het stedelijk gebied, zeker in het licht van verdere stedelijke verdichting en de verwachte klimaatverandering. Parken en groenblauwe dooradering vormen als het ware de uitlopers en de haarvaten van de landschappen buiten de stad. Goede verbindingen maken het landschap beter bereikbaar en toegankelijk vanuit de stad. De stedelijke groen- en waterstructuur kan een rol spelen bij het beperken van hittestress, droogte en wateroverlast.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Nieuwe ontwikkelingen dragen waar mogelijk bij aan versterking van de stedelijke groenblauwe structuur. Daarbij gaat het ook om verblijfskwaliteit, de recreatieve waarde en de bijdrage aan klimaatbestendigheid en de biodiversiteit.
- Ontwikkelen van groenblauwe verbindingen vanuit de haarvaten van het stedelijk gebied met het buitengebied (van voordeur tot landschap).
- Combineren van groenblauwe verbindingen met fiets- en wandelverbindingen, als onderdeel van een beweegvriendelijke en gezonde woonomgeving.

Recreatiegebied

Recreatiegebieden liggen veelal op de overgang van de stedelijke dynamiek met wegen, bedrijfsterreinen en woongebieden naar het veelal luwere buitengebied. In de recreatiegebieden zelf liggen vaak intensieve recreatie voorzieningen, zoals sportcomplexen. Een wezenlijk kenmerk van de recreatiegebieden buiten de sportcomplexen is het groene en openbare karakter. Het openbare deel van de recreatiegebieden zijn vaak op dezelfde manier ingericht met een deel bos, deel water en een deel weide. Het aanbod aan voorzieningen is vaak hetzelfde. Daarmee zijn de gebieden weinig onderscheidend van elkaar. De diversiteit tussen de gebieden kan worden vergroot door bij doorontwikkeling meer gebruik te maken van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten en qua programma beter in te spelen op de recreatievraag van diverse doelgroepen. Bovendien kan de kwaliteit van recreatiegebieden worden vergoot door de gebieden onderling met elkaar te verbinden als een samenhangende groenstructuur die aansluit op de groen- en waterstructuren in het stedelijk gebied en die in het buitengebied.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen vergroten de diversiteit in ruimtelijke inrichting en programma tussen de verschillende recreatiegebieden, waardoor het gebied beter aansluit op de recreatieve behoefte van de diverse doelgroepen.
- Ontwikkelingen dragen bij aan een grotere samenhang tussen de recreatiegebieden onderling en met de stedelijke groen- en waterstructuur.
- Bij doorontwikkeling van recreatiegebieden word de identiteit van de gebieden versterkt door uit te gaan van de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten en potenties.
- Ontwikkelingen behouden of versterken de openbaarheid van recreatiegebieden.

Verblijfsrecreatieterrein

Verblijfsrecreatieterreinen variëren van relatief natuurlijk ogende kampeerterreinen tot terreinen met stacaravans en complexen met recreatiebungalows en bijbehorende voorzieningen. Er is sprake van een tendens tot herstructurering en opwaardering, waarbij campings worden bebouwd, stacaravans worden vervangen door bungalows, of bungalowterreinen worden heringericht. Bij verblijfsrecreatieterreinen is het van belang dat ze een aantrekkelijke, recreatieve uitstraling hebben en qua locatie, schaal, inrichting en kwaliteit van de randen goed passen in hun omgeving.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Verblijfsrecreatieterreinen hebben een recreatief karakter en passen qua locatie, schaal, inrichting en kwaliteit van de randen goed in hun omgeving.

Groene buffer (Landschapspark)

De groene buffer is een niet verstedelijkt landschap tussen of grenzend aan de steden. Het is een landschap waar het groene karakter en het contrast met de drukke en dichtbebouwde steden centraal staat. De groene buffer is bedoeld om het aaneengroeien van steden in de dichtbevolkte deel van de provincie tegen te gaan. In het verleden is er veel geïnvesteerd in de groene buffer om de recreatieve waarde en uitloopmogelijkheden voor de stedeling te vergroten. In deze tijd is de opgave om het gebied te ontwikkelen als multifunctioneel landschapspark waarin natuur-, recreatie- en duurzame landbouw hand in hand gaan. Nieuwe opgaven zoals klimaatadaptatie krijgen de ruimte. De groene buffers verschillen sterk van karakter, door de verschillen in de ondergrond, het landschappelijk karakter, de ligging ten opzichte van de steden en de aanwezigheid van infrastructuur. De groene buffers zijn: Hollands Plassengebied, Duin, Horst en Weide, Midden-Delfland, Rotte, IJsselmonde en Eiland van Dordrecht.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Er vinden geen grootschalige (stedelijke) ontwikkelingen plaats in de groene buffer.
- Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan de groenblauwe structuur, de recreatieve gebruikswaarde en de contrastkwaliteit met het stedelijk gebied.
- Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan de recreatieve toegankelijkheid en aantrekkelijkheid, verbeteren de ecologische kwaliteit en versterken de landschappelijke identiteit van de groene buffer.

Infrastructuur

OV-netwerk

Het (inter-)nationale en regionale OV-netwerk liggen als lijnen in het landschap. In stedelijk gebied en dorpen vormen ze vaak barrières in verband met de geringe oversteekbaarheid. Maar ook keren stedelijke ontwikkelingen zich vaak af of trekken zich weinig aan van de gebruiker van het OV-netwerk. Dit is het geval wanneer geluidbeperkende schermen zijn aangelegd of doordat de achterkanten van bebouwing zich tonen vanaf het OV-netwerk.

De relatie tussen verstedelijking en het OV-netwerk vindt men in de OV-stationsgebieden met woon-, werk- en voorzieningenprogramma's. Deze stations kennen een hiërarchie van grootschalige openbaarvervoerknooppunten tot enkelvoudige haltes.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen in stad en land houden rekening met het zicht van de reiziger vanuit het OV-netwerk op de omgeving.
- Bij ontwikkelingen langs het spoor of in stationsgebieden is een visuele relatie tussen spoor en omgeving gewenst; dit betekent dat ontwikkelingen rekening houden met het zicht vanuit het OV-vervoermiddel op de omgeving en waar mogelijk vanaf de omgeving op het OV-netwerk.
- De stationsomgeving is een integraal onderdeel van de stad. Een aantrekkelijke kwaliteit, passend bij aard en omvang van het station en haar omgeving, is gewenst.
- De stationsgebieden benutten om hoogstedelijke en centrumkwaliteit te ontwikkelen.

Snelweg

Dit zijn rijkswegen of autowegen met het karakter van een snelweg. De afslagen van snelwegen kunnen de aanleiding zijn voor een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Snelwegen zijn grote lijnen met veel impact. Zowel het zicht vanaf de weg als de blik op de weg en het verkeer zijn bepalend voor de uitstraling van het gehele gebied. Vaak liggen woon- en werkgebieden echter als achterkanten naar de snelweg of wordt de weg afgesloten van zijn omgeving door geluidwering. Snelwegen maken, daar waar de weg het stedelijk gebied doorkruist, integraal onderdeel uit van de stad.

Buiten het stedelijk gebied doorsnijdt de snelweg het landschap zonder functionele, logistieke interactie met dit landschap. Een visuele relatie tussen weg en omgeving is voor de oriëntatie en landschapsbeleving voor de automobilist gewenst. Van de andere kant is een goede inpassing van de weg belangrijk om de geluid-, zicht- en geurhinder voor omwonenden te beperken.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Nieuwe ontwikkelingen langs de weg dragen bij aan een afwisselende, herkenbare en functionele stedelijke rand langs de snelweg. Ontwikkelingen zorgen voor een voorkant naar de weg toe.
- Daar waar de snelweg tegelijkertijd de rand van een stad vormt, is extra aandacht besteed aan de kwaliteit van de stadsrand.
- Een visuele relatie tussen weg en omgeving is gewenst; vanaf de snelweg zijn de omringende landschappen en kruisingen met landschappelijke hoofdstructuren beleefbaar.

- Ontwikkelingen aan de snelweg zijn altijd integrale gebiedsopgaven. Daarbij wordt specifieke aandacht gevraagd voor:
  - Verknoping met andere manieren van vervoer en het onderliggend wegennet;
  - Verminderen van de barrièrewerking van wegen voor doorgaande recreatieve verbindingen;
  - Doorgaande ecologische verbindingen.
- Nieuwe ontwikkelingen concentreren zich rond af- en opritten van de snelweg. Hier wordt rekening gehouden met de entreefunctie van de ontwikkeling naar het achterliggende stedelijk gebied.

Provinciale weg

De interactie tussen weg(ontwerp) en landschap is groter bij een provinciale weg dan bij een rijksweg. Veelal zijn deze wegen ontstaan door opwaardering van oude infrastructuurlijnen. Bij het ontwerp van de weg moet voorkomen worden dat technische oplossingen en verkeersveiligheidseisen dominant zijn ten opzichte van de integraliteit van de opgave. Een integrale benaderingswijze van de infrastructuurprojecten is nodig om tot de best mogelijke oplossingen te komen voor nu en later. Het gaat hierbij om een logische en functionele ligging van de weg vanuit de weggebruiker, maar ook om de belevings- en gebruikswaarden van de omgeving daaromheen. Een goede inpassing van (nieuwe) infrastructuur is belangrijk. Bij bestaande wegen kunnen inpassingsmaatregelen overwogen worden, bij voorkeur in combinatie met groot onderhoud. Per project en weg zal steeds maatwerk geleverd moeten worden om tot een goede inpassing te komen. Belangrijk daarbij is het vroegtijdig meenemen van ruimtelijke kwaliteit in het ontwerpproces en ruimtelijke kwaliteit als afwegingscriterium meenemen bij de beoordeling van inschrijvingen van projecten door aannemers. Daarbij spelen omgeving, landschap, barrièrewerking en de hoge verstedelijkingsgraad van de provincie een grote rol.

De provincie werkt aan duurzame en toekomstbestendige provinciale infrastructuur ten behoeve van bereikbaarheid en veiligheid.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Buiten het stedelijk gebied worden provinciale wegen niet als verstedelijkingsas benut.
- Nieuwe stedelijke ontwikkelingen die een relatie met de weg hebben concentreren zich bij de op- en afritten van de weg.
- Nieuwe infrastructuur wordt aangelegd als een logische verbinding van A naar B die bijdraagt aan het leesbaar houden van de landschapskarakteristieken.
- Daar waar een provinciale weg tegelijkertijd de rand van bebouwing vormt, is extra aandacht vereist voor de kwaliteit van de stads- of dorpsrand.
- Nieuwe of aan te passen infrastructuur wordt altijd beschouwd als een integrale gebiedsopgave inclusief inpassingsvraagstukken. Hieronder wordt naast ligging in het landschap ook verstaan; zorgvuldig omgaan met doorlopende landschappelijke structuren, logische oplossingen voor doorgaande ecologische en recreatieve verbindingen en behoud van gebruiks- en belevingswaarde van het omliggend gebied en logische verbinding met aansluitende infrastructuur.
- Een visuele relatie tussen weg en omgeving is gewenst. Waar wegen landschappelijke hoofdstructuren kruisen, dient de landschappelijke lijn als afzonderlijke structuur zichtbaar en herkenbaar te blijven. Deze ‘contactpunten’ (bijvoorbeeld tunnels, viaducten, aquaducten) worden met zorg ontworpen.

Fiets-, wandel-, ruiter- en vaarroutes

Het netwerk van fiets- en wandelpaden en ruiter- en vaarroutes verbindt een verscheidenheid van stedelijke en landelijke gebieden, natuur- en recreatiegebieden en andere toeristische trekpleisters. Dit netwerk is bedoeld als ontsluiting, maar ook als middel om stad en landschap van Zuid-Holland te ervaren. Recreatieknooppunten in dit netwerk zijn de overstapplaatsen tussen verschillende vervoersmodaliteiten als auto, fiets of kano. Deze kunnen een toeristisch-recreatieve bestemming op zich zijn. Een samenhangend, gevarieerd en aantrekkelijk stelsel van gebieden en routes vraagt om het opheffen van barrièrewerking of het toevoegen van ontbrekende schakels. In het hoofdnetwerk fiets zijn de voor de provincie belangrijke (boven)regionale fietsverbindingen ondergebracht. Het gaat om doorgaande fietsverbindingen voor zowel recreatief als woon-werk fietsverkeer. Dit hoofdnetwerk vormt de basis voor een fijnmazige, lokale netwerken.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Voorkomen van (nieuwe) obstakels in het fiets-, wandel, ruiter- en vaarnetwerk door bijvoorbeeld verbreding en aanleg van wegen of nieuwe woonlocaties.
- Recreatieve voorzieningen worden zoveel mogelijk gekoppeld aan recreatieknooppunten in het recreatieve netwerk. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van het cultuurhistorisch erfgoed of andere recreatief interessante locaties. Ontwikkelen van kleinschalige verblijfsmogelijkheden, gekoppeld aan de het netwerk. Ontsluiten van landschappen en steden en de verbindingen ertussen voor fietsen, wandelen, paardrijden en varen.

- Verder ontwikkelen en verbeteren van het provinciale hoofdnetwerk fiets, het wandel- ruiter- en vaarnetwerk.

Energie

Duurzame vormen van energieopwekking en uitbreiding van elektriciteitsopslag en -distributie vragen om ruimte en nieuwe locaties. De nieuwe energiedragers zijn bouwwerken die, afhankelijk van hun verschijningsvorm en de locatie, enige tot grote invloed op het landschap hebben. Het is een ontwerpopgave om een eigentijds ruimtelijk beeld met kwaliteit te genereren.

Zonneveld

Een zonneveld is een bouwwerk voor energieopwekking dat bestaat uit een veldopstelling van stellages of een drijvende constructie met zonnepanelen met bijbehorende voorzieningen en een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk. Een zonneveld is uitgestrekt in oppervlakte en heeft een beperkte hoogte. De ruimtelijke impact betreft vooral de technische uitstraling en het niet-locatie gebonden karakter die niet vanzelf en niet altijd passen bij de gebiedskenmerken. Door de modulaire opbouw is de omvang en vorm flexibel en kan een zonneveld zich voegen naar de beschikbare ruimte binnen bestaande structuren in het landschap. Hiervoor is de Handreiking ruimtelijke kwaliteit zonne-energie Zuid-Holland een hulpmiddel.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Een zonneveld wordt toegevoegd aan andere bestemmingen (meervoudig ruimtegebruik).
- Een zonneveld heeft een goedgekozen locatie in de ruimtelijke opbouw van een gebied; nabij energiegebruik en een aansluiting op het netwerk.
- Een zonneveld voegt zich naar het kavelpatroon, de structuur en schaal van het landschap.
- Een zonneveld heeft een bij de gebiedskenmerken passende overgang naar de omgeving.
- Een zonneveld benut koppelkansen met andere opgaven, bijvoorbeeld versterken biodiversiteit, landschapselementen, klimaatadaptatie, recreatieve verbindingen.
- Bijbehorende voorzieningen, zoals trafo, elektriciteitsopslagsystemen (EOS) en hekwerk, zijn ruimtelijk ondergeschikt aan het zonneveld.

Windturbinelocaties

Een windturbine is een mast met op de wind draaiende wieken, technische installatie en aansluiting op een elektriciteitsnetwerk. In verhouding is het grondvlak klein, de verschijning ijl met een forse hoogte, boven gebouwen en beplanting uit. Een windpark is een opstelling van minimaal drie grote windturbines; solitaire turbines zijn minder gewenst vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit. Door de autonome maat en schaal en de bewegende wieken hebben formaties van windturbines, ongeacht de ashoogte, een duidelijke ruimtelijke impact op een wijde omgeving. Ze kunnen als landmark grote landschappelijke en infrastructurele structuren accentueren.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Bij de keuze voor een nieuwe windturbinelocatie zijn de volgende richtpunten van toepassing:
  - Mede door de grote omvang en ruimtelijke invloed van moderne grote windturbines is het van belang om deze geconcentreerd te plaatsen in daarvoor geschikte gebieden en versnippering over de hele provincie te voorkomen.
  - Een opstelling van windturbines is gekoppeld aan grote structuren en het type landschap is hierbij richtinggevend.
  - In het noordelijke deel van de provincie, boven de Nieuwe Waterweg en de Lek staan windparken langs grote, lange infrastructurele lijnen.
  - In het midden van de provincie, langs de as Maasvlakte-Rotterdam-Drechtsteden-Merwedezone, is vanwege de grote energievraag en het industriële karakter, plaatsing van windenergie gewenst. Opstellingen sluiten aan bij economische en logistieke dynamiek en stedelijke bebouwing.
  - In het zuiden, op delen van de Zuid-Hollandse eilanden, is ruimte voor het creëren van windenergie. Grote lijnopstellingen staan op plekken waar het waait: waar water en land elkaar ontmoeten, op dammen en dijken.
  - Een ruimtelijk onderzoek op verschillende schalen, waaronder de bovenregionale schaal naar de visuele effecten maakt deel uit van de afweging en locatiekeuze.
- Nadat Provinciale Staten hebben besloten een locatie voor windenergie op te nemen in de Omgevingsverordening zijn de volgende richtpunten van toepassing:

- Windparken zijn ingericht volgens een enkelvoudige opstelling in een lijn van minimaal drie windturbines evenwijdig aan de scheidslijn of de infrastructuur, of een cluster van minimaal vier in samenhang.
- Windparken zijn ingericht met een opstelling van identieke turbines (hoogte, type etc.) op gelijkmatige afstand van elkaar.
- Windturbines hebben een sobere mastvoet met zo min mogelijk andere elementen die een zo klein mogelijke ruimtelijke impact hebben (hekwerk, verharding etc.).
- Een ruimtelijk onderzoek op verschillende schalen, waaronder de regionale en lokale schaal naar de visuele effecten, maakt deel uit van de plaatsingskeuze.

Kleinere windturbines

Kleinere windturbines hebben een ashoogte tot maximaal 45 meter.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Windturbines met een ashoogte tot 45 meter kunnen binnen bestaand stads- en dorpsgebied, glastuinbouwgebied en bedrijventerreinen voor zover passend bij de lokale situatie.
- Windturbines met een ashoogte tot 15 meter kunnen overal, mits rekening gehouden met het omringende landschap en de cultuurhistorische, ecologische en recreatieve kwaliteiten.

Bouwwerk voor elektriciteitsopslagsystemen (EOS) en/of -distributie (elektriciteitsstations)

Voor de omvorming naar een efficiënt en duurzaam energiesysteem zijn er meer en grotere bouwwerken nodig voor opslag (energieopslagsystemen) en/of distributie (elektriciteitsstations) van elektriciteit op een logische locatie in het elektriciteitsnetwerk. Vanwege de technische verschijningsvorm sluit het bouwwerk vaak als vanzelf aan bij een industriële en infrastructurele omgeving. Bij andere gebiedskenmerken is de opgave groter om het bouwwerk op vanzelfsprekende wijze te plaatsen in het landschap.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit voor elektriciteitsopslagsystemen (EOS)
- Een EOS heeft een goedgekozen locatie nabij opwek, afname of distributie van elektriciteit;
- Een EOS heeft een goedgekozen locatie in de ruimtelijke opbouw van een gebied;
- Een EOS voegt zich naar het kavelpatroon, de structuur en schaal van het landschap en heeft een passende verschijningsvorm;
- Een EOS bij een windturbine neemt de sobere voet daarvan in acht;
- Een EOS bij een zonneveld is ruimtelijk ondergeschikt.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit voor elektriciteitsstations
- Een elektriciteitsstation heeft een goedgekozen locatie in de ruimtelijke opbouw van een gebied.
- Een elektriciteitsstation voegt zich naar het kavelpatroon, de structuur en schaal van het landschap en heeft een passende verschijningsvorm.

Laag 4: Ruimtelijke kwaliteit van de cultuurhistorie

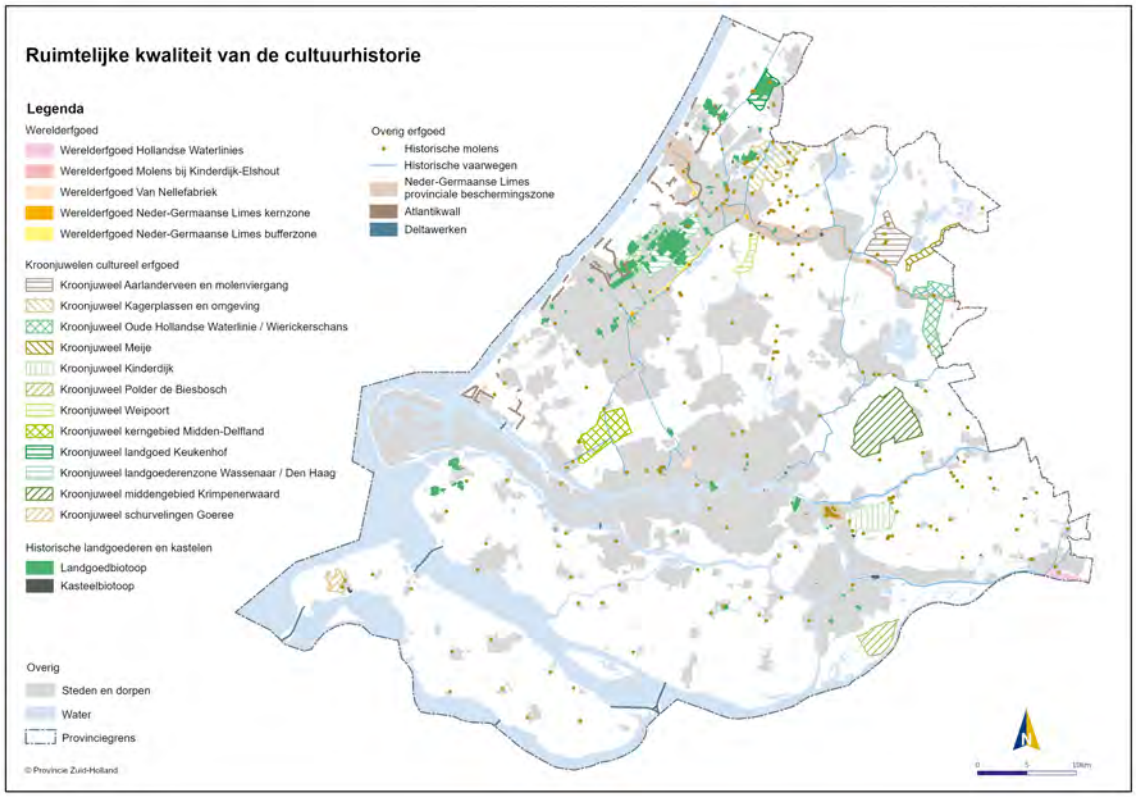

De vierde laag gaat over het zorgvuldig omgaan met voor de provincie belangrijke cultuurhistorische kenmerken. Door deze kenmerken goed te beschermen, te benutten en te kunnen beleven leveren deze een blijvende bijdrage aan de culturele identiteit van Zuid-Holland. Het vormen bakens in de tijd, aan de hand waarvan de geschiedenis van Zuid-Holland kan worden verteld. Ze bieden inspiratie voor het omgaan met nieuwe ontwikkelingen en verbinden historie met de toekomstige tijd.

Belangrijke provinciale landschappen zijn de Kroonjuwelen.

Doorgaande lijnvormige structuren zijn de historische vaarwegen, de Atlantic Wall, de landgoederenzone.

Belangrijke objecten voor Zuid-Holland zijn de molens en de locaties van vroegere kastelen. Ook meer eigentijdse objecten zoals de Deltawerken zijn bepalen in belangrijke mate de identiteit van Zuid-Holland.

Kroonjuwelen cultureel erfgoed

Het is voor de provinciale landschapsstructuur en ruimtelijke kwaliteit belangrijk dat bij herstructurering of nieuwe ontwikkelingen de hieronder genoemde richtpunten in acht worden genomen:

Kroonjuweel Landgoed Keukenhof en omgeving

Dit kroonjuweel omvat naast het Landgoed Keukenhof ook een deel van het zanderijlandschap aan de noord- en oostkant en de Lageveense Polder (nog grotendeels ingericht met hakhout en weiland).

Kernkwaliteiten zijn het landgoed de Keukenhof op de overgang van hogere oude duinen naar de lager gelegen strandvlakte. Verschillende ontginningsfasen zijn in dit ensemble te herkennen: boslandschap van een landgoed, zanderijenlandschap en strandvlakten met weilanden.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit

- Bewaren/versterken van de afleesbaarheid van het landschap en behouden/versterken van het landgoedcomplex met landhuis, bijgebouwen, tuin, parkaanleg, blikveld en zichtlijnen.

Kroonjuweel Aarlanderveen en molenviergang

Het gebied van de molenviergang Aarlanderveen is een karakteristiek voorbeeld van een lintdorp op oude bovenlanden, omgeven door droogmakerijen. Het hoogteverschil hiertussen is markant: op sommige plekken ligt de polder meer dan vijf meter beneden NAP. Het cultuurhistorisch waardevolle lintdorp Aarlanderveen, een oorspronkelijk in het midden van het veengebied aangelegde ontginningsas, bleef gespaard toen het omringende veen werd vergraven. Onderdeel van de ruimtelijke eenheid is de molenviergang die de droogmakerij bemaalt.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Waarborgen van de herkenbaarheid en samenhang van de open droogmakerijen, dijken, bebouwingslint Aarlanderveen, molenviergang en omgeving.
- Behouden/versterken van het contrast tussen bovenland en droogmakerijen.

Kroonjuweel Oude Hollandse Waterlinie / Wierickeschans

Ter hoogte van de Wierickerschans is de Oude Hollands Waterlinie nog goed herkenbaar als ruimtelijke eenheid. Karakteristiek zijn de waterlopen van de Enkele en Dubbele Wiericke en hun kades, als prominente noord-zuid lopende lijnen in het landschap met daartussen de 17e eeuwse inundatiezone. De historische gelaagdheid is groot: de verkaveling is middeleeuws, de vaarten zijn gegraven in de veertiende eeuw en de verdedigingswerken van weer later datum.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden/versterken van de herkenbaarheid en samenhang tussen alle onderdelen binnen de Oude Hollandse Waterlinie (boezemvaarten met kades, bebouwingslint Langeweide, verkavelingspatroon, Fort Wierickerschans, Oukoopse wipmolen).
- Openhouden van de inundatiezone tussen de beide Wierickes.

Kroonjuweel Middengebied Krimpenerwaard

Het middengebied van de Krimpenerwaard wordt begrensd door landscheidingskaden, vaarten en vlieten. De oude opstrekkende verkaveling en het watersysteem zijn nog grotendeels intact en bepalend voor het regelmatige en de oost-west georiënteerde nederzettingsstructuur. Erfbeplanting, rijen knotwilgen en het opgaand groen van kades en eendenkooien en geriefbosjes zijn accenten in het vlakke en waterrijke veenweidelandschap. De lange bebouwingslinten zijn rijk aan historische boerderijen en hebben door de vele open ruimtes tussen de bebouwing een sterke relatie met het landschap.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Herkenbaar houden en versterken van de kwaliteiten (ontginningspatroon met verkaveling, waterlopen, kades, monumentale boerderijlinten, beplanting, profiel van wegen en waterlopen), alsook hun onderlinge samenhang.

Kroonjuweel en werelderfgoed Kinderdijk

De molens, boezems en gemalen van Kinderdijk zijn van grote betekenis als historisch waterstaatkundig ensemble en als Hollands cultuurlandschap bij uitstek. Het ensemble van 19 molens, twee lage boezems en twee hoge boezems vormen een icoon van het vernuft van het Nederlandse waterbeheer door de eeuwen heen. Kernkwaliteiten van werelderfgoed Kinderdijk zijn naast de molens en boezems ook de zichtlijnen van en naar het complex Kinderdijk. Door een verbinding te leggen tussen historisch en hedendaags waterbeheer wordt de kwaliteit van het complex versterkt. Het watersysteem wordt zichtbaar en begrijpelijk gemaakt voor bezoekers van dit bijzondere erfgoed. Het panorama reikt in oostelijke richting langs de waterlopen. De donk van Schoonenburg wordt hier ook toe gerekend.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de kwaliteiten van werelderfgoed Kinderdijk door het in stand houden van de samenhang tussen alle onderdelen van dit ensemble en het bewaren van de openheid van het gebied en omgeving.
- Behouden en versterken van de zichtlijnen van en naar het complex Kinderdijk.

Kroonjuweel Schurvelingen Goeree

Het schurvelingenlandschap ligt ten westen en noorden van Ouddorp. Het is gevormd in de middeleeuwen door het uitgraven en ontginnen van het oorspronkelijke duinlandschap. Hierdoor ontstonden akkertjes (haaymeten), omgeven door zandwallen(schurvelingen). In veel gevallen zijn de schurvelingen in de 19e en 20e eeuw opgehoogd toen de tussengelegen akkers werden uitgegraven voor een beter grondwaterpeil.

De nieuwere zandwallen zijn 2 tot 4 meter hoog en begroeid met houtachtige elementen zoals eik, iep en brem. De hoogte van de beplante wallen in verhouding tot de afmetingen van de kleinschalige open akkers maken van de akkers een soort kamers. Het schurvelingenlandschap is sterk verweven met de lintenstructuur rondom Ouddorp. Het huidige gebruik van de kleinschalige kavels is afwisselend (agrarisch, wonen, tuinen etc.). Het versterken van het schurvelingen patroon kan als basis dienen voor nieuwe ontwikkelingen.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behoud en versterking van het afwisselende en kleinschalige karakter van het landschap door behouden en herstellen van de wallen (met begroeiing) en herkenbaar houden van de open en groene kamers.
- Nieuwe ontwikkelingen dienen te passen binnen de kleinschalige structuur van het landschap.

Kroonjuweel Polder de Biesbosch

Polder de Biesbosch is een fraai voorbeeld van een recente, planmatig aangelegde zeekleipolder (1926) met een hoge interne samenhang en ontwerpkwaliteit. De polder wordt begrensd door hoge dijken. Opvallende elementen zijn de rijen populieren en essen langs wegen en dijken. De boerderijen zijn gegroepeerd op de hoeken van een kruispunt centraal in de polder. Uit de periode vóór de inpoldering is nog een aantal restanten van getijdengeulen zichtbaar. Het zijn markante grillige lijnen in het verder rationeel verkavelde polderland. Langs de Merwededijk liggen kazematten van de voormalige verdedigingslinie uit de Tweede wereldoorlog langs het Hollands Diep.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Behouden van de herkenbaarheid en samenhang van de kwaliteiten: open zeekleipolder met gegroepeerde boerderijbebouwing, begrenzing door hoge polderdijk, contrast tussen rationele polderverkaveling en kronkelige getijdengeulen.

Kroonjuweel Kagerplassen en omgeving

De bijzondere waarde van dit kroonjuweel ligt in de samenhang tussen natuurlijke veenmeren, het unieke patroon van onregelmatig verkavelde veenweidepolders en een groot aantal molens. In tegenstelling tot andere veenweidegebieden in Zuid-Holland zijn de kavels niet lang en smal, maar blokvormig. Dit duidt op een ontginning uit de vroege middeleeuwen, waarmee dit gebied de oudste veenontginning in het Groene Hart zou zijn. De vele brede poldersloten en bekade boezemwateren herinneren aan de problemen die men hier gehad heeft met de afwatering. Datzelfde blijkt uit het grote aantal - vaak nog functionerende – molens van verschillende typen dat men hier bijeen vindt.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de kwaliteiten en de samenhang hiertussen (veenmeren, onregelmatig verkavelde veenweidepolders, waterlopen, kades en molens).
- Instandhouden van de markante hoogteverschillen tussen de veenstromen en het ingeklonken veenweidegebied.
- In standhouden van de gave vroeg-middeleeuwse blokvormige verkaveling.

Kroonjuweel Landgoederenzone Wassenaar-Den Haag

Dit ensemble is opgebouwd uit enerzijds een groot aantal landgoederen met de groene uitlopers hiervan in de stad (o.a. het Haagse Bos), gelegen op oude en al vroeg bewoonde strandwallen. Anderzijds behoren ook enkele gave open polders in de lagere strandvlakten hiertoe (o.a. de Veenzijdse en Duivenvoordse Polder). Dit veenachtige gebied werd in de middeleeuwen in cultuur gebracht.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de kernkwaliteiten én samenhang hiertussen: de landgoederen met parkaanleg, de zichtlijnen tussen en langs de landgoederen, de open plekken ertussen (weilanden).
- In stand houden van het contrast tussen het besloten, boomrijke karakter van de strandwallen en de open veenweidepolders van de strandvlakten.
- Behouden en versterken van de oostwest oriëntatie van het strandwallen- en strandvlaktenlandschap, die versterkt wordt door de loop van de wateringen en het wegenpatroon.
- Herkenbaar houden van de markante ligging van boerderijen (tussen de Veenwatering en de Rijksstraatweg) op de overgang van de droge strandwal naar de vochtige strandvlakten.

Kroonjuweel Weipoort

Weipoort is een monumentaal bebouwingslint met een zeldzame tweevoudige ontginningsas. Naast de dubbele bebouwingsstrook langs de weg ligt een ijl boerderijlint tussen de weg en de Weipoortse Vliet. Het lint loopt dood in het zuiden. Het lint van Weipoort is ontstaan op de net iets hogere gronden van een oude kreekrug. De Weipoortse Vliet is een gekanaliseerde veenstroom van waaruit omliggende polders

zijn ontgonnen. Het beeld van het lint wordt bepaald door het grillige verloop van de kades en boezemwater dat ter hoogte van de weg ligt, en daarvan wordt afgeschermd door lage tuimelkades, hakhouteilandjes, cultuurhistorische bebouwing en bruggetjes over het water.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de kwaliteiten én samenhang hiertussen: het karakteristieke 'drievoudige' lint met zijn bijzondere profiel van wegen en waterlopen, de monumentale bebouwing en bruggen, de doorzichten naar het open achterland.
- Behouden en versterken van de kernkwaliteiten én samenhang hiertussen: smalle profiel en opbouw van het historische lint met wegsloten en beplanting, de monumentale bebouwing, open ruimten hiertussen en doorzichten naar het achterland.

Kroonjuweel Meije

Boerderijlint langs gelijknamig veenriviertje. Kenmerkend historisch beeld van ijle lintbebouwing met monumentale boerderijen en arbeiderswoningen. Gaaf dwarsprofiel van onverbrede weg, wegsloten en beplanting. Door ontbreken van achterliggende bebouwing is sprake van sterke relatie met het omringend gebied. Bijzonder markant element is de watertoren. Vanuit dit landmark loopt een kerkepad van de Meije naar Nieuwkoop door de Nieuwkoopse Plassen.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de kernkwaliteiten én samenhang hiertussen: smalle profiel en opbouw van het historische lint met wegsloten en beplanting, de monumentale bebouwing, open ruimten hiertussen en doorzichten naar het achterland.

Kroonjuweel Kerngebied Midden-Delfland

Dit kroonjuweel bestaat uit verschillende elementen (polders, boerderijlinten en, boezemgebied) die door hun gaafheid/herkenbaarheid en cultuurhistorische samenhang de historische opbouw van Midden-Delfland inzichtelijk maken. De Duifpolder is een gave poldereenheid ten zuidwesten van Schipluiden. Zowel de begrenzing, situering van boerderijen, verkaveling en waterlopen zijn sinds de ontginningsperiode vrijwel onveranderd gebleven. Het gebied rond Negenhuizen en Zouteveen bestaat grotendeels uit veenweide met enkele glooiende kreekruggen met daarop oude boerderijen. De Vlietlanden vormen het historisch afwateringssysteem van Delfland op de Maas. Dit afwateringscomplex bestaat uit drie brede weteringen met daarbinnen boezemland. Het boezemland met rietbegroeiing en nat grasland, is omstreeks de twaalfde eeuw ontgonnen en lang gebruikt als hooiland. Omdat het daarna nooit door inpoldering is ontwaterd ligt het gebied hoger dan het omringende land.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Behouden en versterken van de kernkwaliteiten én samenhang hiertussen: open polders met historische kavelstructuur, wegen, kaden en waterlopen, boerderijlinten op kreekruggen, afwateringsstelsel van de Vlietlanden.

Historische landgoederen en kastelen

Zuid-Holland kent een groot aantal historische landgoederen, buitenplaatsen, kastelen en kasteelruïnes. Deze vormen een kenmerkende combinatie van cultuurhistorie, natuur en landschap. Kenmerken en waarden van deze bijzondere plekken zijn:
- de (historische) buitenplaats, bestaande uit hoofdhuis met bijgebouwen en het bij behorende park of tuin, of het kasteel of kasteelterrein in de vorm van ruïne, muurrestanten, één of meer bijgebouwen, omgracht terrein, alsmede de functionele en visuele relaties tussen de verschillende onderdelen;
- de basisstructuur waaraan het landgoed of kasteel(locatie) is gekoppeld: een weg, waterloop en/of zichtlijnen;
- het blikveld: de vrije ruimte die nodig is om de historische buitenplaats of het kasteel in het landschap te herkennen.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen zijn gericht op verbetering en versterking van de kenmerken en waarden van het landgoed/kasteel en het behouden of versterken van de relatie van het landgoed met zijn omgeving.

Historische molens

Historische molens zijn markante monumenten en blikvangers in het landschap, zowel in het stedelijk als het landelijk gebied.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit

- Behouden en versterken van monumentale windmolens in hun omgeving als ensemblewaarde.

Historische vaarwegen

De historische vaarwegen hebben de uitstraling van regionale landschappelijke dragers door eenheid en samenhang in de inrichting van de oevers en begeleidende beplanting en door de vormgeving van kruisende infrastructuur. Er is aandacht nodig voor zicht op en vanaf het water.

Als ontwikkelingen plaatsvinden aan kanalen en vaarten buiten het stedelijk gebied, dan dragen deze bij aan versterking van hun rustige en voorname karakter, behoud en versterking van erfgoed als identiteitsdragers en herstel van continuïteit (ook aanliggend landschap) waar nodig.

De oevers van rivieren, vaarten, kanalen en plassen zijn waar mogelijk openbaar toegankelijk.

Richtpunten ruimtelijke kwaliteit
- Om oevers en water openbaar toegankelijk en beleefbaar te houden is er geen ruimte voor verdere verdichting en privatisering van de oevers, direct grenzend aan het water.
- Ontwikkelingen aan kanalen en vaarten buiten het stedelijk gebied dragen bij aan de versterking van het karakter van de kanalen en vaarten.

Neder-Germaanse Limes

De Limes is de aanduiding van de noordgrens van het voormalige Romeinse rijk, die zich in Europa uitstrekt van de Balkan tot in Engeland. In Nederland vormt de Rijn de noordgrens. In Zuid-Holland wordt de Limes gevormd door een zone langs de Oude Rijn, van de grens van Zuid-Holland met Utrecht tot aan de kust bij Katwijk, en door een zone langs het Rijn-Schiekanaal, vanaf Leiden naar Voorburg.

De kernwaarden betreffen: verspreide, losse militaire complexen en infrastructuur (forten, wachttorens, militaire kampementen, havens, scheepswrakken en aanlegplaatsen); steden, grafvelden en (water)infrastructuur die redelijkerwijs behoren tot de militaire centra; verbindende structurerende elementen als de rivier (gereconstrueerde bedding van Beneden-, Kromme en Oude Rijn in de Romeinse tijd), de Limesweg en enkele andere stukken infrastructuur als het Kanaal van Corbulo en de weg tussen Nijmegen en Rijn. De Limes kan gebruikt worden als inspiratiebron voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze zone, waar mogelijk door een koppeling te leggen met (nieuwe) recreatieve routes.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan het behoud en de herkenbaarheid van de Limes en de elementen die daar deel van uitmaken.

Atlantikwall

Dit relict van de Duitse bezetting is onderdeel van een verdedigingslinie langs de Noordzeekust van Noorwegen tot Spanje. De Atlantikwall bestond uit kustbatterijen, versperringen (o.m. tankvallen, drakentanden, muren) en ondersteuningsbunkers. Deze relicten vormen een tastbaar onderdeel van de recente wereldgeschiedenis. Aandacht is gewenst voor de beleefbaarheid van de linie als geheel, voor de bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen dragen bij aan het behoud van de elementen van de Atlantikwall.

Deltawerken

De Deltawerken zijn het resultaat van de grote waterstaatkundige ingrepen na de watersnoodramp van 1953. Ze beschermen het land tegen de zee en vormen de iconen van de recente waterstaatkundige geschiedenis van Zuidwest-Nederland. Ze vervullen tevens een belangrijke rol in de ontsluiting van de eilanden in de delta en zijn landschappelijk markant aanwezig en beleenbaar.

Richtpunt ruimtelijke kwaliteit
- Ontwikkelingen op of nabij de Deltawerken dragen bij aan het beleefbaar houden van de robuuste waterstaatkundige identiteit van de Deltawerken.

Aa Verblijfsrecreatieparken als bedoeld in artikel 7.45g

-

B Grote buitenstedelijke bouwlocaties als bedoeld in artikel 7.41aa

In de tabellen zijn de nog te ontwikkelen woningbouwlocaties, bedrijventerreinen en andere stedelijke ontwikkelingen opgenomen die ontwikkeld kunnen worden in de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied. In de tabellen is een overzicht opgenomen van de namen en de oppervlaktes van de locaties. Van de grote buitenstedelijke bouwlocaties is de geometrische begrenzing indicatief vastgelegd in bijlage II.

B.1 Tabel woningbouwlocaties

gemeente	plaats	naam locatie	jaar	bruto opper-vlakte in ha
Holland Rijnland				
Alphen aan den Rijn	Alphen aan den Rijn	Gnephoek	2026	125
Katwijk	Katwijk	Locatie Valkenburg	2014	318
Nieuwkoop	Noorden	Land van Koppen	2014	6
Nieuwkoop	Ter Aar	Ter Aar noordoost	2020	7
Nieuwkoop	Ter Aar	Ter Aar zuidoost	2025	15
Nieuwkoop	Vrouwenakker	Vrouwenakker	2014	3
Noordwijk	Noordwijk	Bronsgeest	2014	15
Noordwijk	Noordwijk	De Nes	2014	6
Noordwijk	Noordwijkerhout	Molenweg	2014	3
Teylingen	Voorhout	Nieuw Boekhorst of Voorhout	2014	56
Voorschoten (en Leidschendam-Voorburg)	Voorschoten	Duivenvoordecorridor	2024	33 (bebouwing 5)
Voorschoten	Voorschoten	Starrenburg III	2014	5
Haaglanden				
Den Haag	Den Haag	Vroondaal Zuid	2014	15
Leidschendam-Voorburg (en Voorschoten)	Voorburg	Duivenvoordecorridor	2024	33 (bebouwing 5)
Pijnacker-Nootdorp	Nootdorp	Dwarskade	2014	44
Westland	De Lier	Molensloot	2014	27
Westland	Kwintsheul	De Hak	2023	5
Westland	Monster	De Duinen	2014	15
Westland	Monster	Westmade	2014	66
Westland	Naaldwijk	Vlietweg (wonen)	2025	13
Westland	Poeldijk	Poeldijk Westhof	2014	21
Westland	's-Gravenzande	Gantel De Baak	2014	5
Westland	Wateringen	Erasmuszone / Wippolder	2014	23
Regio Rotterdam				
Barendrecht	Barendrecht	Zuidpolder	2022	4

Lansingerland	Bergschenhoek	Driehoek Oosteindseweg-Emmastraat	2014	24
Lansingerland	Berkel	Driehoek Berkel noord	2014	5
Lansingerland	Bleiswijk	De Hoefslag / Korenmolenhoek	2014	10
Lansingerland	Bleiswijk	Schil om Bleiswijk / Merenweg	2014	28
Maassluis	Maassluis	Dijkpolder / Wilgenrijk	2014	91
Rotterdam	Hoek van Holland	Buitengebied noord en oost II	2014	47
Voorne aan Zee	Hellevoetsluis	Boomgaard / Noordwest	2014	56
Voorne aan Zee	Rockanje	De Drenkeling	2017	22
Voorne aan Zee	Rockanje	De Nieuwe Achterweg	2025	18
Drechtsteden				
Hardinxveld-Giessendam	Hardinxveld-Giessendam	't Oog	2018	15
Midden-Holland				
Bodegraven-Reeuwijk	Bodegraven	Weideveld 2	2014	6
Bodegraven-Reeuwijk	Driebruggen	Groendijck-Oost	2022	3
Bodegraven-Reeuwijk	Driebruggen	Groendijck-Zuid	2022	5
Bodegraven-Reeuwijk	Reeuwijk-Dorp	Reesvelt	2014	4
Gouda	Gouda	Westergouwe	2014	144
Krimpenerwaard	Gouderak	Gouderak Oost	2022	9
Waddinxveen	Waddinxveen	't Suyt / Plan Nooitgedacht	2014	11
Zuidplas	Cortelande	Cortelande	2022	325
Zuidplas	Moerkapelle	Moerkapelle zuid	2014	14
Alblasserwaard				
Molenlanden	Giessenburg	Achter de Wetering	2022	3
Molenlanden	Groot-Ammers	De Boomgaard	2014	4
Molenlanden	Nieuw-Lekkerland	Nieuw-Lekkerland Oost	2019	8
Molenlanden	Streefkerk	Kooikerspad	2014	4
Hoeksche Waard				
Hoeksche Waard	's-Gravendeel	's-Gravendeel west	2014	18
Hoeksche Waard	Numansdorp	Torensteepolder fase 1b, 1c en 1d	2014	19
Hoeksche Waard	Goudswaard	Locatie Westdijk	2019	6
Hoeksche Waard	Oud-Beijerland	Stougjesdijk oost	2014	38
Goeree-Overflakkee				
Goeree-Overflakkee	-	De Nieuwe Marke	2017	-
Goeree-Overflakkee	Den Bommel	Schaapsweg	2022	8
Goeree-Overflakkee	Goedereede	Nieuwe Oostdijk fase 2 en 3	2014	9

Goeree-Overflakkee	Middelharnis	uitbreiding Westplaat / 2e haven	2017	11
Goeree-Overflakkee	Nieuwe Tonge	Nieuwe Tonge	2014	9
Goeree-Overflakkee	Ouddorp	Ouddorp Bad	2017	6
Goeree-Overflakkee	Stellendam	Langeweg	2022	5

Bruto oppervlakte in ha: Oppervlakte van het als woningbouwlocatie aangeduide gebied in een omgevingsplan of ander ruimtelijk plan, inclusief de daarbij behorende voorzieningen, infrastructuur, groen en water. De aanduiding kan deels ook bestaand stads- en dorpsgebied betreffen.

B.2 Tabel bedrijventerreinlocaties

gemeente	plaats	naam locatie	jaar	netto uitgeefbare oppervlakte in ha
Holland Rijnland				
Alphen aan den Rijn	Groenendijk	Groenendijk oost (Barrepolder)	2014	9
Alphen aan den Rijn	Hazerswoude-Rijndijk	Prinsenschouw	2014	10
Alphen aan den Rijn	Koudekerk aan den Rijn	Uitbreiding Hoogewaard	2021	4
Kaag en Braassem	Leimuiden	Drechthoek II	2019	8
Kaag en Braassem	Roelofarendsveen	Veenderveld 2	2014	29
Katwijk	Valkenburg	Werkpark (Zijlhoek-De Woerd)	2019	15
Noordwijk	Noordwijkerhout	‘s-Gravendam oost	2014	15
Zoeterwoude	Zoeterwoude	Groenendijk west (Barrepolder)	2014	7
Teylingen	Warmond	Greenib	2019	4
Haaglanden				
Westland	Poeldijk	ABC Westland, uitbreiding	2019	12
Regio Rotterdam				
Lansingerland	Bergschenhoek	Chrysantenweg	2025	19-24
Lansingerland	Bergschenhoek	Warmoezeniersweg/ Oosteindsepad	2025	12-17
Lansingerland	Berkel en Rodenrijs	Molenweg	2025	5
Nissewaard	Geervliet	Geervliet oost (Bernissester)	2014	36
Nissewaard	Geervliet	Driehoek Halfweg Molenwatering	2014	4
Rotterdam	Hoek van Holland	Haak-Kulkweg (waterweg noord)	2014	30
Rotterdam	Rotterdam	Science & Businesspark Schieveen	2014	80
Vlaardingen	Vlaardingen	De Vergulde Hand west	2013	15
Voorne aan Zee	Hellevoetsluis	Kickersbloem 3 (4e kwadrant)	2019	17
Voorne aan Zee	Vierpolders	Seggelant 3	2014	20

Drechtsteden				
Hardinxveld-Giessendam	Hardinxveld-Giessendam	't Oog (fase 2)	2014	6
Sliedrecht	Sliedrecht	De Driehoek	2023	7
Midden-Holland				
Bodegraven-Reeuwijk	Reeuwijk-Brug	Zoutman west	2014	9
Krimpenerwaard	Stolwijk	Zuidelijke Entree	2014	3
Waddinxveen	Waddinxveen	Milieupark A12 noord	2014	30
Waddinxveen	Waddinxveen	Vredeburgh II	2024	29
Zuidplas	Nieuwerkerk aan den IJssel	Hooge Veenen III, fase 2	2013	3
Zuidplas	Cortelande	Doelwijk II	2021	28
Zuidplas	Cortelande	Gouwepark II	2021	19
Zuidplas	Zevenhuizen	Plantagekwadrant (Het Nieuwe Midden)	2023	20
Zuidplas	Zevenhuizen	Knibbelweg Oost fase 2	2019	15
Alblasserwaard				
Molenlanden	Schelluinen	Uitbreiding Parallelweg Schelluinen	2013	13
Hoeksche Waard				
Hoeksche Waard	Oud-Beijerland	De Hoogerwerf Oost	2023	8
Hoeksche Waard	Strijen	Verlengde Edisonlaan	2019	4
Goeree-Overflakkee				
Goeree-Overflakkee	Oude Tonge	Bedrijvenpark Oostflakkee	2019	8

B.3 Tabel locaties andere stedelijke ontwikkelingen

gemeente	plaats	naam terrein	jaar	uitgeefbaar oppervlakte in ha
Drechtsteden				
Sliedrecht	Sliedrecht	Recreatief Knooppunt Sliedrecht	2016	20
Haaglanden				
Westland	Honselersdijk	Horti Campus	2016	20
Westland	Naaldwijk	Vlietweg (sport)	2025	3
Holland Rijnland				
Kaag en Braassem	Leimuiden	Recreatievoorzieningen Kerklaan	2022	5
Regio Rotterdam				
Albrandswaard	Rhoon	Sportvelden Rand van Rhoon	2021	10

C Ontwikkelingsperspectief centra detailhandel als bedoeld in artikel 7.48, tweede lid, onder a.

Te consolideren centra zijn:
- Den Haag binnenstad
- Rotterdam binnenstad
- Leidschendam The Mall of the Netherlands
- Leiden centrum
- Delft binnenstad
- Dordrecht binnenstad
- Gouda binnenstad

Te herpositioneren centra zijn:
- Rijswijk in de Bogaard
- Rotterdam Zuidplein
- Rotterdam Alexandrium 1
- Stadshart Zoetermeer

Te optimaliseren centra zijn:
- Naaldwijk Centrum
- 's-Gravenzande Centrum
- Den Haag Frederik Hendriklaan
- Den Haag Leijweg
- Delft in de Hoven
- Rotterdam Keizerswaard
- Rotterdam Hoogvliet
- Spijkenisse Centrum
- Vlaardingen Centrum
- Hellevoetsluis Struytse Hoeck
- Schiedam Centrum
- Krimpen a/d IJssel Centrum
- Maassluis Koningshoek
- Capelle a/d IJssel Koperwiek
- Berkel en Rodenrijs Centrum
- Barendrecht Centrum
- Ridderkerk Centrum
- Gorinchem Centrum
- Oud-Beijerland Centrum
- Zwijndrecht Walburg
- Sliedrecht Centrum
- Middelharnis Centrum
- Hendrik-Ido-Ambacht De Schoof
- Leerdam Centrum
- Papendrecht Centrum
- Leiden Luifelbaan
- Leiderdorp Winkelhof
- Katwijk Centrum
- Alphen a/d Rijn Centrum
- Lisse Centrum
- Gouda Bloemendaal
- Bodegraven Centrum
- Bergambacht Centrum
- Schoonhoven Centrum
- Nieuwerkerk a/d IJssel Reigerhof

D Wezenlijke kenmerken en waarden natuurnetwerk Nederland als bedoeld in artikel 7.60

De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland bestaan uit de actuele en potentiele natuurwaarden, gebaseerd op natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de beoogde natuurkwaliteit, waarbij behoren de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding en de kwaliteit van bodem, water en lucht. Onderdeel zijn ook de rust, stilte, duisternis en mate van openheid dan wel beslotenheid, de landschapsstructuur alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

E Kernkwaliteiten werelderfgoed als bedoeld in artikel 7.65

In deze bijlage zijn de kernkwaliteiten, bedoeld in artikel 7.65, beschreven van de werelderfgoederen Nieuwe Hollandse Waterlinie en Neder-Germaanse Limes.

Kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies

De Nieuwe Hollandse Waterlinie is onderdeel van het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies en strekt zich uit over de provincies Noord- en Zuid-Holland en Utrecht. Het is een oude verdedigingslinie, zodanig ontworpen en aangelegd dat water gebruikt kon worden als afweermiddel bij vijandelijke invallen. Vanaf 1815 werd deze verdedigingslinie ingericht met de stad Utrecht als centraal punt. De 85 kilometer lange Nieuwe Hollandse Waterlinie strekte zich uit van de voormalige Zuiderzee (IJsselmeer) bij Muiden, via de Vecht en de belangrijke garnizoenstad Utrecht, naar Vreeswijk en vandaar naar de Diefdijk, via Asperen naar Gorinchem en de Biesbosch. Deze verdedigingslinie functioneerde van 1815 tot 1963 en bestaat uit de volgende samenhangende onderdelen en kernkwaliteiten : inundatiegebieden en verdedigingswerken (forten, batterijen, lunetten, kazematten en groepsschuilplaatsen) in samenhang met hun omgeving, voormalige schootsvelden en verboden kringen rondom de forten, diverse waterwerken (zoals sluizen en dijken, in het bijzonder de Diefdijk) en overige elementen als beschutte wegen, loopgraven en tankgrachten. Slechts een klein deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie ligt binnen Zuid-Holland, te weten : de historische vestingstructuur van de vesting Gorinchem, enkele liniedijken zoals de Dalemsedijk, de Merwededijk, de Waaldijk en de Zuidlingedijk met aan die liniedijken een aantal kleinere verdedigingswerken waaronder de Dalemse sluis. De overige delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie liggen buiten de provincie Zuid-Holland. De Zuid-Hollandse delen die behoren tot de Oude Hollandse Waterlinie hebben geen UNESCO Werelderfgoed status.

Richtsnoer voor nieuwe activiteiten:
- behouden en versterken van de kwaliteiten van de Hollandse Waterlinies met aandacht voor de samenhang van alle onderdelen van dit ensemble;
- bewaren van het open zicht van de polders grenzend aan de liniedijken;
- herkenbaar houden van het profiel van de liniedijken als historische dijk.

Kernkwaliteiten Neder-Germaanse Limes

Neder-Germaanse Limes is de locatie bekend als de vroegere Romeinse rijksgrens, die van Katwijk aan Zee naar Remagen in Duitsland loopt. In Nederland betreft dit het grondgebied van de provincies Zuid-Holland, Utrecht en Gelderland, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd. In Duitsland loopt de vroegere Romeinse rijksgrens door de deelstaten Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts.

Kernkwaliteiten van de Neder-Germaanse Limeszijn:
a. de unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven (militaire) grens van het voormalige Romeinse Rijk; en
b. archeologische overblijfselen uit de periode 20 voor tot 450 na Christus langs, en samenhangend met, de toenmalige loop van de Rijn, bestaande uit:
    - 1°. militaire versterkingen (legioensvestigingen, forten, wachttorens, tijdelijke kampen), burgerlijke nederzettingen, tempel en grafvelden;
    - 2°. overige militaire infrastructuur, bestaande uit wegen, bruggen, havens, oeverwerken, kanaal, aquaduct, pannenbakkerij;
    - 3°. verlande delen van de rivier met scheepswrakken en afvallagen.

Richtsnoer voor nieuwe activiteiten:
- ontwikkelingen dragen bij aan de instandhouding van de uitzonderlijke universele kernkwaliteiten van het werelderfgoed. Ontwikkelingen zijn alleen mogelijk als ze de 'kernkwaliteiten' behouden of versterken. Het behoud van deze kernkwaliteiten wordt mede gewaarborgd door de regels voor archeologische bescherming die aan de werelderfgoederen zijn gekoppeld.

F Locatie- en milieucriteria voor collectieve energievoorzieningen als bedoeld in artikel 7.76c, derde lid en artikel 7.76d, derde lid

[Gereserveerd]

BIJLAGE X BEHORENDE BIJ PROCEDURES

A Nadere regels voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 10.1, tweede lid

[Gereserveerd]

B Nadere regels verstrekken gegevens wateronttrekkingsactiviteit als bedoeld in artikel 10.4, derde lid

[Gereserveerd]

C Gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een luchthavenbesluit of een luchthavenregeling als bedoeld in artikel 10.7

Gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een luchthavenbesluit of een luchthavenregeling

1. De gegevens en bescheiden die aan gedeputeerde staten moeten worden verstrekt, bedoeld in artikel 10.7, derde lid zijn:
   a. de aanduiding van de activiteit;
   b. een motivatie voor het verzoek;
   c. de naam en het adres van de exploitant van de luchthaven;
   d. de duur van de activiteit;
   e. de contactgegevens van de aanvrager;
   f. informatie over de luchthaven, waaronder:
      - 1°. de locatie;
      - 2°. het kadastraal registratienummer;
      - 3°. het adres;
      - 4°. de plaats;
   g. informatie over de havenmeesters, waaronder:
      - 1°. naam;
      - 2°. adres;
      - 3°. woonplaats;
      - 4°. contactgegevens;
   h. informatie over de soort luchtvaartuigen, waaronder:
      - 1°. categorie;
      - 2°. typen;
      - 3°. merk;
      - 4°. geluidgegevens over de vliegtoestellen;
   i. informatie over het gewenste gebruik van de luchthaven, waaronder:
      - 1°. aantal vliegdagen per jaar;
      - 2°. maximum aantal vliegbewegingen per jaar;
      - 3°. tijdstip van de vluchten;
      - 4°. vluchtomschrijving: commercieel, privaat, bedrijfsgebonden, nuts-, recreatief vliegverkeer of vluchten ten behoeve van opleiding;
   j. een topografische kaart of plattegrond van de locatie (schaal 1:10.000 met noordpijl) en een kaart met de begrenzing van het luchthavengebied en de ligging en afmetingen van de start- en landingsbanen of landingsplatforms en de taxibanen;
   k. een kaart van het gebied met daarin aangegeven de objecten, obstakels en hellingen die hoger zijn dan de op basis van de artikelen 7, 8 en 9 van de Regeling Burgerluchthavens toegestane Eisen;
   l. een berekening en weergave van de Lden-contouren, de plaatsgebonden risicocontouren en het totaal risicogewicht op basis van de artikelen 4 en 5 van de Regeling Burgerluchthavens;
   m. uittreksels van de kadastrale leggers van het perceel waarop de luchthaven is gelegen;
   n. de planologische situatie van het luchthaventerrein en het gebied rondom de luchthaven volgens het omgevingsplan;
   o. bewijs van toestemming van de grondeigenaar wat betreft het gebruik van het terrain;
   p. het gebruiksplan, bestaande uit:
      - 1°. hoeveel vluchten, met welke typen toestellen, op welke tijdstippen zullen plaatsvinden;
      - 2°. de verwachte verdeling van het verkeer over de aanwezige start- en landingsbanen;
      - 3°. hoe de aan- en uitvliegprocedures zijn;
      - 4°. hoe het circuitgebied (indien van toepassing) is gelegen;
      - 5°. het aantal circuitvluchten;
      - 6°. welke openstelling van de luchthaven voor niet-gestationeerde toestellen geldt;
   q. als de aanvrager niet de exploitant van de luchthaven is, een machtiging tot het doen van de aanvraag van de exploitant;

r. een plan voor het gebruik van de luchthaven voor een periode van vijf jaar;
s. als vanuit de Inspectie Leefomgeving en Transport een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) vereist is, dient deze te worden bijgevoegd;
t. als in een CTR (controlegebied van de luchtverkeersleiding rondom grote luchthavens), een verklaring van geen bedenkingen van de Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL);
u. informatie over de beoogde in- en uitvliegroutes;
v. informatie over de nabijgelegen (geluidgevoelige) bebouwing;
w. informatie over het economisch en maatschappelijk belang voor de omgeving;
x. de dagtekening.

2. De gegevens en bescheiden moeten worden ondertekend.
3. De gegevens en bescheiden die moeten worden toegevoegd, zijn de volgende:
   a. de rekenmodellen van de Lden-tool;
   b. invoerdata van de Gevers-tool;
   c. onderliggende digitale gegevens bij de kaart(en), genoemd onder 1, onder j.
4. De aangeleverde gegevens en bescheiden moeten zijn voorzien van een letteraanduiding overeenkomstig de lijst in deze bijlage.

BIJLAGE XI BEHORENDE BIJ HANDHAVING EN UITVOERING

A Kwaliteitscriteria als bedoeld in artikel 12.4, eerste lid

De onderdelen uit:

kwaliteitscriteria-3.0-voor-uitvoering-en-handhaving-krachtens-de-omgevingswet.pdf

BIJLAGE XII BEHORENDE BIJ MONITORING EN INFORMATIE

A Regels als bedoeld in artikel 13.1, eerste lid en artikel 13.2 - methode en frequentie monitoring en verslaglegging veiligheid regionale waterkeringen West-Nederland 2014

A.1 Regels als bedoeld in artikel 13.1, eerste lid en artikel 13.2 - methode en frequentie monitoring en verslaglegging veiligheid regionale waterkeringen

Omhangbepaling artikel 3 uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen

Dit onderdeel van deze bijlage wordt gevormd door artikel 3 van het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014, dat na inwerkingtreding van deze omgevingsverordening berust op artikel 9.1 van het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in samenhang met de artikelen 13.1, eerste lid, en 13.2.

Omhangbepaling voorschriften voor het toetsen op veiligheid en leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen

Dit onderdeel van deze bijlage wordt gevormd door:
a. Voorschriften voor het toetsen op veiligheid en leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen Zuid-Holland 2015;
b. Voorschriften voor het toetsen op veiligheid en leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen Rijnland 2015;
c. Voorschriften toetsen op veiligheid en leidraden ontwerpen en verbeteren regionale waterkeringen Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht 2015;
d. Voorschriften toetsen op veiligheid en leidraden ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 2015; en
e. Voorschriften toetsen op veiligheid en leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen waterschap Rivierenland 2016;

die na inwerkingtreding van deze omgevingsverordening berusten op artikel 9.1 van het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in samenhang met de artikelen 13.1, eerste lid, en 13.2.

Omhangbepaling maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen

Dit onderdeel van deze bijlage wordt gevormd door het:
a. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 09-06-2020 tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland;
b. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 09-06-2020 tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland;
c. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 15-9-2020 (PZH-2020-740658570, DOS-2018-0006951) tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard;
d. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 09-06-2020 tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden;
e. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 15-9-2020 (PZH-2020-740658570, DOS-2018-0006951) tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht;
f. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 09-06-2020 tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het waterschap Hollandse Delta; en
g. Besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 09-06-2020 tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor toetsing van regionale waterkeringen in het beheergebied van het Waterschap Rivierenland;

die na inwerkingtreding van deze omgevingsverordening berusten op artikel 9.1 van het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening in samenhang met de artikelen 13.1, eerste lid, en 13.2.

A.2 Uitvoeringsprogramma

Overgangsrecht uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen

Artikel 4 van het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014 blijft van toepassing tot afronding van het uitvoeringsprogramma in 2024.

B Nadere regels kans op overstroming regionale wateren

B.1 Regels als bedoeld in artikel 13.3, eerste lid en artikel 13.4, eerste lid - methode en frequentie monitoring en verslaglegging kans op overstroming regionale wateren

[Gereserveerd]

C Percentages als bedoeld in artikel 13.4, derde lid

Norm gerelateerd aan vorm landgebruik		Norm	Maaiveldcriterium (het gedeelte van het peilgebied dat buiten beschouwing kan blijven)
Binnen bebouwde kom	Bebouwd gebied	1/100	0%
	Glastuinbouw	1/50	1%
	Overig gebied	1/10	5% (10% voor De Stichtse Rijnlanden)
Buiten bebouwde kom	Hoofdinfrastructuur en spoorwegen	1/100	0%
	Glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw	1/50	1%
	Akkerbouw	1/25	1%
	Grasland (van toepassing gedurende 1 maart tot 1 oktober van elk jaar)	1/10	10%

Toelichting

Algemene toelichting

1 Inleiding

De provincie Zuid-Holland moet op grond van de Omgevingswet één omgevingsverordening vaststellen, waarin alle regels over de fysieke leefomgeving zijn opgenomen[1]. De omgevingsverordening voor de provincie Zuid-Holland is de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (hierna: ZHOV).

Met de Omgevingswet krijgt de provincie taken en bevoegdheden toegedeeld, naast de taken en bevoegdheden op grond van andere wetten die raakvlakken hebben met de fysieke leefomgeving.

Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet vervielen van rechtswege vrijwel alle regels over de fysieke leefomgeving die golden voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De initiële ZHOV, die op 15 december 2021 is vastgesteld door provinciale staten, wordt continu aangevuld en gewijzigd om de regels actueel te houden.

De ZHOV is aangevuld met een wijziging voor de ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder. De inwerkingtreding van deze wijziging voor de ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder is gelijktijdig geweest met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De ZHOV is aangevuld met de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 (Wijziging ZHOV 2022). De inwerkingtreding van de Wijziging ZHOV 2022 is gelijktijdig geweest met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De ZHOV is aangevuld met een wijziging waarin onderwerpen op het gebied van ruimte en wonen zitten. De inwerkingtreding van deze wijziging van de module ruimte en wonen is gelijktijdig geweest met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De ZHOV is eind 2022 aangevuld met een wijziging op het gebied van de energietransitie. De inwerkingtreding van deze wijziging van de module energietransitie is gelijktijdig geweest met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De ZHOV is begin 2023 aangevuld met een wijziging op het gebied van faunabeheer en biologische diversiteit. De inwerkingtreding van deze wijziging van de module soortenbeleid is gelijktijdig geweest met de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De ZHOV is begin 2024 aangevuld met een wijziging op het gebied van wonen, werken en werelderfgoed. De inwerkingtreding van deze wijziging is 26 maart 2024 in werking getreden.

In de ZHOV is 14 mei 2024 door gedeputeerde staten de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland (bestaande en nieuwe natuur) gewijzigd voor het gebied Bodegraven Noord. Deze wijziging is 14 juni 2024 in werking getreden.

In de ZHOV is 14 mei 2024 door gedeputeerde staten de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland (bestaande en nieuwe natuur en ecologische verbinding) gewijzigd voor de realisatie van het project Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (KIJK). Deze wijziging is 15 juni 2024 in werking getreden.

De ZHOV is midden 2024 aangevuld met een wijziging voor een maatwerkregel zuivering gewasbeschermingsmiddelen. Deze wijziging is 24 juli 2024 in werking getreden.

2 Achtergrond, doel en uitgangspunten

Veranderingen onder de Omgevingswet en gelijkwaardige omzetting

Met de komst van de Omgevingswet is het omgevingsrecht ingrijpend vernieuwd. De Omgevingswet brengt een stelselverandering met zich mee. De systematiek van de Omgevingswet en daarmee de aan de provincie toegedeelde bevoegdheden wijken af van hoe het voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet was. Ook de terminologie en juridische constructies zijn veranderd. Zo is het omgevingsplan in de plaats van het bestemmingsplan gekomen , is het begrip ‘inrichting’ vervangen door ‘milieubelas-

[1] Artikel 2.6 van de Omgevingswet.

tende activiteit' en wordt bij activiteiten-regels niet meer gewerkt met een verbod met ontheffing, maar met een omgevingsvergunning.

Hierdoor was het nodig alle regels over de fysieke leefomgeving die golden voor het inwerking treden van de Omgevingswet tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen. Het gaat hierbij niet om aanpassing van de bedoeling van de regels, maar aanpassing van de vorm. Het uitgangspunt daarbij is dat regels gelijkwaardig zijn overgezet naar het stelsel van de Omgevingswet[2].

Niet gelijkwaardige omzetting

Uit het stelsel van de Omgevingswet komen een aantal wettelijke verplichtingen en mogelijkheden voort die anders vormgegeven zijn dan onder de aan de Omgevingswet voorafgaande wetgeving. De verplichtingen en mogelijkheden liggen in het verlengde van eerdere verplichtingen maar zijn binnen de nieuwe samenhangende systematiek van de Omgevingswet komen te vallen en hebben daarmee consequenties voor de vormgeving van de uitwerking door de provincie. Hierop zijn de regels aangepast. Onderwerpen zijn zodanig vormgegeven dat ze zo goed mogelijk passen in het stelsel van de Omgevingswet. Daarnaast zijn technische onvolkomenheden uit eerdere regelgeving verbeterd waar dat aan de orde was.

Voor een aantal onderwerpen achtte het Rijk een gelijkwaardige omzetting niet mogelijk of wenselijk. Ook met de aanvullingssporen (bodem, natuur, geluid en grondeigendom) zijn beleidsrijke veranderingen in gang gezet door het Rijk. Zo zijn bepaalde provinciale taken gedecentraliseerd, zoals die met betrekking tot bodem(sanering). Ook de provinciale rol met betrekking tot het grondwater is veranderd. In dit kader zijn enkele aanpassingen gedaan om tot een werkbare systematiek binnen het systeem van de Omgevingswet te komen.

Toekomstige veranderingen

Los van de Omgevingswet komen er vanuit beleidsrijke processen in het kader van het provinciaal Omgevingsbeleid zaken naar voren die een inhoudelijke aanpassing van de regels noodzakelijk maken. Dit kan gelijktijdig met het vaststellen van het beleid, maar kan ook later via een aparte wijziging juridisch worden vormgegeven. Gezien de hoeveelheid werk die de gelijkwaardige omzetting opleverde is in de initiële omgevingsverordening terughoudend omgegaan met het mengen van de systeemwijziging met grote inhoudelijke wijzingen.

Er is voor gekozen grote inhoudelijke wijzigingen via aparte wijzigings- of aanvullingssporen te regelen. Deze wijzigingen of aanvullingen wijzigen de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening door de jaren heen. Voor zulke wijzigingen in het beleid is de Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid (LTA) van provincie staten het instrument.

Ontwikkeling Omgevingsbeleid

Provinciale staten van de provincie Zuid-Holland stellen haar eigen Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid vast en houden deze actueel. De LTA bevat de meest actuele informatie van trajecten die op het gebied van het Omgevingsbeleid gaande zijn. De LTA geeft provinciale staten, gedeputeerde staten, de ambtelijke organisatie en de externe partners van de provincie Zuid-Holland een overzicht van de trajecten die provincie Zuid-Holland oppakt of steunt. Op de LTA kunnen onderwerpen staan die van invloed zijn op de omgevingsverordening en tot wijzigingen kunnen leiden. Aan de hand van de LTA is bij de uitvoering duidelijk waar de onderlinge raakvlakken liggen van de verschillende trajecten. Trajecten kunnen dan meer in samenhang (integraal) uitgevoerd worden.

Een aantal onderwerpen dat de omgevingsverordening (zoals bijvoorbeeld ruimtelijke kwaliteit) staan ook op deze LTA. Dit betekent dat deze thema's in het spoor en de planning van de LTA mee zullen lopen wat wijzigingen betreft en een keer vernieuwd zullen worden. De LTA is te vinden op: https://lta.zuid-holland.nl/.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder

Op 1 juli 2021 is de Bestuurlijke Overeenkomst Ontwikkeling Middengebied Zuidplaspolder (hierna: de Overeenkomst) ondertekend door de gemeente Zuidplas, de Grondbank RZG Zuidplas en de provincie Zuid-Holland. In de Overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de grootschalige, integrale ontwikkeling van het Middengebied van de Zuidplaspolder (hierna: Middengebied). Dit betreft onder andere de reali-

[2] Een volledig overzicht van de veranderingen onder de Omgevingswet zijn te vinden in de Memorie van Toelichting bij de Omgevingswet (Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p 38 e.v. (MvT)).

satie van een nieuw dorp met 8.000 woningen met bijbehorende voorzieningen, 47 ha (uitgeefbaar) bedrijventerrein, bijbehorende infrastructuur, natuur en recreatievoorzieningen. De afspraken uit deze Overeenkomst zijn aanleiding geweest om de ZHOV op meerdere onderdelen te wijzigen. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- In de geometrische begrenzing van grote buitenstedelijke bouwlocaties en in tabel 1 in bijlage IX, onder B, onder B.1, met locaties voor woningbouw die groter zijn dan 3 hectare en gelegen zijn buiten bestaand stads- en dorpsgebied, zijn de locaties 'Nieuwerkerk Noord' (183 ha) en 'Rode Waterparel Westlob' (53 ha) verwijderd en de locatie 'Vijfde Dorp' (325 ha) toegevoegd.
- In de geometrische begrenzing van grote buitenstedelijke bouwlocaties en in tabel 2 in bijlage IX, onder B, onder B.2, met locaties voor bedrijventerreinen die groter zijn dan 3 hectare en gelegen zijn buiten bestaand stads- en dorpsgebied, zijn de locaties 'A20 Noord en Zuid' (41 ha uitgeefbaar) verwijderd en de locaties 'Doelwijk I' (28 ha uitgeefbaar) en 'Gouwepark II' (19 ha uitgeefbaar) toegevoegd.
- In de geometrische begrenzing is de aanduiding 'Glastuinbouwgebied Westland-Oostland' ten noordoosten van de N219 gewijzigd in 'maatwerk glastuinbouw'.
- Het tracé van de ecologische verbindingszone, die de Krimpenerwaard en het Bentwoud met elkaar moet gaan verbinden, is in Natuurnetwerk Nederland gewijzigd voor zover dit gelegen is in het Middengebied van de Zuidplaspolder. Het tracé langs de Vierde Tocht (dwars door het toekomstige Vijfde Dorp) is uit de geometrische begrenzing in de ZHOV verwijderd. Het tracé door de zogenaamde Groene Schakel is toegevoegd.
- Met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit en beschermingscategorieën is de geometrische begrenzing 'beschermingscategorie 2' verwijderd ter plaatse van het nieuwe bedrijventerrein 'Doelwijk II'. Tevens is de geometrische begrenzing van 'beschermingscategorie 1' aangepast conform de wijziging van de geometrische begrenzing van Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland is namelijk onderdeel van beschermingscategorie 1 en de geometrische begrenzing van beschermingscategorie 1 volgt daarmee de wijzigingen in de geometrische begrenzing van Natuurnetwerk Nederland.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 (Wijziging ZHOV 2022)

De Wijziging ZHOV 2022 bevat zowel onderwerpen die nieuw zijn als onderwerpen die gewijzigd worden na de vaststelling van de initiële ZHOV. Doordat de Omgevingswet tijdens de totstandkoming van de initiële Zuid-Hollandse Omgevingsverordening werd uitgesteld, is er vanwege de wens om beleidsrijke wijzingen door te kunnen voeren en om in te spelen op de laatste wijzigingen in het Omgevingswet stelsel een wijzigings- en aanvullingsproces doorlopen.

De wijziging ZHOV 2022 is (net als de initiële Zuid-Hollandse Omgevingsverordening) tot stand is gekomen nog voordat de Omgevingswet in werking is. Het betreft voornamelijk een wijziging waarin een aantal wijzigingen die al (of nog) onder het recht voorafgaand aan de Omgevingswet zijn opgestart vertaald zijn naar het stelsel van de Omgevingswet. De procedures onder het voorgaande recht werden gestart vanwege het uitstel en de onzekerheid over de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Verder zijn er enkele onderwerpen met de Wijziging ZHOV 2022 opgenomen waarvoor meer voorbereidingstijd nodig was, maar die wel gelijktijdig met de start van de Omgevingswet gereed moesten zijn. De Wijziging ZHOV 2022 omvat onderstaande onderwerpen.

Onderwerpen die gekoppeld zijn aan de komst van de Omgevingswet

Voor een tweetal onderwerpen zijn er nieuwe regels gewenst die alleen onder de systematiek van de Omgevingswet werken en dus nog niet in andere wijzigingssporen van de regelgeving van voor de Omgevingswet zaten.

Het gaat om:

- Introductie van het meldingssysteem voor activiteiten op provinciale wegen. Het invoeren van een systeem met meldingen in plaats van vergunningen voor bepaalde activiteiten is gekoppeld aan de systematiek daarvoor die met de Omgevingswet is geïntroduceerd.
- Regels over veiligheid in verband met groepsrisico rondom niet-Basisnet transportroutes. Het invoeren van een systeem met meldingen in plaats van vergunningen voor bepaalde activiteiten is gekoppeld aan de systematiek daarvoor die met de Omgevingswet is geïntroduceerd.

Tijdens de terinzagelegging van de initiële ZHOV is geconstateerd dat dit onderdeel mistte in de initiële ZHOV. Om deze regels zorgvuldig tot stand te laten komen, is ervoor gekozen deze via een aparte aanvulling met een terinzagelegging tot stand te laten komen en niet als wijziging naar aanleiding van de zienswijzen op te nemen in de initiële ZHOV.

Onderwerpen die al gewijzigd waren in herzieningen die liepen onder het recht geldend voor de Omgevingswet

De Wijziging ZHOV 2022 bevat diverse onderwerpen die inhoudelijk al deel uitmaakten van besluitvormingsprocessen die waren gericht op het recht geldend voor de Omgevingswet.

Het betreft de volgende inhoudelijke wijzigingssporen:
- Omgevingsbeleid 2020 (is vastgesteld door provinciale staten).
- Herziening 2021 (is vastgesteld door provinciale staten).

In Omgevingsbeleid (koers) 2020 zaten:
- Diverse kaartwijzigingen (De kaartwijzigingen kwamen voort uit de zienswijzen op de ZHOV en deze wijzigingen van de geometrische begrenzingen zijn al meegenomen in de besluitvorming over de initiële ZHOV.).
- Risico's van Klimaatverandering (dit onderwerp was nieuw geïntroduceerd met het Omgevingsbeleid (koers) 2020 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Beschermingszone drinkwatervoorziening (dit onderwerp was nieuw geïntroduceerd met het Omgevingsbeleid (koers) 2020 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Wijziging in verband met de 3 ha kaart (dit is een wijziging die ook voortkwam uit de zienswijzen op de ZHOV en technische verbeteringen daarna en is al meegenomen in de besluitvorming over de initiële ZHOV).

In de Herziening 2021 zaten:
- Bedrijventerreinen (dit onderwerp is gewijzigd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Grote ruimtevragers (dit onderwerp is nieuw geïntroduceerd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Optimalisatie Woningbouwplannen (dit onderwerp is nieuw geïntroduceerd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Sociaal en betaalbaar wonen (dit onderwerp is nieuw geïntroduceerd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Ruimtelijke kwaliteit (dit onderwerp is gewijzigd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Houtopstanden en herbeplanting (dit onderwerp is gewijzigd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen, de regelgeving techniek om de betreffende activiteiten te reguleren onder de Omgevingswet is anders dan onder de Wet natuurbescherming. Zo is er een meldingssysteem met maatwerkvoorschriften in plaats van een ontheffing; de structuur van de regels is anders).
- Molenbiotopen (dit onderwerp is gewijzigd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Permanente bewoning recreatiewoningen (dit onderwerp is nieuw geïntroduceerd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Verstedelijking en mobiliteit (dit onderwerp bevat nieuw geïntroduceerde onderdelen met de Herziening 2021 en deze worden met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Boom- en sierteeltgebied Greenport Boskoop (dit onderwerp is gewijzigd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Mutaties 3 ha kaart (geometrische begrenzingen) (dit onderwerp is gewijzigd met de Herziening 2021 en wordt met deze wijziging in de ZHOV opgenomen).
- Overige wijzigingen (geometrische begrenzingen) (dit onderwerp is bevat diverse wijzigingen van de Herziening 2021 en deze worden met deze wijziging in de ZHOV opgenomen, een deel van de wijzingen liep (ook) al via of komt voort uit de initiële ZHOV).

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening module ruimte en wonen

De wijzigingen die zijn doorgevoerd met de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening module ruimte en wonen, hebben betrekking op onderwerpen rondom de thema's ruimte, wonen en verstedelijking.

De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:
- De paragraaf over risico's van klimaatverandering is omgevormd tot paragraaf over toekomstbestendig bouwen en ontwikkelen en tevens vernummerd.
- Enkele kleine aanpassingen in de artikelen 7.43a, 7.43c en 7.43h.
- In artikel 7.44 en 7.45 zijn aanpassingen gedaan over de regionale behoefte en de regionale bestuurlijke afspraken daarover.
- Artikel 7.45h over het bieden van mogelijkheden voor functiemenging is ingevoegd.
- Artikel 7.45i over voorwaarden voor de huisvesting arbeidsmigranten is ingevoegd.
- Artikel 7.51, tweede lid, is aangepast met nieuwe voorwaarden voor kantoren buiten de daarvoor aangewezen gebieden, met name voor clusters van kleinschalige kantoren en gemeentehuizen en -kantoren.

- Artikel 7.54, derde lid is aangepast met betrekking tot de mogelijkheden de begrenzing van het glastuinbouwgebied aan te passen.
- In artikel 7.54 zijn het vierde en vijfde lid ingevoegd, over de mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten in glastuinbouwgebied.
- In artikel 7.56 zijn het achtste en negende lid ingevoegd, over de mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten in boom- en sierteeltgebied.
- In artikel 7.58 zijn het achtste en negende lid ingevoegd, over de mogelijkheden voor huisvesting van arbeidsmigranten in bollenteeltgebied.
- Paragraaf 7.3.23a is ingevoegd, alsmede de artikelen 7.79a en 7.79b over de bescherming van het hoofdfietsnetwerk en lange afstandswandelpaden.
- In bijlage II zijn de verwijzingen naar geo informatieobjecten aangepast en zijn nieuwe verwijzingen ingevoegd.
- In bijlage IX zijn de tabellen aangepast over woningbouwlocaties, bedrijventerreinen zachte capaciteit en andere stedelijke ontwikkelingen.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening module Energietransitie

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord vastgesteld. In de uitvoering daarvan zijn in Zuid-Holland 7 Regionale Energiestrategieën (RES'en) ontwikkeld die op 16 juni 2021 zijn vastgesteld door Provinciale Staten. Om deze RES'en te borgen in het omgevingsbeleid is ook een aanpassing van de ZHOV gedaan. Deze aanpassingen hebben tot doel om in de omgevingsverordening de mogelijkheden te scheppen voor het realiseren van de doelstellingen, vooral op het gebied van opwekking van elektriciteit door middel van windenergie en zonne-energie. Met deze aanpassingen in de verordening is duidelijkheid geschapen over de wijze waarop de regels worden toegepast.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening Module Soortenbeleid

Ten behoeve van een doelmatig en goed georganiseerd faunabeheer zijn de regels waaraan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE) moet voldoen op onderdelen aangepast. Faunabeheerplannen krijgen een langere looptijd, de FBE moet een meerjarig werkplan gaan maken en gedeputeerde staten worden nauwer betrokken bij de benoeming van de voorzitter van de FBE. Daarnaast zijn de mogelijkheden om bij het bestrijden van schadeveroorzakende diersoorten lokmiddelen te gebruiken, uitgebreid. Ten slotte is ten behoeve van de versterking van de biologische diversiteit de verplichting opgenomen om bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen aandacht te besteden aan de kansen voor biologische diversiteit.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening Module Wonen, Werken en Werelderfgoed

De wijzigingen hebben betrekking op een aantal onderwerpen rondom de thema's wonen, werken en werelderfgoed. Deze Module omvat de volgende onderwerpen:
- Wonen
- Bedrijventerreinen
- Detailhandel
- Grote ruimtevragers
- Werelderfgoed
- Toekomstbestendig bouwen
- Mutaties 3 hectare kaart
- Overige wijzigingen, veelal van technische aard

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herbegrenzing Natuurnetwerk Nederland Bodegraven Noord

De Stuurgroep Veenweiden Gouwe-Wiericke, die uitvoering geeft aan de NNN-opgaven rond Nieuwkoop en Bodegraven-Reeuwijk, heeft voorgesteld de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in Bodegraven-Noord aan te passen. Dit voorstel is tot stand gekomen naar aanleiding van een gebiedsproces met onder andere de huidige grondeigenaren, de beheerders en het Waterschap. Met dit voorstel, dat draagvlak heeft onder de grondeigenaren, betrokken bestuurlijke partijen, vertegenwoordigers van de agrarische sector en Natuurmonumenten, gaat de natuur er op vooruit als gevolg van een robuustere invulling van zowel natuurgebied als watersysteem. Daarom heeft de provincie de ZHOV aangepast in overeenstemming met het voorstel.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herbegrenzing Natuurnetwerk Nederland KIJK Krimpenerwaard

Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) wil de dijk tussen Krimpen aan de IJssel en Gouderak versterken. Deze dijkversterking wordt uitgevoerd in het project Krachtige IJsseldijken Krimpenerwaard (KIJK). Een onderdeel hiervan is het 'NNN compensatieplan dijkversterking KIJK',

waarin is uitgewerkt dat er 1,98 ha NatuurNetwerk Nederland (NNN) gecompenseerd moet worden. Als locatie hiervoor zijn twee percelen van de provincie nabij Gouderak aangewezen. Tevens is de ecologische verbindingszone ('Torenvliet') vervallen omdat die dichtbij het compensatiegebied was gelegen. Ook is 1,2 hectare ecologische verbindingszone elders in de Krimpenerwaard verwijderd omdat het college van de gemeente Krimpenerwaard niet wil dat de oppervlakte NNN binnen hun grenzen toeneemt ten koste van landbouwgrond. Het betrof een deel van de ecologische verbinding 'Slingerkade-Reekade' dat zeer lastig was om te realiseren.

Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening maatwerkregel zuivering gewasbeschermingsmiddelen

Met de wijziging worden maatwerkregels gesteld voor de zuivering gewasbeschermingsmiddelen. Dit om in Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen regels met een zuiveringsplicht voor drain of spoelwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat voor bedrijven die lid zijn van de Waterzuiveringscoöperatie U.A buiten werking te stellen. Het besluit van provinciale staten vervangt de regeling in de Crisis- en herstelwet welke per 1 januari 2024 is vervallen. De maatwerkregels hebben een tijdelijk karakter. Bij de AWZI Nieuwe Waterweg van het Hoogheemraadschap van Delfland is een collectieve zuivering in aanbouw. Deze is gereed in augustus 2024. Bedrijven rond De Lier zullen uiterlijk in 2027 op deze zuivering worden aangesloten. Door de maatwerkregels wordt realisatie van dit innovatieve project juridisch mogelijk gemaakt.

3 Grondslag en verhoudingen hogere en andere wetgeving

In de Omgevingswet zijn veel wetten geïntegreerd.[3] Waar eerdere regels nog berustten op losse wetten, berust de ZHOV voor het grootste deel op de Omgevingswet, de bijbehorende Algemene Maatregelen van Bestuur[4] en de bijbehorende ministeriële regeling.[5]

Niet alle wetten waarop de provinciale regelgeving met betrekking tot de fysieke leefomgeving berust zijn volledig opgegaan in de Omgevingswet.[6] In artikel 1.4 van de Omgevingswet is geregeld dat de Omgevingswet niet van toepassing is op onderwerpen met betrekking tot de fysieke leefomgeving of onderdelen daarvan, die bij of krachtens een andere wet uitputtend zijn geregeld, tenzij uit de bepalingen in de Omgevingswet anders blijkt. Hierdoor is de verhouding tot de relevante wetten in relatie tot de Omgevingswet en bijbehorende besluiten en regeling van belang.

3.1 Grondslag en verhouding met de Omgevingswet

Op grond van artikel 2.6 van de Omgevingswet moeten provinciale staten één omgevingsverordening vaststellen.[7] Met deze ZHOV wordt aan die verplichting voldaan. De provincie heeft daarnaast een aantal wettelijke verplichtingen opgelegd gekregen.

Rolverdeling tussen provinciale staten en gedeputeerde staten

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er ook enkele verschuivingen in de rol- en taakverdeling tussen provinciale staten en gedeputeerde staten, of mogelijkheden daartoe. Het gaat zowel om mogelijkheden voor delegatie van provinciale staten naar gedeputeerde staten, als om bevoegdheden die de Omgevingswet rechtstreeks aan gedeputeerde staten toekent.

Provinciale staten kunnen het vaststellen van delen van de omgevingsverordening delegeren aan gedeputeerde staten, op grond van artikel 2.8 van de Omgevingswet. Daartoe hebben provinciale staten gelijktijdig met deze ZHOV het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (hierna: delegatiebesluit) vastgesteld. De taakverdeling die al eerder bestond is daarbij grotendeels gehandhaafd. Meer informatie daarover is te vinden in de toelichting bij het delegatiebesluit.

Delegatie verkort de proceduretijd voor wijziging of aanvulling van de omgevingsverordening, en is nuttig als het gaat om de geometrische begrenzing van locaties, concretisering van de uitoefening van een taak of bevoegdheid of uitvoeringstechnische, administratieve en meet- of rekenvoorschriften. Dit sluit aan bij wat de wetgever in eerste instantie had geregeld als bevoegdheid voor gedeputeerde staten in het tweede lid van artikel 2.22 van de Omgevingswet, maar later heeft later vervallen, vanwege de

[3] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 8-9 (MvT).

[4] Omgevingsbesluit, Besluit kwaliteit leefomgeving, Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bouwwerken leefomgeving.

[5] Omgevingsregeling.

[6] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 311-319 (MvT).

[7] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 94 (MvT).

onduidelijkheid rond die bepaling in relatie tot de delegatie mogelijkheden die via artikel 2.8 van de Omgevingswet door provinciale staten geregeld kunnen worden.

Subsidiariteit (decentraal, tenzij)

De Omgevingswet gaat in artikel 2.3, eerste lid, uit van het subsidiariteitsbeginsel, dat inhoudt: decentraal tenzij. Dit betekent dat de taken en de bevoegdheden in principe worden uitgevoerd door bestuursorganen van gemeenten. Taken en bevoegdheden voor het beheer van watersystemen berusten bij waterschappen. De gemeenten staan aan de basis voor de algemene zorg voor de fysieke leefomgeving. De waterschappen hebben de functionele zorg voor het waterbeheer.

Het subsidiariteitsbeginsel is voor de provincie vastgelegd in artikel 2.3, tweede lid, van de Omgevingswet:

'Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

a. met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of

b. voor een doelmatige en een doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting.'

Andere beginselen die hier nauw mee samenhangen zijn het proportionaliteitsvereiste en het beginsel van de minst belastende interventie, zoals in artikel 2.2, derde lid, van de Omgevingswet is opgenomen:

'Een bestuursorgaan treedt bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden slechts in de taken en bevoegdheden van een ander bestuursorgaan voor zover dat nodig is voor de uitoefening van zijn eigen taken en bevoegdheden.'

Het komt erop neer dat de provincie bij ieder beleidsvoornemen de afweging moet maken of sprake is van een provinciaal belang of een provinciale taak. Is dat het geval en de provincie besluit tot inzet van een instrumentarium dan moet daarbij het instrument worden gekozen dat zo min mogelijk belastend is voor de gemeente of het waterschap. Een instrument dat ingezet kan worden is deze omgevingsverordening. Maar ook bij de wijze waarop het gekozen instrument wordt ingezet, moet waar mogelijk afwegingsruimte overblijven voor de gemeente of het waterschap.

Als regels worden opgenomen in de omgevingsverordening, gaat de voorkeur uit naar instructieregels boven regels over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving (rechtstreeks werkende regels) voor provinciale regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit blijkt uit artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet:

'Bij omgevingsverordening kunnen alleen regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, als het onderwerp van zorg niet doelmatig en doeltreffend met een regel als bedoeld in artikel 2.22 (red: een instructieregel) of een instructie als bedoeld in artikel 2.33, eerste lid, kan worden behartigd.'

En die instructieregels laten waar mogelijk weer afwegingsruimte over aan de gemeente (artikel 2.2, derde lid, Omgevingswet).

Provinciale taken en belangen benoemd in de Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie of een programma heeft de provincie bij alle beleidsonderwerpen aangegeven of het gaat om een wettelijke taak of dat er sprake is van een provinciaal belang. Als sprake is van een provinciaal belang is hierover een motivering opgenomen. In overeenstemming met de Omgevingswet is daarbij de afweging gemaakt of dat belang op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur zou kunnen worden behartigd.

De keuze of iets van provinciaal belang is en op welke wijze de provincie haar taken en bevoegdheden uitoefent is - binnen de kaders van de Omgevingswet - vooral een politieke keuze en mede afhankelijk van de gekozen sturingsfilosofie. Bij herzieningen van het beleid en de regels in de Omgevingsvisie, programma's en de ZHOV zal de provincie nadrukkelijk het subsidiariteitsbeginsel betrekken en daarover het gesprek voeren met gemeenten, waterschappen en andere betrokken partijen, conform artikel 2.2, eerste lid, van de Omgevingswet en de verdere wettelijke totstandkomingsprocedures. Ook zal de provincie hierbij invulling geven aan het eigen participatiebeleid. Op de website https://www.zuid-holland.nl/actueel/participatie/ zijn de participatievisie en -principes te vinden.

Toegedeelde taken en instructieregels van het Rijk[8]

In artikel 2.18 van de Omgevingswet zijn taken aan de provincie toegedeeld. In deze omgevingsverordening is aan een deel van deze taken uitvoering of invulling gegeven.

Hierbij gaat het om de volgende taken:
- de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen;
- het houden van toezicht op het beheer van watersystemen voor zover dat is toegedeeld aan waterschappen;
- het voorkomen of beperken van geluid in stiltegebieden;
- het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water;
- het beheer van watersystemen (waaronder vaarwegen) en het zwemwaterbeheer;
- het behoeden van de staat en werking van wegen in beheer bij de provincie voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur;
- op het gebied van natuur:
    - het behoud of herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
    - en de preventie en beheersing van de introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten.

Een deel van deze taken wordt in deze omgevingsverordening geregeld via instructieregels aan bestuursorganen en zijn te vinden in hoofdstuk 7 van de omgevingsverordening. Een ander deel is via direct werkende activiteitenregels voor burgers en bedrijven gereguleerd, welke in hoofdstuk 3 te vinden zijn. Op instructieregels en activiteitenregels wordt onder het kopje 'Soorten regels in de omgevingsverordening onder de Omgevingswet' nader ingegaan.

Het Rijk legt, naast de algemene taaktoedeling, ook verplichte instructieregels op aan de provincie. Deze volgen uit artikel 2.27 van de Omgevingswet en hoofdstuk 7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Aan deze verplichtingen, die volgen uit de instructieregels van het Rijk, is voldaan door daarvoor regels op te nemen in deze ZHOV.

Provinciale taken op het gebied van het beheer van watersystemen

Onder de Omgevingswet is de provincie mede belast met de algemene zorg voor de fysieke leefomgeving. Op het regionale schaalniveau heeft de provincie een regisserende en verbindende verantwoordelijkheid. Op deze manier ziet de provincie erop toe dat besluiten van gemeenten en waterschappen op het terrein van de fysieke leefomgeving passen in het grotere geheel. Water maakt een vanzelfsprekend onderdeel uit van de fysieke leefomgeving en raakt alle facetten van die leefomgeving. Op het gebied van het beheer van watersystemen en het zwemwaterbeheer heeft de provincie belangrijke taken toegewezen gekregen. Zo draagt de provincie zorg voor het integrale waterbeleid voor regionale wateren (met inbegrip van grondwaterlichamen) op het vlak van kwantiteit, kwaliteit en veiligheid, en vindt de toedeling van het beheer plaats aan de verantwoordelijke waterschappen voor de regionale wateren bij provinciale verordening of in deze omgevingsverordening aan andere openbare lichamen. De provincie wijst hierbij de waterstaatkundige zorg toe aan het waterschap, tenzij dit niet verenigbaar is met de organisatie van de waterstaatkundige verzorging. Beleidsmatig is de provincie verantwoordelijk voor het waterbeheer. Hierbij houdt de provincie het interbestuurlijk toezicht op het waterschap voor wat betreft hun taken, bestuurlijke inrichting en huishouding.

De provincie vervult daarnaast meer specifieke taken op het gebied van grondwater. Bovendien worden er milieu gerelateerde taken aan de provincie toegedeeld. Het gaat hierbij om de bescherming van grondwater bestemd voor de bereiding van water voor menselijke consumptie en het nemen van maatregelen in het kader van het beheer van zwemwater. De twee laatstgenoemde taken waren voorheen geregeld in de Wet milieubeheer en de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden, welke gedeeltelijk of geheel zijn opgegaan in de Omgevingswet.

Daarnaast is de provincie het bevoegd gezag voor de vergunningverlening van de aangewezen wateronttrekkingsactiviteiten, bedoeld in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Het gaat hierbij om de onttrekking van grondwater en het in de bodem brengen van water ter aanvulling van het grondwater voor industriële toepassingen van meer dan 150.000 m^3/jaar of voor de openbare drinkwatervoorziening.

[8] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 85 (MvT).

Ook is de provincie bevoegd gezag voor open bodemenergiesystemen op grond van artikel 2.5 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Internationale context

Het nationale waterbeheer wordt sterk beïnvloed door internationale ontwikkelingen en Europese regelgeving. Een groot deel van het Nederlands waterrecht is het gevolg van de implementatie van Europese richtlijnen, welke omwille van de eenvoud van zowel regels als instrumenten, als uitgangspunten van de Omgevingswet zijn gehanteerd. Als prominente voorbeelden worden genoemd de kaderrichtlijn water, de grondwaterrichtlijn, de zwemwaterrichtlijn en de richtlijn overstromingsrisico's. Implementatie van deze richtlijnen vindt plaats in de Omgevingswet. Vanwege de aan de provincie toegedichte rol voor het behalen van de Europese doelstellingen, worden de hiervoor genoemde richtlijnen kort aangestipt.

Kaderrichtlijn water (2000/60/EG)

De kaderrichtlijn water bepaalt dat oppervlaktewateren en grondwater in een goede toestand moeten verkeren en dat verslechtering moet worden voorkomen. Oppervlaktewaterlichamen moeten een goede chemische en ecologische toestand hebben. Voor grondwaterlichamen geldt dat deze behalve een goede chemische toestand ook een goede kwantitatieve toestand hebben. Negatieve trends die de kwaliteit van het grondwater bedreigen moeten via maatregelen worden tegengegaan. De richtlijn bevat ook specifieke kwaliteitseisen voor water van beschermde gebieden en water dat geproduceerd wordt voor menselijke consumptie. Daarnaast is er ook een continue monitoringsverplichting om na te gaan hoe het met de kwaliteit van het water is gesteld.

In het kader van deze richtlijn stellen de lidstaten op het niveau van stroomgebiedsdistricten een beheerplan en een maatregelenprogramma op. In Nederland is de minister van Infrastructuur en Waterstaat eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de richtlijn, in nauwe samenwerking met haar partners waaronder de provincie Zuid-Holland. De stroomgebiedsdistricten zijn onderverdeeld in deelstroomgebieden. De provincie Zuid-Holland maakt, samen met drie andere provincies, de inliggende waterschappen en gemeenten, en Rijkswaterstaat, onderdeel uit van het deelstroomgebied Rijn-West.

Grondwaterrichtlijn (2006/118/EG)

De grondwaterrichtlijn vormt een nadere uitwerking van de kaderrichtlijn water en bevat een aantal maatregelen ten behoeve van het grondwater. Behalve kwaliteitseisen voor specifiek het grondwater, de verplichting van omkering van trends en verplichtingen met betrekking tot monitoring bevat de grondwaterrichtlijn ook specifieke maatregelen ter preventie en het beëindigen van verontreinigingen in het grondwater.

Richtlijn prioritaire stoffen (2008/105/EG)

Voor de richtlijn prioritaire stoffen geldt dat daarin de onderdelen van de kaderrichtlijn water die betrekking hebben op de waterkwaliteitseisen voor aangewezen prioritaire chemische stoffen en het lozen van dergelijke stoffen in oppervlaktewater verder zijn uitgewerkt.

Zwemwaterrichtlijn (2006/7/EG)

De zwemwaterrichtlijn heeft tot doel het behoud, de bescherming en de verbetering van de zwemwaterkwaliteit van oppervlaktewateren en de bescherming van de gezondheid van de mens. De richtlijn bevat regels voor de controle en indeling van de zwemwaterkwaliteit, het beheer daarvan en de informatieverstrekking daarover aan het publiek. Voor de zwemwaterkwaliteitseisen werkt de richtlijn aanvullend op de kaderrichtlijn water.

Richtlijn overstromingsrisico's (2007/60/EG)

De richtlijn overstromingsrisico's bevat regels met betrekking tot de beperking van risico's en gevolgen van overstromingen op het gebied van gezondheid, economie en milieu. Net als bij de kaderrichtlijn water wordt van lidstaten verwacht dat zij in stroomgebiedsdistricten plannen en kaarten maken ten behoeve van het beheer van overstromingsrisico's, de zogeheten overstromingsgevaar- en risicokaarten en de overstromingsrisicobeheerplannen. Het regionaal waterprogramma van de provincie vormt mede de basis van de plannen die op stroomgebiedsniveau worden vastgesteld.

Soorten regels in de omgevingsverordening onder de Omgevingswet

Om een doelstelling voor de fysieke leefomgeving te bereiken kan de provincie omgevingswaarden, instructieregels of regels over activiteiten c.q. algemene regels hanteren. Daarnaast zijn er nog diverse andere bevoegdheden en verplichtingen in de Omgevingswet opgenomen om de doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken die resulteren in regels in deze omgevingsverordening.

Omgevingswaarden

De provincie dient op grond van artikel 2.13 van de Omgevingswet omgevingswaarden vast te stellen in de omgevingsverordening.[9] Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de toelaatbare belasting door activiteiten of de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen als beleidsdoel vastleggen. De omgevingswaarden zijn zelfbindend voor het overheidsorgaan dat bepaalde doelen wil bereiken en moeten gemonitord worden. Bij het niet halen van omgevingswaarden komt er standaard een programmaplicht bij de gemeente of het waterschap te liggen. De door de provincie vast te stellen omgevingswaarden bestaan uit omgevingswaarden voor:

1. de veiligheid van regionale waterkeringen (bij deze omgevingsverordening aangewezen andere dan primaire waterkeringen, voor zover die niet bij he Rijk in het beheer zijn), en
2. de kans op overstroming per jaar van bepaalde gebieden (regionale wateren).

In hoofdstuk 5 van de ZHOV staan deze omgevingswaarden. In hoofdstuk 13 zijn regels opgenomen met betrekking tot de monitoring van deze omgevingswaarden. In de artikelsgewijze toelichting van hoofdstuk 5 en hoofdstuk 13 is dit nader in detail toegelicht.

Instructieregels[10]

Het Rijk en de provincie kunnen met rechtsregels andere bestuursorganen instrueren hun taken en bevoegdheden op een specifieke wijze uit te voeren. Er zijn provinciale belangen die vereisen dat de bevoegdheden van decentrale overheden worden ingekaderd of dat inhoudelijk wordt gestuurd op de uitoefening van een taak door een gemeente, waterschap of binnen de eigen provincie door gedeputeerde staten. Deze zorg wordt inhoudelijk ingekleurd en geconcretiseerd met normen die gericht zijn tot bestuursorganen: naast de omgevingswaarden zijn dat voornamelijk instructieregels, zoals bedoeld in artikel 2.22 van de Omgevingswet. Een instructieregel is een regel over uitoefening van een taak of bevoegdheid door een bestuursorgaan. In artikel 2.23 van de Omgevingswet wordt ingekaderd waarover regels kunnen worden gesteld. Het gaat bijvoorbeeld om regels over de inhoud of motivering van een besluit of de uitoefening van een taak door een bestuursorgaan. Concreet gaat het om de instrumenten van de Omgevingswet, zoals programma's, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, projectbesluiten en leggers. In artikel 4.2, tweede lid, van de Omgevingswet en de memorie van toelichting spreekt het Rijk de voorkeur uit bij de toedeling van functies aan locaties, en het met het oog daarop stellen van regels door provincies, zoveel mogelijk gebruik te maken van instructieregels.[11] Ook over wettelijk toegedeelde taken aan gemeenten, waterschappen en de provincie zelf kunnen instructieregels worden gesteld. Het gaat bijvoorbeeld om het beheer van watersystemen of het voorkomen of bepreken van geluid in stiltegebieden.

Instructieregels voor specifieke taken

Op basis van artikel 2.23, eerste lid, onder b van de Omgevingswet zijn instructieregels voor specifieke taken opgenomen in afdeling 7.1. Allereerst is de bebording van stiltegebieden en grondwaterbeschermingsgebieden opgenomen. Voorts zijn watersysteembeheer gerelateerde taken in het kader van peilbeheer, het opstellen van leggers (artikel 2.23 eerste lid, onder a, onder 6° van de Omgevingswet) en de rangorde bij waterschaarste (artikel 7.13 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) opgenomen. Daarnaast zijn instructieregels gericht op het vaarweg- en wegbeheer opgenomen.

Instructieregels voor instrumenten

Op basis van artikel 2.23, eerste lid, onder a, onder 1° tot en met 5° van de Omgevingswet en in lijn met het Besluit kwaliteit leefomgeving worden in deze omgevingsverordening de instructieregels die over besluiten gaan ingedeeld naar de instrumenten programma (afdeling 7.2), omgevingsplan (afdeling 7.3), waterschapsverordening (afdeling 7.4), omgevingsvergunning (beoordelingsregels) (afdeling 7.5) en projectbesluiten (afdeling 7.6). Het merendeel van de provinciale instructieregels gaat over omgevingsplannen. Deze instructieregels zijn over het algemeen van overeenkomstige toepassing op projectbesluiten

[9] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 94 (MvT).

[10] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 102 (MvT).

[11] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 140 (MvT).

van waterschappen. De instructieregels voor omgevingsplannen zijn ook van toepassing bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.[12]

Ontheffing van provinciale instructieregels

Vanwege flexibiliteit heeft de wetgever bepaald dat het mogelijk is om in de omgevingsverordening bij de provinciale instructieregels te bepalen dat gedeputeerde staten een ontheffing kunnen verlenen (artikel 2.32 van de Omgevingswet). De achtergrond van deze bepaling is dat er zich altijd situaties kunnen voordoen waarin een onverkorte toepassing van instructieregels tot onbillijkheden of fricties kan leiden. De ontheffingsmogelijkheid is bedoeld voor situaties waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving van het openbaar lichaam (gemeenten of waterschappen) tot wie de instructieregel zich richt onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen belangen. Ook is de mogelijkheid tot ontheffing bedoeld voor gevallen die in het algemeen wel te voorzien zijn, maar voor bepaalde specifieke gevallen niet.

Met een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet kan dus een besluit genomen worden dat afwijkt van of in strijd is met de instructieregels. Het eerste en tweede lid van het wetsartikel bepalen dan ook dat bij het stellen van de regel in de omgevingsverordening expliciet moet worden aangegeven of daarvan ontheffing kan worden verleend. Ontheffing kan worden aangevraagd door het bestuursorgaan tot wiens taak of bevoegdheid de regel is gericht. Dit betekent dat de bestuursorganen van een gemeente en waterschap ontheffing kunnen vragen van een regel gesteld bij omgevingsverordening. Ontheffing van een bij of krachtens omgevingsverordening gestelde regel wordt verleend door gedeputeerde staten. De bevoegdheid om ontheffing te verlenen betreft de instructieregels voor de onderwerpen uit afdelingen 7.3 en 7.6.

Geen programmatische aanpak

Een programmatische aanpak, op basis van artikel 3.15, derde lid, van de Omgevingswet, wordt niet aangewezen op dit moment. Daardoor is er ook geen doorwerking (op basis van artikel 2.23, tweede lid, in samenhang met artikel 3.16, tweede lid, van de Omgevingswet) van daarvoor vastgestelde omgevingswaarden of andere doelstellingen ter uitvoering van een programma met programmatische aanpak nodig via instructieregels of beoordelingsregels over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning.

Regels over activiteiten[13]

Een ander deel van de provinciale taken en bevoegdheden wordt in deze omgevingsverordening uitgewerkt met regels over activiteiten op basis van artikel 4.1 van de Omgevingswet. Deze regels zijn te vinden in hoofdstuk 3. Voor de regels over activiteiten op basis van artikel 4.1 van de Omgevingswet is het niet nodig om regels te stellen over activiteiten met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, zoals bedoeld in het tweede lid van artikel 4.2 van de Omgevingswet.

Het uitgangspunt van de Omgevingswet is het stellen van algemene regels voor activiteiten.[14] Daarbij heeft de provincie de mogelijkheid om absolute verboden in te stellen. Verder wordt voor de regels over activiteiten gebruik gemaakt van meldingen en omgevingsvergunningplichten op basis van artikel 4.4 van de Omgevingswet. In een aantal gevallen bevat deze omgevingsverordening maatwerkregels waarbij wordt afgeweken van het Besluit activiteiten leefomgeving.[15]

Zorgplichten

Het Omgevingsrecht kent twee soorten zorgplichten. In de Omgevingswet is een algemene zorgplicht opgenomen: de verplichting voor eenieder voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving te betrachten.[16] Daarnaast bevat het Besluit activiteiten leefomgeving een aantal specifieke zorgplichten voor degenen die activiteiten verrichten. Deze zorgplicht is van toepassing op degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de activiteit nadelige gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Op deze (rechts)persoon rust in ieder geval de plicht die gevolgen voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Indien de gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, dan moet de activiteit worden nage-

[12] Artikel 8.0b, eerste lid, onder b van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

[13] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 135 e.v. (MvT).

[14] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 157 (MvT).

[15] Besluit van 3 juli 2018, houdende regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving (Besluit activiteiten leefomgeving) (Stb. 2018, 293).Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 311-319 (MvT).

[16] Artikel 1.6 Omgevingswet.

laten.[17] Een gevolg voor de fysieke leefomgeving is onder meer een emissie of een risico.[18] Een nadelig gevolg is onder meer gezondheidsschade.[19] In deze omgevingsverordening is een aantal aanvullende specifieke zorgplichten opgenomen voor activiteiten die in deze omgevingsverordening zijn gereguleerd.

Absolute verboden

De provinciale omgevingsverordening kan absolute verboden bevatten. Dit houdt in dat een activiteit in zijn geheel niet mag plaatsvinden. Dit kan voor heel Zuid-Holland gelden, of voor een specifiek aangewezen gebied. In deze omgevingsverordening is hiervan gebruik gemaakt in de regels over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden.

Omgevingsvergunningen [20]

Naast absolute verboden, geeft de Omgevingswet in artikel 4.4, tweede lid, de mogelijkheid tot het instellen van relatieve verboden.[21] Dat zijn de verboden als bedoeld in artikel 5.4 van de Omgevingswet. Hierbij kan bij beschikking van een verbod worden afgeweken. Dit is de omgevingsvergunning. Voorheen bestond deze mogelijkheid ook wel in de vorm van een ontheffing. Met de Omgevingswet is de figuur van ontheffing in combinatie verboden activiteiten niet meer in gebruik. De omgevingsvergunning kwam hiervoor in de plaats.[22]

In het geval van omgevingsvergunningen zijn voor bepaalde onderwerpen regels opgenomen over de beoordeling van aanvragen om een omgevingsvergunning (beoordelingsregels), op grond van artikel 5.30 en 5.19, eerste lid, van de Omgevingswet. De beoordelingsregels zijn te vinden in afdeling 7.5.

Voor de aanvraag om een omgevingsvergunning worden eisen gesteld aan de te verstekken gegevens en bescheiden op basis van artikel 16.55, derde lid, van de Omgevingswet. Deze zijn opgenomen in de bijlage IV van de omgevingsverordening.

Meldingen [23]

Artikel 4.4 van de Omgevingswet geeft, naast de mogelijkheid tot het instellen van een omgevingsvergunningplicht, de mogelijkheid tot het instellen van een meldingsplicht. Dat houdt in dat de activiteit pas mag worden gestart wanneer dit vooraf bij het bevoegd gezag is gemeld, en de periode die ten minste tussen het melden en het starten van de activiteit moet worden aangehouden, is verstreken. Meestal is dat vier weken.

In deze omgevingsverordening zijn bij de melding indieningsvereisten opgenomen. Dat betekent dat ook aan deze vereisten invulling dient te worden gegeven, alvorens de activiteit mag worden verricht.

Informatieplichten [24]

Naast de meldingsplicht bestaat de mogelijkheid voor de provincie tot het instellen van een informatieplicht aan gedeputeerde staten of een andere instantie gedurende het verrichten van een activiteit, of binnen een bepaalde termijn voorafgaand aan het starten van een activiteit. Aan het verrichten van de activiteit is in zulke gevallen geen verbod gekoppeld. Bij een verplichting om informatie te verstrekken gaat het vooral om het informerende karakter. De provincie hoeft geen inhoudelijke beoordeling over zo'n activiteit te geven, maar is op deze manier wel op de hoogte van de activiteit.

Maatwerkvoorschriften [25]

Op grond van artikel 4.5 van de Omgevingswet kan de provincie de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften in de omgevingsverordening opnemen. Dit houdt in dat bij de algemene regels voor een activiteit deze mogelijkheid kan worden 'aangezet'. Wanneer dit niet het geval is, zijn geen

[17] Artikel 1.7 Omgevingswet.

[18] Artikel 1.2, tweede lid, onder c, Omgevingswet.

[19] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 310 (MvT).

[20] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 157 e.v. (MvT).

[21] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 142 e.v. (MvT).

[22] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 142 (MvT).

[23] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 468 e.v. (MvT).

[24] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 469 e.v. (MvT).

[25] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 470 e.v. (MvT).

maatwerkvoorschriften mogelijk. Maatwerkvoorschriften worden bij beschikking gesteld, zodat bezwaar en beroep hiertegen open staat.

De maatwerkvoorschriften kunnen aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Dit is nodig wanneer het gaat om algemene regels waarvoor ook een omgevingsvergunningplicht geldt. Zo zijn alle voorschriften in één document te vinden.

In deze omgevingsverordening is de mogelijkheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften aangezet voor de regels over activiteiten op of rond gesloten stortplaatsen, de regels over activiteiten rond provinciale vaarwegen en wegen, de regels over activiteiten die de natuur betreffen en het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin.

Gelijkwaardige maatregel [26]

Op grond van artikel 4.7 van de Omgevingswet kan aan gedeputeerde staten een aanvraag om een gelijkwaardige maatregel worden gedaan. Dit houdt in dat een maatregel wordt getroffen die hetzelfde resultaat heeft als de voorgeschreven maatregel. Deze mogelijkheid is door de Omgevingswet expliciet 'aangezet' voor alle onderwerpen. In deze omgevingsverordening is de mogelijkheid voor alle onderwerpen uitgezet behalve voor de regels over activiteiten rondom vaarwegen en wegen. Reden hiervoor is de gelijkwaardige omzetting van de regels zoals ze golden voor inwerkingtreding van de ZHOV.

Gegevens en bescheiden op verzoek van gedeputeerde staten

In deze omgevingsverordening is de mogelijkheid opgenomen voor gedeputeerde staten om aanvullende gegevens en bescheiden te vragen aan degene die een activiteit verricht.

Ongewone voorvallen

Voor een aantal onderwerpen in deze omgevingsverordening zijn regels opgenomen met betrekking tot ongewone voorvallen. Deze regels houden in op welke termijn en door wie een ongewoon voorval gemeld moet worden aan gedeputeerde staten.

Mogelijkheid tot maatwerkregels [27]

De provincie heeft voor sommige onderwerpen de mogelijkheid tot het stellen van aanvullende of afwijkende regels (maatwerkregels ten opzichte van Rijksregels). Dit is alleen mogelijk wanneer het Rijk dit expliciet heeft geregeld (artikel 4.6, tweede lid van de Omgevingswet). Daar is in deze omgevingsverordening bijvoorbeeld gebruik van gemaakt voor de regels over activiteiten die de natuur betreffen en de regels met betrekking tot het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin. Daarnaast kan de provincie onderwerpen aanwijzen waarvoor in het omgevingsplan of de waterschapsverordening maatwerkregels (afwijkende of aanvullende regels) mogen worden gesteld ten opzichte van de omgevingsverordening (artikel 4.6, eerste lid van de Omgevingswet). Deze mogelijkheid is in de ZHOV niet aangezet.

Overige onderwerpen

Verder moeten op grond van de Omgevingswet regels worden gesteld in de omgevingsverordening over de faunabeheereenheid, het faunabeheerplan en wildbeheereenheden. Het beheer van vaarwegen wordt toegedeeld aan gedeputeerde staten, waterschappen en gemeenten op grond van artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet in afdeling 6.2. Ook is er van de mogelijkheid gebruik gemaakt om in aanvulling op de Omgevingswet en Algemene wet bestuursrecht regels over advisering bij nadeelcompensatie in deze omgevingsverordening op te nemen. Dit is te vinden in hoofdstuk 9. Regels voor een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak en de daarmee samenhangende werkzaamheden door de omgevingsdiensten in opdracht van gedeputeerde staten op basis van artikel 18.20, tweede lid, en artikel 18.23, eerste lid, aanhef onder b, zijn opgenomen in deze omgevingsverordening in afdeling 12.2.

[26] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 472 e.v. (MvT).

[27] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 471 e.v. (MvT).

3.2 Verhouding tot de Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gedeeltelijk ingetrokken.[28] Paragrafen 8.2 en 8.3 over stortplaatsen blijven (voorlopig) bestaan. Deze bepalingen zijn relevant voor de regels over gesloten stortplaatsen. Zie hiervoor 5.2.3 van deze toelichting.

3.3 Verhouding tot de Scheepvaartverkeerswet

De Scheepvaartverkeerswet blijft als specifieke wet bestaan naast de Omgevingswet. De regels in de Scheepvaartverkeerswet hebben betrekking op het scheepvaartverkeer en blijven buiten het stelsel voor het omgevingsrecht. In het beheer van vaarwegen is het onderscheid relevant tussen de verantwoordelijkheid voor de regeling van het scheepvaartverkeer (nautisch beheer), en de beheersing van de kwaliteit en kwantiteit van het water (waterbeheer) of de zorg voor de vaarweg als werk of 'bak' (infrastructureel beheer of waterstaatkundig beheer). Het nautisch beheer betreft de toepassing van de Scheepvaartverkeerswet en het Binnenvaartpolitiereglement. Net zoals de Omgevingsverordening Zuid-Holland, zoals in werking getreden per 1 april 2019, gaat deze omgevingsverordening ervan uit dat de vaarwegenbeheerder in beginsel ook de nautisch beheerder is onder de Scheepvaartverkeerswet.

De regels over nautisch beheer zijn opgenomen in een aparte Verordening nautisch beheer Zuid-Holland 2022. Dit is een wijziging ten opzichte van de voorgaande Omgevingsverordening Zuid-Holland.

3.4 Verhouding tot de Wegenwet en de Waterstaatswet 1900

De Wegenwet en de Waterstaatswet 1900 zijn (nog) niet opgegaan in de Omgevingswet. Deze omgevingsverordening vult de Wegenwet en de Waterstaatswet 1900 aan met autonome regelgeving over het gebruik van de provinciale wegen, anders dan door het openbaar verkeer. De regels van afdeling 3.7 over het gebruik van provinciale wegen berusten daarmee niet op centrale regelgeving, maar zijn wel mede gericht op de bescherming van de openbaarheid van de weg (diens veilig en doelmatig gebruik en de belangen genoemd in artikel 3.171 van deze omgevingsverordening).

De Wegenwet en de Waterstaatswet 1900 (die sinds de invoering van de Waterwet nog slechts van toepassing is op de zogenoemde droge waterstaatswerken, waaronder vooral de wegen) voorzien niet in een systeem van de toedeling van beheer bij verordening maar in een dynamisch systeem van overdrachten tussen beheerders door middel van tweezijdige rechtshandelingen. Bovendien bevat de Waterstaatswet 1900 nog enkele bepalingen over het toezicht van het provinciebestuur over de wegen.

3.5 Verhouding tot de Waterschapswet

Algemeen[29]

In artikel 21 van de Grondwet is de algemene zorgplicht voor de overheid neergelegd om te zorgen voor de bewoonbaarheid van het land en de bescherming van het leefmilieu. De waterregels in de Omgevingswet (voorheen in de Waterwet) en de Waterschapswet vormen de pijlers waarop de (uitoefening en reikwijdte van de) waterstaatszorg in grote mate is gestoeld en waarin, voor wat betreft het waterdomein, uitvoering wordt gegeven aan deze grondwettelijke opdracht. De waterschappen spelen hierin van oudsher een belangrijke en centrale rol.

Het waterrecht omvat behalve het beheer van het watersysteem en waterketen tevens het bestuur daarvan. De bestuurlijke organisatie van het waterbeheer kenmerkt zich door de functionele decentrale benadering, waarbij het beheer in beginsel bij het waterschap is belegd met aanvullende taken voor provincies, gemeenten en drinkwaterbedrijven. De betrokkenheid van de overheden bij de uitoefening van de waterstaatszorg is dan ook zeer nauw en breidt zich daarbij tevens uit naar overheidstaken op aanverwante beleidsterreinen zoals natuurbeheer en ruimtelijke ordening. Met de Omgevingswet is dit nog verder gestimuleerd. Voor de provincie betekent dit een versterking van haar coördinerende en regisserende rol op het regionale schaalniveau.

Het waterschap is belast met de waterstaatkundige verzorging van een bepaald gebied en kent een zogeheten gesloten huishouding. De provincie speelt een belangrijke rol bij de regeling van de taken en inrichting van het waterschap. In artikel 133, eerste lid, van de Grondwet is opgenomen dat 'de instelling en opheffing van waterschappen, de regeling van hun taken en inrichting alsmede de samenstelling van hun besturen, geschieden volgens bij de wet te stellen regels bij provinciale verordening…'. Verder is in

[28] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 316 (MvT).

[29] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 278 e.v. (MvT).

het artikel bepaald dat bij wet de (verordenende) bevoegdheden van de waterschapsbesturen, de openbaarheid van hun vergaderingen en het provinciale en overige toezicht op deze besturen worden geregeld. De wet die hier wordt bedoeld is de Waterschapswet, die per 1 januari 1992 in werking is getreden.

De Waterschapswet regelt in algemene zin hoe waterschappen worden opgericht, wat hun taken zijn, hoe besturen zijn samengesteld en worden verkozen, wat hun bevoegdheden zijn, hoe zij inkomsten genereren en hoe het toezicht op de waterschappen wordt uitgeoefend. De provincie heeft daarnaast een algemene aanvullende regelgevende bevoegdheid met betrekking tot een aantal onderwerpen die in de Waterschapswet zijn geregeld, bijvoorbeeld ten aanzien van taak, gebied en samenstelling van het waterschapsbestuur. Op basis van het decentralisatiebeginsel wordt de zorg voor het lokale en regionale waterbeheer in beginsel aan het waterschap opgedragen. In dit kader is ook de Omgevingswet hiervoor van belang, omdat die bepaalde bevoegdheden toekent en verplichtingen oplegt aan het waterschap met betrekking tot het beheer van watersystemen die gevolgen kunnen hebben voor de taakuitoefening en de organisatie van een waterschap. Ook geeft de Omgevingswet de provincie de nodige handvatten om de rol van toezichthouder uit te kunnen oefenen.

De verhouding met de Omgevingswet komt tot uitdrukking in artikel 2.1, eerste lid, van de Omgevingswet, waar een bestuursorgaan van een waterschap, met inachtneming van de Waterschapswet, zijn taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet uitoefent met het oog op de doelen van de Omgevingswet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld.

Reglementering[30]

De provincie is op grond van de Waterschapswet primair belast met de reglementering van de waterschappen binnen en - zo nodig - buiten haar grenzen. Ook kent de Waterschapswet een regeling voor provincies hoe om te gaan met een zogeheten interprovinciaal waterschap, zowel op het gebied van reglementering als het toezicht. In het reglement van het waterschap wordt dan ook de bevoegdheidsverdeling vastgelegd tussen de betrokken provincies ten opzichte van het waterschap. De provincie Zuid-Holland kent vier interprovinciale waterschappen, die zij - al naar gelang het waterschap - deelt met de provincies Utrecht, Noord-Holland, Noord-Brabant en Gelderland.

Reglementering is niets anders dan de vaststelling van een provinciale verordening door provinciale staten. Zo'n provinciale verordening wordt ook wel aangeduid als waterschapsreglement of reglement van bestuur van een waterschap. Het betreft hier een andere verordening dan deze omgevingsverordening.

Toezicht op waterschappen

Naast de reglementering is de provincie belast met het toezicht op de waterschappen. In het algemeen wordt onder toezicht verstaan 'het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het vormen van een oordeel hierover en het eventueel naar aanleiding daarvan zo nodig interveniëren'.[31]Het interbestuurlijk toezicht is het geheel van processen in het kader van de rechtsbetrekking tussen provincie en de waterschappen welke gericht zijn op de beoordeling van de taakbehartiging van het waterschap door de provincie.

Zowel de Waterschapswet als de Omgevingswet bevatten regels die de provincie in staat stelt om het toezicht op het waterschap uit te oefenen. De provincie heeft tot taak erop toe te zien dat de besluiten die door het waterschap worden genomen in overeenstemming zijn met de hiërarchische hogere regels of door de provincie dan wel het Rijk behartigde belangen. Hieraan kunnen verschillende motieven ten grondslag liggen, waaronder beleidsbewaking, coördinatie, kwaliteitsbewaking, financiële bewaking en rechtsbescherming. Hierbij heeft de provincie de nodige instrumenten om toezicht te kunnen uitoefenen, van het geven tot raad, het voeren van overleg tot het in de plaats treden van het waterschap vanwege taakverwaarlozing en de schorsing en vernietiging van besluiten. Het interbestuurlijk toezicht van de provincie op het waterschap ziet zowel op de naleving van regelgeving in medebewind als op de uitvoering van autonome taken. Er kan hierbij onderscheid worden gemaakt tussen preventief, repressief en positief toezicht. Het preventief toezicht, dat inhoudt dat besluiten van het waterschap vooraf ter goedkeuring aan de provincie worden voorgelegd, is de laatste jaren sterk teruggedrongen. Het repressief toezicht houdt de bevoegdheid tot schorsing en vernietiging van besluiten in. Bij positief toezicht oefent de provincie vooraf invloed uit op de besluitvorming van het waterschap, bijvoorbeeld door middel van het geven van instructies of aanwijzingen.

[30] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 414 e.v. (MvT).

[31] *Kamerstukken II* 2009/10, 32389, nr. 3, p. 8.

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Het uitgangspunt van deze wet is het vertrouwen dat een bestuurslaag zijn taken goed uitoefent. Het beleid van de provincie omtrent het bestuurlijk toezicht is in dezelfde periode heroverwogen en in lijn gebracht met de bevindingen van de Bestuurlijke Werkgroep Alders en de commissie 'Doorlichting interbestuurlijke toezichtarrangementen' onder leiding van de heer M. Oosting die aan de basis stonden van de wet. Die bevindingen bestonden er onder meer uit dat in beginsel gebruik moet worden gemaakt van het generieke toezichtinstrumentarium en dat invloeduitoefening op de lagere overheid bij voorkeur via algemene voorschriften en beleidskaders met bijbehorend informatiearrangementen moet plaatsvinden. Evenwel is een aantal uitzonderingsgevallen benoemd waarin specifiek toezicht op basis van een bijzondere wet wordt toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval indien functioneel bestuur, wat het waterschap is, in algemeen beleid moet worden ingepast. Dit specifiek toezicht wordt in zulke gevallen toegepast binnen het kader van de bijzondere wet. Het belang dat de taakvervulling van het waterschap afgestemd moet zijn op het algemeen bestuur, evenals het besef dat tekortschieten van het waterschap tot ernstige en onomkeerbare gevolgen kunnen hebben, heeft gemaakt dat de provincie naast het instrumentarium van het generieke toezicht van de Waterschapswet ook de beschikking heeft over het specifiek toezichtinstrumentarium van de Omgevingswet. Dit laat echter onverlet dat de territoriale decentralisatie van taken aan het functioneel bestuur in zich draagt dat er vertrouwen is in de taakuitoefening door het waterschap en dat de provincie - al naar gelang de beleidsvrijheid van het waterschap - aanvaardt dat sprake is van differentiatie en prioriteitsstelling in de uitvoeringspraktijk van het waterschap. De provincie vertrouwt er hierbij op dat de taken adequaat door het waterschap worden opgepakt. De provincie hanteert om die reden als uitgangspunt dat het toezicht op afstand, risico gestuurd en proportioneel gehanteerd wordt.

3.6 Verhouding tot de Wet luchtvaart

In de Omgevingswet is een deel van de landelijke regels voor luchthavens ondergebracht en dus vervallen uit de Wet luchtvaart.[32] Dit zijn vooral de uit de besluitvorming voor luchthavens voortvloeiende ruimtelijke beperkingen en de regels voor de vaststelling geluidbelastingplannen en actieplannen voor luchthavens. De regels voor geluid en externe veiligheid vanwege het vliegverkeer (luchtverkeer met in begrip van het luchthavenluchtverkeer in de zin van de Wet luchtvaart) blijven onder de Wet luchtvaart vallen.

Alle provinciale regels voor de luchtvaart zijn onder de Omgevingswet in deze omgevingsverordening ondergebracht. Om die reden heft de omgevingsverordening in juridische zin meerdere grondslagen: de Omgevingswet, de Wet luchtvaart en de Provinciewet.

4 Hoofdlijnen en opzet van de omgevingsverordening

In de opbouw van deze omgevingsverordening is zoveel mogelijk rekening gehouden met de doelgroepenbenadering die het Rijk ten grondslag legt aan de vier algemene maatregelen van bestuur onder de Omgevingswet. Daarnaast is rekening gehouden met de hoofdstukindeling en opbouw van de Omgevingswet en de bijbehorende besluiten. Bij de opbouw van de regels over activiteiten is aansluiting gezocht bij de opbouw van de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving. Bij de indeling van instructieregels is aansluiting gezocht bij de opzet van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De opgedragen taken zoals opgenomen in artikel 2.18, eerste lid, van de Omgevingswet en de uitwerking van de belangen zoals genoemd in artikel 2.1, derde lid, van de Omgevingswet, staan bij de verdere indeling en volgorde binnen de hoofdstukken centraal.

4.1 Hoofdstuk 1

Dit hoofdstuk bevat bepalingen die voor de toepassing van de omgevingsverordening van belang zijn. Het gaat hier over de begripsbepalingen (bijlage I), het toepassingsgebied en de maatschappelijke doelen. Het artikel over het toepassingsgebied verwijst naar artikel 1.2 van de Omgevingswet en kan in de toekomst aangevuld of uitgebreid worden als er specifieke onderwerpen worden opgenomen. De maatschappelijke doelen geven in algemene zin de breedte van de belangen aan met het oog waarop regels worden gesteld. Niet alle Rijksbelangen zijn overgenomen omdat niet voor alle onderwerpen in alle gevallen provinciale regelgeving mogelijk of nodig is. Ofwel omdat er geen provinciale belangen spelen, ofwel omdat het onderwerpen betreft die al door het Rijk zijn geregeld. Daarnaast zijn op de relevante plaatsen in de regels de te dienen belangen op concretere en meer afgebakende wijze vermeld. Niet bij alle taken, regels of bevoegdheden spelen dus alle denkbare omgevingsbelangen die in hoofdstuk 1 genoemd worden een rol.

[32] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 314 (MvT).

4.2 Hoofdstuk 2

Aanwijzen en geometrisch begrenzen in combinatie met Bijlage II

In hoofdstuk 2 is een aantal bijzondere geometrische begrenzingen bij elkaar gezet. Dit komt gedeeltelijk overeen met de benadering die ook onder de Omgevingswet, het Omgevingsbesluit en Besluit kwaliteit leefomgeving, in samenhang met de Omgevingsregeling, is gekozen. Het betreft in hoofdstuk 2 alleen gebieden waarbij de provincie een (volledige) wettelijke taak opgelegd heeft gekregen of het beheer voert over onderdelen van de fysieke leefomgeving. Daarnaast betreft het locaties die daarmee logisch samenhangen. Ook zijn er in hoofdstuk 2 geometrische begrenzingen opgenomen die relevant zijn voor de omgevingswaarden voor regionale waterkeringen die de provincie stelt, maar waarvan de uitvoering en monitoring aan de waterschappen is.

De locaties die in dit hoofdstuk aangewezen en geometrisch worden begrensd zijn thematisch geordend en hebben betrekking op stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, watersystemen, vaarwegen, provinciale wegen (inclusief de aanwijzing van provinciale wegen voor het vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden), natuurnetwerk Nederland en gesloten stortplaatsen.

De geometrische begrenzing van locaties van onderdelen van de fysieke leefomgeving komt ook nog op andere plaatsen in de omgevingsverordening voor. Deze hebben echter een ander karakter. Het zijn vaak geografische preciseringen waarvoor bepaalde ruimtelijke instructieregels of andere regels gelden. Deze zijn niet gericht op het uitputtend toedelen van functies aan een locatie, maar op het maken van een goede ruimtelijke afweging of evenwichtige toedeling van functies aan locaties in een co-actorschap met andere overheden die een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de ‘mede aan hen’ toegedeelde taken. In die gevallen is ervoor gekozen deze geometrische begrenzingen niet in hoofdstuk 2 op te nemen.

De daadwerkelijke geometrische begrenzingen zijn opgenomen in bijlage II. Zie verder de toelichting bij bijlage II.

4.3 Hoofdstuk 3

Hoofdstuk 3 bevat de regels over activiteiten in de fysieke leefomgeving, bedoeld in artikel 4.1 en paragraaf 4.1.2 van de Omgevingswet, zoals verboden, vergunningplichten en vergunningvrije gevallen, meldingsplichten en algemene regels. In afdeling 3.1 zijn enkele algemene bepalingen opgenomen. Deze gelden voor alle activiteiten, tenzij anders bepaald. In sommige gevallen volgt zo’n algemene regel al uit de Omgevingswet. In onderdeel 5 en in de artikelsgewijze toelichting worden de regels per onderwerp nader toegelicht.

Elke activiteit is in een afzonderlijke afdeling geregeld, waarbij steeds zoveel mogelijk dezelfde opbouw is gehanteerd. Die bestaat uit een algemene paragraaf waarin de activiteit wordt gedefinieerd, het oogmerk is opgenomen (de concretisering van de met de regels te dienen algemene belangen) en de normadressaat is bepaald en eventueel een specifieke zorgplicht is opgenomen.

Behalve een algemene paragraaf bevat elke afdeling ook één of meer inhoudelijke paragrafen waarin de regels zijn opgenomen. In het delegatiebesluit kan een delegatiegrondslag opgenomen zijn voor het stellen of uitwerken van die regels. Op de daarbij gekozen delegatiesystematiek wordt ingegaan in de toelichting van het delegatiebesluit. De regels van gedeputeerde staten met betrekking tot activiteiten staan in bijlage III.

4.4 Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 4 bevat, anders dan hoofdstuk 3, geen regels waar burgers en bedrijven rekening mee moeten houden als ze activiteiten uit (gaan) voeren, maar regels waarbij zij actief moeten handelen. Diegene die werken, vaste stoffen of voorwerpen aanbrengt op of aan de provinciale vaarweg of provinciale weg, is gehouden om het aangebrachte te onderhouden. Het gaat om verplichtingen van rechthebbenden op onroerende zaken (onderhoudsplichten). Anders dan bij activiteiten zijn onderhoudsplichten zaken waarvoor het verrichten daarvan verplicht is. Het gaat hier dus steeds om verplichtingen in het belang van het veilig en doelmatig gebruik, de bescherming van de provinciale vaarwegen of provinciale wegen of het belang van het onderhoud daarvan. De onderhoudsplichten zijn regels voor de fysieke leefomgeving zoals genoemd in artikel 2.6 van de Omgevingswet.

4.5 Hoofdstuk 5

In dit hoofdstuk zijn de omgevingswaarden opgenomen. Voor dit hoofdstuk is ook hoofdstuk 13 van belang, waarin de monitoring van de omgevingswaarden is geregeld.

Naast de rijksomgevingswaarden, die uit de Europese richtlijnen voortvloeien, stelt de provincie ook zelf omgevingswaarden vast. De Omgevingswet bevat voor twee onderwerpen een opdracht aan de provincie tot het stellen van omgevingswaarden in de omgevingsverordening. Het gaat hierbij om omgevingswaarden voor de veiligheid van regionale waterkeringen en de omgevingswaarden voor de gemiddelde kans op overstroming van aangewezen gebieden vanwege de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren. Aan deze opdracht is in deze omgevingsverordening uitvoering gegeven. De provincie heeft geen verandering aangebracht in de operationele verantwoordelijkheid voor het behalen van de provinciale omgevingswaarden veiligheid van regionale waterkeringen en omgevingswaarden kans op overstroming regionale wateren, die als gevolg van artikel 3.10, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet, bij het waterschap is belegd. De provincie is beleidsmatig verantwoordelijk en geeft hieraan invulling in haar rol als kadersteller en toezichthouder.

4.6 Hoofdstuk 6

Hoofdstuk 6 is vooral van belang voor de toedeling van het beheer van watersystemen voor regionale wateren en vaarwegen. Zo vindt de toedeling van het beheer van watersystemen en vaarwegen door de provincie aan andere openbare lichamen (waterschappen en gemeenten) op basis van artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet plaats in dit hoofdstuk. Maar ook het toedelen van het beheer van grondwater voor wat betreft de aanpak van historische verontreinigingen aan de gemeente Rotterdam voor een (programma) aanpak voor het Rotterdams havengebied is in dit hoofdstuk geregeld.

4.7 Hoofdstuk 7

Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de instructieregels opgenomen. In afdeling 7.1 zijn instructieregels voor specifieke taken opgenomen. In de afdelingen 7.2 t/m 7.6 zijn instructieregels opgenomen over respectievelijk programma's, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsvergunningen (beoordelingsregels) en projectbesluiten. Dit zijn instructieregels voor waterschapen, gemeenten en gedeputeerde staten, afhankelijk van wie bevoegd is daadwerkelijk dat instrument in te zetten of een taak uit te voeren. De bepalingen in dit hoofdstuk zijn zoveel mogelijk gelijkwaardig ten opzichte van de eerdere instructieregels van de voorgaande Omgevingsverordening Zuid-Holland.

Instructieregels voor de uitoefening van een specifieke taak of bevoegdheid

In afdeling 7.1 is een aantal instructieregels opgenomen voor de uitoefening van specifieke taken. Hierbij gaat het om instructies voor gedeputeerde staten met betrekking tot het plaatsen van bebording bij stiltegebieden; instructie voor het drinkwaterbedrijf voor het plaatsen van bebording bij grondwaterbeschermingsgebieden; instructies voor de waterschappen met betrekking tot het beheer van watersystemen; instructies voor gedeputeerde staten over de vaststelling van vaarwegprofielen; instructies voor gemeenten of waterschappen over wegbeheer. Met deze instructieregels worden specifieke taken aan gedeputeerde staten, gemeenten of waterschappen opgelegd. In de artikelsgewijze toelichting is verder te lezen wat de instructies inhouden.

Instructieregels voor programma's

Instructieregels voor waterbeheerprogramma's

Het waterschapsbestuur stelt voor de watersystemen die zij in beheer heeft een waterbeheerprogramma vast. De Omgevingswet regelt dat het waterbeheerprogramma in ieder geval rekening houdt met het regionaal waterprogramma, voor zover het gaat om maatregelen ter uitvoering van Europese richtlijnen. Vanuit haar kaderstellende en toezichthoudende rol op de taakuitoefening door de waterschappen acht de provincie het wenselijk om aanvullende instructieregels te stellen met betrekking tot het waterbeheerprogramma. Zo bevat afdeling 7.2 een instructieregel voor de inhoud van het waterbeheerprogramma, hetgeen een voortzetting is van de bestaande praktijk. Nieuw in deze afdeling zijn de artikelen over de wijze waarop de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen, bedoeld in afdeling 5.1, en de omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming regionale wateren, bedoeld in afdeling 5.2, bij de vaststelling van het waterbeheerprogramma moeten worden betrokken. Deze artikelen zijn opgenomen om de doorwerking van de omgevingswaarden naar het waterbeheerprogramma te regelen, zodat het waterschap daaraan uitvoering geeft.

Instructieregels voor omgevingsplannen

De bepalingen in afdeling 7.3 zijn zoveel mogelijk gelijkwaardig ten opzichte van de instructieregels van de voorgaande Omgevingsverordening Zuid-Holland. Een onderwerp waar wél verandering heeft

plaatsgevonden is externe veiligheid. Dit onderwerp was voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet in de omgevingsverordening opgenomen. De toelichting voor dit onderwerp is opgenomen in onderdeel 5.1.1 van deze omgevingsverordening. De ruimtelijke instructieregels (regels over archeologie, werelderfgoed, kantoren, natuurnetwerk Nederland etc.) zijn inhoudelijk niet gewijzigd, maar enkel wat betreft formulering, opbouw en instrumenten omgezet naar de stijl van de Omgevingswet in de initiële versie van de ZHOV. Via diverse wijzigingsbesluiten zijn en worden instructieregels toegevoegd of aangepast.

Samenhang omgevingsbeleid met omgevingsplannen, omgevingsvisies en programma's

Zoals hierboven aangegeven bevat de omgevingsverordening in afdeling 7.3 een deel van de uitwerking het omgevingsbeleid van de provincie Zuid-Holland. De provincie verwacht van gemeenten dat bij het opstellen van omgevingsvisies en omgevingsplannen ook rekening wordt gehouden met de andere delen van het omgevingsbeleid, zoals opgenomen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma of andere programma's. De provincie vraagt hiervoor aandacht in het periodiek overleg met gemeenten en zal zo nodig ook het wettelijke instrumentarium inzetten, zoals het indienen van een zienswijze of het inzetten van de reactieve interventie op grond van artikel 16.21 van de Omgevingswet. Met een reactieve interventie kan gedeputeerde staten besluiten dat een onderdeel van een besluit tot vaststelling of wijziging van een omgevingsplan geen deel daarvan uitmaakt.

Samenhang tussen de artikelen

De artikelen in afdeling 7.3 van deze omgevingsverordening moeten in samenhang met elkaar worden gelezen. Meerdere artikelen kunnen van toepassing zijn op dezelfde ontwikkeling. Bij veel voorkomende situaties van regels die samenvallen is daarop gewezen in de artikelsgewijze toelichting, bijvoorbeeld bij de toelichting op de ladder voor duurzame verstedelijking.

Motivering in toelichting omgevingsplannen

De provincie verwacht van de gemeente dat in de motivering (voorheen toelichting) van het omgevingsplan wordt aangegeven dat het omgevingsplan in overeenstemming is met de omgevingsverordening. Dit is met name van belang als het gaat om regels in de omgevingsverordening die het karakter hebben van een doelbepaling en daarmee ruimte bieden voor een nadere afweging.

Ontheffing

In afdeling 7.3 van deze omgevingsverordening wordt op grond van artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet, bepaald dat op verzoek van het college van burgemeester en wethouders een ontheffing van de instructieregels over de inhoud van omgevingsplannen kan worden verleend. Met een ontheffing als bedoeld in artikel 2.32, tweede lid, van de Omgevingswet, kan een besluit genomen worden dat afwijkt van of in strijd is met de instructieregels. De beslissing of ontheffing kan worden verleend van de bovenvermelde regels wordt genomen door gedeputeerde staten.

Instructieregels voor waterschapsverordeningen

Afdeling 7.4 bevat instructieregels voor de waterschapsverordening van het waterschap. De waterschapsverordening bevat de voor de burgers en bedrijven bindende regels. Met de instructieregels wordt door de provincie met het oog op een provinciaal belang gestuurd op de uitoefening van taken en/of bevoegdheden van het waterschap. Een aantal regels zoals opgenomen in deze afdeling is als nieuw te bestempelen ten opzichte van de regels van voor de Omgevingswet, hoewel dat niet helemaal het geval is. Het gaat hierbij om de artikelen 7.94 en 7.87. Zo was hetgeen met artikel 7.94 wordt beoogd voorheen geregeld in artikel 6.11 van het Waterbesluit. Het profiel van vrije ruimte, bedoeld in artikel 7.87, werd voor de Omgevingswet vastgelegd in de legger van het waterschap. De voorloper van de huidige verordening bevatte reeds een instructieregel aan het waterschap met de instructie het profiel van vrije ruimte op te nemen in de legger. In feite betreffen de regels in afdeling 7.4 een voortzetting van de bestaande praktijk.

Instructieregels voor de beoordeling van aanvragen om een omgevingsvergunning

Een belangrijk instrument onder de Omgevingswet voor het verrichten van activiteiten is de omgevingsvergunning. Dit is een voortzetting en verdere uitbouw van de omgevingsvergunning uit de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.[33]

[33] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 156 (MvT).

Bij het nemen van een besluit over een vergunning betrekt het bevoegde bestuursorgaan zowel wettelijke regels als beleidsregels.[34] Het geheel van deze regels wordt ook wel het toetsingskader genoemd. De inhoudelijke wettelijke bepalingen over de beoordeling van een vergunningaanvraag worden beoordelingsregels genoemd.

In hoofdstuk 3 van deze omgevingsverordening zijn de vergunningplichtige activiteiten opgenomen. In afdeling 7.5 zijn de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning opgenomen. Dat zijn instructieregels aan het vergunningverlenende bestuursorgaan, veelal gedeputeerde staten (of de gemandateerde omgevingsdienst), waarin sturing wordt gegeven aan het al dan niet verlenen van de vergunning.

Instructieregels voor projectbesluiten

Een ander instrument onder de Omgevingswet is het projectbesluit. Een belangrijk verschil tussen het projectbesluit en de omgevingsvergunning is dat een omgevingsvergunning op aanvraag van een initiatiefnemer wordt genomen, en het projectbesluit een ambtshalve door de overheid te nemen besluit is ter behartiging van een publiek belang.[35]

Het projectbesluit biedt een uniforme procedure voor ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving die voortvloeien uit de verantwoordelijkheid van de provincie.[36] Het gaat bijvoorbeeld om de aanleg van een weg, een windmolenpark, een natuurgebied of de verhoging van een dijk. De provincie heeft zo de regie over de besluitvorming, ook waar belangen van andere overheden in het geding zijn.

Het projectbesluit vervangt onder andere het inpassingsplan uit de Wet ruimtelijke ordening en het projectplan uit de Waterwet.[37] Het projectbesluit is bedoeld om het omgevingsplan te wijzigen, op een manier waardoor het project gerealiseerd en in stand gehouden kan worden. Het kan ook de plaats innemen van de omgevingsvergunning voor activiteiten die deel uitmaken van het project, evenals van andere toestemmingen die nodig zijn. Voor de toetsing van de activiteiten die deel uitmaken van het projectbesluit zijn de beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning van toepassing.

De provincie kan regels stellen over een projectbesluit van gedeputeerde staten, een projectbesluit van een waterschap.[38] In afdeling 7.6 van deze omgevingsverordening is een aantal instructieregels opgenomen wat betreft het projectbesluit van waterschappen. Afdeling 7.3 is van overeenkomstige toepassing verklaard op projectbesluiten voor zover daarin regels zijn gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dezelfde mogelijkheden om een ontheffing aan te vragen zijn mogelijk. Voor projectbesluiten van gedeputeerde staten zijn in afdeling 7.6 instructieregels opgenomen over het natuurnetwerk Nederland en werelderfgoed vanwege instructieregels over de omgevingsverordening in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

4.8 Hoofdstuk 8

De regels over (de organisatie van het) faunabeheer en wildbeheereenheden zijn opgenomen in dit hoofdstuk. Een beschrijving is opgenomen in hoofdstuk 8 van de artikelsgewijze toelichting.

4.9 Hoofdstuk 9

Hoofdstuk 9 regelt de advisering bij besluitvorming over nadeelcompensatie. Nadeelcompensatie is een regeling voor schadevergoeding voor rechtmatig overheidsoptreden. Het gaat over schade boven het normale maatschappelijke risico en het bedrijfsrisico die iemand onevenredig zwaar treft. Zoals in het algemene deel van de Toelichting is aangegeven, bevatten titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht en afdeling 15.1 van de Omgevingswet dwingende bepalingen voor nadeelcompensatie maar bieden ook ruimte voor het opstellen van aanvullende regels in een provinciale Omgevingsverordening. De regeling in dit hoofdstuk maakt het voor aanvragers en andere belanghebbenden inzichtelijk hoe de besluitvormingsprocedure over nadeelcompensatie verloopt en welke aanvullende indieningsvereisten van toepassing zijn.

[34] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 172 (MvT).
[35] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 156 (MvT).
[36] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 54 (MvT).
[37] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 54 (MvT).
[38] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 104 (MvT).

4.10 Hoofdstuk 10

In navolging van de Omgevingswet zijn procedurele bepalingen opgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk. In de Omgevingswet zijn de procedures over het algemeen al uitputtend geregeld. Vaak kunnen door de provincie alleen regels over de inhoud of motivering van besluiten worden gesteld, en niet over procedures. Dit dwingt tot het regelen en motiveren van het inhoudelijk belang voor de betrokkenheid en geen borging via (niet inhoudelijk gedreven) juridisch, vaak dubbel, geregelde procedurele betrokkenheid. Over het algemeen kennen de provinciale regels al relatief weinig regels over procedures, deels omdat voor verschillende onderwerpen op centraal niveau in die regels is voorzien in de bijzondere wetgeving of – vaker – in de Algemene wet bestuursrecht. Volstaan is daarom met het regelen van enkele procedurele aspecten van waterbeheerprogramma's en projectbesluiten van de waterschappen. Ook zijn er procedurebepalingen opgenomen over de advisering door andere bestuursorganen en andere instanties bij de beoordeling van aanvragen om een omgevingsvergunning door gedeputeerde staten op basis van artikel 16.15, tweede lid, van de Omgevingswet.

Het verstrekken van gegevens door andere bestuursorganen aan gedeputeerde staten voor het grondwaterregister is opgenomen in dit hoofdstuk. Deze mogelijkheid geeft artikel 20.6, eerste lid, van de Omgevingswet. Aangezien de regels met betrekking tot schade aangericht door in het wild levende dieren (tegemoetkoming faunaschade) voornamelijk procedureel van aard zijn (het betreft de aanvraag), zijn ze ook in dit hoofdstuk opgenomen. Als laatste zijn in dit hoofdstuk de procedurele bepalingen rond de aanvraag voor luchthavenbesluiten of luchthavenregelingen die de provincie kan vaststellen op basis van de Wet luchtvaart geregeld.

De Omgevingswet gaat uit van vertrouwen tussen overheden. In artikel 2.2 van de Omgevingswet is bepaald dat overheden afstemmen en samenwerken als dat nodig is. In de voorgaande Omgevingsverordening Zuid-Holland was op meerdere plaatsen voorgeschreven dat afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is op de voorbereiding van een besluit. Dat is in de ZHOV achterwege gelaten. Alle waterschappen hebben inmiddels een inspraakverordening. Bij het opstellen van deze inspraakverordeningen is afdeling 3.4 het uitgangspunt (conform artikel 79 Waterschapswet). Het is niet nodig om als provincie hierover voorschriften op te nemen. Daarnaast zijn procedurele bepalingen op het gebied van ter inzagelegging en bij de inspraak te betrekken instanties niet opgenomen.

4.11 Hoofdstuk 11

In dit hoofdstuk is de adviescommissie detailhandel geregeld.

4.12 Hoofdstuk 12

Dit hoofdstuk regelt in aanvulling op de Omgevingswet het aanwijzen van toezichthouders. Het gaat vooral om aanwijzingen die niet uit de Omgevingswet, maar uit andere specifieke wetten voortkomen. Daarnaast zijn regels over de kwaliteit van uitvoeringstaken en handhavingstaken door gedeputeerde staten en omgevingsdiensten opgenomen om te voldoen aan de verplichtingen uit de Omgevingswet (paragraaf 18.3.3).

4.12a Hoofdstuk 12A

Dit hoofdstuk regelt bevoegdheden in bijzondere omstandigheden en gaat over situaties waarbij er sprake is van (een vermoeden) van een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater en er acute (tijdelijke) beschermingsmaatregelen noodzakelijk zijn om de onaanvaardbare risico's voor het grondwater te voorkomen of te beperken.

4.13 Hoofdstuk 13

Hoofdstuk 13 volgt eveneens de opzet van de Omgevingswet, door een afzonderlijk hoofdstuk op te nemen over monitoring en informatie. De Omgevingswet voorziet in een beleidscyclus van doelstelling (al dan niet door het vastleggen van omgevingswaarden) naar planning en programmering, tot regulering van activiteiten en monitoring en verslaglegging over de mate waarin de doelen bereikt zijn en bijstelling behoeven. Naast monitoring en verslaglegging voor de gestelde omgevingswaarden zijn ook regels over gegevensbeheer, inzake het grondwaterregister, opgenomen.

4.14 Hoofdstuk 14

In dit hoofdstuk is het overgangsrecht opgenomen. Een aantal overgangsrechtelijke zaken op het niveau van gedeputeerde staten is in de bijlagen van deze omgevingsverordening geregeld. In paragraaf 10.2 wordt het overgangsrecht uitgebreid besproken.

4.15 Hoofdstuk 15

Dit hoofdstuk bevat enkele slotbepalingen.

4.16 Bijlagen

De bijlagen maken een integraal onderdeel uit van de regels. Naast begrippen (I) en de geometrische begrenzing van locaties (II) zijn ook zaken met betrekking tot gegevens en bescheiden (IV) centraal bij elkaar geplaatst. Dit vergemakkelijkt de digitalisering voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Begrippen komen in een stelselcatalogus, geometrische begrenzingen worden vastgelegd als geo-informatieobjecten en op basis van de gegevens en bescheiden worden de verplicht op te stellen elektronische formulieren (artikel 14.2, derde lid, van het Omgevingsbesluit) via zogenaamde toepasbare regels omgezet in een loket waar aanvragen en meldingen kunnen worden gedaan en ook kan worden voldaan aan andere informatieverplichtingen. Voor de verdere toelichting wordt verwezen naar de onderdelen waar de (delen van) bijlagen bij horen.

5 Onderwerpen in de omgevingsverordening

De volgende inhoudelijke onderwerpen komen aan de orde in deze omgevingsverordening. Voor de ordening en volgorde van de onderwerpen is de indeling op basis van de doelen van de Omgevingswet en deze ZHOV gehanteerd.

5.1 Waarborgen van de veiligheid

5.1.1 Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

Risicogebieden externe veiligheid

De provincie heeft tussen 2013 en 2018 samen met verschillende gemeenten rond de zeehavens van Rotterdam en Dordrecht zes veiligheidscontouren vastgesteld conform artikel 14 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Binnen een veiligheidscontour is ruimte voor clusters van risicovolle industriële bedrijvigheid. Het gehele gebied wordt benaderd alsof het één risicovolle activiteit is, waarvan de PR 10^{-6} per jaar contour is gelegen op de begrenzing van het gebied.

Onder de Omgevingswet is het risicogebied uit artikel 5.16 van het Besluit kwaliteit leefomgeving de vervanger van het instrument de veiligheidscontour. Het gebruik van veiligheidscontouren is zo met het instrument risicogebied doorgezet. In de Omgevingsvisie van de provincie Zuid-Holland is externe veiligheid gedefinieerd als een provinciaal belang. De provincie Zuid-Holland continueert het in samenwerking met de betrokken gemeenten gevormde beleid ten aanzien van de clustering van risicovolle activiteiten. Zo beperkt de provincie doelmatig en doeltreffend de risico's rondom externe veiligheid en bevordert maximale ruimtelijke en economische ontwikkeling.

Groepsrisicobenadering in aandachtsgebieden met verhoogd groepsrisico

Het groepsrisico speelt een belangrijke rol bij het verantwoord combineren van risicovolle activiteiten in de provincie Zuid-Holland. Het groepsrisico is de kans per jaar dat tien of meer personen overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een aandachtsgebied dat wordt veroorzaakt door een activiteit met externe veiligheidsrisico's. Een combinatie van risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten is niet altijd te vermijden in de provincie Zuid-Holland. Er kan dan sprake zijn van een verhoogd groepsrisico. In de Omgevingsvisie van de provincie Zuid-Holland is externe veiligheid gedefinieerd als een provinciaal belang. Bij ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een verhoogd groepsrisico wenst de provincie daarom dat de gemeente in de besluitvorming over die ontwikkelingen aandacht besteed aan de gevolgen voor het groepsrisico en mogelijke maatregelen om dat risico te verkleinen. Hiermee wil de provincie in gebieden met een verhoogd groepsrisico zorgdragen voor een verantwoorde combinatie van risicovolle activiteiten met wonen, werken en recreëren, zodat bescherming wordt geboden tegen ongevallen met gevaarlijke stoffen met grote groepen slachtoffers. Ook voor aandachtsgebieden waar er (nog) geen sprake is van een verhoogd groepsrisico, vindt de provincie het van belang dat er een goede afweging wordt gemaakt ten aanzien van het groepsrisico.

Het beleid van de provincie richt zich onder andere op het verantwoord combineren van risicovolle activiteiten met hun omgeving. Ten aanzien van het groepsrisico betekende dit in het verleden dat gemeenten in bestemmingsplannen een aantal onderdelen betrekken in de afweging van het groepsrisico. Onder de Omgevingswet is in beginsel de gemeente het bevoegd gezag voor de manier waarop het groepsrisico in het omgevingsplan wordt afgewogen. De provincie zet het huidig groepsrisicobeleid gelijkwaardig door onder de Omgevingswet. De provincie beoogt dat gemeenten in het omgevingsplan voor aandachts-

gebieden waar een verhoogd groepsrisico geldt, bepaalde onderdelen betrekken in de groepsrisicoafweging. Door een zorgvuldige afweging van het groepsrisico in het omgevingsplan kunnen industriële activiteiten verantwoord gecombineerd worden met andere functies in de fysieke leefomgeving.

Ervaring uit het verleden wijst uit dat op bepaalde locaties in Zuid-Holland er sprake is van een verhoogd groepsrisico. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij binnenstedelijke verdichting of grootschalige woningbouwprojecten rond LPG-tankstations, bepaalde buisleidingstroken en aardgastransportleidingen, grootschalig goederentransport over weg en spoor en Seveso-inrichtingen. In deze gebieden kunnen er grotere risico's zijn op ongevallen met gevaarlijke stoffen met veel slachtoffers door de aanwezigheid van hoge concentraties mensen. Een verhoogd groepsrisico kan ook ontstaan door ruimtelijke ontwikkelingen als gevolg van maatschappelijke opgaven. Voorbeelden hiervan zijn ruimtelijke ontwikkelingen met betrekking tot de energietransitie, de woningbouwopgave en duurzame mobiliteit.

Veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas

De veiligheidszone rond de Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas maakte al voor lange tijd deel uit van de voorgaande verordeningen Ruimte en de Omgevingsverordening Zuid-Holland. De zone is oorspronkelijk ingesteld om verschillende redenen: het vrijhouden van zichtlijnen van de bemanning en de op een schip aanwezige navigatieapparatuur, het voorkomen van belemmering van contact van de scheepvaart met bedienings- en begeleidingsobjecten, het beschermen van de toegankelijkheid van de vaarweg voor hulpdiensten en het waarborgen van de externe veiligheid op de oever in geval van een plasbrand.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden drie van deze vier belangen gewaarborgd door de vrijwaringsgebieden die rond rijksvaarwegen zijn aangewezen.[39] Het daarnaast doorzetten van de veiligheidszone is noodzakelijk vanwege het provinciale belang van externe veiligheid, zoals beschreven in de provinciale Omgevingsvisie. Over de Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas gaat veel scheepsvervoer van gevaarlijke stoffen. Hierdoor geldt hier een vergelijkbaar risico op een ongeval met een plasbrand-scenario als langs sommige wegen en spoorwegen van het Basisnet. Een plasbrand kan ontstaan als bij een aanvaring een opslagtank met brandbare vloeistoffen op een schip openscheurt en de gelekte vloeistof vlam vat. De veiligheidszone is mede in het leven geroepen om het risico op een ongeval met slachtoffers in dit scenario te minimaliseren. Het nemen van slimme maatregelen bij nieuwbouw of functiewijziging van bestaande bouw kan ervoor zorgen dat personen die zich dicht bij de oever bevinden bij een ongeval even veilig zijn als personen daarbuiten.

Niet-Basisnet transportroutes in verband met groepsrisico

In Zuid-Holland zijn er transportroutes over de weg waarover significante hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden getransporteerd die niet horen bij het door het Rijk aangewezen Basisnet Weg. Op deze wegen is er een kans op ongevallen die vergelijkbaar zijn met de scenario's op routes die wel onderdeel zijn van het Basisnet Weg. De transportintensiteit in combinatie met een relatief hoge (geprojecteerde) populatiedichtheid rondom deze routes kan resulteren in een verhoogd groepsrisico. Als gevolg van de wijziging in wetgeving van het ingetrokken Besluit externe veiligheid transportroutes naar het Besluit kwaliteit leefomgeving, verdwijnt de verplichting tot verantwoording van het groepsrisico voor ruimtelijke ontwikkelingen langs transportroutes die niet vallen onder het Basisnet Weg. Onder de Omgevingswet regelt de wetgever in het Besluit kwaliteit leefomgeving de omgang met het groepsrisico. Binnen aandachtsgebieden moet er rekening worden gehouden met het groepsrisico. Langs de transportroutes van het Basisnet worden aandachtsgebieden aangewezen. Provinciale, gemeentelijke en waterschapswegen zijn geen onderdeel van het Basisnet, waardoor er in beginsel geen koppeling is met het Besluit kwaliteit leefomgeving en er geen regels zijn voor de omgang met het groepsrisico. Hierdoor is het mogelijk dat nabij een niet-Basisnet transportroute met veel transport van gevaarlijke stoffen ongewenst een hoge populatiedichtheid ontstaat. Bij deze transportroutes kan er dan sprake zijn van een groepsrisico nabij of boven de oriëntatiewaarde. In deze situaties is het van belang dat mensen voldoende worden beschermd. De provincie wenst dat in situaties waarin als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen de oriëntatiewaarde wordt overschreden, er een uitgebreidere afweging wordt gemaakt rond het groepsrisico. Dit geldt derhalve ook voor ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt van provinciale, gemeentelijke en waterschapswegen. Daarom zijn in deze verordening aanvullende regels opgenomen om de relevante wegen aan te sluiten op de systematiek van aandachtsgebieden van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De regels over externe veiligheid zijn instructieregels voor het omgevingsplan en zijn te vinden in pargraaf 7.3.2.

[39] Artikelen 5.160 en 5.161 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Zie ook p. 795 Nota van toelichting bij het Besluit kwaliteit leefomgeving.

5.1.2 Risico's van klimaatverandering

De provincie Zuid-Holland streeft naar een klimaatbestendig en waterrobuuste provincie in 2050. De provincie wil dan voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering in de vorm van wateroverlast door overvloedige neerslag, hittestress, verdroging en verzilting en het beperken van de gevolgen van overstromingen. Daarnaast voert de provincie actief beleid om de maatschappelijke kosten van bodemdaling zoveel mogelijk te beperken.

Dit heeft gevolgen voor de locatiekeuze en voor het ontwerp en de inrichting van de openbare ruimte en de gebouwde omgeving. In de Omgevingsvisie is vastgelegd dat de provincie ernaar streeft om bij (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen betrokken partijen de uitkomsten uit de klimaatstresstesten expliciet mee te laten wegen bij de locatiekeuze en inrichting van het gebied. Dit geldt voor alle risico's die gepaard gaan met klimaatverandering (in ieder geval wateroverlast door overvloedige neerslag, overstroming, hitte, en droogte). Deze risico's hebben naast lokale ook regionale aspecten.

In het convenant klimaatadaptief bouwen[40] hebben een brede groep publieke en private partijen in Zuid Holland sinds 4 oktober 2018 afgesproken dat zij zich samen met de provincie committeren aan de ambitie dat klimaatadaptief bouwen in Zuid-Holland 'het nieuwe normaal' is; de doelen[41] en de producten[42] van het convenant gehanteerd worden als uitgangspunt in het handelen in nieuwe gebiedsontwikkelingen; ervoor gezorgd wordt dat klimaatadaptief bouwen waar nodig en wanneer mogelijk als uitgangspunt wordt opgenomen in alle relevante onderdelen van het beleids- en handelingsinstrumentarium ten behoeve van gebiedsontwikkeling en bouwopgaven; allen in gezamenlijkheid, maar ook ieder voor zich, zich opstellen als ambassadeur van de doelen en resultaten van het convenant en zullen hier zo veel als mogelijk mee werken.

In de Omgevingsvisie zijn de afspraken van het convenant vertaald in de beleidskeuzes klimaatadaptatie en toekomstbestendig bouwen.

De regels over risico's van klimaatverandering zijn instructieregels voor het omgevingsplan en zijn te vinden in het paragraaf 7.3.6a.

5.1.3 Waterveiligheid

5.1.3.1 Regionale waterkeringen

Algemeen

De provincie Zuid-Holland dankt zijn veiligheid tegen overstromingen en wateroverlast aan een goed onderhouden stelsel van waterkeringen. Behalve de primaire waterkeringen omvat dit stelsel ook regionale waterkeringen en overige waterkeringen. Regionale waterkeringen zijn door de provincie aangewezen niet-primaire waterkeringen die in verschillende typen zijn te onderscheiden, van boezemkaden, compartimenteringskeringen tot voorlandkeringen. Elk type regionale waterkering heeft zijn functie. Zo keren voorlandkeringen het buitenwater, hoewel deze waterkeringen niet als primaire waterkeringen gelden. Onder buitenwater wordt verstaan water afkomstig van de grote rivieren, het IJsselmeer, het Markermeer en de zee. Boezemkaden en polderkaden keren ander water dan buitenwater. Het gaat hierbij onder meer om waterkeringen langs kleine rivieren. Compartimenteringskeringen zijn zogeheten droge waterkeringen, die pas functioneren als een primaire waterkering faalt.

De provincie heeft de verantwoordelijkheid om de regionale waterkeringen aan te wijzen en te normeren. Dit gebeurt in deze omgevingsverordening. Het beheer van de regionale waterkeringen is de verantwoordelijkheid van de waterbeheerder, meer specifiek het waterschap. De aanwijzing en normering van een regionale waterkering gebeurt daarom in nauwe samenspraak met de waterbeheerder. De eerste stap daartoe is het in kaart brengen van een regionale waterkering en zijn functie. Dit wordt gedaan door de waterbeheerder. Op voordracht van de waterbeheerder wijst de provincie de regionale waterkeringen aan in de omgevingsverordening en koppelt daaraan een norm. Het aanwijzen en normeren van een regionale waterkering zorgt ervoor dat inzichtelijk wordt of de regionale waterkering in zijn huidige vorm de gewenste veiligheid biedt tegen overstromingen.

De verantwoordelijkheid van de provincie met betrekking tot de aanwijzing en normering van de regionale waterkeringen is in artikel 2.13 van de Omgevingswet verankerd. De provincie is daarin verplicht gesteld

[40] https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/21797/verklaring_en_besluiten_bo_13_september.pdf

[41] https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/21795/convenantklimaatadaptiefbouwen.pdf

[42] https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/21797/omschrijving_van_de_producten.pdf

om voor de veiligheid van niet-primaire waterkeringen zogeheten omgevingswaarden vast te stellen. Daarbij moeten nadere regels worden vastgesteld over de vaststelling van het waterkerend vermogen van die waterkeringen. Dit laatste gebeurt in de vorm van de verhouding tussen maatgevende hoogwaterstanden en een omgevingswaarde voor veiligheid, waarvan de waterbeheerder uit moet gaan bij de beoordeling van het waterkerend vermogen van een waterkering.

Systematiek van omgevingswaarden onder de Omgevingswet

De provinciale regeling met betrekking tot de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen is opgesteld in overeenstemming met de regels in paragraaf 2.3.1 van de Omgevingswet. De wetgever heeft hierin een aantal instructieregels opgenomen waaraan de regeling in de omgevingsverordening moet voldoen. Zo is onder andere bepaald dat de omgevingswaarden in meetbare of berekenbare eenheden, of anderszins objectieve termen, moeten worden uitgedrukt en dat daarbij moet worden aangegeven op welke locaties de omgevingswaarden gelden. Bij de vaststelling moet ook worden aangegeven of deze omgevingswaarden een resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of een andere daarbij te omschrijven verplichting met zich meebrengen. Bovendien dient te worden aangegeven welke taken en bevoegdheden zullen worden ingezet om de omgevingswaarden te verwezenlijken. Facultatief kan bij de vaststelling van een omgevingswaarde een termijn worden gesteld waarbinnen aan de omgevingswaarden moet zijn voldaan.

Met de introductie van dit stelsel van omgevingswaarden beoogt de wetgever inhoudelijke randvoorwaarden te stellen aan het handelen van de overheid. De zorg van de overheid wordt hierbij inhoudelijk ingekleurd en geconcretiseerd aan de hand van normen die gericht zijn tot bestuursorganen. De omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen is hier een voorbeeld van. Het is een maatstaf voor de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Via monitoring wordt bepaald of aan de omgevingswaarden wordt voldaan en wat de staat of kwaliteit is van de fysieke leefomgeving. De systematiek van omgevingswaarden leidt daarmee tot een cyclisch proces van nieuwe visievorming, en waar nodig, nieuwe maatregelen, waarbij voortdurend wordt gewerkt aan een goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De omgevingswaarden zijn daarom niet vrijblijvend, maar moeten daadwerkelijk worden gehaald. Verantwoordelijke bestuursorganen kunnen hierbij bestuurlijk worden aangesproken op het niet realiseren van de omgevingswaarden. Hiervoor is monitoring, en beschikbaarheid van informatie en gegevens daaruit, van wezenlijk belang.

Een omgevingswaarde werkt niet rechtstreeks door naar besluiten. Voor doorwerking naar besluiten is nadere actie vereist van het bestuursorgaan dat de omgevingswaarde vaststelt. Zo kan een instructieregel worden vastgesteld om het bevoegd gezag op te dragen een omgevingswaarde op een bepaalde wijze bij de uitoefening van een taak of bevoegdheid te betrekken. Zonder nadere regeling geldt een omgevingswaarde alleen voor het handelen van het vaststellend bestuursorgaan of het bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor het onderdeel van de fysieke leefomgeving waarover de omgevingswaarde is gesteld en uitvoering moet geven aan het behalen van de omgevingswaarde.

Het vaststellen van een omgevingswaarde schept een aantal wettelijke verplichtingen voor het bestuursorgaan dat de omgevingswaarde vaststelt. Het bestuursorgaan is allereerst verplicht om de monitoring van omgevingswaarden te regelen. Als uit de monitoring blijkt dat niet aan de omgevingswaarde wordt voldaan of dreigt te worden voldaan, geldt vervolgens een plicht om een programma vast te stellen. Een programmaplicht ligt als gevolg van artikel 3.10 van de Omgevingswet bij het college van burgemeester en wethouders of voor zover de omgevingswaarde betrekking heeft op een watersysteem in beheer bij het waterschap, het algemeen bestuur van het waterschap. Het programma dient de maatregelen te bevatten die verzekeren dat aan de omgevingswaarden wordt voldaan. De maatregelen moeten daadwerkelijk worden uitgevoerd. Mocht blijken dat de maatregelen ontoereikend zijn om aan de omgevingswaarde te voldoen, dan zal het programma moeten worden aangepast.

De omgevingswaarden gelden als referentiekader bij de inzet van bevoegdheden van de overheid en de wijze van haar taakuitoefening. Daarbij moet duidelijk zijn welk soort verplichting de omgevingswaarde met zich meebrengt. De Omgevingswet geeft drie smaken waaruit gekozen kan worden: een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere te omschrijven verplichting. De keuze voor een bepaald soort verplichting geeft aan hoe streng een bestuursorgaan op de omgevingswaarde in bestuurlijke zin kan worden afgerekend. Het is niet van invloed op de verplichtingen die de vaststelling van een omgevingswaarde met zich meebrengen. Ongeacht de kwalificatie van de omgevingswaarde blijft het bestuursorgaan aldus gehouden een omgevingswaarde te monitoren, over de monitoring te rapporteren en een maatregelenprogramma vast te stellen in geval de omgevingswaarde wordt overschreden of dreigt te worden overschreden. Bij een inspanningsverplichting wordt het bestuursorgaan weliswaar minder hard afgerekend op het al of niet behalen van een omgevingswaarde, maar dat ontslaat haar niet van de plicht om mee te werken aan de realisatie en de verantwoording daarvan.

Typering van de aard van een omgevingswaarde en de betekenis daarvan

In de memorie van toelichting bij de Omgevingswet is toegelicht wat een resultaatsverplichting of inspanningsverplichting zou kunnen inhouden. Zo kan een resultaatsverplichting zijn om een in de omgevingswaarde aangegeven maximale of minimale waarde niet te overschrijden, al dan niet met geclausuleerde afwijkingsmogelijkheid. Daarnaast kan een omgevingswaarde een inspanningsverplichting inhouden om een bepaalde waarde te bewerkstelligen, of een andere daarbij aan te geven realisatieverplichting. Daarbij kan in zijn algemeenheid worden aangegeven wat de mogelijkheden tot afweging zijn en wat de mogelijkheden zijn voor afwijking of uitstel.[43] Een onderscheid tussen beide verplichtingen kan verder met name worden gevonden in de daaraan verbonden kenmerken. Voor een resultaatsverplichting is kenmerkend dat geformuleerde uitzonderingen daarop limitatief zijn geregeld. Bij een inspanningsverplichting maken uitzonderingen deel uit van de beleidsvrijheid van het bestuursorgaan en zal het bestuursorgaan moeten motiveren waarom niet aan het beoogde resultaat kon worden voldaan. Het ontbreken van onrechtmatigheid is daarbij afhankelijk van de motivering van het bestuursorgaan en de wijze waarop dat door een rechter, achteraf, wordt beoordeeld. De typering van de verplichting geeft daarmee in essentie invulling aan de bestuurlijke afrekenbaarheid ten aanzien van het behalen van de omgevingswaarde. In het geval van een inspanningsverplichting ligt de verantwoording over het al of niet behalen van een omgevingswaarde met name bij het bestuursorgaan dat uitvoering moet geven aan het behalen van de omgevingswaarde. De afwegingsruimte daaromtrent ligt bij degene die met de norm in de uitvoering aan de slag moet (waarbij de normsteller daar moeilijker een 'afrekenbaarheid' aan kan verbinden). In het geval van een resultaatsverplichting is het uitvoerend bestuursorgaan beter bestuurlijk aanspreekbaar door de normsteller of door derden op het behalen van het beoogde resultaat. Voor derden kan dit van belang zijn, omdat tegen de vaststelling van een programma geen bestuursrechtelijke rechtsbescherming openstaat. Via de civiele rechter kan worden afgedwongen dat maatregelen in het programma worden opgenomen als een omgevingswaarde wordt overschreden of dreigt te worden overschreden.[44] Het bestuursorgaan is echter niet aan te spreken als op voorhand een gerechtvaardigd beroep is gedaan op een van de wettelijke vastgelegde uitzonderingsgronden.

Uit het voorgaande kan worden afgeleid dat de omgevingswaarden, en de kwalificatie van de aard daarvan, tot doel hebben duidelijkheid te scheppen over de kwaliteit en de staat die onderdelen van de fysieke leefomgeving op enig moment moeten hebben. Ze gelden als een juridisch bindend kwalitatief beleidsdoel voor de overheid die de omgevingswaarde heeft vastgesteld, dat met de inzet of aanwending van de bevoegdheden die aan het bestuur zijn toegedeeld moet worden gehaald.

De omgevingswaarden zijn in dat licht dan ook niet bedoeld om de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de overheid verder in te kleuren in gevallen waarbij niet aan een omgevingswaarde is voldaan. Het is evenwel mogelijk dat de civiele rechter dit als omstandigheid bij de beoordeling van een civielrechtelijk geschil zal betrekken. De vraag die daarbij een rol speelt is of het verantwoordelijke bestuursorgaan wel de maatregelen heeft getroffen dan wel geprogrammeerd heeft om aan een omgevingswaarde te voldoen. Het maakt hierbij niet uit wat de juridische kwalificatie van de omgevingswaarde is. Het enkele feit dat een omgevingswaarde niet wordt behaald, constitueert echter niet de civielrechtelijk aansprakelijkheid van de overheid. Ook niet als de omgevingswaarde een resultaatsverplichting is. Of sprake van is aansprakelijkheid, zal in overeenstemming met de huidige rechtspraktijk worden beoordeeld op basis van alle omstandigheden van het geval.

Omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen

De omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen drukken het gewenste beschermingsniveau uit op basis van de functie die een regionale waterkering heeft voor het omliggend gebied. Het gaat om waterkeringen die bescherming bieden in een gebied waar bovenregionale belangen aan de orde zijn. De omgevingswaarde wordt gebaseerd op de gegevens van de regionale waterkering, de gevolgen van mogelijk bezwijken van die waterkering en de waterstaatkundige situatie in het gebied. Op basis van deze gegevens brengt de waterbeheerder de hoogte en stabiliteit van de regionale waterkering in beeld en beoordeelt deze ten opzichte van de vastgestelde omgevingswaarde. Als uit de beoordeling blijkt dat de regionale waterkering niet aan de omgevingswaarde voldoet of de omgevingswaarde dreigt te worden overschreden, dan wordt dat aan de provincie gerapporteerd. De waterbeheerder stelt vervolgens een programma op waarin maatregelen worden opgenomen om de regionale waterkering aan de omgevingswaarden te laten voldoen.

De wijze waarop de regeling over de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen is vormgegeven, is in de artikelsgewijze toelichting bij de desbetreffende artikelen nader toegelicht.

[43] *Kamerstukken II* 2013-2014, nr. 33962, p. 406.

[44] Vgl. Urgenda-arrest d.d. 20 december 2019, ECLI:NL:HR:2019:2006.

Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014

Het stelsel van de omgevingswaarden brengt een aantal veranderingen met zich mee ten opzichte van de situatie onder de Waterwet. De provinciale regeling over de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen kan daarom niet worden aangemerkt als een beleidsneutrale omzetting van de voorheen geldende regels. Wel is zoveel als mogelijk aangesloten bij de vóór de Omgevingswet geldende regels om de bestendige uitvoeringspraktijk te continueren. Uitgangspunt hierbij vormt het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014. Hierin heeft de provincie Zuid-Holland samen met de provincies Utrecht en Noord-Holland en de inliggende waterschappen afspraken gemaakt over het doorlopen van een toetsingscyclus van twaalf jaar, het tijdstip waarop regionale waterkeringen en niet waterkerende objecten op orde moeten zijn en de verslaglegging over de resultaten van de toetsingsrondes en de voortgang van het uitvoeringsprogramma die de waterschappen hebben vastgesteld. De gemaakte afspraken worden onder de Omgevingswet gerespecteerd en gecontinueerd, maar zijn, voor nu, ingebouwd in de systematiek van de Omgevingswet. Kern van de afspraken uit 2014 was dat de meest urgente regionale waterkeringen die bij de toetsingsronde in 2009 zijn afgekeurd in 2015 aan de veiligheidsnormen voldeden. Deze veiligheidsnormen gelden onder de Omgevingswet als omgevingswaarden. De regionale waterkeringen die in 2009 zijn afgekeurd en als niet urgent te verbeteren waterkeringen zijn aangemerkt, en de regionale waterkeringen die in 2012 zijn afgekeurd, moesten in 2020 aan de veiligheidsnormen voldoen. Voor de toekomst was eerder afgesproken dat met ingang van het jaar 2012 een toetsingscyclus van twaalf jaar wordt aangehouden, hetgeen inhoudt dat in 2024 en 2036 toetsingsronden zullen worden afgerond, en dat ook niet-waterkerende objecten en kunstwerken die deel uitmaken van de regionale waterkeringen getoetst gaan worden. De regionale waterkeringen die in het periodiek verslag over het resultaat van de toetsing in 2024 zijn afgekeurd, moeten in het jaar 2030 aan de omgevingswaarden voldoen.

Kern van de benadering is de intentie van alle partijen dat alle regionale waterkeringen aan de daarvoor gestelde omgevingswaarden voldoen. Als uit het verslag in 2024 blijkt dat bepaalde regionale waterkeringen niet aan de daarvoor geldende omgevingswaarden voldoen of dreigen te voldoen, geldt een programmaplicht waarin maatregelen moeten worden opgenomen om te bewerkstelligen dat de betreffende regionale waterkeringen aan de omgevingswaarden voldoen. Het jaar 2031 geldt hierbij als basisjaar, omdat uit de verslaglegging in 2024 zal blijken dat een aantal regionale waterkeringen aan de daarvoor geldende omgevingswaarden voldoen en een aantal niet. Voor die laatste categorie regionale waterkeringen geldt als gevolg daarvan in beginsel een versterkingsopgave die in 2030 moet zijn afgerond. In deze omgevingsverordening is na overleg met de waterschappen echter ervoor gekozen om geen specifiek tijdstip op te nemen, maar middels een omhangbepaling in bijlage VI, onder A, te verwijzen naar de tijdstippen zoals deze in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014 zijn opgenomen. Hiermee wordt recht gedaan aan de huidige afspraken tot aan het moment van evaluatie van het uitvoeringsbesluit, hetgeen op z'n vroegst is voorzien in 2024. Voorts is de mogelijkheid voor de waterschappen gehandhaafd om gedeputeerde staten in geclausuleerde gevallen te verzoeken een nieuw of afwijkend tijdstip vast te stellen waarop een regionale waterkering aan een omgevingswaarde moet voldoen. Hiermee is flexibel in te spelen op resultaten uit de monitoring en beoordeling daarvan in de toetsingsronde van 2024.

Ruimtelijke beschermingszone

De Omgevingswet introduceert een nieuw verzamelbegrip om gebieden aan te duiden waarin gebied gebonden beperkingen gelden voor activiteiten van burgers en bedrijven vanwege de aanwezigheid van een object of een werk, het zogeheten beperkingengebied. Het waterschap kan beperkingengebieden aanwijzen ter bescherming van waterstaatswerken die zij in beheer heeft. Onder het begrip waterstaatswerk wordt mede verstaan een regionale waterkering. Het doel van de aanwijzing van een beperkingengebied is het behouden van de functie van het waterstaatswerk en het voorkomen van schade aan het waterstaatswerk als gevolg waarvan een verminderde bescherming tegen overstromingen of wateroverlast kan optreden. Op deze wijze kunnen activiteiten in het beperkingengebied worden gereguleerd door middel van algemene regels of een vergunningplicht, meldingsplicht of een informatieplicht in de waterschapsverordening.

Onder de Waterwet werd onderscheid gemaakt tussen het waterstaatswerk en het gebied aangrenzend ter bescherming van dat waterstaatswerk, welke als beschermingszone werd aangeduid. De beschermingszone rond waterstaatswerken werd opgenomen in een overzichtskaart bij de legger. Onder de Omgevingswet omvat het beperkingengebied in beginsel ook de locatie van het waterstaatswerk zelf. Het beperkingengebied kan worden uitgebreid met een gebied rondom het waterstaatswerk of worden ingeperkt tot een deel van het waterstaatswerk. Het Rijk is tot het inzicht gekomen dat de legger minder geschikt is voor het aanwijzen van beperkingengebieden met rechtsgevolgen voor derden, nu het in hoofdzaak een beschrijvend karakter draagt en niet op rechtsgevolg gericht is. Van het waterschap wordt daarom verwacht dat het de beperkingengebieden met betrekking tot waterstaatswerken aanwijst en geometrisch begrenst

in de waterschapsverordening, zodat alle burgerbindende regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving in één document worden bijeengebracht.

De ruimtelijke bescherming van de regionale waterkeringen kan op drie manieren juridisch doorwerken, namelijk door middel van instructieregels voor omgevingsplannen, door direct werkende algemene regels of door een vergunningstelsel voor activiteiten in het beperkingengebied. In deze omgevingsverordening heeft de provincie instructieregels voor de gemeente opgenomen voor de aanduiding van regionale waterkeringen en eventueel in de waterschapsverordening aangewezen beperkingengebieden in het omgevingsplan. Hierbij is bepaald dat het omgevingsplan, voor zover deze van toepassing is op een regionale waterkering of een beperkingengebied, geen activiteiten of nieuwe ontwikkelingen toe laat die belemmeringen opleveren voor de instandhouding, het onderhoud of de versterking van een regionale waterkering.

Vindplaats regels over regionale waterkeringen

De regels over regionale waterkeringen zijn op diverse plaatsen in de omgevingsverordening te vinden. In afdeling 2.8 worden de regionale waterkeringen aangewezen en geometrisch begrensd. In afdeling 5.1 zijn de omgevingswaarden opgenomen. In paragraaf 7.3.4 zijn instructieregels voor omgevingsplannen opgenomen. In artikel 7.87 zijn instructieregels voor de waterschapsverordening opgenomen. In paragraaf 13.1.1 is de monitoring en verslaglegging behorende bij de omgevingswaarden vastgelegd.

5.1.3.2 Kans op overstroming (overstroming van gebieden vanuit oppervlaktewaterlichamen / voorkomen overstromingen, wateroverlast)

Algemeen

Onvoldoende bergings- en afvoercapaciteit van regionale watersystemen kan leiden tot tijdelijk wateroverlast door hevige neerslag als gevolg waarvan gebieden overstromen vanuit sloten, vaarten en kanalen. Door klimaatverandering zal de kans op wateroverlast en de schadelijke effecten verder toenemen. Sinds het Nationaal Bestuursakkoord Water in 2003 is de provincie Zuid-Holland samen met gemeenten en waterschappen bezig om het watersysteem op orde te krijgen. Door middel van aanpassingen in de waterhuishoudkundige inrichting van een gebied wordt gestreefd naar een maatschappelijk aanvaardbaar beschermingsniveau tegen wateroverlast. De uitvoering hiervan wordt opgepakt door de waterschappen, waarbij aandacht is voor het koppelen van wateropgaven aan andere beleidsopgaven en het realiseren van gebiedsgericht maatwerk. Verwacht wordt dat door een combinatie van technische en ruimtelijke maatregelen de waterhuishouding verbetert en rekening wordt gehouden met de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. In het Nationaal Bestuursakkoord Water is afgesproken dat vanaf 2012 het watersysteem periodiek wordt getoetst om dit in kaart te brengen, zodat tijdig op veranderingen van het klimaat kan worden ingespeeld.

Het Nationaal Bestuursakkoord Water uit 2003 heeft tot doel om het watersysteem vanaf 2015 op orde te hebben en daarna te houden. Met het principe van vasthouden, bergen en afvoeren moeten de waterschappen maatregelen treffen waarmee voldaan zou worden aan de gebiedsnormen die in de gebiedsprocessen tussen gemeenten, provincie en waterschappen tot stand zijn gekomen. Met de Omgevingswet gaat het hierbij om de omgevingswaarden die in artikel 5.8 en 5.9 van deze omgevingsverordening zijn opgenomen. Afgesproken is dat gemeenten en waterschappen een inspanningsverplichting hebben om de maatregelen tegen wateroverlast conform afspraak te realiseren. Onacceptabele wateroverlast in bestaand stedelijk gebied, inclusief de rioleringsopgave, moest uiterlijk in 2015 door gemeenten en waterschappen zijn aangepakt. Waar in het gebied geen urgente opgave bestond, is afgesproken dat deze opgave in de periode tot en met 2027 door gemeenten en waterschappen worden uitgevoerd. Voor het landelijk gebied geldt eveneens dat de maatregelen tegen wateroverlast in 2015 moesten zijn uitgevoerd. Provincie, gemeenten en waterschappen hebben echter de mogelijkheid om hiervan af te wijken als de maatregelen veel goedkoper kunnen worden uitgevoerd door ze op een later tijdstip uit te voeren. De uitvoering daarvan vindt dan uiterlijk in 2027 plaats. In het licht van het voorgaande is daarom in de omgevingsverordening opgenomen dat uiterlijk 1 januari 2028 moet zijn voldaan aan de omgevingswaarden die gelden voor de gemiddelde kans op overstroming met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht.

Als niet voldaan kan worden aan de omgevingswaarde

Ten aanzien van een (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarden die gelden voor de gemiddelde kans op overstroming met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht heeft het waterschapsbestuur de mogelijkheid een verzoek aan gedeputeerde staten te richten om te bepalen dat voor een bepaald gebied, waar het niet doelmatig is om aan de norm te voldoen, van een geldende omgevingswaarde mag worden afgeweken (artikel 5.11). Ook kan het waterschapsbestuur

gedeputeerde staten vragen om nadere voorschriften te stellen met betrekking tot de toepassing van deze omgevingswaarden. Het waterschapsbestuur zorgt voor een goed onderbouwd verzoek, dat in een gebiedsproces tot stand is gekomen en een uiteenzetting bevat van de mogelijkheden en onmogelijkheden in het gebied, een kosten-batenanalyse en de gemaakte afweging met betrekking tot de betrokken belangen in het gebied. Hiermee wordt het provinciebestuur in de gelegenheid gesteld om een goede beslissing op het verzoek te nemen, waarbij het aan gedeputeerde staten is om te bepalen of en op welke wijze aan het verzoek van het waterschap uitvoering kan worden gegeven.

De regels over de kans op overstroming vanuit regionale wateren zijn op diverse plaatsen in de omgevingsverordening te vinden. In afdeling 5.2 zijn de omgevingswaarden opgenomen. In afdeling 6.1 is het beheer van watersystemen waarvoor dit van toepassing is verduidelijkt. Tevens zijn de gebieden waarvoor het beheer is toegedeeld aan de waterschappen indicatief geometrisch begrensd. In paragraaf 7.1.3 zijn gerelateerde regels met betrekking tot het beheer van het watersysteem opgenomen. In paragraaf 7.2.1 zijn instructieregels voor het waterbeheerprogramma van waterschappen opgenomen. In paragraaf 13.1.2 zijn de regels over de monitoring en verslaglegging behorende bij de omgevingswaarden vastgelegd.

5.2 Beschermen van de gezondheid en milieu

5.2.1 Waterkwaliteit

5.2.1.1 Drinkwaterwinning

Achtergrond van de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden

De bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning is sinds 1965 onderwerp van provinciale regulering. In dat jaar stelden provinciale staten van Zuid-Holland de Verordening bescherming waterwingebieden Zuid-Holland vast. Dit was een zogenaamde autonome verordening. Aan deze regulering lag met andere woorden geen wettelijke verplichting van het Rijk ten grondslag. Met de Verordening bescherming waterwingebieden werden rond de winplaatsen beschermingszones in het leven geroepen, de zogenoemde waterwingebieden.

In 1989 werd in de Wet bodembescherming een specifieke wettelijke grondslag gecreëerd voor de provinciale regelgeving voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. De juridische grondslag voor deze regulering werd een vijftal jaren later overgeheveld van de Wet bodembescherming naar de Wet milieubeheer.

Eind 1994 werd de Provinciale milieuverordening vastgesteld met onder meer regels voor milieubeschermingsgebieden voor grondwater. De Provinciale milieuverordening is nadien verschillende keren gewijzigd[45], ook om redenen van de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

De regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning vroegen om verdere actualisatie. Diverse ontwikkelingen hebben zich voorgedaan op het terrein van het milieu- en omgevingsrecht die niet of onvoldoende in de regels voor milieubeschermingsgebieden voor grondwater waren verwerkt. Daarnaast noodzaakt de Europese en landelijke wetgever tot aanwijzing van een nieuw gebiedsbeschermingsregime: gebieden voor aanvullende strategische voorraden. Ten slotte staan technische ontwikkelingen niet stil. Een actualisatie van de regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning was ook om die redenen nodig. Daar was met een apart spoor tot wijziging van de Provinciale milieuverordening, waarin de regels bij het tot stand komen van de Omgevingsverordening Zuid-Holland waren achtergebleven, al een start mee gemaakt. De in dat spoor omgezette regels zijn gelijkwaardig in de ZHOV opgenomen. De komst van de Omgevingswet liep gelijk op met deze inhoudelijk herziening.

De regels over drinkwaterwinning zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De grondwaterbeschermingsgebieden waarvoor de regels gelden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in afdeling 2.2. De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in afdeling 3.3. In paragraaf 7.5.3 zijn de bijbehorende beoordelingsregels te vinden. In paragraaf 7.1.2 is de bebording door het drinkwaterbedrijf geregeld zodat de gebieden waar de regels gelden duidelijk zijn. De regels voor drinkwaterwinning hebben een relatie met de regels voor grondwater(kwaliteit).

Belang van drinkwater

[45] Verordening tot wijziging van de Provinciale Milieuverordening Zuid-Holland (negende tranche) (Pb. 2014, nr. 3733).

Drinkwater is essentieel voor het leven op aarde en dus ook voor de mens. Ons lichaam bestaat voor meer dan 70% uit water. Water vervult in ons lichaam allerlei essentiële functies. Water moet dan ook in voldoende mate voorhanden zijn. Ook moet drinkwater van goede kwaliteit zijn. Verontreinigd water, hetzij in biologische, hetzij in chemische zin, kan een directe bedreiging zijn voor leven en gezondheid. Met ziektekiemen verontreinigd water vormt een belangrijke bron voor epidemieën. Daarnaast kan water ook in chemische zin snel onbruikbaar zijn. Een miljoen liter water verontreinigd met een liter aardolie is voor menselijke consumptie niet meer bruikbaar.

Drinkwater wordt in ons land gewonnen uit oppervlakte- en grondwater al dan niet afkomstig van geïnfiltreerd oppervlaktewater. Grondwater is aanwezig in de bodem en in gesteente.

Drinkwatervoorziening

Winning van grondwater vindt plaats voor de openbare drinkwatervoorziening en om private redenen. De openbare drinkwatervoorziening heeft betrekking op de verplichting tot levering van voldoende drinkwater van deugdelijke kwaliteit aan burgers en bedrijven.

Met de winning ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening zijn de zogenaamde drinkwaterbedrijven belast. Deze bedrijven zijn in verband met de openbare drinkwatervoorziening belast met wettelijke taken en hebben dus een publieke functie.

Bestuursorganen in ons land hebben zorg te dragen voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Deze taak is voor de provincies verder ingevuld door de verplichting tot het stellen van regels voor grondwaterbeschermingsgebieden.

Bedreigingen van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning

Grondwatervoorraden voor de winning van drinkwater kunnen zowel kwantitatief als kwalitatief worden bedreigd. Van een kwantitatieve bedreiging is sprake wanneer de voorraad grondwater verminderd. Dit kan bijvoorbeeld door een te omvangrijke winning en door klimaatverandering, maar ook door een fysieke belemmering van de toevoer naar grondwatervoorraden. In deze omgevingsverordening worden regels gesteld met het oog op de kwaliteit van het grondwater in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water, en dan specifiek met het oog op de drinkwaterwinning.

De kwaliteit van het grondwater kan op diverse wijzen in het geding zijn. Chemische verontreinigingen kunnen verband houden met verontreinigingen van de bodem. Dergelijke verontreinigingen kunnen worden veroorzaakt door vormen van bedrijvigheid, de toepassing van biociden of gewasbeschermingsmiddelen, of door emissies van het verkeer. Biologische verontreinigingen hebben een bacteriologische oorsprong. Dergelijke verontreinigingen kunnen afkomstig zijn van meststoffen, restanten van voedingsmiddelen en dergelijke. Ook thermische invloed kan een rol spelen bij het ontstaan van een biologische verontreiniging. Opgewarmd grondwater vormt een bron voor biologische verontreiniging.

De mate van doorlatendheid van de bodem speelt een belangrijke rol in relatie tot de kwaliteit van het grondwater. Veen- en kleilagen hebben sterk slecht-doorlatende eigenschappen. Ook verontreinigingen van de bodem worden door die lagen in meer of mindere mate tegengehouden. Dit is anders wanneer die slecht-doorlatende eigenschappen zijn aangetast, bijvoorbeeld door een boring in zo'n laag.

Zand is in hoge mate doorlatend. Zandlagen, zoals gelegen in de Zuid-Hollandse duinen, bieden geen of nauwelijks bescherming tegen het doorsijpelen van verontreinigingen van de bodem in het grondwater.

Een ander aspect speelt eveneens een rol bij de regels voor grondwaterbeschermingsgebieden: de richting en snelheid van de beweging van het grondwater. Deze factoren zijn van invloed op de tijd dat een verontreiniging zich kan manifesteren bij een winlocatie.

Aanwijzing en begrenzing van grondwaterbeschermingsgebieden

Het begrip grondwaterbeschermingsgebied vervangt het begrip milieubeschermingsgebied voor grondwater zoals dat luidde onder de Wet milieubeheer. Onder de Wet milieubeheer was een grondwaterbeschermingsgebied één van de gebiedscategorieën die viel onder het overkoepelende begrip milieubeschermingsgebied voor grondwater. In deze omgevingsverordening wordt deze voormalige gebiedscategorie grondwaterbeschermingsgebied nu een grondwaterbeschermingszone genoemd.

Met deze omgevingsverordening wordt ook een nieuwe gebiedscategorie aangewezen, het gebied voor aanvullende strategische voorraden. Met het aanwijzen van gebieden voor aanvullende strategische

voorraden moet de drinkwatervoorziening in geval van grote(re) tekorten en calamiteiten op de middellange termijn worden verzekerd. Gebieden voor aanvullende strategische voorraden zijn beschikbaar voor eventuele toekomstige drinkwaterwinningen door drinkwaterbedrijven. Het begrip gebieden voor aanvullende strategische voorraden dient te worden onderscheiden van het begrip strategische zoet grondwatervoorraad. Met laatstgenoemd begrip wordt bedoeld het zoete grondwater in watervoerende pakketten onder de deklaag in gebieden met overwegend zoet grondwater, welke beschikbaar moet blijven om verschillende functies, dus niet alleen voor de drinkwaterwinning, te kunnen vervullen. Water dat uit strategisch zoet grondwatervoorraden worden onttrokken, dienen te worden gecompenseerd (ook wel bekend als de zogeheten compensatie-eis).

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Omgevingswet/ZHOV	**Wet milieubeheer/Provinciale milieuverordening**
Grondwaterbeschermingsgebieden	**Milieubeschermingsgebieden voor grondwater**
Waterwingebied	Waterwingebied
Grondwaterbeschermingszone	Grondwaterbeschermingsgebied
Boringsvrije zone	Boringsvrije zone
Gebied voor aanvullende strategische voorraden	n.v.t.

De aanwijzing van de gebiedsdelen berust op dezelfde uitgangspunten als in het verleden. Deze uitgangspunten houden verband met:
1. de afstand tot de winputten;
2. het aantal slecht-doorlatende bodemlagen boven een watervoerend pakket;
3. de dikte van een slecht-doorlatende laag.

Het voornoemde is uitgewerkt in de zogenaamde reistijd. De reistijd is de tijd die grondwater, en daarmee ook de in dat water aanwezige chemische of biologische verontreinigingen, in het watervoerende pakket minimaal nodig hebben om de putten voor waterwinning te bereiken. Deze reistijd is voor de vaststelling van de omvang van waterwingebieden ten minste 60 dagen, gerekend aan de hand van infiltratie op het maaiveld tot aan de winputten. Deze periode is over het algemeen lang genoeg voor de afbraak van ziekteverwekkende organismen. Dit betekent dat activiteiten met een risico van verontreiniging met ziektekiemen buiten een waterwingebied in beginsel kunnen worden toegestaan.

De eis van een minimale reistijd van 60 dagen correspondeert grosso modo met een afstand van ten minste 30 meter vanaf de grens van het waterwingebied tot de put voor winning. Een dergelijke afstand kan alleen gehanteerd worden bij een voldoende dikke klei- en/of veenlaag: een bodemlaag met slecht-doorlatende eigenschappen. Een bodemlaag met slecht-doorlatende eigenschappen biedt veel bescherming tegen verontreinigingen.

Een voldoende dikke klei- of veenlaag is in de duinen niet aanwezig. De zandlaag biedt weinig tot geen bescherming tegen verontreinigingen. De Zuid-Hollandse duinen waar waterwinning plaatsvindt zijn om die reden dan ook geheel aangewezen als waterwingebied. Infiltratie en onttrekking van water in de duinen vindt plaats aan de oppervlakte.

Grondwaterbeschermingszones zijn als een schil om waterwingebieden gelegen. Voor de vaststelling van de buitengrens van een grondwaterbeschermingszone is uitgegaan van een minimale reistijd van 50 jaar naar de winputten. Net als bij waterwingebieden is deze reistijd berekend aan de hand van een infiltratie vanaf het maaiveld. In die reistijd is dus zowel de verticale reistijd van het water door de bodem naar het watervoerende pakket verdisconteerd als de horizontale reistijd van het grondwater door dit pakket.

Geen grondwaterbeschermingszones zijn aangewezen wanneer grondwater vanaf het maaiveld niet binnen 50 jaar de winputten kan bereiken. Daarvan is doorgaans sprake wanneer het grondwater wordt gewonnen uit het tweede of derde watervoerende pakket bezien vanuit het maaiveld. Rond dit soort winningsputten zijn gewoonlijk alleen waterwingebieden en boringsvrije zones gelegen. De aanwijzing van boringsvrije zones is nodig om te voorkomen dat in het tweede of derde watervoerende pakket wordt geboord waardoor de slecht-doorlatende laag van dat pakket wordt aangetast.

Boringsvrije zones zijn gelegen als een schil om grondwaterbeschermingszones of bij afwezigheid daarvan, om waterwingebieden. De omvang van de boringsvrije zone is afhankelijk van de (horizontale) reistijd van het grondwater vanaf een bepaalde plek naar de pompputten in het watervoerende pakket.

Met de aanwijzing van gebieden voor aanvullende strategische voorraden moet de drinkwatervoorziening in geval van grote(re) tekorten en calamiteiten op de middellange termijn worden verzekerd. Gebieden voor aanvullende strategische voorraden zijn beschikbaar voor drinkwaterbedrijven.

Geografisch is aangesloten op reeds aanwezige winningslocaties. Met deze omgevingsverordening worden deze gebieden aangewezen. Aan deze aanwijzing wordt een beschermingsregime gekoppeld.

Tot de grondwaterbeschermingsgebieden behoren zowel het binnen de geometrische begrenzing bepaalde oppervlak, als de daaronder gelegen ondergrond. De begrenzing van die ondergrond wordt bepaald door een verticale lijn loodrecht vanaf de begrenzing van het grondwaterbeschermingsgebied of de gebiedscategorie daarvan, op het maaiveld.

Gedeputeerde staten kunnen zo nodig de aangegeven grenzen aanpassen, bijvoorbeeld om aan te geven aan welke kant van een weg de grens van een grondwaterbeschermingsgebied ligt. Dit is geregeld in het delegatiebesluit. Voor de aanwijzing is getracht de grenzen van een gebied zoveel als mogelijk te laten samenvallen met duidelijk in het veld herkenbare structuren welke bovendien zo min mogelijk aan verandering onderhevig zijn. Gedeputeerde staten zijn niet bevoegd tot grote wijzigingen van een gebiedsbegrenzing die een inhoudelijke achtergrond heeft. Zowel bij een vergroting als een verkleining van een gebied zijn diverse belangen in het geding. Deze moeten goed tegen elkaar worden gewogen. Aanzienlijke gevolgen kunnen verbonden zijn aan een aanwijzing of aanpassing van een gebiedscategorie. Vereist is een procedure omkleed met de nodige waarborgen. Dit sluit ook aan bij het uitgangspunt dat ook de aanwijzing van locaties bij provinciale staten ligt.

Aanpassingen van begrenzing van grondwaterbeschermingsgebieden

De begrenzingen van de volgende waterwingebieden, grondwaterbeschermingszones en boringsvrije zones zijn aangepast ten opzichte van de eerdere provinciale milieuverordening.

a. Waterwingebied Krimpenerwaard/Alblasserwaard gelegen bij de Dijklaan te Bergambacht

Het waterwingebied Krimpenerwaard/Alblasserwaard gelegen bij de Dijklaan is verkleind. In dit waterwingebied heeft de gemeente de Watertoren en het voorterrein van het betreffende drinkwaterbedrijf (Oasen) gekocht. Van de watertoren is de functie gewijzigd en het voorterrein is ingericht als parkeerplaats. In verband met de ontwikkeling is de winning vanuit een tweetal putten in het waterwingebied beëindigd. De onttrekkingsvergunning voor het betreffende drinkwaterbedrijf ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening is om die redenen gedeeltelijk ingetrokken. De Watertoren en het daaromheen gelegen gebied lagen op grond van de Provinciale milieuverordening in het waterwingebied. De nieuwe functie voor de Watertoren en het daaromheen gelegen gebied noodzaken tot aanwijzing van de betreffende locaties tot grondwaterbeschermingszone.

b. Waterwingebied Krimpenerwaard/Alblasserwaard te Rodenhuis te Bergambacht

De begrenzingen van het waterwingebied Krimpenerwaard/Alblasserwaard te Rodenhuis te Bergambacht en van de daaromheen gelegen grondwaterbeschermingszone zijn gewijzigd. In het betreffende waterwingebied zijn 35 putten beschikbaar ten behoeve van de waterwinning. Vijftien van deze putten zullen in de komende twee tot vijf jaar buiten werking worden gesteld. De putten zullen worden vervangen door vijftien nieuwe putten. Deze nieuwe putten zullen op een afstand van ongeveer 90 meter evenwijdig zijn gelegen aan de buiten gebruik gestelde putten. Uit een studie is gebleken dat er geen negatieve effecten voor de omgeving zijn te verwachten door de wijziging van het puttenveld. Het voedingsgebied van de winning schuift door die wijziging ca. 100 m op in noordoostelijke richting. De onttrekkingsvergunning voor deze aanpassingen is aan het betreffende drinkwaterbedrijf verleend. De maximaal te onttrekken hoeveelheden grondwater zullen niet wijzigen. De (binnen)rand van de boringsvrije zone en dus de buitenrand van de grondwaterbeschermingszone behoeft niet gewijzigd te worden.

c. Waterwingebied Krimpenerwaard/Alblasserwaard gelegen bij Crezéepolder Hendrik-Ido-Ambacht

In het waterwingebied Krimpenerwaard/Alblasserwaard bij de Crezéepolder is onder verantwoordelijkheid van de provincie Zuid-Holland en ter uitvoering van het provinciaal natuurbeleid een zoetwatergetijdengebied ontwikkeld. De in dit gebied gelegen waterwinputten van het betreffende drinkwaterbedrijf zijn in verband daarmee gewijzigd en verplaatst naar een verhoogd dijklichaam. Voor deze verandering is een onttrekkingsvergunning verleend. Deze verplaatsing noodzaakt tot aanpassing van het waterwingebied. Het waterwingebied valt samen met de grenzen van het terrein van het betreffende drinkwaterbedrijf.

d. Waterwingebied Dordrecht e.o., locatie Ringdijk te Zwijndrecht

Op de locatie Ringdijk te Zwijndrecht bevindt zich een watertoren. Deze locatie was in de Provinciale milieuverordening aangewezen als waterwingebied. De watertoren is verkocht en het voornemen bestaat om de watertoren een nieuwe, recreatieve, functie te geven. Krachtens de vroegere onttrekkingsvergunning kon grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening worden gewonnen uit het ondiepe en het middeldiepe grondwater. De betreffende winlocatie was uitgerust met putten voor die winning. Deze putten zijn inmiddels buiten gebruik gesteld. In verband daarmee is de onttrekkingsvergunning aangepast. De vigerende onttrekkingsvergunning staat alleen nog winning vanuit diepere lagen toe. De reistijd van dit te winnen grondwater is minimaal 25 jaar. Activiteiten op het maaiveld vormen dan ook geen bacteriologisch risico. De grenzen van het waterwingebied kunnen om die reden worden verkleind. De locatie van de watertoren aan de Ringdijk zal daarom niet langer zijn aangewezen als waterwingebied, maar als grondwaterbeschermingszone.

Gebieden voor aanvullende strategische voorraden

In de Omgevingsvisie zijn gebieden voor aanvullende strategische voorraden aangewezen. De gebieden zijn gelegen ter weerszijden van de Lek en in delen van de Vijfheerenlanden, Alblasserwaard en het eiland van Dordrecht. De aanwijzing in de Omgevingsvisie is indicatief. Daarom is in het kader van de totstandkoming van de omgevingsverordening in overleg met gemeenten nagegaan hoe deze indicatieve aanwijzing definitief kan worden ingevuld. Deze actie heeft geleid tot de volgende resultaten.

a. Eiland van Dordrecht

De aanwijzing van het gebied gelegen op het eiland van Dordrecht als gebied voor aanvullende strategische voorraad is definitief vastgesteld.

b. Gebied langs de Lek in Krimpenerwaard

De aanwijzing van het gebied gelegen langs de Lek tussen Krimpen aan den IJssel en Krimpen aan den Lek in de Krimpenerwaard als gebied voor aanvullende strategische voorraad is vastgesteld.

c. Gebied gelegen in de gemeente Molenwaard

In de gemeente Molenwaard is het grondwater van het eerste watervoerende pakket van het gebied gelegen tussen de winningsputten bij Nieuw Lekkerland en Langerak geschikt voor drinkwaterwinning. Dit leidt tot aanwijzing van twee gebieden voor aanvullende strategische voorraden. Deze aanwijzing heeft geen betrekking op de in dat gebied gelegen woonkernen van Nieuw-Lekkerland, Streefkerk, Groot Ammers, Nieuwpoort en Langerak. Aanwijzing van die woonkernen stuit op onoverkomelijke bezwaren. Zo is nieuwbouw in die woonkernen vanwege het verbod op ingrepen in of aan de bodem, zoals verticale drainage, niet of alleen na het verlenen van een omgevingsvergunning mogelijk. Ook staat aanwijzing van die woonkernen de energietransitie in de weg. Dit houdt verband met het absolute verbod op de aanleg van bodemenergiesystemen in een gebied voor aanvullende strategische voorraden.

Proces ten opzichte van de Provinciale milieuverordening

Voor deze omgevingsverordening waren de regels voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning (grondwaterbeschermingsgebieden) opgenomen in de Provinciale milieuverordening. Deze waren niet meegenomen in bundeling in de Omgevingsverordening Zuid-Holland zoals deze in werking getreden is op 1 april 2019. Actualisatie van deze regels was eerst nodig. Daarvoor liep een apart traject. Dit traject was niet beleidsneutraal. De regels voor grondwaterbeschermingsgebieden in deze ZHOV zijn, gelijktijdig met de beleidsrijke omzetting onder de oude titel (de Provinciale milieuverordening), aangepast conform de Omgevingswet. Het betreft dus een gelijkwaardige omzetting ten opzichte van de aanpassing van de Provinciale milieuverordening. In december 2020 heeft het ontwerp van deze nieuwe Provinciale milieuverordening 2021 ter inzage gelegen. Op 13 oktober 2021 is de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland 2021 door provinciale staten vastgesteld en op 12 november 2021 is die in werking getreden. De Provinciale milieuverordening Zuid-Holland 2021 die in werking was voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ingetrokken.

5.2.1.2 Grondwaterkwaliteit

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt, behoudens de overgangsrechtgevallen, de Wet bodembescherming. Hiermee verschuift de provinciale beleidsinzet naar verontreinigingen die de doelen van de kaderrichtlijn water (KRW) en de grondwaterrichtlijn (GWR) bedreigen. Het is aan de provincie om te bepalen wanneer een bodem- of grondwaterverontreiniging een bedreiging vormt voor deze doelen en wanneer dit aanleiding geeft tot maatregelen. Het centrale instrument hierbij is het regionaal

waterprogramma, waarin maatregelen zijn opgenomen ter uitvoering van de kaderrichtlijn water. Een grondwatersanering of de aanpak van een mobiele verontreiniging in de vaste bodem die naar het grondwater lekt is een dergelijke maatregel.

Het Rijk kent niet langer een saneringsplicht. Het is aan de decentrale overheden om te bepalen wanneer er gesaneerd wordt. In het Besluit activiteiten leefomgeving zijn wel algemene rijksregels opgenomen voor het saneren van de bodem. De rijksregels voor het saneren van de bodem kunnen ook ingezet worden voor het uitvoeren van een bronaanpak indien een mobiele verontreiniging in de vaste bodem de kwaliteit van het grondwater negatief beïnvloedt. Voor een grondwatersanering zijn er echter geen algemene rijksregels.

In afdeling 3.4 zijn regels opgenomen voor het beoordelen van de risico's van een bodem-of grondwaterverontreiniging voor de doelen die de KRW stelt aan het grondwater. Afdeling 3.4 bevat ook regels voor het uitvoeren van een grondwatersanering. De plicht tot een grondwatersanering of bronaanpak is met instructieregels voor het omgevingsplan in paragraaf 7.3.5 gekoppeld aan een bouwactiviteit. Ook bevat paragraaf 7.3.5 instructieregels voor het omgevingsplan zodat de rijksregels voor saneren van de bodem geschikt zijn voor het uitvoeren van een bronaanpak. Tot slot bevat paragraaf 7.4.2 instructieregels voor de waterschapsverordening zodat het waterschap bij het uitoefenen van haar taken en bevoegdheden in voldoende mate rekening houdt met de gevolgen van wateronttrekkingsactiviteiten voor de doelen die de KRW aan grondwater stelt.

De regels in deze omgevingsverordening, vloeien voort uit het beleidskader grondwaterkwaliteit zoals opgenomen in bijlage D bij het regionaal waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027.

5.2.2 Geluid

5.2.2.1 Stiltegebieden

Stiltegebieden onder de Omgevingswet

Bij het provinciebestuur berust de taak het voorkomen of beperken van geluid in stiltegebieden.[46] Met deze aan provincies door het Rijk gegeven taak zijn stiltegebieden per definitie van provinciaal belang. In verband met deze taak blijft met de Omgevingswet op de provincie de verplichting rusten stiltegebieden aan te wijzen en ter bescherming daarvan regels te stellen.[47] Deze verplichting is gesteld ter bescherming van de gezondheid en het milieu.[48]

Met het opnemen van regels in de omgevingsverordening wordt vooralsnog gelijkwaardig uitvoering gegeven aan deze verplichting. De regels zijn inhoudelijk dus dezelfde als in de omgevingsverordening Zuid-Holland voorafgaande aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en deze ZHOV. In afwijking hiervan is aan het Groote Gat in de gemeente Hoeksche Waard, ter uitvoering van een bestuurlijke afspraak van 14 juni 2012, de status van stiltegebied onttrokken.[49] Verder is een in de Omgevingsverordening Zuid-Holland geslopen fout omtrent de bebording weggenomen. Deze regeling is weer dezelfde als die van de Provinciale milieuverordening zoals deze tot 1 april 2019 van toepassing was.[50]

De Omgevingswet dwingt het provinciebestuur tot een fundamentele bezinning op de regels voor stiltegebieden. Dit houdt verband met de geheel andere structuur van de Omgevingswet in vergelijking met de Wet milieubeheer waarop de regels voor stiltegebieden voorheen waren gebaseerd. De herbezinning komt op een later tijdstip na de gelijkwaardige omzetting aan de orde.

Stiltegebieden onder de regels voorafgaand aan de Omgevingswet

De wens te komen tot een specifieke bescherming van grote gebieden omwille van de daarin heersende stilte werd politiek voor het eerst uitgesproken in het begin van de jaren zestig. Deze wens werd gearticuleerd in het kader van de totstandkoming van de Wet op de ruimtelijke ordening.[51] De betreffende gebieden zouden in de jaren daarna in bijvoorbeeld provinciale streekplannen worden aangewezen en via die weg ook worden beschermd.

---

[46] Op grond van artikel 2.18, eerste lid onder b van de Omgevingswet.

[47] Op grond van artikel 7.10 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

[48] Artikel 2.27, onder c, Omgevingswet.

[49] Afspraak welke per brief is bevestigd door Korendijk van 14 juni 2012 (KNDK/2012/1442), op een brief van PZH van 3 mei 2012 (kenmerk PZH-2011-318894701).

[50] Verordening tot wijziging van de Provinciale Milieuverordening Zuid-Holland (negende tranche) (Pb. 2014, nr. 3733).

[51] *Kamerstukken II* 1960/61, 4233, nr. 12.

Met de inwerkingtreding van de Wet geluidhinder op 1 februari 1980 werden provinciale staten verplicht stiltegebieden aan te wijzen en daarvoor regels te stellen. Deze verplichting is via de Wet milieubeheer geland in de Omgevingswet. Het voorkomen of beperken van geluid in een stiltegebied is op grond daarvan één van de wettelijk verplichte taken voor het provinciebestuur.

Stiltegebieden in deze Omgevingsverordening

De regels over stiltegebieden in deze omgevingsverordening bevatten een verbod op het gebruik van toestellen en bepaalde vervoermiddelen. Bij gedeputeerde staten kan een omgevingsvergunning worden aangevraagd om toch gebruik te mogen maken van deze toestellen of vervoermiddelen. Voorheen was dit een ontheffing. Dit instrument bestaat echter niet meer voor activiteitenregels onder de Omgevingswet.

Verder moet in het kader van de gemeentelijke planologische besluitvorming voor gronden gelegen in of nabij stiltegebieden rekening worden gehouden met de stilte. Dit is aangegeven in de instructieregels voor ruimtelijke kwaliteit. Voldaan moet worden aan de relevante richtpunten van de zogenaamde kwaliteitskaart. De kwaliteitskaart is opgebouwd uit vier lagen. Eén daarvan is in relatie tot stiltegebieden direct relevant: de laag van de cultuur- en natuurlandschappen en de laag van beleving. Onder de laag van beleving vallen de stiltegebieden.

Ook in Europees verband is de noodzaak gebieden omwille van stilte te beschermen onderkend en in wetgeving vastgelegd. De richtlijn omgevingslawaai bevat een regeling voor stille gebieden op het platteland en stille gebieden in (stedelijke) agglomeraties.[52] Voor de provincies zijn met name eerstgenoemde relevant. Onder een stil gebied op het platteland wordt in de richtlijn verstaan een gebied dat niet is blootgesteld aan het lawaai van verkeer, industrie of recreatie. Van de in ons land aangewezen stille gebieden maken stiltegebieden deel uit.

Ter uitvoering van de richtlijn omgevingslawaai moet de geluidbelasting van bepaalde bronnen in stille gebieden in de vorm van geluidsbelastingkaarten in kaart worden gebracht. De kaarten hebben onder meer betrekking op de geluidbelasting van industrieterreinen, horecaconcentratiegebieden, rijks- en provinciale wegen en hoofdspoorwegen in die gebieden.[53]

Daarnaast dient voor de betrokken bronnen een zogenaamd actieplan te worden vastgesteld.[54] Dit plan bevat ten minste een beschrijving van het te voeren beleid om de geluidbelasting te beperken en van de te treffen maatregelen om overschrijding van bij algemene maatregel van bestuur aangegeven waarden te voorkomen of ongedaan te maken. Deze waarden zijn voor stille gebieden (vooralsnog) niet aangegeven.

Voornoemde trajecten worden, afhankelijk van de intensiteit van gebruik, in twee fasen uitgevoerd en daarna om de vijf jaar herhaald. Gedeputeerde staten zijn verantwoordelijk voor de vaststelling van geluidbelastingkaarten en actieplannen voor provinciale wegen met een bepaalde minimale verkeersintensiteit en voor bepaalde spoorwegen.

In het oog moet worden gehouden dat de gegeven provinciale regels voor stiltegebieden zeker niet zien op elke verstoring van stilte. De aanpak van andere belangrijke vormen van verstoring vindt voor een deel binnen andere wetten plaats dan de Omgevingswet. Te denken valt onder meer aan delen van de luchtvaart en andere vormen van vervoer. Verder moet in het oog worden gehouden dat de verantwoordelijkheid voor de aanpak van het lawaai in stiltegebieden is belegd bij andere bestuursorganen dan van de provincie. Belangrijke taken zijn vooral toegedeeld aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Dit geldt bijvoorbeeld voor verstoringen van vormen van bedrijvigheid, van (spoor- en vaar)wegen, van de luchtvaart, van de recreatie, en van de land- en tuinbouw. De verantwoordelijkheid voor de aanpak van deze bronnen van verstoring berust meestal niet bij de provincie, maar bij bestuursorganen van het Rijk, de gemeenten of de waterschappen.

Door deze rechtssituatie is een zekere mate van provinciale sturing vereist. Onder de Omgevingswet worden de mogelijkheden van sturing van deze onder andere bestuursorganen dan die van de provincie vallende bevoegdheden relevant voor stiltegebieden wat groter.

Doorontwikkeling van stiltegebieden onder de Omgevingswet: gebiedsintegratie

De Omgevingswet noodzaakt tot een integratie van de provinciale regulering voor gebiedsbescherming. Provinciale gebiedsbeschermingsregime zijn onder meer ontwikkeld voor Natura 2000-gebieden, het

[52] Richtlijn 2002/49/EG van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai.

[53] Op grond van paragraaf 10.2.4 Besluit kwaliteit leefomgeving.

[54] Afdeling 4.3 Besluit kwaliteit leefomgeving.

natuurnetwerk Nederland, belangrijk weidevogelgebied, waardevolle landschappen (kroonjuwelen cultureel erfgoed), werelderfgoed en landgoed- en kasteelbiotopen.

Een belangrijk deel van deze gebieden vallen onder de zogenaamde beschermingscategorieën van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Dit staat beschreven in de artikelsgewijze toelichting over ruimtelijke kwaliteit.

Onder de Omgevingswet moet worden gekeken naar de mogelijkheid tot integratie van gebiedsbeschermingsregimes. Zo kan in plaats van stiltegebieden als een zelfstandige gebiedsentiteit te beschouwen, stilte ook worden gezien als een belangrijke kwaliteit van bepaalde landschappen. Deze kwaliteit zou geborgd kunnen worden door een specifiek stilteregime met strengere eisen aan geluidemissies dan in de andere delen van de provincie gebruikelijk is. Een vergelijkbaar idee kan ook worden ontwikkeld voor andere landschappelijke kwaliteiten zoals duisternis. Een stilteregime zou daarmee deel kunnen uitmaken van de algemene gebiedsbeschermingsregimes in Zuid-Holland. Deze keus kan impliceren dat delen van de huidige stiltegebieden gelegen in gebieden die niet van provinciaal landschappelijk of natuurlijk belang zijn aangemerkt niet langer stiltegebied zullen worden aangewezen. De bescherming daarvan kan worden overgelaten aan betrokken gemeenten. Dit sluit ook aan bij het zogenaamde subsidiariteitbeginsel van de Omgevingswet. De uitoefening van taken en bevoegdheden wordt zoveel als mogelijk aan de gemeenten overgelaten.

Uiteraard zal herziening van het provinciale stilteregime in nauw overleg met andere partners plaatsvinden. Te denken valt aan gemeenten, een aantal ministeries, voor onderwerpen zoals landbouw, natuurbeheer, infrastructuur en milieu en de waterschappen. Ook zal in overleg worden getreden met natuur en landbouworganisaties en de toerismesector.

De Omgevingswet en de noodzaak tot een heroriëntatie op de regulering

De Omgevingswet noodzaakt tot een heroriëntatie van de provinciale regelgeving voor stiltegebieden. De Omgevingswet dwingt enerzijds tot een andere opzet van regulering en biedt anderzijds nieuwe mogelijkheden voor regulering van activiteiten in of nabij stiltegebieden. In ieder geval is een aantal keuzen aan de orde.

a. De Omgevingswet is gericht op het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.[55] De regels voor stiltegebieden zijn, zoals al is aangegeven, specifiek gericht op het beschermen van de gezondheid en het milieu.
b. Stiltegebieden kunnen, net zoals voorheen, sui generis worden aangewezen of geometrisch begrensd, maar ook via een al dan niet rechtstreekse toedeling van een functie aan een locatie of sturen op een toedeling van functies aan locaties door een gemeente via instructieregels.[56] Dit biedt de mogelijkheid van een verdergaande integratie van provinciale gebiedsbescherming. Ook is de doorwerking van de 'stiltestatus' meer verzekerd wanneer stiltegebieden worden geregeld via (sturing op) een toedeling van een functie aan een locatie.
c. Voor stiltegebieden kunnen omgevingswaarden worden gegeven. Een omgevingswaarde kan bijvoorbeeld gaan over de gewenste akoestische kwaliteit van een stiltegebied.[57] Zo nodig, kan gevarieerd worden in normhoogte. Voor zogenaamde stille kernen kan een meer stringente norm zijn gesteld dan in de daaromheen gelegen buffergebieden. Bij vaststelling van een omgevingswaarde wordt bepaald of het gaat om een resultaats-, inspanningsverplichting of een andere, bijvoorbeeld een motiveringsverplichting. Ook moet worden aangegeven welke taken en bevoegdheden worden ingezet voor het bereiken van de omgevingswaarden.[58] Het bereiken van een omgevingswaarde impliceert een monitorings- en verslagleggingsplicht.[59] Bij niet-bereiken geldt een programmaplicht. Met het programma moet het voldoen aan de omgevingswaarde worden bereikt.[60]
d. De provincie moet het subsidiariteitsprincipe in acht nemen: de uitoefening van taken en bevoegdheden wordt aan gemeenten overgelaten, tenzij daarover andere regels zijn gesteld. Deze regels zijn gesteld ten aanzien van de verplichting tot aanwijzing van stiltegebieden en het stellen van regels voor die gebieden.[61] Qua vormgeving van die regels zijn provincies echter niet vrij: bij het stellen van provin-

[55] Artikel 1.3, onder a, Omgevingswet.

[56] Kamerstukken II 2015/16, 33962, E, p. 126.

[57] Artikel 2.9, tweede lid, onder a, Omgevingswet.

[58] Artikel 2.10 Omgevingswet.

[59] Respectievelijk artikel 20.1 en 10.14, eerste lid, onder a, Omgevingswet.

[60] Artikel 3.10 Omgevingswet.

[61] Artikel 2.3, eerste en tweede lid, Omgevingswet.

ciale regels moet wederom het subsidiariteitsbeginsel in acht worden genomen.[62] Concreet betekent dit dat provinciale regels ter voorkoming of beperking van geluidhinder in stiltegebieden bij voorkeur in de vorm moeten zijn gegoten van instructieregels.[63] Alleen indien deze weg niet doelmatig of doeltreffend is kunnen regels worden gegeven rechtstreeks gericht tot burgers en bedrijven.[64]

e. Inhoudelijk zijn diverse beperkingen gesteld aan de uitoefening van de bevoegdheid tot het stellen van regels ter bescherming van stiltegebieden goeddeels te vervallen. Zo was het voor de Omgevingswet niet mogelijk ter bescherming van stiltegebieden, specifieke provinciale regels te stellen voor niet-vergunningplichtige inrichtingen of, in termen van de Omgevingswet, een groot deel van de zogenaamde milieubelastende activiteiten. Met de Omgevingswet mogen alleen geen regels worden gesteld voor het geluid van het gebruik van ontplofbare stoffen en voorwerpen op een militaire schietbaan of een militair springterrein.[65]
f. Regels kunnen onder meer worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van een functie aan een locatie met betrekking tot luidruchtige of verkeersaantrekkende functies in of nabij stiltegebieden.[66]
g. Ook kunnen beoordelingsregels worden vastgesteld voor het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit.[67] Een beoordelingsregel kan een norm bevatten voor de hoogst toelaatbare geluidbelasting in een stiltegebied op een bepaalde plaats. Deze norm kan bijvoorbeeld zijn afgeleid van een gestelde omgevingswaarde, maar dat hoeft niet.
h. Normen voor bestuursorganen (instructieregels) kunnen op grond van de Omgevingswet qua juridische werking in drie vormen worden gegoten:
    - betrekken bij: aandacht schenken aan de norm;
    - rekening houden met: gemotiveerd mag van de regel worden afgeweken;
    - in acht nemen van: naleven van de regel.

    Uiteraard kan met de juridische hardheid gevarieerd worden. Voor zogenaamde stille kernen kan een stringentere norm gelden dan in de daaromheen gelegen buffergebieden. De keus van de juridische hardheid kan (ten dele) ook worden overgelaten aan het betrokken gemeentebestuur.[68]
i. De mogelijkheid tot het bieden van maatwerkopties voor het geluid van milieubelastende activiteiten in of nabij stiltegebieden.[69] Een dergelijke maatwerkregel of maatwerkvoorschrift kan eveneens de hoogst toelaatbare waarde voor de geluidbelasting bevatten.

Het nieuwe instrumentarium van de Omgevingswet noodzaakt met andere woorden zeker ten aanzien van de regels voor stiltegebieden tot een sterke heroriëntatie van de regels voor stiltegebieden, zowel qua opzet van de regulering als de inhoud.

Veranderingen

Ter uitvoering van een bestuurlijke afspraak tussen gedeputeerde staten van Zuid-Holland en burgemeester en wethouders van Korendijk (thans Hoeksche Waard) is het Groote Gat als stiltegebied komen te vervallen. Daarnaast is de regeling voor de bebording van de Provinciale milieuverordening hersteld. Deze was abusievelijk vervangen door een niet goed op een juiste bebording toegesneden regeling.

Omgevingsvergunning

Zoals in het algemene deel van deze toelichting is opgenomen, is de ontheffingsmogelijkheid voor activiteitenregels waar verboden gelden komen te vervallen. Met deze omgevingsverordening wordt in lijn met de Omgevingswet het begrip vergunning gebruikt in de betekenis van voornoemde ontheffing. Dit betekent dus dat alleen bij uitzondering en in bijzondere gevallen voor een verboden activiteit in een stiltegebied vergunning kan worden verleend. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in de beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning voor een lawaaiige activiteit in een stiltegebied.

Zorgplicht

Deze regeling kent allerlei specifieke bepalingen voor het voorkomen en beperken van geluid in stiltegebieden. De Omgevingswet kent ten aanzien van dit belang een vangnet voor de gevallen waarin door

[62] Artikel 4.1, tweede lid, Omgevingswet.

[63] Overeenkomstig artikel 2.22 Omgevingswet.

[64] Artikel 4.2, tweede lid, Omgevingswet. Zie ook Kamerstukken II, 2013/14, 33962, nr. 3, p. 416.

[65] Artikel 7.11, tweede lid, Besluit kwaliteit leefomgeving.

[66] Stb. 2018, 292, p. 419.

[67] Artikel 5.19, eerste lid, Omgevingswet, juncto artikel 8.11 Besluit kwaliteit leefomgeving.

[68] Stb. 2018 292, p. 217 e.v.

[69] Artikel 2.23, eerste en derde lid, onder c, onder 2°, juncto artikel 4.6 Omgevingswet.

voornoemde regels onverhoopt niet is voorzien: de zorgplichten. Deze zijn in het algemene deel van de toelichting al omschreven.

De regels voor stiltegebiedactiviteiten bevatten ook een specifieke zorgplicht. Deze provinciale zorgplicht vervult de functie van vangnet voor de gevallen waarin niet voorzien is in een meer specifieke regeling voor het voorkomen of beperking van geluid in stiltegebieden. Zorgplichten van het Rijk zullen vaak voorzien in een regeling van een probleem waarop ook de provinciale zorgplicht voor stiltegebieden van toepassing is.

Europeesrechtelijke aspecten

Ten aanzien van de Europeesrechtelijk aspecten wordt verwezen naar hetgeen hierover over de richtlijn omgevingslawaai is opgemerkt.[70]

Gevolgen voor burgers, het bedrijfsleven en andere overheden

Aan deze gelijkwaardige omzetting zijn geen nieuwe gevolgen verbonden voor burgers, het bedrijfsleven en andere overheden. Voor de aan deze regels verbonden gevolgen voor burgers wordt verwezen naar de toelichting op de Verordening tot wijziging van de Provinciale milieuverordening Zuid-Holland (negende tranche).[71]

Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

Met het toezicht op de naleving van deze omgevingsverordening zijn in ieder geval de door gedeputeerde staten aangewezen ambtenaren belast. Het gaat om ambtenaren van de regionale omgevingsdiensten. Deze ambtenaren zijn vaak ook met de opsporing van de strafbaar gestelde feiten belast, indien zij door de minister van Justitie en Veiligheid zijn gewezen (de zogenaamde buitengewone opsporingsambtenaren of te wel boa's). Verder zijn medewerkers van het landelijke politiekorps belast met de opsporing van de strafbaar gestelde feiten.

Het toezicht is risicogericht. Dit toezicht richt zich op het significante wijze verstoren van de rust in een stiltegebied en het handhaven en bevorderen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Toezicht en handhaving vindt plaats conform de beschreven stappen: verzamelen van informatie door preventief en repressief toezicht, toetsen van waarnemingen aan de norm en interventie bij overtreding. Handhaving van deze voorschriften kan zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk plaatsvinden.

De regels over stiltegebieden zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De stiltegebieden waarvoor de regels gelden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in afdeling 2.1. De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in afdeling 3.2. In paragraaf 7.5.2 zijn de bijbehorende beoordelingsregels te vinden. In paragraaf 7.1.1 is de bebording door gedeputeerde staten geregeld zodat de gebieden waar de regels gelden duidelijk zijn.

5.2.2.2 LiB-5 contour Schiphol

De LiB-5-contour omvat een gebied waarbinnen terughoudendheid moet worden betracht wat betreft woningbouw buiten bestaand stads- en dorpsgebied. Deze terughoudendheid is enerzijds ingegeven vanuit het oogpunt van de bescherming van mensen tegen vliegtuiggeluid, en anderzijds om voldoende ruimte te laten voor (toekomstige) ontwikkelingen (zoals veranderingen in aanvliegroutes) van de mainport Schiphol.

De instructieregels over de LiB-5-contour zijn geregeld in paragraaf 7.3.6. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in paragraaf 7.3.6.

5.2.3 Gesloten stortplaatsen

Gedeputeerde staten zijn voor activiteiten in, op, onder, boven en bij gesloten stortplaatsen het bevoegd gezag op grond van artikel 8.50 van de Wet milieubeheer. In het kader van de Wet milieubeheer zijn gedeputeerde staten aangewezen om de nazorg uit te voeren op de gesloten stortplaatsen als bedoeld in artikel 8.49 Wet milieubeheer. Voor gesloten stortplaatsen hebben gedeputeerde staten een gesloten-verklaring afgegeven. Gedeputeerde staten dienen te voorzien in een zodanig beheer van deze stortplaatsen zodat nu en in de toekomst vrijwel geen nadelige gevolgen voor het milieu kunnen ontstaan. In deze

[70] Richtlijn 2002/49/EG van 25 juni 2002 inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai.

[71] Verordening tot wijziging van de Provinciale Milieuverordening Zuid-Holland (negende tranche) (Pb. 2014, nr. 3733).

omgevingsverordening zijn regels opgenomen met betrekking tot de bescherming van deze gesloten stortplaatsen.

De regels over gesloten stortplaatsen zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De beperkingengebieden met betrekking tot gesloten stortplaatsen waarvoor de regels gelden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in afdeling 2.3. De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in afdeling 3.6. In paragraaf 7.5.6 zijn de bijbehorende beoordelingsregels te vinden.

5.2.4

[Vervallen]
.

5.2.5 Geitenhouderij

Ten aanzien van de geitenhouderij vindt de provincie een 'pas op zijn plaats' wenselijk. Uit onderzoek van het RIVM is gebleken dat omwonenden van geitenhouderijen een verhoogd risico hebben op longontsteking. Nader onderzoek is nodig om te achterhalen wat hiervan de oorzaak is. Zolang hierover nog onduidelijkheid bestaat is nieuwvestiging van geitenhouderijen en uitbreiding van bestaande geitenhouderijen ongewenst. De omgevingsverordening bevat daarom regels die dit uitsluiten. Het gaat om instructieregels voor omgevingsplannen in artikel 7.59 en om voorbeschermingsregels in artikel 3.226. Deze laatste regels gelden als toetsingsgrond naast het omgevingsplan en blijven van toepassing totdat een omgevingsplan in werking is getreden dat in overeenstemming is met de omgevingsverordening.

5.3 Beheer van watersystemen

5.3.1 Beheer van regionale wateren

De bredere betekenis van het woord watersysteem is 'het geheel van zoet en zout oppervlaktewater en grondwater en de bijbehorende waterbodems, oevers, ecologie, waterkeringen en technische infrastructuur'.[72] Deze brede definitie sluit aan op het sturende concept van samenhangend waterbeheer op basis van de watersysteembenadering. Het waterbeheer is gericht op alle aspecten van watersystemen in hun onderlinge samenhang. Het gaat hierbij om operationeel beheer voor één of meer afzonderlijke watersystemen, als onderdeel van de totale overheidszorg voor watersystemen, welke - kort gezegd - gericht is op het tegengaan van overstromingen en kwantiteitsbeheer in samenhang met waterkwaliteitsbeheer en functiegericht beheer.

Waterbeheer is een samenspel van alle bestuurslagen in Nederland. De overheden dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij taken in medebewind worden uitgevoerd. Het Rijk is verantwoordelijk voor het nationale strategische beleidskader en voor maatregelen die op het nationale niveau worden uitgevoerd. De provincie vertaalt dit naar het regionale schaalniveau en heeft een deel van de operationele taken op het gebied van het grondwaterbeheer. De provincie is bevoegd gezag voor de grootschalige grondwateronttrekkingen op basis van artikel 16.4 van het Bal. Het waterschap (en ook Rijkswaterstaat) is verantwoordelijk voor het operationele waterbeheer, waarbij de voorwaarden worden gecreëerd om de benodigde concrete maatregelen uit te voeren. Tot slot heeft ook de gemeente enkele taken, in de vorm van zorgplichten voor hemelwater en grondwater in het stedelijk gebied.

De toedeling van het beheer van een watersysteem volgt uit de Omgevingswet voor wat betreft het rijkswater (zie artikel 2.19 van de Omgevingswet). Voor regionale wateren geldt dat de toedeling van het beheer van een watersysteem volgt uit een provinciale verordening. In artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet is opgenomen dat de provincie in een verordening, niet zijnde een omgevingsverordening, de watersystemen die niet in beheer zijn bij het Rijk met toepassing van artikel 2, tweede lid, van de Waterschapswet aan de waterschappen toegedeeld. In laatstgenoemde artikel is bepaald dat waterstaatskundige taken aan een waterschap worden opgedragen voor zover dit verenigbaar is met een goede waterstaatkundige verzorging van een gebied. De toedeling van het beheer van watersystemen zal plaatsvinden in de verordening, op grond van artikel 2 van de Waterschapswet, waarin ook de taken, inrichting en samenstelling van het waterschapsbestuur en de verdere reglementering van het waterschap is opgenomen. In deze omgevingsverordening vindt aanvullend hierop de toedeling van het beheer van het watersysteem aan de gemeente Rotterdam plaats voor wat betreft de grondwaterkwaliteit in gebieden met historische verontreinigingen, zie de toelichting bij artikel 6.2. De toedeling van het beheer van vaarwegen vindt plaats aan gedeputeerde staten, gemeenten en waterschappen.

[72] Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 628 (MvT).

De regels over de toedeling van het beheer van watersystemen zijn te vinden in afdeling 6.1. Aanvullend zijn inhoudelijke instructieregels over het beheer van watersystemen opgenomen in paragraaf 7.1.3.

Regionaal Waterprogramma

Onder de Omgevingswet hebben gedeputeerde staten de opdracht om een regionaal waterprogramma vast te stellen ter uitvoering en implementatie van de Europese richtlijnen. Dit programma heeft betrekking op de regionale wateren en bevat, behalve de Europese onderdelen, ook de hoofdlijnen van het waterbeleid en de bijbehorende ruimtelijke aspecten voor zover die niet in de omgevingsvisie zijn opgenomen en ook de maatschappelijke functies van de regionale wateren. Het regionaal waterprogramma speelt een belangrijke rol bij het behalen van de omgevingswaarden en overige doelstellingen voor oppervlaktewater, grondwater, waterwinlocaties in oppervlaktewater en zwemwater, en moet iedere zes jaar opnieuw worden vastgesteld. Hiermee is er een aansluiting gemaakt met de beleidscyclus van de kaderrichtlijn water en de richtlijn overstromingsrisico's.

In het regionaal waterprogramma worden in ieder geval de kaderrichtlijn water-oppervlaktewaterlichamen, de grondwaterlichamen en de in die waterlichamen gelegen waterwinlocaties aangewezen. Het regionaal waterprogramma bevat de huidige toestand van de oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, welke geformuleerd worden in een toestandsklasse voor elke waterlichaam voor elke stof en elk kwaliteitselement. Hiermee kan bepaald worden of er voldaan wordt aan de omgevingswaarden en andere doelstellingen van onder andere de kaderrichtlijn water en de grondwaterrichtlijn. Ook bevat het programma de vastlegging van de maatschappelijke functie drinkwateronttrekking voor regionale wateren, voor zover die gebruikt worden voor de onttrekking van voor menselijk consumptie bestemd water, en van waaruit dagelijks meer dan 10 m^3 water wordt onttrokken of van waaruit voor meer dan 50 personen water wordt onttrokken. Het is echter mogelijk om ook andere maatschappelijke functies van regionale wateren vast te leggen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de functie zwemwater, vaarweg of recreatie.

Het regionaal waterprogramma is voor de provincie een belangrijk instrument voor het behalen van de omgevingswaarden en overige doelstellingen. Als blijkt dat niet aan de omgevingswaarden of de overige doelstellingen kan worden voldaan, kan een gemotiveerd beroep worden gedaan op één van de uitzonderingsmogelijkheden die de Europese richtlijnen bieden. Wanneer geen of onvoldoende gebruik kan worden gemaakt van deze uitzonderingsmogelijkheden, dan zal het regionaal waterprogramma overeenkomstig - al dan niet tussentijds - gewijzigd moeten worden. Ook bestaat de mogelijkheid een apart programma vast te stellen gericht op een specifieke locatie of geval.

Bovendien is het regionaal waterprogramma van belang bij de vergunningverlening. Bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit wordt getoetst aan de doelstellingen van de kaderrichtlijn water en rekening gehouden met de maatregelen die in het regionaal waterprogramma zijn opgenomen. Dit kan ertoe leiden dat in het licht van het regionaal waterprogramma de omgevingsvergunning moet worden geweigerd. Ook mag een omgevingsvergunning niet verleend worden als de betreffende activiteit niet verenigbaar is met het belang van de vervulling van de aan het desbetreffende watersysteem toegekende maatschappelijke functie. Hiermee heeft het Rijk willen waarborgen dat in geval van een activiteit in een overgangszone tussen het beheergebied van verschillende overheden rekening wordt gehouden met de relevante programma's die met het oog op de Europese richtlijnen zijn vastgesteld en dat geen afwenteling plaats vindt van het ene watersysteem naar het andere.

Voor wat betreft de Europeesrechtelijke onderdelen van het regionaal waterprogramma is het waterschap verplicht hiermee in het waterbeheerprogramma rekening te houden. In de omgevingsverordening kan met instructieregels of beoordelingsregels de doorwerking van andere onderdelen van het regionaal waterprogramma naar het waterbeheerprogramma of ten behoeve van de vergunningverlening geregeld worden. Van deze mogelijkheid is in deze omgevingsverordening gebruik gemaakt. Zo is bijvoorbeeld met betrekking tot de provinciale omgevingswaarde kans op overstroming regionale wateren in artikel 5.10 van deze omgevingsverordening bepaald dat het waterschap deze omgevingswaarden in haar waterbeheerprogramma in acht dient te nemen.

Waterbeheerprogramma's

In deze omgevingsverordening zijn in artikel 7.10 instructieregels opgenomen met betrekking tot de inhoud van het waterbeheerprogramma van het waterschap. In dit programma neemt het waterschap de operationele maatregelen op voor het watersysteem dat zij beheert. De inhoud daarvan bevat onder andere in aanvulling op en ter uitwerking van het regionaal waterprogramma, de maatregelen en voorzieningen met bijbehorende termijnen en de uitvoering van de waterbeheeraspecten van het regionale watersysteem. Het waterbeheerprogramma houdt hierbij in ieder geval rekening met het regionaal waterprogramma van de provincie, voor zover onderdelen van laatstgenoemd programma zien op de uitvoering van Euro-

pese richtlijnen. Daarnaast is in deze omgevingsverordening geregeld dat het waterbeheerprogramma rekening houdt met de provinciale omgevingswaarden, bedoeld in hoofdstuk 5, van deze omgevingsverordening. De eerdergenoemde instructieregels waarborgen dat het provinciebestuur in haar rol als kadersteller en toezichthouder de informatie ontvangt die van belang is om de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma goed te kunnen beoordelen. Bovendien zorgen de instructieregels ervoor dat het waterbeheerprogramma in het strategische beleidskader op provinciaal niveau wordt ingebed.

De instructieregels over het waterbeheerprogramma staan in paragraaf 7.2.1.

Waterschapsverordening

De Omgevingswet gaat uit van het principe dat decentrale overheden hun regels over de fysieke leefomgeving bijeenbrengen in één gebiedsdekkende regeling. Voorheen was de keur het instrument waarmee het watersysteem en de daartoe behorende waterstaatswerken door het waterschap op orde werden gehouden. Onder de Omgevingswet wordt de keur gelijkgesteld aan de waterschapsverordening. De waterschapsverordening bevat geen regels over de fysieke leefomgeving als geheel, maar ziet, net als voorheen de keur, alleen op het watersysteem binnen het beheergebied van het waterschap. In artikel 2.23, eerste lid, onder a, onder 2°, van de Omgevingswet is bepaald dat de provincie instructieregels kan stellen met betrekking tot de inhoud of motivering van de waterschapsverordening. Deze instructieregels kunnen betrekking hebben op de bij Omgevingswet of andere bijzondere wetten over de fysieke leefomgeving aan het waterschap toegedeelde taken of ter uitvoering van de aan de provincie toegedeelde taken, zoals het beschermen van de grondwaterkwaliteit al dan niet in grondwaterbeschermingsgebieden. In deze omgevingsverordening is in hoofdstuk 7 van deze mogelijkheid gebruik van gemaakt. Zo worden er onder andere regels gesteld met betrekking tot wateronttrekkingsactiviteiten in grondwaterbeschermingsgebieden en een meet- en registratieverplichting met betrekking tot wateronttrekkingsactiviteiten waarvoor op grond van de waterschapsverordening geen omgevingsvergunning is vereist.

De instructieregels over de waterschapsverordening staan in afdeling 7.4.

5.3.2 Zwemgelegenheden

Inleiding

De taken op het gebied van het zwemwater strekken tot uitvoering van de zwemwaterrichtlijn. De implementatie van de richtlijn werd in de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden verzorgd en is nu opgenomen in de Omgevingswet. Hierbij is het uitgangspunt gehanteerd dat de overheid de doelen en randvoorwaarden stelt en de verantwoordelijkheid om de doelen te bereiken zoveel mogelijk bij de houder van een zwemlocatie belegt. Onder de houder van de zwemlocatie wordt verstaan degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden. Op deze manier wordt het mogelijk om de maatregelen te treffen die op de lokale situatie zijn toegesneden.

Bevoegdheden gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten kunnen de oppervlaktewateren en kustwater die de functie zwemwater hebben aanwijzen in het regionaal waterprogramma. Daarnaast wijzen gedeputeerde staten, met gebruik van de uniforme voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, ieder jaar de zwemlocaties aan. Zwemlocaties zijn kaderrichtlijn water (krw) oppervlaktewaterlichamen waar naar verwachting een groot aantal personen zal zwemmen en waar zwemmen niet permanent is verboden of met een negatief zwemadvies wordt ontraden. Rekening wordt gehouden met onder aandere het aantal zwemmers, de faciliteiten en de infrastructuur op de zwemlocatie. De aanwijzing van deze locaties gebeurt in nauw overleg met de beheerders van de betreffende oppervlaktewaterlichamen om te voorkomen dat zij verantwoordelijk worden voor ongewenste zwemlocaties. Op onder andere www.zwemwater.nl worden de aangewezen zwemlocaties gepubliceerd en wordt informatie verstrekt die van belang is voor het publiek dat gebruik wil maken van deze zwemlocaties.

De Omgevingswet stelt gedeputeerde staten verantwoordelijk voor het nemen van beheersmaatregelen van het zwemwater (voor zover de watersystemen niet bij andere overheden in beheer zijn), de aanwijzing van zwemwateren en zwemlocaties, de vaststelling en actualisatie van een zwemwaterprofiel, de vaststelling van een tijdschema voor controle en de indeling, beoordeling en controle van zwemwater, een beschrijving en beoordeling van verontreiniging die het zwemwater kunnen aantasten en schade toebrengen aan de gezondheid van zwemmers, het verstrekken van informatie aan het publiek en de uitvoering van maatregelen om blootstelling van zwemmers aan verontreiniging te voorkomen en de gevaren van verontreiniging te verminderen. Het is gedeputeerde staten toegestaan om bepaalde taken onder hun verantwoordelijkheid over te laten aan derden. Dit heeft het Rijk tot uitdrukking gebracht door middel van de formulering ‘gedeputeerde staten dragen zorg voor’ in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Ook hebben gedeputeerde staten in artikel 2.38 van de Omgevingswet bijzondere beheerstaken toegewezen gekregen, zoals de bevoegdheid tot het geven van een negatief zwemadvies of het instellen van een zwemverbod voor de aangewezen zwemlocaties als daartoe aanleiding bestaat. De uitoefening van deze bevoegdheden vindt plaats in overleg met de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam die de verantwoordelijkheid draagt van de monitoring en beoordeling van de zwemwaterkwaliteit. Onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden had ook de Commissaris van de Koning de bevoegdheid tot het instellen van een zwemverbod of het geven van een negatief zwemadvies. Dit is onder de Omgevingswet niet meer het geval.

Zwemwaterkwaliteit

Door de aanwijzing als zwemlocatie valt het oppervlaktewaterlichaam onder de werkingssfeer van de zwemwaterrichtlijn. De zwemwaterrichtlijn kent echter geen eigen programmaplicht, maar is aanvullend op de systematiek onder de kaderrichtlijn water. Op grond van artikel 11 van de kaderrichtlijn water moet iedere lidstaat voor het op zijn grondgebied gelegen deel van een stroomgebiedsdistrict een maatregelenprogramma opstellen ten behoeve van de waterkwaliteit van onder andere de krw-oppervlaktewateren. Ook de maatregelen die moeten worden genomen ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn maken hier onderdeel van uit. Deze maatregelen moeten onder andere in het regionaal waterprogramma worden opgenomen.

De zwemwaterrichtlijn gaat uit van vier kwaliteitsklassen zwemwater, van ‘slecht’ tot ‘uitstekend’ en verplicht lidstaten ervoor zorg te dragen dat vanaf eind 2015 alle zwemwateren een zwemwaterkwaliteit hebben die overeenstemt met de kwaliteitsklasse ‘aanvaardbaar’, die volgt op de kwaliteitsklasse ‘slecht’. Bijlage I bij de richtlijn bevat de parameters voor de kwalificering van de zwemwaterkwaliteit. In artikel 2.19 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn deze parameters als omgevingswaarden aangewezen. Deze omgevingswaarden gelden alleen gedurende het door gedeputeerde staten vastgestelde badseizoen voor de door hen aangewezen zwemlocaties. Als een zwemlocatie gedurende vijf opeenvolgende jaren in de klasse ‘slecht’ is ingedeeld dan kan deze niet meer als zwemlocatie worden aangewezen. Gedeputeerde staten zijn dan verplicht om een zwemverbod in te stellen of een negatief zwemadvies af te geven, waarmee de zwemlocatie buiten de werking van de zwemwaterrichtlijn valt.

Een belangrijke taak van gedeputeerde staten is de publieksvoorlichting. In artikel 10.39 van het Omgevingsbesluit is ter uitvoering van artikel 12 van de zwemwaterrichtlijn opgenomen dat gedeputeerde staten het publiek gedurende het badseizoen voorlichten over de indeling in klassen, de risico’s voor de gezondheid en veiligheid, de genomen zwemwaterbeheersmaatregelen en de uitkomsten van het jaarlijkse veiligheidsonderzoek als deze niet hebben geleid tot een negatief zwemadvies of zwemverbod. De voorlichting vindt onder andere plaats door middel van het plaatsen van tekens op een makkelijke toegankelijke plaats in de nabijheid van de zwemlocatie en via de media. Artikel 10.10 van de Omgevingswet legt de rechthebbende op een onroerende zaak waarin of waarop tekens met voorlichting ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn worden geplaatst een gedoogplicht op voor wat betreft het aanbrengen en in stand houden van die tekens.

Bij omgevingsverordening kunnen voor de waterkwaliteit van zwemlocaties eventueel afwijkende of strengere aanvullende omgevingswaarden worden vastgesteld. Bij deze omgevingsverordening is daar geen gebruik van gemaakt.

Algemene regels gericht tot de houder van een zwemlocatie

Degene die gelegenheid biedt om te zwemmen en baden, oftewel de houder van de zwemlocatie, heeft de verantwoordelijkheid om het risico op of significante nadelige gevolgen van ongewenste situaties te beheersen. In deze omgevingsverordening zijn met het oog op de bescherming van de veiligheid en gezondheid van bezoekers van door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocaties algemene regels opgenomen waar de houder van een zwemlocatie aan dient te voldoen. Het woord veiligheid wordt ruim opgevat en omvat ook het aspect van de hygiëne. Deze regels ontslaan de zwemmer echter niet van zijn eigen verantwoordelijkheid voor de veiligheid van hemzelf of diegene die hij begeleidt.

De regels gelden alleen voor de door gedeputeerde staten aangewezen zwemlocaties waar ook gelegenheid wordt geboden tot zwemmen of baden. Het onderscheid tussen reguliere zwemlocaties (C-locaties) en de zwemlocaties die ook badinrichting zijn (D-locaties) is met de Omgevingswet komen te vervallen. Dit geldt ook voor de regels met betrekking tot de veiligheid, hygiëne en toezicht die voorheen voor C-locaties golden. Het Rijk laat de regulering van deze locaties over aan de provincie. Op basis van de algemene regels in deze omgevingsverordening wordt de provincie in staat gesteld het toezicht en handhaving uit te oefenen. De uitvoering van deze taken zijn door de provincie belegd bij de Omgevingsdienst Midden-Holland.

De regels over zwemwater zijn gericht op de houder van de zwemlocatie (degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden) en zijn opgenomen in afdeling 3.10.

5.4 Beheer van infrastructuur

5.4.1 Vaarweg- en wegbeheer

Artikel 2.18 van de Omgevingswet deelt de taken aan de provincie toe met betrekking het vaarwegbeheer (beheer van watersystemen) en het behoeden van de staat en werking van de wegen in beheer bij de provincie. Bij het beheer van de (vaar)wegen gaat het voornamelijk om het borgen van een vlot, veilig en doelmatig gebruik van de vaarwegen of wegen. Het vaarwegbeheer van de regionale wateren wordt door provinciale staten bij omgevingsverordening toegedeeld aan gedeputeerde staten, waterschappen of gemeenten. Dit is geregeld in afdeling 6.2 (beheer van vaarwegen) en paragraaf 7.1.4 (vaarwegbeheer).

5.4.2 Provinciale vaarwegen

Algemeen

In de Omgevingsverordening Zuid-Holland zoals deze per 1 april 2019 in werking getreden is waren de regels over weg- en vaarwegbeheer gebundeld. In deze omgevingsverordening is de keuze gemaakt om de provinciale infrastructuur te splitsen in vaarwegen en wegen.

In afdeling 3.7 zijn onder meer beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een provinciale vaarweg genomen. Het doel van deze regeling is de provinciale vaarweg te beschermen tegen fysieke inbreuken en het verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik van de vaarweg, overeenkomstig de verkeersfunctie van die vaarweg. Ook zijn in deze omgevingsverordening onderhoudsplichten opgenomen. Deze onderhoudsplichten zien op de provinciale vaarwegen en de oevers langs deze vaarwegen.

Toezicht en handhaving

Voor het toezicht en handhaving op de provinciale vaarwegen worden toezichthouders ingezet. De handhavende maatregelen kunnen zowel bestuursrechtelijk (een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom) als strafrechtelijk plaatsvinden. De vaarweginspecteurs van de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als toezichthouders voor de naleving van de ZHOV op en langs de provinciale vaarwegen. Daarnaast is een aantal vaarweginspecteurs ook in het bezit van opsporingsbevoegdheden (boa's) zodat zij ook strafrechtelijk kunnen optreden als zij overtredingen constateren. Het primaire toezicht betreft de naleving van de door gedeputeerde staten vastgestelde verkeersbesluiten en het bepaalde in het Binnenvaartpolitiereglement. Daarnaast wordt het toezicht op grond van de Scheepvaartverkeerswet gehouden. Wanneer een onderhoudsplichtige niet aan de onderhoudsplicht voldoet, dan kan hiertegen handhavend worden opgetreden door gedeputeerde staten.

De regels over provinciale vaarwegen zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De provinciale vaarwegen waarvoor de regels gelden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in afdeling 2.4. De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in afdeling 3.7. De onderhoudsplichten zijn te vinden in afdeling 4.1.

5.4.3 Provinciale wegen

Algemeen

Op grond van artikel 2.18, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet berust bij het provinciebestuur de taak om de staat en werking van de wegen in beheer bij de provincie te behoeden voor nadelige gevolgen van activiteiten op of rond die infrastructuur.

Onderwerp van afdeling 3.8 is steeds het gebruik van provinciale wegen anders dan het openbaar verkeer over de weg met daarvoor bestemde voertuigen. De provinciale wegen zijn in de begripsbepaling gedefinieerd als de wegen die in beheer zijn bij de provincie Zuid-Holland. Daaronder vallen ook de wegen als zij nog in aanleg zijn. Het gaat bij de wegen om infrastructurele werken die met het oog op de belangen van artikel 3.171 beschermd moeten worden tegen fysieke inbreuken in verband met de benutting ervan. In deze omgevingsverordening worden de beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een provinciale weg gereguleerd in afdeling 3.8. In deze afdeling is, naast de inhoudelijke regels, ook een specifieke zorgplicht opgenomen.

Toezicht en handhaving

Het toezicht en handhaving op provinciale wegen wordt uitgevoerd door toezichthouders. De toezichthouders zorgen er onder meer voor dat de belangen van de provinciale weg worden beschermd. Dit kan gaan om de veiligheid bij werkzaamheden aan of bij de weg, maar ook als een incident heeft plaatsgevonden. Vaak maken de toezichthouders een eerste constatering van een situatie. Hierbij nemen zij de regels over de provinciale wegen in acht. De weginspecteurs van de provincie Zuid-Holland zijn aangewezen als toezichthouders voor de naleving van de ZHOV op en langs de provinciale wegen. Daarnaast is een aantal weginspecteurs ook in het bezit van opsporingsbevoegdheden (boa's) zodat zij ook strafrechtelijk kunnen optreden als zij overtredingen constateren.

De regels over provinciale wegen zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De provinciale wegen waarvoor de regels gelden zijn aangewezen en geometrisch begrensd in afdeling 2.5. De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in afdeling 3.8. De onderhoudsplichten zijn te vinden in afdeling 4.2. Paragraaf 7.1.5 is ook gerelateerd aan de provinciale wegen voor de aansluiting van wegen van derden.

5.4.4 Recreatietoervaartnet

De provincie streeft naar handhaving van de hoofdstructuur van de recreatieve vaarwegen. Ruimtelijke ingrepen op en langs deze vaarwegen zijn toegestaan voor zover deze geen afbreuk doen aan de huidige recreatieve bevaarbaarheid. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij de aanpassing van bestaande bruggen en viaducten ten minste bestaande doorvaarhoogten en breedtes gehandhaafd blijven en dat bij nieuwe kunstwerken rekening wordt gehouden met de aard van het recreatieverkeer (huidig gebruik) op de betreffende vaarweg. De vaarwegen waar deze regeling betrekking op heeft zijn geometrisch begrensd in bijlage II. Het totale recreatietoervaartnetwerk dat van provinciaal belang is, bestaat uit recreatieve vaarwegen die onderdeel uitmaken van het BRTN (Basis Recreatie Toervaart Netwerk- categorie I) en overige vaarwegen (categorie II). Dit artikel heeft alleen betrekking op de 'overige vaarwegen'. Op provinciale en regionale vaarwegen die deel uitmaken van het BRTN Netwerk is artikel 7.8 van deze omgevingsverordening over vaarwegprofielen (bijlage VIII, onder D) al van toepassing, dat de maatvoering van de vaarweg regelt. Van de gemeenten wordt verwacht dat zij in het omgevingsplan rekening houdt met het voorkomen van belemmeringen van de recreatieve bevaarbaarheid van het netwerk en is zo mogelijk gericht op verbetering en versterking van de bevaarbaarheid of recreatieve waarden van de vaarweg. In de motivering bij het omgevingsplan kan worden aangegeven welke afwegingen hierbij gemaakt zijn.

De instructieregels over het recreatietoervaartnet staan in paragraaf 7.3.23.

5.5 Natuurbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming verving in 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. Met de Wet natuurbescherming zijn en deel van de verantwoordelijkheden voor het beleidsveld natuur overgedragen van het Rijk aan provinciale staten en gedeputeerde staten. De Wet natuurbescherming is opgegaan in de Omgevingswet.

Provinciale staten stellen via deze omgevingsverordening regels vast voor de onderdelen faunabeheer, houtopstanden, tegemoetkoming faunaschade en soortenbescherming. Tevens worden diverse vergunningvrije gevallen aangewezen als opvolger van wat voorheen aangeduid werd als vrijstellingen. De regels uit de Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn voor zover dat mogelijk is gelijkwaardig omgezet in deze omgevingsverordening.

Toezicht

Toezicht op de uitvoering van activiteiten die de natuur betreffen wordt uitgeoefend door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid die deze taak namens gedeputeerde staten uitvoert in de gehele provincie.

5.5.1 Gebiedsbescherming

5.5.1.1 Natuurnetwerk Nederland

Het natuurnetwerk Nederland (NNN), bestaat uit de bestaande bos- en natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden, ecologische verbindingen, de grote wateren en de Noordzee. De realisatie van het NNN is aangemerkt als een nationaal en provinciaal belang met als doel de bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van de biodiversiteit. De aanwijzing en geometrische begrenzing van het NNN in Zuid-Holland is in deze omgevingsverordening opgenomen. Deze regels geven mede invulling aan de

verplichting uit het Besluit kwaliteit leefomgeving om de bescherming van het NNN vorm te geven bij omgevingsverordening.

De bepalingen over het natuurnetwerk Nederland zijn geregeld in de artikelen 7.60, 7.61, 7.62 en 7.63. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting bij deze artikelen.

5.5.2 Soortenbescherming

5.5.2.1 Fauna- en Wildbeheer

Provinciale staten vinden het belangrijk dat zo zorgvuldig mogelijk met dieren wordt omgegaan. Daarom wordt het doden van dieren alleen toegestaan als goed onderbouwd is dat vanwege de wettelijke belangen er schade is of dreigt, en er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Provinciale staten hanteren daarbij de volgende escalatieladder: als eerste moeten diervriendelijke methodes worden toegepast om schade of risico's te voorkomen, pas als dat onvoldoende effect heeft wordt afschot toegestaan. In de praktijk betekent dit dat in eerste instantie preventieve maatregelen moeten worden genomen zoals het plaatsen van vlaggen en akoestische middelen. Tegelijkertijd kunnen de eieren van de desbetreffende soort(en) worden bewerkt. Pas indien eieren bewerken én het nemen van preventieve maatregelen onvoldoende soelaas biedt, kan worden overgegaan tot directe schadebestrijding door middel van vangen of doden. Dit geldt dan voor de locatie waar schade optreedt of dreigt op te treden. Als het gaat om het voorkomen van schade is populatiebeheer door middel van vangen of doden in feite de laatste stap. Daarbij worden dieren gevangen of gedood om de populatie op een bepaald niveau te houden of te brengen. Dit gebeurt onafhankelijk van de locaties waar schade is of dreigt. Populatiebeheer gebeurt alleen op basis van een door gedeputeerde staten te verlenen vergunning, op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan. Provinciale staten willen onderzoek stimuleren naar nieuwe diervriendelijke of efficiënte middelen om schade of risico's te voorkomen. Daarbij kan een gebiedsgerichte aanpak, waarbij de verschillende regionaal betrokken partijen samenwerken, een belangrijke rol spelen.

De verantwoordelijkheidsverdeling tussen provinciale staten en gedeputeerde staten is als volgt geregeld. Provinciale staten stellen, aanvullend op wat het Rijk heeft voorgeschreven, eisen aan de faunabeheereenheid, het faunabeheerplan en aan de wildbeheereenheden. Op basis van alle eisen stelt de faunabeheereenheid de diverse faunabeheerplannen op. Gedeputeerde staten toetsen dat plan en keuren het goed.

De Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE) coördineert vervolgens de uitvoering van het plan en rapporteert hierover jaarlijks aan gedeputeerde staten. Het door gedeputeerde staten goedgekeurde faunabeheerplan vormt het kader voor:

1. de uitvoering van de bij de Omgevingswet toegestane jacht, waarvan de openstelling een bevoegdheid is van de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;
2. de uitvoering van de bij de Omgevingswet toegestane bestrijding van diersoorten die in het gehele land schade veroorzaken, waarbij de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur bepaalt welke soorten bestreden mogen worden;
3. de uitvoering van de bij omgevingsverordening gereguleerde bestrijding van diersoorten, waarbij provinciale staten bepalen welke soorten bestreden mogen worden;
4. de uitvoering op basis van de omgevingsvergunningen voor het duurzaam beheren van populaties diersoorten, waarvoor gedeputeerde staten het bevoegde gezag zijn.

De regels over faunabeheer staan in hoofdstuk 8.

5.5.2.2 Flora- en fauna-activiteiten

Voor ruimtelijke ingrepen en activiteiten in het kader van beheer en onderhoud die een nadelig effect hebben op beschermde soorten geldt een vergunningplicht. Ten aanzien van deze vergunningplicht kunnen provinciale staten vergunningvrije gevallen aanwijzen. Provinciale staten hebben van deze mogelijkheid ook gebruik gemaakt, waarmee de lijn van de Omgevingsverordening Zuid-Holland is voortgezet.

Het Besluit activiteiten leefomgeving beschrijft daarnaast limitatief in het kader van welke belangen vergunningvrije gevallen kunnen worden aangewezen voor het actief doden van dieren of het bewerken van eieren van vogels ter voorkoming van schade. Bij de aanwijzing van deze vergunningvrije gevallen is aangesloten bij de Omgevingsverordening Zuid-Holland uit 2019.

De regels over flora- en fauna activiteiten zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De regels zijn maatwerkregels gerelateerd aan de Rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving. De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in paragraaf 3.9.1.

5.5.3 Houtopstanden

Deze omgevingsverordening stelt ook regels met betrekking tot het vellen van houtopstanden, het melden van vellingen en het herbeplanten van de gronden. Om de administratieve lasten te beperken wordt voor een aantal activiteiten via maatwerkregels bepaald dat er geen meldingsplicht en herplantplicht is. De bepalingen over houtopstanden bevatten geen wijzigingen ten opzichte van de Omgevingsverordening Zuid-Holland uit 2019.

De regels over houtopstanden zijn regels die activiteiten van burgers en bedrijven reguleren. De regels zijn maatwerkregels gerelateerd aan de Rijksregels in het Besluit activiteiten leefomgeving.

De bepalingen in deze verordening hebben geen betrekking op houtopstanden binnen de in het omgevingsplan aangewezen bebouwingscontour houtkap, bedoeld in artikel 5.165b van het Besluit kwaliteit leefomgeving en verdere in artikel 11.111, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving uitgesloten gevallen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van een actuele bebouwingscontour houtkap. Deze moet aansluitend aan het stedelijk gebied worden aangewezen. In het omgevingsloket moeten de bebouwingscontouren houtkap uit omgevingsplannen terug te vinden zijn.

De regels met betrekking tot de activiteiten zijn te vinden in paragraaf 3.9.2.

5.6 Bescherming van landschappelijke en stedenbouwkundige waarden

5.6.1 Ruimtelijke kwaliteit

Gebiedsgericht sturen op ruimtelijke kwaliteit betekent voor de provincie richting en ruimte geven aan een optimale wisselwerking tussen ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedskwaliteit. Het kwaliteitsbeleid gaat uit van ‘ja, mits’: ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, met behoud of verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en geldt in principe voor het grondgebied van de gehele provincie, dat wil zeggen zowel de groene ruimte als de bebouwde ruimte. De provincie hanteert hier het handelingskader ruimtelijke kwaliteit: een benadering die enerzijds onderscheidt maakt in drie soorten ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwe bebouwing, nieuw gebruik van locaties of bebouwing) naar gelang hun impact op de omgeving en anderzijds de realisatie van bepaalde soorten ruimtelijke ontwikkelingen uitsluit in gebieden met een bepaalde beschermingscategorie.

De ruimtelijke kwaliteitsbepalingen zijn geregeld in paragraaf 7.3.7. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in de paragraaf 7.3.7.

5.6.2 Bijzonder provinciaal landschap Midden Delfland

De provincie kan op grond van artikel 2.44, vijfde lid van de Omgevingswet bijzondere provinciale landschappen aanwijzen. Voor de komst van de Omgevingswet was Midden-Delfland door gedeputeerde staten aangewezen op grond van artikel 1.12, lid 3, Wet natuurbescherming. De aanwijzing in deze verordening is een voortzetting van de eerdere aanwijzing. Hieronder is beknopt aangegeven waarom Midden-Delfland een bijzonder provinciaal landschap is.

In Midden-Delfland is er een breed gedragen initiatief ontstaan om aangewezen te worden als bijzonder provinciaal landschap. Dit komt voort vanuit diverse partijen (maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheden), waaronder alle inliggende gemeenten. Het betreft de volgende partijen:

- gemeente Rotterdam
- gemeente Den Haag
- gemeente Westland
- gemeente Delft
- gemeente Schiedam
- gemeente Vlaardingen
- gemeente Lansingerland
- gemeente Pijnacker-Nootdorp
- gemeente Maassluis
- gemeente Midden-Delfland
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag
- Landschapstafel bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland (voorheen Landschapstafel Hof van Delfland)
- Hoogheemraadschap van Delfland
- Staatsbosbeheer
- Natuurmonumenten
- Midden-Delfland Vereniging

- Agrarische Natuurvereniging Vockestaert
- Midden-Delfland is Mensenwerk
- Ondernemersfederatie Midden-Delfland
- Stichting RECER

Het gebied Midden-Delfland is geografisch helder afgebakend. Dit gebied heeft de volgende bijzondere of kernkwaliteiten:
1. open polderlandschap in de metropool
2. landschap met een historisch verhaal
3. buitenruimte voor twee miljoen mensen
4. verweving van veenweidelandbouw en veenweidenatuur

Dit gebied is bijzonder waardevol vanwege zijn omvang, herkenbare landschappelijke karakter en belangrijke rol als landschap in een sterk verstedelijkte en verstedelijkende omgeving.

De landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn, als bijzondere landschappelijke kwaliteiten onder andere de zichtbare en beleefbare, vaak lange, landschappelijke lijnen, waaronder de (vaak historische) wegen, paden, dijken, kades en waterlopen en de fraaie landschappelijke verankering van dorpen als Schipluiden en Maasland, maar ook 't Woudt en Kethel in het landschap. De natuurwaarden zijn de 'verweving van veenweidelandbouw en veenweidenatuur'. Daarbij gaat het onder andere om waardevolle natte natuur, oevers en graslanden, zoals de Ackerdijkse plassen, met waardevolle flora en fauna (onder meer weidevogels en watervogels).Deze waarden zijn in provinciaal en nationaal perspectief bijzonder en worden gewaardeerd omdat het om een identiteitsrijk landschap gaat. Het gaat hier om het voor Zuid-Holland zo kenmerkende veenweidelandschap. Ook de ruimtelijke context van Midden-Delfland is van belang. Het landschap is van grote waarde voor de bewoners van het gebied en van de stedelijke omgeving. De waarde van Midden-Delfland zit onder meer in de recreatieve betekenis en potentie van dit gebied voor de bewoners en omwonenden van dit groene gebied, dat omringd wordt door een drukke en dichtbevolkte stedelijke omgeving.

Het bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland ligt in het hart van een sterk stedelijk en verstedelijkend gebied. De positionering in een bredere ruimtelijke context met zijn ontwikkelingen en opgaven voor de toekomst is daarom belangrijk. De aanwijzing wordt gezien als een kwaliteitslabel en wordt door de leden van de Landschapstafel ook gezien als erkenning van de bijzondere kwaliteiten van dit gebied en gezamenlijke inspanningen van de partijen in en rond het gebied om die kwaliteiten te beschermen en versterken. De aanwijzing van Midden-Delfland als bijzonder provinciaal landschap kan bovendien een belangrijke bijdrage leveren om bekendheid van dit gebied te vergroten en neer te zetten als sterk merk. Zowel de recreatie als de (verbrede) landbouw in dit gebied en de bewoners in en rond dit gebied kunnen hiervan profiteren.

De Landschapstafel bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland heeft een visie ontwikkeld op het beschermen en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van dit gebied. De leden van deze tafel zijn bereid om actie te ondernemen en te investeren in het gebied, zodat aan de realisatie van deze visie wordt bijgedragen. De partners hebben ook afspraken gemaakt over de bestuurlijke aansturing om hieraan te werken.

5.6.3 Verstedelijking

Uitgangspunt van de strategie voor de bebouwde ruimte is betere benutting van het bestaand stads- en dorpsgebied (BSD). De provincie wil zorgvuldig omgaan met haar schaarse ruimte, zo blijven open landschappen in het landelijk gebied behouden. Stedelijke ontwikkeling vindt daarom primair plaats binnen BSD. Niet alle vraag naar wonen en werken kan en hoeft te worden opgevangen binnen BSD, maar de provincie wil wel zuinig omgaan met nieuwe stedelijke ontwikkelingen buiten BSD. Locaties voor mogelijke uitbreiding buiten bestaand stads- en dorpsgezicht zijn beperkt en worden zorgvuldig afgewogen. De ladder voor duurzame verstedelijking, zoals opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving bevat het handelingskader. De provincie heeft een verwijzing naar de ladder voor duurzame verstelijking ook opgenomen in de omgevingsverordening, om het provinciaal belang bij toepassing van deze ladder te benadrukken. Dit biedt de provincie de mogelijkheid om enkele begrippen die voor meerderlei uitleg vatbaar zijn, te verduidelijken voor de specifieke Zuid-Hollandse situatie.

Artikel 7.45 bevat generieke regels voor stedelijke ontwikkelingen. Artikel 7.45b t/m artikel 7.45i bevat andere regels voor stedelijke ontwikkelingen.

5.7 Ruimte voor (toekomstige) functies

5.7.1 Detailhandel, kantoren, bedrijven

Naast algemene instructieregels over stedelijke ontwikkelingen kunnen ook andere regels in deze omgevingsverordening van toepassing zijn, zoals de regels voor kantoren, detailhandel en bedrijven. Voor kantoren en detailhandel hanteert de provincie locatiebeleid. Voor bedrijven hanteert de provincie beschermend beleid voor bedrijventerreinen voor zwaardere bedrijven met veel milieugebruiksruimte (voorheen: hogere milieucategorieën (HMC)) en watergebonden bedrijventerreinen.

De bepalingen over detailhandel, kantoren en bedrijven zijn geregeld in de paragrafen 7.3.10 en 7.3.11. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in deze paragrafen 7.3.10 en 7.3.11.

5.7.2 Greenports, agrarische bedrijvigheid

De verdere ontwikkeling van het glastuinbouwgebied, het boom- en sierteeltgebied en het bollenteeltgebied tot economisch concurrerende en duurzame greenports is van provinciaal belang. De teeltgebieden in de Greenports zijn begrensd in de omgevingsverordening. Binnen deze gebieden geldt als uitgangspunt dat ontwikkelingen dienend zijn aan het belang van de Greenport. Andere ontwikkelingen zijn slechts bij uitzondering mogelijk.

Ook voor agrarische bedrijven buiten de Greenport hanteert de provincie regels die enerzijds ruimte bieden aan agrarische bedrijven en anderzijds rekening houden met ruimtelijke kwaliteit. De bebouwing wordt geconcentreerd op een agrarisch bouwperceel. Voor bepaalde vormen van agrarisch gebruik gelden beperkingen, waaronder voor intensieve veehouderij.

De bepalingen met betrekking tot greenports en agrarische bedrijvigheid zijn geregeld in de paragrafen 7.3.12, 7.3.13, 7.3.14 en 7.3.15. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen van deze paragrafen 7.3.12, 7.3.13, 7.3.14 en 7.3.15.

5.7.3 Windenergie

Voor de duurzame energievoorziening is het bieden van ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie van groot belang. Met het oog op de verwachte klimaatveranderingen en energieschaarste is het voorzien in een groter aandeel duurzame energie urgenter geworden. Anderzijds zijn landschappelijke kwaliteiten centraler komen te staan in het ruimtelijk beleid en is de nieuwe generatie windturbines (en daarmee de invloed op het landschap) aanzienlijk groter dan circa tien jaar geleden. De huidige generatie windturbines heeft een ashoogte van meer dan 100 meter.

De provincie biedt ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie. Rijk en provincies hebben hierover afspraken gemaakt in het Nationaal Energieakkoord (wat integraal is opgenomen in het Klimaatakkoord) uit 2019. Hiervoor zijn door de provincie ‘locaties voor windenergie’ aangewezen. De locaties zijn het resultaat van een afweging tussen eisen vanuit windenergie en voorwaarden vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit. Provinciale Staten hebben hiernaast in juni 2021 over de zeven RES-regio’s een besluit genomen en deze vastgesteld als strategische verkenning. De bepalingen over windenergie zijn geregeld in de artikelen 7.75 en 7.76. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van deze artikelen 7.75 en 7.76.

5.7.4 Zonne-energie

De provincie wil het gebruik van zonne-energie actief faciliteren en ondersteunen, omdat zonne-energie een groeiende bijdrage levert aan de productie van hernieuwbare energie. Met het oog op de verwachte klimaatveranderingen en energieschaarste is het voorzien in een groter aandeel duurzame energie urgenter geworden.

Bij de inzet van zonne-energie staat de voorkeur voor meervoudig ruimtegebruik voorop, zoals het benutten van daken en overige geschikte functies. In een provincie waarin onbebouwde ruimte een schaars en waardevol goed is, is een terughoudende benadering van zonnevelden in die open ruimte op zijn plaats, in combinatie met een stimulerende benadering voor zonnepanelen en warmtecollectoren op dak. De verwachting is, en dat blijkt ook uit de Regionale Energiestrategieën, dat er daarnaast aanvullend behoefte is aan locaties waar duurzame elektriciteit opgewekt kan worden met behulp van zonnepanelen ook buiten het bestaand stads- en dorpsgebied.

De bepalingen over zonnevelden buiten bestaand stads- en dorpsgebied zijn geregeld in artikel 7.76a. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van dit artikel 7.76a.

5.7.5 Drinkwatervoorziening (infrastructuur)

[Gereserveerd]

5.8 Behoud van cultureel erfgoed (en werelderfgoed)

5.8.1 Werelderfgoed

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn instructieregels opgenomen voor de omgevingsverordening over de bescherming van de werelderfgoederen Hollandse Waterlinies (inclusief de Nieuwe Hollandse Waterlinie) en Neder-Germaanse Limes. In deze omgevingsverordening zijn de kernkwaliteiten nader uitgewerkt. Ook zijn regels gesteld in het belang van de instandhouding en versterking van de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen.

De bepalingen over werelderfgoed zijn geregeld in paragraaf 7.3.17. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in paragraaf 7.3.17.

De bescherming van het werelderfgoed Molens van Kinderdijk-Elshout is geborgd met de instrumenten rijksmonument en beschermd stads- of dorpsgezicht. Daarnaast beschermt de provincie de molenbiotopen in paragraaf 7.3.19 en is Kinderdijk als kroonjuweel cultureel erfgoed opgenomen als onderdeel van beschermingscategorie 1 bij de regels voor ruimtelijke kwaliteit in paragraaf 7.3.7.

5.8.2 Archeologie

Een groot deel van de cultuurhistorische waarden bevindt zich in de bodem en onttrekt zich aan het oog. Archeologische waarden kunnen zowel binnen als buiten bestaand stads- en dorpsgebied worden aangetroffen. De bekende en te verwachten archeologische vindplaatsen zijn benoemd in de Cultuurhistorische Atlas Zuid-Holland en verdienen bescherming.

Voor de in de Cultuurhistorische Atlas Zuid-Holland opgenomen terreinen met hoge en zeer hoge bekende archeologische waarden geldt dat bescherming van groot belang is. Deze gebieden, die minder dan 1% van het grondoppervlak van de provincie Zuid-Holland beslaan, zijn daarom beschermd via de omgevingsverordening. Een deel van de gebieden is gelegen binnen de Neder-Germaanse Limes.

Bekende archeologische waarden binnen Kernzone 1 van de Neder-Germaanse Limes zijn aangewezen als archeologisch Rijksmonument en vallen daarom onder de bescherming van Rijksregels.

De bescherming van de archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes is geregeld in artikel 7.68, 7.68a en 7.68b. De bepalingen over de bescherming van gebieden met bekende archeologische waarden, voor zover die nog niet zijn gelegen binnen de kernzones van de Neder-Germaanse Limes, zijn opgenomen in de artikelen in paragraaf 7.3.18. Een toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen 7.68, 7.68a en 7.68b en paragraaf 7.3.18. Bij ruimtelijke plannen en projecten waar meer dan één gemeente is betrokken, verwacht de provincie dat ook wordt afgestemd met de provincie voor onderlinge afstemming tussen betrokken gemeenten.

5.8.3 Molenbiotopen

In de provincie Zuid-Holland is een groot aantal cultuurhistorische en archeologische waarden aanwezig. Deze zijn beschreven in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS). Het behoud van de cultuurhistorische hoofdstructuur is van provinciaal belang. Molens en de daarbij behorende molenbiotopen zijn onderdeel van de CHS.

In de omgevingsverordening zijn voor de omgeving van traditionele molens regels opgenomen. Het gaat in dit kader om het garanderen van de vrije windvang en het zicht op de molen (molenbiotoop). Dit betekent dat beperkingen moeten worden gesteld aan de hoogte van bebouwing en beplanting. De molenbiotoop heeft een omvang van 400 meter, gerekend vanuit het middelpunt van de molen.

De bepalingen over molenbiotopen zijn geregeld in paragraaf 7.3.19. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in paragraaf 7.3.19.

5.8.4 Kasteel en landgoedbiotopen

De historische landgoederen in Zuid-Holland bepalen in sterke mate de identiteit en unieke kwaliteit van een gebied en daarmee ook de leefbaarheid en het welbevinden van bewoners en bezoekers. Het provinciaal beleid is gericht op de bescherming en versterking van de historische landgoederen en hun ontsluiting

voor een breed publiek. De provincie wil de waarden van de historische landgoederen integraal meewegen in ruimtelijke ordenings- en ontwikkelingsprocessen. Dit provinciaal belang wordt geborgd aan de hand van een 'landgoed- en kasteelbiotoop' in deze omgevingsverordening.

Het instellen van een landgoed- en kasteelbiotoop is niet bedoeld om de exploitatie van het landgoed te bemoeilijken. Ontwikkelingen op het landgoed zelf zijn met het oog op de exploitatie van het landgoed nadrukkelijk niet uitgesloten. Het gaat immers om behoud door ontwikkeling. De grootste bedreiging van het landgoed komt in de meeste gevallen namelijk niet van binnenuit, maar van buitenaf.

De bepalingen over kasteel- en landgoedbiotopen zijn geregeld in paragraaf 7.3.20. Een uitvoerige toelichting op dit onderwerp is te vinden bij de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in paragraaf 7.3.20.

6 Digitalisering, uitvoering en toezicht en handhaving

6.1 Digitalisering

Voor het opstellen en bekendmaken van de regels in deze omgevingsverordening zijn de standaarden van het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) van toepassing. De aanlevering van de publicatie loopt via de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB), die de omgevingsverordening in het provinciaal blad publiceert en deze naar het DSO zendt. De omgevingsverordening is dan via de viewer regels op de kaart interactief te bekijken. Op de kaart zullen de locaties van regels zichtbaar worden, waardoor men gemakkelijk kan zien welke regels op een bepaalde locatie van toepassing zijn.

Via het Omgevingsloket van het DSO kan ook worden nagegaan of een vergunning voor een activiteit benodigd is of er mogelijk een melding moet worden gedaan. De aanvraag om een omgevingsvergunning, de melding, of het voldoen aan een andere informatieverplichting kan vervolgens gedaan worden via het Omgevingsloket. Om dit mogelijk te maken moeten zogenaamde toepasbare regels aan het DSO aangeleverd worden.

6.2 Uitvoering

Omgevingsdiensten spelen een belangrijke rol bij de uitvoering van de regels over activiteiten. Zij voeren het overgrote deel van de taken voor de provincie uit in mandaat. De Dienst Beheer Infrastructuur van de provincie heeft die rol bij de uitvoering van de regels over activiteiten op provinciale vaarwegen en provinciale wegen.

6.3 Toezicht en handhaving

Voor zover op grond van deze omgevingsverordening toezicht en handhaving door de provincie wordt uitgevoerd, wordt hier per onderwerp toegelicht op welke manier dit plaats vindt. Bij diverse onderwerpen beschreven in hoofdstuk 5 is aangegeven op welke manier toezicht en handhaving is georganiseerd. In paragraaf 3.5 is het toezicht op waterschappen beschreven.

7 Effecten en gevolgen van de omgevingsverordening

Zoals in het inleidend deel is aangegeven, bevatte de versie van de omgevingsverordening die met de Omgevingswet in werking is getreden zoveel mogelijk een gelijkwaardige omzetting van de regelgeving die gold voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, hetgeen betekent dat regelgeving op de domeinen van de fysieke leefomgeving zonder aanpassing van de normstelling en met een gelijkwaardig beschermingsniveau in deze integrale omgevingsverordening is overgezet. Dit betekent dat geen andere gevolgen intreden dan voorheen het geval is geweest. Waar dit wel het geval is, is dat per onderdeel aangegeven.

In de tabel veranderingen die als bijlage 1 bij deze toelichting is toegevoegd is in hoofdlijnen weergegeven welke veranderingen er zijn.

Van Waterwet naar Omgevingswet

Eén van de wetten die in de Omgevingswet is geïntegreerd is de Waterwet. De Waterwet had tot doel te komen tot één integrale wet voor het waterbeheer. Integraal waterbeheer omvat alle aspecten van het watersystemen bekeken in hun onderlinge samenhang en met de omgeving. Centraal hierin staat het begrip watersysteem, dat zowel het geheel van zoet als zout oppervlaktewater, het grondwater en de bijbehorende waterbodems, oevers, ecologie, waterkeringen en technische infrastructuur omvat. De Waterwet beoogde de doelstellingen van watersystemen via een benadering te bereiken per stroomgebied. Hierbij werd gestreefd naar een heldere verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen de verschillende overheden en een adequaat instrumentarium gericht op de uitvoering van het waterbeleid, met

een zo licht mogelijke regeldruk. Dit streven was toendertijd onderdeel van een grotere beweging binnen het omgevingsrecht die erop gericht was procedures te versnellen en te verbeteren, en lasten te verminderen.

De Omgevingswet borduurt hier verder op door met het streven de samenhang tussen opgaven in de verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving te versterken en de realisatie van die opgaven te vereenvoudigen. Met de opname van de Waterwet in de Omgevingswet is door de centrale wetgever een goede borging van de integratie van besluitvorming over wateronderwerpen bij besluiten van andere onderwerpen en omgekeerd beoogd. Het effect van de Omgevingswet op het stelsel zoals deze onder de Waterwet was geregeld zal op onderdelen groter zijn dan op andere onderdelen. Hierbij heeft het Rijk het uitgangspunt gehanteerd dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de taak- en bevoegdheidsverdeling zoals die bestond onder de Waterwet, rekening houdend met de gemaakte bestuurlijke afspraken in het Nationaal Bestuursakkoord Water. Regels die direct aansluiten op Europese verplichtingen hebben over het algemeen geen veranderingen ondergaan.

Delegatie

Onder de Omgevingswet is de manier waarop delegatie is geregeld gewijzigd. De delegatie van provinciale staten naar gedeputeerde staten tot het stellen van nadere regels is in een apart delegatiebesluit opgenomen, het Delegatiebesluit Zuid-Hollandse Omgevingsverordening dat op hetzelfde moment als deze ZHOV inwerking treedt. De provincie kiest ervoor om de regels van gedeputeerde staten, waarin zij van die delegatie gebruik maakt, in deze omgevingsverordening meestal op te nemen in de bijlage. Vanuit de artikelen waarop of waarbij de regels van gedeputeerde staten van toepassing zijn is dan een verwijzing naar de juiste onderdelen in de bijlage opgenomen en vice versa.

Financiële bepalingen

Financiële bepalingen zijn niet langer in de omgevingsverordening opgenomen, nu uit artikel 2.7 van de Omgevingswet en artikel 2.3 van het Omgevingsbesluit volgt dat de regels in de omgevingsverordening betrekking dienen te hebben op de fysieke leefomgeving en geen regels mogen worden opgenomen als bedoeld in artikel 150 en 220 van de Provinciewet. Onder deze bepalingen vallen strafbepalingen en bepalingen over provinciale belastingen (bestaande uit belastingen en heffingen). De provincie heeft om deze reden deze financiële regels per 1 januari 2020 opgenomen in aparte legesverordeningen. Vooralsnog is er geen aanleiding om andersoortige financiële bepalingen op te nemen. Er is daarom geen apart hoofdstuk financiële bepalingen opgenomen.

Nautisch beheer

Het nautisch beheer is niet meegenomen in het stelsel van de Omgevingswet, dit is op Rijksniveau geregeld in de Scheepvaartverkeerswet, en dient daarom in een separate regeling opgenomen te worden om dit op een correcte wijze te behouden. Het nautisch beheer van vaarwegen als onderwerp van regelgeving is met de Verordening nautisch beheer dan ook ontvlochten uit deze Omgevingsverordening.

8 Evaluatie

In de omgevingsverordening is geen artikel opgenomen met betrekking tot een evaluatie van deze verordening over de doeltreffendheid en effecten in de praktijk. De omgevingsverordening maakt onderdeel uit van de doorwerking van het totale omgevingsbeleid van de provincie. Het omgevingsbeleid is continu in ontwikkeling en in dat kader vinden ook evaluaties plaats. Meer over de ontwikkeling van het omgevingsbeleid is te vinden in hoofdstuk 2 onder het kopje ‘ontwikkeling omgevingsbeleid’.

9 Totstandkoming (consultatie, terinzagelegging en vaststelling)

De totstandkoming van de initiële omgevingsverordening (voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet) heeft plaats gevonden in drie stappen. Dat zijn de volgende:

1. Allereerst heeft een ambtelijke consultatie plaatsgevonden. In deze eerste stap is iedereen benaderd die zich betrokken voelt bij de omgevingsverordening. Dat zijn in de praktijk vooral medeoverheden, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Maar ook particulieren hebben de kans gehad om inbreng te leveren op de concept-omgevingsverordening. Voor de consultatie is een webpagina geopend waarop de documenten zijn geplaatst. Deze consultatie is actief rondgestuurd naar andere provincies, gemeenten, omgevingsdiensten, waterschappen, de veiligheidsregio’s en andere organisaties. Vanaf 10 januari 2020 tot 8 februari 2020 konden reacties ingestuurd worden. Er zijn diverse reacties binnengekomen die gebruikt zijn om het concept verder te verbeteren tot de ontwerp omgevingsverordening. Gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten, andere maatschappelijke organisaties en particulieren hebben waardevolle bijdragen geleverd zodat de regels beter zijn worden

en gemakkelijker te gebruiken zijn. De reacties op de ambtelijke consultatie zijn door de provincie meegenomen en, waar zij dit nodig achtte, zoveel mogelijk verwerkt.
2. De tweede stap was de ter inzagelegging van de ontwerp-ZHOV die door gedeputeerde staten op 17 maart 2020 is vastgesteld. Deze is daarna op 6 april 2020 door de integrale commissie van provinciale staten vrijgegeven voor de inspraak. De ter inzagelegging vond plaats conform de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure op grond van artikel 16.32 van de Omgevingswet. Met deze ter inzagelegging is de formele betrokkenheid van een ieder geborgd. Het door gedeputeerde staten vastgestelde ontwerp van de ZHOV is half april 2020 gepubliceerd en er is een kennisgeving gedaan in het provinciaal blad (provinciaal blad 2020,2507) waarin is aangegeven dat het ontwerp van 11 mei tot 22 juni 2020 ter inzage lag.
3. De derde stap was vervolgens het verwerken van de zienswijzen en de definitieve besluitvorming door provinciale staten. De 48 binnengekomen zienswijzen van gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten en andere (overheids)organisaties, stichtingen en particulieren zijn van antwoorden voorzien in de Nota van Beantwoording, die als bijlage bij het statenbesluit voor de vaststelling van de ZHOV is toegevoegd. Naar aanleiding van de zienswijzen zijn aanpassingen doorgevoerd in de defintieve ZHOV. Ook is het besluit van provinciale staten over de verzamelherziening Omgevingsbeleid 2020 (besluitnummer 7282), dat is genomen na het vaststellen van het ontwerp, verwerkt. Daarnaast zijn er aanpassingen doorgevoerd als gevolg van de beschikbaarheid van (definitieve en gepubliceerde) versies van wet- en regelgeving van het Rijk, nieuwe inzichten en technische verbeteringen en foutherstel.

Tijdens de totstandkoming is ook een gebruikersklankbordgroep diverse malen bijeengeweest. Hierin nemen gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten en andere (maatschappelijke) organisaties deel. Het is de intentie deze gebruikersklankbordgroep ook voort te zetten na vaststelling tijdens de gebruiksfase van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. Ook in de beheerfase kan de gebruiksklankbordgroep feedback geven op bijvoorbeeld nieuwe ontwikkelingen die via wijzigingsbesluiten aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening kunnen worden toegevoegd of leiden tot aanpassingen van regels.

Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet werd uitgesteld is voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ook de wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 vastgesteld. Dit is verder beschreven in hoofdstuk 2 onder 'Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening 2022 (Wijziging ZHOV 2022)'. Daarnaast liepen er voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook nog andere wijzigingen die ook verwerkt zijn in deze ZHOV. Hiermee was de ZHOV klaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

10 Invoering (inwerkingtreding en overgangsrecht)

10.1 Inwerkingtreding

De Omgevingswet is uiteindelijk per 1 januari 2024 inwerkinggetreden, en daarmee deze omgevingsverordening ook.

10.2 Overgangsrecht

In lijn met de aanwijzingen voor de regelgeving, is bij het opstellen van deze omgevingsverordening aandacht besteed aan de verhouding tussen het voor deze omgevingsverordening van kracht zijnde (oude) recht en het (nieuwe) recht in deze omgevingsverordening.

Geen overgangsrecht voor geldende omgevingsverordeningen

De Invoeringswet Omgevingswet bevat geen overgangsrecht voor provinciale verordeningen en regels die opgaan in de omgevingsverordening. Dit is anders dan voor het bestemmingsplan (artikel 4.6 Invoeringswet Omgevingswet) of de waterschapsverordening (artikel 4.7 Invoeringswet Omgevingswet) waar dit wel voor is geregeld. Provincies moesten over een omgevingsverordening beschikken op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Overgangsrecht voor lopende procedures

De Invoeringswet Omgevingswet bevat een 'algemene' overgangsregeling met eerbiedigende werking voor 'lopende procedures' (afdeling 4.1 Invoeringswet Omgevingswet). Het bijvoeglijk naamwoord 'algemene' staat hier tussen haakjes, omdat de afdeling opent met een opsomming van alle besluiten waarop dat overgangsrecht van toepassing is. In die opsomming wordt onder andere de Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) genoemd. Dit betekent dat de omgevingsverordening niet zelf hoeft te voorzien in overgangsrecht voor lopende procedures voor de verlening, wijziging of weigering van de vergunningen of ontheffingen, bedoeld in artikel 2.1 en 2.2 van de Wabo. De voorbereidings-, bezwaar- en beroepsprocedures kunnen worden afgerond onder het oude recht, dus volgens de spelregels van de Wabo, totdat

deze besluiten onherroepelijk zijn. Voor gefaseerde aanvragen en gecoördineerde besluiten bevat § 4.3.11 van de Invoeringswet Omgevingswet nog specifiek overgangsrecht.

Voor lopende handhavingsprocedures voorziet de Invoeringswet Omgevingswet in afzonderlijk overgangsrecht, omdat een handhavingszaak een minder duidelijk start- en eindmoment heeft dan een verzoek om een ontheffing of vergunning (zie § 4.2.8). Op de hoofdregel van het eerbiedigende overgangsrecht maakt artikel 4.15 van de Invoeringswet Omgevingswet één uitzondering. De spelregels blijven dan wel gelijk gedurende het spel, maar er mag één hoofdrolspeler gewisseld worden: het bevoegd gezag. Deze bepaling sluit aan op artikel 5.16 van de Omgevingswet (flexibiliteitsregeling bevoegd gezag). De wetgever heeft niet voorzien in een vergelijkbare regeling voor lopende handhavingszaken.

Overgangsrecht voor eerder genomen besluiten

De Invoeringswet Omgevingswet, de Aanvullingswet bodem Omgevingswet en de Aanvullingswet natuur Omgevingswet bevatten ook overgangsrecht met eerbiedigende werking voor besluiten, die vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet onherroepelijk zijn geworden. Onherroepelijk verleende vergunningen en ontheffingen en de daarin opgenomen beperkingen, voorwaarden of nadere eisen blijven gelden, alleen in een nieuw juridisch jasje: als omgevingsvergunning met voorschriften (artikel 4.13, eerste en tweede lid, van de Invoeringswet Omgevingswet). Dit artikel bevat ook nog een regeling voor de overgang van vergunningvoorschriften naar maatwerkvoorschriften.

Relevant overgangsrecht uit Aanvullingswet Natuur Omgevingswet

De Aanvullingswet natuur Omgevingswet bevat (voor zover relevant voor de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening) overgangsrecht voor:
- vergunningen en ontheffingen die op grond van de huidige Wet natuurbescherming zijn verleend (zie hoofdstuk 2, artikel 2.4 Natura 2000-vergunningen, artikel 2.6 Ontheffingen soortenbeschermingsverboden)
- voor meldingen en ontheffingen houtopstanden (artikel 2.8);
- besluiten tot goedkeuring van faunabeheerplannen (artikel 2.5).

Daarnaast bevat de Aanvullingswet natuur Omgevingswet regels over het eerbiedigend overgangsrecht voor lopende vergunning- en handhavingsprocedures op het inwerkingtredingsmoment van de Omgevingswet.

De vrijstellingen die golden onder de Omgevingsverordening Zuid-Holland (3.59 vrijstelling nestbehandeling vogels, 3.61 vrijstelling direct schadebestrijding, 3.63 vrijstelling voor beheer, onderhoud inrichting of ontwikkeling van gebieden, vrijstelling meldingsplichthoutvellingen) zijn omgezet naar aan de vergunningvrije gevallen in artikel 3.183 t/m 3.189, in combinatie met de lijsten en regels die zijn opgenomen in bijlage III. Overgangsrecht ten aanzien van de eerdere vrijstellingen in deze omgevingsverordening is niet aan de orde.

In de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de toestemming van de Faunabeheereenheid komen te vervallen (voorheen artikel 3.17, derde lid, van de Wet natuurbescherming). Om te voorkomen dat de activiteiten niet meer uitgevoerd kunnen worden, is voor de reeds verleende toestemming overgangsrecht met eerbiedigende werking opgenomen in deze omgevingsverordening.

Relevant overgangsrecht uit Aanvullingswet bodem Omgevingswet

Gedeputeerde staten blijven bevoegd gezag voor een aantal situaties. Het overgangsrecht in de Aanvullingswet bodem Omgevingswet voorziet erin dat gevallen van sanering van bodemverontreiniging die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Omgevingswet al in procedure zijn onder de Wet bodembescherming, op basis van het oude recht kunnen worden afgerond (eerbiedigende werking, artikel 3.1 van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet).

Ook geldt er eerbiedigend overgangsrecht voor situaties waarin voor inwerkingtreding:
- een aanwijzing is gegeven op grond van artikel 27, tweede lid, Wet bodembescherming;
- een maatregel is opgelegd op grond van artikel 30, eerste en vierde lid, Wet bodembescherming;
- een maatregel of beperking is opgelegd op grond van artikel 37, vierde lid, Wet bodembescherming;
- een maatregel is opgenomen in een nazorgplan ingevolge artikel 39d Wet bodembescherming;
- een bevel is opgelegd op grond van in artikel 43, eerste lid, onder b, Wet bodembescherming;
- een plan, waarin een gebiedsgerichte aanpak is vastgelegd, op grond van artikel 55d van de Wet bodembescherming is vastgesteld en goedgekeurd;
- een verontreiniging of aantasting van de bodem is ontstaan voor inwerkingtreding van deze wet en de kosten kunnen worden verhaald zoals is opgenomen in artikel 75 van de Wet bodembescherming.

Relevant overgangsrecht uit Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet

De Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet bevat overgangsrecht met eerbiedigende werking (tot het moment van onherroepelijk worden van de beslissingen) voor:
- lopende voorkeursrecht-procedures; (besluit (voorlopige) aanwijzing gronden, gevestigd voorkeursrecht, schadevergoeding);
- lopende procedures voor onteigening;
- lopende procedures voor inrichting van gebieden; en
- schadevergoedingsprocedures voor schade ontstaan als gevolg van gedoogplicht onder de onteigeningswet of de Wet inrichting landelijk gebied.

Het is niet nodig te voorzien in nader overgangsrecht bij provinciale (omgevings)verordening.

Relevant overgangsrecht uit Aanvullingswet geluid Omgevingswet

De Aanvullingswet geluid Omgevingswet bevat overgangsrecht met eerbiedigende werking tot het moment van onherroepelijk worden van de beslissingen voor lopende procedures:
- wijzigingen van geluidsproductie plafonds.

Overgangsrecht voor nieuwe vergunningplichtige activiteiten

Als de omgevingsverordening een nieuwe vergunningplichtige activiteit in het leven roept, dan bevat de Invoeringswet Omgevingswet een overgangstermijn van twee jaar of een andere bij algemene maatregel van bestuur aangegeven termijn (artikel 4.14 van de Invoeringswet Omgevingswet). Gedurende die termijn geldt voor die activiteit een omgevingsvergunning-van-rechtswege. Gedeputeerde staten kunnen die omgevingsvergunning binnen de daarvoor geldende nieuwe spelregels uit hoofdstuk 5 van de Omgevingswet wijzigen of intrekken. In het Invoeringsbesluit is aanvullend overgangsrecht voorzien voor twee specifieke omgevingsvergunningen van rechtswege (artikelen 8.1.6 en 8.1.7 Invoeringsbesluit Omgevingswet).

In deze omgevingsverordening zijn geen nieuwe vergunningplichtige activiteiten in het leven geroepen, behalve voor regels met betrekking tot activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden. Voor de activiteiten geldt dus het genoemde overgangsrecht. Voor de regels over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden is apart overgangsrecht opgenomen.

Overgangsfaserecht

Hoofdstuk 22, afdeling 22.1, van de Omgevingswet bevat aanvullend op het overgangsrecht van hoofdstuk 4 van de Invoeringswet Omgevingswet zogenaamd 'overgangsfaserecht'.[73] Dit overgangsrecht is van toepassing op de meerjarige overgangsfase voor het tijdelijke deel van het omgevingsplan, die loopt vanaf de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet tot aan de datum waarop feitelijk volledig uitvoering is gegeven aan of tot de nog bij Koninklijk Besluit te bepalen datum waarop volledig uitvoering moet zijn gegeven aan artikel 2.4 van de Omgevingswet (het vaststellen van één gemeente-dekkend omgevingsplan, zie ook artikel 22.17 van de Omgevingswet). De datum is 1 januari 2032.[74]

Overgangsrechtelijke overwegingen bij 'nieuwe' instructieregels voor omgevingsplannen.

In de initiële omgevingsverordening heeft (in beginsel) een gelijkwaardige omzetting plaatsgevonden, waardoor geen nieuwe instructieregels zijn gaan gelden voor omgevingsplannen, die niet ook al van toepassing waren voor bestemmingsplannen of waaraan al is voldaan. Voor nieuwe instructieregels voor omgevingsplannen is een standaard termijn opgenomen waarop aan die instructieregel moet zijn voldaan in alle omgevingsplannen. In principe is dat uiterlijk na 3 jaar na inwerkingtreding van een instructieregel.

Bij elke wijziging van een omgevingsplan moet aan de instructieregels worden voldaan, of er moet een beroep worden gedaan op de eerbiedigende werking. Voor instructieregels zonder aanpassingstermijn (ruimtelijke kwaliteit en stedelijke ontwikkelingen die alleen van toepassing zijn op 'nieuwe' ontwikkelingen) is dit ook het geval.

In verband met de door het Rijk bepaalde overgangsfase, zal gelden dat in ieder geval aan het einde van de overgangsfase (1 januari 2032) ook aan alle van toepassing zijnde instructieregels in deze omgevingsverordening moet zijn voldaan. Hierdoor zullen alle in het omgevingsplan om te zetten bestemmingsplan-

[73] Kamerstukken II 2019/20, 34986, nr. 2, p. 79 e.v.

[74] Kamerstukken II 2019/20, 34986, nr. 3, p. 104 (MvT).

nen ook qua terminologie uiteindelijk in lijn kunnen worden gebracht met de in deze omgevingsverordening soms geherformuleerde instructieregels. Voor dit soort terminologie aanpassingen kan aangehaakt worden bij het tempo dat door het Rijk is bepaald.

Omhangen nadere regels vastgesteld krachtens (oude) verordening.

Gedeputeerde staten hebben, ook in deze omgevingsverordening, gerelateerd aan enkele artikelen de bevoegdheid gehouden om besluiten te nemen. Het gaat dan meestal om concretiserende besluiten van algemene strekking, die geen algemeen verbindend voorschrift zijn.

In concreto gaat het om het aanwijzen van toezichthouders en het vaststellen van een reglement van de commissie detailhandel Zuid-Holland. Deze aanwijzing en het reglement bestonden al, op het moment van inwerkingtreden van de Omgevingswet en deze omgevingsverordening. Omdat, wanneer de oude omgevingsverordening werd ingetrokken, de grondslag aan deze besluiten verdwijnt, en de besluiten dus feitelijk zouden vervallen, is ervoor gekozen deze besluiten van een nieuwe grondslag te voorzien in deze omgevingsverordening (omhangen). Zie hiervoor artikel 15.2.

Ook voor bepaalde bijlagen waar nadere regels van gedeputeerde staten staan of nog kunnen komen is deze constructie gebruikt. Via het delegatiebesluit is geregeld dat gedeputeerde staten deze bijlagen zelf mogen wijzigen. Vanwege de eerste initiële omgevingsverordening die compleet moet zijn en moet werken bij de start van de Omgevingswet is een aantal omhangingen meegenomen bij de initiële vaststelling door provinciale staten. De omhangbepalingen zijn in de bijlage zelf opgenomen zodat gedeputeerde staten bij wijziging van een bijlage de omhangbepaling kan vervangen door de daadwerkelijke regels.

Mandaatbesluiten en beleidsregels

Gedeputeerde staten hebben meerdere mandaatbesluiten genomen over de aan hen toegekende bevoegdheden. Daarnaast hebben ze meerdere beleidsregels vastgesteld over de uitoefening van de aan hen toekomende bevoegdheden. Voor zover deze besluiten en beschikkingen verwijzen naar de oude (vervallen) omgevingsregelgeving, moesten deze besluiten worden aangepast.

Artikelgewijze toelichting

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Afdeling 1.1 Algemeen

Artikel 1.1 (begripsbepalingen)

Dit artikel heeft betrekking op de begrippen die in de omgevingsverordening worden gehanteerd. Deze bepaling vormt de grondslag voor bijlage I die bij de omgevingsverordening is opgenomen. Die bijlage bevat definities van belangrijke begrippen die in de omgevingsverordening worden gebruikt. De begrippen uit de Omgevingswet zijn 'automatisch' van toepassing, omdat de ZHOV daarin zijn grondslag vindt. De definities die gelden op basis van de op de Omgevingswet gebaseerde AMvB's worden ook van toepassing verklaard. De begrippen van het Rijk zijn van toepassing, tenzij in deze omgevingsverordening een afwijkende definitie van een begrip is opgenomen. Om redenen van toegankelijkheid en leesbaarheid is ervoor gekozen om de begripsbepalingen gebundeld op te nemen in bijlage I, in plaats van deze in hoofdstuk 1 zelf op te nemen.

Artikel 1.2 (grondslag)

In dit artikel zijn de grondslagen opgenomen.

Afdeling 1.2 Toepassingsgebied en doelen

Artikel 1.3 (fysieke leefomgeving)

Voor het toepassingsgebied van de omgevingsverordening wordt verwezen naar artikel 1.2 van de Omgevingswet.

Artikel 1.4 (maatschappelijke doelen van de verordening)

Dit artikel beschrijft de doelen van de omgevingsverordening. Hierbij is aangesloten bij de maatschappelijke doelen van artikel 1.3 van de Omgevingswet.

In artikel 2.1, derde lid, van de Omgevingswet is bij de regels over de uitoefening van taken en bevoegdheden voor de fysieke leefomgeving een begrenzing aangebracht tot bepaalde onderdelen, aspecten of belangen. Hierop is aangehaakt in deze omgevingsverordening. Er is een selectie gemaakt van deze onderdelen, aspecten en belangen uit de lijst in de Omgevingswet. Het is een selectie die aansluit bij de door de provincie gestelde regels. Deze lijst kwam ook in de voor deze omgevingsverordening geldende regelgeving. Met de genoemde lijst wordt continuïteit beoogd ten opzichte van de voorafgaande regelgeving.

De (maatschappelijke) doelen van de omgevingsverordening omvatten verschillende aspecten. Niet elke taak- of bevoegdheidsuitoefening is per definitie op alle aspecten gericht. Onderdelen, aspecten of belangen (kunnen) worden geduid en begrensd, in ieder geval met het oog op de in dit artikel opgenomen onderwerpen.

Op verschillende plaatsen in de omgevingsverordening is nader geduid welke aspecten een rol spelen bij de uitoefening van bepaalde bevoegdheden en interpretatie van de regels. De uitwerking of begrenzing is van belang in verband met de rechtszekerheid, voorspelbaarheid en uitvoerbaarheid.

Verschillende regels vullen dit in. Regels over activiteiten worden gesteld met het oog op daar genoemde, specifieke doelen gekoppeld aan een belang. Vergelijkbare concretiseringen zijn te vinden in de beoordelingsregels voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Ook bij instructieregels is vaak af te leiden met welk oogmerk de regels zijn gesteld. Daarnaast is de aanduiding van te betrekken aspecten belangrijk met het oog op specifieke beheertaken, wegens de daarbij betrokken specifieke belangen en de bekostiging daarvan, bijvoorbeeld uit heffingen.

Ook in de Omgevingswet en AMvB's zijn specifieke kaders voor de uitoefening van taken en bevoegdheden gegeven. Die specifieke kaders zijn ook een invulling van de algemene doelen van artikel 1.3 van de Omgevingswet. Een belangrijke beperking, voor wat betreft bestuursorganen, is dat specifieke kaders, die voor de uitoefening van taken en bevoegdheden zijn gegeven, voorgaan. De meer specifieke kaders zijn dan leidend bij de uitvoering van dat onderdeel van de Omgevingswet.

Eventueel kan de lijst met onderdelen, aspecten en belangen nog worden aangevuld mocht dat noodzakelijk zijn omdat extra onderdelen van de fysieke leefomgeving later toegevoegd kunnen worden aan het toepassingsbereik of de maatschapppelijke doelen (van de omgevingsverordening).

Artikel 1.5 (toepassing in Zuid-Holland)

Dit artikel regelt het geografische toepassingsbereik van de omgevingsverordening. Dit is beperkt tot Zuid-Holland. Voor het gebruik van de provinciegrens ofwel provinciaal ingedeeld gebied (ambtsgebied) in onder andere het Digitaal Stelsel Omgevingswet wordt hier verwezen naar een geometrische begrenzing van Zuid-Holland. Hiermee is de locatie van regels, waarvoor niet in hoofdstuk 2 of elders specifieke locaties geometrisch begrensd of aangewezen zijn, duidelijk.

HOOFDSTUK 2 AANWIJZING EN GEOMETRISCHE BEGRENZING VAN LOCATIES VOOR PROVINCIALE TAKEN

De aanwijzing en begrenzing van de locaties is van belang voor de toepassing van de omgevingsverordening. Met de aanwijzing en geometrische begrenzing in hoofdstuk 2 wordt voor een aantal regels ingevuld voor welke locaties deze regels gelden. Dan gaat het allereerst om regels die op grond van de Omgevingswet moeten worden gesteld, zoals de locaties waarvoor een aantal wettelijke provinciale taken of bevoegdheden geldt.

Voorbeelden daarvan zijn gebieden die horen bij de regels over omgevingswaarden en andere doelen voor de fysieke leefomgeving, zoals stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en het natuurnetwerk Nederland. Daarnaast is aanwijzing en geometrische begrenzing ook van belang voor regels over de uitvoering van taken en bevoegdheden van de provincie en andere bestuursorganen die in hoofdstuk 6 worden toegedeeld of voortkomen uit de Omgevingswet of andere wetten of regels. Dit zijn beheertaken. Waar dat logisch samenhangt, is voor instructieregels uit afdeling 7.3 ook de geometrische begrenzing in hoofdstuk 2 opgenomen. Voor andere regels vindt de geometrische begrenzing of aanwijzing plaats in de betreffende regels zelf.

Hieronder worden enkele inhoudelijk aspecten van aanwijzingen en geometrische begrenzingen die opgenomen zijn in hoofdstuk 2 toegelicht. De overige geometrische begrenzingen, buiten hoofdstuk 2, zijn inhoudelijk bij artikelsgewijze toelichtingen van die regels zelf toegelicht. Het verschil tussen een aanwijzing en geometrische begrenzing is in de artikelsgewijze toelichting bij bijlage II toegelicht.

Afdeling 2.1 Stiltegebieden

Artikel 2.1 (aanwijzing en geometrische begrenzing van stiltegebieden)

Dit artikel geeft uitvoering aan de instructieregel uit artikel 7.11, eerste lid, onder a, van het Besluit kwaliteit leefomgeving om gebieden aan te wijzen waarvoor in de omgevingsverordening regels worden gesteld over het voorkomen en beperken van geluidbelasting. Dit is een onderdeel van de nadere uitwerking van de in artikel 2.18, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet toegedeelde taak. In dit artikel worden daarvoor de locaties van stiltegebieden geometrische begrensd. De daadwerkelijke inhoudelijke regels zijn opgenomen in afdeling 3.2. In onderdeel 5.2.2.1 van de algemene toelichting is de achtergrond van de aanwijzing van de stiltegebieden opgenomen.

Afdeling 2.2 Grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 2.2 (aanwijzing en geometrische begrenzing van grondwaterbeschermingsgebieden)

Uit artikel 7.11, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving volgt dat een omgevingsverordening in ieder geval regels bevat over het beschermen van de kwaliteit van het grondwater vanwege de waterwinning in de bij die verordening aangewezen gebieden.

Onder de Omgevingswet is de term grondwaterbeschermingsgebied geïntroduceerd. Dit gebied is het overkoepelend begrip voor de verschillende gebiedscategorieën waarvoor in het kader van deze omgevingsverordening regels zijn gesteld.

Voor een uitgebreide toelichting op de term grondwaterbeschermingsgebied en de verschillende gebiedscategorieën wordt verwezen naar het algemeen deel van de toelichting, paragraaf 5.2.1.1.

Afdeling 2.3 Gesloten stortplaatsen

Artikel 2.3 (aanwijzing en geometrische begrenzing van beperkingengebieden gesloten stortplaatsen)

Op grond van artikel 8.50 van de Wet milieubeheer zijn gedeputeerde staten belast met de nazorg voor gesloten stortplaatsen. In dit artikel worden de beperkingengebieden met betrekking tot de gesloten stortplaatsen geometrisch begrensd. Binnen deze beperkingengebieden gelden beperkende regels voor bepaalde activiteiten.

Afdeling 2.4 Provinciale en regionale vaarwegen

Deze afdeling legt de geometrische begrenzing van provinciale en regionale vaarwegen en de beperkingengebieden rond provinciale vaarwegen en de bijbehorende vrijwaringszones vast. De aanwijzing en geometrische begrenzing van provinciale vaarwegen en regionale vaarwegen is onderdeel van de uitwerking van artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet, om het beheer van regionale wateren toe te delen aan andere openbare lichamen en het beheer van vaarwegen aan waterschappen.

Vaarwegen die in het beheer zijn bij het Rijk blijven buiten beschouwing in deze omgevingsverordening.

Artikel 2.4 (aanwijzing en geometrische begrenzing provinciale vaarwegen)

Het beheer van onderdelen van regionale wateren, in het hier bedoelde geval oppervlaktelichamen die ook waterstaatwerken zijn, en die de functie vaarweg hebben, is in artikel 6.3 aan gedeputeerde staten opgedragen. Deze provinciale vaarwegen worden in dit artikel geometrisch begrensd. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.3 is de achtergrond van aan gedeputeerde staten toegedeelde vaarwegen opgenomen.

De vaarwegen worden verdeeld in zones met functies die van belang zijn voor het ligplaatsenbeleid: vaarstroken, veiligheidsstroken, veiligheidszones en de beleidsvrije zone. Voor deze zones zijn ook begripsbepalingen opgenomen in bijlage I. Bepaalde vaarwegen in beheer bij de provincie zelf hebben vrijwaringszones waar via instructieregels aan gemeenten gevraagd wordt om daar rekening mee te houden bij eventuele ontwikkelingsmogelijkheden in het omgevingsplan. Gezien de samenhang met de vaarwegen zijn de zones in artikel 2.7 aangewezen en geometrisch begrensd.

Artikel 2.5 (aanwijzing en geometrische begrenzing regionale vaarwegen, niet in beheer bij de provincie)

Het beheer van onderdelen van regionale wateren, in dit geval oppervlaktelichamen die ook waterstaatwerken zijn, en die de functie vaarweg hebben is in artikel 6.4 aan waterschappen en gemeenten opgedragen. Deze regionale vaarwegen worden hier geometrisch begrensd. In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6.4 is de achtergrond van het aan de waterschappen en gemeenten toegedeelde beheer van vaarwegen opgenomen.

Artikel 2.6 (aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale vaarweg)

Dit artikel gaat over de beperkingengebieden met betrekking tot provinciale vaarwegen. Het beheer van watersystemen, waar vaarwegen onderdeel van uitmaken, is een onderdeel van de uitwerking van de in artikel 2.18, eerste lid, onder d, onder 1°, van de Omgevingswet toegedeelde taak. In dit artikel worden de locaties van beperkingengebieden van een provinciale vaarweg geometrisch begrensd. Op dit moment is deze begrenzing hetzelfde als de provinciale vaarweg zelf. De regels over activiteiten in beperkingengebieden met betrekking tot provinciale vaarwegen zijn opgenomen in afdeling 3.7.

Artikel 2.7 (aanwijzing en geometrische begrenzing vrijwaringszone provinciale vaarweg)

Voor de vlotte en veilige doorvaart van het scheepvaartverkeer is in artikel 7.77 geregeld dat langs de provinciale vaarwegen (een deel van de regionale wateren die openstaan voor openbaar verkeer met schepen) ruimte wordt vrijgehouden. Deze langs provinciale vaarwegen vrij te houden ruimten heten vrijwaringszones en worden hier geometrisch begrensd. Vanwege de samenhang met de provinciale vaarweg is deze geometrische begrenzing in deze afdeling opgenomen.

Afdeling 2.5 Provinciale wegen

Deze afdeling legt de geometrische begrenzing van provinciale wegen en de beperkingengebieden rond provinciale wegen vast. Dit is onderdeel van de in de Omgevingswet in artikel 2.18, eerste lid, onder e, onder 3°, toegedeelde taak.

Artikel 2.8 (geometrische begrenzing provinciale wegen)

Het is niet mogelijk om voor de wegen die in beheer zijn bij de provincie aan te wijzen op een vergelijkbare manier als voor de vaarwegen. Dit omdat de beheersituatie van openbare wegen onder de reikwijdte van de Wegenwet en de Waterstaatswet 1900 valt. Op grond van die regelgeving kan de provincie niet bij omgevingsverordening bepalen welke wegen zij in beheer heeft en welke in beheer zijn bij anderen, aangezien dat dat een dynamische gevolg is van overdrachten tussen beheerders en – waar het gaat om het ontstaan en tenietgaan van onderhoudsplichten – van verjaring. De Wegenwet gaat daarbij uit van een oude en zeer analoge systematiek van wegenleggers, die binnen de geldende wettelijke kaders geen uitputtend beeld kunnen bieden van de wegen die bij de provincie in beheer zijn. Vooralsnog zal dus de bestaande en ook elders in het land gehanteerde systematiek worden voortgezet, waarin het door de provincie beheerde areaal van wegen als bekend wordt verondersteld. De geometrische begrenzing van provinciale wegen is dus indicatief vastgelegd in het eerste lid, waarbij er geen sprake is van een aanwijzing. In het tweede lid is bepaald dat als er een afwijking blijkt te zijn de situatie zoals is vastgelegd in de wegenlegger voor gaat.

Artikel 2.9 (aanwijzing en geometrische begrenzing beperkingengebied provinciale weg)

Dit artikel gaat over de beperkingengebieden met betrekking tot provinciale wegen. Het behoeden van de staat en werking van infrastructuur waaronder wegen in beheer bij de provincie, is een onderdeel van uitwerking van de in artikel 2.18, eerste lid, onder e onder 3°, van de Omgevingswet toegedeelde taak. In dit artikel worden de locaties van beperkingengebieden van een provinciale weg indicatief geometrisch begrensd. Op dit moment is deze begrenzing hetzelfde als de provinciale weg zelf. De regels over activiteiten in beperkingengebieden met betrekking tot provinciale wegen zijn opgenomen in afdeling 3.8.

Artikel 2.10 (aanwijzing provinciale wegen voor beheersing van geluid)

Op basis van artikel 2.13a, onder a, van de Omgevingswet wijzen provinciale staten provinciale wegen aan waarvoor geluidproductieplafonds moeten worden vastgesteld. Ingevolge artikel 7.10a, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden in ieder geval provinciale wegen aangewezen met een verkeersintensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen per etmaal als kalenderjaargemiddelde. Als gevolg van bijlage I bij artikel 1.1 van het Besluit kwaliteit leefomgeving is een motorvoertuig een motorvoertuig als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990. Dit is een voertuig met uitzondering van een bromfiets, een fiets met trapondersteuning, een gehandicaptenvoertuig, bestemd om anders dan langs de rails te worden voortbewogen. Fietspaden zijn dus onder de aanwijzing niet begrepen.

In dit artikel is een specificering gemaakt ten opzichte van de aangewezen provinciale wegen in artikel 2.8. De aanwijzing betreft dus bijvoorbeeld niet fietspaden door de duinen die voor het behouden van de staat en een doelmatige en veilige werking wel onder het begrip provinciale wegen vallen.

Afdeling 2.6 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 2.11 (aanwijzing en geometrische begrenzing natuurnetwerk Nederland)

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.44, vierde lid, van de Omgevingswet en de instructieregel uit artikel 7.6 van het Besluit kwaliteit leefomgeving om gebieden aan te wijzen en geometrisch te begrenzen die het natuurnetwerk Nederland vormen en waarvoor in de omgevingsverordening de wezenlijke kenmerken en waarden worden vastgesteld en regels worden gesteld over de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling. Het natuurnetwerk Nederland is opgedeeld in verschillende deelgebieden, genaamd: bestaande en nieuwe natuur, waternatuur, ecologische verbindingszones, blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000-gebied en zoekgebieden natuur. Daarnaast zijn er prioritaire nieuwe natuur en het Buijtenland van Rhoon. De regels over het natuurnetwerk Nederland voor omgevingsplannen zijn opgenomen in afdeling 7.3 in paragraaf 7.3.16.

De begrenzing van het natuurnetwerk Nederland werkt ook voor andere regelingen van de provincie gebruikt, bijvoorbeeld op het gebied van subsidies en het aanwijzen van beheertypen.

Afdeling 2.6a Bijzonder provinciaal landschap

Artikel 2.11a (aanwijzing en geometrische begrenzing bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland)

Eerste lid

In dit artikel wordt het gebied Midden-Delfland aangewezen als bijzonder provinciaal landschap. Daarbij is ook bepaald dat de geometrische begrenzing van dit gebied is vastgelegd in bijlage II. In deze verordening zijn geen aparte inhoudelijke regels opgenomen voor het gebied. De regels met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit en bescherming uit paragraaf 7.3.7 en de daarin gebruikte beschermingscategorieën zijn ook hier van toepassing. Grote delen van het gebied vallen in beschermingscategorie 1 (NNN, kroonjuweel cultureel erfgoed) en beschermingscategorie 2 (groene buffer, belangrijk weidevogelgebied, recreatiegebied) en op een zeer klein gedeelte is beschermingscategorie 3 van toepassing.

Het bredere kader en de reden van de aanwijzing is in paragraaf 5.6.2 van de algemene toelichting opgenomen.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat gebieden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland of een Natura 2000-gebied geen onderdeel uitmaken van het bijzonder provinciaal landschap Midden-Delfland. In artikel 2.44, vijfde lid, van de Omgevingswet is dat expliciet bepaald. Om van het aangewezen gebied en de geometrische begrenzing geen "gatenkaas" te maken is ervoor gekozen om de uitgezonderde gebieden tekstueel vorm te geven en niet in de geometrische begrenzing te verwerken. Voordeel hiervan is ook dat bij aanpassen van de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebieden (door het Rijk) dit niet telkens ook aangepast hoeft te worden in de begrenzing van het bijzonder provinciaal landschap.

Afdeling 2.7 Regionale wateren

Artikel 2.12 (geometrische begrenzing regionale wateren)

De Omgevingswet schrijft voor dat het beheer van regionale wateren wordt toegedeeld aan waterschappen bij provinciale verordening. Met die provinciale verordening wordt de verordening per waterschap bedoeld waarin op grond van artikel 2 van de Waterschapswet onder meer de regeling van het bestuur en de reglementering worden opgenomen. Daarbij hoort de bevoegdheid tot regeling van hun gebied. De aanwijzing van de regionale wateren en de delen daarvan die aan verschillende waterschappen zijn toegedeeld worden daarom niet in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening, maar in de afzonderlijke provinciale verordeningen per waterschap geregeld. Het is echter wel wenselijk om de bijbehorende geometrische begrenzingen (digitaal) vast te leggen in deze omgevingsverordening.

Dit artikel is opgenomen ten behoeve van de opname van de indicatieve geo-informatie objecten in het (digitale) stelsel van de Omgevingswet via de STOP/TPOD standaard. Deze standaard met bijbehorend toepassingsprofiel is ontwikkeld voor het valideren en publiceren van omgevingswetbesluiten. De Standaard voor officiële publicaties (STOP) ondersteunt het opstellen, vaststellen, bekendmaken en beschikbaar stellen van officiële overheidspublicaties. Het Toepassingsprofiel omgevingsdocumenten (TPOD) zorgt ervoor dat juridische regels aan locaties en geometrie zijn gekoppeld zodat op de kaart zichtbaar wordt waar welke regels gelden. Vooralsnog is de toepassing van deze standaard niet mogelijk voor de provinciale verordeningen ter regeling van het bestuur van het waterschap, daarom is de geometrische begrenzing opgenomen in deze verordening.

Artikel 2.12a (aanwijzing en geometrische begrenzing peilbesluitgebieden)

Op grond van artikel 2.41 van de Omgevingswet stelt de beheerder van watersystemen voor de bij omgevingsverordening aangewezen oppervlaktewaterlichamen, grondwaterlichamen of onderdelen daarvan die deel uitmaken van die watersystemen, peilbesluiten vast. In dit artikel is daarin voorzien.

Afdeling 2.8 Regionale waterkeringen

Artikel 2.13 (aanwijzing en geometrische begrenzing regionale waterkeringen)

Artikel 2.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet verplicht de provincie om omgevingswaarden voor de veiligheid van andere dan primaire waterkeringen die niet bij het Rijk in beheer zijn vast te stellen. Provincies wijzen deze waterkeringen in de omgevingsverordening aan en normeren deze op voordracht van de waterbeheerder. In deze omgevingsverordening worden deze waterkeringen regionale waterkeringen genoemd. Het gaat hierbij om regionale waterkeringen die bescherming bieden in een gebied waar bovenregionale belangen spelen. De voorheen vastgelegde veiligheidsnormen zijn onder de Omge-

vingswet gecontinueerd als omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen. In dit artikel worden de locaties van regionale waterkeringen aangewezen waarvoor een omgevingswaarde is vastgesteld. Deze locaties zijn in bijlage II bij deze omgevingsverordening indicatief geometrisch begrensd. De exacte geometrische begrenzing van de regionale waterkeringen wordt door het waterschapsbestuur bepaald in de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet. Van die legger zou de gemeente dan ook uit moeten te gaan bij de toepassing van de instructieregels over regionale waterkeringen in haar omgevingsplan.

HOOFDSTUK 3 ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Afdeling 3.1 Algemene bepalingen over activiteiten

Deze afdeling regelt de te verstrekken gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, het indienen van een melding als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet, een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of de aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, als bedoeld in artikel 14.1, eerste lid, van het Omgevingsbesluit en het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding, als bedoeld in artikel 14.2, tweede lid, van het Omgevingsbesluit.

De concrete te verstrekken gegevens en bescheiden, ofwel indieningsvereisten, zijn vastgelegd in bijlagen. Dit voor de overzichtelijkheid en de mogelijkheid om via delegatie deze te verstrekken gegevens en bescheiden snel aan te kunnen passen aan de behoefte in verband met een goede en snelle beslissing op de aanvraag, of het beoordelen van de melding.

Daarnaast regelt deze afdeling standaard termijnen voor een aan een melding gekoppeld verbod. Ook zijn het stellen van maatwerkvoorschriften (nog niet maatwerkregels) en het toestaan van gelijkwaardige maatregelen mogelijk gemaakt.

§ 3.1.1 Aanvraag om een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift

In deze paragraaf is voor alle activiteiten uit hoofdstuk 3 generiek geregeld welke gegevens en bescheiden voor een aanvraag moeten worden ingediend. Daarnaast is per activiteit opgenomen dat er specifieke gegevens en bescheiden voor die specifieke activiteit gevraagd worden. Alle gegevens en bescheiden zelf staan in de bijlage IV en kunnen door gedeputeerde staten aangepast worden. De bevoegdheid daartoe is geregeld via het delegatiebesluit.

Artikel 3.1 (algemene gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

In dit artikel is geregeld dat aanvullend op de gegevens zoals die in paragraaf 7.2.1 van de Omgevingsregeling verplicht zijn, aanvullende algemene gegevens bij een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend moeten worden. In bijlage IV, onder A zijn aanvullende algemene gegevens en bescheiden opgenomen.

Daarnaast kunnen per activiteit bij de regels voor de betreffende activiteit nog aanvullende specifieke in te dienen gegevens en bescheiden verplicht worden. Deze specifieke gegevens en bescheiden staan per activiteit in een eigen onderdeel van bijlage IV, onder B.

Aanvragen om omgevingsvergunningen kunnen elektronisch worden gedaan via het Omgevingsloket.

Artikel 3.2 (algemene gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een maatwerkvoorschrift)

In dit artikel worden in aanvulling op artikel 7.217 van de Omgevingsregeling enkele aanvullende algemene gegevens gevraagd bij de aanvraag om een maatwerkvoorschrift. Bij de aanvraag van een maatwerkvoorschrift worden alle gegevens en bescheiden verstrekt die nodig zijn voor de beslissing over dat maatwerkvoorschrift en waarover degene die de aanvraag doet redelijkerwijs de beschikking kan krijgen; dit volgt uit artikel 4:3 van de Algemene wet bestuursrecht. Om dit enigszins te stroomlijnen worden dezelfde aanvullende algemene gegevens als bij een aanvraag om een omgevingsvergunning gevraagd. Daarom zijn dezelfde aanvullende algemene gegevens en bescheiden uit bijlage IV, onder A, ook hier opgenomen.

Aanvragen om maatwerkvoorschriften kunnen elektronisch worden gedaan via het Omgevingsloket.

§ 3.1.2 Meldingen en het verstrekken van gegevens en bescheiden

In deze paragraaf is een aantal generieke zaken geregeld rond het indienen van meldingen als bedoeld in artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet of het voldoen aan een andere informatieverplichting dan een melding. Het gaat om de generieke meldingsgegevens, de wijziging daarvan en de termijn en geldig-

heid van meldingen. Daarnaast kunnen gegevens en bescheiden op verzoek van gedeputeerde staten worden verzocht aan iemand die een activiteit uitvoert waarvoor algemene regels gelden.

In de ZHOV is de meldingsplicht en informatieplicht toegepast in de afdelingen over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, gesloten stortplaatsen, activiteiten die de natuur betreffen en het bieden van gelegenheid tot zwemmen en baden. Bij andere afdelingen is de meldingsplicht of informatieplicht niet toegepast. Voor beperkingengebiedactiviteiten op provinciale wegen en provinciale vaarwegen is er een optie om een vergunningplicht door een systeem met meldingen te vervangen. De bevoegdheid daartoe is geregeld via het delegatiebesluit. Voor activiteiten met kabels en leidingen in beperkingengebieden van provinciale wegen is met de wijziging ZHOV 2022 een meldingsplicht hiervoor ingevoerd. Hiervoor gelden dan ook deze algemene bepalingen. De melding of informatieplicht en de daarvoor in te dienen specifieke gegevens en bescheiden kan per activiteit aangevuld zijn of in de toekomst nog verder worden aangevuld in aparte onderdelen van bijlage IV, onder D.

Artikel 3.3 (algemene gegevens bij een melding)

Dit artikel regelt dat bij iedere melding die wordt gedaan een aantal algemene gegevens wordt verstrekt. De concrete gegevens zijn opgenomen in bijlage IV, onder C.

Op grond van dit artikel wordt een aantal algemene gegevens bij iedere melding gevoegd. Als er voor een activiteit specifieke gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt, is dat telkens opgenomen in de afdeling in hoofdstuk 3 over die activiteit. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel. Een melding is pas compleet als alle gegevens die worden gevraagd, zijn verstrekt. Het gaat telkens om informatie die relevant is voor gedeputeerde staten, bijvoorbeeld om te beoordelen of zij in de tijd tussen de melding en het begin van de activiteit toezichtbevoegdheden wil inzetten om de voorgenomen activiteit te controleren. Bij de meldingen in hoofdstuk 3 worden soms geen specifieke gegevens gevraagd; degene die de activiteit wil gaan verrichten kan dan volstaan met het melden van de algemene gegevens uit dit artikel.

Ten overvloede wordt opgemerkt dat de plicht om een melding te doen niet voortvloeit uit dit artikel, die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is opgenomen in hoofdstuk 3. Meldingen kunnen elektronisch worden gedaan via het Omgevingsloket.

Artikel 3.4 (algemene gegevens bij het verstrekken van gegevens en bescheiden)

Als op grond van hoofdstuk 3 gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag worden verstrekt dan worden die gegevens, net als de melding, begeleid door een aantal algemene gegevens. De concrete gegevens zijn opgenomen in bijlage IV, onder C.

Ook hier geldt dat de plicht om gegevens te verstrekken niet voortvloeit uit dit artikel. Die verplichting is namelijk bij elke activiteit waar dat nodig is opgenomen in hoofdstuk 3 in de afdelingen met inhoudelijke regels. Als in hoofdstuk 3 het verstrekken van gegevens en bescheiden is voorgeschreven, bijvoorbeeld vóórdat wordt begonnen met die activiteit, wordt daarbij om specifieke gegevens gevraagd. Die gegevens worden dan verstrekt in aanvulling op de algemene gegevens uit dit artikel.

Het verstrekken van gegevens en bescheiden kan elektronisch worden gedaan via het Omgevingsloket.

Artikel 3.5 (gegevens bij wijzigen naam, adres of normadressaat)

Dit artikel regelt een verplichting om gegevens te verstrekken in twee situaties.

Het eerste lid regelt dat wijzigingen van de meldingsgegevens (bijvoorbeeld een naamswijziging of adreswijziging) worden doorgegeven aan gedeputeerde staten voordat de wijziging een feit is. Dat is vooral voor de initiatiefnemer zelf van belang: diegene wil immers dat correspondentie van gedeputeerde staten op het juiste adres aankomt.

Het tweede lid regelt dat bij overdracht van de activiteit naar iemand anders, de daardoor gewijzigde gegevens aan gedeputeerde staten worden verstrekt. Bijvoorbeeld omdat een bedrijf onder dezelfde bedrijfsnaam en op hetzelfde adres wordt voorgezet, maar wisselt van eigenaar. Dit sluit aan op artikel 5.37 van de Omgevingswet, waar hetzelfde over vergunninghouders is geregeld.

Artikel 3.6 (termijn en geldigheid melding en gegevens en bescheiden)

Eerste lid

Een vorm van reguleren van activiteiten is het stellen van inhoudelijke algemene regels die nageleefd moeten worden door degene die de activiteit verricht. In gevallen waarin risico's voor de fysieke leefomgeving groter zijn en verzekerd moet zijn dat de activiteit niet mag starten voordat gedeputeerde staten daarvan op de hoogte zijn en zo nodig een bepaalde actie kan ondernemen, wordt een voorafgaande melding vereist. Artikel 4.4 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om een verbod om een activiteit zonder voorafgaande melding te verrichten in de algemene regels op te nemen. Deze melding geeft gedeputeerde staten de tijd voor een initiële controle van de activiteit, zodat ze zich ervan kunnen vergewissen dat de regels worden nageleefd. Daarnaast kunnen gedeputeerde staten beoordelen of het nodig is om maatwerkvoorschriften te stellen, vanwege de gevolgen van de activiteit voor de fysieke leefomgeving of vanwege cumulatie met andere activiteiten. Ook kunnen omwonenden en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over de voorgenomen activiteit via een publieke kennisgeving.

In de Omgevingswet is nadrukkelijk niet gekozen voor een meldingenstelsel waarbij na het melden een acceptatie van de melding door het bevoegd gezag moet volgen en waarbij gelet daarop, naar aanleiding van een inhoudelijke beoordeling, de gemelde activiteit door het bevoegd gezag alsnog bij beschikking zou kunnen worden verboden. Artikel 4.4, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt uitsluitend dat algemene regels een verbod kunnen inhouden om een activiteit te verrichten zonder voorafgaande melding aan het bevoegd gezag. Als die melding is gedaan, mag de activiteit (uiteraard onder het voldoen aan overige in de algemene regels gestelde voorschriften) plaatsvinden.

Er zijn activiteiten in hoofdstuk 3 die niet mogen worden verricht voordat een melding is gedaan. Uit dit generieke meldingsartikel volgt dat de activiteit niet mag worden verricht zonder te melden. Er is hier generiek een termijn van vier weken opgenomen die in acht moet worden genomen tussen het melden en het begin van de activiteit. Bij het verbod bij een concrete activiteit kan een andere termijn dan die vier weken bepaald worden. Een melding voor het begin van een activiteit is eenmalig.

Tweede lid

In dit lid is geregeld dat de meldingsplicht ook geldt als de activiteit op een andere manier wordt verricht dan overeenkomstig de eerder verstrekte gegevens en bescheiden, dus bijvoorbeeld ook op een ander tijdstip. Met deze verplichting wordt bereikt dat gegevens die gedeputeerde staten hebben actueel blijven. Gedeputeerde staten zijn voorafgaand aan de wijziging op de hoogte en kunnen zo nodig actie ondernemen.

Artikel 3.7 (gegevens en bescheiden op verzoek van gedeputeerde staten)

Dit artikel regelt dat gegevens en bescheiden moeten worden verstrekt aan gedeputeerde staten, als zij gegevens en bescheiden nodig hebben om voor een specifieke activiteit of een specifieke locatie te beoordelen of de algemene regels en eventuele maatwerkvoorschriften die voor die activiteit of die locatie gelden, nog volstaan. Het gaat om gegevens en bescheiden waar gedeputeerde staten om vragen. Degene die de activiteit verricht, hoeft dus niet uit eigen beweging gegevens of bescheiden op te sturen; al staat dat natuurlijk vrij. Ook kan in het kader van toezicht op de naleving om gegevens worden gevraagd. Zulke bevoegdheden van toezichthouders zijn geregeld in titel 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht; dit artikel staat daar niet aan in de weg.

Het gaat in dit artikel alleen om de situatie dat gedeputeerde staten willen bekijken of de algemene regels en maatwerkvoorschriften voor de activiteit nog toereikend zijn gezien ontwikkelingen. Bij ontwikkelingen kan gedacht worden aan het beschikbaar komen van nieuwe passende preventieve maatregelen of de actualisatie van de beste beschikbare technieken. Ontwikkelingen kunnen bijvoorbeeld aan de orde zijn als er door cumulatie van activiteiten een verandering in de situatie optreedt. Met deze formulering is aangesloten bij het Besluit activiteiten leefomgeving en op dezelfde regeling voor vergunningplichtige gevallen, zoals opgenomen in de Omgevingswet. Gegevens waarover degene die de activiteit verricht niet redelijkerwijs de beschikking kan krijgen, hoeven uiteraard niet te worden verstrekt.

Overigens zijn in deze omgevingsverordening, behalve de algemene gegevens als bedoeld in artikel 3.1 en artikel 3.2, geen specifieke bepalingen opgenomen waarin wordt geregeld welke gegevens en bescheiden bij de aanvraag van een maatwerkvoorschrift moeten worden verstrekt. Dit vanwege het grote aantal onderwerpen en artikelen waarover een maatwerkvoorschrift kan gaan: van tevoren is niet vast te stellen welke gegevens nodig zijn. Om dezelfde reden is geen lijst te geven van gegevens en bescheiden waar gedeputeerde staten om mogen vragen om te bekijken of algemene regels of maatwerkvoorschriften nog toereikend zijn; het kan dus gaan om uiteenlopende informatie.

§ 3.1.3 Maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid aan gedeputeerde staten om de algemene regels in de omgevingsverordening voor specifieke onderwerpen nader in te vullen of ervan af te wijken voor concrete gevallen (een zogenoemd maatwerkvoorschrift).

Een nadeel van algemene regels kan zijn dat deze in bepaalde gevallen onvoldoende duidelijk zijn en daarom een nadere concretisering nodig maken. Ook kan het voorkomen dat deze regels in specifieke lokale omstandigheden niet leiden tot het gewenste niveau van bescherming van de fysieke leefomgeving. Het komt ook voor dat algemene regels juist onnodig beperkend zijn voor de initiatiefnemer. In dergelijke gevallen kan het geven van de mogelijkheid aan gedeputeerde staten om de algemene regels nader in te vullen of aan te vullen, of het bieden aan gedeputeerde staten van bestuurlijke afwegingsruimte om van de bepalingen in die regels af te wijken, een oplossing bieden. Het gaat hier om één van de in Omgevingswet genoemde maatwerkmogelijkheden.

De Omgevingswet heeft geen algemene mogelijkheid voor gedeputeerde staten om algemeen of per geval nadere of afwijkende regels te stellen. Dat zou ten koste gaan van de duidelijkheid die met de algemene regels wordt beoogd en het zou risico's inhouden voor het beschermingsniveau. De Omgevingswet biedt alleen ruimte voor maatwerk voor onderwerpen die in de algemene regels (in dit geval in deze omgevingsverordening) zijn aangegeven. De Omgevingswet gebruikt voor de mogelijkheid van individueel maatwerk de term 'maatwerkvoorschriften'. Toepassing van deze mogelijkheid door gedeputeerde staten gebeurt in de vorm van een beschikking, zodat de procedurele waarborgen voor besluiten van de Awb gelden. Als voor de activiteit ook een omgevingsvergunning is vereist, is bij de algemene regels in deze omgevingsverordening bepaald dat de maatwerkvoorschriften aan die vergunning worden verbonden.

In deze omgevingsverordening staat binnen hoofdstuk 3 voor de afdeling over activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden, de afdeling over activiteiten in verband met verontreinigd grondwater, afdeling over activiteiten op of rond gesloten stortplaatsen, de afdelingen over activiteiten rond provinciale vaarwegen en wegen, de afdeling over activiteiten die de natuur betreffen en de paragraaf over het gelegenheid bieden tot zwemmen en baden op een zwemlocaties in oppervlaktewateren, de optie voor maatwerkvoorschriften aan.

Als de algemene regels door de provincie zijn gesteld, kan de mogelijkheid gegeven worden om nadere of afwijkende regels te stellen in het omgevingsplan of de waterschapsverordening. Dat biedt een gemeente en waterschap de kans om, anders dan maatwerkvoorschriften door gedeputeerde staten voor individuele gevallen, ook algemene regels te stellen en deze bijvoorbeeld ook voor een bepaald gebied te laten gelden. De Omgevingswet gebruikt voor deze mogelijkheid de term maatwerkregels. Om stapeling van algemene regels te voorkomen, beperkt de Omgevingswet – net als bij maatwerkvoorschriften – de mogelijkheid om bij omgevingsplan maatwerkregels te stellen. Die mogelijkheid is er alleen voor die onderwerpen die in de algemene regels van de provincie (of het Rijk) zijn aangegeven. Toepassing van deze mogelijkheid gebeurt in de vorm van een besluit tot vaststelling of wijziging van het omgevingsplan of eventueel de waterschapsverordening. Daarbij gelden dus de procedurele waarborgen voor de totstandkoming van die besluiten. In deze omgevingsverordening staat de mogelijkheid voor maatwerkregels (nog) niet aan.

Artikel 3.8 (maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften)

Eerste lid

Het eerste lid van dit artikel geeft gedeputeerde staten de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften te stellen over bepaalde onderdelen, uitgezonderd voorschriften over meldingen.

Er zijn grenzen aan de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. Bij het stellen van maatwerkvoorschriften moeten de belangen uit het artikel waarin de oogmerken zijn opgenomen in acht worden genomen. De oogmerken zijn de belangen met het oog waarop de algemene regels van de afdelingen in hoofdstuk 3 zijn gesteld. Dit biedt extra waarborg.

Het eerste lid bepaalt dat over bepalingen in hoofdstuk 3 waarin activiteiten worden aangewezen, geen maatwerkvoorschriften kunnen worden gesteld. Deze bepalingen geven aan op welke activiteiten de provinciale regels zijn gericht. Gedeputeerde staten kunnen de reikwijdte van de activiteiten niet aanpassen. De keuze over de activiteiten waarvoor regels worden gesteld wordt immers door provinciale staten gemaakt, met toepassing van het subsidiariteitsbeginsel van artikel 2.3 van de Omgevingswet.

Daarnaast kan ook geen maatwerkvoorschrift worden gesteld over bepalingen over meldingen. In deze omgevingsverordening is de keuze gemaakt of een activiteit, waarvoor provinciale staten regels stelt,

wel of niet gemeld moet worden. Deze keuze is gebaseerd op de mogelijke gevolgen van de activiteit voor de fysieke leefomgeving en voor belanghebbenden. Als op grond van die afweging een meldingsplicht is ingesteld, past het niet dat deze door gedeputeerde staten weer wordt 'uitgezet'. Ook de gegevens en bescheiden die bij een melding worden verstrekt kunnen niet worden aangepast met een maatwerkvoorschrift.

Het eerste lid bepaalt eveneens dat gedeputeerde staten voorschriften aan de omgevingsvergunning kunnen verbinden over de genoemde onderdelen.

Als op een activiteit zowel algemene regels van toepassing zijn als een vergunningplicht, wordt maatwerk op de algemene regels in de omgevingsvergunning opgenomen in de vorm van een vergunningvoorschrift. Dit zorgt ervoor dat het maatwerk optimaal wordt afgestemd op de andere vergunningvoorschriften, zodat de activiteit als geheel integraal beoordeeld en geregeld wordt. Voor zover de vergunning ook ziet op algemeen geregelde activiteiten voorkomt dit een stapeling van de vergunning met losse maatwerkvoorschriften. De voorkeur voor integratie van maatwerk in de vergunning is geregeld in het derde lid van dit artikel. Daarin is bepaald dat een maatwerkvoorschrift niet kan worden gesteld als het mogelijk is om over het onderwerp een voorschrift aan de vergunning te verbinden. Die mogelijkheid is er steeds voor zover er voor een activiteit een vergunningplicht geldt. Voorschriften kunnen immers niet alleen bij het verlenen van de vergunning worden gesteld, maar ook door wijziging van de vergunning. Een aanvraag om een maatwerkvoorschrift over een (gedeelte van) een activiteit waarvoor al een vergunning is verleend, moet dus worden beschouwd als een aanvraag om de voorschriften van die vergunning te wijzigen. En het ambtshalve toepassen van de bevoegdheid van dit lid leidt bij die activiteit tot het ambtshalve wijzigen van de verleende vergunning. Vanzelfsprekend moet bij de toepassing van het derde lid wel de reikwijdte van de vergunningplicht in acht worden genomen. Een voorschrift over een activiteit kan bijvoorbeeld niet worden verbonden aan een omgevingsvergunning voor een andere activiteit.

Tweede lid

Maatwerkvoorschriften en vergunningvoorschriften kunnen de algemene regels van deze omgevingsverordening niet alleen aanvullen, maar kunnen er ook van afwijken. De bevoegdheid om af te wijken van de algemene regels is gegeven in het tweede lid. Afwijken van de specifieke zorgplicht is vanzelfsprekend niet mogelijk. Door de koppeling van de specifieke zorgplicht aan het artikel met oogmerken – die de begrenzing vormen van de belangen waarvoor algemene regels zijn gesteld – moet een maatwerkvoorschrift altijd binnen de reikwijdte en strekking van de specifieke zorgplicht blijven. Voor de delen van de omgevingsverordening waar maatwerkvoorschriften mogelijk zijn is in dit lid opgenomen dat bij de regels bepalingen kunnen zijn opgenomen over wanneer kan worden afgeweken. Op dit moment zijn dergelijk bepalingen nog niet opgenomen, behalve in paragraaf 3.10.1.2.

Derde lid

Zie de toelichting bij het eerste lid.

Vierde lid

Het vierde lid bevat een nadere inhoudelijke aansturing van de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften. In dit lid zijn de relevante beoordelingsregels uit afdeling 7.5, die gelden bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning, van overeenkomstige toepassing verklaard. Die beoordelingsregels geven, net als de algemene regels van dit besluit, invulling aan het oogmerk en de doelen van de regels over onderwerpen in deze omgevingsverordening. Die invulling is ook bij het stellen van een maatwerkvoorschrift relevant.

§ 3.1.4 Gelijkwaardigheid

De Omgevingswet geeft de mogelijkheid om door middel van het treffen van gelijkwaardige maatregelen op een andere wijze te voldoen aan de algemene regels.

Als een initiatiefnemer voldoet aan de bepalingen die in algemene regels zijn opgenomen, mag hij ervan uitgaan dat zijn initiatief voor de daarin gereguleerde aspecten past binnen het juridische kader voor activiteiten in de fysieke leefomgeving. Afhankelijk van de manier waarop een bepaling is geformuleerd, zijn er maatregelen denkbaar, waarmee hetzelfde resultaat wordt bereikt. Voor algemene regels in de omgevingsverordening bepaalt de Omgevingswet (net als de rijksregels en andere decentrale regels) dat het gebruik van gelijkwaardige maatregelen mogelijk is, tenzij dat in de algemene regels is uitgesloten. De initiatiefnemer moet de gelijkwaardigheid van een maatregel aantonen. Uitgangspunt is dat het bevoegd gezag, in dit geval gedeputeerde staten, de gelijkwaardigheid voorafgaand aan de toepassing van een alternatief toetst, uitmondend in een beschikking. In de algemene regels kan in afwijking daarvan worden

bepaald, dat voorafgaande toestemming niet is vereist. In dat geval kan zo nodig worden bepaald, dat wel een voorafgaande melding moet worden gedaan bij toepassing van een gelijkwaardige maatregel.

In de omgevingsverordening zijn overwegend de mogelijkheden voor gelijkwaardige maatregelen (en dus ook het aanvragen van toestemming hiervoor) voorlopig uitgezet, omdat de gevolgen hiervan nog niet doordacht zijn. Voor de afdelingen 3.7 en 3.8 is deze optie aangezet.

Artikel 3.9 (aanvraag gelijkwaardige maatregel)

Eerste lid

Uitgangspunt van de Omgevingswet is dat het treffen van een gelijkwaardige maatregel is toegestaan. Dit lid bepaalt dat er geen gelijkwaardige maatregelen mogen worden getroffen om de regels voor het verrichten van activiteiten na te leven.

Tweede lid

Dit lid bepaalt dat er, in afwijking van het eerste lid juist wel gelijkwaardige maatregelen mogen worden getroffen om de regels voor het verrichten van activiteiten in afdelingen 3.7 en 3.8 na te leven. Het treffen van gelijkwaardige maatregelen kan innovatie bevorderen. Een gelijkwaardige maatregel is een alternatief voor een voorgeschreven maatregel. Of een alternatieve maatregel gelijkwaardig is aan een voorgeschreven maatregel dient afgewogen te worden in het licht van het resultaat dat met de voorgeschreven maatregel is beoogd. Belangen die de voorgeschreven maatregel niet beoogt te beschermen, hoeven niet te worden meegewogen. De alternatieve maatregel moet in laatstgenoemd geval uiteraard wel voldoen aan de voor andere belangen gestelde regels. De gekozen term ‘maatregel’ biedt naast ruimte voor alternatieve middelen, ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld gelijkwaardige werkwijzen toe te staan.

Wel dienen gedeputeerde staten bij beschikking toestemming te verlenen om de gelijkwaardige maatregel toe te passen. Gedeputeerde staten verlenen de toestemming als de maatregel gelijkwaardig is. Hen komen daarbij een zekere beoordelingsvrijheid toe. Het verlenen of weigeren van de toestemming is een beschikking, zodat daartegen bezwaar en beroep open staat.

De bewijslast van het aantonen van de gelijkwaardigheid ligt bij degene die de activiteit verricht. Deze zal aan gedeputeerde staten moeten aantonen dat met de alternatieve maatregel tenminste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de voorgeschreven maatregel is beoogd. Voor initiatiefnemers biedt dit een mogelijkheid tot kostenreductie. Verwacht mag worden dat de initiatiefnemer van deze mogelijkheid alleen gebruik maakt wanneer de kosten van de alternatieve maatregel, inclusief de kosten voor het aantonen van de gelijkwaardigheid, lager zijn dan de kosten die gemoeid zijn met de toepassing van de voorgeschreven maatregel.

Derde lid

Indien een aanvraag om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel wordt gedaan moeten bepaalde gegevens en bescheiden worden verstrekt. In aanvulling op artikel 7.218 van de Omgevingsregeling worden dezelfde aanvullende algemene gegevens als bij een aanvraag om een omgevingsvergunning gevraagd. Daarom zijn in het derde lid dezelfde aanvullende algemene gegevens en bescheiden uit bijlage IV ook hier opgenomen.

Aanvragen om toestemming tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel kunnen elektronisch worden gedaan via het Omgevingsloket.

Artikel 3.10 (gelijkwaardige maatregel via een melding)

Dit artikel zorgt voor de verbinding naar de bijlage waar de te verstrekken gegevens en bescheiden zijn opgenomen over gelijkwaardige maatregelen in het geval van een meldingsplichtige activiteit, zonder voorafgaande toestemming. Deze mogelijkheid komt alleen in afdeling 3.8 voor bij activiteiten met kabels en leidingen in beperkingengebieden van provinciale wegen. Deze gegevens en bescheiden die bij een gelijkwaardige maatregel moet worden verstrekt, die onderdeel is van een meldingsplichtige activiteit, staan in onderdeel F van bijlage IV.

Afdeling 3.2 Activiteiten in stiltegebieden

§ 3.2.1 Algemeen

Artikel 3.11 (activiteiten)

Deze afdeling is van toepassing op stiltegebieden.

Provinciale staten zijn gehouden regels te stellen in verband met het voorkomen of beperken van geluid in bij die regels aangewezen stiltegebieden. Ten eerste rust op provinciale staten de plicht stiltegebieden aan te wijzen. In Zuid-Holland zijn vijftien gebieden aangewezen. Daaronder vallen veel gebieden die ook zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Deze aanwijzing is geregeld in artikel 2.1 van deze omgevingsverordening. Daarnaast moeten regels zijn gegeven ter zake van het voorkomen of beperken van geluid in die stiltegebieden. Daarbij is een aantal correcties van juridische aard aangebracht ten opzichte van de omgevingsverordening Zuid-Holland van 20 februari 2019 (inwerkingtreding datum 1 april 2019). Deze worden bij de desbetreffende artikelen besproken.

Artikel 3.12 (oogmerken)

Deze afdeling bevat regels die strekken tot het voorkomen of beperken van geluid in de stiltegebieden die geometrisch begrensd zijn in artikel 2.1. Deze doelstelling sluit aan bij de bewoordingen van artikel 2.18, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet.

Artikel 3.13 (normadressaat)

In dit artikel wordt bepaald tot wie de regels van deze afdeling zijn gericht. Diegene is verantwoordelijk voor het naleven van de regels over de activiteit.

Artikel 3.14 (specifieke zorgplicht)

Dit artikel kent een zogenaamde zorgplicht in verband met stiltegebieden. Dit is in het algemene deel van deze toelichting toegelicht.

Artikel 3.15 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

De specifieke gegevens die in aanvulling op artikel 3.1 bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een stiltegebiedactiviteit moeten worden verstrekt zijn opgenomen in bijlage IV, onder B.1.

§ 3.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.16 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

In dit artikel zijn de activiteiten opgenomen die zonder omgevingsvergunning verboden zijn. De regels zijn gelijkwaardig overgezet ten opzichte van de voorgaande regels. Met de Omgevingswet is het instrument van een ontheffing komen te vervallen. De omgevingsvergunning is in de plaats van de eerder gehanteerde ontheffingen gekomen.[75] Met deze verordening wordt in lijn met de Omgevingswet het begrip vergunning gebruikt in de betekenis van voornoemde ontheffing. Dit is in het algemene deel van de toelichting nader uitgelegd.

Op het gebied van uitvoering en handhaving zijn geen veranderingen ten opzicht van de voorgaande regelgeving.

Eerste lid

onder a

Bij veel activiteiten worden toestellen gebruikt. Een toestel kan anders dan door menselijke energie geluidhinder veroorzaken. Onder een toestel is een luchtvaartuig en een motorrijtuig niet begrepen. Het gebruik van toestellen die de ervaring van natuurlijke geluiden kan verstoren is niet toegestaan zonder omgevingsvergunning. Onder een toestel in de zin van deze paragraaf wordt in ieder geval verstaan een toestel om geluid elektrisch versterkt voort te brengen, zoals een muziekinstrument. Onder een toestel valt ook een modelvliegtuig aangedreven door een verbrandingsmotor niet zijnde een luchtvaartuig in de zin van de Wet luchtvaart. Op het toestelverbod gelden diverse uitzonderingen. Deze vergunningvrije gevallen zijn opgenomen in artikel 3.17.

onder b

[75] TK 2013–2014, 33 962, nr. 3, p. 142.

Op openbare wegen in stiltegebieden mag met motorrijtuigen worden gereden. Dit geldt ook voor het rijden op voor het bestemmingsverkeer openstaande wegen of terreinen, zoals erven van boerderijen. Op overige wegen en terreinen is het rijden met motorrijtuigen niet toegestaan zonder omgevingsvergunning.

onder c en d

Deze bepalingen verbieden het houden van toertochten met motorrijtuigen zonder omgevingsvergunning. Dit betreft georganiseerde toertochten. Ook is het niet toestaan deel te nemen aan een toertocht zonder omgevingsvergunning. Indien een omgevingsvergunning wordt verleend voor het houden van een toertocht, mag uiteraard ook worden deelgenomen aan een toertocht.

onder e

Dit regelt een verbod voor het snel varen in stiltegebieden zonder omgevingsvergunning.

Artikel 3.17 (aanwijzing vergunningvrije gevallen)

In dit artikel zijn enkele uitzonderingen opgenomen voor de in het voorgaande artikel geregelde verboden. Het verbod is niet van toepassing op elektrisch aangedreven motorrijtuigen en het elektrisch varen.

Het derde lid en vijfde lid waren abusievelijk niet goed overgezet vanuit de Provinciale milieuverordening naar de voorgaande Omgevingsverordening Zuid-Holland. Een juiste verwijzing is hersteld in deze omgevingsverordening.

In afdeling 7.5 van deze omgevingsverordening zijn de beoordelingsregels voor de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een stiltegebiedactiviteit opgenomen.

Afdeling 3.3 Activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden

De afdeling 3.3 bevat allereerst een paragraaf 3.3.1 met algemene bepalingen. Daarna volgen paragrafen voor verschillende activiteiten. Paragraaf 3.3.26 bevat bepalingen voor overige milieubelastende activiteiten die niet zijn aangewezen in de eerdere paragrafen. De laatste paragraaf 3.3.27 bevat de inhoudelijke algemene regels voor activiteiten, die worden “aangezet” in de eerdere paragrafen.

§ 3.3.2 t/m 3.3.27 Aanwijzing milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden en inhoudelijke regels

Met de in deze omgevingsverordening gehanteerde regelstructuur in paragraaf 3.3.2 tot en met 3.3.27 is zoveel mogelijk aangesloten bij de structuur van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ten gevolge hiervan is sprake van een onderverdeling naar specifieke activiteitgroepen gemaakt in plaats van een onderverdeling naar de verschillende gebiedscategorieën, zoals dit onder de Provinciale milieuverordening gebruikelijk was.

In elke activiteitgroep wordt aangevangen met een artikel waarin de milieubelastende activiteit wordt aangewezen. Deze aanwijzing maakt bovendien duidelijk op welke gebiedscategorieën deze betrekking heeft. Dit betekent dat indien de desbetreffende activiteit verricht wordt in een gebied dat niet is aangewezen, er geen sprake is van een milieubelastende activiteit in de zin van deze afdeling.

Na de aanwijzing van de milieubelastende activiteit is steeds in vaste volgorde aan de orde:
- Aanwijzing van verboden gevallen, het betreft hier milieubelastende activiteiten waarvoor geen omgevingsvergunning verleend kan worden. Hiernaar werd onder de voorgaande Provinciale milieuverordening verwezen als absolute verboden.
- Aanwijzing van vergunningplichtige gevallen, het betreft hier milieubelastende activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning verleend kan worden. Hiernaar werd onder de voorgaande Provinciale milieuverordening verwezen als relatieve verboden.
- Aanwijzing van meldingsplichtige gevallen, het betreft hier milieubelastende activiteiten waarvoor eerst een melding moet worden gedaan.
- Aanwijzing van gevallen waarvoor relevante inhoudelijke regels gelden. Er zijn milieubelastende activiteiten waarvoor altijd eenzelfde set voorschriften geldt. De artikelen bepalen aan welke inhoudelijke regels voldaan moet worden bij de desbetreffende milieubelastende activiteit. Deze voorschriften zijn als inhoudelijke regels in paragraaf 3.3.27 opgenomen.

Het aanwijzen van meldingsplichtige gevallen wordt alleen gedaan voor milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingszones, boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden.

Binnen waterwingebieden is het nooit mogelijk om met een melding een milieubelastende activiteit te verrichten vanwege de grote kwetsbaarheid van deze gebieden. Een beoordeling in het kader van een omgevingsvergunning wordt hier altijd noodzakelijk geacht.

Ter voorkoming dat verboden genoemd in paragraaf 3.3.2 tot en met 3.3.25 bestaande bedrijven en activiteiten 'op slot' worden gezet, is in paragraaf 3.3.26 een regeling opgenomen dat voor het veranderen of uitbreiden van deze bedrijven en activiteiten een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd. Dit betekent dat indien sprake is van een verboden activiteit, dit verbod zich beperkt tot nieuw te ondernemen bedrijvigheid en activiteiten. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting op paragraaf 3.3.26.

Het uitganspunt dat voor waterwingebieden het strengste beschermingsregiem geldt en vervolgens voor de daaromheen liggende zones een steeds minder streng regiem, geldt ook in deze omgevingsverordening. Dit uitgangspunt komt tot uitdrukking in de artikelen waarin de milieubelastende activiteiten worden aangewezen. Activiteiten waarbij met schadelijke stoffen wordt gewerkt zijn in beginsel alleen een milieubelastende activiteit in de zin van deze afdeling als ze binnen een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone worden verricht. Activiteiten waarbij de slecht-doorlatende eigenschappen worden aangetast zijn een milieubelastende activiteit in alle grondwaterbeschermingsgebieden. Dit onderscheid is gebaseerd op de reistijd van schadelijke stoffen naar de winputten en de wijze waarop de grondwaterbeschermingsgebieden zijn vastgesteld. Voor een toelichting hierop wordt verwezen naar de toelichting op artikel 2.2.

§ 3.3.1 Algemeen

Artikel 3.18 (activiteiten)

De regels uit afdeling 3.3 zijn niet van toepassing op de activiteiten die een drinkwaterbedrijf verricht ter uitvoering van de in artikel 7 van de Drinkwaterwet aan het drinkwaterbedrijf toegekende taken.

Een vergelijkbare regeling was getroffen in de voorgaande Provinciale milieuverordening. De formulering van de vrijstelling onder de Provinciale milieuverordening liet echter te wensen over en was geregeld onderwerp van discussie. Met het aansluiten bij artikel 7 van de Drinkwaterwet worden onduidelijkheden omtrent de reikwijdte van de gereguleerde activiteiten weggenomen.

Artikel 3.19 (oogmerken)

Deze omgevingsverordening heeft de bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning in artikel 2.2 aangewezen gebieden als oogmerk. Dit doel vormt een onderdeel van het meer alomvattende begrip van het beschermen van het milieu.

De kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning kan door verontreiniging in het geding zijn. De kans op verontreiniging van het grondwater is aanzienlijk groter, indien de slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen worden aangetast. Een dergelijke aantasting kan plaatsvinden door een ingreep in of aan de bodem, zoals een boring.

Deze omgevingsverordening richt zich op beide typen van bedreigingen oftewel op een directe regulering van bronnen van verontreinigingen en op het tegengaan van de aantasting van slecht-waterdoorlatende bodemlagen. Ook de combinatie van deze bedreigingen is soms gereguleerd.

Onder verontreiniging wordt verstaan een biologische of chemische verontreiniging dan wel een schadelijke thermische invloed. Door een thermische invloed is de kans op met name een biologische verontreiniging groter.

Artikel 3.20 (normadressaat)

In dit artikel wordt bepaald tot wie de regels van deze afdeling zijn gericht. Diegene is verantwoordelijk voor het naleven van de regels over de activiteit.

Artikel 3.21 (specifieke zorgplicht)

Deze afdeling bevat een specifieke zorgplicht. Op grond daarvan rust op een ieder, die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten in een grondwaterbeschermingsgebied de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning kan worden geschaad, de verplichting dergelijk handelen achterwege te laten dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die schade te voor-

komen, dan wel deze zoveel mogelijk te beperken en de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.

Deze provinciale zorgplicht vervult de functie van vangnet voor de gevallen waarin niet voorzien is in een meer specifieke regeling voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

Artikel 3.22 (aanwijzing schadelijke stoffen)

Activiteiten waarbij stoffen worden geproduceerd, gebruikt, opgeslagen of toegepast, zijn onderwerp van regulering in deze afdeling. Het betreft hier stoffen die vanwege hun eigenschappen nadelige gevolgen voor het grondwater met het oog op de waterwinning hebben of kunnen hebben. Uit de bijlage behorend bij dit artikel volgt wat onder deze stoffen wordt verstaan.

Ten behoeve van de aanwijzing van schadelijke stoffen is zoveel als mogelijk aangehaakt bij de Europese regelgeving. Een in Europeesrechtelijke zin als gevaarlijk aangemerkte stof op basis van eigenschappen relevant voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning, is automatisch ook schadelijk in de zin van deze verordening. Landelijke implementatiewetgeving hoeft niet te worden afgewacht en afzonderlijke provinciale oordeelsvorming hoeft evenmin plaats te vinden. Ook kan daarmee de provinciale 'stoffenlijst' tot een minimum worden beperkt.

Artikel 3.23 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

De specifieke gegevens die in aanvulling op artikel 3.1 bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied moeten worden verstrekt zijn opgenomen in bijlage IV, onder B.2 en onder B.3.

Artikel 3.24 (specifieke gegevens bij een melding)

De specifieke gegevens die in aanvulling op artikel 3.3 bij een melding voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied moeten worden verstrekt zijn opgenomen in bijlage IV, onder D.1.

Artikel 3.25 (informeren over een ongewoon voorval)

Bij een ongewoon voorval kan het gaan om een situatie waarbij de fysieke leefomgeving significant wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed. Dit artikel bepaalt dat gedeputeerde staten en het drinkwaterbedrijf onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 3.26 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Na het voordoen van een ongewoon voorval worden gedeputeerde staten en het drinkwaterbedrijf geïnformeerd. Onmiddellijk nadat de gegevens en bescheiden – zoals informatie over de oorzaken en omstandigheden – bekend zijn, worden ze verstrekt.

§ 3.3.2 Aantasten slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen

In principe is elke ingreep in of aan de bodem die de slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen kan aantasten in een grondwaterbeschermingsgebied gereguleerd. De regeling heeft betrekking op een ingreep die de slecht-doorlatende eigenschappen (permeabiliteit) van de bodemlaag aantast of kan aantasten. Van een aantasting is sprake wanneer de doorlatendheid van een slecht waterdoorlatende bodemlaag (zoals een kleilaag) na de ingreep groter is dan voor de ingreep.

De regels voor ingrepen hebben betrekking op alle categorieën van grondwaterbeschermingsgebieden, dus waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, boringsvrije zones en gebieden voor algemene strategische voorraden.

In de voorgaande Provinciale milieuverordening gold een verbod de grond dieper te roeren dan 2,5 meter beneden het maaiveld of anderszins werken op of in de bodem uit te voeren of te doen uitvoeren waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt die de slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen kunnen aantasten. Daarmee is ten onrechte de indruk gewekt dat voor het roeren van de grond op minder dan 2,5 meter onder het maaiveld sprake was van een vrijstelling. In artikel 3.27 komt tot uitdrukking dat in beginsel elke activiteit die de slecht doorlatende eigenschappen van bodemlagen aantast een milieubelastende activiteit is, behoudens enkele uitgezonderde activiteiten.

Daarnaast is in artikel 3.27 expliciet opgenomen dat de regels ook gelden voor ingrepen in of aan de bodem die buiten het grondwaterbeschermingsgebied starten, maar in de ondergrond van het grondwaterbeschermingsgebied eindigen of onder het gebied doorlopen. Het gaat hierbij om de activiteit 'schuinboren',

waarbij onder een hoek wordt geboord in de bodem. Dit kan risico's met zich meebrengen voor de kwaliteit van het grondwater, omdat het risico groter is dat verschillende watervoerende pakketten onbedoeld met elkaar worden verbonden. Ook kunnen eventuele verontreinigingen tot diepere grondwaterlagen doordringen. Daarnaast is de controle op de diepte en het verloop van het boorgat moeilijker uit te voeren dan bij recht boren.

Onder de aanwijzing valt niet het aanleggen van het openbaar vuilwaterriool tot 2,5 meter beneden het maaiveld in waterwingebieden en 4 meter beneden het maaiveld in de overige gebieden. Tevens geldt de aanwijzing niet voor het aanleggen van kabels en leidingen tot een diepte van 2,5 meter beneden het maaiveld. Verder geldt de aanwijzing niet voor het aanleggen van gladde heipalen zonder een verbreding of een verbrede voet. Bij een verbreding valt bijvoorbeeld te denken aan een mof, die bij het plaatsen van een heipaal zou zorgen voor een groter gat dan de diameter van de heipaal, hetgeen onwenselijk is. Een uitzondering op het niet aanwijzen is de plaatsing van gladde heipallen als onderdeel van een palenmatras voor de aanleg van bepaalde infrastructurele werken. Deze uitzondering is gemaakt omdat palenmatrassen een grote claim leggen op de ondergrond die toekomstige ingrepen zoals het uitvoeren van een gestuurde boring zeer moeilijk maken met als gevolg dat deze moeten uitwijken naar grotere diepten, met alle bijkomende risico's van dien. Indien een palenmatras wordt aangelegd zal een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden. Ten slotte geldt de aanwijzing niet voor aardpennen. Aardpennen zorgen voor de aarding van elektrische voorzieningen, zoals laadpunten voor elektrische auto's.

Onder de voorgaande Provinciale milieuverordening werden activiteiten waarvoor gedeputeerde staten eveneens bevoegd waren, zoals ontgrondingen, Waterwetactiviteiten en saneringen vrijgesteld. Deze vrijstellingen werden gemaakt omdat een afweging met betrekking tot de grondwaterbescherming met het oog op de drinkwatervoorziening in het kader van de desbetreffende wetgeving werd gemaakt. Onder de Omgevingswet zijn deze vrijstellingen gelet op de systematiek en de meer integrale aard van de Omgevingswet niet meer nodig. De ontgrondingsactiviteit is een activiteit onder de Omgevingswet. Dit heeft tot gevolg dat voor ontgrondingen nu een regeling wordt getroffen. Secundaire ontgrondingen, ontgrondingen waarbij het winnen van delfstoffen niet het primaire doel is zoals bij het ontgronden ten behoeve van bouwwerken of natuurprojecten het geval is, zijn nu aangemerkt als een milieubelastende activiteit aantasten slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen. Hiervoor dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd of een melding te worden gedaan. Voor primaire ontgrondingen, ontgrondingen waarbij het winnen van delfsstoffen het primaire doel is, geldt ingevolge artikel 3.93 in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones een absoluut verbod. Met het aanmerken van ontgrondingen in grondwaterbeschermingsgebieden als milieubelastende activiteit wordt bewerkstelligd dat voor een (secundaire) ontgronding een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in een grondwaterbeschermingsgebied moet worden aangevraagd, ongeacht of deze ontgronding als vergunningsvrij geval is aangemerkt op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving. Tevens heeft de aanwijzing tot gevolg dat voor ontgrondingen in grondwaterbeschermingsgebieden de beoordelingsregels uit paragraaf 7.5.3 van deze verordening van toepassing zijn, naast de beoordelingsregels die gesteld zijn voor de ontgrondingsactiviteit in artikel 8.76 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Voor een milieubelastende activiteit als bedoeld in artikel 3.27 zal een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden, tenzij kan worden volstaan met een melding. Dit is in een aantal gevallen mogelijk. Het betreft hier activiteiten waarvoor telkens hetzelfde voorschriftenpakket zou worden voorgeschreven, zoals het graven tot een diepte van 4 meter beneden het maaiveld en het plaatsen van peilbuizen en sonderingen ten behoeve van bodemonderzoek tot aan het zoet-brakgrensvlak. In waterwingebieden is het doen van een melding nooit mogelijk en zal altijd een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd. Dit vanwege de grote kwetsbaarheid van waterwingebieden. Indien meerdere milieubelastende activiteiten worden aangevraagd, waarvan er ten minste één omgevingsvergunningplichtig is, dan moet een omgevingsvergunning voor al die activiteiten aangevraagd worden, en gelden de artikelen met betrekking tot meldingen niet.

Het is onvermijdelijk dat tussen de verschillende verbodsbepalingen in deze omgevingsverordening een zekere overlap bestaat. Deze paragraaf bevat de meest generieke regeling voor activiteiten waarbij slecht-doorlatende bodemlagen worden aangetast. Andere paragrafen bevatten meer bijzondere regels hiervoor, zoals bijvoorbeeld de regeling voor mijnbouwwerken en bodemenergiesystemen. De generieke regeling voor activiteiten waarbij slecht-doorlatende bodemlagen worden aangetast kent geen absolute verbodsbepaling. Dat wil zeggen, het is telkens mogelijk een omgevingsvergunning aan te vragen of een melding in te dienen voor een dergelijke activiteit. Indien een bijzondere regeling een aantasting van de slecht-doorlatende bodemlagen verbiedt en er geen mogelijkheid bestaat tot het aanvragen van een omgevingsvergunning of een melding, dan geldt uiteraard de lex specialis. Bijzondere regels prevaleren boven de generiekere regel.

§ 3.3.3 Saneren van de bodem

Met de Omgevingswet zijn de regels voor saneren flink op de schop gegaan. De saneringsparagraaf van de Wet bodembescherming is, behoudens overgangsrechtelijke gevallen, komen te vervallen. In het Besluit activiteiten leefomgeving is een regeling opgenomen voor het saneren van de bodem. Onder voornoemde regeling vallen geen grondwatersaneringen. Deze regeling is niet toereikend voor het saneren van de bodem in grondwaterbeschermingsgebieden, waar de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning het oogmerk is. Tegelijkertijd vormt niet elk type verontreiniging een risico gelet op dit oogmerk. Een sanering van een verontreiniging die niet verplaatst en die zich bovendien niet zal verspreiden naar het grondwater valt niet onder de reikwijdte van de aanwijzing. Voor deze gevallen is het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing en zal doorgaans burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente aangewezen zijn als bevoegd gezag.

Schematisch kan het bovenvermelde als volgt worden weergegeven:

Type sanering in een grondwaterbeschermingsgebied:	**Is er een risico voor de kwaliteit van het grondwater?:**	**Van toepassing zijnde regelgeving:**
1. Een sanering van de vaste bodem.	Nee	Besluit activiteiten leefomgeving
2. Een sanering van de vaste bodem.	Ja	Zuid-HollandseOmgevingsverordening
3. Een sanering van het grondwater.	Ja	Zuid-HollandseOmgevingsverordening

Indien de verontreiniging vanwege aard en/of omvang wel een risico inhoudt voor de kwaliteit van het grondwater zal voor het saneren ervan een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden. Naast deze vergunningplicht gelden inhoudelijke regels die eisen stellen aan onder meer de te hanteren saneringsdoelstelling en saneringsaanpak.

Uit deze paragraaf volgt niet de aanleiding voor een sanering. Doorgaans zal sprake zijn van een ontwikkeling(sproject) waarbij sprake blijkt te zijn van een verontreiniging op de locatie. Ook kan vanuit het regionaal waterprogramma een saneringsmaatregel zijn voorgeschreven.

§ 3.3.4 Mijnbouwwerken, bodemenergiesystemen

Mijnbouwwerken

Mijnbouwwerken zijn aangewezen als milieubelastende activiteit. Onder een mijnbouwwerk vallen diverse activiteiten, zoals de winning van fossiele energie of aardwarmte, maar ook de opslag van koolstofdioxide. Al deze mijnbouwactiviteiten, voor zover daarvoor ingrepen in of aan de bodem vereist zijn, kunnen de slecht-doorlatende eigenschappen van bodemlagen aantasten.

Voor een mijnbouwwerk in een grondwaterbeschermingsgebied kan geen omgevingsvergunning worden verleend. De kans op schadelijke effecten van de kwaliteit van het grondwater is daarvoor te groot.

Bij het verrichten van mijnbouwactiviteiten wordt soms gebruik gemaakt van schadelijke stoffen. Voor zover aan de orde, valt dit gebruik onder de regels voor verontreinigingen.

Bodemenergiesystemen

De regels voor bodemenergiesystemen blijven ten opzichte van die van de voorgaande Provinciale milieuverordening ongewijzigd. Een bodemenergiesysteem is een installatie waarmee gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude ten behoeve van de verwarming of koeling van bijvoorbeeld ruimten. Voorbeelden van bodemenergiesystemen zijn open bodemenergiesystemen, gesloten bodemenergiesystemen (zowel verticaal als horizontaal), korven, spiralen, leidingen in de bodem ten behoeve van thermische uitwisseling en zogeheten energiepalen, een in een funderingspaal geïntegreerd bodemenergiesysteem. De aanwijzing geldt voor alle vier de gebiedstypen. Het is niet mogelijk een omgevingsvergunning te verlenen voor deze activiteit.

Ook het onder de voorgaande Provinciale milieuverordening geldende overgangsrecht is in deze omgevingsverordening opgenomen. Dit overgangsrecht houdt in dat reeds bestaande bodemenergiesystemen vanaf 1 januari 2034 niet meer zijn toegestaan in grondwaterbeschermingsgebieden. Zie hierover verder de desbetreffende overgangsbepaling.

§ 3.3.5 Vaste en vloeibare schadelijke stoffen

De omgevingsverordening bevat een regeling voor schadelijke stoffen. Onder het woordje 'stoffen' in de zin van de regeling voor schadelijke stoffen wordt verstaan een veelheid aan materiele verschijningsvormen, zoals stoffen in chemische zin (chemische elementen en hun verbindingen), mengsels van deze stoffen (ook wel preparaten genoemd), producten (verhandelbare artefacten), voorwerpen (instrumenten voor gebruik) en andere materialen. Schadelijk in de zin van deze omgevingsverordening zijn stoffen welke direct of na chemische omzetting nadelig zijn of kunnen zijn voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

Onder schadelijke stoffen vallen ook meststoffen. Voor meststoffen is in deze omgevingsverordening een afzonderlijke bijzondere regeling getroffen in artikel 3.44 tot en met artikel 3.47.

Schadelijk zijn ook stoffen die krachtens Europese regelgeving zijn aangemerkt als carcinogeen, mutageen (schadelijk voor erfelijk materiaal in het lichaam) en reprotoxisch (schadelijk voor de voortplanting). Het gaat om de zogenaamde CMR-stoffen.

In deze omgevingsverordening worden ook stoffen met zogenaamde hormoonverstorende of hormoonontregelende eigenschappen toegevoegd. Stoffen met hormoonontregelende eigenschappen staan steeds meer in de belangstelling. Een afzonderlijke gevarencategorie is anders dan voor bijvoorbeeld stoffen met carcinogene, mutagene of reprotoxische stoffen (nog) niet vastgesteld. Wel zijn stoffen vanwege de hormoonontregelende eigenschappen in het kader van EG-verordening registratie, evaluatie en autorisatie van chemische stoffen (REACH) aangemerkt als zeer zorgwekkend. Door blootstelling aan die stoffen verliezen organismen bijvoorbeeld mannelijke eigenschappen ten faveure van vrouwelijke. Ook kan blootstelling aan hormoonontregelende stoffen allerlei gezondheidsschadelijke eigenschappen veroorzaken, zoals obesitas, orgaanschade en kanker.

Schadelijk in de zin van deze omgevingsverordening zijn alleen vaste en vloeibare stoffen. Voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning zijn gasvormige stoffen van minder belang. Uiteraard kunnen schadelijke stoffen via de lucht neerslaan in een grondwaterbeschermingsgebied, maar vooralsnog wordt verondersteld dat luchtemissies van schadelijke stoffen afdoende via het algemeen beschermingsregime worden aangepakt.

Ten behoeve van de aanwijzing van schadelijke stoffen is zoveel als mogelijk aangehaakt bij de Europese regelgeving. Een in Europeesrechtelijke zin als gevaarlijk aangemerkte stof op basis van eigenschappen relevant voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning, is automatisch ook schadelijk in de zin van deze omgevingsverordening. Landelijke implementatiewetgeving hoeft niet te worden afgewacht en afzonderlijke provinciale oordeelsvorming hoeft evenmin plaats te vinden. Ook kan daarmee de provinciale 'stoffenlijst' tot een minimum worden beperkt.

In artikel 3.37 worden in hoofdzaak activiteiten met schadelijke stoffen aangewezen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones. Voor activiteiten met schadelijke stoffen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is een omgevingsvergunningplicht opgenomen. Ten aanzien van boringsvrije zones en gebieden voor aanvullende strategische voorraden zijn alleen activiteiten met schadelijke stoffen aangewezen als deze gelijktijdig plaatsvinden met activiteiten waarbij slecht-waterdoorlatende lagen worden aangetast. Hiervan is bijvoorbeeld sprake indien een bouwput wordt gegraven waarbij de slecht waterdoorlatende deklaag (deels) is afgegraven. Als in diezelfde bouwput schadelijke stoffen worden gebruikt of opgeslagen bestaat er het risico dat deze direct in de bodemlaag terecht komen waaruit drinkwater wordt gewonnen. In een bouwput mogen daarom niet zonder meer activiteiten met schadelijke stoffen plaatsvinden. Voor activiteiten met schadelijke stoffen in boringsvrije zones en gebieden voor strategische voorraden is een meldingsplicht opgenomen.

Onder activiteiten met schadelijke stoffen wordt ook het vervoeren van die stoffen door een buisleiding verstaan. Buisleidingen met schadelijke stoffen leveren een aanzienlijk risico van bodemverontreiniging op. Daarom is het niet toegestaan een buisleiding bestemd voor het doorvoeren van schadelijke stoffen in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aan te leggen, in gebruik te nemen, te gebruiken of te veranderen. De buisleiding kan ondergronds en bovengronds zijn gelegen.

Een uitzondering op de aanwijzing is het openbaar vuilwaterriool. Het aanleggen van een openbaar vuilwaterriool is toegestaan tenzij er sprake is van drukrioleringen of persleidingen. In drukrioleringen en persleidingen wordt de inhoud namelijk onder druk verplaatst. Daardoor is de kans op een grootschalige verontreiniging na een lekkage van een persriool veel groter dan bij een andersoortig riool. Persriolen worden toegepast om grote hoeveelheden afvalwater te transporteren. Voor dit type riolering zal een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden.

Indien in een grondwaterbeschermingszone een leiding wordt aangelegd tot een diepte van 4 meter beneden het maaiveld, kan worden volstaan met een melding.

Het is onvermijdelijk dat tussen de verschillende verbodsbepalingen in deze omgevingsverordening een zekere overlap bestaat. Deze paragraaf bevat de meest generieke regeling voor schadelijke stoffen. Andere paragrafen bevatten meer bijzondere regels voor schadelijke stoffen, zoals bijvoorbeeld de regelingen voor meststoffen, vuurwerk en explosieven en afvalstoffen. De generieke regeling voor schadelijke stoffen kent geen absolute verbodsbepaling. Dat wil zeggen, het is telkens mogelijk een omgevingsvergunning aan te vragen of een melding in te dienen voor een activiteit met schadelijke stoffen. Indien een bijzondere regeling voor schadelijke stoffen activiteiten met een bepaalde stof verbiedt en er geen mogelijkheid bestaat tot het aanvragen van een omgevingsvergunning of een melding, dan geldt uiteraard de lex specialis. Bijzondere regels prevaleren boven de generiekere regel.

§ 3.3.6 Grond en baggerspecie

Grond is afkomstig van een landbodem, baggerspecie van de oever of de bodem van een oppervlaktewater. Een bodem of oever kan zijn verontreinigd. Het gebruik van verontreinigde grond of baggerspecie is problematisch voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Daarom zijn regels gegeven voor het gebruik van grond en baggerspecie in grondwaterbeschermingsgebieden.

Voor de toepassing van grond en baggerspecie zijn van rijkswege ook regels gegeven. De grond en baggerspecie moet bijvoorbeeld aan bepaalde kwaliteitseisen wat betreft chemische samenstelling voldoen. Grond en baggerspecie aan te merken als gevaarlijk afval mag overigens in het geheel niet worden toegepast. Onder een toepassing moet onder meer worden verstaan het aanbrengen of verspreiden van grond of baggerspecie op of in de bodem.

Uit artikel 3.41 volgt dat het toepassen van grond of baggerspecie dat ten minste voldoet aan de kwaliteitsklasse wonen zonder meer is toegestaan. In het geval dat geen sprake is van een deklaag zoals in het duingebied, moet de grond of baggerspecie ten minste voldoen aan de achtergrondwaarden.

Indien het voornemen er is om grond of baggerspecie toe te passen van een lagere kwaliteit dan voornoemd, dan zal een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden.

§ 3.3.7 Meststoffen

Artikel 3.44 richt zich, naast het exploiteren van een andere milieubelastende installatie voor fosfaathoudende, stikstofhoudende en kaliumhoudende meststoffen en opslaan van minerale anorganische meststoffen, in hoofdzaak op het aanwijzen van het opslaan, behandelen en op of in de bodem brengen van organische meststoffen, en dan met name dierlijke meststoffen. In waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones zijn de meeste aangewezen activiteiten verboden. Voor enkele activiteiten geldt een omgevingsvergunningplicht. Het normaal landbouwkundig gebruik van anorganische meststoffen, kunstmeststoffen, is buiten de aanwijzing gelaten evenals het op de bodem brengen van meststoffen op weidegronden in waterwingebieden en het op de bodem brengen van meststoffen met plantaardige herkomst in een grondwaterbeschermingszone.

Meststoffen zijn producten ter voeding van planten of ter verbetering van de voedingseigenschappen van de grond of een ander groeimedium dan wel producten ter verbetering van de groei van planten (artikel 1, eerste lid, onder d, Meststoffenwet).

Een onderscheid wordt gemaakt tussen anorganische en organische meststoffen. Anorganisch zijn meststoffen waarvan de nutriënten afkomstig zijn van fysische of chemische processen. Anorganische stoffen worden in de volksmond kunstmest genoemd. Organische meststoffen zijn meststoffen niet zijnde anorganische meststoffen. Tot de organische meststoffen behoren onder meer dierlijke meststoffen, maar ook zuiveringsslib en compost (artikel 1, eerste lid, Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet). Agrarische restproducten kunnen ook worden gebruikt als organische meststof. Te denken valt aan uienpulp en eierafval.

Dierlijke meststoffen zijn vooral schadelijk vanwege de uitspoeling van nitraat naar grondwater. Ook is de kans aanwezig van besmetting van grondwater met ziekteverwekkende organismen (pathogenen). Dit laatste risico is vooral groot in waterwingebieden. Grondwater in dit gebied is maximaal 60 dagen onderweg om een waterput te bereiken. In die periode is afbraak van pathogenen niet verzekerd.

Onder meststoffen zijn, zoals gezegd, ook compost en zuiveringsslib begrepen. Zuiveringsslib is bijvoorbeeld afkomstig van een afvalzuiveringsinstallatie (artikel 1, eerste lid, onder e, Uitvoeringsbesluit meststoffenwet).

§ 3.3.8 Vuurwerk en explosieven

Het opslaan, overslaan, herverpakken en bewerken van pyrotechnische artikelen en ontplofbare stoffen is in artikel 3.48 aangewezen als milieubelastende activiteit en verboden. Uitgezonderd is de opslag in kleine hoeveelheden en de opslag bij vuurwerkverkooplocaties.

§ 3.3.9 Afvalstoffen

Onder afvalstoffen worden alle stoffen, preparaten (mengsels) en voorwerpen verstaan waarvan een houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen.

In artikel 3.50 zijn activiteiten met afvalstoffen aangewezen als milieubelastende activiteit in waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden. Onder de aanwijzing vallen niet de opslag bij huishoudens en ten aanzien van de opslag van bedrijfsafval voorafgaand aan inzameling.

Alleen het nuttig toepassen van afvalstoffen in het kader van grond-, weg-, of waterbouw is mogelijk met een omgevingsvergunning. Voor het overige is het verboden.

§ 3.3.10 Zuiveringstechnische werken

Afvalwater vormt een specifieke afvalstof. Onder afvalwater wordt verstaan al het water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen. Het behandelen hiervan is een milieubelastende activiteit en een verboden geval waarvoor geen omgevingsvergunning kan worden aangevraagd. Niet aangewezen is het inzamelen van afgegeven afvalwater ter uitvoering van de taken genoemd in artikel 2.16, eerste lid, onder 1°, 2° en 3°, van de Omgevingswet.

§ 3.3.11 Lozingen in of op de bodem

Voor het lozen op of in de bodem bevat deze omgevingsverordening net als de voorgaande Provinciale milieuverordening een absoluut verbod tot lozing van afvalwater en andere vloeistoffen in een waterwingebied.

Er zijn aantal gevallen buiten de aanwijzing gelaten teneinde het lozen van water voor vooral agrarische toepassingen in waterwingebieden mogelijk te maken. Dit is onder meer het geval voor water onttrokken aan oppervlakte-, hemel- of drinkwater.

Het lozen van afvalwater in verband met het schoonmaken van voertuigen of machines gebruikt in de landbouw is onder voorwaarden toegestaan. Voorwaarde is dat die voertuigen of machines niet in bedrijf zijn geweest voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

Voor nieuwe lozingen in waterwingebieden kan geen omgevingsvergunning worden verleend. Daarvoor is zo'n lozing te schadelijk voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Voor een nieuwe lozing in een grondwaterbeschermingszone is het verlenen van een omgevingsvergunning mogelijk onder strikte voorwaarden.

§ 3.3.12 Infrastructuur

Het gebruik van infrastructuur vormt een intrinsieke belasting voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. Dit geldt bijvoorbeeld voor weginfrastructuur. Door het gebruik van een weg kunnen relatief grote hoeveelheden schadelijke stoffen, zoals olierestanten, op of in de bodem terecht komen.

De aanleg, de in gebruik name en het gebruik van een weg met een verkeersintensiteit van minder dan 2.500 voertuigbewegingen per etmaal in een grondwaterbeschermingszone valt niet onder de aanwijzing en is dus toegestaan. Dit neemt overigens niet weg dat deze activiteit samen kan gaan met andere milieubelastende activiteiten waarvoor alsnog sprake kan zijn van beperkingen. Indien bijvoorbeeld egaliserings-, graaf- of bodemstabiliseringswerkzaamheden gedaan moeten worden, waarbij een slecht-waterdoorlatende bodemlaag wordt aangetast, dan zal voor die activiteiten alsnog een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden of een melding gedaan moeten worden, ondanks dat het aanleggen en gebruiken van een weg met een verkeersintensiteit van 2.500 motorvoertuigen per etmaal niet is aangewezen. Een eventuele omgevingsvergunning zal in dat geval geen voorschriften bevatten die eisen stellen aan de aan te leggen weg.

De mate waarin infrastructuur een bedreiging vormt voor het grondwater met het oog op de waterwinning hangt niet alleen af van de gebruiksintensiteit. Ook andere criteria kunnen een rol spelen. Hierbij valt te

denken aan de bij de aanleg gebruikte materialen en stoffen, het type verkeer dat gebruik maakt van de infrastructuur, de getroffen (bodembeschermende) voorzieningen en gebiedsspecifieke omstandigheden.

Het aanleggen en gebruiken van spoorwegen valt ook onder de aanwijzing, ongeacht of de spoorvoertuigen elektrisch aangedreven zijn. De reden hiervoor is het risico op bijvoorbeeld koperverontreinigingen.

In de voorgaande Provinciale milieuverordening was geen regeling getroffen voor luchthavens. Luchthavens zijn vermoedelijk in het kader van de voorgaande Provinciale milieuverordening per abuis over het hoofd gezien. Dit is niet wenselijk. Een luchthaven in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone levert een substantieel risico op van bodemverontreiniging. Daarom zijn luchthavens in een waterwingebied en een grondwaterbeschermingszone alsnog verboden. Voor het opstijgen van en landen op een terrein anders dan van een luchthaven zijn (vooralsnog) geen regels gesteld. Voldaan moet uiteraard worden aan de gestelde regels voor bijvoorbeeld schadelijke stoffen, zoals brandstoffen.

§ 3.3.13 Campings, recreatieterreinen, openbare zwembaden

De in deze paragraaf aangewezen locaties gaan samen met een veelvoud van milieubelastende activiteiten die zich niet verenigen met het belang van een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Te denken valt aan de verkeersaantrekkende werking, de stoffen die worden opgeslagen en gebruikt en de aanleg van de benodigde infrastructurele werken. Zo worden bij zwembaden grote hoeveelheden natriumhypochloride en zwavelzuur opgeslagen en gebruikt.

Niet alle recreatieterreinen houden een wezenlijk risico in. Indien goede voorzieningen worden getroffen kunnen zij zelfs bijdragen aan een effectieve grondwaterbescherming. Te denken valt aan bijvoorbeeld golfterreinen, waarbij het terrein ontoegankelijk wordt gemaakt voor anderen dan golfers. Anders dan onder de voorgaande Provinciale milieuverordening wordt het realiseren van nieuwe recreatieterreinen onder de huidige regeling mogelijk gemaakt.

§ 3.3.14 Begraafplaatsen

Begraafplaatsen en terreinen voor de uitstrooiing van as vormen in biologische en chemische zin een gevaar voor de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning. De kans op biologische verontreiniging van het grondwater kan aan de orde zijn. Daarnaast kan de bodem worden verontreinigd, met restanten van geneesmiddelen of zware metalen, zoals kwik, afkomstig uit het lichaam. Vanwege deze gevaren geldt al decennialang een verbod tot aanleg van een begraafplaats of een terrein voor de uitstrooiing van as.

Door het graven kunnen ook de slecht-doorlatende eigenschappen van de bodem worden aangetast.

Omdat dezelfde risico's gelden voor dierenbegraafplaatsen zijn deze voor het eerst onderwerp van regeling in deze omgevingsverordening.

§ 3.3.15 Scheepswerven

Het aanleggen, in gebruik nemen en gebruiken van scheepswerven in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is aangewezen als milieubelastende activiteit.

Bij scheepswerven worden verschillende chemische middelen opgeslagen en worden schoonmaak en onderhoudswerkzaamheden verricht. Dit is zeer onwenselijk in waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden omdat hier doorgaans sprake is van een intrekgebied. Dit houdt in dat rivieren de grondwaterlichamen voeden waaruit drinkwater wordt gewonnen. Het is niet mogelijk om hier een omgevingsvergunning voor te verlenen.

§ 3.3.16 Schietbanen

Het aanleggen en gebruiken van schietbanen is aangewezen als milieubelastende activiteit vanwege de kans op verontreiniging met bijvoorbeeld lood, koper en antimoon ten gevolge van uitloging van afgeschoten kogels.

§ 3.3.17 Bouwwerken

Het bouwen en gebruiken van een bouwwerk is aangewezen als milieubelastende activiteit. Voor deze activiteit kan een omgevingsvergunning verleend worden. Bij het verbinden van voorschriften aan de omgevingsvergunning zal vooral worden gekeken naar de activiteiten die in het desbetreffende gebouw

zullen gaan plaatsvinden en of deze verenigbaar zijn met het te beschermen belang van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning.

Bouwactiviteiten die niet-bedrijfsmatig worden verricht door particulieren vallen niet onder de aanwijzing.

Gelet op artikel 3.102, aanhef en onder b, is ook de verandering of uitbreiding van een bouwwerk een milieubelastende activiteit. Indien bij een verandering of uitbreiding van een bouwwerk in een grondwaterbeschermingszone geen sprake is van een ingreep in slecht-doorlatende bodemlagen kan worden volstaan met een melding. Te denken valt aan het plaatsen van een dakkapel.

§ 3.3.18 Opslagtank, tankinstallatie, stookinstallatie, koelinstallatie, oplosmiddeleninstallatie

Installaties met schadelijke stoffen leveren een aanzienlijk risico van bodemverontreiniging op. Daarom is het niet toegestaan een vaste installatie of een leiding met vaste en vloeibare schadelijke stoffen in een waterwingebied of grondwaterbeschermingszone aan te leggen, in gebruik te nemen, te gebruiken of te veranderen. Onder een installatie valt onder meer een tank, bijvoorbeeld voor de opslag van huisbrandolie. De installatie kan ondergronds en bovengronds zijn gelegen.

Het gebruik van een mobiele tankinstallatie is uitgezonderd van de absolute verbodsbepaling, omdat het een laag risico met zich meebrengt voor de bescherming van het grondwater en effectief gereguleerd kan worden door middel van vergunningvoorschriften. Hierin kunnen maatregelen worden voorgeschreven die voorkomen dat schadelijke stoffen in de bodem of het grondwater terechtkomen.

Met deze omgevingsverordening zal voor het eerst het realiseren van nieuwe ondergrondse tanks niet meer toegestaan zijn. Alleen voor bepaalde bovengrondse opslagtanks zal het verlenen van een omgevingsvergunning mogelijk zijn. Voor het verbieden van ondergrondse opslagtanks is een aantal redenen. Ten eerste worden verontreinigingen van een ondergrondse installatie minder snel gedetecteerd. Ten tweede zijn verontreinigingen van een dergelijke installatie minder gemakkelijk op te ruimen. Ten slotte is de kans op verontreiniging van het grondwater bij een ondergrondse installatie aanzienlijk groter.

§ 3.3.19 Ippc-installaties en Seveso-inrichting

IPPC-installaties zijn de grotere industriële bedrijven die vallen onder de Richtlijn industriële emissies (2010/75/EU).

Seveso is de Europese naam voor de Nederlandse BRZO-bedrijven. Een bedrijf is of wordt een BRZO/Seveso-bedrijf op grond van de aanwezigheid van relatief grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen.

De aanwezigheid van IPPC-installaties of een Seveso-inrichting in waterwingebieden is niet toegestaan. Daarnaast zijn veel IPPC-installaties waarin gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in grondwaterbeschermingszones verboden. Te denken valt aan installaties voor het verrichten van bedrijfsmatige activiteiten met explosieven, ((zeer) (licht)) ontvlambare stoffen, afvalstoffen, chemische producten en gewasbeschermingsmiddelen. Dergelijke installaties leveren een groot risico van bodemverontreiniging op en zijn dan ook al sinds jaar en dag in de betreffende grondwaterbeschermingszones niet toegestaan. Enkele installaties worden in grondwaterbeschermingszones op dit moment niet op voorhand uitgesloten waardoor hiervoor in beginsel een omgevingsvergunning kan worden verleend. De mate waarin een en het hebben van een dergelijke installatie toelaatbaar is wordt in die gevallen sterk bepaald door de beoordelingsregels en zal door een aanvrager van een omgevingsvergunning goed gemotiveerd dienen te worden.

§ 3.3.20 Productie van chemische producten

De productie van chemische producten in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is aangewezen als milieubelastende activiteit en verboden geval waarvoor geen omgevingsvergunning kan worden verleend. Niet onder de aanwijzing vallen kleinschalige activiteiten bij een huishouden, het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis, voor educatieve doeleinden of bij een laboratorium. De opslag van deze producten valt onder de regeling getroffen in artikel 3.37 en verder.

§ 3.3.21 Papierindustrie, houtindustrie

De productie van papierpulp, papier, of karton en het conserveren van hout of houtproducten in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is aangewezen als milieubelastende activiteit en verboden geval waarvoor geen omgevingsvergunning kan worden verleend. Niet onder de aanwijzing vallen kleinschalige activiteiten bij een huishouden, het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis, voor educatieve doeleinden of in het kader van bosbouw of natuurbeheer.

§ 3.3.22 Metaalproductenindustrie

De verwerking van metalen en de productie van metalen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is aangewezen als milieubelastende activiteit en een verboden geval waarvoor geen omgevingsvergunning kan worden verleend. Niet onder de aanwijzing vallen kleinschalige activiteiten bij het uitoefenen van een beroep of bedrijf aan huis, of voor educatieve doeleinden.

§ 3.3.23 Mineralen

De productie van glas, keramische producten, asfalt of asfaltproducten en de winning van de in de paragraaf genoemde delfstoffen in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is aangewezen als milieubelastende activiteit en zijn verboden gevallen waarvoor geen omgevingsvergunning kan worden verleend. Niet onder de aanwijzing vallen bouw en sloopactiviteiten en infrastructurele werken, kleinschalige activiteiten bij een beroep aan huis of voor educatieve doeleinden en voor secundaire ontgrondingen. Met dit laatste wordt bedoeld een ontgraving waarbij de winning van delfstoffen niet het primaire doel is. Voor secundaire ontgrondingen gelden de regels genoemd in artikel 3.27 en verder.

§ 3.3.24 Drukkerijen

Het bedrijfsmatig bedrukken van materialen met zeefdruk of illustratiediepdruk in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones is aangewezen als milieubelastende activiteit en een verboden geval waarvoor geen omgevingsvergunning kan worden verleend.

§ 3.3.25 Reinigingsactiviteiten

Reinigingsactiviteiten zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones vanwege de schadelijke stoffen die hierbij vrijkomen en geloosd kunnen worden. Bij het chemisch reinigen van textiel wordt doorgaans PER gebruikt. PER is een vluchtige alifatische chloorkoolwaterstof die, met name in het verleden, veel verontreinigingspluimen hebben veroorzaakt. Voor deze activiteit is alleen in grondwaterbeschermingszones een mogelijkheid tot het aanvragen van een omgevingsvergunning.

Net als in artikel 3.56 geldt de aanwijzing niet voor landbouwvoertuigen en machines.

§ 3.3.26 Overige milieubelastende activiteiten

In deze paragraaf zijn twee soorten milieubelastende activiteiten geregeld. De eerste heeft betrekking op waterwingebieden. Onder de voorgaande Provinciale milieuverordening was de oprichting van nieuwe inrichtingen in waterwingebieden verboden in absolute zin. Dit valt niet één op één te vertalen naar een totaalverbod voor alle milieubelastende activiteiten als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. Niet elke milieubelastende activiteit houdt een zodanig risico in dat een absoluut verbod gerechtvaardigd is. Voor welke milieubelastende activiteiten in waterwingebieden het mogelijk is om een omgevingsvergunning aan te vragen volgt uit deze afdeling. Voor andere dan deze milieubelastende activiteiten, zoals deze zijn beschreven in het Besluit activiteiten leefomgeving, geldt ten gevolge van dit artikel een absoluut verbod.

De tweede milieubelastende activiteit die geregeld is betreft het veranderen of uitbreiden van een milieubelastende activiteit genoemd in deze afdeling. Voor deze milieubelastende activiteit is het altijd mogelijk een omgevingsvergunning aan te vragen. Hiermee wordt voorkomen dat bestaande bedrijven en activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden ‘op slot’ worden gezet. Dit betekent bijvoorbeeld dat een bestaande schietbaan gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied nog wel een omgevingsvergunning kan aanvragen voor het veranderen of uitbreiden van de activiteit. Of deze omgevingsvergunning verleend wordt is uiteraard niet vanzelfsprekend en wordt tegen het licht gehouden van artikel 7.100 van deze omgevingsverordening. Een nieuwe Schietbaan wordt gelet op het verbod van artikel 3.73 niet toegestaan.

§ 3.3.27 Inhoudelijke regels

In deze paragraaf zijn inhoudelijke regels gesteld over bepaalde milieubelastende activiteiten in deze afdeling. Het betreft inhoudelijke regels voor gesloten bodemenergiesystemen, saneringen en voor milieubelastende activiteiten waarvoor een melding kan worden gedaan. Indien een initiatiefnemer voornemens is een milieubelastende activiteit te verrichten waarvoor een melding kan worden gedaan, maar constateert dat niet aan de regels van paragraaf 3.3.27 kan worden voldaan, zal alsnog een omgevingsvergunning aangevraagd moeten worden.

Artikel 3.114 (saneren: saneringsdoelstelling)

Zie de toelichting bij artikel 3.115.

Artikel 3.115 (saneren: saneringsaanpak)

Het saneren van de bodem moet leiden tot een verbetering van de grondwaterkwaliteit. Om een grondwaterkwaliteitsverbetering te bereiken kunnen verschillende technieken worden toegepast. Deze technieken kunnen zich richten op het veranderen van de bodemgesteldheid of het verwijderen van de grond. In artikel 3.115 is opgenomen waaruit een zogeheten saneringsaanpak kan bestaan. Deze kan bestaan uit een ontgraving, een grondwateronttrekking, het inzetten van gangbare en bewezen technieken die de verontreiniging natuurlijk dan wel chemisch doen afbreken, of een combinatie van de hiervoor genoemde mogelijkheden. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid binnen het grondwaterbeschermingsgebied en mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van ingrepen daarin. Uitgangspunt is dat de bodemsanering niet leidt tot een extra belasting voor het milieu. De grond die bij een ontgraving vrijkomt moet daarom verwerkt worden door een erkende verwerker. Het water dat bij een grondwateronttrekking vrijkomt dient behandeld te worden alvorens dit water wordt geloosd. De chemische of natuurlijke afbraak van de verontreiniging als gevolg van de inzet van gangbare en bewezen technieken mag geen schadelijk eindproduct opleveren. Het afdekken van de bodem, een bodemsaneringsmethode onder het Besluit activiteiten leefomgeving, is niet mogelijk gemaakt, nu daarmee nadelige risico's voor de grondwaterkwaliteit in stand worden gehouden hetgeen een bedreiging vormt voor de veiligstelling van de drinkwatervoorziening.

Artikel 3.116 (saneren: veranderingen in bodemgesteldheid)

Zie de toelichting bij artikel 3.115.

Artikel 3.117 (saneren: afvoeren verontreinigde grond, niet herschikken)

Zie de toelichting bij artikel 3.115.

Afdeling 3.4 Activiteiten in verband met verontreiniging van het grondwater

§ 3.4.1 Algemeen

Deze paragraaf bevat algemene bepalingen die gelden voorafgaand of gedurende de activiteiten die in deze afdeling worden gereguleerd. Het gaat hierbij onder andere om een specifieke zorgplicht en een informatieplicht bij een ongewoon voorval.

§ 3.4.2 Module risicobeoordeling grondwaterkwaliteit

In deze paragraaf is een risicobeoordeling opgenomen die de risico's van een grondwaterverontreiniging voor het grondwater (lees: KRW-doelen) in kaart brengt.

In deze paragraaf is niet bepaald wanneer de risicobeoordeling uitgevoerd moet worden. Het benutten van een natuurlijk moment om de risico's van een verontreiniging voor het grondwater in kaart te brengen is gekoppeld aan activiteiten waarvoor de gemeente op grond van de Omgevingswet bevoegd gezag is. Hiervoor zijn in hoofdstuk 7 instructieregels opgenomen. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting van de artikelen in paragraaf 7.3.5.1.

Risicobeoordeling grondwaterkwaliteit

De risicobeoordeling grondwaterkwaliteit kan worden verricht indien er sprake is van een verontreiniging van het grondwater waarbij op voorhand de aanwezigheid van een significante grondwaterverontreiniging niet uit te sluiten is. De plicht om een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit uit te voeren geldt vooralsnog voor het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie. Bij zeer lage concentraties van verontreiniging of indien de omvang van de verontreiniging zeer klein is, is er weliswaar sprake van verontreiniging van het grondwater, maar is onmiddellijk of toekomstig gevaar voor het grondwater op voorhand uit te sluiten. Bij een dergelijke verontreiniging van het grondwater is geen risicobeoordeling aan de orde.

Met behulp van de risicobeoordeling wordt bepaald in welke mate een verontreiniging van het grondwater een risico vormt voor het grondwater en het gebruik dat afhangt van het grondwater.

De verplichting om de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit uit te voeren is geen onderdeel van deze regels over activiteiten die gereguleerd worden in afdeling 3.4. Instructieregels in de omgevingsverordening, over het toelaten van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie in een omgevingsplan, bepalen wanneer een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. In deze paragraaf wordt bepaald hoe een risicobeoordeling wordt uitgevoerd.

Artikel 3.125 (aanwijzing andere modules: voorafgaand bodemonderzoek)

Om een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit uit te voeren zijn gegevens nodig over de concentraties en omvang van de verontreiniging in het grondwater. Daarom wordt voor het uitvoeren van een risicobeoordeling voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving vereist. Vaak zal er al bodemonderzoek zijn uitgevoerd in het kader van een bouwactiviteit om de bodemkwaliteit vast te stellen. Het nemen van grondwatermonsters is standaard onderdeel van bodemonderzoek en geeft een eerste indruk of er ook sprake is van verontreiniging van het grondwater.

Onderzoek in relatie tot de gedoogplichten waterbeheer

Op grond van artikel 10.3, vijfde lid, van de Omgevingswet gedoogt een rechthebbende maatregelen die zijn opgenomen in onder andere het regionaal waterprogramma en strekken tot het beschermen van de kwaliteit van grondwaterlichamen. De risicobeoordeling grondwaterkwaliteit is een maatregel die opgenomen is in het beleidskader grondwaterkwaliteit dat in bijlage D van het regionaal waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027 is opgenomen.

Op grond van deze gedoogplicht dient een eigenaar van een aangrenzend of naburig gelegen perceel maatregelen, zoals het nemen van grondwatermonsters, te gedogen als dit nodig is voor het uitvoeren van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit.

Artikel 3.126 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit – methoden)

De provincie wil voorkomen dat het gebruik dat afhankelijk is van het grondwater, bedreigd wordt door een inbreng van een verontreiniging naar het grondwater. Daarnaast wil de provincie vergrijzing van het grondwater in haar grondgebied voorkomen. Zodoende is er één methode die zich richt tot de algemene grondwaterkwaliteit.

Er zijn verschillende gebieden die een afhankelijkheid van het grondwater als gevolg van de functie van die gebieden hebben. Daarvoor zijn er drie methoden die gericht zijn op het gebruik dat afhangt van het grondwater, onderverdeeld in:
- de methode krw-oppervlaktewaterlichaam;
- de methode water bestemd voor menselijke consumptie; en
- de methode grondwaterafhankelijke natuur.

Indien er sprake is van verschillende situaties, kunnen meerdere methoden van de risicobeoordeling aan de orde zijn.

Artikel 3.127 (methode: algemene grondwaterkwaliteit)

De methode algemene grondwaterkwaliteit is opgenomen in bijlage III, onder Aa.2.1, en omvat de procedure om te bepalen of een grondwaterverontreiniging in algemene zin een bedreiging vormt voor het grondwater. De signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage Vd van het Besluit kwaliteit leefomgeving is onderdeel van deze methode. De signaleringsparameters zijn opgenomen in bijlage III, onder Aa.1: Verontreinigende stoffen in het grondwater. Zodoende geeft de provincie uitvoering aan de instructieregel zoals opgenomen in artikel 4.12a van het Besluit kwaliteit leefomgeving om met deze parameter rekening te houden bij het bepalen of een grondwatersanering als maatregel vastgesteld moet worden in het regionaal waterprogramma.

Specifiek voor PFAS, PFOA en GenX is er nog geen signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (interventiewaarde grondwaterkwaliteit) vastgesteld. Er wordt gebruikt gemaakt van de door het RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor het vaststellen van interventiewaarden. Als signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering is gebruik gemaakt van de in tabel 4.2 van de memo van het RIVM[76] opgenomen geaggregeerde risicogrenswaarde exclusief consumptie.

[76] Memo RIVM. Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX. 29 april 2021: https://www.rivm.nl/documenten/risicogrenzen-ten-behoeve-van-vaststelling-van-interventiewaarden-voor-pfos-pfoa-en-genx.

De Risicotoolbox Grondwater, die door het RIVM is ontwikkeld, kan benut worden bij het uitvoeren van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, doordat daarin de modellen worden opgenomen waarmee de mate van verspreiding bepaald kan worden. Een gelijkwaardige methode om de verspreiding te modelleren is echter ook toegestaan.

De algemene methoden zijn een uitwerking van de maatregelen die in het beleidskader grondwaterkwaliteit bij het regionaal waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027 zijn opgenomen.

Methodes die verband houden met het gebruik van het grondwater

De methoden 'krw-oppervlaktewaterlichaam', 'water bestemd voor menselijke consumptie' en 'grondwaterafhankelijke natuur' zijn opgenomen in bijlage III, onder Aa.2.2 tot en met Aa.2.4, en omvatten de procedure om te bepalen of een grondwaterverontreiniging een bedreiging vormt voor het gebruik van het grondwater waarbij bepaalde gebieden een rol spelen.

De provincie focust hierbij op kwetsbare gebieden die gevoelig zijn voor de kwaliteit van het grondwater. Het gaat hier om een krw-oppervlaktewaterlichaam, grondwaterafhankelijke natuur en water bestemd voor menselijke consumptie. Met deze onderverdeling wordt aangesloten bij de regionale testen (oppervlaktewater, terrestrische ecosystemen en drinkwater) die uitgevoerd worden in het kader van het bepalen van de chemische toestand van grondwaterlichamen (één van de doelen die de kaderrichtlijn water heeft opgenomen voor grondwater).

Bij de methode krw-oppervlaktewaterlichaam wordt vooralsnog uitgegaan van de aangewezen krw-oppervlaktewaterlichamen. Indien er in de toekomst voor de overige wateren regionale doelen worden vastgesteld, zullen deze wateren ook onderdeel worden van de methode(n) waarvoor er een risicobeoordeling is. Een zelfde redenering gaat op voor de grondwaterafhankelijke natuurgebieden. De grondwaterafhankelijke Natura 2000-gebieden alsook overige gebieden die onderdeel zijn van het natuurnetwerk Nederland (NNN) en waarvoor natuurdoelen zijn vastgesteld, zijn onderdeel van de aangewezen methode grondwaterafhankelijke natuur. Tot slot richt de methode water bestemd voor menselijke consumptie zich op zowel de winningen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening als de overige winningen. Zodoende wordt er invulling gegeven aan de kaderrichtlijn water doelstelling die zich richt op het voorkomen achteruitgang en het streven naar verbetering van de kwaliteit van (grond)water bestemd voor menselijke consumptie en de provinciale taak om de grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden te beschermen.

De methoden die zich richten op het gebruik van het grondwater zijn enkel van toepassing indien een grondwaterverontreiniging in staat is het kwetsbare gebied waartoe het gebruik zich richt te beïnvloeden. Of een verontreiniging een kwetsbaar gebied kan beïnvloeden wordt bepaald door zowel de horizontale ligging van de verontreiniging ten opzicht van het gebied (x,y) als de diepte waar de verontreiniging zich bevindt ten opzichte van het gebied (x,y,z). Alleen indien dit grondwater het gebied voedt, kan de verontreiniging het gebied beïnvloeden. Dit hangt samen met het watervoerende pakket waarin de verontreiniging zich bevindt en de stromingsrichting van het grondwater. Een verontreiniging kan nooit een kwetsbaar gebied beïnvloeden als deze van het gebied wegstroomt, ook al bevindt de verontreiniging zich in of binnen 100 meter van het kwetsbare gebied. Een verontreiniging kan derhalve alleen het kwetsbare gebied beïnvloeden als aan alle criteria voldaan wordt.

Om praktische redenen is er voor een horizontale ligging van 100 meter ten opzichte van het kwetsbare gebied gekozen. Dit is in lijn met hoe de Wet bodembescherming een risico voor een kwetsbaar object beoordeelde. In werkelijkheid is de intreksnelheid bepalend, die zowel afhankelijk is van de afstand ten opzichte van het kwetsbare gebied als van de snelheid waarmee de verontreiniging zich verplaatst.

Artikel 3.128 (methode: krw-oppervlaktewaterlichaam)

Deze methode is van toepassing bij een grondwaterverontreiniging die in staat is een krw-oppervlaktewaterlichaam te beïnvloeden. Krw-oppervlaktewaterlichamen worden op grond van artikel 4.4, tweede lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving aangewezen in het Regionaal Waterprogramma dan wel op grond van artikel 4.10, tweede lid, onder a van het Besluit kwaliteit leefomgeving in het Nationaal waterprogramma. De gedetailleerde begrenzingen van de krw-oppervlaktewaterlichamen zijn opgenomen in de door het waterschap of Rijkwaterstaat vastgestelde leggers. De leggers zijn veelal digitaal te raadplegen op de website van de waterbeheerder.

Voor het beoordelen van de risico's van verspreiding richting het oppervlaktewater kan het Handboek immissietoets met bijbehorende applicatie Emissie-immissietoets (EI-toets)[77] benut worden. Dit Handboek is een BBT-document dat gebruikt wordt voor het beoordelen van industriële lozingen, maar kan ook benut worden voor het doorrekenen van natuurlijke lozingen. De EI-toets kan bepalen of de verontreiniging een bedreiging vormt voor het behalen van de chemische waterkwaliteitsnormen voor het oppervlaktewater. Of er daadwerkelijk sprake is van een structurele achteruitgang in toestand van het oppervlaktewater is afhankelijk van de mate waarin de natuurlijke lozing voortduurt en dient in samenhang met overige bronnen benadert te worden. Ook speelt mee of het gaat om een prioritaire stof die bepalend is voor de chemische toestand of een specifiek verontreinigende stof die ondersteunend is aan de biologische kwaliteitselementen die primair bepalend zijn voor de ecologische toestand van het oppervlaktewaterlichaam. De waterbeheerder dient voor dit oordeel, door degene die de risicobeoordeling uitvoert, geraadpleegd te worden. De waterbeheerder bepaalt uiteindelijk of er daadwerkelijk sprake is van structurele achteruitgang. De waterbeheerder kan bij dit oordeel het Handboek natuurlijke lozing van verontreinigd grondwater op oppervlaktewater[78] betrekken. Dit Handboek raadt het gebruik van de EI-toets aan, en geeft handvatten bij het interpreteren en plaatsen van de resultaten. De waterbeheerder dient hierbij de juiste invoerparameters aan te leveren in relatie tot het oppervlaktewater. De initiatiefnemer kan middels een marktpartij de invoerparameters voor het grondwater aanleveren. Om dit iteratieve proces zo goed mogelijk te laten verlopen is het gewenst om de waterbeheerder in een vroeg stadium bij dit traject te betrekken. In het kader zijn enkele aanwijzingen opgenomen om de interactie vorm te geven.

Bronterm Emissie-immissietoets, tips:

- Vertaal concentratie verontreinigende stof (µg stof/l) en stroomsnelheid grondwater (l/sec) naar een vracht in µg stof/sec).
- Gebruik een pijp met een denkbeeldige diameter van 100 meter als invoerparameter.

Bij het beoordelen van de risico's voor oppervlaktewater speelt de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering een rol. Deze waarde is zo'n 100 keer hoger dan de oppervlaktewaternormen. Desalniettemin zijn er in het verleden weinig grondwaterverontreinigingen met concentraties boven de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering gesaneerd (destijds interventiewaarde grondwaterkwaliteit) vanwege een beoogde bedreiging van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam. De provincie acht daarmee dat de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering voldoende waarborgen biedt voor de kwaliteit van het oppervlaktewater. Dit mede omdat grondwaterverontreinigingen die dermate groot in omvang zijn en hoge concentraties bevatten over het algemeen beschikt zijn als ernst en spoed waarmee ze onder het overgangsrecht vallen.

Specifiek voor PFAS, PFOA en GenX is er nog geen signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering (interventiewaarde grondwaterkwaliteit) vastgesteld. Er wordt gebruikt gemaakt van de door het RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor het vaststellen van interventiewaarden. Als signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering is gebruik gemaakt van de in tabel 4.2 van de memo van het RIVM[79] opgenomen geaggregeerde risicogrenswaarde exclusief consumptie.

Artikel 3.129 (methode: water bestemd voor menselijke consumptie)

Voor het beoordelen van de risico's voor de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie zal de Risicotoolbox Grondwater (RTB) die het RIVM ontwikkeld benut kunnen worden. Met de methode water bestemd voor menselijke consumptie wordt als eerste stap bepaald of een grondwaterverontreiniging zou kunnen leiden tot overschrijding van de voorkeurswaarde ter plaatse van de onttrekking.

Uit het beleidskader grondwaterkwaliteit behorend bij het Regionaal Waterprogramma volgt dat de voorkeurswaarde het niveau aangeeft waarboven de provincie spreekt van verontreiniging van het grondwater en er feitelijk sprake is van een inbreng als bedoeld in artikel 6 van de Grondwaterrichtlijn De voorkeurswaarde is gelijk aan de omgevingswaarde ten behoeve van de goede chemische toestand indien aanwezig. Indien voor de stof geen omgevingswaarde aanwezig is, dan worden de in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen toetsingswaarden voor te infiltreren water gebruikt die aangeven bij welke concentratie er een gevaar is voor verontreiniging van het grondwater. De omgevingswaarden zijn

[77] https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/applicaties-modellen/applicaties-per/vergunningverlening/vergunningverlening/emissie/

[78] https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/lozingen-direct/natuurlijke-lozing-grondwaterverontreinigingen/

[79] Memo RIVM. Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX. 29 april 2021: https://www.rivm.nl/documenten/risicogrenzen-ten-behoeve-van-vaststelling-van-interventiewaarden-voor-pfos-pfoa-en-genx.

gebaseerd op zowel de gezondheidsrisico's '(MTR: maximaal toelaatbaar risiconiveau) als de ecologische risico's (HC50 [80]) en zijn nooit strenger dan de drinkwaternorm.

De grondwaterrichtlijn vereist bij een inbreng maatregelen, tenzij er gebruik gemaakt kan worden van een uitzonderingsbepaling. Een van die uitzonderingsbepalingen is dat op basis van concentraties of omvang gevaar uit te sluiten is. Dit heeft bij de methode algemene grondwaterkwaliteit ertoe geleid dat er niet gekeken wordt naar verontreinigingen onder de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering. Uit de toelichting behorende bij bijlage Vd van het Besluit kwaliteit leefomgeving volgt dat ook beneden de signaleringsparameter andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving aan de orde kunnen zijn, ondanks dat de signaleringsparameter voor de meeste functies gevaar voor het grondwater uitsluit.

Een van die doelstellingen is artikel 7 van de KRW die zich richt tot water bestemd voor menselijke consumptie en waar artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving invulling aan geeft. Artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving omvat een inspanningsverplichting om de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie te verbeteren en een resultaatsverplichting om te voorkomen dat de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie achteruitgaat.

Ook bij concentraties onder de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering kan er een mogelijkheid zijn om de kwaliteit van het water bestemd voor menselijke consumptie te verbeteren of kan er sprake zijn van achteruitgang van de kwaliteit, indien de huidige kwaliteit van het water dat onttrokken wordt nagenoeg schoon is. In gevallen waar ook beneden de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering mogelijk gevaar is, grijpt de provincie terug naar de voorkeurswaarde. Bij concentraties onder de voorkeurswaarde kan bij dergelijke gevoelige functies als water bestemd voor menselijke consumptie met zekerheid gevaar worden uitgesloten.

Specifiek voor PFAS, PFOA en GenX zijn er nog geen vastgestelde normen en wordt er gebruikt gemaakt van de door het RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor het vaststellen van interventiewaarden. Voor water bestemd voor menselijke consumptie wordt gebruik gemaakt van de in tabel 4.2 van de memo van het RIVM[81] opgenomen risicogrenswaarde drinkwater.

Bij een risico op overschrijding van de voorkeurswaarde hoeft er niet direct sprake te zijn van achteruitgang van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie. Dit is afhankelijk van de huidige kwaliteit van het water dat onttrokken wordt voor menselijke consumptie. Wel geeft een potentiële overschrijding van de voorkeurswaarde aan dat er ruimte is voor verbetering van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie.

Zodoende geeft de provincie invulling aan de in artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen inspannings- en resultaatverplichting die zich richt tot waterwinlocaties, oftewel onttrekkingen van water bestemd voor menselijke consumptie. Naast de grondwateronttrekkingen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening waar de provincie bevoegd gezag voor is, gaat het ook om overige grondwateronttrekkingen waar water bestemd voor menselijke consumptie onttrokken wordt. Voor dergelijke overige winningen is het waterschap of Rijkswaterstaat bevoegd gezag. In de provincie Zuid-Holland zijn geen overige winningen van water bestemd voor menselijke consumptie bekend. Om die reden richt de methode water bestemd voor menselijke consumptie zich vooralsnog enkel tot grondwaterbeschermingsgebieden. De grondwaterbeschermingsgebieden omvatten ook de waterwinlocaties ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening. Gedeputeerde staten dienen door de initiatiefnemer van de risicobeoordeling geconsulteerd te worden indien er sprake is van een overschrijding van de voorkeurswaarde in het grondwater.

Aan de hand van inzicht in de huidige kwaliteit en op basis van criteria zoals opgenomen in het protocol 'monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW' zal de provincie bepalen of de grondwaterverontreiniging leidt een bedreiging van de KRW-doelstelling: 'voorkomen van achteruitgang in de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie', zoals bedoeld in artikel 4.21, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

[80] De HC50 is de concentratie (in bodem of water) waarbij 50% van de soorten of processen effecten kan ondervinden en is gebaseerd op (statistische) extrapolatie van gegevens uit laboratoriumexperimenten.

[81] Memo RIVM. Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX. 29 april 2021: https://www.rivm.nl/documenten/risicogrenzen-ten-behoeve-van-vaststelling-van-interventiewaarden-voor-pfos-pfoa-en-genx.

Artikel 3.130 (methode: grondwaterafhankelijke natuur)

Het bepalen van de ecologische effecten van een bodem- of grondwaterverontreiniging op de natuurdoelen is eigenlijk alleen goed mogelijk door middel van veldonderzoek. Voor een bodemverontreiniging bestaan er msPAF-waarden die rekening houden met combinatietoxiteit. Voor het effect van een grondwaterverontreiniging op de natuur zijn er geen goede waarden die een duiding geven van mogelijke ecologische effecten.

Voor het beoordelen van de risico's van een grondwaterverontreiniging op het behalen van de doelen voor de grondwaterafhankelijke natuurgebieden is daarom vooralsnog veldwerk nodig. Op basis van bioassays waarbij gebruik gemaakt wordt van de in het veld aanwezige condities, kan een inschatting gemaakt worden van de risico's. Een dergelijk veldonderzoek is een ingrijpende maatregel en dient weloverwogen plaats te vinden om de initiatiefnemer niet onnodig te belasten.

Vaak zijn overige beperkingen die te maken hebben met de inrichting en omvang van de habitat leidend in het behalen van de natuurdoelen. Daarom worden in de methode grondwaterafhankelijke natuur vroegtijdig gedeputeerde staten geraadpleegd. Gedeputeerde staten zijn eindverantwoordelijk voor het behalen van de natuurdoelen. Vaak ligt het operationele natuurbeheer bij derden. Gedeputeerde Staten zullen zorgen voor de afstemming met de operationele natuurbeheerder. De operationeel natuurbeheerder wordt betrokken bij het bepalen of onderzoek zinvol is en bij het duiden van de eventuele effecten die uit het onderzoek blijken.

De volgende aspecten worden op advies van de operationeel natuurbeheerder door gedeputeerde staten meegenomen in de beslissing:
- Worden de natuurdoelen gehaald?
- Wat is oorzaak van niet halen natuurdoelen, zijn overige oorzaken belangrijker?
- Kan een sanering een doelmatige of doeltreffende maatregel zijn of leidt een sanering enkel tot ongewenste verstoring van de flora en fauna?

Gedeputeerde staten worden geraadpleegd indien er sprake is van een overschrijding van de voorkeurswaarde in minimaal 6000 m^3 poriënverzadigd bodemvolume of indien er sprake is van een overschrijding van de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering in minimaal 100 m^3 poriënverzadigd bodemvolume.

Specifiek voor PFAS, PFOA en GenX zijn er nog een vastgestelde normen wordt er gebruikt gemaakt van de door het RIVM afgeleide risicogrenswaarden voor het vaststellen van interventiewaarden. Voor grondwaterafhankelijke natuur wordt gebruik gemaakt van de in tabel 4.2 van de memo van het RIVM[82] opgenomen risicogrenswaarde ecologie.

Artikel 3.131 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit: uitkomsten)

De grondwaterrichtlijn geeft in artikel 6, derde lid en onder b, de mogelijkheid om af te zien van maatregelen indien aangetoond kan worden dat de omvang of de concentratie van de verontreiniging dusdanig klein is dat gevaar voor het ontvangende grondwater uit te sluiten is. In lijn met deze uitzonderingsmogelijkheid dient de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit te kunnen bepalen of (onmiddellijk) gevaar voor nu of in de toekomst uit te sluiten is. Zodoende levert de risicobeoordeling een argumentatie op die de provincie kan gebruiken om in het regionaal waterprogramma een beroep te doen op de uitzonderingsbepaling opgenomen in artikel 6, derde lid en onder b, van de grondwaterrichtlijn.

Uit de risicobeoordeling kan echter ook voortvloeien dat er verontreinigingen zijn van waaruit gevaar niet uit te sluiten is. Dat wil nog niet zeggen dat er direct maatregelen genomen hoeven te worden. Afhankelijk van de risico's die volgen uit een dergelijke significante grondwaterverontreiniging volgt of de verontreiniging direct aandacht behoeft of dat er gewacht kan worden op een natuurlijk moment.

De risicobeoordeling resulteert derhalve in drie mogelijke uitkomsten met betrekking tot de aanwezigheid van risico's voor het grondwater als gevolg van een verontreiniging van het grondwater. Het gaat om een:
1. geen significante verontreiniging.
2. significante verontreiniging met bronaanpak op natuurlijk moment.
3. significante verontreiniging die direct aandacht behoeft.

[82] Memo RIVM. Risicogrenzen ten behoeve van de vaststelling van Interventiewaarden voor PFOS, PFOA en GenX. 29 april 2021: https://www.rivm.nl/documenten/risicogrenzen-ten-behoeve-van-vaststelling-van-interventiewaarden-voor-pfos-pfoa-en-genx.

De onderbouwing van de gekozen methode(n) als ook de uitkomsten van de risicobeoordeling en resultaten van het voorafgaand bodemonderzoek worden verstrekt aan de provincie. Zodoende kan de provincie de gegevens met betrekking tot de grondwaterverontreiniging ontsluiten in een bodeminformatiesysteem en heeft de provincie de mogelijkheid tot het opstellen van een maatwerkvoorschrift indien er niet (voldoende) voldaan is aan de regels met betrekking tot de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit.

Tot slot kan de provincie op basis van de uitkomsten van de risicobeoordeling eventueel het instrument toevalsvondst verontreiniging van het grondwater inzetten indien de initiatiefnemer geen sanerende maatregelen treft, maar er wel onaanvaardbare verspreidingsrisico's aanwezig zijn. Een dergelijke situatie kan zich voordoen als de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit wordt uitgevoerd in verband met het bouwen op een grondwatergevoelige locatie, maar de initiatiefnemer afziet van de bouwactiviteit of als er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging.

Artikel 3.132 (gegevens en bescheiden: na uitvoeren risicobeoordeling grondwaterkwaliteit)

Zie de toelichting bij artikel 3.131.

§ 3.4.3 Grondwatersanering

Artikel 3.133 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het uitvoeren van een grondwatersanering. De definitie van grondwatersanering is opgenomen in bijlage I, deel A, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Een grondwatersanering omvat het beheren, beperken of ongedaan maken van verontreiniging van het grondwater. Het rijk stelt hier geen algemene regels over.

De uitvoering van een grondwatersanering vereist een omgevingsvergunning van gedeputeerde staten wanneer uit de gegevens en bescheiden na uitvoeren van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, zoals bedoeld in artikel 3.132, naar voren komt dat sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft of als de grondwatersanering wordt uitgevoerd in een grondwaterbeschermingsgebied. In geval het een vrijwillige grondwatersanering betreft die niet volgt uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit èn niet plaatsvindt in een grondwaterbeschermingsgebied, volstaan de in deze omgevingsverordening opgenomen algemene regels inclusief meldingsplicht, met gedeputeerde staten als bevoegd gezag.

Artikel 3.134 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Een grondwatersanering bij een grondwaterverontreiniging waar sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoeft of een grondwatersanering die plaatsvindt in een grondwaterbeschermingsgebied, is gezien het significante verspreidingsrisico of bedreiging van een kwetsbaar gebied dermate complex dat het noodzakelijk is dat voor deze sanering een omgevingsvergunning wordt verkregen. De provincie is bevoegd gezag op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet aangezien het decentrale regels in de omgevingsverordening betreffen. Gezien de taken heeft de provincie een groot belang bij een zorgvuldige uitvoering. Bovendien heeft de provincie de kennis in huis heeft om een dergelijke complexe sanering van grondwater te beoordelen en begeleiden. Bij de beoordeling van de aangevraagde omgevingsvergunning wordt gekeken naar de situatie en bepaald op welke wijze in ieder geval het gevaar weggenomen kan worden. Daarnaast spelen aspecten als kosteneffectiviteit en doelmatigheid mee in de afweging welke saneringsaanpak daadwerkelijk geëist wordt. Deze afweging van wat redelijkerwijs te verlangen is speelt bijvoorbeeld als de bron van een mobiele verontreiniging in de vaste bodem reeds verwijderd is of niet gelegen is op het perceel waar de activiteit plaatsvindt. In de omgevingsvergunning zal derhalve bepaald worden of de sanering zich richt op het beheersen, beperken of ongedaan maken van de verontreiniging. Deze werkwijze is vergelijkbaar met hoe onder de Wet bodembescherming het risico beoordeeld werd alsook de manier waarop vastgesteld werd welke maatregel redelijkerwijs te verlangen is van een initiatiefnemer.

Gezien de taak die de provincie heeft om de grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden te beschermen, heeft de provincie ook een grondwatersanering in een grondwaterbeschermingsgebied vergunningplichtig gemaakt. Dit analoog aan de aanwijzing van de in afdeling 3.3 aangewezen milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden.

Na het beëindigen van de activiteit moeten de gegevens en bescheiden door de initiatiefnemer aangeleverd worden. Dit geeft gedeputeerde staten inzicht of de sanering conform de aangeleverde gegevens en bescheiden bij de melding dan wel de vergunningsaanvraag is uitgevoerd en welk eindresultaat is behaald.

Grondwatersanering in relatie tot de gedoogplichten waterbeheer

Op grond van artikel 10.3, vijfde lid van de Omgevingswet gedoogt een rechthebbende maatregelen die zijn opgenomen in onder andere het regionaal waterprogramma en die zich strekken tot het beschermen van de kwaliteit van grondwaterlichamen. Het uitvoeren van een grondwatersanering is een maatregel die opgenomen is in het beleidskader grondwaterkwaliteit bij het regionaal waterprogramma Zuid-Holland 2022-2027.

Op grond van deze gedoogplicht dient een eigenaar van een aangrenzend of naburig gelegen perceel maatregelen, zoals het nemen van grondwatermonsters of plaatsen van peilbuizen, te gedogen als dit nodig is voor het uitvoeren van de grondwatersanering.

Artikel 3.135 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

Zie de toelichting bij artikel 3.134.

Artikel 3.136 (melding)

Zie de toelichting bij artikel 3.134.

Artikel 3.137 (specifieke gegevens en bescheiden bij een melding)

Zie de toelichting bij artikel 3.134.

Artikel 3.138 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

Zie de toelichting bij artikel 3.134.

Artikel 3.139 (gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit)

Zie de toelichting bij artikel 3.134.

Artikel 3.140 (aanwijzing modules: voorafgaand bodemonderzoek)

Zie de toelichting bij artikel 3.134.

Artikel 3.141a (resultaat saneringsaanpak)

Zoals eerder benoemd is een grondwatersanering zeer complex en is de saneringsmethode specifiek toegerust op de lokale situatie en het gebruik dat afhangt van het grondwater. Het is daarbij niet doelmatig om een concrete terugsaneerwaarde op te nemen. Indien de verontreiniging de drinkwatervoorziening bedreigt is een strengere terugsaneerwaarde wenselijk dan als er geen gevoelig gebruik is dat afhangt van het grondwater waarin de verontreiniging zich bevindt. Afhankelijk van het gebruik van het grondwater verschilt dus de terugsaneerwaarde waaronder er geen risico's meer voor het grondwater zijn. Ook speelt de haalbaarheid van een concrete terugsaneerwaarde een rol, omdat dit sterk afhankelijk is van welke saneringsmethode toegepast gaat worden. Bij het bepalen van de saneringsmethode spelen ook zaken als kosteneffectiviteit en doelmatigheid een rol. De provincie kiest er daarom voor om een doelvoorschrift te stellen die gericht is op het wegnemen van het gevaar voor het grondwater. De provincie verlangt daarom dat een grondwatersanering in ieder geval leidt tot een grondwaterkwaliteit waarbij er niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging.

Bij een niet-significante grondwaterverontreiniging is er weliswaar sprake van een inbreng in de zin van artikel 6 van de grondwaterrichtlijn, maar kan een verdere maatregel achterwege blijven omdat de provincie gebruik maakt van de uitzonderingsbepaling als bedoeld in artikel 6, derde lid, onder b van de grondwaterrichtlijn. Deze uitzonderingsbepaling stelt dat maatregelen achterwege kunnen blijven als de concentraties of omvang dusdanig klein zijn dat onmiddellijk of toekomstig gevaar voor het ontvangende grondwater uitgesloten kan worden.

Indien een maatregel om te komen tot een situatie zodat er niet langer sprake is van een significante grondwaterverontreiniging of dat er sprake is van een onevenredig kostbare maatregel, kan met een maatwerkvoorschrift volstaan worden. Met het maatwerkvoorschrift kan het saneren naar een concentratie en omvang van de verontreiniging waarbij er niet langer een significante verontreiniging die direct aandacht behoeft mogelijk gemaakt worden. De grondwaterrichtlijn biedt in artikel 6, derde lid, onder e, onder ii de mogelijkheid gebruik te maken van een uitzonderingsbepaling indien er sprake is van een onevenredig kostbare maatregel om hoeveelheden verontreinigende stoffen uit de vervuilde bodem of ondergrond te verwijderen.

Artikel 3.141c (kwaliteitsborging grondwatersanering)

Dit artikel regelt dat de grondwatersanering wordt uitgevoerd door een onderneming die daartoe op grond van het Besluit bodemkwaliteit is erkend. Alleen ondernemingen die een erkenning bodemkwaliteit hebben op grond van BRL SIKB 7000 voor het verrichten van grondwatersanering zijn bevoegd de activiteit grondwatersanering te verrichten. Een 'erkenning bodemkwaliteit' is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving omschreven als een erkenning afgegeven op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit omschrijft een erkenning bodemkwaliteit als beschikking afgegeven op grond van artikel 9, eerste lid, waarbij wordt vastgesteld dat een onderneming voor een werkzaamheid voldoet aan de bij of krachtens het Besluit bodemkwaliteit geldende voorwaarden. In hoofdstuk 2 'Kwaliteit van de uitvoering' van de Regeling bodemkwaliteit 2022 staan de werkzaamheden aangegeven waarvoor de bedoelde erkenning is vereist.

Artikel 3.141d (milieukundige begeleiding grondwatersanering)

Dit artikel regelt dat alleen ondernemingen die een erkenning bodemkwaliteit hebben op grond van BRL SIKB 6000 voor het uitvoeren van milieukundige begeleiding de activiteit grondwatersanering mogen begeleiden. Een 'erkenning bodemkwaliteit' is in bijlage I bij het Besluit activiteiten leefomgeving omschreven als een erkenning afgegeven op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Het Besluit bodemkwaliteit omschrijft een erkenning bodemkwaliteit als beschikking afgegeven op grond van artikel 9, eerste lid, waarbij wordt vastgesteld dat een onderneming voor een werkzaamheid voldoet aan de bij of krachtens het Besluit bodemkwaliteit geldende voorwaarden.

Binnen de BRL SIKB 6000 wordt onderscheid gemaakt tussen milieukundige processturing en milieukundige verificatie. Met de processturing wordt bedoeld het geven van milieukundige sturing van de grondwatersanering in het veld. Hieronder vallen onder meer het aangeven van de verontreinigingsgrenzen, het aangeven van de bestemming van vrijkomende grond- en afvalstromen, het maken van een beschrijving van de uitvoering van de sanering en wanneer nodig het nemen van monsters voor voortgangscontrole. Onder verificatie wordt verstaan het beschrijven van het eindresultaat van de sanering en controleren of het resultaat van de sanering overeenkomt met de gestelde saneringsdoelstelling behorende bij de gekozen saneringsaanpak. Volgens het protocol BRL SIKB 6000 is een continue aanwezigheid van de milieukundige doorgaans niet noodzakelijk. De milieukundige dient aanwezig te zijn bij kritische werkzaamheden, dus op die werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van de leefomgeving. Dit is belangrijk omdat een grondwatersanering in het algemeen ondergeschikt zal zijn aan het doel waarvoor het wordt uitgevoerd, zoals het bouwen van woningen, de aanleg van een industrieterrein of de herstructurering van binnensteden. In de BRL SIKB 6000 staat gedefinieerd welke werkzaamheden als kritische en niet-kritische werkzaamheden beschouwd moeten worden. Tijdens de milieukundige begeleiding houdt de milieukundige begeleider een logboek bij. Na afloop van de activiteit rapporteert de milieukundige begeleider in het evaluatieverslag milieukundige processturing en milieukundige verificatie volgens de BRL SIKB 6000.

Artikel 3.141e (beëindiging activiteit: gegevens en bescheiden)

Artikel 3.141e bevat een informatieverplichting bij beëindiging van de grondwatersanering. Binnen vier weken na beëindiging van het saneren van het grondwater moet het bevoegd gezag worden geïnformeerd. De initiatiefnemer verstrekt in ieder geval gegevens en bescheiden over het resultaat van de milieukundige processturing en het resultaat van de milieukundige verificatie. Deze gegevens worden verstrekt in de vorm van een evaluatieverslag zoals bedoeld in de BRL SIKB 6000. Onderdeel van de milieukundige processturing is een omschrijving van de bijzondere omstandigheden die zich tijdens de sanering hebben voorgedaan. De resultaten van de milieukundige verificatie gaan vooral over het controleren van het eindresultaat van de sanering. In geval van verwijdering van de verontreiniging gaat het om de resultaten van de controlebemonstering, inclusief analysecertificaten en aanduiding van de plaatsen van bemonstering op een kaart.

Bij het beëindigen van de activiteit worden ook gegevens en bescheiden verstrekt over eventuele gebruiksbeperkingen en nazorgmaatregelen indien na het saneren verontreiniging van het grondwater nog altijd aanwezig is. Op grond van artikel 3.141f is de degene die de grondwatersanering uitvoert verantwoordelijk voor het naleven van de nazorgmaatregelen, tenzij een ander daartoe in het evaluatieverslag is aangewezen. In paragraaf 3.4.4 heeft de provincie regels opgenomen voor activiteiten op een locatie waar sprake is van een gebruiksbeperking.

De ontvangen informatie geeft de provincie tot slot inzicht in of de sanering conform de regels is uitgevoerd, welk eindresultaat is behaald en of de grond op een juiste manier is afgevoerd. Daarnaast wordt deze informatie geregistreerd in het bodeminformatiesysteem, zodat deze opvraagbaar is als in de toekomst

op de dezelfde locatie nieuwe activiteiten plaatsvinden waarbij de kwaliteit van het grondwater van belang is.

Artikel 3.141f (uitvoering nazorgmaatregelen)

Zie de toelichting bij artikel 3.141e.

§ 3.4.4 Activiteiten op een locatie waar na het verrichten van een grondwatersanering een verontreiniging in het grondwater aanwezig is gebleven.

Deze paragraaf is van toepassing op locaties waar een grondwatersanering als bedoeld in paragraaf 3.4.3 heeft plaatsgevonden en waar na saneren nog altijd verontreiniging in het grondwater aanwezig is. Op grond van artikel 3.141e, tweede lid, aanhef en onder a volgt dat het evaluatieverslag na het uitvoeren van een grondwatersanering in dergelijk gevallen de gebruiksbeperkingen moet beschrijven.

In deze paragraaf is in artikel 3.142g bepaald dat degene die een activiteit uitvoert op een locatie waar na het uitvoeren van een grondwatersanering een restverontreiniging aanwezig is, de in het evaluatieverslag opgenomen gebruiksbeperkingen in acht moet nemen.

Met het kenbaar maken van deze regels in de omgevingsverordening is er derhalve geen noodzaak om de gebruiksbeperking te registeren in het Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb). Indien de provincie met een maatwerkvoorschrift op artikel 3.141e een gebruiksbeperking vastlegt, zal de provincie op grond van het beperkingenbesluit verplicht zijn dit maatwerkvoorschrift te registreren in het kader van de Wkpb.

Afdeling 3.6 Activiteiten op of rond gesloten stortplaatsen

§ 3.6.1 Algemeen

Artikel 3.148 (activiteiten)

Deze afdeling is relevant voor negen stortplaatsen in Zuid-Holland. Daarvan is in de zin van de Wet milieubeheer een deel gesloten. De andere stortplaatsen zullen in de toekomst worden gesloten. De baggerdepots in beheer van Rijkswaterstaat vallen niet onder deze afdeling. De uitvoer van de nazorg van deze depots ligt bij het Rijk. In bijlage II is de geometrische begrenzing van beperkingengebieden van gesloten stortplaatsen opgenomen.

Artikel 3.149 (oogmerken)

Voor gesloten stortplaatsen zijn gedeputeerde staten het bevoegd gezag. Zij hebben daarnaast de plicht tot nazorg. Op grond van die nazorgplicht dienen gedeputeerde staten maatregelen te treffen ter voorkoming van nadelige gevolgen voor het milieu, dan wel maatregelen voor de grootst mogelijke bescherming tegen die nadelige gevolgen.

Deze verplichting heeft in ieder geval betrekking op het in stand houden, het onderhoud, het herstel en de vervanging van voorzieningen ter bescherming van de bodem en de met het oog op de naleving van deze eisen te verrichten inspecties (nazorgvoorzieningen). Ook moet de bodem onder de stortplaats met het oog op eventuele verontreinigingen regelmatig worden onderzocht.

Deze nazorgverplichting is qua tijd niet begrensd. Deze verplichting blijft dus in beginsel ‘eeuwig’ rusten op de provincie. Een goede nazorg is voor de provincie van groot belang.

Artikel 3.150 (normadressaat)

In dit artikel wordt bepaald tot wie de regels van deze afdeling zijn gericht. Diegene is verantwoordelijk voor het naleven van de regels over de activiteit.

Artikel 3.151 (specifieke zorgplicht)

De specifieke zorgplicht geeft een uitwerking aan de plichten voor degene die een activiteit op een gesloten stortplaats verricht, om te voorkomen dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de provinciale belangen, omschreven in artikel 3.149, zodat de nazorg naar behoren kan worden uitgevoerd.

Afhankelijk van de soort activiteit en de invloed daarvan op de stortplaats of de nazorgvoorzieningen dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd dan wel een melding te worden gedaan.

Artikel 3.152 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

De specifieke gegevens die in aanvulling op artikel 3.1 bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit op of rond gesloten stortplaatsen moeten worden verstrekt zijn opgenomen in bijlage IV, onderdeel B.6.

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning zal de aanvrager onder meer moeten aangeven:
- wat de effecten zijn van de activiteiten op de nazorg en de voorzieningen
- hoe de bereikbaarheid van de nazorgvoorzieningen kan worden verzekerd
- hoe aantasting van de nazorgvoorzieningen zal worden voorkomen
- welke andere maatregelen zullen worden genomen om te voorkomen dat uitvoering van de nazorg wordt of kan worden belemmerd.

Artikel 3.153 (informeren over een ongewoon voorval)

In dit artikel is een gebod opgenomen dat zich niet uitsluitend richt tot de normadressant, maar tot iedereen die weet heeft van een ongewoon voorval, ongeacht of diegene in relatie staat tot de betreffende stortplaats.

Artikel 3.154 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Van belang is dat ongewone voorvallen zo spoedig mogelijk worden gemeld, met de tot dan toe bekende gegevens.

§ 3.6.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.155 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen)

Als het gaat om gesloten stortplaatsen is vrijwel alles een gereguleerde activiteit. Reden daarvoor is dat vrijwel alle activiteiten een gevaar kunnen vormen voor de bodem en voor de nazorgvoorzieningen in het betreffende gebied. De vergunningplicht is van kracht voor een activiteit die van invloed is of kan zijn op de nazorgvoorzieningen.

Enkele voorbeelden daarvan zijn:
- het terrein inrichten als golfpark;
- aanleg van een installatie met zonnepanelen;
- wijzigingen in de grondwaterstand; of
- rijden met zwaar materieel.

Maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer zijn uitgezonderd van de vergunningplicht. Het betreft werkzaamheden die de nazorg van gesloten stortplaatsen als oogmerk hebben en die vallen binnen de reikwijdte van een nazorgplan als bedoeld in artikel 8.49, derde lid, van de Wet milieubeheer. Soortgelijke werkzaamheden die niet met het oogmerk van nazorg worden uitgevoerd, zijn wel vergunningplichtig. Zo is het doen van een bodemonderzoek in het kader van nazorg niet vergunningplichtig. Als deze activiteit bijvoorbeeld plaatsvindt in het kader van een bouwactiviteit is die wel vergunningplichtig.

Indien de kans aanwezig is dat door de activiteiten de nazorgvoorzieningen kunnen worden beschadigd of beïnvloed of andere maatregelen ten behoeve van de nazorg niet kunnen worden getroffen, kan de omgevingsvergunning worden geweigerd. Uiteraard zal eerst worden bezien of dit door het stellen van voorschriften kan worden weggenomen dan wel voldoende kan worden beperkt.

Nazorgvoorzieningen kunnen zich ook buiten de locatie van de gesloten stortplaats bevinden. Te denken valt aan kabels, leidingen en peilbuizen voor het meten van de grondwaterstand of de grondwaterkwaliteit. Ook voor activiteiten die (mogelijk) invloed hebben op deze nazorgvoorzieningen binnen het beperkingengebied is de vergunningplicht bedoeld. Ook voor die activiteiten kan een omgevingsvergunning worden aangevraagd.

In de begripsbepalingen van deze omgevingsverordening is een omschrijving gegeven van het begrip nazorgvoorzieningen. In verband daarmee is aangesloten op de omschrijving van dit begrip in de Wet milieubeheer. Het gaat om voorzieningen ter bescherming van de bodem. Dit betreft met name technische voorzieningen, zoals peilbuizen en een leeflaag. Het begrip voorzieningen vormt ook een onderdeel van het bredere begrip maatregelen in de zin van artikel 8.49 van de Wet milieubeheer. Daaronder vallen onder meer inspecties en onderzoeken. Ook kan het gaan om maatregelen ter verzekering van de bereikbaarheid van de voorzieningen.

In paragraaf 7.5.6 zijn de beoordelingsregels voor de vergunningverlening opgenomen.

Artikel 3.156 (melding)

Maatregelen als bedoeld in artikel 8.49 van de Wet milieubeheer zijn uitgezonderd van de meldingsplicht. Het betreft werkzaamheden die nazorg van gesloten stortplaatsen als oogmerk hebben en die vallen binnen de reikwijdte van een nazorgplan als bedoeld in artikel 8.49, derde lid, van de Wet milieubeheer. Soortgelijke werkzaamheden die niet met het oogmerk van nazorg worden uitgevoerd, zijn wel meldingsplichtig.

Afdeling 3.7 Activiteiten rond provinciale vaarwegen

§ 3.7.1 Algemeen

Artikel 3.157 (activiteiten)

In dit artikel is bepaald dat deze afdeling gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot provinciale vaarwegen.

Artikel 3.158 (oogmerken)

De regels voor het gebruik van de provinciale vaarweg strekken ter bescherming van de provinciale vaarweg tegen fysieke inbreuken en het verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik van de vaarweg, overeenkomstig de verkeersfunctie van die vaarweg. Deze te dienen doelen vormen het belangenkader voor de besluitvorming, als verbijzondering van het algemene belangenkader van artikel 1.4 van deze omgevingsverordening.

Artikel 3.159 (normadressaat)

In dit artikel wordt bepaald tot wie de regels van deze afdeling zijn gericht. Diegene is verantwoordelijk voor het naleven van de regels over de activiteit.

Artikel 3.160 (specifieke zorgplicht)

De zorgplicht operationaliseert de overeenkomstig artikel 3.158 te dienen belangen (bescherming van de provinciale vaarweg, het verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik en het maatschappelijk vervullen van de functie van vaarwegen) naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van de provinciale vaarweg. Een dergelijke zorgplicht geldt als algemeen kader voor de regeling van het gebruik en dient als vangnet voor de handhaving. Deze zorgplicht kwam al langer voor als onderdeel van ontheffingen, zoals de verplichting om het verkeer zo min mogelijk te hinderen. Deze zorgplicht vormt, tezamen met artikel 3.158, tevens het kader voor het gebruik van de bevoegdheid van gedeputeerde staten om maatwerkvoorschriften vast te stellen.

Artikel 3.161 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

Om een aanvraag om een omgevingsvergunning in behandeling te kunnen nemen zijn aanvullend specifieke gegevens en bescheiden nodig. Denk hierbij onder meer aan de start- en einddatum van de activiteit, aanduiding van de betreffende provinciale vaarweg en bruggen.

Artikel 3.162 (informeren over een ongewoon voorval)

Bij een ongewoon voorval kan het gaan om een situatie waarbij de fysieke leefomgeving significant wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed. Dit artikel bepaalt dat gedeputeerde staten onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 3.163 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Na het voordoen van een ongewoon voorval worden gedeputeerde staten geïnformeerd. Onmiddellijk nadat de gegevens en bescheiden – zoals informatie over de oorzaken en omstandigheden – bekend zijn, worden ze verstrekt.

Artikel 3.164 (verhalen van schepen)

Dit artikel vormt een aanvulling op de nautische regel in het Binnenvaartpolitiereglement ten aanzien van de verhaalplicht van schepen die afgemeerd zijn op plaatsen waar andere schepen moeten worden geladen of gelost. Deze verhaalplicht wordt in dit artikel ook opgelegd aan schepen wanneer onderhoudswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

§ 3.7.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.165 (toepassingsbereik)

Tot beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een provinciale vaarweg behoren bijvoorbeeld het op, naast, onder of over de vaarweg aanbrengen van objecten, zoals bruggen, gebouwen, steigers, vlonders, kabels en leidingen en kleinere objecten, zoals reclame-uitingen en andere borden. Het gaat daarbij niet alleen om het aanbrengen van die objecten, maar ook het aanpassen, verwijderen of beheren daarvan.

Activiteiten die door of namens gedeputeerde staten worden uitgevoerd vallen buiten het bereik van deze afdeling. Het betreft activiteiten die worden verricht ten behoeve van onderhoud of in het kader van de uitvoering van werken. Onderhoud is het onderhoud dat nodig is om de vaarweg met alle bijkomende werken te kunnen laten functioneren overeenkomstig de functionele vereisten. Dat zijn dus handelingen die naar hun aard al zijn gericht op de oogmerken van de gestelde regels.

Artikel 3.166 (aanwijzing vergunningplichtig geval: veranderen van het werk of werken maken of behouden)

Artikel 3.166 en 3.167 vormen het hart van de regulering van het gebruik van provinciale vaarweg. Artikel 3.166 gaat daarbij over de verandering van de vaarwegen (infrastructurele werken) zelf of het maken of behouden van werken op die vaarweg. Dit is een heel brede categorie activiteiten, zoals ligplaatsvoorzieningen, meerpalen, steigers, bijkomende voorzieningen zoals oeverconstructies, kunstwerken, walstroomvoorzieningen, laadpalen, en andere werken.

Constructies voor het te water laten van (recreatie)vaartuigen

Voor het te water laten van recreatievaartuigen worden soms voorzieningen op de oever aangebracht. Constructies die op enigerlei wijze verbonden zijn aan een openbare oever, die in eigendom is van de provincie zullen niet worden toegestaan. Voor constructies op een particuliere oever die niet permanent boven het water uitsteken is geen omgevingsvergunning nodig. Een voorwaarde is dat, daar waar geen sprake is van een ligplaats, de ligduur van het te water gelaten schip zeer beperkt is. Een schip moet op dergelijke plaatsen dus direct wegvaren na het te water laten. Ook mag de constructie niet langer dan nodig voor het te water laten van het vaartuig uit de oever steken.

Artikel 3.167 (aanwijzing vergunningplichtig geval: vaste stoffen of voorwerpen plaatsen en houtgewas)

Dit artikel bevat regels voor het plaatsen van vaste stoffen en voorwerpen, zoals bebording, reclamelicht en geluidvoorzieningen, wrakken, bermmonumenten. Strikt genomen valt ook het ligplaats nemen op de vaarweg onder deze omschrijving, maar voor deze activiteiten is in artikel 3.169 voorzien in afzonderlijke aanwijzing.

Artikel 3.168 (aanwijzing vergunningplichtig geval: stremmen of belemmeren van de scheepvaart)

Dit artikel spreekt voor zich en is onder meer van belang voor evenementen, in aansluiting op artikel 1.23 van het Binnenvaartpolitiereglement.

Artikel 3.169 (aanwijzing vergunningplichtig geval: ligplaats innemen)

De provincie heeft ligplaatsenbeleid. Het kortdurend ligplaats innemen, namelijk voor minder dan een kwartier, is in bepaalde situaties mogelijk. Daar is in het tweede lid en de begripsbepaling van kort verblijf in voorzien. Kort verblijf is alleen toegestaan langs particuliere oevers. Het gaat hier bijvoorbeeld om in- en uitstappen van passagiers, en/of het laden en lossen van pleziervaart-gerelateerde goederen zoals etenswaren en dranken. In elk geval geldt de uitzondering van ‘kort verblijf’ enkel voor situaties van maximaal 15 minuten waar de schipper op of direct nabij het vaartuig aanwezig blijft. Het is op zich wenselijk om bestaande evenementen mogelijk te maken op locaties waar ligplaats nemen normaliter

niet is toegestaan. Dit wordt nader uitgewerkt in het ligplaatsenbeleid, waarin is aangegeven dat het huidige scala aan evenementen acceptabel is. Dit is acceptabel omdat het incidentele situaties zijn die in de regel plaatsvinden op momenten dat er weinig scheepvaart is. Bovendien kunnen er afspraken gemaakt worden over toezicht en kan de scheepvaart gewaarschuwd worden voor hinder.

Afdeling 3.8 Activiteiten rond provinciale wegen

§ 3.8.1 Algemeen

Artikel 3.170 (activiteiten)

In dit artikel is bepaald dat deze afdeling gaat over beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot provinciale wegen.

Artikel 3.171 (oogmerken)

De regels voor het gebruik van de provinciale wegen strekken ter beschermen van de wegen, met inbegrip van de planten in de daarbij behorende bermen, tegen fysieke inbreuken en het verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik van de infrastructuur, overeenkomstig de verkeersfunctie van die infrastructuur. Deze te dienen doelen vormen het belangenkader voor de besluitvorming, als verbijzondering van het algemene belangenkader van artikel 1.4 van deze omgevingsverordening.

Artikel 3.172 (normadressaat)

In dit artikel wordt bepaald tot wie de regels van deze afdeling zijn gericht. Diegene is verantwoordelijk voor het naleven van de regels over de activiteit.

Artikel 3.173 (specifieke zorgplicht)

De zorgplicht operationaliseert de overeenkomstig artikel 3.171 te dienen belangen (bescherming van de provinciale weg en verzekeren van een veilig en doelmatig gebruik) naar een algemene gedragsnorm voor de gebruikers van de weg. Een dergelijke zorgplicht geldt als algemeen kader voor de regeling van het gebruik en dient als vangnet voor de handhaving. Deze zorgplicht vormt, tezamen met artikel 3.171, tevens het kader voor het gebruik van de bevoegdheid van gedeputeerde staten om maatwerkvoorschriften vast te stellen.

Artikel 3.174 (specifieke gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een omgevingsvergunning)

Om een aanvraag om een omgevingsvergunning in behandeling te kunnen nemen zijn aanvullend specifieke gegevens en bescheiden nodig. Denk hierbij onder meer aan de start- en einddatum van de activiteit, aanduiding van de betreffende provinciale weg en soort activiteit.

Artikel 3.175 (informeren over een ongewoon voorval)

Bij een ongewoon voorval kan het gaan om een situatie waarbij de fysieke leefomgeving significant wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed. Dit artikel bepaalt dat gedeputeerde staten onverwijld worden geïnformeerd.

Artikel 3.176 (gegevens en bescheiden bij een ongewoon voorval)

Na het voordoen van een ongewoon voorval worden gedeputeerde staten geïnformeerd. Onmiddellijk nadat de gegevens en bescheiden – zoals informatie over de oorzaken en omstandigheden – bekend zijn, worden ze verstrekt.

§ 3.8.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.177 (toepassingsbereik)

Tot beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een provinciale weg behoren bijvoorbeeld het op, naast, onder of over de weg aanbrengen van objecten, zoals viaducten, tunnels, bruggen, gebouwen, kabels en leidingen en kleinere objecten, zoals bermmonumenten, reclame-uitingen en andere borden. Het gaat daarbij niet alleen om het aanbrengen van die objecten, maar ook het aanpassen, verwijderen of beheren daarvan. Deze beperkingengebiedactiviteiten kunnen ook door andere partijen dan gedeputeerde staten worden uitgevoerd of geïnitieerd. Bijvoorbeeld als rijkswegen of gemeentelijke wegen die

provinciale wegen kruisen. Het kan voorkomen dat het Rijk of een gemeente een object in beperkingengebieden met betrekking tot provinciale wegen wil aanbrengen.

Activiteiten die door of namens gedeputeerde staten worden uitgevoerd vallen buiten het bereik van de vergunningsplichten uit afdeling 3.8. Het betreft activiteiten die worden verricht ten behoeve van onderhoud of in het kader van de uitvoering van werken. Onderhoud is het onderhoud dat nodig is om de weg met alle bijkomende werken te kunnen laten functioneren overeenkomstig de functionele vereisten. Dat zijn dus handelingen die naar zijn aard al zijn gericht op de doelstellingen van artikel 3.171.

Artikel 3.178 (aanwijzing vergunningplichtig gevallen)

Artikel 3.178 vormt het hart van de regulering van het gebruik van provinciale wegen. Dit artikel gaat daarbij over de verandering van de wegen zelf of het maken of behouden van werken op die wegen. Dit is een heel brede categorie activiteiten, zoals uitwegen, kabels en leidingen, kunstwerken, technische installaties voor nutsbedrijven, laadpalen, en andere werken.

Artikel 3.179 (melding)

In dit artikel worden de specifieke activiteiten genoemd die onder voorwaarde van een melding mogen worden uitgevoerd. De meldplicht is een uitzondering op de vergunningplicht van artikel 3.178. Dit komt erop neer dat een activiteit (die is aangewezen in artikel 3.177) altijd óf vergunningplichtig óf meldingsplichtig is. De meldingsplichtige activiteiten zijn activiteiten die relatief eenvoudig zijn uit te voeren. Deze activiteiten zullen bijvoorbeeld niet zo ingrijpend zijn dat voor de uitvoering een weg moet worden afgesloten. Voor ingrijpendere activiteiten is een vergunning vereist. Van een meldplicht is daarom slechts sprake als het gaat om een activiteit die in het eerste lid wordt genoemd en als er daarbij geen sprake is van een van de gevallen uit het tweede lid. Om onder de meldingsplicht te vallen moet er bijvoorbeeld sprake zijn van goed zicht op de weg door degene die de activiteit uitvoert. Bij onoverzichtelijke situaties wil de provincie altijd beoordelen of en hoe de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden. Alle gevallen die zijn aangewezen in artikel 3.177 en niet aan dit artikel voldoen zijn vergunningplichtig op basis van artikel 3.178.

Artikel 3.180 (informatieplicht)

Ongeacht of voor het uitvoeren van een activiteit een vergunning is vereist of dat deze is toegestaan onder voorwaarde van een melding, is degene die de activiteit verricht, verplicht tijdig informatie aan te leveren bij het verkeersloket. Voor gebruikelijke gevallen is de provincie van oordeel dat 15 werkdagen voor het begin van de uitvoering van de activiteit tijdig is.

In het geval van niet-planbare activiteiten zal het niet altijd mogelijk zijn 15 werkdagen voor het begin van de activiteiten informatie aan te leveren. In deze gevallen geldt geen vrijstelling van de informatieplicht, maar is de inlevertermijn vervangen door een inspanningsplicht om de informatie zo spoedig mogelijk aan te leveren. De niet-planbare werkzaamheden zijn hier vooral niet-voorzienbare werkzaamheden voor de netwerkbeheerder (zoals een storing waardoor een hele woonwijk zonder internet komt te zitten). Onvoorzienbare werkzaamheden voor de wegbeheerder zullen sneller vallen onder de categorie ‘ongewoon voorval’ en hiervoor geldt de informatieplicht op grond van artikel 3.175.

Artikel 3.180a (voorbereiding)

Wat een passende wijze van uitvoering is, wordt door het verkeersloket bepaald op grond van het beleid en de CROW-richtlijnen. De invulling van wat in een bepaalde situatie passend is volgens het loket is dan een advies aan de melder.

Artikel 3.180b (uitvoering)

Verdichting in lagen van 30 centimeter is de standaard voor herstel van wegen of dijken bij gemeenten en waterschappen in de provincie.

Atmosferische omstandigheden zijn bijvoorbeeld mist, hagel, sneeuw, zware regen of code oranje/rood afgegeven door het KNMI.

Artikel 3.180c (oplevering en nazorg)

Met het oog op het vrijhouden van de weg en de daarbij behorende bermen moeten werkzaamheden snel worden voltooid. Werkzaamheden die niet binnen een aaneengesloten periode van een week kunnen worden afgerond, zullen niet meldingsplichtig zijn. Omdat het voor meldingsplichtige werkzaamheden goed mogelijk is deze binnen een week af te ronden, is deze regel gesteld.

De werkzaamheden moeten zorgvuldig en duurzaam worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat na afloop van de werkzaamheden bermen of taluds in een slechte staat worden achtergelaten, is de regel opgenomen dat degene die de activiteit uitvoert ten minste zes maanden verantwoordelijk blijft voor het herstel. Omdat schade aan teruggeplaatste beplanting en verzakkingen in bestrating minder snel zichtbaar is, is voor deze gevallen een herstelplicht opgenomen voor de eerste twaalf maanden na afronding van de werkzaamheden.

Voor vergunningplichtige werkzaamheden kan de herstelplicht ook in de vergunning zelf worden geregeld. Afhankelijk van hoe ingrijpend deze werkzaamheden zijn, kunnen dan ook langere termijnen worden afgesproken.

Afdeling 3.9 Activiteiten die de natuur betreffen

Deze afdeling gaat over flora- en fauna-activiteiten en activiteiten die houtopstanden betreffen. Zuid-Holland is de dichtstbevolkte provincie van Nederland: op korte afstand van elkaar bevinden zich grote steden, verkeersaders, de Rotterdamse haven, luchthaven Rotterdam The Hague Airport en ook Schiphol ligt dichtbij. Daarnaast heeft Zuid-Holland een toenemende oppervlakte aan natuurgebieden. Zowel economie - welvaart en werkgelegenheid - als natuur zijn belangrijk voor inwoners. Maar mens en natuur kunnen soms ook op gespannen voet staan met elkaar. Zo leveren te grote aantallen konijnen gevaar op voor taluds en dijken en de aanwezigheid van vogels bij start- en landingsbanen levert gevaar op voor het vliegverkeer. Te grote populaties kunnen ook weer andere dieren of planten verdringen. Daarnaast zorgen bijvoorbeeld de groeiende ganzenpopulaties jaarlijks voor honderdduizenden euro's aan schade-uitkeringen doordat zij landbouwgewassen opeten. Met de decentralisatie van het natuurbeleid heeft de provincie de zorg voor de natuur overgenomen van het Rijk. Daarbij hoort de taak om in deze drukke provincie belangen in evenwicht te brengen en te houden.

§ 3.9.1 Activiteiten met betrekking tot dieren in het wild

§ 3.9.1.2 Flora- en fauna-activiteiten: vergunningvrije gevallen soorten vogelrichtlijn

Artikel 3.183 (aanwijzing vergunningvrije gevallen vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van de brandgans, de grauwe gans en de kolgans)

De brandgans, grauwe gans en kolgans veroorzaken veelvuldig schade aan onder andere gewassen. Daarnaast veroorzaken de grote aantallen ganzen risico's voor de volksgezondheid en de openbare veiligheid, waaronder de veiligheid van het luchtverkeer. Genoemde drie ganzensoorten kennen een toenemende trend en het bewerken van eieren zal zeker niet leiden tot een bedreiging voor de staat van instandhouding. Uit de praktijk is gebleken dat andere maatregelen dan het reduceren van de populatie geen bevredigend alternatief bieden. Voor de genoemde ganzensoorten wordt het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren aangewezen als vergunningvrij geval. Ter voorkoming van administratieve lasten is hiervoor geen vergunning nodig. In de praktijk gebeurt het 'bewerken' van eieren veelal door de eieren lek te prikken of in te smeren of te besproeien met een plantaardige olie. Deze methoden hebben alle tot gevolg dat de eieren niet zullen uitkomen. Het bewerken van de eieren in plaats van deze mee te nemen, voorkomt dat de broedende vogels snel weer een nieuw legsel zullen produceren.

Van het vergunningvrij geval mag alleen gebruik gemaakt worden als gehandeld wordt conform het faunabeheerplan. In deze omgevingsverordening zijn de eisen bepaald waaraan het faunabeheerplan moet voldoen. In het faunabeheerplan worden de voorwaarden opgenomen waaronder gebruik kan worden gemaakt van de aanwijzing als vergunningvrij geval voor het bewerken van eieren.

Het aanwijzen van vergunningvrije gevallen is gericht op de grondgebruikers, maar deze kunnen de handelingen ook door anderen laten uitvoeren. Het ligt voor de hand dat hiervoor leden van de wildbeheereenheid worden ingeschakeld, omdat bijvoorbeeld de rapportage ook via de wildbeheereenheid en faunabeheereenheid zal moeten plaatsvinden.

Artikel 3.184 (aanwijzing vergunningvrije gevallen vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van de knobbelzwaan)

De knobbelzwaan veroorzaakt ernstige schade aan gewassen. Daarnaast veroorzaken knobbelzwanen risico's voor de volksgezondheid en de openbare veiligheid, waaronder de veiligheid van het luchtverkeer. De knobbelzwaan is een algemeen voorkomende soort en het bewerken van eieren zal niet leiden tot een bedreiging voor de staat van instandhouding. Uit de praktijk is gebleken dat andere maatregelen dan het reduceren van de populatie geen bevredigend alternatief bieden. Het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren is aangewezen als vergunningvrij geval. Ter voorkoming van administratieve lasten is hiervoor geen omgevingsvergunning nodig. In de praktijk gebeurt het 'bewerken' van eieren veelal

door de eieren lek te prikken of in te smeren of te besproeien met een plantaardige olie. Deze methoden hebben alle tot gevolg dat de eieren niet zullen uitkomen. Het bewerken van de eieren in plaats van deze mee te nemen, voorkomt dat de broedende vogels snel weer een nieuw legsel zullen produceren.

Van het vergunningvrije geval mag alleen gebruik gemaakt worden als gehandeld wordt conform het faunabeheerplan. Via deze omgevingsverordening zijn de eisen bepaald waaraan het faunabeheerplan moet voldoen. In het faunabeheerplan worden de voorwaarden opgenomen waaronder gebruik kan worden gemaakt van de aanwijzing als vergunningvrij geval voor het bewerken van eieren.

Het aanwijzen van vergunningvrije gevallen is gericht op de grondgebruikers, maar deze kunnen de handelingen ook door anderen laten uitvoeren. Het ligt voor de hand dat hiervoor leden van de wildbeheereenheid worden ingeschakeld, omdat bijvoorbeeld de rapportage ook via de wildbeheereenheid en faunabeheereenheid zal moeten plaatsvinden.

Artikel 3.185 (aanwijzing vergunningvrije gevallen vernielen of beschadigen nesten, rustplaatsen en eieren van de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw)

De kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw veroorzaken risicovolle situaties in onder meer het Rotterdamse havengebied. Broedende meeuwen verdedigen hun nest en hun jongen en vertonen daarbij agressief gedrag richting mensen. Ook zijn de uitwerpselen van meeuwen sterk corrosief waardoor installaties beschadigd raken, kunnen de meeuwen besmettelijke ziekten verspreiden en vormen ze een risico bij helikopterlandingsplaatsen. Het bewerken van eieren zal niet leiden tot een bedreiging voor de staat van instandhouding, mits hieraan beperkingen worden gesteld. Deze beperkingen worden opgenomen in het faunabeheerplan. In de praktijk gebeurt het ‘bewerken’ van eieren veelal door de eieren lek te prikken of in te smeren of te besproeien met een plantaardige olie. Deze methoden hebben alle tot gevolg dat de eieren niet zullen uitkomen. Daarmee wordt tevens het meest agressieve gedrag (ter verdediging van de jongen) van de broedende meeuwen voorkomen. Er zijn geen andere bevredigende alternatieven die minder ingrijpend zijn.

Van het vergunningvrije geval mag alleen gebruik gemaakt worden als gehandeld wordt conform het faunabeheerplan. Via deze omgevingsverordening zijn de eisen bepaald waaraan het faunabeheerplan moet voldoen. In het faunabeheerplan worden de voorwaarden opgenomen waaronder gebruik kan worden gemaakt van de aanwijzing als vergunningvrij geval voor het bewerken van eieren.

Het aanwijzen van vergunningvrije gevallen is gericht op de grondgebruikers, maar deze kunnen de handelingen ook door anderen laten uitvoeren. Het ligt voor de hand dat hiervoor leden van de wildbeheereenheid worden ingeschakeld, omdat bijvoorbeeld de rapportage ook via de wildbeheereenheid en faunabeheereenheid zal moeten plaatsvinden.

Artikel 3.186 (aanwijzing vergunningvrije gevallen directe schadebestrijding brandgans, grauwe gans, kolgans en Canadese gans)

De brandgans, grauwe gans, kolgans, Canadese gans, knobbelzwaan en smient mogen door de grondgebruiker bestreden worden, waarbij de grondgebruiker de bestrijding dient te laten uitvoeren door de wildbeheereenheid. Deze soorten veroorzaken schade aan met name gewassen. Uit onderzoek van CLM Onderzoek en Advies blijkt dat, wanneer deze soorten niet bestreden zouden worden door middel van afschot of vangst, de schade zou oplopen tot een bedrag boven de €10.000 per jaar in de gehele provincie Zuid-Holland, per soort.[83] Een nadere onderbouwing en uitwerking van de schades is terug te vinden in het desbetreffende faunabeheerplan, evenals de onderbouwing van het feit dat de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt wanneer een vergunningvrij geval gekoppeld wordt aan het gebruik daarvan in overeenstemming met het faunabeheerplan.

Voor de Canadese gans geldt ook een landelijke aanwijzing als vergunningvrij geval. Deze landelijke aanwijzing als vergunningvrij geval ziet echter niet op het gebruik van het geweer in de perioden van een half uur voor zonsopgang en een half uur na zonsondergang. Omdat ganzen juist in deze perioden actief zijn en omdat ook de andere ganzensoorten in deze perioden met het geweer bestreden mogen worden, is ervoor gekozen om dit ook aanvullend voor de Canadese gans mogelijk te maken. Dit is eenduidiger en komt de uitvoering in het veld ten goede.

Artikel 3.187 (aanwijzing vergunningvrij geval directe schadebestrijding knobbelzwaan)

Zie de toelichting bij artikel 3.186.

[83] J.A. Guldemond, H. Kloen en D. Keuper, Wat is de potentiële faunaschade aan landbouwgewassen zonder afschot in Zuid-Holland? CLM-901, juni 2016.

Artikel 3.188 (aanwijzing vergunningvrij geval directe schadebestrijding smient)

Zie de toelichting bij artikel 3.186.

§ 3.9.1.3 Flora- en fauna-activiteiten: vergunningvrije gevallen andere soorten

Artikel 3.189 (aanwijzing vergunningvrije gevallen andere soorten inrichting, ontwikkeling, beheer en onderhoud)

Deze aanwijzing van vergunningvrije gevallen ziet niet op het bestrijden van soorten, maar op het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van onder meer inrichting, ontwikkeling, onderhoud en beheer.

§ 3.9.1.4 Inhoudelijke regels

Artikel 3.190 (middelen bij schadebestrijding)

Naast de middelen waarmee daadwerkelijk dieren worden gevangen of gedood, mag er ook gebruik worden gemaakt van lokmiddelen: nabootsingen van vogels en lokfluiten. Door middel van deze hulpmiddelen kunnen vogels binnen schootsafstand van het geweer worden gelokt. Daardoor kan op een goede manier een direct dodelijk schot worden afgegeven en wordt de kans op verwonding (‘crippling’) kleiner. Door het gebruik van deze middelen worden vogels gelokt die reeds op of in de directe nabijheid van het schadeperceel aanwezig zijn. Er worden op deze manier geen vogels gelokt van buiten het schadegebied. Vanwege het grotere bereik mogen in dit geval geen elektronisch versterkte lokgeluiden worden gebruikt, omdat daarmee de vogels vanaf een grotere afstand kunnen worden gelokt.

§ 3.9.2 Activiteiten die houtopstanden betreffen

§ 3.9.2.1 Algemeen

Artikel 3.192 (activiteiten)

Deze omgevingsverordening stelt ook regels met betrekking tot het vellen van houtopstanden, het melden van vellingen en het herbeplanten van de gronden. Dit zijn maatwerkregels ten opzichte van paragraaf 11.3.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Om de administratieve lasten te beperken, wordt voor een aantal activiteiten een uitzondering ten opzichte van het Besluit activiteiten leefomgeving gemaakt op de meldplicht (artikel 3.195) en de herplantplicht (artikel 3.198). In de verjongingsgaten als bedoeld in artikel 3.195 sub a geldt uiteraard wel de verplichting om zorg te dragen voor het vernieuwen van de houtopstand, zoals omschreven in artikel 3.197. Bij alle vellingen is altijd de wetgeving met betrekking tot gebiedsbescherming en soortbescherming van het Besluit activiteiten leefomgeving van kracht.

§ 3.9.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.195 (maatwerkregel: uitzondering op meldplicht vellen houtopstanden)

Om de administratieve lasten te beperken, is voor een aantal activiteiten de meldplicht niet van toepassing. In de verjongingsgaten, als bedoeld in de aanhef en onder a van dit artikel, geldt uiteraard wel de verplichting om zorg te dragen voor het vernieuwen van de houtopstand. Onder natuurmaatregelen wordt verstaan de werkzaamheden, zoals natuurherstel, waardoor een type vegetatie kan ontstaan dat voldoet aan de Natura 2000-doelstellingen ter plaatse en/of de natuurdoeltypen binnen het natuurnetwerk Nederland. Er moet dus een redelijk en vastliggend doel zijn om tot het vellen van een houtopstand in het kader van natuurmaatregelen over te gaan.

Artikel 3.196 (maatwerkregel: specifieke gegevens en bescheiden vellen houtopstanden)

Als gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn waaraan een melding voor het geheel of gedeeltelijk vellen van een houtopstand wordt gedaan, regelt dit artikel dat de nadere gegevens en bescheiden in bijlage IV, onder D.2, verstrekt moeten worden. Dit artikel regelt dat, omdat artikel 11.127 van het Besluit activiteiten leefomgeving alleen van toepassing is, als de minister het bevoegd gezag is. De provincie moet zelf in de omgevingsverordening bepalen welke gegevens en bescheiden voorafgaand aan het vellen en herbeplanten moeten worden verstrekt. De door de provincie gestelde regels zijn maatwerkregels. Artikel 11.117 van het Besluit activiteiten leefomgeving biedt daar ruimte voor.

Artikel 3.196a (maatwerkregel: gegevens en bescheiden: start vellen houtopstanden)

Een dag voor de start van de activiteit moet het begin van de activiteit worden doorgegeven aan gedeputeerde staten als die het bevoegd gezag is. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voert deze taken uit namens gedeputeerde staten.

Artikel 3.197 (maatwerkregel: plicht tot herbeplanting)

De verordening stelt ook regels met betrekking tot het herbeplanten van de grond.

Artikel 3.198 (maatwerkregel: uitzondering op plicht tot herbeplanting)

Onder natuurmaatregelen (aanhef en onder a) wordt verstaan de werkzaamheden, zoals natuurherstel, waardoor een type vegetatie kan ontstaan dat voldoet aan de Natura 2000-doelstellingen ter plaatse en/of de natuurdoeltypen binnen het natuurnetwerk Nederland. Er moet dus een redelijk en vastliggend doel zijn om tot het vellen van een houtopstand in het kader van natuurmaatregelen over te gaan.

Artikel 3.199 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift: herbeplanting)

Gedeputeerde staten kunnen met een maatwerkvoorschrift afwijken van de verplichting tot herbeplanting van dezelfde grond als bedoeld in artikel 11.129, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien er aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Eerste lid

Met geen wettelijke of provinciale doelstelling die aan herbeplanting in de weg staat (eerste lid, onder c), kan gedacht worden aan gebieden met een doelstelling voor weidevogels (zoals vastgelegd in de omgevingsverordening en het provinciale natuurbeheerplan).

Een houtopstand moet altijd minimaal 10 are groot zijn om onder de wettelijke bescherming te vallen en voor een rijbeplanting geldt dat die meer dan 20 bomen moet omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen. Indien na de velling een houtopstand overblijft die kleiner is dan 10 are, moet daarom de gehele omvang gecompenseerd worden en niet enkel de gevelde oppervlakte. Dat geldt ook voor een rijbeplanting van 20 bomen of minder. Voorbeeld 1: van een houtopstand van 12 are wordt 4 are geveld. Dan blijft er een houtopstand achter van 8 are en zal de compensatie 12 are moeten zijn. Voorbeeld 2: van een rijbeplanting van 22 bomen worden er 4 geveld. Dan blijft een houtopstand achter van 18 bomen en zal de compensatie moeten bestaan uit een rijbeplanting van 22 bomen.

Als de herbeplanting of compensatie op een andere locatie dan de velling plaatsvindt, dan moet de compensatie ook minimaal 10 are betreffen, of er moet een bestaande houtopstand vergroot worden met de gevelde oppervlakte, zodanig dat na de herplant een houtopstand van 10 are of meer aanwezig is. Voorbeeld: een velling van 3 are wordt gecompenseerd door aanplant aansluitend aan een houtopstand van 5 are. Dan ontstaat een houtopstand van 8 are. Dat is te klein, dus zal er 2 are extra aangeplant moeten worden om tot de minimaal benodigde 10 are te komen.

In het geval van een herbeplanting van een rijbeplanting op een andere locatie dan de velling, geldt een vergelijkbare regel. De compensatie moet bestaan uit meer dan 20 bomen, of er moet een bestaande rijbeplanting vergroot worden met de gevelde bomen, zodanig dat na de herplant een bomenrij van meer dan 20 bomen aanwezig is. Voorbeeld: een velling van 8 bomen uit een rijbeplanting wordt gecompenseerd door aanplant aansluitend aan een rijbeplanting van 10 bomen. Dan ontstaat een rijbeplanting van 18 bomen. Dat is te klein, dus zullen er 3 extra bomen aangeplant moeten worden om tot de minimaal benodigde 21 bomen te komen.

Vierde lid

Wanneer de te vellen houtopstand deel uitmaakt van een A-locatie, bosreservaat of groen erfgoed, wordt een maatwerkvoorschrift voor herbeplanting op een andere locatie slechts onder strikte voorwaarden verleend. Er mogen dan geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn en de velling moet nodig zijn om dwingende redenen van groot openbaar belang. Met deze formulering is aangesloten bij de zogenaamde ADC-toets die volgt uit artikel 8.74b, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De jurisprudentie over alternatieve oplossingen en dwingende redenen is dan ook van overeenkomstige toepassing.

Vijfde lid

Houtopstanden die deel uitmaken van een A-locatie, bosreservaat of groen erfgoed verdienen extra bescherming. Het tenietgaan van deze waardevolle houtopstanden moet zoveel als mogelijk worden voorkomen. Voor een situatie waarin op een dergelijke locatie bepaalde ontwikkelingen zijn voorzien, is het daarom van belang om pas tot vellen over te gaan wanneer alle benodigde besluiten voor de nieuwe ontwikkeling onherroepelijk zijn geworden. Dit om te voorkomen dat zeer waardevolle houtopstanden tenietgaan terwijl achteraf blijkt dat de geplande ontwikkeling geen doorgang kan vinden. Gedeputeerde staten kunnen met een maatwerkvoorschrift een tijdelijk kapverbod opleggen.

Een A-locatie

A-locatie bossen worden op grond van hun ecologische kwaliteit beschouwd als de beste voorbeelden van natuurlijke bosgemeenschappen in Nederland (zie voor een uitgebreide beschrijving https://edepot.wur.nl/367822) en zijn (bijna altijd) op de kaart van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed opgenomen.

Bosreservaten

In een bosreservaat is met de beheerder afgesproken dat er geen houtoogst of bosbeheer plaatsvindt. Het stelt onderzoekers in de gelegenheid de ontwikkeling van het bos over lange termijn te volgen. Er zijn in de jaren negentig 5 bosreservaten in Zuid-Holland aangewezen, namelijk: Slikken van Flakkee (SBB), Beerenplaat (SBB), Oude Kat (SBB), Horsten (Koninklijk huis) en Kijfhoek (Dunea). Hiervan zijn Beerenplaat en de Horsten ook een A-locatie.

Groen Erfgoed

Alle landschapselementen met autochtone bomen en struiken die al bestaan sinds 1850 vallen onder het Groen Erfgoed. Het Rijk heeft deze elementen zoveel mogelijk geïnventariseerd en de nog bestaande elementen zoveel mogelijk op kaart gezet. Het gaat om de volgende kaartlagen van de kaart van het Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (https://rce.webgispublisher.nl/Viewer.aspx?map=groen_erfgoed):

- Landschappen met oude boskernen, houtwallen en heggen;
- Kansrijke gebied Groen Erfgoed;
- Cultuurhistorische bosjes (kleine landschapselementen in het Groene Hart en Midden Delfland);
- Eendenkooien.

Als een initiatiefnemer binnen de locaties op bovengenoemde kaartlagen een houtopstand wil vellen en dit wil compenseren op een andere locatie dient de initiatiefnemer te onderbouwen dat de te vellen houtopstand niet bestaat uit autochtone bomen en struiken en dat de houtopstand niet al sinds 1850 aanwezig is en dus geen onderdeel uit maakt van ons Groen erfgoed. De kaartlaag met kansrijke gebieden is tot stand gekomen door kaartanalyse en geeft een trefkans op de aanwezigheid van groen erfgoed. Niet alle houtopstanden binnen de locaties van deze kaartlaag behoren dus tot het Groen erfgoed. De andere kaartlagen zijn aangevuld met veldinventarisaties. Als het voor een initiatiefnemer onvoldoende duidelijk is of een houtopstand tot het Groen erfgoed behoort, kan contact opgenomen worden met de afdeling Water & Groen van de provincie voor advies en ondersteuning bij deze analyse.

Artikel 3.200 (afbakening mogelijkheid maatwerkvoorschrift: provinciale maatwerkregels: afwijken in het belang van evenwichtige besluitvorming)

Gedeputeerde staten kunnen de bepalingen van paragraaf 3.9.2.2 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing, gelet op het belang van een doelgerichte en evenwichtige besluitvorming, naar hun oordeel tot onevenredig bezwarende gevolgen zou leiden.

Afdeling 3.10 Gelegenheid bieden tot zwemmen en baden

§ 3.10.1 Zwemlocaties in oppervlaktewateren

§ 3.10.1.1 Algemeen

Artikel 3.201 (activiteiten)

Op grond van artikel 4.1 van de Omgevingswet kan de provincie in haar omgevingsverordening regels stellen met betrekking tot activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. De regels in deze paragraaf zijn gericht op de regulering van de activiteit gelegenheid bieden tot zwemmen of baden op de zwemlocaties aangewezen door gedeputeerde staten. Het betreft hier zwemlocaties waar naar

verwachting van gedeputeerde staten een groot aantal zwemmers zal zwemmen. Behalve het aantal zwemmers, wordt bij de aanwijzing van een zwemlocatie ook de infrastructuur, de faciliteiten en de eventueel getroffen beheersmaatregelen betrokken. De aanwijzing als zwemlocatie vindt plaats na overeenstemming met de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 3.202 (oogmerken)

In dit artikel worden de oogmerken van de regels in deze paragraaf benoemd. De regels dienen ter uitvoering van de zwemwaterrichtlijn, die erop toeziet dat de overheid haar verantwoordelijkheid neemt voor de zwemwaterkwaliteit op een zwemlocatie zodat deze geen risico's oplevert voor de gezondheid en de veiligheid van zwemmers op die locatie.

Artikel 3.203 (normadressaat)

De regels richten zich tot de houder van een zwemlocatie die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden op een zwemlocatie die door gedeputeerde staten als zodanig is aangewezen. De houder van een zwemlocatie kan een particuliere exploitant van de zwemlocatie zijn, maar ook de grondeigenaar of het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de zwemlocatie gelegen is. Daardoor kan per zwemlocatie verschillen wie er verantwoordelijk is voor de naleving van deze regels. Voor de eenduidigheid is er daarom voor gekozen om deze subjecten onder de noemer 'houder van een zwemlocatie die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden' te scharen.

§ 3.10.1.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.205 (beheer en onderhoud zwemlocatie)

Voor de veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie is het van belang dat het beheer en onderhoud op de zwemlocaties is gewaarborgd. Onder gebruikers worden verstaan de bezoekers van de zwemlocatie. In dit artikel is geregeld dat de houder van een zwemlocatie zorgt voor adequaat beheer en onderhoud van de zwemlocatie en in geval van tekortkomingen op dat vlak daarop is aan te spreken.

Artikel 3.206 (toezicht op veiligheid gebruikers van een zwemlocatie)

Voor de veiligheid van gebruikers van de zwemlocatie is het ook van belang dat er voldoende toezicht is op de zwemlocatie. Op deze manier wordt het risico op letsel of verdrinking van gebruikers van de zwemlocatie beperkt en hun veiligheid gewaarborgd. Deze verplichting geldt echter alleen voor de zwemlocaties waarvan de toegang kan worden afgesloten en waar voor het gebruik van de zwemlocatie entreegelden worden geïnd.

Artikel 3.207 (onderzoek naar omstandigheden met negatieve effecten)

Op basis van dit artikel is de houder van een zwemlocatie gehouden om onderzoek te doen naar de omstandigheden in en om de zwemwaterlocatie die de veiligheid en hygiëne van gebruikers van de zwemlocaties negatief kunnen beïnvloeden. Van een houder van een zwemlocatie kan niet altijd worden gevergd om dit onderzoek dagelijks uit te voeren. In een dergelijk geval zal in overleg met de toezichthouder worden bepaald hoe frequent het onderzoek door de houder van de zwemlocatie moet worden uitgevoerd. Een omstandigheid met negatieve effecten is bijvoorbeeld de aanwezigheid van blauwalg, waterplanten, ratten of dode dieren.

Artikel 3.208 (informeren: onverwachte situaties)

In dit artikel is geregeld dat de houder van een zwemlocatie zo snel mogelijk gedeputeerde staten en de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam informeert over onverwachte situaties die de zwemwaterkwaliteit dan wel de gezondheid en veiligheid van gebruikers negatief beïnvloedt. Dit zorgt ervoor dat tijdig de beheersmaatregelen kunnen worden getroffen om de negatieve effecten op de zwemwaterkwaliteit en de veiligheid en gezondheid van gebruikers zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Artikel 3.209 (redelijke maatregelen ten behoeve van de zwemwaterkwaliteit)

Eerste lid

Het zwemwaterprofiel wordt opgesteld door de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam en ziet op aspecten die de zwemwaterkwaliteit kunnen beïnvloeden. De beheerder identificeert mogelijke bronnen die de kwaliteit mogelijk negatief kunnen beïnvloeden en draagt maatregelen aan die de kwaliteit kunnen verbeteren. Van de houder van de zwemlocatie wordt verwacht dat hij de maatregelen treft die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend. Hierbij kan (niet limitatief) worden gedacht

aan maatregelen als het plaatsen van toiletten, het instellen en handhaven van een hondenverbod of het instellen van een voederverbod.

Tweede lid

De zwemwaterkwaliteitsklasse van een zwemlocatie die door gedeputeerde staten is aangewezen voldoet minimaal aan de kwaliteitsklasse 'aanvaardbaar' als bedoeld in artikel 2.19 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. In artikel 3.6, vierde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving dragen gedeputeerde staten er zorg voor dat realistische en evenredige maatregelen worden getroffen voor het behoud of verbeteren van de zwemwaterkwaliteit van een zwemlocatie. Met deze bepaling wordt gewaarborgd dat ook de houder van een zwemlocatie de redelijke maatregelen treft om de zwemwaterkwaliteit minimaal op hetzelfde niveau te houden.

Artikel 3.210 (zwemwaterbeheersmaatregelen bij zwemwaterverontreinigingen)

Ingevolge artikel 3.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving zorgen gedeputeerde staten ervoor dat er jaarlijks een onderzoek naar de veiligheid van de zwemlocatie wordt verricht. In de praktijk wordt dit onderzoek uitgevoerd door de Omgevingsdienst Midden-Holland. Uit dit onderzoek kan naar voren komen dat er zwemwaterbeheersmaatregelen genomen moeten worden om de veiligheid en hygiëne van de zwemlocaties te waarborgen. Op basis van dit artikel kan de houder van de locatie worden opgedragen om de daarvoor passende maatregelen te treffen. Dit geldt ook in geval uit monitoring door de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam of door inspectie van de omgevingsdienst wordt vastgesteld dat sprake is van zwemwaterverontreinigingen die geadresseerd moeten worden. Het gaat hier om zwemwaterverontreinigingen als bedoeld in artikel 3.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin gedeputeerde staten worden opgedragen ervoor zorg te dragen dat de passende maatregelen worden getroffen. Een passende maatregel is bijvoorbeeld het verwijderen van het vuil uit het water, het plaatsen van voldoende prullenbakken en het legen ervan, het verwijderen van glas en ander afval, het verwijderen van feces van dieren, enzovoort. Met dit artikel in de omgevingsverordening wordt uitvoering gegeven aan deze opdracht. De verplichtingen gelden echter pas vanaf het moment de houder van de locatie door gedeputeerde staten of de beheerder van het oppervlaktewaterlichaam over de resultaten van het onderzoek, de monitoring of de inspectie is geïnformeerd.

Artikel 3.211 (nadere aanduiding en afbakening zwemzone)

Publieksvoorlichting vormt een wezenlijk onderdeel van de zwemwaterrichtlijn, omdat het bijdraagt aan de veiligheid van de gebruikers van de zwemlocatie. In dit artikel is geregeld dat de houder van een zwemlocatie de gebruikers van de zwemlocatie informeert waar de grens ligt van het zwemwater dat voor het zwemmen of baden geschikt is en welke mogelijke gevaren zich daar kunnen voordoen. Ook zorgt de houder van de zwemlocatie voor een heldere afbakening van de zwemzone, zodat zwemmers niet in aanraking kunnen komen met andere vormen van recreatie. Hierbij kan worden gedacht aan drijflijnen om confrontaties met roeiers, kanoërs of surfers te voorkomen. Op deze manier wordt het risico op ongelukken tussen verschillende typen recreanten op het water voorkomen.

Artikel 3.212 (inrichting zwemwater)

Dit artikel beoogt de veiligheid langs en in het zwemwater te waarborgen. De houder van de zwemlocatie dient ervoor te zorgen dat het strand schoon en egaal is. Daarnaast mag de bodemhelling in het zwemwater niet te steil zijn. Een bodemhelling van 20% per strekkende meter wordt nog als veilig gezien. Een hoger hellingspercentage wordt onveilig geacht.

Artikel 3.213 (springvoorzieningen)

De regels in dit artikel geven de houder van een zwemlocatie richtlijnen voor het plaatsen van springvoorzieningen op de zwemlocatie. Springvoorzieningen zijn alleen toegestaan waar het zwemwater dieper is dan 1,40 meter. Bij dieptes tussen de 1,40 meter en 2,00 meter moet een springvoorziening voorzien zijn van startblokken. In geval een springvoorziening zich meer dan één meter boven de waterspiegel bevindt, moet de springvoorziening aan de zijkanten voorzien zijn van leuningen. Deze regels zorgen ervoor dat het risico op letsel bij gebruikers van de zwemlocatie door het gebruik van aanwezige springvoorzieningen wordt beperkt.

Artikel 3.214 (maatregelen voorkomen letsel en verwonding)

In dit artikel wordt geregeld dat de houder van een zwemlocatie adequate maatregelen treft om te voorkomen dat gebruikers van een zwemlocatie zich kunnen verwonden aan obstakels, zoals scherpe stenen, of letsel oplopen door het gebruik van voorzieningen op de zwemlocatie, bijvoorbeeld een steiger.

Artikel 3.215 (sanitaire voorzieningen)

Zwemlocaties zijn locaties waar naar verwachting een groot aantal zwemmers zullen zwemmen. Het belang van de veiligheid en hygiëne op de zwemlocatie vraagt dat op deze zwemlocaties het mogelijk moet zijn om gebruik te maken van sanitaire voorzieningen. Dit artikel regelt wanneer de houder van een zwemlocatie sanitaire voorzieningen op de zwemlocatie moet plaatsen en aan welke eisen deze moeten voldoen. Noodzakelijke sanitaire voorzieningen zijn toiletten. Op sommige zwemlocaties zijn ook douches beschikbaar, hetgeen een positieve invloed heeft op de hygiëne ter plaatse. De houder van de zwemlocatie zorgt ervoor dat de aanwezige sanitaire voorzieningen schoon, werkend en veilig zijn voor gebruik.

§ 3.10.2 Badwaterbassins

§ 3.10.2.1 Algemeen

Artikel 3.216 (activiteiten)

In artikel 15.3 van het Besluit activiteit leefomgeving zijn gedeputeerde staten aangewezen als bevoegd gezag voor de activiteit 'gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin' als bedoeld in hoofdstuk 15 van voornoemd besluit. In artikel 15.6 van het Besluit activiteiten leefomgeving is bepaald er in de omgevingsverordening maatwerkregels kunnen worden gesteld met betrekking tot de voornoemde activiteit. Dit artikel drukt uit dat van deze mogelijkheid gebruik is gemaakt.

§ 3.10.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.217 (afwijkende termijn melding artikel 15.13 Bal - badwaterbassins waarin het water wordt gedesinfecteerd)

In dit artikel wordt de termijn in artikel 15.13 van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het doen van een melding dat ziet op de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin waarin het water wordt gedesinfecteerd' verruimd van vier weken naar drie maanden. Onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden gold er een termijn van drie maanden voor het doen van een dergelijke melding. De provincie hanteert het uitgangspunt dat de bescherming van de veiligheid van gebruikers van een zwemlocatie onder de Omgevingswet minimaal op hetzelfde niveau moet blijven. Door middel van deze bepaling geeft de provincie hier uitvoering aan.

Artikel 3.218 (afwijkende termijn melding artikel 15.31 Bal - zwemvijvers)

In dit artikel wordt de termijn in artikel 15.31 van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het doen van een melding dat ziet op de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een zwemvijver' verruimd van vier weken naar drie maanden. Onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden gold er een termijn van drie maanden voor het doen van een dergelijke melding. De provincie hanteert het uitgangspunt dat de bescherming van de veiligheid van gebruikers van een zwemlocatie onder de Omgevingswet minimaal op hetzelfde niveau moet blijven. Door middel van deze bepaling geeft de provincie hier uitvoering aan.

Artikel 3.219 (afwijkende termijn melding artikel 15.47 Bal - badwaterbassins voor eenmalig gebruik)

In dit artikel wordt de termijn in artikel 15.47 van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het doen van een melding dat ziet op de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een badwaterbassin voor eenmalig gebruik' verruimd van vier weken naar drie maanden. Onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden gold er een termijn van drie maanden voor het doen van een dergelijke melding. De provincie hanteert het uitgangspunt dat de bescherming van de veiligheid van gebruikers van een zwemlocatie onder de Omgevingswet minimaal op hetzelfde niveau moet blijven. Door middel van deze bepaling geeft de provincie hier uitvoering aan.

Artikel 3.220 (afwijkende termijn melding artikel 15.50 Bal - overige badwaterbassins)

In dit artikel wordt de termijn in artikel 15.50 van het Besluit activiteiten leefomgeving voor het doen van een melding dat ziet op de activiteit 'het gelegenheid bieden tot zwemmen of baden in een overig badwaterbassin' verruimd van vier weken naar drie maanden. Onder de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden gold er een termijn van drie maanden voor het doen van een dergelijke melding. De provincie hanteert het uitgangspunt dat de bescherming van de veiligheid van gebruikers van een zwemlocatie onder de Omgevingswet minimaal op hetzelfde niveau moet blijven. Door middel van deze bepaling geeft de provincie hier uitvoering aan.

Artikel 3.221 (logboek registratie sluiting en heropening badwaterbassin)

Uit een eigen meting of na meting van een laboratorium kan blijken dat de waterkwaliteit in een bepaald badwaterbassin niet aan de kwaliteitseisen voldoet en dat er verplichte maatregelen moeten worden genomen. Afhankelijk van de kwaliteitseis voor de parameter die is overschreden, wordt bepaald wat de maatregel wordt. In het ernstigste geval kan het badwaterbassin worden gesloten wegens het niet voldoen aan de gestelde kwaliteitseis voor een bepaalde parameter. Het badwaterbassin kan dan alleen worden heropend als uit een eigen meting of na meting van een laboratorium volgens de vastgestelde meetmethode blijkt dat weer aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. In artikel 15.26, artikel 15.42 en artikel 15.59 van het Besluit activiteiten Leefomgeving wordt voor de verschillende badwaterbassins aangegeven wanneer deze gesloten moeten worden en heropend kunnen worden.

Om hierop adequaat toezicht te kunnen houden, is in dit artikel geregeld dat degene die gelegenheid biedt tot zwemmen of baden een logboek moet bijhouden van de gebeurtenissen die tot de sluiting en heropening van het badwaterbassin hebben geleid. Ook is hierin bepaald wat het logboek in ieder geval zou moeten bevatten. Dit zorgt ervoor dat in de informatiebehoefte van gedeputeerde staten wordt voorzien en dit biedt hen de gelegenheid om zich een oordeel over de onderzoeksresultaten te vormen en daarnaar te handelen.

Artikel 3.221a (gegevens en bescheiden: resultaten meting en gegevens)

Dit artikel regelt dat de provincie een elektronisch formulier beschikbaar kan stellen zodat de informatieverstrekking efficiënt kan plaatsvinden.

Afdeling 3.11 Ontgrondingen op land en in regionale wateren

§ 3.11.1 Algemeen

Artikel 3.222 (activiteiten)

In dit artikel is bepaald dat deze afdeling gaat over ontgrondingsactiviteiten op land, in regionale wateren en in een winterbed van een rivier in beheer bij het Rijk, bedoeld in hoofdstuk 16 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

§ 3.11.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.223 (aanwijzing vergunningvrij geval Maasvlakte)

In artikel 16.7 en in artikel 16.8 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden gevallen aangewezen waarvoor geen omgevingsvergunning voor en ontgrondingsactiviteit hoeft te worden aangevraagd. Het betreffen vrijstellingen van de vergunningplicht die onder het voorgaande recht doorgaans in de provinciale verordening waren opgenomen. Van de in artikel 16.9 geboden mogelijkheid om van de vrijstellingen uit artikel 16.7 af te wijken is geen gebruik gemaakt in deze verordening. Wel is er overeenkomstig het tweede lid van dat artikel een extra vergunningsvrij geval aangewezen.

Als vergunningsvrij geval is aangewezen het ontgronden op de Maasvlakte. De Maasvlakte is een met zeezand opgespoten terrein en is of wordt geheel ingericht ten behoeve van grootschalige haven- en industriële activiteiten.

De inrichting vindt plaats conform het geldende planologische regime. Zowel de planvorming voor, als de aanleg van dit gebied heeft plaatsgevonden op grond van een uitgebreide belangenafweging. Thans wordt het gebied geheel ingericht overeenkomstig het doel waarvoor het is aangelegd, in casu haven- en industriële activiteiten.

In de praktijk blijkt dat het vergunningvereiste voor de aanleg van havens en de daarin gelegen kunstwerken in dit gebied noch doelmatig noch doeltreffend is. Met nadruk wordt erop gewezen dat het gebied wordt gekenmerkt als een bijzondere ‘gewestelijke omstandigheid’. Derhalve worden ontgrondingen binnen de Maasvlakte aangewezen als vergunningvrij geval.

Het uitgezonderde gebied is in deze verordening geometrisch begrensd en betreft het meest westelijke havengebied van Rotterdam.

Het ontgronden in een grondwaterbeschermingsgebied is aangewezen als milieubelastende activiteit. Dit is geregeld in artikel 3.27 en artikel 3.92 van deze verordening. Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting op die artikelen.

Afdeling 3.12 Ruimtelijke voorbeschermingsregels (met het oog op het in de toekomst voldoen aan instructieregels)

§ 3.12.1 Algemeen

Artikel 3.224 (activiteiten)

In dit artikel is bepaald dat deze afdeling gaat over activiteiten die worden gereguleerd aanvullend op instructieregels in afdeling 7.3. Deze zogenaamde voorbeschermingsregels zijn vergelijkbaar met regels als bedoeld in artikel 4.15 en 4.16 van de Omgevingswet, met het verschil dat ze niet via een voorbereidingsbesluit tot stand komen en dat ze in de omgevingsverordening komen en niet in het omgevingsplan.

Artikel 3.225 (oogmerken)

In dit artikel is bepaald dat het oogmerk gekoppeld is aan de doelen die met de bijbehorende instructieregels in afdeling 7.3 worden nagestreefd. De regels zijn nodig zolang er geen omgevingsplan in werking is getreden overeenkomstig die instructieregels.

§ 3.12.2 Inhoudelijke regels geitenhouderij

Artikel 3.226 (verbod geitenhouderij)

De vestiging van nieuwe geitenhouderijen en uitbreiding van bestaande geitenhouderijen wordt in dit artikel verboden door middel van voorbescherming. Het oogmerk hiervoor is zowel de evenwichtige toedeling van functies aan locaties als de volksgezondheid. Zie voor de inhoudelijke overwegingen de artikelsgewijze toelichting bij artikel 7.59 (agrarische bedrijven) van deze omgevingsverordening. In dat artikel zijn instructieregels voor gemeentelijke omgevingsplannen opgenomen. Zolang die instructieregels nog niet zijn verwerkt in het omgevingsplan is de voorbescherming van toepassing.

Afdeling 3.13 Wateronttrekkingsactiviteiten voor industriële toepassingen van meer dan 150.000 m3/jaar of voor de openbare drinkwatervoorziening

§ 3.13.1 Algemeen

Artikel 3.227 (toepassingsbereik)

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van deze paragraaf bepaald. De regels die in deze paragraaf zijn opgenomen zijn van toepassing op een wateronttrekkingsactiviteit die in artikel 16.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving vergunningplichtig is. Het gaat hierbij om de wateronttrekkingsactiviteiten voor industriële toepassingen van meer dan 150.000 m3 per jaar en voor de openbare drinkwatervoorziening. Gedeputeerde staten zijn op grond van artikel 4.3 van het Omgevingsbesluit het bevoegde gezag om te beslissen op een enkel- of meervoudige aanvraag om een omgevingsvergunning.

De regels in deze paragraaf, met uitzondering van artikel 3.231, waren voorheen opgenomen in artikel 6.11 van het Waterbesluit en artikel 6.5 van de Waterregeling en zien op meetverplichtingen van de hoeveelheid onttrokken grondwater en in de bodem gebrachte grondwater. Daarnaast moet de kwaliteit van de in de bodem gebrachte grondwater worden gemeten. De regels betreffen hiermee een voortzetting van regels die voorheen bestonden.

Het Rijk heeft ervoor gekozen om dit niet langer centraal te regelen. In de nota van toelichting bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Staatsblad 208, nr. 293, p. 1451) geeft het Rijk aan dat het zich beperkt tot het regelen van de vergunningplicht voor de in artikel 16.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving genoemde wateronttrekkingsactiviteiten. Het is voor het overige aan de provincie overgelaten om zelf zo nodig algemene regels vaststellen voor deze vergunningplichtige wateronttrekkingsactiviteiten.

§ 3.13.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.228 (meetverplichting kwantiteit onttrekken van grondwater en infiltratie van water)

In dit artikel wordt bepaald dat degene die de activiteit uitvoert de in elk kwartaal onttrokken hoeveelheid grondwater of in de bodem gebracht water moet meten met een nauwkeurigheid van ten minste 95%. Dit was voorheen geregeld in artikel 6.11, tweede lid, van het Waterbesluit.

Deze gegevens worden gebruikt voor het bijhouden van de ontwikkeling in het gebruik van de beschikbare watervoorraden. Gelet op de steeds vaker voorkomende periodes van droogte neemt het belang om te beschikken over deze gegevens toe.

In het tweede lid is de mogelijkheid opengesteld voor gedeputeerde staten om voor kortdurende of seizoensgebonden grondwateronttrekkingen of infiltraties een ander tijdspanne in de vergunningvoorschriften op te nemen.

Artikel 3.229 (meetverplichting kwaliteit infiltratie van water)

In dit artikel is opgenomen dat de kwaliteit van het in de bodem te brengen water wordt gemeten en geanalyseerd overeenkomstig de in de bijlage bij deze verordening opgenomen parameters en de daarbij aangegeven frequentie. Dit was voorheen geregeld in artikel 6.11, derde lid, van het Waterbesluit en artikel 6.5 van de Waterregeling.

De analyse van de metingen moet worden verricht overeenkomstig bijlage 4 van de Drinkwaterregeling. Hierin is opgenomen hoe het water onderzocht moet worden. In het eerste deel van deze bijlage zijn voor de daarin beschreven microbiologische parameters analysemethoden gespecifieerd. In het tweede deel zijn voor de chemische en indicatorparameters prestatiekenmerken gespecificeerd.

De gegevens over de kwaliteit van het water dat in de bodem wordt gebracht worden gebruikt voor het bijhouden van de ontwikkeling in het gebruik en de kwaliteit van de beschikbare watervoorraden.

Artikel 3.230 (jaarlijks verstrekken van gegevens en bescheiden)

De meetresultaten van de metingen bedoeld in de artikelen 3.228 en 3.229 moeten aan gedeputeerde staten worden verstrekt zodat zij uitvoering kunnen geven aan hun taken op het gebied van beleidsontwikkeling, handhaving en het bijhouden van het grondwaterregister als bedoeld in artikel 13.5. De gegevens in het grondwaterregister wordt als heffingsgrondslag voor de grondwaterheffing gebruikt. Jaarlijks worden de onttrekkers van grondwater hiervoor aangeslagen op grond van de Grondwaterheffingsverordening Zuid-Holland 2023.

In dit artikel is bepaald dat uiterlijk op 31 januari van elk jaar de gegevens aan gedeputeerde staten moeten worden verstrekt. Is de wateronttrekkingsactiviteit beëindigd dan vindt de verstrekking binnen één maand na het tijdstip van beëindiging plaats.

Artikel 3.231 (water: niet onttrekken)

Artikel 19.0 van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om bij algemene regels in de omgevingsverordening bijzondere omstandigheden aan te wijzen waarvoor het bevoegde gezag bij besluit kan bepalen welke regels er gelden in verband met die bijzondere omstandigheid. In het besluit kan het bevoegd gezag afwijken van de algemene regels.

In dit artikel is waterschaarste of dreigende waterschaarste aangewezen als bijzondere omstandigheid. Het onttrekken van grondwater kan in die omstandigheden mogelijk leiden tot een belemmering van de gewenste verdeling van het nog beschikbare water of andere schadelijke neveneffecten als gevolg van een verlaagde grondwaterstand. Het bevoegd gezag moet daarom kunnen bepalen dat het onttrekken van het grondwater tijdelijk moet worden beperkt of tijdelijk geheel moet worden gestaakt. In dit geval bepalen gedeputeerde staten op welke locaties en voor welke periode deze beperking of stopzetting geldt.

Afdeling 3.14 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater bij het telen van gewassen in kassen

Glastuinbouwbedrijven zijn verplicht om gewasbeschermingsmiddelen die bestaan uit organische verbindingen uit hun afvalwater te zuiveren alvorens dit afvalwater op het vuilwaterriool te lozen. In het Besluit activiteiten leefomgeving is de verplichting opgenomen om ten minste 95 % van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig uit de gewasbeschermingsmiddelen uit het afvalwater te verwijderen. Het gaat hierbij om afvalwater dat vrijkomt bij het telen van gewassen op substraat in een kas (paragraaf 4.76 Besluit activiteiten leefomgeving) en het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond (paragraaf 4.77 Besluit activiteiten leefomgeving).

Het voorschrift om het afvalwater te zuiveren was sinds 1 januari 2018 opgenomen in artikel 3.64a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. In artikel 3.64b van het Activiteitenbesluit milieubeheer was bepaald dat het bevoegd gezag een latere datum kan stellen als ten minste twee bedrijven hun afvalwater met

daarin gewasbeschermingsmiddelen op een collectieve zuiveringsvoorziening brengen en daarna het gezuiverde water op een oppervlaktewaterlichaam of het vuilwaterriool lozen. Het gaat daarbij om een vast opgestelde zuiveringsvoorziening die wordt geëxploiteerd door een samenwerkingsverband van bedrijven. In dat geval kon het bevoegd gezag bepalen dat de collectieve zuiveringsplicht uiterlijk per 1 januari 2021 zou gaan gelden.

Vooruitlopend op de verplichting van 1 januari 2021 is in het Westland het initiatief genomen om een collectieve zuiveringsvoorziening te realiseren bij de Afvalwaterzuiveringsinstallatie (hierna: AWZI) Nieuwe Waterweg van het Hoogheemraadschap van Delfland. Op 12 oktober 2020 is een bestuurlijke convenant gesloten tussen de gemeente Westland, de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A., het Hoogheemraadschap van Delfland en de provincie. In dit convenant is afgesproken dat het hoogheemraadschap in opdracht en voor rekening van de Waterzuiveringscoöperatie Westland een collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg realiseert en voor een periode van in ieder geval twaalf jaren de zuivering van het afvalwater namens het samenwerkingscollectief van glastuinbouwbedrijven zal uitvoeren.

Een collectieve aanpak leidt tot iets lagere kosten, een hogere robuustheid qua zuivering, en biedt ook kans om stappen te zetten in het versneld verminderen van de emissie van nutriënten en het circulair maken van de waterketen. In de collectieve zuiveringsvoorziening wordt dus niet alleen het afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat gezuiverd, maar ook ander afvalwater uit de nabij gelegen dorpskernen. Hierdoor kunnen ook schadelijke stoffen uit huishoudelijke producten en medicijnresten uit het ingezamelde afvalwater worden verwijderd. Bovendien worden in de collectieve zuiveringsvoorziening ook meststoffen, met name stikstof en fosfor, uit het afvalwater gezuiverd. Het gezuiverde water wordt hierdoor potentieel geschikt om te dienen als voedingswater voor de landbouw of proceswater voor de industrie, waardoor schaars zoet water in het gebied (beter) kan worden vastgehouden en een bijdrage wordt geleverd aan het circulair gebruik van dit water.

Als gevolg hiervan is het zuiveringsproces complexer en heeft het een meer experimenteel karakter vergeleken met het alleen zuiveren van afvalwater dat van de glastuinbouwbedrijven afkomstig is. De termijn genoemd in artikel 3.64b van het Activiteitenbesluit milieubeheer was voor dit project dan ook niet haalbaar. Met steun van de provincie is de gemeente Westland om die reden met de Minister van Binnenlandse Zaken en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat in overleg gegaan voor een maatwerkoplossing. Dit heeft er toe geleid dat het project onder voorwaarden als experiment in de zin van artikel 2.4 van de Crisis- en Herstelwet is aangemerkt en aan het Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet (22e tranche) is toegevoegd. De tijdsduur van de maximale uitsteltermijn voor het maatwerk van collectieve zuiveringsvoorzieningen in het Activiteitenbesluit milieubeheer is hierbij verlengd tot uiterlijk 1 januari 2024 (zie artikel 7ak, zesde lid, van het Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet).

De ontwikkeling van de collectieve zuiveringsvoorziening heeft door de jaren heen echter een aantal tegenslagen gekend, waardoor de termijn van 1 januari 2024 niet meer haalbaar was. De belangrijkste onvoorziene factor is de normstellingsprocedure voor bromaat geweest. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft het RIVM risicogrenzen bepaald voor de stof bromaat in zoet oppervlaktewater en voor oppervlaktewater waarvan drinkwater wordt gemaakt. Op basis hiervan heeft het ministerie waterkwaliteitsnormen voor bromaat vastgesteld die de waterbeheerder gebruikt bij het beoordelen van lozingen. Bromaat ontstaat bij zuiveringsprocessen die op ozontechniek zijn gebaseerd en is een toxische stof die schadelijk is voor de gezondheid. Vanwege het benodigde zuiveringsrendement voor gewasbeschermingsmiddelen vraagt het zuiveringsproces een hoge hoeveelheid ozon. De benodigde hoeveelheid ozon leidt tot te hoge concentraties bromaat in het gezuiverde water. Als gevolg hiervan kon de voorziene zuivering met behulp van ozontechniek niet worden gerealiseerd binnen de gestelde normen en is besloten het zuiveringsproces in te richten met het gebruik van actieve poederkool, ook wel Powdered Activated Carbon in Activated Sludge (PACAS) genoemd.

De verwachting is dat de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg uiterlijk op 1 augustus 2024 in bedrijf wordt genomen. Het afvalwater van onder andere. de glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied van de AWZI Nieuwe Waterweg wordt vanaf die datum conform de wettelijke eisen in onder andere de artikelen 4.791d en 4.791k van het Besluit activiteiten leefomgeving gezuiverd.

Onderdeel van het project is ook het aansluiten van de glastuinbouwbedrijven die zich bevinden in het verzorgingsgebied buffer Perdik. Momenteel zijn deze glastuinbouwbedrijven aangesloten op de AWZI De Groote Lucht. Dit zuiveringtechnisch werk is echter toe aan vervanging. Het Hoogheemraadschap van Delfland is van plan om AWZI De Groote Lucht uiterlijk in 2030 te vervangen voor nieuwbouw. De betreffende glastuinbedrijven wordt in de tussentijd de mogelijkheid geboden om gebruik te maken van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg. Hiervoor moet een persleiding worden aangelegd die de glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied buffer Perdik verbindt met de AWZI Nieuwe Waterweg.

De realisatie van deze persleiding heeft echter vertraging opgelopen doordat op basis van nieuwe informatie en berekeningen niet met zekerheid gezegd kon worden dat de biologische capaciteit van de AWZI Nieuwe Waterweg in pieksituaties afdoende zal zijn voor het hoogheemraadschap om aan de wettelijke zuiveringstaak te voldoen. Dit is nader onderzocht en aansluiting blijkt mogelijk binnen de geldende randvoorwaarden. Op 31 oktober 2023 heeft Delfland de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. laten weten dat onder voorwaarden aansluiting van het cluster De Groote Lucht mogelijk is.

Op 9 april 2024 heeft Delfland de provincie laten weten dat uiterlijk 1 juli 2024 de voorwaarden als addendum zullen worden opgenomen in de met de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. overeen gekomen overeenkomst. Na vaststelling van het addendum zal de persleiding door Delfland in opdracht van de Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A. worden gerealiseerd. Ambitie is om deze uiterlijk op 1 januari 2027 op te leveren.

Omdat zowel de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg en de benodigde persleiding voor het verzorgingsgebied buffer Perdik niet uiterlijk 1 januari 2024 gerealiseerd kunnen worden, is een nieuw uitsteltermijn nodig van het zuiveringsrendement bedoeld in de artikelen 4.791d en 4.791k van het Besluit activiteiten leefomgeving. Ten aanzien van de realisatie van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg gaat een andere uitsteltermijn gelden dan voor de realisatie van de persleiding voor het verzorgingsgebied buffer Perdik. Hiermee wordt voorkomen dat de glastuinbouwbedrijven die aan dit project deelnemen onnodig lang niet aan het wettelijk zuiveringsrendement hoeven te voldoen.

Besloten is om dit hernieuwde uitstel via de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening te regelen, omdat de glastuinbouwbedrijven die zich bij de Waterzuiveringscoöperatie Westland hebben aangesloten afkomstig zijn uit verschillende gemeenten. Het gaat hierbij om de gemeenten Westland, Rotterdam en Midden-Delfland. Het alternatief zou zijn dat iedere gemeente afzonderlijk de uitsteltermijn via een maatwerkregel in het omgevingsplan of een maatwerkvoorschrift voor ieder afzonderlijke glastuinbouwbedrijf moet regelen. Vanwege het regionale schaalniveau en de bijdrage van de collectieve zuiveringsvoorziening aan waterkwaliteitsdoelstellingen die voortvloeien uit o.a. de Richtlijn stedelijk afvalwater (Richtlijn 91/271) en de Kaderrichtlijn Water (Richtlijn 2000/60), het hergebruik van stedelijk afvalwater in het licht van de Verordening inzake minimumeisen voor hergebruik van Water (Verordening EU 2020/741) en de provinciale inzet op het bevorderen van de terugdringing van verontreinigingen als gewasbeschermingsmiddelen, meststoffen en medicijnresten in de gehele waterketen, is het doelmatiger om het via de provinciale omgevingsverordening te regelen. Bovendien past dit bij de regisserende en coördinerende rol die de provincie heeft op de gebiedsgerichte uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet, en voor zover van toepassing, haar taak op het gebied van het beheer van watersystemen.

De realisatie en de inzet van de collectieve zuiveringsvoorziening en de persleiding naar deze zuiveringsvoorziening wordt gefinancierd door de leden van de Waterzuiveringscoöperatie Westland. Op verzoek van de Waterzuiveringscoöperatie Westland, de gemeente Westland, het Hoogheemraadschap van Delfland en Glastuinbouw Nederland bevat deze regeling ook bepalingen die tot doel hebben te voorkomen dat zogeheten ‘freeriders’ profijt hebben van de collectieve zuiveringsvoorziening bij het AWZI Nieuwe Waterweg. Het gaat daarbij om glastuinbouwbedrijven die wel de lusten genieten van de verwezenlijking van dit collectieve zuiveringsinitiatief maar daarvoor niet de lasten hebben gedragen. Dit ondermijnt de bereidwilligheid van andere glastuinbouwbedrijven om lid te worden van de Waterzuiveringscoöperatie Westland en heeft een negatief effect op het welslagen van dit project.

§ 3.14.1 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater door leden Waterzuiveringscoöperatie Westland

§ 3.14.1.1 Algemeen

Artikel 3.232 (toepassingsbereik)

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van paragraaf 3.14.1 bepaald. Deze paragraaf bevat maatwerkregels die in aanvulling op de regels die in paragraaf 4.76 en paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn gesteld. Paragraaf 4.76 van het Besluit activiteiten leefomgeving gaat over het lozen van drainwater afkomstig van het telen van gewassen op substraat in een kas of van spoelwater met gewasbeschermingsmiddelen van filters van een waterdoseringsinstallatie die bij de teelt wordt gebruikt. Paragraaf 4.77 van het Besluit activiteiten leefomgeving ziet op het lozen van drainagewater afkomstig van het telen van gewassen in een kas op materiaal dat in verbinding staat met de ondergrond of spoelwater met gewasbeschermingsmiddelen van filters van een waterdoseringsinstallatie die bij de teelt wordt gebruikt.

Artikel 3.232 bepaalt dat paragraaf 3.14.1 alleen van toepassing is op de hiervoor genoemde activiteiten als deze worden verricht door degene die lid is van de coöperatie Waterzuiveringscoöperatie Westland U.A.. Deze coöperatie is een samenwerkingsverband van glastuinbouwbedrijven en heeft tot doel een collectieve zuiveringsvoorziening te realiseren bij het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg van het Hoogheemraadschap van Delfland. Het hoogheemraadschap zal de aanleg van de collectieve zuiveringsvoorziening bij het AWZI Nieuwe Waterweg en de verzorging van de zuivering voor rekening van de coöperatie uitvoeren. Daarnaast zal een persleiding worden aangelegd om de glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied buffer Perdik op het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg aan te sluiten. De afspraken hieromtrent is door deze partijen in een overeenkomst vastgelegd. Individuele glastuinbouwbedrijven die zich niet bij de Waterzuiveringscoöperatie Westland hebben aangesloten vallen niet onder de maatwerkregels in deze paragraaf.

§ 3.14.1.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.233 (water: uitstel zuiveringsrendement gewasbeschermingsmiddelen AWZI Nieuwe Waterweg)

Dit artikel bepaalt dat de artikelen 4.791d, eerste lid, en 4.791k, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving niet van toepassing zijn op een activiteit die valt binnen het toepassingsbereik van deze paragraaf als geschetst in artikel 3.232, voor zover dat water wordt geloosd op een openbaar vuilwaterriool van waaruit dat water wordt gebracht op het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg. In de artikelen van het Besluit activiteiten leefomgeving is de verplichting opgenomen om afvalwater dat gewasbeschermingsmiddelen bevat door een zuiveringsvoorziening te leiden die ten minste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water verwijdert alvorens het afvalwater op het vuilwaterriool te lozen. Deze lozingsroute is voorgeschreven in de artikelen 4.791c en 4.791j van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Het verzorgingsgebied Nieuwe Waterweg is het gebied waarin het Hoogheemraadschap van Delfland de zuivering van het afvalwater verzorgd middels het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg. De glastuinbouwbedrijven die binnen dit verzorgingsgebied vallen en zich hebben aangesloten bij de Waterzuiveringscoöperatie Westland kunnen aanspraak maken op deze maatwerkregel. De maatwerkregel houdt in dat de verplichting om het afvalwater door een zuiveringsvoorziening te leiden die minstens 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water verwijdert tot uiterlijk 1 augustus 2024 niet geldt voor de deelnemende glastuinbouwbedrijven. Wordt de collectieve zuiveringsvoorziening eerder in gebruik genomen, dan geldt vanaf dat moment weer de zuiveringsplicht van de artikelen 4.791d, eerste lid, en 4.791k, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daar wordt dus vanaf dat moment aan voldaan door de glastuinbouwbedrijven.

Ook glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied buffer Perdik kunnen zich aansluiten bij dit collectieve zuiveringsinitiatief. De zuivering van het afvalwater in dit verzorgingsgebied wordt door het Hoogheemraadschap van Delfland gewoonlijk via de AWZI Groote Lucht in Vlaardingen verzorgd. De glastuinbouwbedrijven in dit gebied die lid zijn van de Waterzuiveringscoöperatie Westland zullen door middel van een persleiding op de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg worden aangesloten. Deze persleiding is niet voor 1 januari 2024 gerealiseerd, omdat over de haalbaarheid van dit plan en de aanleg van de persleiding nog geen definitieve besluitvorming had plaatsgevonden. De verwachting is dat definitieve besluitvorming vóór 1 juli 2024 zal plaatsvinden. De realisatie en ingebruikname van de persleiding naar de AWZI Nieuwe Waterweg wordt bij een positief besluit uiterlijk 1 januari 2027 voorzien. Voor deze glastuinbouwbedrijven is de uitsteltermijn van het bepaalde in de artikelen 4.791d, eerste lid, en 4.791k, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving bepaald op 1 januari 2027, of zoveel eerder als de persleiding naar de AWZI Nieuwe Waterweg in gebruik is genomen.

Vanwege de onzekerheid rondom de realisatie van de persleiding is een extra maatwerkregel opgenomen die inhoudt dat uitstel wordt verleend tot uiterlijk 1 januari 2025 als het hoogheemraadschap schriftelijk aan de Waterzuiveringscoöperatie Westland laat weten dat de capaciteit van het AWZI Nieuwe Waterweg niet toereikend zal zijn om uiterlijk op 1 januari 2027 aan het wettelijke zuiveringsrendement van minstens 95% te voldoen. In dat geval zullen de betreffende glastuinbouwbedrijven aan de individuele zuiveringsplicht moeten voldoen. Op basis van deze maatwerkregel hebben de bedrijven een overgangsperiode van één jaar om de daarvoor benodigde voorzieningen in te richten.

De hiervoor genoemde uitsteltermijnen komen echter te vervallen als de benodigde voorzieningen voor de collectieve zuivering bij de AWZI Nieuwe Waterweg, zijnde de collectieve zuiveringsvoorziening en de persleiding, zijn gerealiseerd en in bedrijf zijn genomen. Immers, de inzet van die voorzieningen zal ertoe leiden dat aan het wettelijke zuiveringsrendement van 95% wordt voldaan waarmee de noodzaak voor uitstel zal komen te vervallen.

Artikel 3.234 (water: geen uitstel zuiveringsrendement gewasbeschermingsmiddelen)

In dit artikel is bepaald dat de uitsteldatums in artikel 3.233 alleen gelden voor de glastuinbouwbedrijven die vóór 1 januari 2021 niet al aan het zuiveringsrendement van 95% voldeden. Glastuinbouwbedrijven die via een individuele zuiveringsvoorziening reeds aan het wettelijke zuiveringsrendement voldoen, zullen dit moeten continueren totdat de collectieve zuiveringsvoorziening dan wel de persleiding in bedrijf is. Hiermee wordt voorkomen dat de zuiveringsinspanningen met betrekking tot het ingezamelde afvalwater in de periode tot de aan de inzet van de benodigde voorzieningen voor de collectieve zuivering bij de AWZI Nieuwe Waterweg verder dan strikt noodzakelijk achteruitgaat.

§ 3.14.2 Lozen van drain-, spoel- of drainagewater door niet-leden Waterzuiveringscoöperatie Westland

§ 3.14.2.1 Algemeen

Artikel 3.235 (toepassingsbereik)

In dit artikel wordt het toepassingsbereik van paragraaf 3.14.2 bepaald. Deze paragraaf is van toepassing op een activiteit waarop paragraaf 3.14.1 niet op van toepassing is. De regels in paragraaf 3.14.2 zijn als gevolg daarvan van toepassing op het lozen van drainwater, drainagewater of spoelwater bij de milieubelastende activiteit telen van gewassen in kassen als bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving door degene die geen lid is van de Waterzuiveringscoöperatie Westland.

§ 3.14.2.2 Inhoudelijke regels

Artikel 3.236 (water: verwijdering gewasbeschermingsmiddelen AWZI Nieuwe Waterweg)

De realisatie van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg en de aanleg van de persleiding om de glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied buffer Perdik op de AWZI Nieuwe Waterweg vergen een grote investering in tijd, geld en middelen. De lasten met betrekking tot de realisatie en de inzet van de collectieve zuivering en de persleiding voor het verzorgingsgebied buffer Perdik worden gedragen door de glastuinbouwbedrijven die zich verenigd hebben in de Waterzuiveringscoöperatie Westland. De maatwerkregel in dit artikel is bedoeld om ook bij collectieve zuivering het beginsel de vervuiler betaalt volledig toe te passen door te voorkomen dat glastuinbouwbedrijven die zich niet bij dit collectieve zuiveringsinitiatief hebben aangesloten gebruik kunnen maken van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg zonder dat zij daarvoor een financiële bijdrage hebben geleverd. Deze zogeheten ‘freeriders’ zouden daardoor oneigenlijk economisch voordeel halen uit de (financiële) inspanningen van de glastuinbouwbedrijven die de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg mogelijk hebben gemaakt. Dit is een onwenselijke situatie. Bovendien doet het afbreuk aan de bereidwilligheid van andere glastuinbouwbedrijven om lid te worden van de Waterzuiveringscoöperatie Westland en hun afvalwater op de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg te brengen.

In dit artikel is daarom bepaald dat de artikelen 4.791d, tweede lid, en 4.791k, tweede lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving niet van toepassing zijn op degene die geen lid zijn van de Waterzuiveringscoöperatie Westland en het vrijgekomen afvalwater bij het telen van gewassen in kassen als bedoeld in artikel 3.205 van het Besluit activiteiten leefomgeving loost op het vuilwaterriool of een andere zuiveringsvoorziening van waaruit het wordt gebracht op het zuiveringtechnisch werk AWZI Nieuwe Waterweg. Dit heeft tot gevolg dat diegene moet voldoen aan het bepaalde in de eerste leden van de artikelen 4.791d en 4.791k van het Besluit activiteiten leefomgeving, waarin is opgenomen dat het te lozen afvalwater door een zuiveringsvoorziening moet worden geleid die tenminste 95% van de werkzame stoffen die bestaan uit organische verbindingen afkomstig van de gewasbeschermingsmiddelen uit het water wordt verwijderd, alvorens dat afvalwater te lozen op het vuilwaterriool. De glastuinbouwbedrijven die zich (nog) niet hebben aangesloten bij het Waterzuiveringscoöperatie Westland kunnen daarom geen beroep doen op het feit dat zij lozen op een openbaar vuilwaterriool dat naar een collectieve zuiveringsvoorziening leidt. Bovendien worden zij gestimuleerd om (alsnog) aan het collectieve zuiveringsinitiatief van de coöperatie deel te nemen.

§ 3.14.3 Overig

Artikel 3.237 (water: vervaldatum maatwerkregels)

De maatwerkregels in afdeling 3.14 zijn opgenomen op uitdrukkelijk verzoek van de gemeente Westland en het Hoogheemraadschap van Delfland. Dit past binnen de rol die de provincie heeft ten aanzien van de gebiedsgerichte coördinatie van uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en water-

schappen. Het zorgt ervoor dat de realisatie en de inzet van de benodigde voorzieningen voor de collectieve zuivering bij de AWZI Nieuwe Waterweg wordt bevorderd. Met het vooruitzicht van de verwezenlijking van de collectieve zuiveringsvoorziening bij de AWZI Nieuwe Waterweg, wordt bovendien voorkomen dat deelnemende glastuinbouwbedrijven die daarin investeren in de tussentijd kunnen worden aangesproken op het niet voldoen aan de wettelijke zuiveringsverplichting. Echter, na de realisatie en de inzet van de benodigde voorzieningen voor de collectieve zuivering bij de AWZI Nieuwe Waterweg vervalt vanuit het provinciaal oogpunt de noodzaak om deze regeling permanent in stand te houden. Daarom is in dit artikel bepaalt dat deze regeling per 1 januari 2027 komt te vervallen. Deze datum is gekozen omdat op die datum zowel de glastuinbouwbedrijven in het verzorgingsgebied AWZI Nieuwe Waterweg als het verzorgingsgebied buffer Perdik via de collectieve zuiveringsvoorziening bij het AWZI Nieuwe Waterweg bediend kunnen worden.

Het is daarna aan de gemeente en waterschappen om (bijvoorbeeld het voorkomen van free-riders en afdwingen van maatregelen) zaken te regelen in hun omgevingsplannen respectievelijk waterschapsverordeningen. De taken behoren aan deze overheidslagen onder de Omgevingswet (inzameling stedelijk afvalwater en zuivering van stedelijk afvalwater).

HOOFDSTUK 4 ONDERHOUDSPLICHTEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

Afdeling 4.1 Provinciale vaarwegen

Artikel 4.1 (onderhoudsplicht werken en voorwerpen provinciale vaarwegen)

In dit artikel is een onderhoudsplicht opgenomen. Degene die een werk, vaste stof of voorwerp brengt op of aan de provinciale vaarwegweg moet dit onderhouden. Het gaat hier om verplichtingen in het belang van het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale vaarweg, van de bescherming van die vaarweg of het belang van het onderhoud daarvan. Een onderhoudsplicht wordt in de praktijk veelal opgenomen in de vergunningvoorschriften. In de vergunningvoorschriften of bij algemene regels kunnen bovendien opruimverplichtingen bij het staken van het gebruik of bij het eindigen van een termijn worden opgenomen. Regeling van de onderhoudsplicht betekent ook dat deze handhaafbaar is met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom.

Artikel 4.2 (onderhoudsplicht oevers)

Het onderhoud aan de oevers is vaak in de leggers op grond van artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet neergelegd bij de (aanliggend) eigenaar. Onder de Omgevingswet, blijft naast het instrument waterschapsverordeningen, artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet de grondslag voor de onderhoudsleggers. Artikel 2.2 van het Omgevingsbesluit bepaalt namelijk dat regels als bedoeld in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet niet in de waterschapsverordening worden opgenomen.

Het waterschap kan in haar regelgeving vanuit het waterschapsbelang, in haar rol als waterbeheerder, onderhoudsplichten in het leven roepen. Daarnaast is het aan de provincie, in de rol als vaarwegbeheerder op de in beheer toegedeelde vaarwegen, om toe te zien op de goede staat van de oevers en eventueel de aanliggend eigenaar te wijzen op zijn onderhoudsplicht(en).

Afdeling 4.2 Provinciale wegen

Artikel 4.3 (onderhoudsplicht werken en voorwerpen provinciale wegen)

In dit artikel is een onderhoudsplicht opgenomen. Degene die een werk, vaste stof of voorwerp brengt op of aan de provinciale weg moet dit onderhouden. Het gaat hier om verplichtingen in het belang van het veilig en doelmatig gebruik van de provinciale weg, van de bescherming van die weg of het belang van het onderhoud daarvan. Een onderhoudsplicht wordt in de praktijk veelal opgenomen in de vergunningvoorschriften. In de vergunningvoorschriften of bij algemene regels kunnen bovendien opruimverplichtingen bij het staken van het gebruik of bij het eindigen van een termijn worden opgenomen. Het regelen van de onderhoudsplicht betekent ook dat deze handhaafbaar is met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom.

HOOFDSTUK 5 OMGEVINGSWAARDEN

Afdeling 5.1 Veiligheid regionale waterkeringen

Artikel 5.1 (omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

In artikel 2.13, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet is bepaald dat bij omgevingsverordening omgevingswaarden moeten worden vastgesteld voor de veiligheid van bij de omgevingsverordening aange-

wezen andere dan primaire waterkeringen in beheer bij een waterschap. In deze afdeling wordt uitvoering gegeven aan deze opdracht. Artikel 5.1 verwijst voor deze omgevingswaarden naar artikel 5.3. De aard en termijn van de omgevingswaarden zijn vastgelegd in artikel 5.4 en bijlage VI, onder A.

Artikel 5.2 (toepassingsbereik veiligheid per regionale waterkering)

De geometrische begrenzing van de locaties van de regionale waterkeringen waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld, is geregeld in artikel 2.13. De locaties zijn in bijlage II indicatief geometrisch begrensd. Voor de exacte begrenzing wordt verwezen naar de legger van het waterbeherende waterschap. Dit artikel wijst in samenhang met de geometrische begrenzing in bijlage II de locaties aan waarvoor omgevingswaarden zijn vastgesteld. De geometrische begrenzing heeft tot doel duidelijk te maken waar regionale waterkeringen liggen. De geometrische begrenzing is van belang, omdat een regionale waterkering kan grenzen aan een andere waterkering en daarvoor verschillende omgevingswaarden kunnen gelden.

Artikel 5.3 (omgevingswaarden veiligheid per regionale waterkering)

In dit artikel stelt de provincie de omgevingswaarden vast voor de aangewezen regionale waterkeringen. De provincie is in eerste instantie beleidsmatig verantwoordelijk voor watersystemen die niet in beheer zijn bij het Rijk. Bij provinciale verordening wordt het beheer van het watersysteem aan de waterschappen toegedeeld. De provincie geeft met dit artikel nader invulling aan de reglementaire taak van het waterschap met betrekking tot de waterstaatkundige verzorging van haar gebied. De omgevingswaarden in bijlage II drukken het gewenste beschermingsniveau van de regionale waterkeringen uit die op grond van hun functie van regionale betekenis worden geacht. Het waterschap is gehouden het watersysteem zo in te richten en te beheren dat het voldoet aan de in deze omgevingsverordening gestelde omgevingswaarden.

Voor de regionale waterkeringen geldt de gemiddelde overschrijdingskans per jaar als veiligheidsnorm. De veiligheidsnorm geldt hierbij als omgevingswaarde. Het gewenste beschermingsniveau tegen overstromingen is gerelateerd aan de economische schade die bij het falen van de waterkering kan optreden. Hiertoe zijn de regionale waterkeringen naar gelang de mogelijk optredende schade in vijf klassen ingedeeld, oplopend van een gemiddelde overschrijdingskans van 1/10 per jaar (kadeklasse I) tot een overschrijdingskans van 1/1.000 per jaar (kadeklasse V). De uitgangspunten voor de berekening van de schade en de vertaling naar de schadeklassen zijn afgeleid van de IPO-Leidraad ter bepaling van normen voor boezemkaden.

Voor elk van de regionale waterkeringen is de omgevingswaarde bij de geometrische begrenzing in bijlage II opgenomen. Om een bepaald veiligheidsniveau voor een gebied te verzekeren is het niet nodig dat de rond dat gebied gelegen regionale waterkeringen allemaal aan eenzelfde omgevingswaarde voldoen. De normering is afhankelijk gesteld van factoren zoals het watervolume dat door een regionale waterkering wordt gekeerd, het landgebruik direct achter de waterkering en de aanwezigheid van polderkades in het gebied. Om die reden is ervoor gekozen niet een gebied te normeren, maar de regionale waterkeringen rondom het gebied. Door in de normering een differentiatie toe te passen naar gelang de specifieke omstandigheden in een gebied, kunnen in bepaalde situaties met kleinere kadeverbeteringen worden volstaan en de kosten van verbetering worden beperkt.

Artikel 5.4 (termijn en aard omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen)

De Omgevingswet bepaalt dat bij de vaststelling van een omgevingswaarde wordt aangegeven om wat voor soort verplichting (resultaatsverplichting, inspanningsverplichting of andere daarbij te omschrijven verplichting) het gaat. Daarbij kan een termijn worden gesteld waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan. De vaststelling van een omgevingswaarde brengt een tweetal belangrijke verplichtingen met zich mee, ongeacht de soort verplichting van een omgevingswaarde. Het gaat hierbij om de verplichting om te regelen dat een vastgestelde omgevingswaarde wordt gemonitord om te verzekeren dat aan de omgevingswaarde wordt voldaan. Mocht uit de monitoring blijken dat niet aan de omgevingswaarde wordt voldaan of dreigt te worden voldaan, dan geldt er een programmaplicht. Uit artikel 3.10 van de Omgevingswet volgt dat het waterschap het programma vaststelt als de omgevingswaarde betrekking heeft op een regionaal watersysteem in beheer bij het waterschap. De regionale waterkeringen maken onderdeel uit van het watersysteem dat in beheer is bij het waterschap. In het programma worden de maatregelen opgenomen die voorkomen dat een omgevingswaarde al of niet op termijn wordt overschreden.

Tijdstip op orde afgekeurde regionale waterkeringen

In het eerste lid wordt voor het tijdstip waarop een regionale waterkering aan de daarvoor geldende omgevingswaarde als bedoeld in artikel 5.3 moet voldoen, verwezen naar bijlage VI, onder A, bij deze omgevingsverordening. Deze bijlage bevat een omhangbepaling die verwijst naar artikel 2 van het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014, waarin afspraken zijn opgenomen met

betrekking tot het tijdstip waarop een regionale waterkering aan een omgevingswaarde moet voldoen. Dit is in voornoemd besluit afhankelijk gesteld van de door het waterschap uitgevoerde toetsingsronde. De eerstvolgende toetsingsronde zal in 2024 zijn afgerond. De regionale waterkeringen die in deze toetsingsronde worden afgekeurd, moeten in 2030 weer aan de daarvoor geldende omgevingswaarden voldoen. In het uitvoeringsbesluit is evenwel bepaald dat na afronding van de toetsingsronde een evaluatie van het besluit zal plaatsvinden. Dit kan ertoe leiden dat het tijdstip waarop de afgekeurde regionale waterkeringen op orde moeten zijn, wordt heroverwogen. Een opvolger van artikel 2 uit het uitvoeringsbesluit wordt op termijn opgenomen in bijlage VI, onder A, bij deze omgevingsverordening. Via het delegatiebesluit is geregeld dat gedeputeerde staten deze bijlage kunnen wijzigen. Mocht het vastgesteld tijdstip waarop aan de omgevingswaarde moet zijn voldaan niet passend blijken, dan biedt artikel 5.5 van deze omgevingsverordening het waterschapsbestuur nog de mogelijkheid om een gemotiveerd verzoek te richten aan gedeputeerde staten om het tijdstip aan te passen waarna daarover in onderling overleg zal worden besloten.

Het vaststellen van het tijdstip waarop de verschillende regionale waterkeringen aan de gestelde omgevingswaarde moeten voldoen, is bepalend voor de maatregelen die de waterbeheerder moet opnemen in een programma. De omvang van het door de beheerder uit te voeren maatregelenpakket wordt bepaald door de uitkomst van monitoring c.q. het toetsingsproces. De (financiële) inspanningen die de waterbeheerder zal moeten leveren om de regionale waterkeringen via maatregelen te laten voldoen aan de omgevingswaarden worden verder in hoge mate bepaald door het tijdsbestek waarbinnen de gevraagde inzet geleverd moet worden. Het bepalen van het tijdstip waarop de waterkeringen op orde moeten zijn, vereist dus een afweging tussen enerzijds wat wenselijk is wat betreft veiligheid en anderzijds wat aanvaardbaar is wat betreft lastenstijging, hetgeen maatwerk vereist.

Aard van de omgevingswaarden

De provincie heeft bij de uitwerking van deze regeling nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de regeling zoals het Rijk dat voor de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk heeft opgesteld. Het Rijk heeft in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen dat de omgevingswaarden voor andere dan primaire waterkeringen resultaatsverplichtingen behelzen, omdat dit het beste past bij het doel van het waterveiligheidsbeleid (namelijk: het bescherming bieden tegen overstromingen). Een resultaatsverplichting benadrukt het belang van de opgave om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Hierbij is het streven dat een minimaal beschermingsniveau wordt geboden tegen overstromingen. Voor de normering van de andere dan primaire waterkeringen in beheer bij het Rijk, is door het Rijk aansluiting gezocht bij de wijze waarop regionale waterkeringen door de provincies worden genormeerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de door het IPO opgestelde richtlijnen ter bepaling van het veiligheidsniveau voor boezemkaden en andere dan primaire waterkeringen in beheer bij de waterschappen. Daarmee is een uniforme aanpak van de andere dan primaire waterkeringen in Nederland gewaarborgd, aldus het Rijk.[84]

Het tweede en derde lid van dit artikel omschrijven de aard van de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen als bedoeld in artikel 5.3 van deze omgevingsverordening. In het tweede lid is opgenomen dat de omgevingswaarden resultaatsverplichtingen zijn voor zover het gaat om de aanleg en verbetering van die waterkeringen. De resultaatverplichting geldt dus voor nieuw aan te leggen dan wel te versterken waterkeringen die in een programma zijn opgenomen. Na verbetering valt de waterkering onder het regime van beheer en onderhoud. In artikel 5.5 van deze omgevingsverordening zijn evenwel uitzonderingsmogelijkheden ten aanzien van de omgevingswaarde geformuleerd voor gevallen waarin die verplichting onrechtvaardig veel van de beheerder van de waterkering vergt. In die gevallen kan het waterschapsbestuur gedeputeerde staten verzoeken om een nieuw tijdstip vast te stellen wanneer een regionale waterkering niet tijdig aan een daarvoor geldende omgevingswaarde dreigt te voldoen. Het voordeel van resultaatsverplichtingen met duidelijke uitzonderingsmogelijkheden is dat vooraf duidelijk is welk resultaat behaald moet worden, en in welke uitzonderingsgevallen en onder welke voorwaarden dat resultaat tijdelijk niet gehaald hoeft te worden. Dit geeft rechtszekerheid en biedt burgers en overheden duidelijkheid over de omvang van de waterveiligheidstaak. Voor een uitleg over de uitzonderingsmogelijkheden wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 5.5.

Het derde lid formuleert de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen als inspanningsverplichtingen voor zover het gaat om het uitvoeren van beheer en onderhoud aan een regionale waterkering. Het gaat hierbij om de alledaagse verantwoordelijkheid van de waterbeheerder om ervoor te zorgen dat de waterkering voldoet aan de eisen die daaromtrent worden gesteld in de legger, waarvoor vanuit de provincie geen toetsingscyclus of beoordelingssystematiek is voorgeschreven. De versterkingsplicht onderscheidt zich van deze onderhoudsplicht. Of een regionale waterkering versterkt moet worden, wordt bepaald door middel van een twaalf jaarlijkse toetsing waarbij wordt beoordeeld in hoeverre de fysieke

[84] Nota van toelichting Invoeringsbesluit Omgevingswet, p. 65.

toestand van de waterkering voldoet aan de daarvoor vastgestelde omgevingswaarde en het gewenste beschermingsniveau biedt. De waterbeheerder dient regelmatig te inspecteren of de waterkeringen voldoen aan de in de legger omschreven toestand. In de omgevingsverordening wordt daarom geen tijdstip opgenomen met betrekking tot het uitvoeren van het beheer en onderhoud aan een regionale waterkeringen. Bovendien is het bepaalde in artikel 5.5 van de omgevingsverordening niet van toepassing.

De differentiatie in deze omgevingsverordening tussen enerzijds de aanleg en verbetering van een waterkering en anderzijds het uitvoeren van beheer en onderhoud aan een waterkering is opgenomen na overleg met de waterschappen. De waterschappen maakten zich zorgen over een mogelijke stijging van de uitvoeringslasten wanneer de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen te allen tijde als resultaatsverplichtingen zouden komen te gelden, omdat het zou betekenen dat een regionale waterkering nimmer een daarvoor gestelde omgevingswaarde mag overschrijden. Ook maakten de waterschappen zich zorgen over het feit dat ze daardoor mogelijk sneller vatbaar zijn voor aansprakelijkheid.

In tegenstelling tot de nationale regeling over de omgevingswaarden veiligheid primaire waterkeringen in beheer bij het rijk, maakt de provinciale regeling geen gebruik van signaleringsparameters. Overschrijding van een signaleringsparameter betekent dat het nodig is om te beginnen met het nemen van maatregelen om te voorkomen dat op termijn de omgevingswaarde wordt overschreden. De signaleringswaarden zorgen er ook voor dat er geprioriteerd kan worden en dat er in het Hoogwaterbeschermingsprogramma subsidies vrijkomen ten behoeve van de versterkingsopgave. Het is daarom een hulpmiddel voor de beheerder om te beoordelen wanneer sprake is van een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde. Het Hoogwaterbeschermingsprogramma is op haar beurt erop gericht om de overschrijding van de omgevingswaarde te voorkomen. Een dergelijke systematiek ontbreekt op het provinciale niveau, waardoor de beheerder van een waterkering zijn beleid en het beheer enkel en alleen op de in de omgevingswaarde kan centreren. Dit heeft tot gevolg dat een versterkingsopgave zich wellicht eerder zou kunnen opdringen, terwijl er misschien ook andere waterstaatkundige maatregelen genomen kunnen worden om ervoor te zorgen dat de regionale waterkeringen aan de omgevingswaarden kunnen voldoen.

Om de waterschappen hierin tegemoet te komen, is opgenomen dat de omgevingswaarden bij het uitvoeren van het beheer en onderhoud van een waterkering (het zogeheten dagelijks beheer en onderhoud) gelden als inspanningsverplichting. Voor het uitvoeren van beheer en onderhoud ligt het in de rede dat het waterschap de goede dingen doet gericht op het behouden en behalen van de omgevingswaarde. De afwegingsruimte en de verantwoording daaromtrent ligt in dat geval in belangrijke mate bij de beheerder van de waterkering. Achterliggende gedachte hierbij is dat de bestaande praktijk van toetsing en het programmeren van maatregelen als daartoe aanleiding bestaat, wordt gecontinueerd. Het stellen van omgevingswaarden moet hierbij niet als neveneffect hebben dat de uitvoeringslasten voor het waterschap omhooggaan. Evenwel zal het uitvoeren van alleen beheer en onderhoud aan een regionale waterkering op den duur waarschijnlijk onvoldoende zijn om een regionale waterkering blijvend aan de daarvoor geldende omgevingswaarde te laten voldoen. Een regionale waterkering zal als gevolg van natuurlijke processen, zoals bijvoorbeeld bodemdaling, steeds verder achteruitgaan, hetgeen door monitoring aan het licht zal komen. Het behalen van een omgevingswaarde kan op de langere termijn alleen worden bereikt als een regionale waterkering zodanig wordt verbeterd dat deze duurzaam (lees: volgens de normale levensduur) aan de daarvoor geldende omgevingswaarde voldoet. De resultaatsverplichting bij de aanleg en verbetering van een regionale waterkering zorgt ervoor dat de provincie de beheerder bestuurlijk kan aanspreken in geval een regionale waterkering niet aan de omgevingswaarde voldoet of dreigt te voldoen en de beheerder onvoldoende gevolg geeft aan de verplichtingen die de vaststelling van de omgevingswaarde met zich meebrengt. Deze verplichtingen rusten op de beheerder en omvat de verplichting om te monitoren, de resultaten daarvan te beoordelen en daarover te rapporteren en de plicht om maatregelen te programmeren om de overschrijding van de omgevingswaarde of de dreiging daarvan te voorkomen. Dit past bij de rol van de provincie als toezichthouder op de uitvoering van de waterstaatkundige verzorging van het gebied door het waterschap. De resultaatsverplichting ziet er dus op dat het waterschapsbestuur tijdig in beweging komt om de maatregelen te treffen die nodig zijn ten einde te voorkomen dat een omgevingswaarde op termijn wordt overschreden.

Zoals uit het voorgaande blijkt, hebben de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen, en de kwalificatie van de aard daarvan, tot doel duidelijkheid te scheppen over het gewenste beschermingsniveau dat een regionale waterkering aan een gebied kan bieden. Deze omgevingswaarden gelden als een juridisch bindend kwalitatief beleidsdoel voor de provincie als vaststellend bestuursorgaan en voor de beheerder als uitvoerend bestuursorgaan, dat met de inzet of aanwending van de bevoegdheden die aan hen zijn toebedeeld moet worden gehaald. In de algemene toelichting in paragraaf 5.1.3.2 is al gememoreerd dat omgevingswaarden niet bedoeld zijn om de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de overheid verder in te kleuren in gevallen waarbij niet aan een omgevingswaarde wordt voldaan. Het is evenwel mogelijk dat de civiele rechter dit als omstandigheid bij de beoordeling van een civielrechtelijk geschil zou kunnen betrekken. De vraag die daarbij opkomt is of het verantwoordelijke bestuursorgaan, in dit geval het waterschap als uitvoerend bestuursorgaan, wel de maatregelen heeft getroffen dan wel geprogrammeerd

heeft om een overschrijding van de omgevingswaarde te voorkomen en daartoe steekhoudende argumenten heeft opgenomen in het programma. Immers, op grond van artikel 3.10, tweede lid, onder a, van de Omgevingswet rust op het algemeen bestuur van het waterschap de plicht om een programma op te stellen als de omgevingswaarde betrekking heeft op een watersysteem dat bij het waterschap in beheer is.

Het enkele feit dat een omgevingswaarde niet wordt behaald, betekent niet dat daarmee de civielrechtelijk aansprakelijkheid van het waterschap als uitvoerend bestuursorgaan als vaststaand feit wordt aangenomen. In hoeverre het waterschap aansprakelijk is te houden in situaties waarin derden schade hebben geleden, zal conform de huidige rechtspraktijk worden beoordeeld op basis van alle omstandigheden van het geval. Zo zal de eisende partij moeten aantonen dat er schade is geleden en dat er een causaal verband is met een onrechtmatig doen of nalaten van het waterschap, voor zover het gaat om een onrechtmatige daad actie op grond van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek. Voor zover het gaat om een actie op grond van de opstalaansprakelijkheid als bedoeld in artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek is het aan de beheerder om aan te tonen dat de regionale waterkering niet gebrekkig is. Het gaat daarbij om de vraag of de regionale waterkering gelet op het gebruik en de functie daarvan, met het oog op voorkoming van gevaar voor personen en gevaar deugdelijk is, waarbij ook van belang is hoe groot de kans op verwezenlijking van het gevaar is en welke onderhouds- en veiligheidsmaatregelen mogelijk en redelijkerwijs van de beheerder te vergen zijn. Voor de beantwoording van deze vragen zijn kennis, de stand van de wetenschap en techniek en de ter beschikking staande financiële middelen van doorslaggevend belang.[85] Voor zover daarbij wordt aangenomen dat een regionale waterkering niet aan daarvoor geldende omgevingswaarde voldoet, hoeft dit nog niet te betekenen dat er sprake is van een onrechtmatigheid aangezien deze omgevingsverordening de mogelijkheid biedt aan het waterschapsbestuur om met een beroep op de uitzonderingsmogelijkheden als bedoeld in artikel 5.5 een verzoek in te dienen bij gedeputeerde staten om een nieuw tijdstip vast te stellen wanneer aan de omgevingswaarde moet zijn voldaan. Uiteraard moet de beheerder, voor zover daartoe aanleiding bestaat, daarbij wel de nodige voorzorgs- en onderhoudsmaatregelen treffen om een situatie beheersbaar te houden.

Het voorgaande laat echter onverlet dat voor het waterschapsbestuur op basis van artikel 3.10 van de Omgevingswet de verplichting geldt om al bij een dreigende overschrijding van een omgevingswaarde een programma op te stellen, waarin maatregelen worden opgenomen om te voorkomen dat niet aan een omgevingswaarde wordt voldaan. Aangenomen mag worden dat de beheerder daarom tijdig in beweging komt om een programma op te stellen of te wijzigen als uit de monitoring blijkt dat het behalen van een omgevingswaarde in gevaar komt. Door het opstellen van het programma voldoet het waterschapsbestuur aan de resultaatsverplichting zoals in dit artikel is opgenomen, zolang de maatregelen zijn gericht op het tijdig voldoen aan de omgevingswaarde. Dit moet goed worden gemotiveerd in het programma. Is dit niet haalbaar, dan kan op grond van artikel 5.5 een verzoek aan gedeputeerde staten worden gericht om een nieuw tijdstip vast te stellen. De provincie is als beleidsverantwoordelijke voor het regionale watersysteem belast met de bestuurlijke taak om hierop toe te zien. Een burger zal op de civiele rechter zijn aangewezen om af te dwingen dat voldoende maatregelen in het programma worden opgenomen als diegene van mening is dat de beheerder in zijn zorgplicht te kort schiet, omdat tegen een programma op grond van de Algemene wet bestuursrecht geen rechtstreeks beroep openstaat. Deze actie staat echter los van de eventuele acties die op grond van onrechtmatige daad of de opstalaansprakelijkheid gestart kunnen worden, en is er juist op gericht te voorkomen dat door de beheerder onrechtmatig wordt gehandeld.

Artikel 5.5 (verzoek tot aanpassing termijn)

In artikel 5.3 zijn de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen vastgesteld waaraan de aangewezen regionale waterkeringen moeten voldoen. De beheerder is verplicht de omgevingswaarden te monitoren ten einde de staat en de kwaliteit van de regionale waterkering vast te stellen en te beoordelen. In artikel 5.4, eerste lid, is de termijn bepaald waarop een regionale waterkering aan de omgevingswaarde dient te voldoen. Als de beheerder voorziet of vaststelt dat een regionale waterkering op het vastgesteld tijdstip niet aan de daarvoor geldende omgevingswaarde voldoet of dreigt te voldoen, dan ontstaat er de plicht om een programma vast te stellen. Hierin worden de maatregelen opgenomen ten einde te bereiken dat de regionale waterkering (alsnog) op het vastgesteld tijdstip aan de daarvoor geldende omgevingswaarde voldoet.

Gezien de grote kosten, de complexiteit en de lange uitvoeringstijd van eventuele versterkingsmaatregelen van regionale waterkeringen, kan een beheerder niet altijd aan een omgevingswaarde gehouden worden. In sommige gevallen is een tijdelijke overschrijding gerechtvaardigd. Daartoe is in dit artikel voorzien in uitzonderingen op de verplichtingen die de omgevingswaarde met zich meebrengt. Een uitzondering kan

[85] Zie Wilnis-arrest, ECLI:NL:HR:2010:BN6236.

alleen in bepaalde gevallen worden gemaakt, waarbij sprake moet zijn van een situatie waarin de beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet voldoen aan de omgevingswaarde. Dit artikel biedt de mogelijkheid aan het waterschapsbestuur om gedeputeerde staten gemotiveerd te verzoeken een nieuw tijdstip vast te stellen als het niet haalbaar is om de regionale waterkering tijdig aan de daarvoor geldende omgevingswaarde te laten voldoen. Gedeputeerde staten bezitten op grond van het delegatiebesluit de bevoegdheid om het nieuwe tijdstip in de bijlage VI, onder A, op te nemen.

Het verzoek van het waterschapsbestuur kan worden gedaan in de uitzonderingsgevallen die in het tweede lid zijn opgenomen. In het tweede lid, onder a, is opgenomen dat een verzoek kan worden ingediend in geval het voldoen aan de omgevingswaarde onevenredig kostbaar blijkt. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om gevallen waarin de te nemen maatregelen te kostbaar zijn in verhouding tot de geboden bescherming. Uitstel van een versterking van een regionale waterkering vanwege meekoppelkansen met andere ruimtelijke opgaven kan in dit soort gevallen ertoe leiden dat maatschappelijke kosten voor het waterschap worden verminderd, waardoor het behalen van een omgevingswaarde weer binnen handbereik komt. Blijkt dit niet mogelijk, dan zoekt de beheerder naar mogelijkheden om bescherming te bieden door middel van beheermaatregelen of alternatieve oplossingen door op een andere manier de beoogde veiligheid te bieden in de sfeer van meerlaagse veiligheid. Het tweede lid, onder b, ziet op omstandigheden die buiten de invloedssfeer van het waterschap liggen en ertoe leiden dat de resultaten van de beoordeling van de veiligheid van de regionale waterkering zodanig wijzigen dat niet binnen de termijn aan de omgevingswaarde kan worden voldaan. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de omstandigheid dat de veiligheidsbeoordeling van de regionale waterkering door nieuwe inzichten over klimaatverandering zodanig wijzigt dat de omgevingswaarde niet meer gehaald kan worden. Ook kan het hierbij gaan om nieuwe inzichten in de stand van de wetenschap en techniek die van invloed zijn op de normering van de regionale waterkeringen dan wel de daarvoor gebruikte rekenmethodes. Denk hierbij aan nieuwe inzichten over de sterkte van en belasting op een waterkering waardoor een regionale waterkering onverwachts niet langer voldoet aan de omgevingswaarde. Maar het kan ook gaan om situaties waarin bewust dan wel onbewust door mens of natuur schade is aangebracht met als gevolg dat een regionale waterkering niet langer aan een omgevingswaarde voldoet of dreigt te voldoen. Onderdeel c van het tweede lid ziet op situaties waarin de omgevingswaarde niet gehaald wordt doordat de te nemen maatregelen door langlopende gerechtelijke procedures of onvoldoende capaciteit van de markt om de maatregelen uit te voeren, een te lange doorlooptijd kennen. Uit het tweede lid blijkt aldus dat het gaat om situaties waarin de beheerder zelf niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor het niet uitvoeren van maatregelen om te voldoen aan de omgevingswaarde. Dit artikel stelt het waterschap in staat om samen met de provincie op een afgewogen manier te anticiperen op onvoorziene omstandigheden en daarvoor de maatregelen in gang te zetten die nodig zijn. In het verzoek aan gedeputeerde staten motiveert het waterschapsbestuur waarom niet aan de omgevingswaarde kan worden voldaan, geeft zij aan welke (aanvullende) maatregelen worden genomen en op welke termijn (zo snel als mogelijk) aan de gestelde omgevingswaarde kan worden voldaan. Ook worden hiervan de risico's benoemd en aangegeven op welke wijze deze risico's worden beheerst. Dit biedt het provinciebestuur de gelegenheid uitvoering te geven aan haar rol van toezichthouder. Hiermee wordt een voortzetting van de huidige praktijk gewaarborgd, zoals vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.

Het voorgaande betekent echter niet dat de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen voorgoed in beton zijn gegoten. De systematiek in deze omgevingsverordening biedt nog de nodige flexibiliteit, omdat, naast een beroep op de hier benoemde uitzonderingsmogelijkheden, de omgevingswaarden zelf nog aangepast kunnen worden. Als een maatschappelijke kosten-batenanalyse uitwijst dat het handhaven van een omgevingswaarde te streng of te kostbaar is, dan kan deze via een wijziging van de omgevingsverordening worden versoepeld. Daarbij zullen echter wel de gevolgen voor de geboden veiligheid in beschouwing moeten worden genomen en dit op het niveau van het watersysteem moeten worden benaderd. Versoepeling van een omgevingswaarde betekent immers dat de overstromingskans wordt vergroot, waardoor wellicht gevolgbeperkende maatregelen in de ruimtelijke ordening en/of in het kader van de rampenbeheersing moeten worden getroffen om het gewenste beschermingsniveau alsnog te kunnen bieden.

Afdeling 5.2 Kans op overstroming regionale wateren

Artikel 5.6 (omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming)

In artikel 2.13, eerste lid, onder b, van de Omgevingswet is bepaald dat bij omgevingsverordening omgevingswaarden moeten worden vastgesteld voor de gemiddelde kans op overstroming per jaar van de bij omgevingsverordening aangewezen gebieden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht. Dit artikel verwijst voor deze omgevingswaarden naar artikel 5.8 en 5.9.

Artikel 5.7 (toepassingsbereik gemiddelde kans op overstroming per gebied)

Eerste lid

In dit artikel wordt het toepassingsbereik gegeven van de omgevingswaarden in de artikelen 5.8 en 5.9 van deze omgevingsverordening. In het Nationaal Bestuursakkoord Water van 2003 zijn werknormen opgenomen die voor de verschillende vormen van landgebruik de gemiddeld toelaatbaar geachte kans op overstroming ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau uitdrukken. De vormen van landgebruik die daarbij worden onderscheiden zijn grasland, akkerbouw, hoogwaardige land- en tuinbouw, glastuinbouw en bebouwd gebied. Deze werknormen zijn in 2008 bij provinciale (water)verordening juridisch verankerd. Hierbij is onderscheid gemaakt in het gebied binnen en buiten de bebouwde kom. In het verleden was in sommige waterverordeningen opgenomen dat voor de bepaling van de bebouwde kom moest worden gekeken naar de grenzen die door de gemeenteraad in het kader van de Wegenverkeerswet 1994 worden vastgesteld. Hoewel dit in de omgevingsverordening niet meer als zodanig is opgenomen, ligt het nog steeds voor de hand om deze werkwijze te hanteren.

Tweede lid

In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat de omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming gelden op peilgebiedsniveau. Een peilgebied is een gebied waarin de waterbeheerder hetzelfde waterpeil handhaaft. Het waterschapsbestuur bepaalt het gewenste waterpeil in een gebied en legt dit vast in een peilbesluit als bedoeld in artikel 2.41 van de Omgevingswet. Dit doet het waterschapsbestuur voor de oppervlaktewateren in de peilbesluitgebieden die in artikel 2.12a indicatief zijn aangewezen.

Met een peilbesluit geeft het waterschapsbestuur uitvoering aan het waterkwantiteitsbeheer van het watersysteem, waarbij het onder andere rekening houdt met het landgebruik in het gebied en de daarvoor geldende omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming. Het waterschapsbestuur stelt het besluit vast nadat alle belangen in het gebied zorgvuldig tegen elkaar zijn afgewogen. In het peilbesluit worden de waterstanden of de bandbreedten opgenomen waarbinnen een gewenst waterpeil - zoveel als redelijkerwijs mogelijk is - wordt gehandhaafd. Het peilbesluit levert een inspanningsverplichting op voor de waterbeheerder om het gewenste waterpeil onder de normale omstandigheden te handhaven.

Het tweede lid is opgenomen, omdat onduidelijk was op welk detailniveau de omgevingswaarden, bedoeld in artikel 5.8 en 5.9, van toepassing zijn. In de praktijk heeft dit er toe geleid dat de waterbeheerders hier verschillend mee omgingen. Waar de ene waterbeheerder de omgevingswaarde toepast op het gehele beheersgebied (ongeacht of daarin een afwijkend peil is vastgesteld), past de andere waterbeheerder de omgevingswaarde niet toe op het gedeelte van het beheersgebied waarvoor een afwijkend peil is toegestaan. Met een dergelijke vergunning krijgt een belanghebbende de mogelijkheid zijn gebied af te scheiden van het peilgebied en af te wijken van het voor dat gebied vastgestelde gewenste waterpeil. Met deze bepaling wordt duidelijk gemaakt dat een omgevingswaarde geldt op peilgebiedsniveau. Aanvullend is in artikel 5.11 een bepaling opgenomen over de toepassing van een omgevingswaarde gemiddelde kans op overstroming als het waterschapsbestuur binnen een peilgebied een afwijkend peil heeft toegestaan.

Artikel 5.8 (omgevingswaarden kans op overstroming binnen de bebouwde kom)

In de artikelen 5.8 en 5.9 zijn de omgevingswaarden opgenomen, waarbij de kans op wateroverlast als gevolg van grote hoeveelheden neerslag is gerelateerd aan de economische waarde van het landgebruik en de te verwachten schade bij wateroverlast. De omgevingswaarden drukken de gemiddeld toelaatbaar geachte kans op overstroming uit, ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De omgevingswaarde bakent de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen dan wel beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater ten gevolge van neerslag en geeft daarmee helderheid voor de burgers en de bedrijven over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van roerende en onroerende zaken. De in deze omgevingsverordening vastgelegde omgevingswaarden moeten worden gezien als een minimumnorm. Het staat het waterschap vrij een hogere norm te hanteren.

In dit artikel worden de omgevingswaarden voor het gebied binnen de bebouwde kom vastgelegd. Deze gelden niet voor gebieden die bewust onder water worden gezet, zoals waterpleinen. Ook wateroverlast die wordt veroorzaakt door rioleringsproblemen wordt niet meegenomen bij de beoordeling of aan de omgevingswaarden wordt voldaan, want de omgevingswaarden zijn normen met betrekking tot het beheer van watersystemen.

Artikel 5.9 (omgevingswaarden kans op overstroming buiten de bebouwde kom)

In het eerste lid van dit artikel worden de omgevingswaarden voor de gebieden buiten de bebouwde kom vastgelegd. Buiten de bebouwde kom is de omgevingswaarde met name gerelateerd aan de economische waarde van het landgebruik. Voor natuurgebieden zijn echter geen omgevingswaarden vastgelegd. Uit de toetsing van het watersysteem aan de werknormen op grond van het Nationaal Bestuursakkoord Water bleek in eerste instantie dat het waterschap over het algemeen technisch en tegen redelijke kosten in staat is de normen, die horen bij de verschillende vormen van landgebruik, te realiseren. Het treffen van maatregelen om te kunnen voldoen aan de graslandnorm buiten het groeiseizoen bleek echter niet doelmatig. Daarom geldt deze norm alleen gedurende het groeiseizoen. Vanaf 2008 is er voor gekozen de werknormen te verheffen tot definitieve normen, welke onder de Omgevingswet als omgevingswaarden zijn vormgegeven.

In het tweede lid is bepaald dat voor bebouwing buiten de bebouwde kom de omgevingswaarde van het omliggende landgebruik geldt, omdat het ondoelmatig is om voor losstaande bebouwing de zware omgevingswaarde voor bebouwing te hanteren.

Binnen het beheersgebied van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is er wel altijd voor gekozen om een omgevingswaarde voor bebouwing (als binnen de bebouwde kom) te hanteren. Deze situatie blijft voorals nog hetzelfde en is opgenomen in het derde lid.

In het vierde lid is opgenomen dat het omgevingsplan bepalend is voor de vraag van welk landgebruik ter plaatse sprake is. Als dat onvoldoende duidelijkheid verschaft, dan kan het landgebruik worden bepaald met het Landelijk Grondgebruiksbestand Nederland van Wageningen Universiteit en Researchcentrum. Deze landgebruikskaart is op dit moment de beste en meeste actuele grondgebruikskaart die beschikbaar is. In tegenstelling tot eerdere provinciale waterverordeningen is ervoor gekozen om niet een bepaalde versie op te nemen. Ten tijde van een toetsronde kan de meest actuele kaart worden gebruikt, waarbij dan wordt vermeld welke versie dat is.

Artikel 5.10 (termijn en aard omgevingswaarde kans op overstroming regionale wateren)

De Omgevingswet schrijft voor dat bij de vaststelling van de omgevingswaarde wordt bepaald wat voor soort verplichting (resultaatsverplichting, inspanningsverplichting, of andere, daarbij te omschrijven verplichting) de omgevingswaarde met zich meebrengt en het tijdstip waarop of de termijn waarbinnen aan de verplichting moet worden voldaan. De omgevingswaarden zijn gekwalificeerd als inspanningsverplichtingen en vormen het vertrekpunt bij de voorbereiding van waterhuishoudkundige en ruimtelijke maatregelen gericht op het orde brengen van de regionale watersystemen, welke in het waterbeheerprogramma van het waterschap worden opgenomen.

Het oorspronkelijke doel van het Nationaal Bestuursakkoord Water is dat de regionale watersystemen in 2015 op orde zijn. Er zijn echter uitzonderingssituaties benoemd waarin het watersysteem met ingang van 1 januari 2028 op orde mag zijn. In dit artikel is daarom bepaald dat de waterschappen uiterlijk met ingang van 1 januari 2028 aan de omgevingswaarden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren moeten voldoen. Hierover zijn met een aantal waterschappen harde afspraken gemaakt. Voor de waterschappen waarmee dergelijke afspraken nog niet zijn gemaakt, is het tweede lid opgenomen.

Artikel 5.11 (uitzonderingsmogelijkheid omgevingswaarden kans op overstroming regionale wateren)

In dit artikel is geregeld in welke gevallen de omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming, bedoeld in artikel 5.8 en 5.9, niet van toepassing zijn of uitgezonderd kunnen worden. In het eerste lid is bepaald dat een omgevingswaarde niet geldt voor een gebied binnen een peilgebied waarvoor een afwijkend peil is vastgesteld. Belanghebbenden kunnen het waterschapsbestuur verzoeken om een gebied aan een peilgebied te onttrekken wanneer het gewenste peil in een peilbesluit onvoldoende blijkt om een gebied overeenkomstig de daaraan toegedeelde functie te kunnen gebruiken. Deze mogelijkheid wordt gereguleerd via de waterschapsverordening, waarin over het algemeen een verbod is opgenomen om zonder vergunning de waterstand te brengen op een peil dat afwijkt van het peil dat is vastgesteld in een peilbesluit. Het gaat hierbij vaak om een onderbemaling dan wel een hoogwatervoorziening. Bij een onderbemaling wordt de waterstand verlaagd om een gebruiksfunctie van het gebied beter te kunnen faciliteren. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan ter bevordering van het agrarisch grondgebruik van een gebied. Maar ook voor sportvelden of begraafplaatsen is vaak een ander peil gewenst. Bij een hoogwatervoorziening gaat het om het verhogen of op peil houden van een waterstand ter voorkoming van het droogvallen van funderingen van bestaande bebouwing en de daarmee samenhangende schade. Ook voor natuurgebieden, bijvoorbeeld weidevogelgebieden, zijn soms hogere waterpeilen gewenst.

Het toestaan van een peilafwijking in een gebied kan er toe leiden dat het niet langer kosteneffectief dan wel doelmatig is om voor dat gebied de maatregelen te treffen om aan de daarvoor geldende omgevingswaarde te voldoen. Dit wringt, omdat het waterschapsbestuur, behoudens uitzonderingsgevallen, niet verantwoordelijk is voor het beheer van het waterpeil in het gebied met het afwijkend peil binnen een peilgebied. In het eerste lid is daarom bepaald dat de omgevingswaarden niet gelden voor het gebied met een afwijkend peil. Voor het waterschapsbestuur blijft het zaak binnen de vergunningverlening de belangen van de aanvrager, derde-belanghebbende in het omliggend gebied en het belang van het watersysteem in zijn geheel op een evenwichtige wijze tegen elkaar af te wegen en zich er goed van te vergewissen of een peilafwijking binnen het geldende peilbesluit al dan niet zou moeten worden toegestaan.

Voor de gevallen waarin het waterschapsbestuur tot de conclusie komt dat voor een peilgebied het niet langer kosteneffectief of doelmatig is maatregelen te treffen om aan een omgevingswaarde te voldoen, is in het tweede lid de mogelijkheid gecontinueerd dat gedeputeerde staten op verzoek van het waterschapsbestuur een uitzondering op een omgevingswaarde toe kunnen staan. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om situaties waar aan het eind van een uitgebreide gebiedsstudie wordt geconcludeerd dat het niet doelmatig is om aanvullende maatregelen te nemen om aan de normen te voldoen. Het waterschapsbestuur geeft in die gevallen op basis van de resultaten en bevindingen in het gebiedsproces gemotiveerd aan welke afwijking gewenst en verantwoord is.

HOOFDSTUK 6 TOEDELING VAN SPECIFIEKE TAKEN

Afdeling 6.1 Beheer van watersystemen

Artikel 6.1 (regionale wateren in beheer)

De Waterschapswet en de Omgevingswet schrijven voor dat respectievelijk het beheer van watersystemen aan waterschappen moet worden opgedragen en het beheer van regionale wateren wordt toegedeeld aan waterschappen bij provinciale verordening. Met provinciale verordening wordt door de wetgever bedoeld de verordeningen per waterschap waarin op grond van artikel 2 van de Waterschapswet onder meer de regeling van het bestuur en de reglementering worden opgenomen. Deze verordeningen worden daarom ook wel reglement van bestuur genoemd. Vanwege de ruime strekking zijn deze verordeningen niet in de omgevingsverordening geïntegreerd. De toedeling van het beheer van regionale wateren wordt daarom niet in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening maar in de afzonderlijke provinciale verordeningen per waterschap geregeld. Dit artikel is bedoeld om deze verordeningen te verbinden aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening om daarmee expliciet te maken dat hetzelfde beheer van watersystemen is bedoeld in de verordeningen.

Artikel 6.2 (beheer grondwaterkwaliteit Rotterdams havengebied)

In het Rotterdamse havengebied zijn verontreinigingen van de bodem aanwezig. Voor een deel zijn dat tevens verontreinigingen van het grondwater, waarvoor het overgangsrecht van de (Aanvullingswet bodem) Omgevingswet niet geldt. Het gaat dan bijvoorbeeld om verontreinigingen waarvoor een beschikking ernst, niet-spoed is afgegeven, met een pluim in het grondwater of verontreinigingen die überhaupt niet beschikt zijn. Voor de historische verontreinigingen in het havengebied (Botlek, Europoort en andere havens) is de ambitie om een onverplicht programma onder de Omgevingswet vast te stellen met alle betrokken bestuursorganen, waarbij meer ruimte is voor natuurlijke afbraak. Onder de bedoelde historische verontreinigingen en de (programmatische) aanpak daarvan, worden mede begrepen verontreinigingen waarvan het (vergunningverlenend) bevoegd gezag (Wet milieubeheer/Wet algemene bepalingen omgevingsrecht/Omgevingswet) heeft vastgesteld dat een (verdere) afzonderlijke effectieve aanpak op basis van de zorgplicht niet meer mogelijk is. Vooruitlopend op de totstandkoming van een dergelijk programma, is het onwenselijk als het beheer van de kwaliteit van het grondwater, voor zover dat betrekking heeft op het beheer van historische verontreinigingen, niet bij de gemeente Rotterdam berust, omdat deze bevoegd gezag is voor het saneren van de bodem en primair verantwoordelijk is voor de fysieke leefomgeving met inbegrip van de bodem. Daarom wordt, op grond van artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet, het beheer voor de kwaliteit van het grondwater in en onder het Rotterdamse havengebied, voor zover dat betrekking heeft op het beheer van historische verontreinigingen, opgedragen aan de gemeente Rotterdam. Dit heeft als consequentie dat het waterschap voor deze locaties niet langer tot taak heeft genoemde verontreinigingen in het grondwater te beheren. Regels die het waterschap daarover heeft opgenomen in de waterschapsverordening gelden dan niet in het Rotterdamse havengebied. De gemeente Rotterdam zou eventueel aanvullende regels kunnen stellen in het omgevingsplan. Die regels kunnen zich richten op de gevolgen van grondwateronttrekkingen op de grondwaterkwaliteit of op de aan het grondwaterlichaam toegekende maatschappelijke functie drinkwateronttrekking. Ook kunnen de regels het reguleren of verplichten tot een grondwatersanering inhouden.

In dit artikel wordt een deel van het beheer van het watersysteem, namelijk dat deel dat ziet op het beheer van de grondwaterkwaliteit voor zover dat ziet op het beheer van historische verontreinigingen in het Rotterdamse havengebied, aan de gemeente Rotterdam toegedeeld. Dit heeft tot gevolg dat op basis van artikel 2.16, eerste lid, Omgevingswet de taken en verantwoordelijkheden die dit beheer met zich meebrengt, voor zover die voortvloeien uit het stelsel van de Omgevingswet, berusten bij het gemeentebestuur. De gemeente Rotterdam staat vrij om dit beheer binnen de kaders van de provincie en het Rijk naar eigen inzicht uit te oefenen middels de tot haar beschikking staande bevoegdheden en middelen uit te oefenen.

In het tweede lid is geometrisch begrensd tot waar het beheer van de gemeente Rotterdam als bedoeld in dit artikel zich uitstrekt.

Afdeling 6.2 Beheer van vaarwegen

Artikel 6.3 (vaarwegbeheer provinciale vaarwegen)

De beheertaak van de provinciale vaarwegen omvat alle zaken die noodzakelijk zijn voor het in fysieke zin doen functioneren van de vaarweg voor de functie die aan de vaarweg is toegekend, zoals vrachtvaart of recreatievaart.

Artikel 6.4 (toedeling vaarwegbeheer aan anderen)

Op grond van artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet kan het beheer van regionale wateren, waaronder vaarwegen, bruggen en sluizen, worden toegedeeld aan andere openbare lichamen of voor vaarwegen aan waterschappen. Door de provincie Zuid-Holland is het beheer van bepaalde vaarwegen, bruggen en sluizen zijn overgedragen aan waterschappen of gemeenten. Dit artikel regelt voor welke vaarwegen, bruggen en sluizen dit is gedaan.

HOOFDSTUK 7 INSTRUCTIEREGELS

Afdeling 7.1 Uitoefening van een specifieke taak of bevoegdheid

§ 7.1.1 Bebording stiltegebieden

Artikel 7.1 (bebording stiltegebieden)

In de omgevingsverordening is voorgeschreven dat stiltegebieden worden aangeduid met borden. Deze borden zullen in ieder geval worden geplaatst langs alle openbare wegen en vaarwegen die tot het betreffende stiltegebied toegang geven, dan wel daaraan grenzen. De borden vormen een van de belangrijke bronnen van informatie over de stiltegebieden. De omgevingsverordening bevat de mogelijkheid om, indien gedeputeerde staten dat nodig achten, tot nadere aanduiding van de betreffende gebieden over te gaan. Dit kan desgewenst met behulp van borden, maar ook door middel van meer moderne bronnen van informatieverschaffing, zoals QR-codes of verwijzingen via links.

Dergelijke bronnen bieden bovendien de mogelijkheid meer gedetailleerde informatie te verschaffen over de aanwijzing van een stiltegebied, de redenen daarvoor en de rechtsgevolgen daarvan. Ook voor derden, zoals omwonenden en gebruikers van het gebied, is de kenbaarheid van de status als stiltegebied en de daarbij horende regels van groot belang. Daarnaast kunnen zij zo de rol van oren en ogen van de provincie vervullen.

§ 7.1.2 Bebording grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 7.2 (bebording grondwaterbeschermingsgebieden)

De wijze van bebording van de aangewezen gebieden is voor de kenbaarheid van de daarin geldende regels van groot belang. Indien een gebied is aangewezen vanwege één of enkele aspecten, dient dit op het bord tot uitdrukking te worden gebracht. In bijlage VIII, onder A, bij deze verordening zijn de modellen van bebording vastgelegd. Vooralsnog is ervoor gekozen om de aanwijzing op basis van de voorgaande regelgeving (Provinciale milieuverordening) te laten voortbestaan.

§ 7.1.3 Beheer van watersystemen

Artikel 7.3 (maatregelen bij (dreigende) overschrijding van de omgevingswaarde veiligheid regionale waterkeringen)

Artikel 7.3, eerste lid, operationaliseert de verplichting van de beheerder om maatregelen vast te stellen in geval uit de monitoring als bedoeld in artikel 13.1 aannemelijk is geworden dat een regionale waterkering niet aan een daarvoor geldende omgevingswaarde voldoet of zal voldoen. Deze maatregelen hebben tot doel de regionale waterkering binnen een daarvoor passende termijn aan de omgevingswaarde te laten voldoen. Dit kan onderdeel zijn van een programma, maar kunnen ook feitelijke handelingen betreffen. Hierbij is het aan het waterschapsbestuur overgelaten in welk soort programma de maatregelen worden opgenomen.

Dit artikel betreft een nadere uitwerking van de regels opgenomen in afdeling 3.2 en afdeling 20.1 van de Omgevingswet. Artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat voor iedere vastgestelde omgevingswaarde de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving moet worden gemonitord. Artikel 20.2, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat bij de vaststelling van de omgevingswaarde bij omgevingsverordening de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat met de uitvoering van de monitoring is belast worden aangewezen. Voor wat betreft de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen is hieraan uitvoering gegeven in paragraaf 13.1.1 van deze verordening. In artikel 13.1 is de methode van monitoring bepaald en is het waterschapsbestuur belast met de uitvoering daarvan. Artikel 3.10 van de Omgevingswet regelt dat het algemeen bestuur van het waterschap een programma vaststelt wanneer aannemelijk is dat niet wordt voldaan of niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde die betrekking heeft op een watersysteem dat bij het waterschap in beheer is. Dit kan onder andere blijken uit de monitoring als bedoeld in artikel 13.1 van deze verordening. Artikel 3.11 van de Omgevingswet bepaalt dat het bestuursorgaan dat een programma heeft vastgesteld, dit programma wijzigt als blijkt dat daarmee niet aan de omgevingswaarde wordt voldaan. Het programma wordt zo gewijzigd dat binnen een passende termijn aan de omgevingswaarde wordt voldaan.

Behalve een losstaand programma, kan het waterschapsbestuur er ook voor kiezen om de maatregelen in het waterbeheerprogramma op te nemen. In dat geval betreft het een wijziging van het waterbeheerprogramma en is het bepaalde in artikel 3.11 van de Omgevingswet van toepassing. In het tweede lid is opgenomen dat bij programmering van de versterkingsmaatregelen door de beheerder de methode bedoeld in artikel 13.1 van deze verordening tot aanbeveling strekt. Het gaat hierbij om de technische leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen. In het derde lid is opgenomen dat de versterkingsmaatregelen erop gericht moeten zijn om een regionale waterkering binnen een zo kort mogelijke termijn aan de daarvoor geldende omgevingswaarde te laten voldoen. Dit geldt echter niet als op grond van artikel 5.5 van de omgevingsverordening een afwijkend tijdstip is overeengekomen met het waterschapsbestuur, dan geldt dat tijdstip. In het vierde lid is het waterschapsbestuur opgedragen om de nodige voorzorgs- of andere beschermende maatregelen te treffen om de risico's die verband houden met de dreigende overschrijding van een omgevingswaarde te beheersen als daartoe aanleiding bestaat. Of hiertoe wordt overgegaan, is uiteindelijk aan de beoordeling van de beheerder overgelaten.

Artikel 7.4 (legger)

In artikel 2.39 van de Omgevingswet is bepaald dat de beheerder van waterstaatswerken zorg draagt voor de vaststelling van een legger. In het vierde lid van artikel 2.39 van de Omgevingswet is bepaald dat bij of krachtens omgevingsverordening vrijstelling kan worden verleend van de leggerplicht voor waterstaatswerken die zich naar aard of functie niet lenen voor het omschrijven van die elementen, of die geringe afmetingen hebben. In artikel 2.22 in samenhang met artikel 2.23 van de Omgevingswet is bepaald dat bij omgevingsverordening regels kunnen worden gesteld ten aanzien van de inhoud of motivering van de legger, met inbegrip van een technisch beheerregister. In dit artikel wordt hiervan gebruik gemaakt.

De legger beschrijft normatief de fysieke kenmerken of toestand van waterstaatswerken voor wat betreft vorm, afmeting en constructie. Onder waterstaatswerk kan elk onderdeel van een watersysteem worden verstaan, behalve een grondwaterlichaam.

Onder de Omgevingswet bevat de legger, in tegenstelling tot de regeling in de Waterwet, geen normen waaraan derden rechten kunnen ontlenen. Artikel 2.39 van de Omgevingswet verplicht de beheerder daarom niet om de aanwijzing van beperkingengebieden (onder de Waterwet beschermingszones genoemd) in de legger op te nemen. De aanwijzing van beperkingengebieden vindt om die reden plaats in de waterschapsverordening, waarin tevens een vergunningplicht en algemene regels voor activiteiten in deze beperkingengebieden kunnen worden opgenomen.

Voor de vast te leggen gegevens in de legger van de regionale waterkeringen zijn de gestelde omgevingswaarden, bedoeld in artikel 5.3, en de methode en nadere regels, bedoeld in paragraaf 13.1.1, die zijn uitwerkt in bijlage XII, onder A, maatgevend. Met behulp van situatietekeningen en dwarsprofielen wordt

in de legger aangegeven wat de vereiste en de te handhaven afmetingen van de regionale waterkeringen zijn.

Voor de vast te leggen gegevens in de legger van oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden zijn de gestelde omgevingswaarden met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht (het voorkomen en tegengaan van wateroverlast), bedoeld in de artikelen 5.8 en 5.9, en de technische leidraad, bedoeld in artikel 13.3, maatgevend. Met behulp van situatietekeningen en, waar mogelijk, overige gegevens met betrekking tot de bergings- en afvoercapaciteit, wordt in de legger aangegeven wat de vereiste en de te handhaven afmetingen van de te onderscheiden oppervlaktewaterlichamen of categorieën van oppervlaktewaterlichamen, alsmede van de bergingsgebieden, zijn.

Gebleken is dat de ondersteunende kunstwerken en bijzondere constructies voor oppervlaktewateren en bergingsgebieden niet altijd in de legger zijn opgenomen. Daarom wordt in het tweede lid geregeld dat om redenen van praktische aard deze verplichting pas geldt met ingang van een nog te bepalen datum.

Vanwege de samenvoeging van de verschillende waterverordeningen in het verleden en het streven om daarbij geen extra verplichtingen te creëren, is in het derde en vierde lid voor een aantal waterschappen een uitzondering opgenomen conform hetgeen voorheen in hun waterverordening was opgenomen. Deze situatie wordt in deze omgevingsverordening gecontinueerd.

Artikel 7.5 (peilbesluiten regionale wateren)

De waterbeheerder stelt voor de in de omgevingsverordening aangewezen oppervlaktewaterlichamen peilbesluiten vast. In het peilbesluit worden op een voor de beheerder bindende wijze waterstanden opgenomen of bandbreedten waarbinnen de waterstanden onder reguliere omstandigheden kunnen variëren. Bij het nemen van een peilbesluit is de functie van de betrokken oppervlaktewateren van groot belang. In het licht van die functie moet een afweging plaatsvinden van alle bij de waterhuishouding betrokken belangen. Bij de afweging kunnen belangen betrokken zijn die niet primair door de waterbeheerder worden behartigd.

De verplichting tot het vaststellen van een peilbesluit is in deze omgevingsverordening alleen opgelegd voor die gebieden waar het waterschap onder normale omstandigheden de wateraanvoer en waterafvoer kan beheersen. De desbetreffende gebieden zijn opgenomen in bijlage II bij deze omgevingsverordening, welke gebieden een globale begrenzing kennen. De exacte begrenzing zal door het waterschap bij de vaststelling van het peilbesluit worden bepaald.

In het verleden hadden waterschappen de verplichting om iedere tien jaar hun peilbesluiten te herzien. De provincie heeft in 2012 besloten vooral op doelen te willen sturen (het ‘wat’) en minder op werkwijzen (het ‘hoe’). Volgens deze sturingsfilosofie is daarom in het vierde lid opgenomen dat het aan het waterschap is om te zorgen voor een ‘actueel’ peilbesluit. De beheerder toetst periodiek (ambtelijk) of het peilbesluit nog actueel is. De provincie ziet toe op de actualiteit van de peilbesluiten via de jaarlijkse voortgangsrapportages en voortgangsgesprekken.

Artikel 7.5a (peilbesluit: hydrologische condities veenweide- en weidevogelgebied)

Dit artikel gaat over peilbesluiten die betrekking hebben op peilbesluitgebieden die voor ten minste 10% bestaan uit veenweidegebied of belangrijk weidevogelgebied, laatstgenoemde als bedoeld in artikel 7.42, vijfde lid.

In het eerste lid worden de veenweidegebieden in Zuid-Holland indicatief geometrisch begrensd. Dit zijn gebieden bestaande uit landbouwgronden, natuurgronden en overige gronden die voor ten minste 50% zijn beteeld met gras voor het beweiden van dieren of voor het gebruik als voer voor dieren, en die gelegen zijn op percelen waarvan blijkens representatieve grondmonsters ten minste de helft van de oppervlakte voor meer dan de helft van de dikte van de grondlaag tot een diepte van 80 centimeter onder het maaiveld bestaat uit veen. Deze locaties worden gebruikt om het toepassingsbereik van de instructieregels in artikel 7.5a en 7.92 te bepalen. Op basis van deze regels moet het waterschap in de waterschapsverordening regels opnemen over de vaststelling van een peilbesluit in veenweidegebied en belangrijk weidevogelgebied.

De veenweidegebieden kennen een grote overlap met de belangrijke weidevogelgebieden, die in artikel 7.42, vijfde lid, zijn aangewezen en geometrisch begrensd. Omdat ook voor deze gebieden geldt dat het behoud en de versterking van de hydrologische watercondities van groot provinciaal belang is, zijn ook deze gebieden opgenomen in het toepassingsbereik van dit artikel.

In dit artikel is verder opgenomen dat het waterschapsbestuur in ieder geval rekening dient te houden met de hierin opgenomen maatschappelijke functies en belangen die afhankelijk zijn van het watersysteem. Het gaat hierbij onder andere om de dragende functie van het watersysteem, het terugdringen van bodemdaling en de hydrologische condities van de invloedgebieden in en rondom natuurgebieden of voor het gebied van weidevogels. Deze belangen passen binnen de taakuitoefening van het waterschap, die mede is gericht op het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, het beschermen van de ecologische en chemische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van bij wet aan het watersysteem toegekende maatschappelijke functies. De hiergenoemde maatschappelijke functies van het watersysteem worden in het regionaal waterprogramma vastgelegd.

Indien het waterschapsbestuur in geval van bodemdaling besluit de waterstanden in het peilbesluit aan te passen, dan wordt van het bestuur verwacht dat de huidige drooglegging (ofwel slootpeil ten opzichte van het maaiveld) wordt gehandhaafd. Dit gebeurt door 'het volgen van de maaivelddaling', waarbij de verlaging van de waterstand wordt beperkt tot maximaal het niveau van de gemeten of de te verwachten bodemdaling. Dit wordt ook wel peilindexatie of peilaanpassing genoemd. Daarmee wordt weliswaar de oxidatie van de veenbodem en de emissie van broeikasgassen niet geremd, maar wordt wel een toename daarvan vermeden. Het waterschapsbestuur heeft evenwel de mogelijkheid om hier gemotiveerd van af te wijken als er sprake is van zwaarwegende waterbelangen die verband houden met hun taakuitoefening. Van het waterschapsbestuur wordt verwacht dat zij in dat geval inzichtelijk maakt welke belangen zijn afgewogen en wat de gevolgen zijn van een verdergaande verlaging van de waterstand.

Artikel 7.6 (rangorde van waterschaarste regionale wateren)

Van watertekort is sprake indien de vraag naar water vanuit de verschillende maatschappelijke en economische behoeften groter is dan het aanbod, waarbij het gaat om de beschikbaarheid van voldoende water van die kwaliteit die voor bepaalde behoeften nodig is. Het beheer van de regionale watersystemen, door waterschappen, is er onder andere op gericht alle watervragers zoveel mogelijk van het benodigde water te voorzien. In tijden van watertekort is dit echter niet meer mogelijk. De gevolgen voor waterverbruikers kunnen aanzienlijk zijn. De rangorde bij waterschaarste regionale wateren (voorheen regionale verdringingsreeks genoemd) biedt helderheid over welke behoeften in een situatie van watertekort voorrang genieten en draagt bij aan een slagvaardig en eenduidig optreden van de waterbeheerder in situaties van watertekorten.

Artikel 3.14 van het Besluit kwaliteit leefomgeving legt de landelijke rangorde bij waterschaarste vast, welke bindend is. Deze rangorde bestaat uit een prioriteitsrangorde van de waterbehoeften waarvoor water mag worden benut in geval van watertekort. De landelijke rangorde bij waterschaarste is opgebouwd in vier categorieën van gebruikers, welke onderling zijn geprioriteerd. Binnen categorie 1 (het waarborgen van de veiligheid tegen overstroming en het voorkomen van onomkeerbare schade) en categorie 2 (nutsvoorzieningen) is in de landelijke rangorde bij waterschaarste nog een nadere prioritering aangebracht. Binnen categorie 3 (kleinschalig hoogwaardig gebruik) en categorie 4 (overige behoeften) is ook een nadere prioritering aangegeven, maar daarnaast biedt artikel 7.13, eerste lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving de provincie de mogelijkheid om bij omgevingsverordening nadere regels te stellen met betrekking tot de rangorde binnen laatstgenoemde categorieën. In artikel 7.12 van deze omgevingsverordening is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Artikel 7.7 (regionaal waterprogramma)

In artikel 6.2 is het beheer van de grondwaterkwaliteit voor zover dat ziet op historische verontreinigingen in het Rotterdams havengebied toegedeeld aan het gemeentebestuur van de gemeente Rotterdam. Dit artikel regelt dat bij de uitoefening van het beheer van de grondwaterkwaliteit het regionaal waterprogramma in acht wordt genomen voor zover dit de uitvoering van de kaderrichtlijn water en grondwaterrichtlijn betreft. Hiermee wordt gezorgd dat de gemeente bij het uitoefenen van haar taken en bevoegdheden voldoet aan de kaderrichtlijn water en grondwaterrichtlijn zoals de provincie hier met het regionaal waterprogramma uitvoering aan geeft.

§ 7.1.4 Vaarwegbeheer

Artikel 7.8 (vaarwegprofielen)

Op grond van dit artikel stellen gedeputeerde staten de minimale benodigde vaarwegafmetingen vast. Deze afmetingen moeten altijd aanwezig zijn. Profielen worden zowel voor het vrije profiel (overig profiel niet zijnde bij een brug) als ter plaatse van bruggen vastgesteld. Over het algemeen zal een vaarwegbeheerder bij het baggeren een overdiepte willen realiseren, waardoor er gedurende een langere periode (10 – 30 jaar) niet gebaggerd hoeft te worden. Deze diepte wordt de onderhoudsdiepte genoemd, die de vaarwegbeheerder naar eigen inzicht kan invullen, zolang maar wordt voldaan aan de minimaal benodigde

vaarwegafmetingen die zijn opgenomen in de nadere regels voor vaarwegbeheer (bijlage VIII, onder D). Hierbij wordt rekening gehouden met de relevante richtlijnen Vaarwegen van Rijkswaterstaat en de vigerende CEMT-klassen en de richtlijnen van het BRTN-convenant.

In het algemeen worden de profielen vastgesteld voor zover deze verband houden met het provinciaal belang. Daar waar een gemeente het vaarwegbeheer heeft, kan een gemeentebestuur zwaardere eisen stellen. Beperkt het provinciaal belang zich tot het in stand houden van de recreatiefunctie, dan kan een gemeente belang hebben om binnenvaartschepen toe te staan.

De vaarwegbeheerder is op grond van artikel 2.18, tweede lid, van de Omgevingswet, verplicht om, met inachtneming van de gestelde regels, ten aanzien van de vaarwegen onder zijn beheer de nodige maatregelen te treffen voor het veilig en doelmatig gebruik daarvan, overeenkomstig de aan die waterstaatswerken toegekende functies. Het gaat bij deze functies om de functietoekenning in de programma's. Het houden of brengen van een vaarweg op de vastgestelde afmetingen waar het in dit artikel om gaat is onderdeel van deze zorgplicht. Van belang is dat ook bij de aanleg (of vervanging) van werken in de vaarweg door derden de minimale afmetingen zoals vastgesteld op grond van dit artikel in acht worden genomen. Het waterschap kan daartoe nadere regels stellen.

In 2015 hebben gedeputeerde staten met de vaarwegbeheerders overleg gehad en heeft afstemming plaatsgevonden over de vaarwegprofielen die toen tot stand zijn gekomen. In het delegatiebesluit behorend bij deze omgevingsverordening is geregeld dat gedeputeerde staten de vaarwegprofielen kunnen wijzigen. Dit om de situatie te continueren dat de vaarwegprofielen door gedeputeerde staten kunnen worden vastgesteld. In het delegatiebesluit is bepaald dat de vaarwegbeheerder moet worden geraadpleegd bij de voorbereiding van het besluit tot het vaststellen of wijzigen van de vaarwegprofielen, zodat rekening gehouden kan worden met zijn belangen.

§ 7.1.5 Wegbeheer door gemeente of waterschap

Artikel 7.9 (samenwerking met andere wegbeheerders)

Dit artikel regelt aansluitingen van wegen van gemeenten of waterschappen op het wegennet van de provincie. Gelet op het interbestuurlijke karakter van dergelijke aansluitingen en omdat het wenselijk is dat dergelijke maatregelen in overleg plaatsvinden, waarbij ook de noodzaak wordt bezien van eventuele beheeroverdrachten als gevolg van de aansluitingen.

Het betreft hier een bepaling die is gebaseerd op de interbestuurlijke toezichtsbevoegdheid die gedeputeerde staten hebben op basis van artikel 37 van de Waterstaatswet 1900. Op grond daarvan kunnen, voor zover hier van belang, gedeputeerde staten een bevel geven tot staking van de uitvoering van waterstaatswerken, die verricht wordt in strijd met het algemeen of provinciaal belang. Wegen zijn waterstaatswerken, zodat de aansluiting van wegen op het provinciale wegennet onder deze bevoegdheid valt.

Afdeling 7.2 Programma's

§ 7.2.1 Waterbeheerprogramma

Op grond van artikel 3.7 van de Omgevingswet zijn de waterschappen verplicht om met het regionaal waterprogramma rekening te houden bij het opstellen van hun waterbeheerprogramma. Dit is de waarborg dat het uitvoeringsgerichte waterbeheerprogramma goed wordt ingebed in het breder afgewogen regionaal waterprogramma. Het waterbeheerprogramma bevat, op de schaal van het waterschap, een uitwerking van de strategische doelen, die de provincie in haar regionaal waterprogramma heeft geformuleerd. De uitwerking bevat ten minste concrete maatregelen, de bijbehorende planning en de kosten die nodig zijn om deze maatregelen te realiseren.

Artikel 7.10 (inhoud waterbeheerprogramma)

Het instrument waterbeheerprogramma is onder de Omgevingswet de vervanger van het beheerplan. Het waterbeheerprogramma houdt in ieder geval rekening met het regionaal waterprogramma voor zover het de onderdelen betreffen die uitvoering geven aan de EU-richtlijnen als de kaderrichtlijn water en de grondwaterrichtlijn. In dit artikel worden instructieregels gesteld met als doel te waarborgen dat het waterbeheerprogramma rekening houdt met het breder afgewogen regionaal waterprogramma. Het waterbeheerprogramma bevat, op de schaal van het waterschap, een uitwerking van de strategische doelen die de provincie in haar regionaal waterprogramma formuleert. De uitwerking bevat tenminste concrete maatregelen, de bijbehorende planning en de kosten die nodig zijn om deze maatregelen te realiseren.

Het tweede lid van dit artikel bevat een motiveringsplicht voor het waterschap bij het opstellen van het waterbeheerprogramma. Voor wat betreft de omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming

wordt eraan gehecht dat bij de vaststelling van het waterbeheerprogramma aandacht wordt besteed aan de wijze waarop het waterschap voor haar beheersgebied toepassing geeft aan de omgevingswaarde. Op deze wijze wordt het mogelijk om te bepalen in welke situatie welke norm geldt en dus ook op welke norm een beroep kan worden gedaan.

Artikel 7.10a (gevaarlijke stoffen)

Met deze instructieregel borgt de provincie dat, bij het vaststellen van maatregelen in het waterbeheerprogramma van het waterschap ter uitvoering van artikel 6, eerste lid van de grondwaterrichtlijn, de stoffen die de provincie in het regionaal waterprogramma als gevaarlijk duid ook door het waterschap als gevaarlijk beschouwd worden.

Zowel het waterschap als de provincie moeten op grond van artikel 4.3, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving in hun water(beheer)programma's maatregelen vaststellen om de inbreng van verontreinigende stoffen naar het grondwater te voorkomen of beperken. De grondwaterrichtlijn eist eerder maatregelen indien het als gevaarlijk geduide stoffen betreft. Het is aan degene die maatregelen vaststelt in het waterprogramma te duiden om welke stoffen dit gaat.

De provincie heeft in het beleidskader grondwaterkwaliteit, dat als bijlage is opgenomen bij het regionaal waterprogramma, bepaalt welke verontreinigende stoffen zij als gevaarlijke duidt, zoals bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a van de grondwaterrichtlijn. Dit zijn de in het Besluit kwaliteit leefomgeving beschouwde verontreinigende stoffen die relevant zijn bij het vaststellen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater voor zover ze toebehoren tot de groepen 1 tot en met 9 van de verontreinigende stoffen die opgenomen zijn in bijlage VIII van de kaderrichtlijn water.

De provincie wil voor haar beheergebied een gelijkwaardig beschermingsniveau en dus geen onderscheid in welke stoffen al dan niet als gevaarlijk geduid zijn. Bovendien bepalen de stofeigenschappen en niet de lokale omstandigheden of een verontreinigende stof als gevaarlijk gezien moet worden, zo blijkt uit de definitie van de kaderrichtlijn water.

De definitie van gevaarlijke stoffen zoals opgenomen in artikel 2, punt 29, van de kaderrichtlijn water luidt: 'toxische, persistente en bioaccumuleerbare stoffen of groepen van stoffen, en andere stoffen of groepen van stoffen die aanleiding geven tot evenveel bezorgdheid'.

Artikel 7.11 (omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Dit artikel regelt de doorwerking van de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkering, bedoeld in artikel 5.3, naar het waterbeheerprogramma. Het waterbeheerprogramma bevat primair de maatregelen die nodig zijn ter uitvoering van de Europese richtlijnen, bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de Omgevingswet. Het gaat hierbij onder andere om de grondwaterrichtlijn, kaderrichtlijn water, zwemwaterrichtlijn en de richtlijn overstromingsrisico's. Met dit artikel wordt gewaarborgd dat de maatregelen die in het waterbeheerprogramma worden opgenomen mede ten dienste staan aan het verwezenlijk van deze omgevingswaarden.

Artikel 7.12 (omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming)

Dit artikel bevat de bepaling dat met de uitvoering van het waterbeheerprogramma voldaan moet worden aan de omgevingswaarden gemiddelde kans op overstroming met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht. Deze omgevingswaarden zijn opgenomen in de artikelen 5.8 en 5.9 voor gebieden binnen respectievelijk buiten de bebouwde kom. Op basis van dit artikel vinden de omgevingswaarden hun doorwerking naar het waterbeheerprogramma en zal het waterschap daarin de maatregelen moeten opnemen die er toe leiden dat de omgevingswaarden worden behaald.

Afdeling 7.3 Omgevingsplannen

§ 7.3.1 Algemeen

Artikel 7.13 (toepassingsbereik)

Eerste lid

Dit lid geeft aan wat het toepassingsbereik is van deze afdeling. Dit lid verduidelijkt dat de instructieregels in afdeling 7.3 alleen betrekking hebben op het stellen van regels in het omgevingsplan als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de Omgevingswet. Deze beperking vloeit voort uit artikel 2.23, derde lid, aanhef en onder c en onder 1°, van de Omgevingswet. Dat artikel bevat een inperking van de bevoegdheid

van de provincie om instructieregels over de inhoud van een omgevingsplan te stellen. Instructieregels zijn gesteld over het stellen van regels in het omgevingsplan met het oog op de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Afdeling 7.3, met inbegrip van artikel 7.13, is van overeenkomstige toepassing op een projectbesluit dat wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap (artikel 7.108). Dit betekent dat die instructieregels alleen betrekking hebben op de regels in het projectbesluit die worden gesteld met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is artikel 8.0b, eerste lid, onder b, is geregeld dat provinciale instructieregels op grond van artikel 2.22 van de Omgevingswet, dus afdeling 7.3, ook van toepassing zijn bij de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Werking instructieregels voor omgevingsplannen

Allereerst is de formulering van de instructieregels van belang voor het feit of een instructieregel van toepassing is bij het stellen van regels in het omgevingsplan (zie verderop: nieuwe ontwikkeling of eerbiedigende werking). De instructieregels zijn zodanig geformuleerd waardoor blijkt of een instructieregel ziet op een situatie die bij (de wijziging van) het omgevingsplan van toepassing is.

Aan het verwerken van instructieregels in het omgevingsplan kan ook een termijn zijn gesteld (zie: artikelsgewijze toelichting aanpassingstermijn). De hoofdregel is dat de instructieregels bij elke wijziging van het omgevingsplan van toepassing zijn. Instructieregels zijn ook los van een wijziging van het omgevingsplan van toepassing. De hoofdregel is dat binnen 3 jaar moet voldaan worden aan 'nieuwe' instructieregels. Om uitvoering te geven aan de instructieregels, als gevolg van de algemene aanpassingstermijn in combinatie met de algemene eerbiedigende werking, zal een gemeente de bestaande omgevingsplannen moeten beoordelen in het licht van de instructieregels.

Bij het stellen van instructieregels over omgevingsplannen is op verschillende manieren helderheid geboden over de gevolgen voor bestaande situaties en het overgangsrecht. Voor instructieregels voor het omgevingsplan die reeds toegelaten activiteiten die al dan niet worden verricht raken, is in bepaalde gevallen in overgangsrecht voorzien (zie artikelsgewijze toelichting eerbiedigende werking).

'Nieuwe ontwikkeling' of eerbiedigende werking

Een instructieregel in afdeling 7.3 kan zo geformuleerd zijn dat deze alleen ziet op 'nieuwe activiteiten'. De daarbij gebruikte terminologie is dan 'nieuwe (ruimtelijke/stedelijke) ontwikkeling', 'nieuwe activiteit' (bijv. detailhandel) of 'nieuwe bebouwing of 'nieuwe windturbines'. In dat geval ziet de instructieregel op grond van de gebruikte formulering niet op de reeds toegelaten of bestaande activiteiten. Op dergelijke instructieregels is de aanpassingstermijn van artikel 7.14 of eerbiedigende werking van artikel 7.15 van beperkte relevantie. Immers, de eerbiedigende werking van dat artikel geldt alleen voor toegelaten of toegestane activiteiten die in strijd zijn met een instructieregel.

Instructieregels uit afdeling 7.3 die niet alleen betrekking hebben op 'nieuwe activiteiten' (dus bestaande verrichte of toegestane activiteiten) waarmee het omgevingsplan strijdig is, hoeven niet altijd te leiden tot aanpassing van het omgevingsplan door de mogelijkheden van eerbiedigende werking. Dat kan met een beroep op artikel 7.15. De toepassing van artikel 7.15 moet met een beroep op een van de gronden van dat artikel gerechtvaardigd worden. Voor instructieregels die betrekking hebben op 'nieuwe activiteiten' etc. is deze rechtvaardiging niet vereist.

Er is een uitzondering in de ZHOV voor de toepassing van instructieregels voor het omgevingsplan opgenomen voor kleinschalige gevallen waarbij er geen provinciaal belang in het geding is en waarbij vanwege het schaalniveau het doelmatig en doeltreffender is om de ruimtelijke besluitvorming aan de gemeenten over te laten. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld om het bouwen van kleine bouwwerken zoals bijgebouwen, uitbreidingen daarvan, optoppingen van hoofdgebouwen, schuurtjes en schuttingen. Ook gaat het om het functioneel hergebruik van leegstaande gebouwen en bouwwerken. Alleen in geval er wel een provinciaal belang in het geding is, is de ZHOV van toepassing. Met deze uitzonderingsregeling wordt ook voorkomen dat er in het kader van de werkwijze planadvisering tussen gemeenten en provincie Zuid-Holland via het e-formulier veel gemeentelijke omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA's) bij de provincie worden ingediend waarvan vooraf duidelijk is dat er vanwege het schaalniveau geen provinciaal belang aanwezig is. Met deze uitzonderingsregeling wordt een grote stroom vergunningen dat aan de provincie ter beoordeling wordt voorgelegd voorkomen. Het zorgt voor minder administratieve lasten en werkdruk bij gemeenten. Kleinschalige gevallen waarbij toch provinciale belangen een rol spelen, zijn niet uitgezonderd.

Tweede lid

In dit lid zijn de gevallen uitgezonderd die onder de oude 'kruimel'-regeling d.m.v. artikel 4, eerste lid, Besluit omgevingsrecht bijlage II mogelijk waren. Het gaat om het bouwen van bijbehorende bouwwerken in het achtererfgebied of uitbreidingen daarvan alsmede verhogingen. Kort samengevat, gaat het om categorieën van gevallen waarbij er sprake is van bouwen van kleine bouwwerken op bestaande erven en tuinen. Gekozen is voor een eenvoudige uitzonderingsbepaling waarbij aansluiting gezocht wordt bij de maatvoeringen uit artikel 4, eerste lid, van bijlage II van het Besluit omgevingrecht. Het gaat om bouwwerken niet hoger dan 5 meter en met een bouwoppervlakte van maximaal 150 m^2. Er zijn gevallen waarbij het wel van belang is dat de provinciale belangen beschermd worden. Het gaat om instructieregels met een bijzonder beschermingsregime, bijvoorbeeld regels over externe veiligheid, de veiligheidszonering 'Nieuwe Maas' en 'Nieuwe Waterweg', werelderfgoed en archeologie molenbiotopen, en beschermende regels over nieuwe detailhandel, kantoren en bestaande bedrijventerreinen.

Niet uitgezonderd zijn situaties waarbij de volgende instructieregels van toepassing zijn.

§ 7.3.2.1, § 7.3.2.2 en §7.3.2.4	Externe Veiligheid (omgevingsveiligheid), Niet Basisnet transportroutes
§ 7.3.2.3	Veiligheidszonering Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas
§ 7.3.9	Detailhandel
§ 7.3.10	Kantoren
§ 7.3.11	Bedrijven
§ 7.3.17	Werelderfgoed
§ 7.3.18	Archeologie
§ 7.3.19	Traditionele Windmolens
§ 7.3.22	Provinciale vaarwegen
§ 7.3.23a	Hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden
§ 7.3.24	Bescherming drinkwatervoorziening

Derde lid

In dit lid zijn de gevallen uitgezonderd die onder de oude 'kruimel'-regeling d.m.v. artikel 4 lid 9 Besluit omgevingsrecht bijlage II mogelijk waren. Het gaat om permanente of tijdelijke functiewijzingen van het gebruik van bestaande of leegstaande bouwwerken. In beginsel behoort het tot de gemeentelijke beleidsvrijheid om de functie van een bouwwerk te wijzigen. Dus deze categorieën van gevallen zijn in beginsel uitgezonderd van de toepassing van de instructieregels. Ook voor deze gevallen geldt dat er sprake kan zijn van provinciale beschermingsregimes ten aanzien van 'externe veiligheid', de veiligheidszonering 'Nieuwe Maas 'en 'Nieuwe Waterweg' nieuwe detailhandel, kantoren en bestaande bedrijventerreinen. In de greenports geldt dat zowel het hergebruik van kassen als bedrijfsgebouwen (functiewijziging) onderworpen zijn aan de specifieke instructieregels over glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt. Tot slot wordt voor huisvesting van spoedzoekers als arbeidsmigranten, asielzoekers in bestaande bouwwerken buiten bestaand stedelijk gebied een uitzondering gemaakt.

Niet uitgezonderd zijn situaties waarbij de volgende instructieregels van toepassing zijn.

§ 7.3.2.1, § 7.3.2.2 en §7.3.2.4	Externe Veiligheid (omgevingsveiligheid), Niet Basisnet transportroutes
§ 7.3.2.3	Veiligheidszonering Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas
§ 7.3.9	Detailhandel
§ 7.3.10	Kantoren
§ 7.3.11	Bedrijven
§ 7.3.12	Glastuinbouwgebied

§ 7.3.13	Boom- en sierteelt-gebied
§ 7.3.14	Bollenteeltgebied
§ 7.3.23a	Hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden
§ 7.3.24	Bescherming drinkwatervoorziening

Vierde lid

In het vierde lid zijn categorieën van gevallen uitgezonderd waarop onder de oude Omgevingsverordening Zuid-Holland ook geen instructieregels van toepassing waren op vergelijkbare kruimelsituaties. Deze kunnen worden uitgezonderd omdat dit gemeentelijke aangelegenheden betreffen zoals de uitbreidingen van bouwwerken zoals dakkappelen dakopbouwen etc. Wel moet nog even worden gekeken of deze gevallen niet onder het toepassingsbereik van het tweede lid vallen. Voorts zijn de antenne installaties tot 40 meter en de tijdelijk huisvesting van arbeidsmigranten t.b.v. een seizoenspiek van 3 maanden omdat hier geen provinciaal belang aanwezig is.

Artikel 7.14 (aanpassingstermijn omgevingsplan)

In artikel 2.23, vierde lid, van de Omgevingswet is bepaald dat bij de instructieregels in omgevingsverordening een termijn kan worden gesteld waarbinnen uitvoering moet zijn gegeven aan de instructieregels. De hoofdregel is dat omgevingsplannen of onderdelen daarvan, als ze worden vastgesteld, voldoen aan de instructieregels uit afdeling 7.3. Als er echter geen omgevingsplan wordt vastgesteld, zouden de instructieregels zonder werking blijven. Dit kan voor bepaalde instructieregels onwenselijk zijn. De provincie wil dat de omgevingsplannen binnen een redelijke termijn zijn aangepast aan bepaalde (toekomstige) instructieregels. Deze standaardtermijn is in deze omgevingsverordening gesteld op drie jaar. Dit betekent dat binnen drie jaar na inwerkingtreding van instructieregels het gemeentelijk omgevingsplan in overeenstemming moet zijn gebracht met de instructieregels in deze omgevingsverordening. De aanpassingstermijn is een uiterste termijn. Na inwerkingtreding van een instructieregel moet die instructieregel meteen in acht worden genomen bij wijziging van een (onderdeel van een) omgevingsplan, ook al wordt deze ruim voor de aanpassingstermijn vastgesteld.

Voor specifieke onderdelen kan eventueel een afwijkende aanpassingstermijn (of geen aanpassingstermijn) voorgeschreven zijn.

Aanpassingstermijn in relatie tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet

De provincie acht een standaard aanpassingstermijn voor nieuwe instructieregels van drie jaar redelijk omdat deze termijn voor nieuwe instructieregels al van toepassing was in de voorgaande verordening voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Omdat veel instructieregels ook al waren opgenomen in de voorgaande verordeningen zullen veel omgevingsplannen (voormalige bestemmingsplannen) al in overeenstemming zijn met de instructieregels als deze in werking treden met de initiële Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. De termijn ziet dus vanaf inwerkingtreding van deze Zuid-Hollandse Omgevingsverordening alleen op situaties die vanuit de verplichtingen van voor de inwerkingtreding van deze Omgevingsverordening (en de Omgevingswet) nog moeten worden doorgevoerd. Om gemeenten niet onnodig kort na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, en de daarbij noodzakelijke omschakeling van bestemmingsplannen naar het omgevingsplan, op te zadelen met een zeer krappe termijn voor nog op te volgen instructieregels, is gekozen om hiervoor vanaf de start van de Omgevingswet drie jaar de tijd te geven. De termijn van drie jaar gaat, vanaf het moment van inwerkingtreding van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening (en de Omgevingswet) als het ware ‘opnieuw’ lopen.

De Omgevingswet verplicht via artikel 22.6, derde lid, dat uiterlijk op een nog bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip alle regels van het omgevingsplan zijn opgenomen in het niet-tijdelijk deel van het omgevingsplan. In het betreffende koninklijk besluit (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2023-267.html) is de datum van 1 januari 2032 vastgesteld. In de praktijk betekent dit dat alle regels in het omgevingsplan opnieuw vastgesteld zullen moeten zijn op dat moment. Voor die vaststelling is het ook noodzakelijk dat die regels in overeenstemming zijn met de instructieregels in deze Zuid-Hollandse Omgevingsverordening.

Aanpassingstermijn in relatie tot nieuwe instructieregels

Voor toekomstige (en nieuwe) instructieregels kan niet worden aangesloten bij de redenering dat omgevingsplannen reeds eerder in lijn gebracht moesten zijn met de instructieregels van de provincie en dat een aanpassingstermijn van drie jaar onder alle omstandigheden voldoende kan zijn. Voor iedere (nieuwe) instructieregel kan daarom worden aangegeven of op welk moment de omgevingsplannen (of onderdelen

daarvan) in overeenstemming met die instructieregel moeten zijn. Het tweede lid biedt daartoe ruimte. Deze ruimte kan ook worden benut om de instructieregels die onmiddellijke werking moeten hebben, deze werking te geven.

Uitzondering aanpassingstermijn

Het derde lid houdt in dat (een onderdeel van) een omgevingsplan niet hoeft te worden aangepast binnen drie jaar, uitsluitend omdat dat onderdeel in strijd is met de instructieregels van paragraaf 7.3.7 en artikel 7.45. Deze instructieregels moeten wel in acht genomen worden bij de vaststelling van een wijziging van een (onderdeel van een) omgevingsplan.

Uitzondering vanwege overgangstermijn omgevingsplan

Het vierde lid regelt dat nieuwe of aangepaste instructieregels die na de inwerkingtreding van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening tot drie jaar voor aan het einde van de overgangstermijn voor omgevingsplannen in de omgevingsverordening worden opgenomen in principe niet vallen onder de aanpassingstermijn van drie jaar. Dit om de door het Rijk ingestelde overgangstermijn te respecteren. Dit voorkomt dat eerder dan het uiterste moment van 1 januari 2032 er een verplichte omgevingsplan aanpassing noodzakelijk is. Als het omgevingsplan wel voor die tijd wordt aangepast moet uiteraard wel aan de instructieregels voldaan worden. Dit komt overeen met hetgeen in de toelichting bij het eerste lid hierover beschreven is. Bij specifieke instructieregels kan van deze generieke uitzondering eventueel worden afgeweken op grond van het tweede lid.

Artikel 7.15 (eerbiedigende werking)

Eerste lid

Dit artikel biedt de grondslag voor de eerbiedigende werking voor bestaand (rechtmatig) gebruik. De eerbiedigende werking houdt in dat het omgevingsplan voor die locaties waar rechtmatig een activiteit wordt uitgevoerd of een omgevingsvergunning onherroepelijk is verleend voor een activiteit, het omgevingsplan mag weerspiegelen dat deze activiteiten rechtmatig zijn. Bij de vaststelling van een omgevingsplan kan de instructieregel voor die specifieke locatie en die specifieke activiteit buiten toepassing blijven.

Voor het moment waarop beoordeeld moet worden of de activiteit wordt uitgevoerd of daarvoor een omgevingsvergunning is verleend, wordt aangegrepen bij het moment van vaststelling van het onderdeel van het omgevingsplan. Zie voor het moment waarop het omgevingsplan moet worden vastgesteld artikel 7.14.

Als een activiteit in strijd is met een instructieregel en niet wordt (of is) uitgevoerd, of is vergund, dan moet in beginsel het omgevingsplan in lijn worden gebracht met de instructieregel. Onderdeel c van het eerste lid, biedt gelegenheid om, in uitzonderlijke gevallen, de belangen van de activiteit (bijvoorbeeld het bouwen) te betrekken bij de instructieregel, en als gevolg daarvan af te zien van onverkorte toepassing van de instructieregel. Deze mogelijkheid moet met grote terughoudendheid worden benut. Zo is de toepassing van onderdeel c alleen denkbaar in gevallen waarin in de instructieregel zelf geen afwegingsmogelijkheid is opgenomen.

Onderdeel c maakt het ook mogelijk een onbenut bouw- of gebruiksrecht uit een voorgaand omgevingsplan opnieuw toe te staan, als het belang bij strikte handhaving van deze omgevingsverordening niet in verhouding staat tot het belang bij het behoud van het bouw- of gebruiksrecht. In uitzonderlijke situaties kan de eigenaar of gebruiker hierdoor in onevenredige mate in zijn belangen worden getroffen, bijvoorbeeld als sprake is van een toezegging en concrete plannen zijn ontwikkeld voor realisering van de betreffende functie. Omdat de afweging over nadeelcompensatie een verantwoordelijkheid is van de gemeente is het logisch de gemeente ook de ruimte te laten om een afweging te kunnen maken over het al dan niet continueren in het omgevingsplan van de betreffende toegelaten activiteit of functie. De mogelijkheid is bedoeld voor uitzonderlijke situaties. De provincie verwacht van de gemeenten dat terughoudend wordt omgegaan met de mogelijkheid. De gemeente zal in ieder geval moeten onderbouwen dat sprake is van een evenwichtig toedeling van functies aan locaties.

Als bijvoorbeeld niet-gerealiseerde woningbouw niet langer in overeenstemming is met het regionale woningbouwprogramma is het onwenselijk deze woningbouwmogelijkheid opnieuw toe te staan. Dit zou in strijd zijn met het provinciaal belang. Gedeputeerde staten kunnen in dat geval een zienswijze indienen en ander instrumentarium inzetten.

Tweede lid

Het tweede lid beschrijft een uitzondering voor de toepassing van de eerbiedigende werking. Voor de instructieregel met betrekking tot de prioritaire natuur in het natuurnetwerk Nederland geldt dat deze altijd geldt. Voor alle locaties waarop die instructieregel betrekking heeft, geldt dat het omgevingsplan aan die instructieregel moet voldoen.

§ 7.3.2 Externe veiligheid (omgevingsveiligheid)

§ 7.3.2.1 Risicogebieden externe veiligheid

Artikel 7.16 (opname risicogebieden externe veiligheid)

Deze bepaling heeft tot doel de zes veiligheidscontouren, die door de provincie en betrokken gemeenten zijn vastgesteld tussen 2013 en 2018, zoals bepaald in artikel 14 Besluit externe veiligheid inrichtingen[86] , op te nemen in de omgevingsplannen van gemeenten als risicogebieden externe veiligheid zoals gedefinieerd in artikel 5.16 Besluit kwaliteit leefomgeving. Met het gebruik van risicogebieden externe veiligheid kan in beginsel de ontstane praktijk met betrekking tot de veiligheidscontouren worden voortgezet.[87] De geometrische begrenzingen van de risicogebieden zijn dan ook rechtstreeks ontleend aan de vastgestelde veiligheidscontouren. Het opnemen van risicogebieden externe veiligheid in het omgevingsplan activeert de regels uit artikelen 5.16 en 5.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 7.17 (waarborgen ruimte risicogebieden externe veiligheid)

Deze bepaling beschermt de ruimte die binnen de risicogebieden externe veiligheid, genoemd in artikel 7.16, is gereserveerd voor milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's. De provincie streeft ernaar om de bestaande mogelijkehid om risicovolle bedrijfsactiviteiten te vergunnen toe te staan binnen deze risicogebieden externe veiligheid te behouden. Om dit te waarborgen, wordt van gemeenten verlangd ruimte in acht te nemen die behoort bij de risicovolle activiteiten waarvoor de risicogebieden externe veiligheid zijn gereserveerd. Als onderdeel van de Modernisering Omgevingsveiligheid (MOV) heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het aandachtsgebiedenbeleid geïntroduceerd. De gemeente kan in het omgevingsplan ruimte reserveren voor aandachtsgebieden of juist aandachtsgebieden op een bepaalde locatie uitsluiten.[88]Dit artikel is opgesteld om te voorkomen dat gemeenten op voorhand aandachtsgebieden rondom risicogebieden uitsluiten. Het doel van dit artikel is ervoor te zorgen dat gemeenten bij het vaststellen van het omgevingsplan geen beperking opleggen voor toekomstige risicovolle activiteiten binnen het risicogebied. Het beoogt voldoende ruimte te behouden voor het bundelen van dergelijke activiteiten binnen de risicogebieden, zodat de functionaliteit van het risicogebied behouden blijft.

Wanneer een gemeente besluit een aandachtsgebied direct buiten een risicogebied externe veiligheid uit te sluiten, dan heeft dit nadelige gevolgen voor de ruimte die oorspronkelijk binnen het risicogebied oorspronkelijk was gereserveerd voor milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's. Dit ontstaat als het aandachtsgebied van een risicobron binnen het risicogebied, als gevolg van vestiging of uitbreiding van een activiteit met externe veiligheidsrisico's, (verder) buiten het risicogebied komt te liggen. In dat geval kan de provincie, als bevoegd gezag voor Seveso-inrichtingen, binnen het risicogebied minder uitbreiding of vestiging van risicovolle bedrijvigheid vergunnen ten opzichte van de situatie voor het aandachtsgebiedenbeleid.

De zes risicogebieden in Zuid-Holland zijn bedoeld om risicovolle activiteiten in te clusteren. De gebiedsaanduiding van het risicogebied geeft een begrenzing aan de PR 10^{-6} per jaar contour van de activiteiten. Hieruit volgt dat het niet de bedoeling is dat gemeenten buiten de risicogebieden aandachtsgebieden op voorhand in het omgevingsplan uitsluiten in die mate dat er geen nieuwe risicovolle activiteiten binnen het risicogebied kunnen worden vergund ondanks dat de PR 10^{-6} per jaar contour van de activiteit binnen

[86] Besluit van 4 februari 2014 tot vaststelling van de Veiligheidscontour Botlek-Vondelingenplaat (Provinciaal blad 2014, 53);
Besluit van 4 februari 2014 tot vaststelling van de Veiligheidscontour Europoort en Landtong (Provinciaal blad 2014, 53);
Besluit van 4 februari 2014 tot vaststelling van de Veiligheidscontour Maasvlakte 1 en Maasvlakte 2 (Provinciaal blad 2014, 53);
Besluit van 15 april 2014 Veiligheidscontour Zeehavens Dordrecht (Provinciaal blad 2014, 203);
Besluit van 11 oktober 2016 tot vaststelling van de Veiligheidscontour Eemhaven en Distripark Albrandswaard (Provinciaal blad 2016, 5588);
Besluit van 15 mei 2018 tot vaststelling van de Veiligheidscontour Waalhaven (Provinciaal blad 2018, 3803).

[87] Nota van toelichting Besluit kwaliteit leefomgeving, p. 681.

[88] Zie het Stappenplan besluitvorming omgevingsveiligheid van het RIVM onder 'Reserveren van ruimte voor aandachtsgebieden'. Dit stappenplan is te raadplegen op https://omgevingsveiligheid.rivm.nl/stappenplan-besluitvorming-omgevingsveiligheid. Zie voor het uitsluiten van aandachtsgebieden buiten risicogebieden ook p. 682 van de Nota van toelichting Besluit kwaliteit leefomgeving.

het risicogebied blijft. Artikel 7.17 is daarmee van toepassing op het niet mogen uitsluiten van de aandachtsgebieden die hypothetisch gezien zouden kunnen volgen bij volledig gebruik van het risicogebied, ofwel bij activiteiten tot de grens van de PR 10^{-6} per jaar contour. Dit zorgt ervoor dat de risicogebieden op dezelfde manier gebruikt kunnen worden als waarvoor deze zijn aangewezen.

§ 7.3.2.2 Groepsrisicobenadering

Artikel 7.18 (groepsrisicobenadering aandachtsgebieden met verhoogd groepsrisico)

Algemeen

Dit is een algemeen artikel voor de omgang met het groepsrisico bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze bepaling voorziet in een aantal onderdelen voor gemeenten om te betrekken bij de afweging van het groepsrisico voor aandachtsgebieden waar sprake is van een verhoogd groepsrisico. Indien de genoemde onderdelen worden betrokken in de afweging, voldoet de verantwoording van het groepsrisico.

Artikel 5.15, eerste lid, Besluit kwaliteit leefomgeving verplicht gemeenten tot het rekening houden met het groepsrisico in het omgevingsplan voor beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties binnen aandachtsgebieden.

Uit het Besluit kwaliteit leefomgeving volgt dat deze bepaling niet van toepassing is op ontwikkelingen binnen een risicogebied externe veiligheid. Artikel 5.16, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving bepaalt dat het artikel over het groepsrisico (artikel 5.15 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) niet van toepassing is binnen een risicogebied externe veiligheid. Omdat artikel 7.18 van deze verordening aansluit op artikel 5.15 van het Besluit kwaliteit leefomgeving vindt deze bepaling dus geen toepassing binnen een risicogebied externe veiligheid.

Benadering van het groepsrisico

Het groepsrisico kan zowel kwantitatief als kwalitatief benaderd worden. De kwantitatieve manier is door het uitvoeren van berekeningen aan de hand van voorgeschreven rekenvoorschriften en rekenpakketten, en de resultaten daarvan te vergelijken met de oriëntatiewaarde. De kwalitatieve manier betekent dat het groepsrisico wordt beoordeeld zonder gebruik te maken van precieze cijfers of berekeningen. In plaats daarvan kan gebruik worden gemaakt van een ‘expert judgement’ of kan een ‘quick scan’ worden uitgevoerd, waarbij een inschatting wordt gemaakt van de hoogte van het groepsrisico ten opzichte van de oriëntatiewaarde. Dit is alleen mogelijk in gevallen waarbij de inschatting is dat de oriëntatiewaarde niet wordt overschreden.

Beleidskeuze Provincie Zuid-Holland: in bepaalde gevallen is een groepsrisicoberekening vereist

De Provincie Zuid-Holland heeft de beleidskeuze gemaakt om de kans op een ramp met veel slachtoffers zo goed mogelijk te beheersen. Hier wordt invulling aan gegeven door in bepaalde gevallen rekenkundig te bepalen wat de jaarlijkse kans is dat een groep personen van een bepaalde omvang tegelijkertijd slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit berekende groepsrisico wordt vervolgens getoetst aan de oriëntatiewaarde.

In welke gevallen een groepsrisicoberekening is vereist is opgenomen in artikel 7.18, eerste lid.

Belang en meerwaarde van een groepsrisicoberekening (en de oriëntatiewaarde)

De verplichting om een groepsrisicoberekening uit te voeren en deze te toetsen aan de oriëntatiewaarde is van cruciaal belang. De oriëntatiewaarde heeft meerwaarde doordat het een meetbare referentie biedt voor het beoordelen van risico's, wat bijdraagt aan het nemen van weloverwogen en goed onderbouwde beslissingen met betrekking tot vergunningen, ruimtelijke ontwikkelingen en veiligheidsmaatregelen. Een groepsrisicoberekening voegt waarde toe doordat die een dieper inzicht geeft in de risico's verbonden aan specifieke activiteiten of situaties, verdergaand dan alleen het vaststellen of de oriëntatiewaarde wordt overschreden. Belangrijke voordelen en meerwaarde van een groepsrisicoberekening bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn:

- locatie specifiek inzicht: het geeft aan hoe groot het risico daadwerkelijk is op een bepaalde locatie. Hierdoor kunnen maatregelen gerichter worden genomen;
- identificatie van kritieke scenario's: het laat zien welke specifieke scenario's of gebeurtenissen de grootste bijdrage leveren aan het groepsrisico, waardoor er prioriteit kan worden gegeven aan de aanpak van de meest kritieke situaties;
- mogelijkheid voor maatwerk: met een groepsrisicoberekening kan de noodzaak tot het nemen van specifieke ruimtelijke, technische of bouwkundige maatregelen worden onderbouwd om het risico

te verminderen op basis van de specifieke kenmerken van de situatie. Deze maatregelen kunnen als voorschriften worden opgenomen in het omgevingsplan;
- inzicht in effectiviteit van maatregelen: een berekening biedt de mogelijkheid om inzicht te geven in de effectiviteit van genomen maatregelen in het verminderen van het groepsrisico;
- stimuleren van maatregelen: zowel een groepsrisicoberekening als het toetsen van het berekende groepsrisico aan de oriëntatiewaarde stimuleren het nemen van veiligheidsmaatregelen.

Kortom, een groepsrisicoberekening gaat verder dan een louter kwalitatieve beoordeling van het groepsrisico en stelt besluitvormers in staat om doelgerichtere en effectievere maatregelen te nemen om de veiligheid van de samenleving te waarborgen.

Nadere toelichting op oriëntatiewaarde en berekend groepsrisico

Het groepsrisico geeft de kans weer op het overlijden van een groep van tien of meer mensen die niet direct betrokken zijn bij de risicobron, zoals een milieubelastende activiteit met gevaarlijke stoffen, vliegveld en/of windturbines. Deze kans wordt grafisch weergegeven in een fN-curve, waarbij het aantal potentiële slachtoffers (N) wordt afgezet tegen de jaarlijkse kans op een incident (f). Het berekende groepsrisico wordt getoetst aan de oriëntatiewaarde.

In 1993 heeft de minister van VROM (2e kamer, 1993-1994, 22.666 nr. 3) de oriëntatiewaarde gedefinieerd als een waarde die betrokken wordt in de bestuurlijke afweging om te bepalen of een bepaalde ontwikkeling aanvaardbaar is, gezien de potentiële risico's. Met andere woorden, de oriëntatiewaarde heeft als doel nadenken, afwegen en verantwoorden van het groepsrisico, met als uiteindelijke doel het voorkómen van maatschappelijke ontwrichting. Deze rol van de oriëntatiewaarde en beoogd doel zijn onveranderd overgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. In de toelichting op het Besluit kwaliteit leefomgeving is vermeld dat de oriëntatiewaarde kan blijven dienen als referentie en niet als grenswaarde.

Grafisch wordt de oriëntatiewaarde weergegeven door twee verschillende lijnen: één voor stationaire milieubelastende activiteiten en één voor transport. Op de x-as staat het aantal slachtoffers en op de y-as de kans per jaar op minimaal dat aantal dodelijke slachtoffers. De lijnen verbinden verschillende punten met een bepaalde kans op ongevallen met tien of meer dodelijke slachtoffers per jaar.

Voor milieubelastende activiteiten met externe veiligheidsrisico's (met uitzondering van transport) gaat de lijn van de oriëntatiewaarde door de punten met:
- de kans op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers 10^{-5} per jaar (kans van één op de honderdduizend jaar);
- de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers 10^{-7} per jaar (kans van één op de tien miljoen jaar);
- en de kans op een ongeval met 1.000 of meer slachtoffers 10^{-9} per jaar (kans van één op de miljard jaar).

Voor transportroutes (wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen) gaat de lijn van de oriëntatiewaarde door de punten met:
- de kans per kilometer transportroute op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers 10^{-4} per jaar (een kans van één op de tienduizend jaar);
- de kans per kilometer transportroute op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers 10^{-6} per jaar (een kans van één op de miljoen jaar);
- en de kans per kilometer transportroute op een ongeval met 1.000 of meer dodelijke slachtoffers 10^{-8} per jaar (kans van één op de honderd miljoen jaar).

§ 7.3.2.3 Veiligheidszonering Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas

Artikel 7.19 (aanwijzing en geometrische begrenzing veiligheidszone Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas)

Deze bepaling regelt de aanwijzing van de veiligheidszone langs de oevers van de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas. De zone geldt vanaf raainummer 1034 bij Hoek van Holland tot aan raainummer 995 ter hoogte van de Van Brienenoordbrug nabij de splitsing van de Nieuwe Maas en de Hollandsche IJssel. De zone heeft een breedte van 25 meter en geldt vanaf de begrenzing van de vaarweg van de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas zoals vastgelegd in de Omgevingsregeling.[89] De afstand van 25 meter volgt uit de eerdere bepaling over de veiligheidszone uit de voorgaande verordeningen Ruimte en de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

[89] Zie artikel 5.160 Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 2.12 Omgevingsregeling.

Artikel 7.20 (waarborgen veiligheid oevers Nieuwe Waterweg en Nieuwe Maas)

Eerste lid

Deze bepaling komt voort uit de voorgaande verordeningen Ruimte en de Omgevingsverordening Zuid-Holland en is ten aanzien van deze vorige bepalingen geactualiseerd. Het doel van deze bepaling is ervoor te zorgen dat bij bebouwing of functiewijziging binnen de veiligheidszone voldoende maatregelen worden genomen om personen die zich binnen de veiligheidszone bevinden te beschermen in het geval van een plasbrandscenario.

Om deze bescherming te waarborgen, moeten minstens dezelfde veiligheidsmaatregelen worden genomen als die worden voorgeschreven in paragraaf 4.2.14 van het Besluit bouwwerken leefomgeving. Het is echter ook mogelijk vergelijkbare veiligheid te garanderen door maatregelen te treffen die worden aanbevolen door de veiligheidsregio. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van een zogenaamde 'oil boom' of strekdam, om gevaarlijke brandbare vloeistoffen die bij een aanvaring kunnen vrijkomen, op voldoende afstand (minimaal 25 meter) van de oever te houden. Vergelijkbare veiligheid kan ook worden bereikt door het bieden van adequate vluchtmogelijkheden volgens het advies van de veiligheidsregio. Op deze manier kunnen personen binnen de veiligheidszone bij een ongeval tijdig wegkomen en worden ze gelijkwaardig beschermd als personen buiten de zone.

Deze bepaling gebruikt het begrip vergelijkbare veiligheid omdat bouwmaatregelen zoals opgenomen in het Besluit bouwwerken leefomgeving niet altijd mogelijk of optimaal zijn. In sommige situaties kunnen andere maatregelen geschikter zijn om adequate bescherming te bieden, bijvoorbeeld in het geval van een restaurant met een terras aan het water waar een muur van twee meter aan de rand van het terras als bouwmaatregel wordt voorgeschreven.

Tweede lid

Deze bepaling voorziet in een aantal uitzonderingen op het eerste lid. Nieuwe bebouwing of nieuwe activiteiten binnen de risicogebieden externe veiligheid vallen niet onder deze regeling als deze zijn gebonden aan of kenmerkend zijn voor de haven. Over het algemeen betreft dit bouwprojecten of activiteiten van bedrijven die zijn opgenomen in bijlage VII van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voorzieningen die noodzakelijk zijn voor het functioneren van de vaarweg of haven omvatten bijvoorbeeld radarposten en kranen. Kleinschalige voorzieningen voor dagrecreatie zijn voorzieningen die zich richten op het aanbieden van maaltijden en dranken voor gebruik ter plekke, en die verband houden met extensieve dagrecreatie. Hieronder vallen bijvoorbeeld koffiehuizen, ijs- en snackverkooppunten, evenals rustpunten voor wandelaars en fietsers die de dagrecreatieve aard van de oever ondersteunen, zoals kleine restaurants, cafés en kiosken. Deze voorzieningen worden beschouwd als uitzonderingen, zolang ze in beperkte aantallen blijven.

§ 7.3.2.4 Niet-Basisnet transportroutes

Artikel 7.21 (aanwijzing en geometrische begrenzing niet-Basisnet transportroutes)

Deze bepaling wijst de transportroutes aan die geen onderdeel zijn van het landelijke Basisnet, maar waar wel aandacht nodig is voor het groepsrisico vanwege de grote hoeveelheden transport van gevaarlijke stoffen over deze routes. Ruimtelijke ontwikkelingen in infrastructuur, vervoersstromen of anderszins kunnen leiden tot uitbreiding of versmalling van de in Bijlage II opgenomen lijst met aangewezen transportroutes. Het gaat in Zuid-Holland in de huidige situatie om enkele gemeentelijke wegen. In beginsel zijn provinciale en waterschapswegen, die geen onderdeel zijn van het Basisnet, niet uitgesloten van deze lijst, maar vooralsnog komen in Zuid-Holland deze risico's niet voor langs deze wegen.

De aanwijzingen zijn onder andere gebaseerd op de informatie over transportroutes uit het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) die op basis van artikelen 11.1, aanhef onder f en 11.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving door het college van burgemeester en wethouders moet worden verzameld. Dit zijn wegen waar een plaatsgebonden risico van 10-6 of hoger op de as van de weg is gelegen. Aanvullend zijn de aanwijzingen gebaseerd op bijlage I bij de Handleiding Risicoanalyse Transport (HART) van het RIVM. In die bijlage staan vuistregels om te bepalen bij welke aantallen LPG-tankwagens het groepsrisico relevant wordt. Bij hoge populatiedichtheden, zoals groter dan 100 per hectare, kan een ruimtelijke ontwikkeling snel bijdragen aan een hoger groepsrisico.

In de praktijk zijn dit wegen waarbij sprake is, of potentieel sprake is, van een groepsrisico boven de oriëntatiewaarde. Het doel van deze bepaling, en het daaraan gekoppelde artikel 7.22, is om deze wegen in het zicht te houden zodat aandacht voor het groepsrisico in deze situaties blijft geborgd. Ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt van deze wegen kunnen namelijk snel leiden tot een hoger groepsrisico.

Artikel 7.22 (aandachtsgebieden langs niet-Basisnet transportroutes in verband met groepsrisico)

Deze bepaling is gericht op het waarborgen van aandacht voor het groepsrisico rond transportroutes die niet tot het Basisnet Weg behoren. Voor specifieke niet-Basisnet transportroutes, met andere woorden provinciale, gemeentelijke en waterschapswegen die geen onderdeel zijn van het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen, is het van belang dat er aanvullende aandacht is voor veiligheidsrisico's vanwege de grote hoeveelheden transport van gevaarlijke stoffen over deze wegen. Het aangeven van effectgebieden voor brand en explosies langs deze wegen zorgt ervoor dat er aandacht is voor het groepsrisico bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Het transport van GF3 (LPG) op deze niet-Basisnet transportroutes is sterk bepalend voor de hoogte van het groepsrisico. De afstanden voor de effectgebieden voor brand en explosies zijn gebaseerd op de afstanden zoals bepaald voor het Basisnet in Bijlage VII van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Omdat langs specifieke niet-Basisnet wegen zich gelijkwaardige risico's van gelijksoortige risicobronnen kunnen voordoen als langs het Basisnet Weg, is ervoor gekozen om dezelfde afstanden te hanteren zoals die gelden voor het Basisnet. Net zoals er geen gifwolkaandachtsgebieden worden aangewezen langs het Basisnet Weg, vallen gifwolkaandachtsgebieden ook buiten deze bepaling.

Deze regels hebben tot gevolg dat langs een aantal specifieke wegen die geen onderdeel zijn van het Basisnet Weg, er rekening wordt gehouden met het groepsrisico. Dit is geregeld door gemeenten te vragen in een omgevingsplan rekening te houden met de effectgebieden langs deze wegen, gelijk aan de afweging voor aandachtsgebieden langs het Basisnet. Dit betekent dat er bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen dit gebied wordt gehandeld alsof het een aandachtsgebied uit de rijksregels is. Zo wordt aangesloten op de systematiek van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Artikel 5.15, eerste lid, Besluit kwaliteit leefomgeving regelt de omgang met het groepsrisico binnen omgevingsplannen. Concreet betekent de toepassing van artikel 7.22 dat er bij een ruimtelijke ontwikkeling binnen 200 meter van een in artikel 7.21 aangewezen transportroute, in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met het groepsrisico.

Indien een dergelijke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling tot een (verder toegenomen) verhoogd groepsrisico leidt, wordt ook paragraaf 7.3.2.2 van deze verordening geactiveerd. In dat geval moet bij het opstellen of wijzigen van het omgevingsplan een uitgebreidere afweging worden gemaakt rond het groepsrisico. De bepaling bewerkstelligt zo dat rond specifieke wegen, waar gelijkwaardige risico's gelden als op andere plekken waar de wetgever aandachtsgebieden aanwijst, er ook een gelijkwaardige afweging wordt gemaakt.

§ 7.3.3 Risico's van klimaatverandering

Artikel 7.23 (risico's van klimaatverandering)

Met dit artikel verzoekt de provincie in lijn met de provinciale omgevingsvisie aan gemeenten om bij het toelaten van nieuwe activiteiten in de fysieke leefomgeving in omgevingsplannen de risico's ten aanzien van klimaatverandering in beeld te brengen op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis. Met deze formulering wordt aangesloten op de bewoording zoals opgenomen in artikel 7 van het akkoord van Parijs. In de deltabeslissing ruimtelijke adaptatie is vastgelegd dat de overheden regelmatig de klimaatadaptatiecyclus zullen doorlopen en de beschikbare wetenschappelijke kennis zullen toepassen in de uitvoering van een klimaatstresstest. Door minimaal zesjaarlijks te toetsen of de stresstest nog actueel is wordt de actualiteit van wetenschappelijke kennis gegarandeerd.

De te beschrijven risico's kunnen risico's zijn voor de activiteiten zelf, maar ook voor de omgeving. Klimaatverandering kan ten gevolge van de genoemde risico's ook effecten hebben op o.a. biodiversiteit en waterkwaliteit. Indien relevant moeten deze effecten ook worden beschreven in de motivering van het besluit of de toelichting bij het omgevingsplan. Ook zal de gemeente moeten aangeven of en welke adaptieve maatregelen en voorzieningen getroffen worden, en welke afweging gemaakt is voor de implementatie van deze maatregelen en voorzieningen. Bijvoorbeeld dat op basis van kostenbeheersing een afweging wordt gemaakt om maatregelen of voorzieningen niet te treffen.

Daarbij worden, voor een duiding van die gevolgen, de opvattingen van het bestuursorgaan dat is belast met het beheer van die watersystemen (Rijkswaterstaat of een waterschap) betrokken. Dit in aansluiting op artikel 5.37 (weging van het waterbelang) van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Ook kan de gemeente andere partijen om advies vragen (mogelijk de GGD of veiligheidsregio).

Een klimaatrobuust water- en bodemsysteem draagt bij aan sterke steden en dorpen en een veilige en gezonde leefomgeving in Zuid-Holland. Het doel is dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen klimaatbestendig zijn.

Het toepassingsbereik van dit artikel heeft betrekking op alle ruimtelijke ontwikkelingen. Dit artikel stuurt op een motivering van de effecten van klimaatrisico's en stuurt niet op de locatie-inrichting bij bouwactiviteiten. Dat is neergelegd in artikel 7.41gg in paragraaf 7.3.6 (Toekomstbestendig ruimtelijk ontwikkelen), waarin is bepaald dat in het omgevingsplan rekening dient te worden gehouden met een klimaatrobuust water- en bodemsysteem.

§ 7.3.4 Waterkeringen

Artikel 7.25 (geen belemmeringen voor regionale waterkeringen)

Dit artikel waarborgt dat in het omgevingsplan beperkingen worden vastgesteld ter bescherming van de regionale waterkering en het aangrenzende gebied. Het omgevingsplan mag geen activiteiten toestaan die de instandhouding, het onderhoud of de versterking van de regionale waterkering kunnen belemmeren. Deze instructieregel is van toepassing op de locatie die wordt begrensd door de ligging van de regionale waterkering en het gebied waarvoor de waterbeheerder beschermende regels heeft vastgesteld. De exacte geometrische begrenzing van de regionale waterkering en het bijbehorende beperkingengebied wordt vastgelegd in de waterschapsverordening. De gemeenteraad dient deze verordening te raadplegen om te bepalen op welke specifieke locatie de instructieregel van toepassing is. Het doel van deze instructieregel is te verzekeren dat het omgevingsplan geen belemmeringen creëert voor de instandhouding, het onderhoud of de versterking van de regionale waterkering, en dat de gemeenteraad zich bewust is van de beperkingen die dit met zich meebrengt voor activiteiten in het betrokken gebied. Voor de beoordeling of sprake is van belemmeringen zoals hierboven omschreven, wordt in een vroeg stadium van de omgevingsplanprocedure advies gevraagd aan de beheerder van de regionale waterkering. Dit is noodzakelijk om te waarborgen dat het omgevingsplan geen activiteiten toestaat die feitelijk niet realiseerbaar zijn, omdat deze door de waterbeheerder ter bescherming van de regionale waterkering worden verboden.

Artikel 7.26 (profiel van vrije ruimte)

Voor de ruimtelijke reservering voor toekomstige versterkingen van waterkeringen wordt naar het oordeel van de beheerder van een waterkering een profiel van vrije ruimte toegepast. Het profiel van vrije ruimte geeft aan welke ruimte een toekomstige dijkversterking of -uitbreiding nodig heeft. Middels dit artikel wordt gewaarborgd dat de gemeente in het omgevingsplan, met het oog op het belang van de waterveiligheid en ten behoeve van een toekomstige dijkversterking of -uitbreiding, het benodigde profiel van vrije ruimte in acht neemt, voor zover een waterschap dit profiel van vrije ruimte in de waterschapsverordening heeft aangewezen en geometrisch heeft begrensd als onderdeel van het beperkingengebied met betrekking tot waterstaatswerken. Hiermee draagt het bij aan de waterveiligheid via het concept van meerlaagse veiligheid. Dit beleid is erop gericht bescherming te bieden tegen overstromingen door een combinatie van het in stand houden van sterke waterkeringen, het maken van gewogen keuzes in het toedelen van functies aan locaties en een adequate crisisbeheersing in geval van calamiteiten.

§ 7.3.5 Grondwaterkwaliteit

§ 7.3.5.1 Toelaten van een bouwactiviteit op een grondwatergevoelige locatie

Deze paragraaf bevat regels die ervoor zorgen dat in het omgevingsplan regels worden opgenomen die ervoor zorgen dat bij het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie bij verontreiniging van het grondwater de risico's voor het grondwater worden beoordeeld en, indien nodig sanerende maatregelen worden getroffen.

Artikel 7.27 (toepassingsbereik)

De definitie van een grondwatergevoelig gebouw is van belang omdat bij het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie door middel van onderzoek, bedoeld in artikel 7.29, vastgesteld moet worden of er sprake is van verontreiniging van het grondwater. Bij verontreiniging van het grondwater volgt op grond van artikel 7.31 dat een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit, bedoeld in paragraaf 3.4.2 verplicht is. Indien uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt dat er sprake is van een significante grondwaterverontreiniging, zijn sanerende maatregelen op grond van artikel 7.33 verplicht.

Voor het bepalen wat een grondwatergevoelig gebouw is allereerst aangesloten bij de definitie die het Rijk in artikel 5.89g van het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft voor bodemgevoelige gebouwen. Een

bodemgevoelig gebouw is een gebouw dat geheel of gedeeltelijk de bodem raakt waar minimaal 2 uur per dag blootstelling plaatsvindt. Ook bijbehorende bouwwerken horen bij een bodemgevoelig gebouw, mits ze groter dan 50 m^2 zijn.

Het toepassingsbereik van een grondwatergevoelige gebouwen omvat daarnaast ook niet-bodemgevoelige gebouwen. Of een mobiele verontreiniging in de vaste bodem een risico vormt voor het grondwater staat immers los van of er blootstelling plaatsvindt. Voor gebouwen die geen bodemgevoelig gebouw zijn, vindt de provincie het echter niet proportioneel de regels in deze paragraaf te koppelen aan zeer kleine gebouwen. De provincie heeft daarom niet-bodemgevoelige gebouwen die kleiner zijn dan 50 m^2 uitgesloten van het toepassingsbereik. Het gaat hier om het oppervlak van het deel van het gebouw dat de bodem raakt.

Artikel 7.28 (definitie grondwatergevoelige locatie)

Met de definitie van een grondwatergevoelige locatie stuurt de provincie op het aangrijpen van het natuurlijk moment om een mobiele bron van verontreiniging in de vaste bodem in samenhang met een activiteit aan te pakken.

Voor het bepalen wat een grondwatergevoelig locatie is, is allereerst aangesloten bij de definitie die het Rijk in artikel 5.89h van het Besluit kwaliteit leefomgeving geeft voor een bodemgevoelige locatie. Een bodemgevoelige locatie, omvat ook het perceel en de tuin.

Voor niet-bodemgevoelige gebouwen vindt de provincie het niet proportioneel om naar het gehele perceel te kijken of het natuurlijk moment aangegrepen kan worden voor het verbeteren van de grondwaterkwaliteit. De instructieregels richten zich tot het deel van het perceel waar de ontwikkeling of herinrichting daadwerkelijk plaatsvindt in samenhang met de bouw van het grondwatergevoelige gebouw zodat in samenhang met de activiteit, net als onder de Wet bodembescherming, het natuurlijk moment aangegrepen wordt bij dergelijke verontreinigingen. Zodoende is in artikel 7.28, onder c geduid dat het enkel gaat om het aangrenzende tuin of perceel voor zover het samenhang heeft met het te bouwen grondwatergevoelige gebouw.

Artikel 7.29 (voorafgaand onderzoek)

Het voorafgaand onderzoek heeft tot doel om vast te stellen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater. Hiervoor kan de initiatiefnemer gebruik maken van het voorafgaand bodemonderzoek als bedoeld in het Besluit activiteiten leefomgeving. In gevallen waar in het verleden de locatie al beschikt is onder de Wet bodembescherming, bevat de beschikking vaak al voldoende informatie om vast te stellen of er al dan niet sprake is van verontreiniging van het grondwater.

Er is reeds sprake van verontreiniging van het grondwater als voor één of meer verontreinigende stoffen de waarde als bedoeld in artikel 7.30 overschreden wordt. Vaak biedt het vooronderzoek als bedoeld in artikel 5.7a van het Besluit activiteiten leefomgeving al voldoende informatie om de verontreiniging al dan niet vast te stellen. Indien het vooronderzoek niet voldoende informatie bevat, zal een verkennend bodemonderzoek, bedoeld in artikel 5.7b van het Besluit activiteiten leefomgeving, voldoende informatie bevatten. Het verkennend bodemonderzoek dient te voldoen aan NEN5740. Het nemen van grondwatermonsters is, vooralsnog, onderdeel van de NEN-protocollen betreffende bodemonderzoek. Zuid-Holland zal de regels aanpassen indien hier een wijziging in komt om zodoende aan te sluiten bij de laatste versie van de NEN-bodemonderzoeksprotocollen.

De initiatiefnemer hoeft in deze fase in ieder geval alleen onderzoek uit te voeren, en te overleggen, om vast te stellen of er sprake is van verontreiniging van het grondwater.

Er is sprake van verontreiniging van het grondwater indien de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering als bedoeld in bijlage III, onder Aa.1 overschreden wordt. De signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering is voor de meeste functies een waarde waarboven het grondwater geschikt is voor gebruik. Voor meer gevoelige vormen van gebruik, zoals drinkwater of grondwaterafhankelijke natuur, biedt de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering niet vanzelfsprekend voldoende bescherming en wordt daarom aansluiting gezocht bij de voorkeurswaarde zoals opgenomen bijlage III, onder Aa.1. Voor het bouwen van een grondwatergevoelig gebouw op een grondwatergevoelige locatie is naar analogie eveneens aangesloten bij de voorkeurswaarde in bijlage III, onder Aa.1.

Artikel 7.30 (verontreiniging van grondwater)

Zie de toelichting bij artikel 7.29.

Artikel 7.31 (risicobeoordeling grondwaterkwaliteit)

De risicobeoordeling moet uitgevoerd worden als er sprake is van een verontreiniging van het grondwater, tenzij - in geval van een toetsing aan de signaleringsparameter beoordeling grondwatersanering - de concentraties dermate laag zijn dat onmiddellijk of toekomstig gevaar voor het grondwater, gegeven het gebruik, op voorhand uit te sluiten is.

De risicobeoordeling grondwaterkwaliteit bepaalt in welke mate de verontreiniging leidt tot gevolgen voor de chemische en ecologische kwaliteit van het watersystemen en het vervullen van aan watersystemen toegekende maatschappelijke functies (lees: KRW-doelen). Bovendien bepaalt de risicobeoordeling of de verontreiniging daadwerkelijk risico's oplevert voor het grondwater en het gebruik daarvan, zoals oppervlaktewater, water dat bestemd is voor menselijke consumptie of grondwaterafhankelijke natuur.

Als er sprake is van verontreiniging van het grondwater waar op grond van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit van blijkt dat het geen significante grondwaterverontreiniging betreft, zijn er geen voorschriften nodig ter bescherming van het grondwater en kan de bouw direct starten na het verlenen van de omgevingsvergunning of nadat de termijn voor de melding verstreken is.

Er is een aantal situaties waar sprake is van verontreiniging van het grondwater en er geen risicobeoordeling grondwaterkwaliteit verplicht is.

Dit is in ieder geval aan de orde indien er geen puntbron of er zich niet langer een (punt)bron van een mobiele verontreiniging in de vaste bodem bevindt. Zodoende kan er nooit sprake zijn van een bouwactiviteit waarbij een grondwatersanering verlangd wordt als dit niet in samenhang met een bronaanpak plaatsvindt. Een grondwatersanering is alleen redelijk te verlangen van een initiatiefnemer indien dit in samenhang met een bronaanpak plaatsvindt. Ditzelfde geldt indien de bron in de vaste bodem afkomstig is van een diffuse bron, zoals bijvoorbeeld atmosferische depositie. Het is in een dergelijk geval niet redelijk - en in strijd met het 'vervuiler betaald principe'- en bovendien ook weinig effectief om een bronaanpak te verlangen.

Een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit wordt ook niet verlangd indien de verontreiniging van het grondwater het gevolg is van natuurlijk verhoogde achtergrondconcentraties. De provincie volgt hierbij de lijn zoals opgenomen in de Beleidsregel onderzoek sanering van bodemverontreiniging die aangeeft dat in gebieden waar voor arseen, nikkel, zink, lood en barium sprake is van verontreiniging van het grondwater, maar er geen specifieke bron voor deze verontreiniging aanwijsbaar is, geen nader onderzoek nodig is. Dit geldt alleen indien dit samengaat met gehalten in de vaste bodem die lager zijn dan de landelijke achtergrondwaarden of specifieke achtergrondwaarden.

Een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit is ook niet aan de orde indien de aanwezige verontreiniging het resultaat is van een eerder uitgevoerde grondwatersanering. De grondwatersanering kan hebben plaatsgevonden op grond van regels in deze omgevingsverordening of op grond van de Wet bodembescherming.

Artikel 7.32 (sanerende maatregelen bij significante grondwaterverontreiniging)

De risicobeoordeling grondwaterkwaliteit wordt uitgevoerd conform de regels in paragraaf 3.4.2. Het is daarmee aan gedeputeerde staten om toe te zien of de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit inhoudelijk goed is uitgevoerd. Om de provincie in staat te stellen de risicobeoordeling te beoordelen, moeten er op grond van artikel 7.33, tweede lid, onder b en artikel 7.34, tweede lid, onder e, minstens vier weken zitten tussen het verstrekken van de resultaten van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit aan gedeputeerde staten en het aanleveren van dezelfde gegevens aan de gemeente ten behoeve van de aanvraag om een omgevingsvergunning dan wel melding voor het bouwen van het grondwatergevoelige gebouw op een grondwatergevoelige locatie. Zodoende kan de gemeente ook vertrouwen dat de aangeleverde gegevens en bescheiden inhoudelijk juist zijn.

Als uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat er sprake is van een significante verontreiniging van het grondwater, volgt uit artikel 7.33, eerste lid, onder a de verplichting dat het omgevingsplan heeft geregeld dat een bronaanpak uitgevoerd moet worden conform de algemene rijksregels van de milieubelastende activiteit saneren van de bodem, met de gemeente als bevoegd gezag. Er is immers altijd sprake van een (punt)bron in de vaste bodem, want indien er (niet langer) een bron aanwezig is op de grondwatergevoelige locatie is er op grond van artikel 7.31, tweede lid, immers geen noodzaak tot het

uitvoeren van een risicobeoordeling grondwaterkwaliteit. De voorgeschreven saneringsaanpak dient hierbij op grond van paragraaf 7.3.5.1 wel te leiden tot het beperken of voorkomen van een indirecte inbreng van een mobiele verontreinigende stof in de vaste bodem naar het grondwater. Er kan pas gestart worden met bouwen indien op grond van artikel 7.33, tweede lid, onder c uit de gegevens en bescheiden blijkt dat de initiatiefnemer de milieubelastende activiteit bodemsanering gaat verrichten. De melding bij aanvang van het saneren van de bodem, als bedoeld in artikel 4.1236 van het Besluit activiteiten leefomgeving dient als bewijslast.

Bij een grondwaterverontreiniging waar op grond van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit sprake is van een significante grondwaterverontreiniging, is een bronaanpak verplicht, ongeacht of de significante grondwaterverontreiniging nu al tot een onaanvaardbaar risico leidt en daarmee de doelen die de kaderrichtlijn water stelt nu al bedreigt. De grondwaterrichtlijn verlangt immers al maatregelen indien er sprake is van een inbreng, tenzij gebruik gemaakt kan worden van een uitzonderingsbepaling. Bij een significante verontreiniging kan nu wellicht geen sprake zijn van een onaanvaardbaar risico voor het grondwater of het gebruik dat afhangt van het grondwater, maar kan een risico in de toekomst niet uit te sluiten zijn. In deze situaties vindt de provincie het lonen om, indien dit redelijkerwijs te verlangen is, het natuurlijk moment van een activiteit te benutten om de bron aan te pakken of op z'n minst de inbreng van de mobiele verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater te verminderen of te beheersen.

Als er sprake is van een verontreiniging in het grondwater, waarbij op grond van de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit is vastgesteld dat sprake is van een significante grondwaterverontreiniging die direct aandacht behoefte, dan levert de grondwaterverontreiniging op dat moment al een risico op voor het grondwater of het gebruik dat afhangt van het grondwater. Voor aanvang van de bouwactiviteit dient de initiatiefnemer, naast het uitvoeren van een bronaanpak een grondwatersanering uit te voeren. Voor het uitvoeren van de grondwatersanering dient de initiatiefnemer bij de provincie een aanvraag voor een grondwatersanering als bedoeld in artikel 3.130 te doen. Uit artikel 7.33, eerste lid volgt dat pas gestart kan worden met bouwen als aannemelijk gemaakt wordt dat de initiatiefnemer de grondwatersanering gaat treffen. Op grond van artikel 7.33, tweede lid, onder d volgt dat een afschrift van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een grondwatersanering bij de provincie als bevoegd gezag, volstaat als bewijslast.

Met de in artikel 7.32 verplichte maatregelen volgt de provincie het Europese beginsel de 'vervuiler betaalt'. In artikel 7.32, tweede lid is de plicht tot het treffen van een grondwatersanering uitgezonderd indien het gaat om diffuse grondwaterverontreinigingen. Van een initiatiefnemer kan redelijkerwijs niet verlangd worden een grondwaterverontreiniging te saneren waar hij niet verantwoordelijk voor is. Mogelijk is een bronaanpak echter wel aan de orde. De aanwezigheid van een diffuse grondwaterverontreiniging sluit de aanwezigheid van een puntbron niet uit. Indien uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit volgt dat er sprake is van een diffuse grondwaterverontreiniging ziet de provincie primair een rol voor zichzelf weggelegd om te komen tot een gebiedsgerichte aanpak.

Het gebouw kan in gebruik genomen worden als uit gegevens en bescheiden blijkt dat de bronaanpak is uitgevoerd of eventueel ook de grondwatersanering. Een bronaanpak kan bewezen worden door de gegevens en bescheiden, als bedoeld in artikel 4.1246 van het Besluit activiteiten leefomgeving, die aangeleverd moeten worden na het uitvoeren van de milieubelastende activiteiten saneren van de bodem. De gegevens en bescheiden die aan dat aan gedeputeerde staten verstrekt moet worden na het uitvoeren van een grondwatersanering bevatten voldoende bewijslast voor de gemeente om te bepalen of de maatregel getroffen is.

Artikel 7.33 (omgevingsvergunning bouwen op een grondwatergevoelige locatie)

Zie de toelichting bij artikel 7.32.

Artikel 7.34 (melding bouwactiviteit)

Zie de toelichting bij artikel 7.32.

Artikel 7.35 (ingebruikname na maatregelen bij een significante grondwaterverontreiniging)

Zie de toelichting bij artikel 7.32.

§ 7.3.5.2 Saneren van de bodem ter uitvoering van een bronaanpak

In die situaties waar de milieubelastende activiteit saneren van de bodem op grond van het omgevingsplan wordt voorgeschreven die dient ter uitvoering van een bronaanpak, verlangt de provincie dat de bodemsanering ook oog heeft voor het beschermen van het watersysteem.

Een bronaanpak is conform de definitie in deze omgevingsverordening het saneren van de bodem in verband met de aanwezigheid van een mobiele verontreiniging in de vaste bodem met als doel om de inbreng van de verontreinigende stof vanuit de vaste bodem naar het grondwater te voorkomen of beperken. De vaste bodem omvat zowel de vaste bodem in de onverzadigde als verzadigde zone. De bronaanpak vindt plaats overeenkomstig de rijksregels in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving in samenhang met de in deze paragraaf opgenomen regels. Met deze definitie wordt aangesloten bij het toepassingsbereik van de rijksregels voor saneren van de bodem. De milieubelastende activiteit saneren van de bodem sluit in het toepassingsbereik immers alleen een grondwatersanering uit (saneren van het water dat zich in de verzadigde zone van de bodem bevindt) en niet het vaste deel van de bodem dat zich in de verzadigde zone bevindt.

Omdat de gemeente bevoegd gezag is voor de milieubelastende activiteit saneren van de bodem, worden met instructieregels maatwerkregels in het omgevingsplan verlangd. Deze maatwerkregels zijn erop gericht dat de saneringsaanpak leidt tot het beperken of ongedaan maken van de inbreng van de mobiele verontreiniging uit de vaste bodem naar het grondwater. De in artikel 4.1241 van het Besluit activiteiten leefomgeving opgenomen saneringsaanpak afdekken is om die reden niet toegestaan. Enkel in uitzonderlijke gevallen kan een afdeklaag een inbreng van verontreinigende stoffen vanuit de vaste bodem naar het grondwater voorkomen of beperken. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn indien het een aaneengesloten verhardingslaag betreft, die in grote mate de uitspoeling en derhalve inbreng naar het grondwater vermindert.

Een alternatieve saneringsaanpak, zoals bijvoorbeeld een in situ sanering is nog steeds mogelijk met de regels in deze paragraaf. Hiermee wordt aangesloten bij het Besluit activiteiten leefomgeving die maatwerk breed openstelt. Artikel 7.38 bepaalt dat de alternatieve saneringsaanpak echter wel gericht moet zijn op het beperken of voorkomen van een inbreng van een mobiele verontreiniging vanuit de vaste bodem naar het grondwater. Ook is denkbaar dat het buitenproportioneel is om bij de saneringsaanpak verwijderen van verontreiniging, bedoeld in artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving het verwijderen van de gehele bron in de vaste bodem te verlangen. De beoordeling hiervan is altijd maatwerk. Derhalve zal de provincie werken aan een praktijkvoorbeeldenboek voor het uitvoeren van een bronaanpak die meer houvast moet geven hoe invulling te geven aan de regels in deze paragraaf.

Tot slot bevatten artikel 7.39 en 7.39a een informatieplicht zodat de provincie zicht heeft op wanneer een bronaanpak wordt uitgevoerd zodat de provincie eventueel de gemeente kan adviseren bij het verrichten van toezicht en handhaving op de regels. Ook omvat het gegevens waaruit het saneringsresultaat na het uitvoeren van een bronaanpak blijkt, zodat de provincie zicht houdt op de nog aanwezige bekende bronnen van verontreiniging.

§ 7.3.5.3 Lozen op of in de bodem

Artikel 7.39b (verbod op rechtstreeks lozen in het grondwater)

De Kaderrichtlijn water verplicht in artikel 11, onder j, de lidstaten er zorg voor te dragen dat er niet rechtstreeks, zonder doorsijpeling, verontreinigende stoffen geloosd worden in het grondwater. Er is een aantal situaties benoemd in dit artikel van de kaderrichtlijn water waar onder voorwaarden alsnog een rechtstreeks lozing naar het grondwater mag plaatsvinden, mits de milieudoelstelling voor het grondwaterlichaam niet bedreigd wordt. Een rechtstreekse lozing naar het grondwater waarbij er geen sprake is van doorsijpeling in de bodem zal veelal geschieden door het lozen via een pijp die de bodem in de onverzadigde zone als het ware omzeild.

Het verbod op rechtstreeks lozen naar het grondwater was onder het recht zoals dat gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet geborgd in artikel 2.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm), artikel 2.2 van het Besluit lozen buiten inrichtingen (Blbi) en artikel 3 van het Besluit lozen huishoudelijk afvalwater (Blah). De algemene regels komen niet terug op rijksniveau en daarmee is het aan de provincie om met het regionaal waterprogramma, waarmee op grond van artikel 3.8 van de Omgevingswet voldaan dient te worden aan de kaderrichtlijn water, het verbod te implementeren.

De gemeente is bevoegd gezag voor het lozen van water op of in de bodem, zoals afvalwater of hemelwater. De provincie zorgt in lijn met het subsidiariteitsbeginsel op grond van artikel 2.3 van de Omgevingswet en de bevoegdheid om instructieregels te stellen over op te nemen regels voor het omgevingsplan op grond van artikel 2.23 van de Omgevingswet, dat er aangesloten blijft bij de door de Omgevingswet toegekende bevoegdheidsverdeling.

Zodoende zorgt de instructieregel dat de gemeente, bij het uitoefenen van haar bevoegdheden ten aanzien van het lozen op of in de bodem, voorkomt dat er een rechtstreeks lozing van verontreinigende stoffen in het grondwater plaatsvindt. Dit gaat om zowel het lozen van verontreinigende stoffen die afkomstig

zijn van de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen activiteiten als de in het omgevingsplan aangewezen activiteiten waar afvalwater of overig water bij vrij kan komen dat verontreinigende stoffen bevat en geloosd wordt op of in de bodem.

Lozen van water wordt in juridische zin als begrip gebruikt indien men zich van dat water wil 'ontdoen' en er geen ander doel mee dient. Zodoende zijn grondwateronttrekkingen waarbij water in de bodem gebracht wordt ter aanvulling van het grondwater uitgesloten van de regels. Deze infiltraties hebben als doel om de grondwatervoorraad aan te vullen met als oogmerk om het ingebrachte water later weer te onttrekken. Grondwateronttrekking, waaronder infiltraties, behoren tot de wateronttrekkingsactiviteiten en kennen de provincie of waterbeheerder als bevoegd gezag. Net als onder het recht zoals gold voor inwerkingtreding van de Omgevingswet, is zodoende een onttrekking of infiltratie uitgesloten van het toepassingsbereik van deze regel. Er zijn aparte regels die ervoor zorgen dat een dergelijke infiltratie niet leidt tot verontreiniging van het grondwater.

Artikel 7.39c (afbakening mogelijkheid maatwerk)

De kaderrichtlijn water kent in artikel 11, onder j een aantal situaties waar onder voorwaarden alsnog een rechtstreekse lozing naar het grondwater is toegestaan, mits de lozing niet verhindert dat de voor dat grondwaterlichaam vastgestelde milieudoelstellingen worden bereikt. Daarom is er een mogelijkheid geboden dat college van burgemeester en wethouders als bevoegd gezag voor het lozen op of in de bodem de mogelijkheid hebben om een lozing door middel van een maatwerkvoorschrift onder de in artikel 11, onder j van de kaderrichtlijn water opgenomen voorwaarden toe te staan.

Artikel 7.39ca (nadere afbakening mogelijkheid maatwerk brijnlozing)

Een speciale lozing is het lozen van brijnwater. Het Europese Guidance document no. 17 behorende bij de grondwaterrichtlijn maakt duidelijk dat het lozen van brijn valt onder één van de situaties die onder voorwaarden is toegestaan voor het rechtstreeks in het grondwater lozen. Het lozen van brijn valt onder de situatie waar de lozing plaats vindt om technische redenen. De lozing kan worden toegestaan met een maatwerkvoorschrift, mits bij membraanfiltratie geen extra verontreinigende stoffen worden toegevoegd en de lozing plaatsvindt in een geologische formatie die geen ander doeleinde dient.

In het regionaal waterprogramma, onder het kopje "Gebiedsspecifieke preventieve maatregelen ten aanzien van infiltreren en lozen", is een afwegingskader opgenomen voor het al dan niet toestaan van lozingen van brijn afkomstig van de bereiding van natriumarm gietwater ten behoeve van het telen van gewassen. Dit afwegingskader is tot stand gekomen in overleg met omgevingsdiensten, waterschappen, enkele gemeenten en vertegenwoordigers van de Greenports en is gebaseerd op het Europese Guidance Document no. 17, onderzoeken naar de effecten van brijnlozingen van Deltares en KWR, een advies van de Technische Commissie Bodembescherming.

De provincie verlangt van de gemeente dat zij dit afwegingskader betrekt bij het toestaan van brijnlozingen via maatwerk. Dit afwegingskader bevat echter niet alleen randvoorwaarden voor de brijnlozingen, maar ook voor grondwateronttrekkingen voor de gietwaterproductie. Hiermee wordt gestimuleerd om de brijnlozing en de benodigde grondwateronttrekking in samenhang te beschouwen. Omdat het waterschap bevoegd is voor de grondwateronttrekking vraagt dit afstemming tussen gemeente en waterschap.

Artikel 7.39d (lozen van grondwater op of in de bodem)

Met dit artikel worden eisen gesteld aan de kwaliteit van grondwater dat op of in de bodem geloosd wordt en dat afkomstig is van een bodem- of grondwatersanering dan wel van het graven in een bodem met een bodemkwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit.

Het gaat bij graven in een bodem met een bodemkwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit om de in artikel 3.48f van het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen milieubelastende activiteit. Derhalve gaat het enkel om situaties waarbij het bodemvolume waarin gegraven wordt meer is dan 25 m^3.

In artikel 3.1 van zowel het Activiteitenbesluit milieubeheer en Besluit lozen buiten inrichtingen waren eisen gesteld aan het lozen van afvalwater afkomstig van een bodemsanering of grondwatersanering, inclusief het daarbij gaande bodemonderzoek. De regels voor het lozen van grondwater afkomstig van saneringen zijn opgenomen in artikel 22.139 van de bruidsschat van het omgevingsplan. Deze regels in de omgevingsverordening zorgen ervoor dat de bruidsschatregel geborgd blijft.

In artikel 3.1 van zowel het Activiteitenbesluit Milieubeheer en Besluit lozen buiten inrichtingen waren eveneens eisen gesteld aan het lozen van afvalwater afkomstig van ontwatering, waaronder het graven

in de bodem. Aan het lozen van afvalwater afkomstig van ontwatering worden weinig eisen gesteld omdat dit veelal schoon water betreft dat met eenvoudige filtering geloosd kan worden op of in de bodem. De regels voor het lozen van grondwater afkomstig van ontwatering zijn opgenomen in artikel 22.140 van de bruidsschat van het omgevingsplan.

Bij het graven in verontreinigende bodem is de kans echter groot dat het grondwater dat vrijkomt ook verontreinigende stoffen bevat. Onder de Wet bodembescherming diende bij het graven in verontreinigde bodem (lees: geval van ernstige verontreiniging) een BUS-melding gedaan te worden en kwam je automatisch in het saneringsspoor, waardoor ook de emissiegrenswaarden voor het lozen van grondwater afkomstig van een sanering hier van toepassing waren. Onder de Omgevingswet bestaat er niet langer een saneringsplicht bij het graven in verontreinigende bodem en zijn dus ook niet de emissiegrenswaarden van toepassing die horen bij verontreinigd grondwater dat als afvalwater op of in de bodem geloosd wordt. Deze regels in de omgevingsverordening zorgen ervoor dat er voor grondwater dat vrijkomt bij het graven in verontreinigde bodem dezelfde emissiegrenswaarden gelden als voor grondwater dat vrijkomt bij saneringen.

Als emissiegrenswaarde wordt, net zoals artikel 22.139 van de bruidsschat van het omgevingsplan dat doet, verwezen naar de toetsingswaarden voor te infiltreren water zoals opgenomen in bijlage XIX van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De toetsingswaarden voor het te infiltreren water geven het niveau aan waarboven er gevaar voor verontreiniging van het grondwater aanwezig is.

Voor verontreinigende stoffen die geen toetsingswaarde kennen, maar die wel in bijlage XIX voorkomen onder onderdeel B, mag de lozing niet leiden tot verontreiniging van het grondwater. Voor dergelijke niet-genormeerde stoffen, zoals PFAS of GenX, wordt aanbevolen, gebruik te maken van 0,1 µg/l als emissiegrenswaarde, tenzij het RIVM een betere (achtergrond)waarde heeft vastgesteld die het niveau aangeeft waarboven er sprake is van verontreiniging van het grondwater. In het protocol ‘monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW’ wordt 0,1 µg/l als voorzorgwaarde gebruikt. Deze waarde is gebaseerd op de streefwaarden uit het Europese Rivierenmemorandum (ERM), die internationaal als referentie voor eenvoudige zuivering worden gebruikt door de drinkwatersector en die ook in algemene zin als voorzorgswaarde wordt gehanteerd voor antropogene stoffen.

Tot slot worden, net als onder het huidige recht, kortdurende lozingen (< 48 uur) of particulier huis- en tuinlozingen (lozen bij wonen) uitgezonderd van de informatieplicht voor zover het gaat om graven. De emissiegrenswaarden gelden echter wel.

§ 7.3.5.4 Activiteiten op een locatie met een historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar verspreidingsrisico

Artikel 7.39e zorgt ervoor dat de in paragraaf 22.3.7.3 opgenomen bruidsschatregel voor het omgevingsplan met regels voor activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico behouden blijft. Bovendien wil de provincie bereiken dat de gemeente bij de uitvoering van bruidsschatregels de risico’s voor het grondwater in voldoende mate meeweegt.

Artikel 7.39e (toepassingsbereik)

De in paragraaf 22.3.7.3 opgenomen bruidsschatregel voor het omgevingsplan gaat over activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico. Dit zijn de zogenaamde ernst, niet-spoedlocaties.

Of er sprake is van een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico blijkt volgens de bruidsschatregel uit een beschikking welke is vastgesteld krachtens artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

In de provincie Zuid-Holland zijn veel gevallen van verontreiniging bekend, waar op basis van nader bodemonderzoek bleek dat er sprake was van een ernstige verontreiniging zonder noodzaak tot spoedige sanering, die nooit zijn beschikt. Dat zou betekenen dat de bruidsschatregel in het omgevingsplan maar op een beperkt aantal bekende locaties in Zuid-Holland met een bodemverontreiniging van toepassing zou zijn.

Artikel 7.39f (grondwater: mitigerende maatregelen)

De provincie zorgt er met artikel 7.39f voor dat het omgevingsplan, ook voor locaties waar op grond van nader bodemonderzoek conform de NTA 5755 is vastgesteld dat er sprake is van een historische bodem-

verontreiniging zonder onaanvaardbaar risico, geldt dat degene die een activiteit verricht verdere verontreiniging van het grondwater voorkomt, beperkt of ongedaan maakt.

De maatregelen die in de bruidsschatregel voor het omgevingsplan van de initiatiefnemer van een activiteit op een historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico verlangd worden zijn in het belang van bescherming van de bodem en vragen om verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen of beperken. Indien het redelijkerwijs mogelijk is, wordt verwacht dat in samenhang met de activiteit de verontreiniging van de bodem ongedaan gemaakt wordt.

Hiermee wordt aangesloten bij paragraaf 3.2 van de Circulaire bodemsanering 2013 die aangeeft dat veelal bij een ontwikkeling alsnog gesaneerd wordt.

In principe is het water in de verzadigde zone (lees: grondwater) onderdeel van de bodem en zijn de maatregelen dus net zo zeer in het belang van de bescherming van het grondwater en zouden maatregelen zich dan ook net zo zeer moeten richten op het voorkomen of beperken van verdere verspreiding van het grondwater.

De provincie hecht er waarde aan dat gegeven de taak om uitvoering te geven aan de KRW-doelen een natuurlijk moment benut wordt om bekende bodemverontreinigingen met risico's voor het grondwater alsnog aan te pakken of om op zijn minst maatregelen te treffen die verdere verontreiniging van het grondwater voorkomen of beperken. Daarbij wordt aangesloten bij paragraaf 22.3.7.3 van de bruidsschat omgevingsplan waarin regels zijn opgenomen ten aanzien van activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico. Zoals de toelichting van de bruidsschat aangeeft, is dit ook gericht op eventuele bronnen die zich verspreiden naar het grondwater. Zodoende zorgt artikel 7.39f er voor dat de maatregelen niet alleen het belang van de bodem dienen, maar ook het watersysteem. Bovendien is expliciet gemaakt dat de maatregelen niet alleen verdere verontreiniging van de bodem dienen te voorkomen of te beperken, maar ook van het grondwater. Het gaat hierbij zowel om verontreiniging van het grondwater vanuit een mobiele bodemverontreiniging, als verdere verontreiniging van het grondwater vanuit een reeds in het grondwater aanwezige verontreiniging.

§ 7.3.5.5 Milieubelastende activiteiten met gevolgen voor watersystemen

Milieubelastende activiteiten kunnen verschillende gevolgen voor het watersysteem hebben. Zo kan een lozing van afvalwater vanuit een milieubelastende activiteit op of in de bodem of in een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater (veelal een vuilwaterriool of een hemelwaterstelsel) uiteindelijk nadelige gevolgen hebben voor de chemische of ecologische kwaliteit van watersystemen. Bij lozingen op de bodem kunnen de geloosde stoffen naar het grondwater doorsijpelen en kan wateroverlast optreden. Bij lozingen in vuilwaterriolen en hemelwaterstelsels komt het water uiteindelijk vaak in het oppervlaktewater terecht, waar het tot zowel kwaliteits- als kwantiteitseffecten kan leiden. Bij toepassing van bodemenergie kan onttrekking of inbreng van warmte zowel bij open als gesloten systemen gevolgen voor het grondwater hebben. Het aanbrengen van omvangrijke verhardingen of het brengen van grote hoeveelheden water in de bodem kan gevolgen hebben voor de grondwaterstand.

Voor de milieubelastende activiteiten met gevolgen voor watersystemen die in het Besluit activiteiten leefomgeving zijn aangewezen is een beoordelingsregel opgenomen in artikel 8.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Artikel 7.39g voorziet in de opname van een beoordelingsregel in het omgevingsplan voor milieubelastende activiteiten met gevolgen voor watersystemen die in het omgevingsplan zijn aangewezen en waarvoor op grond van het omgevingsplan een omgevingsvergunning verplicht is.

De beoordelingsregel is identiek aan de beoordelingsregel in artikel 8.22 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Met deze beoordelingsregel worden de gevolgen voor het watersysteem bij het beoordelen van de milieubelastende activiteit betrokken. Hierbij wordt vooral gedacht aan het beïnvloeden van de grondwaterstand of het oppervlaktewaterpeil, wat gevolgen kan hebben voor de doelstellingen voor de kwantitatieve toestand van het grondwatersysteem, de ecologische kwaliteit van oppervlaktewaterlichamen of voor de maatschappelijke functie drinkwaterwinning. Dergelijke gevolgen voor het watersysteem kunnen binnen het oogmerk van de beoordeling van de milieubelastende activiteit vallen, namelijk voor zover ze ook als gevolgen voor de veiligheid, gezondheid of het milieu zijn te karakteriseren. In dat geval moeten ze ook worden betrokken bij de beoordeling.

Het artikel borgt daarnaast dat bij het beoordelen van de aanvraag om een omgevingsvergunning die gevolgen heeft voor het watersysteem, rekening wordt gehouden met het beleid dat is vastgelegd in de waterprogramma's. Dit draagt bij aan een goede implementatie van de kaderrichtlijn water.

§ 7.3.6 LiB-5 contour Schiphol

Artikel 7.40 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden binnen LiB-5 contour Schiphol)

In dit artikel is de locatie aangewezen waar artikel 7.41 betrekking op heeft.

Artikel 7.41 (LiB-5 contour Schiphol)

Met dit artikel wordt woningbouw binnen de LiB-5-contour binnen bestaand stads-en dorpsgebied (BSD) mogelijk gemaakt, en buiten bestaand stads-en dorpsgebied in beperkte mate. De LiB-5-contour is een planologische contour bedoeld om terughoudendheid te betrachten wat betreft woningbouw buiten bestaand stads- en dorpsgebied. Deze terughoudendheid is enerzijds ingegeven vanuit het oogpunt van de bescherming van mensen tegen vliegtuiggeluid, en anderzijds om voldoende ruimte te laten voor (toekomstige) ontwikkelingen (zoals veranderingen in aanvliegroutes) van de mainport Schiphol. De LiB-5-contour is afkomstig uit het Luchthavenindelingsbesluit zoals dat in 2018 in werking is getreden. In dit Luchthavenindelingsbesluit wordt deze contour overigens 'Afwegingsgebied geluid en externe veiligheid' of 'LiB5-contour' genoemd, doch in de volksmond is deze beter bekend als de 20 Ke.

Het verbod op nieuwe woningbouwlocaties buiten BSD is een direct gevolg van de regels die het Rijk stelt in vernoemd Luchthavenindelingsbesluit. Dit Rijksbesluit laat de provincies echter afwegingsruimte om beperkt woningen toe te staan buiten BSD. In bestuurlijke overleggen tussen de provincies en het Rijk is daarbij steeds de kenmerking 'één of enkele woningen in daartoe aangewezen gevallen' gekozen.

Binnen de LiB-5-contour, maar buiten BSD, is alleen ruimte voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen van één tot enkele woningen in nader omschreven gevallen. Dergelijke ontwikkelingen kunnen betrekking hebben op het toevoegen van enkele woningen in een bestaand lint, evenals het bouwen van één of enkele woningen ten behoeve van de herstructurering van de Bollenstreek. Ook ruimte voor ruimte woningen ter sanering van verspreid glas en leegstaande bedrijfsbebouwing wordt hierdoor mogelijk. Grotere clusters van woningen zijn niet toegestaan binnen de LiB-5-contour, daar is voldoende ruimte voor in de Bollenstreek buiten de LiB-5-contour. Tenslotte wordt het mogelijk om bedrijfswoningen te realiseren of bestaande bedrijfswoningen om te zetten naar een burgerwoning.

Met artikel 7.41 wordt bewerkstelligd dat bij de juridisch-planologische besluitvorming tot toevoeging van woningen voor zover gelegen binnen de LiB-5-contour, het bevoegd gezag zich nadrukkelijk rekenschap geeft van de geluidsaspecten die samenhangen met deze ligging. Geluid maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de integrale belangenafweging die in het kader van het Omgevingsplan wordt gemaakt. Zowel de provincies als de gemeenten binnen de LiB-5-contour stellen een beleidsregel 'Wonen en Vliegen LiB-5-contour Schiphol' vast teneinde te verzekeren dat rekenschap wordt gegeven bij het bouwen van woningen binnen deze contour.

§ 7.3.6a Toekomstbestendig ruimtelijk ontwikkelen

Artikel 7.41aa (aanwijzing en geometrische begrenzing grote buitenstedelijke bouwlocaties)

In dit artikel zijn de grote buitenstedelijke bouwlocaties aangewezen.

Artikel 7.41bb (opgaven en regionale afstemming in de onbebouwde ruimte)

De provincie beschermt de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied met het oog op ontwikkelingen ten behoeve van de volgende opgaven:

- een toekomstbestendige en veerkrachtige landbouwsector;
- een robuust en klimaatadaptief water- en bodemsysteem;
- een duurzaam energiesysteem en toekomstbestendige (drink)watervoorziening; en/of
- natuurherstel ten behoeve van behoud en verbetering van biodiversiteit.

Daarnaast is en blijft er ruimte voor ontwikkelingen met stedelijke functies, met name aansluitend aan bestaand stads- en dorpsgebied. Ook ontwikkelingen met stedelijke functies zijn daarom benoemd als opgave in de onbebouwde ruimte. Welke ontwikkelingen mogelijk zijn, is opgenomen in artikel 7.41dd. Het gaat onder meer om de grote buitenstedelijke bouwlocaties en 'straatjes erbij'.

Bij de realisatie van bovengenoemde opgaven dienen kansen voor combinaties met extensieve groene recreatie zoveel mogelijk benut te worden om de kwaliteiten van het landschap beter ervaarbaar te maken en zo bij te dragen aan de brede welvaart in Zuid-Holland. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de aanleg en verbetering van groene verbindingen, zoals wandel- en fietspaden, en het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebied voor recreanten.

Het beschermen van de open ruimte ten behoeve van een aantal belangrijke transities en opgaven volgt uit de Koers van Zuid-Holland (vastgesteld door provinciale staten op 6 maart 2024). De provincie zet in op kwaliteit en gerichte groei.

De onbebouwde ruimte omvat het gehele samenhangende gebied buiten bestaand stads- en dorpsgebied. In contrast met het grotendeels bebouwde stads- en dorpsgebied, gaat het om een gebied dat in overwegende mate onbebouwd is. Verspreid in het gebied komt echter wel bebouwing voor, ook zijn er clusters van bebouwing. Het gaat daarbij vaak om bebouwing behorende bij functies die passen bij het landelijke karakter van het gebied, zoals agrarische bouwpercelen, lintbebouwing en recreatieve functies.

Ook het glastuinbouwgebied, het boom- en sierteeltgebied en het bollenteeltgebied beschouwt de provincie niet als onderdeel van bestaand stads- en dorpsgebied. In deze verordening zijn specifieke regels opgenomen voor deze gebieden.

De onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied is niet geometrisch begrensd in deze verordening. Het gaat om de tegenhanger van bestaand stads- en dorpsgebied, waarvan het begrip is gedefinieerd in deze verordening. Het gaat om een flexibele begrenzing, want met de groei van het bestaand stads- en dorpsgebied wordt de onbebouwde ruimte evenredig kleiner.

De provincie verwacht van gemeenten dat zij bij het toelaten van nieuwe ontwikkelingen in de onbebouwde ruimte, voorrang geven aan ontwikkelingen die een bijdrage leveren aan de opgaven genoemd in het tweede lid.

In artikel 7.41bb, eerste lid wordt de term ‘significante ontwikkeling’ gebruikt. Onder een significante ontwikkeling wordt in ieder geval verstaan een ontwikkeling van het soort 'transformeren', zoals bedoeld in artikel 7.43. Een significante nieuwe ontwikkeling kan alleen worden toegelaten als die ontwikkeling regionaal en gebiedsgericht is afgestemd. Daartoe werkt de provincie samen met gemeenten en waterschappen toe naar ruimtelijke programma’s per gebied. Hierin wordt vastgelegd wat prioriteit heeft en waar en hoeveel ruimte er voor de verschillende opgaven wordt gereserveerd. Uitgangspunt hierbij is dat zorgvuldig wordt omgegaan met eventuele functiewijziging van landbouwgrond naar andere functies. In een gebied kunnen meerdere landschapstypen met specifieke opgaven voorkomen. Afhankelijk van de kwaliteiten en draagkracht van de voorkomende landschapstypen kunnen de opgaven per gebied op verschillende manieren worden uitgewerkt. De ruimtelijke afwegingen over de gebiedsgerichte uitwerkingen worden besproken op vijf BO-RO-tafels (Bestuurlijk Overleg Ruimtelijke Ordening). De bijbehorende gebieden zijn: Haagse regio, Rotterdamse regio, Leidse regio (inclusief Duin- en Bollenstreek), Veenweiden en Delta. Deze tafels kunnen ook benut worden voor regionale afstemming van concrete ontwikkelingen met impact op een gebied.

Een groot deel van de onbebouwde ruimte is in gebruik voor landbouw. Met het beschermen van de onbebouwde ruimte wordt deze agrarische grond beter beschermd. Zo blijft er ruimte voor toekomstbestendige landbouw hetgeen mede van belang is met het oog op voedselzekerheid. De provincie verwacht van gemeenten dat bij de afweging over het toelaten van andere ontwikkelingen op landbouwgrond het belang van het behoud van ruimte voor toekomstbestendige landbouw en voedselzekerheid nadrukkelijk wordt betrokken, zodat zorgvuldig wordt omgegaan met landbouwgrond.

Specifieke gebieden binnen de onbebouwde ruimte worden extra beschermd vanwege bijzondere waarden. Dit betreft het Natuurnetwerk Nederland, de graslanden in de Bollenstreek, de kroonjuwelen cultureel erfgoed, belangrijke en kansrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden en gebieden die behoren tot de groene buffer. De bescherming van deze gebieden is geregeld in paragraaf 7.3.7 (ruimtelijke kwaliteit), waarin deze gebied zijn aangeduid als beschermingscategorie 1 en 2. Daarnaast kunnen ook andere regels in deze verordening over de bescherming van bijzondere waarden van toepassing zijn, zoals de regels voor de bescherming van molenbiotopen en kasteel- en landgoedbiotopen.

Sommige van de in dit artikel genoemde ontwikkelingen kunnen zowel binnen- als buitenstedelijk ontwikkeld worden. Als dat het geval is dan gaat de voorkeur uit naar een binnenstedelijke locatie. Daarom is voor ontwikkelingen met betrekking tot wateropvang, drinkwater en energie, nadrukkelijk geregeld dat ontwikkeling in de onbebouwde ruimte pas aan de orde is als is aangetoond dat ontwikkeling binnen bestaand stads- en dorpsgebied niet mogelijk is.

Artikel 7.41cc (zuinig en meervoudig ruimtegebruik in de onbebouwde ruimte)

In de onbebouwde ruimte is zuinig en meervoudig ruimtegebruik de standaard voor nieuwe ontwikkelingen. Een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling gaat gepaard met het zo min mogelijk toevoegen van verharding.

Meervoudig ruimtegebruik houdt in dat de ruimte voor meer dan één doel wordt gebruikt. Bijvoorbeeld een gebouw met parkeervoorzieningen eronder en met zonnepanelen, groen of andere voorzieningen (ontmoetingsplek, sport, spel etc.) op het dak. Of bijvoorbeeld door op een grote buitenstedelijk bouwlocatie woningen te bouwen die geschikt zijn voor meerdere doelgroepen, bijvoorbeeld starters en senioren. Meervoudig ruimtegebruik is ook mogelijk bij functies zonder bebouwing, bijvoorbeeld agrarische grondgebruik of natuur in combinatie met waterberging.

Artikel 7.41dd (ontwikkelingen met stedelijke functies in de onbebouwde ruimte)

De provincie wil dat stedelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk plaatsvinden binnen bestaand stads- en dorpsgebied en op de door provinciale staten aangewezen grote buitenstedelijke bouwlocaties. Dit volgt uit de Koers van Zuid-Holland (vastgesteld door provinciale staten op 6 maart 2024). De provincie beschermt de onbebouwde ruimte buiten bestaand stads- en dorpsgebied ten behoeve van ontwikkelingen die nodig zijn voor aantal belangrijke opgaven in het landelijk gebied, zoals benoemd in artikel 7.41bb. Er blijft ook ruimte voor ontwikkelingen met stedelijke functies in de onbebouwde ruimte, met name aansluitend aan bestaand stads- en dorpsgebied. Daarom is stedelijke ontwikkeling ook genoemd als opgave in de onbebouwde ruimte. Welke ontwikkelingen met stedelijke functies mogelijk zijn, is opgenomen in artikel 7.41dd.

Stedelijke functies

Het begrip stedelijke functies is opgenomen in bijlage I. Het gaat om functies die kenmerkend zijn voor het stads- en dorpsgebied en die daar veelal van oudsher zijn gevestigd en geclusterd, zoals wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur.

Sommige stedelijke functies komen vooral voor aan de rand van het stads- en dorpsgebied, maar zijn daar wel nauw mee verbonden. Het gaat dan bijvoorbeeld om sportvoorzieningen, begraafplaatsen en volkstuincomplexen. Omdat het gaat om stedelijke functies gelden beperkingen voor nieuwvestiging in de onbebouwde ruimte.

Functies die nauw verbonden zijn met het landelijk gebied worden niet beschouwd als stedelijke functies. Het gaat dan in ieder geval om agrarische functies, zoals agrarische bouwpercelen en glastuinbouw. Maar ook een verblijfsrecreatiepark, met vakantiehuisjes in het groen, wordt niet gezien als stedelijke functie.

Er zijn ook functies die zowel kenmerkend zijn voor het stads- en dorpsgebied als voor het landelijk gebied. Voor deze functies geldt dat de voorkeur uitgaat naar vestiging in stads- en dorpsgebied, maar dat op basis van een goede onderbouwing vestiging in de onbebouwde ruimte niet op voorhand is uitgesloten. Een voorbeeld hiervan zijn hotels. In principe vindt nieuwvestiging plaats in stads- en dorpsgebied, maar er kunnen goede redenen zijn voor vestiging of uitbreiding op een locatie in de onbebouwde ruimte. Met name als het gaat om een kleinschalige ontwikkeling, in of nabij een recreatiegebied.

Een ander voorbeeld zijn de agrarisch aanverwante bedrijven gericht op activiteiten als grondverzet, loonwerk en mestverwerking. Deze bedrijven ontstaan soms in het landelijk gebied in samenhang met een agrarisch bedrijf of in een voormalig agrarisch bedrijfscomplex, maar zijn na doorgroei tot een zelfstandig en volwaardig bedrijf vergelijkbaar met andere bedrijven. Deze bedrijven horen daarom in principe thuis (op een bedrijventerrein) in stads- en dorpsgebied.

Ontwikkelingen met stedelijke functies in de onbebouwde ruimte

In de onbebouwde ruimte is plek voor ontwikkelingen met stedelijke functies, naast ontwikkelingen voor de andere opgaven zoals benoemd in artikel 7.41bb. Het gaat allereerst om de grote buitenstedelijke bouwlocaties, die in deze verordening zijn genoemd in bijlage IX, onder B, en waarvan de geometrische begrenzing indicatief is vastgelegd in bijlage II. Voorheen werden dit ook wel ‘3 ha locaties’ genoemd, maar met de inwerkingtreding van de ‘Wijziging Zuid-Hollandse omgevingsverordening herziening 2025’ is de ondergrens van 3 ha vervallen door een andere opzet van de regels. Het opnemen van kleinere locaties is dus een mogelijkheid.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid van het ontwikkelen van een ‘straatje erbij’, aansluitend aan een kleine kern, onder de voorwaarden die zijn genoemd in artikel 7.41ee. Ook bestaat de mogelijkheid van een beperkte uitbreiding van een bedrijventerrein, onder de voorwaarden die zijn genoemd in artikel 7.41ff.

Ook kunnen in de onbebouwde ruimte woningbouwlocaties tot 3 ha worden toegelaten, als deze zijn opgenomen in een regionaal afgesproken woningbouwprogrammering die (mede) is vastgesteld door

gedeputeerde staten. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om de situatie dat de regionale woningbouwopgave niet volledig geaccommodeerd kan worden binnen bestaand stads- en dorpsgebied, de grote buitenstedelijke bouwlocaties en 'straatje erbij'. Of wanneer een gemeente het realisatiecijfer van de afgelopen jaren niet kan blijven volhouden omdat er te weinig locaties zijn. Deze mogelijkheid heeft daarmee een 'ventielfunctie'. De locatiekeuze is mede afhankelijk van relevant provinciaal beleid en provinciale regels.

In grote lijnen kan daarmee gesteld worden dat - binnen de door provinciale staten gestelde kaders en de daarin benoemde uitzonderingen - de gemeenten gaan over woningbouwontwikkelingen tot 1,5 ha, gedeputeerde staten over woningbouwontwikkelingen tot 3 ha en provinciale staten over ontwikkelingen groter dan 3 ha.

Kleinschalige ontwikkelingen met stedelijke functies zijn mogelijk, voor zover die het karakter hebben van 'inpassing'. Het gaat daarbij onder meer om herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfscomplexen, beperkte uitbreiding van bestaande niet-agrarische bedrijven en weggebonden voorzieningen van beperkte omvang langs bovenlokale infrastructuur.

Voor de uitbreiding van niet-agrarische bedrijven en de herontwikkeling van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen heeft de provincie beleid geformuleerd in het Omgevingsprogramma dat als richtsnoer kan worden gehanteerd voor deze ontwikkelingen.

Ook de bouw van een of meer woningen kan soms worden gezien als 'inpassing', bijvoorbeeld de bouw van een woning op een open plek in een lint of ter vervanging van andere bebouwing (verbetering ruimtelijke kwaliteit). Verdere uitbreiding van het stads- en dorpsgebied, ziet de provincie als 'aanpassing' of 'transformatie' en is alleen mogelijk binnen de hierboven genoemde locaties. Hetzelfde geldt voor het gefaseerd realiseren van woningbouw door kleine aantallen per keer mogelijk te maken.

Afwijkingsmogelijkheid zwaarwegend algemeen belang

In het tweede lid is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen, die kan worden toegepast als sprake is van een zwaarwegend algemeen belang. De provincie verwacht van gemeenten dat hiervan terughoudend gebruik wordt gemaakt en dat zij over toepassing hiervan tijdig in overleg treden met de provincie. De afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden ingezet voor stedelijke ontwikkelingen die niet al zijn genoemd in het eerste lid. De mogelijkheden voor kleine en grote buitenstedelijke bouwlocaties zijn daarin uitputtend beschreven.

De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het belang dat is gemoeid met deze regel. Ook moet aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn. Een voorbeeld van een mogelijke toepassing is (tijdelijke) huisvesting van asielzoekers (AZC), als het gaat om een urgente opgave en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geboden.

Ruimtebeslag grote buitenstedelijke bouwlocatie

Zoals hierboven aangegeven zijn de grote buitenstedelijke bouwlocaties in deze verordening indicatief aangeduid. Dit geldt zowel voor de begrenzing als voor de oppervlakte. De oppervlakte is aangegeven in de bijbehorende tabellen in bijlage IX, onder B. De definitieve begrenzing wordt bepaald in het omgevingsplan, waarbij ook andere regels uit deze verordening van toepassing kunnen zijn. Het gaat daarbij in ieder geval om de regels voor ruimtelijke kwaliteit. Bij het vaststellen van de uiteindelijke begrenzing in het omgevingsplan kan de oppervlakte, zoals vastgelegd in de genoemde tabellen, in beperkte mate worden aangepast. Dit is alleen mogelijk als dit voortvloeit uit de inpassing van de locatie in het landschap en niet als hiermee een ophoging van het bouwprogramma wordt beoogd. Het bouwprogramma is weliswaar niet vastgelegd in deze verordening, maar de aangeduide oppervlakte in de tabellen is daar wel van afgeleid.

Bij het bepalen van de oppervlakte, zoals vastgelegd in de genoemde tabellen, is de provincie voor woningbouwlocaties uitgegaan van de bruto oppervlakte van de ontwikkeling. Dat wil zeggen het ruimtebeslag voor wonen (inclusief tuinen en buitenruimtes), het ruimtebeslag van de aan de ontwikkeling toe te schrijven nieuwe infrastructuur (inclusief verkeersruimte met een groenbestemming zoals bermen) én het ruimtebeslag voor bijbehorende functies, zoals wijkvoorzieningen, buurtwinkels en buurtgroen. Het zorgdragen voor ruimtelijke kwaliteit en een goede overgang naar het buitengebied is belangrijk. Vandaar dat de groene randen naar het (open) landschap en andere vormen van ruimtelijke inpassing, niet meetellen bij de bruto oppervlakte. Dit is in lijn met de definitie van stedelijk gebied in het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarin is bepaald dat stedelijk groen aan de rand van het stedenbouwkundig samenstel van bebouwing niet tot het stedelijk gebied behoort.

De oppervlakte voor bedrijventerreinlocaties, zoals vastgelegd in de genoemde tabellen, is bepaald op basis van de netto uitgeefbare grond. Anders dan bij woningbouwlocaties tellen de voor het bedrijventerrein benodigde groen- en wateropgaven, overgangsgroen tussen het landelijk gebied, het buitengebied en de stedelijke ontwikkeling en soortgelijk ruimtebeslag, niet mee voor de berekening van de oppervlakte.

Artikel 7.41ee (straatje erbij)

De provincie vindt het van belang dat kleine kernen leefbaar en vitaal blijven. Nieuwbouw van woningen is mogelijk binnen bestaand stads- en dorpsgebied. Ook is nieuwbouw mogelijk binnen grote buitenstedelijke bouwlocaties, die soms ook bij kleine kernen zijn gelegen. Daarnaast is er de mogelijkheid van het 'straatje erbij' of 'straatje ertussen'. Op plekken waar het gewenst is vanwege de leefbaarheid en het op peil houden van voorzieningen, biedt de provincie Zuid-Holland de mogelijkheid om extra woningen te bouwen aan de rand van kernen (straatje erbij) of in bestaande linten (straatje ertussen). De term 'straatje erbij' wordt gebruikt voor beide begrippen.

Het 'straatje erbij' is bedoeld voor het behoud en/of versterken van de vitaliteit en het voorzieningenpeil. Daarom ziet de provincie dat het straatje erbij vooral passend kan zijn voor kernen van 250 tot 10.000 inwoners.

Uit een verkenning die in 2024 is uitgevoerd blijkt dat de leefbaarheid in de kernen in Zuid-Holland over het algemeen hoog is. Er zijn maar een paar kernen die slecht scoren op leefbaarheid. Voor wat betreft vitaliteit laat de verkenning zien dat naarmate de kernen kleiner zijn, het draagvlak voor voorzieningen afneemt.

Als de gemeente in het omgevingsplan een 'straatje erbij' toelaat, verwacht de provincie dat daarbij wordt onderbouwd op welke wijze de ontwikkeling een bijdrage levert aan de vitaliteit en de leefbaarheid van de kern. Omdat het gaat om een relatief kleine toename van het aantal woningen zal dit veelal niet wezenlijk het verschil maken voor de instandhouding van bepaalde voorzieningen. Wel kan het type woning en de doelgroep waar de woningen voor worden gebouwd een duidelijke bijdrage leveren aan de vitaliteit en leefbaarheid, bijvoorbeeld sociale of betaalbare woningen voor kleine huishoudens zoals jongeren, starters en ouderen. De gevraagde onderbouwing gaat daar dan ook op in. In de regels is bepaald dat de ontwikkeling past bij de kwalitatieve woningbehoefte en bijdraagt aan differentiatie van de woningvoorraad in de betreffende kern en de afgesproken doelen op het gebied van betaalbaarheid. De ontwikkeling wordt opgenomen in het regionale woningbouwprogramma. De provincie stelt het op prijs in een zo vroeg mogelijk stadium van de planvorming mee te denken, ten behoeve van planoptimalisatie en qua type prijscategorieën van de woningen.

De plannen voor een straatje erbij moeten voldoen aan het provinciale omgevingsbeleid, ook het beleid in de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma. Voor het straatje erbij prioriteert de provincie het belang van vitaliteit en leefbaarheid boven het belang van 'bouwen op de best bereikbare plekken' en 'bouwen op plekken waar al veel voorzieningen zijn'. Deze uitgangspunten blijven daarom buiten beschouwing. Op de betreffende locaties wordt prioriteit gegeven aan woningbouw.

De ontwikkeling van een 'straatje erbij' ziet de provincie als een vorm van 'transformatie' als bedoeld in de regels voor ruimtelijke kwaliteit. De ontwikkeling van een 'straatje erbij' is daarom niet mogelijk in beschermingscategorie 1 en 2. Een uitzondering hierop is van toepassing op de ontwikkeling in belangrijk weidevogelgebied (beschermingscategorie 2) en kansrijk weidevogelgebied (beschermingscategorie 2), voor zover het gaat om een locatie die voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 nog niet was aangeduid als weidevogelgebied. Tot de inwerkingtreding van de herziening 2025 was in deze verordening alleen de categorie belangrijk weidevogelgebied opgenomen.

Het aantal woningen dat kan worden gebouwd in de vorm van een 'straatje erbij' is niet gemaximeerd. Wel geldt een maximum oppervlakte van 1,5 hectare. Deze maat is exclusief de landschappelijke inpassing van het straatje in haar omgeving. Deze landschappelijke inpassing geldt voor alle randen van het plangebied, zowel aangrenzend aan het buitengebied als aan de zijde van de bestaande kern. Het gaat om water- en groenstructuren.

De ontwikkeling vindt plaats aansluitend aan de kern. Vanuit een oogpunt van ruimtelijke kwaliteit zal het veelal wenselijk zijn dat het 'straatje erbij' evenwijdig aan de kern worden gerealiseerd. Als de ontwikkeling plaatsvindt in lintbebouwing ('straatje ertussen') kan de ontwikkeling ook haaks op de kern plaatsvinden. Het moet wel gaan om een lintbebouwingsdeel dat nabij de kern ligt. Dus niet verder dan ongeveer 200 meter van de kern.

Het ‘straatje erbij’ hoeft niet per se aaneengesloten te zijn. Het is mogelijk de locatie op te knippen in meerdere kleinere locaties, bijvoorbeeld als dat vanwege ruimtelijke kwaliteit of vanwege praktische uitvoerbaarheid de voorkeur verdient. Als deze situatie zich voordoet is het wel nodig deze kleinere locaties in dezelfde wijziging van het Omgevingsplan op te nemen.

Het is ook mogelijk meerdere ‘straatjes erbij’ te combineren tot een omvang van 3 hectare. Als het gaat om een gecombineerde ontwikkeling moet bij het omgevingsplan wel worden onderbouwd om welke andere kernen het dan gaat. Bij die andere kernen kan dan later niet alsnog een 'straatje erbij’ worden gerealiseerd.

De provincie verwacht dat een zo hoog mogelijke woningdichtheid wordt gehanteerd. Welke dichtheid kan worden gerealiseerd hangt af van de lokale situatie en de lokale omstandigheden. Daarom zijn in de regels van deze verordening hierover geen vooraf bepaalde getallen vastgelegd. Het gaat om maatwerk en om het toevoegen van kwaliteit. De dichtheid kan aansluiten bij de dichtheid van de kern waar de woningbouwlocatie bij hoort.

Een ‘straatje erbij’ gaat om een ontwikkeling die per kern één keer per tien jaar kan worden toegelaten.

Als bij de betreffende kern al een grote buitenstedelijke bouwlocaties (ook wel genoemd ‘3 ha locatie’) ontwikkeld kan worden, kan dat niet gecombineerd worden met een ‘straatje erbij’.

Artikel 7.41ff (beperkte uitbreiding bedrijventerrein)

Vergelijkbaar met het principe van een ‘straatje erbij’, zoals opgenomen in artikel 7.41 ee, wordt ook ruimte geboden voor een beperkte uitbreiding van bedrijventerreinen. Deze mogelijkheid is met name bedoeld voor de uitbreiding of verplaatsing van lokaal gevestigde bedrijven. Het oogmerk van dit artikel is behoud van lokaal georiënteerde bedrijvigheid en werkgelegenheid. Dus bedrijven die qua werkgelegenheid en/of afzetmarkt gericht zijn op de lokale omgeving, waardoor verplaatsing naar een op afstand gelegen bedrijventerrein elders in de regio of in een andere regio ongewenst is.

Voorwaarde is wel dat er in de omgeving van de beoogde uitbreiding geen mogelijkheid bestaat voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein op een ‘grote buitenstedelijke bouwlocatie’. Ook geldt als voorwaarde dat er per kern maar één bedrijventerrein wordt uitgebreid. Dus als er meerdere bedrijventerrein in, bij of rondom een kern zijn gelegen, zal een keuze moeten worden gemaakt tussen deze bedrijventerreinen. Soms ligt een bedrijventerrein wat verder van een kern, maar kan daar redelijkerwijs dan toch aan worden toegerekend.

De uitbreiding van een bedrijventerrein op basis van dit artikel ziet de provincie als een vorm van ‘transformatie’ als bedoeld in de regels voor ruimtelijke kwaliteit. Deze ontwikkeling is daarom niet mogelijk in beschermingscategorie 1 en 2. Een uitzondering hierop is van toepassing op de ontwikkeling in belangrijk weidevogelgebied (beschermingscategorie 2) en kansrijk weidevogelgebied (beschermingscategorie 2), voor zover het gaat om een locatie die voor de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025 nog niet was aangeduid als weidevogelgebied. Tot de inwerkingtreding van de herziening 2025 was in deze verordening alleen de categorie belangrijk weidevogelgebied opgenomen.

Het is van belang dat de uitbreiding een samenhangende eenheid vormt met het al bestaande deel van het bedrijventerrein. De benodigde landschappelijke inpassing telt niet mee het maximum van 1,5 hectare en kan dus daarbuiten worden gerealiseerd.

Uitbreiding is pas aan de orde als op het bestaande bedrijventerrein geen ruimte gecreëerd kan worden door betere benutting en herstructurering. Een goede motivering hierover is nodig.

De regels voor maximale benutting van de milieugebruiksruimte van bedrijventerreinen zijn van toepassing op een uitbreiding op basis van dit artikel. Een uitzondering hierop geldt voor de situatie dat de uitbreiding van het bedrijventerrein plaatsvindt ten behoeve van de uitbreiding of verplaatsing van een ‘licht’ bedrijf maar die qua ruimtelijke verschijningsvorm niet goed inpasbaar is in gemengd stads- en dorpsgebied. Een voorbeeld zijn de agrarisch aanverwante bedrijven die vaak aangemerkt kunnen worden als ‘licht’ bedrijf maar qua ruimtelijke verschijningsvorm niet goed inpasbaar zijn in gemengd stads- en dorpsgebied.

Artikel 7.41gg (klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen)

Nederland en dus ook de provincie Zuid-Holland staat voor een grote (woning)bouwopgave. Het is de ambitie van de provincie dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen klimaatbestendig zijn, ook op een slappe ondergrond waar zetting en autonome bodemdaling plaatsvindt. Daarmee wordt bedoeld dat het nieuw

ingerichte gebied bijdraagt aan een klimaatrobuust functionerend water- en bodemsysteem en dat de omgeving goed blijft functioneren wanneer er door klimaatverandering meer drogere, nattere en hetere weersomstandigheden voorkomen. Klimaatadaptief bouwen is daarom de norm in Zuid-Holland. Wateropgaven worden niet afgewenteld op toekomstige generaties, naar andere gebieden of functies, en niet van privaat naar publiek terrein. Er zijn landelijke instrumenten ontwikkeld die helpen bij de locatiekeuze en inrichtingsmaatregelen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, en er gelden landelijke en gemeentelijke bouwregels. Vanuit het provinciaal belang van de gebiedsgerichte coördinatie van de uitoefening van taken en bevoegdheden door gemeenten en waterschappen en in lijn met de beleidsdoelen 'Ruimtelijke en economische ontwikkelingen houden rekening met water en bodem' en 'Klimaatbestendig Zuid-Holland, opgewassen tegen de effecten van klimaatverandering' wil de provincie met deze instructieregel sturen op de locatie-inrichting van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zodat al in de planvormingsfase van bepaalde bouwactiviteiten nagedacht wordt over klimaatadaptatie en een klimaatbestendig water- en bodemsysteem.

De grootste impact voor het incorporeren van klimaatadaptatie in het ontwikkelproces is te maken in de initiatieffase. Deze fase biedt kansen om het water-, bodem- en ecosysteem mede sturend te laten zijn voor nieuwe ontwikkelingen, zowel bij de locatiekeuze als het ontwerp van de inrichting. Ten aanzien van het ontwerp van de inrichting stuurt de provincie met deze instructieregel op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die worden gereguleerd in het omgevingsplan. Waar artikel 7.41gg stuurt op de locatie-inrichting, stuurt artikel 7.23 in algemene zin op de effecten van klimaatrisico's en daarmee verschilt het van dit artikel 7.41gg. De instructieregel ziet op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met een bebouwd en verhard oppervlak van meer dan 1.000 m^2. Ten aanzien van de locatiekeuze heeft de provincie als hulpmiddel de 'Signaleringskaart klimaatrisico's voor bouwactiviteiten' opgesteld, waarop de hoeveelheid klimaatrisico's per gebied is weergegeven. De 'Signaleringskaart klimaatrisico's voor bouwactiviteiten' is opgenomen in het Omgevingsprogramma, in maatregel 6.2.4.1 (Water en bodem in locatiekeuze en locatie-inrichting). Wanneer de hoeveelheid klimaatrisico's lager is, zullen er op de betreffende locatie waarschijnlijk minder maatregelen nodig zijn om aan de doelstellingen voor klimaatadaptatie, water en bodem te voldoen.

Als een omgevingsplan een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling met een totale oppervlakte aan bebouwing en verharding van meer dan 1.000 m^2 mogelijk maakt, dan moet de gemeente in de regels borgen dat de ontwikkeling in voldoende mate bijdraagt aan het behoud en het versterken van een klimaatrobuust water- en bodemsysteem en daarmee aan een toekomstbestendige leefomgeving. Een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling kan ook de uitbreiding inhouden van een bestaande functie met bebouwing en verharding. De provincie Zuid-Holland heeft de ambitie om water en bodem randvoorwaardelijk te laten zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen van kleinere omvang zijn negatieve effecten op het water- en bodemsysteem overigens niet uitgesloten. De provincie laat het aan de gemeente over om te bezien of het nodig is aan die kleinere ontwikkelingen ook voorwaarden te stellen ten aanzien van de locatie-inrichting of het stedenbouwkundig ontwerp.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen in het rivierbed van de grote rivieren en het kustfundament zijn instructieregels voor het omgevingsplan opgenomen in de artikelen 5.42 tot en met 5.47 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Die regels gaan voor de provinciale instructieregel voor klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen.

Om te beoordelen of een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling bijdraagt aan het behoud en het versterken van een klimaatrobuust water- en bodemsysteem kan de gemeente de concrete prestatie-eisen uit het Omgevingsprogramma Zuid-Holland (maatregel 6.2.4.1) als hulpmiddel te gebruiken. Deze prestatie-eisen zijn gebaseerd op de website https://bouwadaptief.nl/. De doelen zijn gericht op het effect op de lange termijn en de eisen zijn ingestoken als systeemeisen die het functioneren of de prestatie van het gebied, gebouw of systeem beschrijven. Deze zijn waardevolle input voor keuzes bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voorbeelden van maatregelen zijn onder andere te vinden op https://bouwadaptief.nl/maatregelen/. De meest relevante prestatie-eisen voor omgevingsplannen zijn hieronder beschreven als concretisering voor de omgevingsplanopsteller.

Wateroverlast

De prestatie-eis in het Omgevingsprogramma beschrijft om bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling ervoor te zorgen dat, met het oog op het thema wateroverlast 1, er door de nieuwe ontwikkeling in het plangebied geen waterschade aan bebouwing of infrastructuur optreedt bij neerslag die 1 keer per 100 jaar voor kan komen. De intensiteit van neerslag met een herhalingstijd van 1 keer per 100 jaar kan worden afgeleid uit STOWA-onderzoek naar de neerslagstatistiek en neerslagreeksen voor het waterbeheer, die zijn afgeleid van de KNMI'23 2100-Hoog klimaatscenario's. De intensiteit van neerslag met een herhalingstijd van 1 keer per 250 jaar kan worden afgeleid uit STOWA-onderzoek naar de neerslagstatistiek en neerslagreeksen

voor het waterbeheer, die zijn gebaseerd op de KNMI'23 2100-Hoog klimaatscenario's. Uitgaande van de levensduur van investeringen en het zichtjaar 2100 betekent dit in de praktijk een neerslag van tenminste 70 millimeter in een uur, 120 millimeter in 24 uur of 130 millimeter in 48 uur.

De prestatie-eis in het Omgevingsprogramma beschrijft om bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling ervoor te zorgen dat, met het oog op het thema wateroverlast 2, vitale en kwetsbare functies in de directe aangrenzende omgeving van de ruimtelijke ontwikkeling blijven functioneren bij neerslag die 1 keer per 250 jaar voor kan komen. Uitgaande van de levensduur van investeringen en het zichtjaar 2100 betekent dit neerslag van tenminste 90 millimeter in een uur, 145 millimeter in 24 uur of 150 millimeter in 48 uur.

Onder vitale functies wordt in ieder geval verstaan: de hoofdinfrastructuur, waterkeringen en openbare nutsvoorzieningen zoals energievoorziening, drinkwatervoorziening en communicatienetwerken. Onder kwetsbare functies wordt in ieder geval verstaan: gezondheidszorg en laboratoria waar met infectueuze organismen wordt gewerkt.

Daarbij bestaat er naast het risico op schade en slachtoffers en problemen met evacuatie, ook een kans op keteneffecten of grote economische schade als deze belangrijke functies lange tijd stil komen te liggen.

Op grond van thema wateroverlast 3 is het de bedoeling dat minimaal 50 millimeter van de neerslag die direct valt op privaat terrein op het private terrein zelf of in daarvoor bestemde voorzieningen in de directe omgeving van de ruimtelijke ontwikkeling of binnen de watersysteemgrenzen worden vastgehouden en geborgen, zodat het niet direct in het regionale watersysteem terecht komt. Met privaat terrein wordt het eigen erf of terrein bedoeld, niet zijnde openbaar terrein. Om het stedelijk watersysteem te ontlasten moet het water geleidelijk afgevoerd worden in een periode vanaf 24 uur na de neerslag. De berging moet 60 uur na de neerslag weer beschikbaar zijn om opnieuw minimaal 50 millimeter van de neerslag op te kunnen vangen. De ledigingstijden gelden niet voor gestuurde waterbergingssystemen die bijvoorbeeld weersvoorspellingen gebruiken; hierbij moet wel aangetoond worden dat de gestuurde berging effectief ingezet kan worden voor het opvangen van de 50 millimeter neerslag. Voorzieningen voor waterberging kunnen divers zijn. Voorbeelden van voorzieningen zijn watergangen, wadi's, verlaagde groengebieden, ondergrondse regenwateropslag, waterpleinen en waterdaken. Het vasthouden en bergen van neerslag op privaat terrein mag ook in de directe omgeving van de ruimtelijke ontwikkeling zolang dit geen negatief effect heeft op het watersysteem. Dit houdt verband met thema wateroverlast 4, dat inhoudt dat de ontwikkeling niet mag leiden tot versnelde afvoer naar het oppervlaktewater ten opzichte van de huidige situatie.

Droogte

Thema droogte 1 houdt in dat een gebied waar de ontwikkeling plaatsvindt zo zou moeten worden ingericht dat er in droge perioden geen extra aanvoer van oppervlaktewater naar het plangebied hoeft plaats te vinden om het waterpeil in watergangen te behouden. Vasthouden van neerslag binnen het plangebied draagt daaraan bij. Met 'extra aanvoer' wordt gedoeld op aanvoer van oppervlaktewater, die er voor de ontwikkeling nog niet was. De bedoeling van het thema droogte 2 is om ervoor te zorgen dat de sponswerking van de bodem gelijk blijft of in enige mate verbetert. Voldoende sponswerking zorgt voor een grondwatervoorraad voor begroeiing in droge tijden en kan bodemdaling en verzilting verminderen. De term infiltratieneutraal betekent dat de infiltratie van neerslag in de bodem bij een ontwikkeling buiten bestaand stads- of dorpsgebied (uitbreidingslocatie) tenminste vergelijkbaar moet zijn met de situatie voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling. De term infiltratiepositief betekent dat de infiltratie van neerslag in de bodem na transformatie door sloop, renovatie en nieuwbouw binnen bestaand stads- of dorpsgebied (herontwikkelingslocatie) groter moet zijn dan voorafgaand aan de herontwikkeling.

Hitte

De prestatie-eis uit het Omgevingsprogramma over hitte 1 zorgt ervoor dat er voldoende koele schaduwrijke plekken bij ruimtelijke ontwikkelingen aanwezig zijn. Met de term schaduwrijke plek wordt gedoeld op een gebied van minimaal 200 m^2 met een gevoelstemperatuur van minder dan 35°C op een dag met een temperatuur van meer dan 30 °C. Schaduw kan afkomstig zijn van volgroeide bomen, gebouwdelen of zonneschermen. De plek is openbaar toegankelijk, ligt niet direct aan een doorgaande weg en biedt verblijfsvoorzieningen als zitgelegenheid en speelplekken.

Bodemdaling

De prestatie-eis voor bodemdaling 1 is gericht op een restzettingseis die aangeeft dat de het maaiveldpeil maximaal 20 centimeter mag zakken in 30 jaar tijd nadat de grond bouwrijp gemaakt is. Schade door bodemdaling blijft op deze manier beheersbaar en betaalbaar.

Overstromingen

De prestatie-eis voor overstromingen 1 richt zich op het beperken van schade als gevolg van overstromingen en wateroverlast. In het geval van een overstroming van neerslag en/of overstroming van oppervlaktewater met een waterdiepte van minder dan 20 centimeter. Hierbij mag de ruimtelijke ontwikkeling niet leiden tot schade van de overstroming aan gebouwen en technische installaties in de openbare ruimte. Als er sprake is van een overstroming of wateroverlast met een waterdiepte van minder dan 20 centimeter mag de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling niet leiden tot het onbegaanbaar worden van hoofdwegen zodat bijvoorbeeld calamiteitenroutes begaanbaar blijven.

Artikel 7.41hh (toekomstbestendig bouwen)

Algemeen

Als snelgroeiende, sterk verstedelijkte provincie staat Zuid-Holland voor een grote woningbouwopgave en andere bouwopgaven. De provincie wil snel, veel en voor iedereen bouwen. Toekomstbestendig bouwen kan oplossingen bieden in het tegengaan van vermijdbare vertragingen.

Bij toekomstbestendig bouwen gaat het erom dat voor de inwoners op dit moment een gezonde en veilige woonomgeving wordt gecreëerd én dat deze woonomgeving ook duurzaam is, zodat wordt voorzien in de behoefte van toekomstige generaties. Om dit te bereiken is het in ieder geval nodig om klimaatadaptief, circulair/biobased, met gunstige invloed op het totale energiesysteem, emissieloos, natuurinclusief en gezond en veilig te bouwen. Ook gaat het om de integraliteit tussen deze afzonderlijke duurzaamheidsthema's.

Waarom regels over toekomstbestendig bouwen in deze verordening?

De provincie wil toekomstbestendig bouwen als oplossing voor dreigende vertragingen langs verschillende sporen versnellen en opschalen. Dit doet de provincie onder andere met kennisuitwisseling, subsidies en communicatie, maar ook door het opnemen van regels in deze verordening. In deze verordening zijn geen bouwregels voor de (concrete bouwactiviteit) opgenomen. Daarvoor gelden landelijke en gemeentelijke regels. Met de opgenomen instructieregels voor het omgevingsplan wil de provincie stimuleren dat op vrijwillige wijze voor de planvormingsfase al nagedacht wordt op welke wijze de bouw van woningen toekomstbestendiger kan worden gemaakt. De ontwikkelingen in de markt gaan immers door, vaak pas later gevolgd door aanscherping van de regels. Wat de provincie betreft wordt bij de bouw van woningen hier zoveel mogelijk op geanticipeerd.

Als illustratie: een woning die nu conform de huidige regels bijna energieneutraal gebouwd wordt (BENG), moet achteraf niet alsnog aangepast hoeven worden. Het motto is daarom 'doe het in één keer goed', als dat redelijkerwijs mogelijk is. En rekening houdend met dat de provincie snel, veel en voor iedereen (betaalbaar) wil bouwen.

De provincie vindt het van belang dat de aspecten van toekomstbestendig bouwen integraal, in onderlinge samenhang worden beschouwd, al was het maar omdat deze elkaar kunnen versterken. Om een voorbeeld te geven: een boom kan zowel zorgen voor koelte, bijdragen aan soortenrijkdom als zorgen voor waterberging.

De volgende aspecten spelen een rol bij toekomstbestendig bouwen.

Klimaatadaptief ruimtelijk ontwikkelen

De toelichting op dit onderdeel staat beschreven in de artikelsgewijze toelichting van artikel 7.41gg.

Energiehuishouding

Het is wenselijk dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling rekening houdt met effecten op de regionale energievoorziening – de opwek en de (potentiële) beschikbaarheid, de infrastructuur en bijbehorende buffering van de verschillende energiemodaliteiten. Het gaat hierbij niet alleen om de energiehuishouding van het initiatief, maar ook om de samenhang met de energiehuishouding van het totale energiesysteem. Ook kunnen wellicht kansen worden benut voor de energietransitie van het omliggende gebied.

Circulaire en/of biobased grondstoffen en producten

Circulair bouwen richt zich op circulariteit van materialen én het bouwproces. Hierbij zijn de bouwproducten van nu de grondstoffen van later. Het sluiten van de afvalkringloop (dus geen nieuw afval creëren) staat

hierbij centraal. Hergebruik van beton is hier een voorbeeld van. Bij biobased bouwen zijn materialen gemaakt van hernieuwbare grondstoffen. Deze grondstoffen kunnen op korte termijn (minder dan tien jaar) terug groeien. Voorbeelden hiervan zijn hout en grassen. Fossiele grondstoffen, steen en zand zijn geen hernieuwbare grondstoffen. In het bouwproces wordt rekening gehouden met modulair & losmaakbaar bouwen om het hergebruik in de toekomst te vergemakkelijken. Het stimuleren van circulair bouwen kan gedaan worden door bouwprojecten te scoren op 'Het Nieuwe Normaal', dit model bevat een basisniveau en eisen om hoger te scoren op circulariteit.

Emissieloze oplossingen

Het gaat voor de bouw- en realisatiefase om het zoveel mogelijk toepassen van emissieloos bouwmaterieel, zoals bouwkranen en overige installatiematerieel. Voor de bouw- en realisatiefase is de Routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen 2030[90] de basis voor het treffen van adequate maatregelen. Voor de gebruiksfase geldt de wettelijke eis van adequate maatregelen bij projecten waarbij sprake is van nieuwbouw en functiewijziging en dat de nieuwe bouwwerken niet worden aangesloten op een distributienet voor aardgas. Daarnaast kan aanvullend gedacht worden aan het toepassen van een lagere parkeernorm dan gebruikelijk voor de specifieke locatie, het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer, het stimuleren van het gebruik van elektrische voertuigen en het instellen van emissieloze zones voor voertuigen.

Drinkwaterbesparing

De provincie werkt met de drinkwatersector en waterpartners mee aan de uitvoering van het Nationaal Plan van Aanpak Drinkwaterbesparing, met als hoofddoel te komen tot een flinke drinkwaterbesparing. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zet de provincie agenderend in op drinkwaterbesparende maatregelen rond woningen en bedrijven. Daarnaast zet de provincie agenderend in op het vooraf toetsen van de zoetwatervraag van nieuwe ontwikkelingen.

Natuurinclusief

Biodiversiteit verwijst naar alle verscheidenheid aan leven binnen soorten, tussen soorten en tussen ecosystemen waartoe ze behoren. Door de Zuid-Hollandse natuur actief te betrekken bij ontwikkelingen, kan geschikt leefgebied (met voldoende voedsel, beschutting en voortplantingsplaatsen) worden gecreëerd voor een grote(re) diversiteit aan flora- en faunasoorten. De focus moet daarbij liggen op het leefgebied van de 40 Zuid-Hollandse icoonsoorten, welke als 'paraplu soorten' staan voor een goede vertegenwoordiging van de Zuid-Hollandse natuur. Te denken valt hierbij aan natuurinclusief ontworpen gebouwen, groenblauwe structuren en beplanting waar diverse insecten, vogels en zoogdieren hun voordeel mee kunnen doen. Aansluiting bij natuurlijke structuren buiten het plangebied of bijvoorbeeld het inpassen van bestaande landschapselementen kunnen daarbij een grote meerwaarde opleveren. Hiermee wordt de biodiversiteit versterkt en dit draagt bij aan een robuuste natuur waar allerlei inheemse soorten, en ook de mens, in kunnen floreren. De Handreiking decentrale regelgeving Klimaatadaptief en Natuurinclusief bouwen, inrichten en beheren[91] laat met voorbeeldregels zien welke mogelijkheden gemeenten en andere decentrale overheden hebben om klimaatadaptief bouwen vast te leggen in hun beleid en plannen.

Gezonde en veilige leefomgeving

De Omgevingswet heeft tot doel een gezonde en veilige leefomgeving te realiseren. In Rijkswetgeving zijn er normen opgenomen op het terrein van onder meer luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Voor geluid zijn er bruidsschatregels voor het omgevingsplan met als doel het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving. Deze normen hebben de bescherming van de gezondheid tot doel. Maar een gezonde leefomgeving is meer dan alleen een omgeving waarin de minimum normen worden gerespecteerd. Het RIVM definieert een gezonde leefomgeving als 'een omgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is'. Naast de objectieve, wettelijke normen heeft gezondheid ook een meer subjectief karakter: de omgeving moet ook aansluiten bij de behoeften van de inwoners in de betreffende omgeving. Zo hebben jongeren om voldoende te bewegen andere voorzieningen nodig dan senioren. Er kunnen handreikingen en suggesties gedaan kunnen worden over welke voorzieningen in gebied noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld over de inrichting van groen en de maatschappelijke voorzieningen en de wijze waarop bewoners betrokken moeten worden. De daadwerkelijke inrichting is echter altijd maatwerk. Om deze reden zal in de motivering

[90] https://open.overheid.nl/documenten/dpc-30e6b717aaaee3d0e093857ce512c2474e7953f2/pdf

[91] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/12/22/handreiking-decentrale-regelgeving-klimaatadaptief-en-natuurinclusief-bouwen-inrichten-en-beheren

van het omgevingsplan moeten worden onderbouwd op welke wijze aandacht is geschonken aan het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving of worden gemotiveerd waarom hiervan is afgezien.

Artikel 7.41ii (overgangsrecht)

Met dit artikel wordt bepaald dat omgevingsplanwijzingen die al in procedure zijn voor het moment dat de vernieuwde regels in paragraaf 7.3.6a in werking treden nog afgemaakt kunnen worden zonder dat de regels voortkomend uit de Wijziging ZHOV herziening 2025 van toepassing zijn. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat een ontwerp van de wijziging van het omgevingsplan voor dat moment ter inzage is gelegd of een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) is ingediend voor het moment dat de herziening 2025 in werking is getreden.

Enkele regels in paragraaf 7.3.6a waren voor de herziening 2025 al van toepassing en blijven van toepassing. Het gaat om de aangewezen grote buitenstedelijke bouwlocaties. Om die reden is artikel 7.41dd, eerste lid, onder a. niet onder de overgangsbepaling in het eerste lid opgenomen. Artikel 7.41aa is niet onder de overgangsregeling gebracht omdat hier de grote buitenstedelijke bouwlocaties worden aangewezen, wat voorheen gebeurde in artikel 7.46.

Het tweede lid is aanvullend op het eerste lid. Aangezien de regeling die gold voor de wijziging ZHOV herziening 2025 voor grote buitenstedelijke bouwlocaties gold vanaf 3 hectare en in de regeling na de wijziging ZHOV herziening 2025 geen algemene ondergrens is opgenomen, maar alleen specifieke uitzonderingen (zoals ‘straatje erbij’ tot 1,5 hectare), is voorzien dat ontwikkelingen tot 3 ha ook mogelijk blijven als die ontwikkelingen al in gang waren gezet met een ontwerp wijziging van het omgevingsplan of een aangevraagde BOPA voor de inwerkingtreding van de herziening 2025. Hierdoor hoeft zo’n ontwikkeling tot 3 hectare niet (alsnog) als grote buitenstedelijke bouwlocaties te worden aangewezen om die ontwikkeling mogelijk te maken. Voor die al lopende ontwikkelingen van voor de inwerkingtreding van de wijziging ZHOV herziening 2025 zijn ook de eisen uit artikel 7.41ee over straatje erbij niet van toepassing.

§ 7.3.7 Ruimtelijke kwaliteit

Basisuitgangspunt is dat ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan mits de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn te kenmerken als inpassen, aanpassen of transformeren.

Ruimtelijke kwaliteit kent drie beschermingscategorieën, waarbinnen geldt:
- Beschermingscategorie 1: alleen inpassen mogelijk
- Beschermingscategorie 2: inpassen en aanpassen is mogelijk
- Beschermingscategorie 3: inpassen, aanpassen en transformeren is mogelijk

Binnen de beschermingscategorieën liggen de gebiedstypen:
- Beschermingscategorie 1: Graslanden Bollenstreek, Natuurnetwerk Nederland, Kroonjuweel Cultureel Erfgoed
- Beschermingscategorie 2: Recreatiegebied, Belangrijk weidevogelgebied, Kansrijk weidevogelgebied, Groene Buffers
- Beschermingscategorie 3: Buitengebied

Voor de gebiedstypen zijn richtpunten vertaald in regels. Er is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor ontwikkelingen vanwege zwaarwegend algemeen belang waarvoor geen reële alternatieven zijn. Met deze afwijkingsmogelijkheid kan worden afgeweken van alle onderdelen van de regels voor ruimtelijke kwaliteit.

De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het belang dat is gemoeid met deze regel. Ook moet aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn.

Ook is een uitzondering opgenomen voor de ontwikkeling van bovenlokale infrastructuur (uitgezonderd elektriciteitsinfrastructuur), waterstaatswerken , natuur- en recreatiegebieden en grote buitenstedelijke bouwlocaties. Deze uitzondering ziet op het toelaten van ‘transformatie’ of ‘aanpassing’ in een gebied dat valt onder beschermingscategorie 1 of 2.

Elektriciteitsinfrastructuur valt dus niet onder deze uitzondering, maar kan wel met de hiervoor genoemde afwijkingsmogelijkheid voor zwaarwegend algemeen belang worden toegelaten. Hiervoor is dan wel een goede onderbouwing nodig.

Basisuitgangspunt

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn toegestaan mits de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft. Sturen op ruimtelijke kwaliteit betekent voor de provincie richting en ruimte geven aan een optimale wisselwerking tussen ruimtelijke ontwikkelingen en gebiedskwaliteit.

De mate waarin de gemeenten beleidsvrijheid hebben om bij de toedeling van functies aan locaties keuzes te maken wordt mede bepaald door de regels voor toekomstbestendig ruimtelijke ontwikkelen uit paragraaf 7.3.6a. De provincie beschermt de onbebouwde ruimte in het landelijk gebied ten behoeve van een aantal in die paragraaf benoemde opgaven.

De provincie hanteert hier het handelingskader ruimtelijke kwaliteit: een benadering die enerzijds onderscheid maakt in drie soorten ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwe bebouwing of nieuw gebruik van locaties of bebouwing) naar gelang hun impact op de omgeving en anderzijds de realisatie van bepaalde soorten ruimtelijke ontwikkelingen uitsluit in gebieden met een bepaalde beschermingscategorie. Nieuwe stedelijke ontwikkelingen in het gebied buiten bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) zijn pas mogelijk als na toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking blijkt dat dit binnen bestaand stads- en dorpsgebied niet mogelijk is. Een ruimtelijke ontwikkeling is mogelijk mits een zorgvuldige afweging is gemaakt over de locatiekeuze. Het in eigendom hebben van het te ontwikkelen gebied is geen reden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van onderzoek naar alternatieve locaties. Bij het uitgangspunt dat de ruimtelijke kwaliteit per saldo tenminste gelijk moet blijven is bescherming van de onbebouwde ruimte mede bepalend. Dat betekent dat rekening moet worden gehouden met meervoudig en zuinig ruimtegebruik en dat zo min mogelijk bebouwing en verharding wordt toegevoegd.

Drie soorten ruimtelijke ontwikkelingen

Om te kunnen bepalen of een ruimtelijke ontwikkeling passend is, is vooral de ruimtelijke impact van belang. Daarbij hanteert de provincie, met het oog op de wisselwerking tussen gebiedskwaliteiten en ontwikkelingen, twee uitgangspunten:

- een kleinschalige ontwikkeling heeft in beginsel minder ruimtelijke impact op gebiedskwaliteiten dan een grootschalige ontwikkeling en vraagt daarom weinig tot geen provinciale betrokkenheid,
- hoe hoger en specifieker de kwaliteit van een gebied is, des te groter is in beginsel de ruimtelijke impact en des te eerder raken ze provinciale doelen of belangen.

In dit licht wordt onderscheid gemaakt in drie soorten ontwikkeling: inpassen, aanpassen en transformeren.

Inpassen

Dit betreft een ruimtelijke ontwikkeling die past binnen de bestaande gebiedsidentiteit en structuur van het landschap, het dorp of de stad. De ontwikkeling is gebiedseigen en passend bij de maat en de aard van de bestaande kenmerken van een gebied. De ontwikkeling speelt zich in principe af op het niveau van een kavel.

Een voorbeeld hiervan is de uitbreiding van een agrarisch bedrijf in het buitengebied of een woning in een lint. Bij inpassen veranderen bestaande structuren en kwaliteiten niet tot nauwelijks en wordt rekening gehouden met de relevante richtpunten ruimtelijke kwaliteit. De rol van de provincie is hier in principe beperkt, behalve in gebieden met een beschermingscategorie 1 en 2 (zie hierboven de toelichting op de beschermingscategorieën).

Ook de bouw van een of meer woningen kan soms worden gezien als ‘inpassing’, bijvoorbeeld de bouw van een woning op een open plek in een lint of ter vervanging van andere bebouwing (verbetering ruimtelijke kwaliteit). Verdere uitbreiding van het stads- en dorpsgebied, ziet de provincie als ‘aanpassing’ of ‘transformatie’ en is alleen mogelijk op een grote buitenstedelijke bouwlocatie of in de vorm van een ‘straatje erbij’ in beschermingscategorie 3. Hetzelfde geldt voor het gefaseerd realiseren van woningbouw door kleine aantallen per keer mogelijk te maken.

Aanpassen

Dit betreft een ruimtelijke ontwikkeling die past binnen de bestaande gebiedsidentiteit, maar op structuurniveau wijzigingen of aanvullingen voorziet. De ontwikkeling verandert landschappelijke structuren zoals groen en water of wegen, dijken en linten. Bewoners en gebruikers uit de bestaande omgeving merken duidelijk invloed van de nieuwe ontwikkeling. Een dergelijke ontwikkeling wordt alleen toegestaan mits de ruimtelijke kwaliteit per saldo ten minste gelijk blijft door zorgvuldige inbedding van de ontwikkeling in de omgeving, rekening houdend met de relevante richtpunten ruimtelijke kwaliteit. Een voorbeeld is de aanleg of verbreding van een provinciale weg. De rol van de provincie zal zich, afhankelijk van het ty-

pe landschap en het soort ontwikkeling, vooral richten op het toewerken naar een kwalitatief zo gunstig mogelijk resultaat. Omdat in deze gevallen niet aan (alle) richtpunten ruimtelijke kwaliteit kan worden voldaan, zijn ontwerpoptimalisatie, inpassingsmaatregelen of aanvullende ruimtelijke maatregelen nodig om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren.

Transformeren

Bij transformatie gaat het om een verandering van een gebied van dusdanige aard en omvang dat er een nieuw landschap of stedelijk gebied ontstaat. Er ontstaat een nieuwe toekomst voor het gebied met een nieuwe gebiedsidentiteit. De impact van deze plannen op een gebied is groot. Dit is bijvoorbeeld het geval bij uitleglocaties voor woningbouw en bedrijventerrein of de aanleg van grootschalige recreatiegebieden. Gelet op de wezenlijke verandering van het gebied is het reëel om aan te nemen dat niet aan alle richtpunten ruimtelijke kwaliteit kan worden voldaan, maar dat door middel van een nieuw integraal ontwerp er een nieuwe ruimtelijke kwaliteit ontstaat die nog niet is ondervangen in de richtpunten. In de meest verregaande vorm van transformatie is van de huidige identiteit niets meer zichtbaar. In alle gevallen is het belangrijk om aansluiting te zoeken bij structuren en patronen aan de rand van de omgeving, bijvoorbeeld een bosrand, waterloop of woonlint. Het ontwerp kan gepaard gaan met inpassingsmaatregelen of aanvullende ruimtelijke maatregelen in de omgeving. Gelet op de omvang van de ontwikkeling kunnen dergelijke maatregelen – eenvoudiger dan bij aanpassen – onderdeel uitmaken van hetzelfde plan. Bij transformatie-opgaven is bijna altijd een provinciaal doel of belang in het geding en zal de betrokkenheid van de provincie zich richten op een actieve behartiging van provinciale doelen en een kwalitatief optimaal resultaat.

Beschermingscategorieën

Gebieden met aanduiding beschermingscategorie 1

Een relatief beperkt aantal gebieden is zo bijzonder, waardevol of kwetsbaar, dat de instandhouding en mogelijk verdere ontwikkeling van de waarden die ze vertegenwoordigen, voorrang heeft boven alle andere ontwikkelingen. Deze gebieden dragen in hoge mate bij aan de identiteit, beleving en biodiversiteit van Zuid-Holland, vormen een tegenhanger van het stedelijk gebied en versterken aldus het onderscheidend karakter van de provincie. Ze leveren bovendien een substantiële bijdrage aan het toeristisch profiel en het leef- en vestigingsklimaat in de provincie.

Het gaat om de volgende kwaliteiten:
- Hoge en specifieke natuurwaarden in Zuid-Holland, gebundeld in het natuurnetwerk Nederland en Natura 2000, die met elkaar een substantiële bijdrage leveren aan de Europese biodiversiteit. Provincie en Rijk hebben hier een gedeelde verantwoordelijkheid voor instandhouding en versterking van deze waarden.
- Cultuurhistorische kroonjuwelen. Deze gebieden hebben landschappelijk en cultuurhistorisch een dusdanig uniek karakter dat de bescherming en versterking van deze kwaliteiten centraal staat.
- Graslanden bollenstreek. De graslanden zijn waardevol vanwege hun open karakter, structurerend effect en belang voor weidevogels. Ze zijn een kenmerkend, maar inmiddels zeldzaam onderdeel van het bollenlandschap.

Gebieden met deze kwaliteiten liggen veelal buiten bestaand stads- en dorpsgebied (BSD), maar soms ook daarbinnen (met name bij de cultuurhistorische kroonjuwelen). Ruimtelijke ontwikkelingen in gebieden met beschermingscategorie 1 zijn in beginsel alleen mogelijk voor zover ze bijdragen aan het behoud of de ontwikkeling van de specifieke waarden.

Gebieden met aanduiding beschermingscategorie 2

De provincie wil een aantal specifieke waarden en gebieden in stand houden omdat ze landschappelijk, ecologisch of qua gebruikswaarde bijzonder en kwetsbaar zijn. In die hoedanigheid leveren ze een belangrijke en specifieke bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland. De instandhouding van deze waarden vraagt om hierop toegespitste vormen van bescherming en ontwikkeling, naast de generieke bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden zijn mogelijk, maar met inachtneming van het in stand houden van de specifieke waarden.

Het betreft gebieden met de volgende kwaliteiten:
- Belangrijke weidevogelgebieden, gelegen buiten het natuurnetwerk Nederland, vanwege het essentiële belang hiervan voor deze karakteristieke en kwetsbare vogels, die mede de kwaliteit van het Zuid-Hollandse (veen)weidelandschap bepalen. De provincie is verantwoordelijk voor het treffen van beschermende maatregelen voor de weidevogels.

- Kansrijke weidevogelgebieden, gelegen buiten het natuurnetwerk Nederland, vanwege de potentie voor deze karakteristieke en kwetsbare vogels, die mede de kwaliteit van het Zuid-Hollandse (veen)weidelandschap bepalen.
- Openbare recreatiegebieden, vanwege hun onmisbare bijdrage aan de leef- en vestigingskwaliteit in zowel het stedelijk als het landelijk gebied in de provincie.
- Groene buffers. Dit zijn de belangrijkste groene gebieden tussen en rond de steden van de zuidelijke Randstad. Ze vormen op de schaal van de provincie een onmisbare 'tegenhanger' van de stedelijke dynamiek en verdichting. Behoud van deze ruimtes is van belang voor de identiteit en leefkwaliteit van het stedelijk gebied. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn hier mogelijk, maar extra bescherming tegen (grootschalige) stedelijke ontwikkeling is van belang om de schaal en het karakter van deze gebieden in stand te houden.

Enkele gebieden vallen in beschermingscategorie 1 vanwege de hoge en specifieke natuurwaarden en zijn tevens opgenomen in beschermingscategorie 2 als openbaar recreatiegebied. In deze gebieden mogen maatregelen gericht op uitbreiding of versterking van de natuurwaarden niet ten koste gaan van de bestaande en toekomstige mogelijkheden voor recreatie. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat omgevingsplannen voor locaties die in beide categorieën vallen, dienen te voldoen aan de regels die voor beide categorieën gelden.

Gebieden met aanduiding beschermingscategorie 3

De provincie hecht waarde aan onbebouwde groene landschappen, mede omdat het bebouwen van landschappen in de regel een onomkeerbaar proces is. De provincie wil de zichtbare en dus beleefbare waarde van de verschillende landschappen behouden en beschermen en op passende wijze benutten. De druk van de verstedelijking op het landschap is groot en dit betekent dat zorgvuldig moet worden afgewogen welke ontwikkelingen in welk landschap wenselijk zijn.

Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het in stand houden, benutten en versterken van bestaande gebiedskwaliteiten zoals benoemd in de Kwaliteitskaart (bijlage IX, onder A, van deze verordening). De provincie beschermt het landschap tegen ongewenste ontwikkelingen en wil daarmee versnippering en verrommeling van het landschap tegengaan.

Aanvullende maatregelen

Om de ruimtelijke kwaliteit per saldo gelijk te houden of te waarborgen kan het nodig zijn om aanvullende maatregelen te nemen bij een ruimtelijke ontwikkeling van het type aanpassen en transformeren.

Gemeenten zullen bij een wijziging van het omgevingsplan moeten motiveren welke maatregelen concreet worden getroffen en welk effect deze maatregelen (zullen) hebben op de ruimtelijke kwaliteit. Deze ruimtelijke maatregelen dienen in beginsel zoveel mogelijk binnen of in de nabijheid van het ontwikkelingsgebied te worden getroffen. Pas als aangetoond is dat dat niet of onvoldoende mogelijk is, kunnen ze ook elders binnen de gemeente worden gerealiseerd. Net als bij de voormalige 'ruimte voor ruimte'-regeling kunnen gemeenten ervoor kiezen om in plaats daarvan een (gedeeltelijke) financiële compensatie te verlangen, mits kan worden aangetoond dat de ruimtelijke kwaliteit door middel van maatregelen in natura onvoldoende (of niet tijdig) kan worden gecompenseerd. In dat geval kan compensatie plaatsvinden door middel van storting van een bedrag in een (inter)gemeentelijk kwaliteitsfonds mits aannemelijk is dat met de storting de uitvoering van de compenserende ruimtelijke kwaliteitsmaatregelen afdoende is verzekerd. De uitvoering en toepassing van deze regeling wordt aan de gemeente overgelaten. Het is niet altijd nodig een nieuw fonds in te stellen, ook bestaande fondsen kunnen worden ingezet. Een voorbeeld is het fonds dat wordt gebruikt in de Duin- en Bollenstreek.

Bij aanvullende ruimtelijke maatregelen gaat het onder andere om de maatregelen uit de voormalige regeling 'ruimte voor ruimte'. Op basis van deze voormalige regeling kon in ruil voor de sloop van 1.000 m^2 bebouwing of 5.000 m^2 kassen een woning buiten BSD worden gebouwd. Bij de beoordeling van de aanvullende ruimtelijke (kwaliteits-)maatregelen worden vooralsnog deze oppervlaktes als uitgangspunt gehanteerd, samen met het uitgangspunt dat de ruimtelijke kwaliteit per saldo verbetert.

Recreatiegebieden

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in recreatiegebieden (beschermingscategorie 2) die per saldo leiden tot een afname van de recreatieve waarden van een gebied kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn om ervoor te zorgen dat de oppervlakte openbaar toegankelijk recreatiegebied en de recreatieve waarden van het gebied per saldo gelijk blijven. Indien er aanvullende maatregelen nodig zijn om de oppervlakte openbaar toegankelijk recreatiegebied gelijk te houden, worden deze bij voorkeur aansluitend aan of nabij het gebied genomen. Indien dit niet mogelijk is, worden maatregelen in het gebied zelf genomen die ervoor zorgen dat de recreatieve kwaliteit van het gebied vergroot wordt. Gedacht kan worden aan

het vergroten van de opvangcapaciteit, het versterking van de belevingswaarden, het toevoegen van voorzieningen en de aanleg van recreatieve routestructuren. Recreatieve kwaliteit richt zich op de mate waarin het gebied aansluit bij de recreatieve behoefte van diverse doelgroepen en op de samenhang met binnenstedelijke en buitenstedelijke groen- en waterstructuren, recreatieve routes en cultuurhistorisch erfgoed. Opvangcapaciteit betreft het aantal recreanten dat in een gebied aanwezig kan zijn. Dit kan gaan om het aantal mensen en op een bepaalde plek of meer verspreid over het gebied, en/of over het aantal mensen op een bepaald tijdstip of verdeeld over een etmaal. De opvangcapaciteit hangt samen met het recreatief programma en de recreatieve behoefte van de diverse doelgroepen in ruimte en tijd.

Recreatiegebieden zijn in principe bedoeld voor dagrecreatie. De openbare toegankelijkheid mag niet worden beperkt. Nieuwvestiging van verblijfsrecreatieparken, met recreatiewoningen, is in deze gebieden niet aan de orde.

Bescherming weidevogelgebieden

De provincie heeft de wettelijke inspanningsverplichting om weidevogels te beschermen. Het staat vast dat een goede inrichting en goed beheer van weidevogelgebieden essentieel is. Om de weidevogelpopulatie te behouden en te beschermen is er dan ook allereerst de noodzaak om gebieden te beschermen. Een deel van de Zuid Hollandse weidevogelgebieden is beschermd gebied als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Omdat een belangrijk deel van de weidevogelpopulatie broedt in agrarisch gebied, heeft de provincie sinds de jaren ’90, naast NNN ook agrarische gebieden aangewezen die waardevol zijn voor de weidevogels.

De beschikbaarheid van habitat blijft cruciaal voor herstel en behoud van deze populaties. Voor de bescherming van de weidevogelpopulaties en om verdere achteruitgang te voorkomen, is het van groot belang om de gebieden met hoge aantallen broedvogelterritoria goed te beschermen. Daarnaast is er ook bescherming nodig voor gebieden met wat minder hoge aantallen, die wel kansrijk zijn voor de weidevogels. Dit zijn de gebieden waar kan worden geïnvesteerd om het tij te kunnen keren.

Een ruimtelijke ontwikkeling in een weidevogelgebied met een hoge dichtheid aan weidevogels heeft logischerwijs een groter en directer negatief effect op de weidevogelpopulatie dan een ontwikkeling in gebieden met lagere aantallen weidevogels. De compensatie van een kwalitatief goed gebied is vaak zeer lastig te realiseren in de directe omgeving van de aantasting, wat vrijwel altijd tot achteruitgang van de weidevogelpopulatie leidt.

De provincie maakt onderscheid tussen ‘belangrijk weidevogelgebied’ met hoge aantallen weidevogels en ‘kansrijk weidevogelgebied’ met lagere aantallen weidevogels. In belangrijk weidevogelgebied gaat het om gemiddeld meer dan 30 broedparen weidevogels per 100 hectare. In kansrijk weidevogelgebied gaat het om gebieden waar dichtheden voorkomen van gemiddeld 15-30 broedparen weidevogels per 100 hectare.

Beide gebieden hebben de status van ‘beschermingscategorie 2’ volgens de regels voor ruimtelijke kwaliteit. Het beschermingsniveau is dus gelijk. In beide gebieden zijn ontwikkelingen mogelijk van het type ‘inpassen’ en ‘aanpassen’. Ontwikkelingen van het type ‘transformeren’ zijn uitgesloten, behalve als in het geval van specifiek in deze verordening benoemde uitzonderingen zoals ‘straatje erbij’. Door de gebieden met hoge aantallen weidevogels een afzonderlijke aanduiding te geven, gaat hiervan een signaal uit om extra terughoudend te zijn met het toelaten van activiteiten en ontwikkelingen die ten koste gaan van weidevogelgebied.

Aantasting van belangrijk of kansrijk weidevogelgebied als gevolg van ontwikkelingen van het type ‘aanpassen’ is onder voorwaarden toegestaan. Zo moet er sprake zijn van een zorgvuldige locatiekeuze en de aantasting moet worden gecompenseerd door te investeren in het verbeteren van de kwaliteit van de habitat elders binnen belangrijk of kansrijk weidevogelgebied. De provincie verwacht van gemeenten dat zij in gebieden met hoge aantallen weidevogels (aangeduid als ‘belangrijk weidevogelgebied’) extra terughoudend zijn met het toelaten van activiteiten en ontwikkelingen die het weidevogelgebied aantasten.

Activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen die behoren bij het huidige agrarische grondgebruik kunnen in beide gebieden plaatsvinden.

Compensatiebeginsel natuur en landschap

In een dynamische omgeving is het onvermijdelijk dat er plannen ontwikkeld worden die inbreuk maken op de te beschermen waarden. In het algemeen wordt bij nieuwe plannen, projecten of initiatieven gevraagd om een goede landschappelijke inpassing en mitigatie van de negatieve effecten. Voor een aantal gebiedscategorieën is compensatie van het verlies aan waarden nodig. Gedeputeerde staten kunnen de

vereisten over de aard en omvang van de compensatie en het moment waarop de compensatie gerealiseerd moet zijn, vastleggen in een beleidsregel over de compensatie bij nieuwe ontwikkelingen. Compensatie moet plaatsvinden bij ingrepen in de volgende gebieden:

- natuurnetwerk Nederland, zoals aangewezen en geometrische begrensd in de omgevingsverordening;
- belangrijk weidevogelgebied, zoals aangewezen en geometrische begrensd in de omgevingsverordening en in de Omgevingsvisie;
- karakteristieke landschapselementen.

De compensatiemaatregelen komen niet per se bovenop de hierboven genoemde aanvullende ruimtelijke maatregelen, maar kunnen - als dat mogelijk is - ook gecombineerd worden.

De bescherming van de belangrijke weidevogelgebieden brengt geen beperkingen met zich mee voor ontwikkelingen binnen het huidige agrarische grondgebruik. Ontwikkelingen zoals intensivering van het graslandgebruik, de aanleg van kavelpaden, slootdempingen, ruwvoederteelt en de uitbreiding van boerderijen, blijven dus mogelijk.

Gemeentelijke verantwoordelijkheid

Motivering

Een omgevingsplan dat een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk maakt bevat een motivering waaruit blijkt dat de ruimtelijke kwaliteit ten minste gelijk blijft. Dit is nodig als het gaat om een ontwikkeling waarbij de richtpunten ruimtelijke kwaliteit in het geding zijn, of als het gaat om een ontwikkeling die is gelegen op locaties binnen een beschermingscategorie. Dit betekent dat bij een omgevingsplan voor een ruimtelijke ontwikkeling binnen en buiten bestaand stads- en dorpsgebied vrijwel altijd deze motivering voor ruimtelijke kwaliteit nodig is. Het is wenselijk in de motivering in te gaan op de verschillende onderdelen van het beleid en de regels over ruimtelijke kwaliteit.

Gelet op het uitgangspunt dat de ruimtelijke kwaliteit als gevolg van ontwikkeling per saldo niet afneemt, dient de toetsing aan ruimtelijke kwaliteit een integraal onderdeel te vormen van de planvorming en afweging. Voor ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen bij de aard en/of de schaal van het gebied (aanpassen) en op structuurniveau wijzigingen voorzien (transformeren), zijn ontwerpoptimalisaties, inpassingsmaatregelen of aanvullende ruimtelijke maatregelen nodig om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren.

Ruimte voor maatwerk

Het beleid en de regels over ruimtelijke kwaliteit biedt de gemeente ruimte voor het toepassen van maatwerk in het omgevingsplan. Het is aan de gemeente in hoeverre de ruimte voor ontwikkeling die het kader biedt ook daadwerkelijk wordt benut. De omgevingsverordening stelt alleen regels aan het gemeentelijk omgevingsplan, particulieren kunnen hier dus geen rechten aan ontlenen. Dus als het handelingskader bijvoorbeeld ruimte biedt voor ‘inpassen’ van nieuwe bebouwing in een lint, wil dat niet zeggen dat de gemeente die ruimte ook moet bieden in het omgevingsplan. De gemeente is namelijk in eerste instantie verantwoordelijk voor een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en kan hierover dus eigen beleid voeren, voor zover passend bij het provinciaal beleid.

Mogelijkheden voor toepassing op gebiedsniveau

Het is mogelijk om het beleid en de regels over ruimtelijke kwaliteit op gebiedsniveau toe te passen. Dit houdt in dat zowel de bebouwingsmogelijkheden als de maatregelen om de ruimtelijke kwaliteit te behouden of te verbeteren, niet op perceelniveau worden bezien maar op een hogere schaal. Dit biedt mogelijkheden om robuuste maatregelen te treffen voor verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, door dit voor meerdere ingrepen in het gebied tegelijk te doen. Bestaande initiatieven voor gebiedsgerichte toepassing van ‘ruimte-voor-ruimte’, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van een ‘beursstelsel’, kunnen dus worden voortgezet onder het beleid en de regels over ruimtelijke kwaliteit. Dit betekent ook dat de impact van een ontwikkeling op het gebied niet op perceelniveau wordt bezien, maar op gebiedsniveau. Er wordt dus niet per woning bezien of sprake is van ‘inpassen’ dan wel ‘aanpassen’, maar voor het totale programma.

Artikel 7.42 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden met beschermingscategorieën)

In dit artikel is de geometrische begrenzing van de beschermingscategorieën ruimtelijke kwaliteit vastgelegd.

Geometrisch begrenzing kansrijk en belangrijk weidevogelgebied

De grens van het kansrijke weidevogelgebied en het belangrijk weidevogelgebied is in de geometrische begrenzing vastgelegd. Bij het vastleggen van de begrenzing en voor de toepassing van de regels voor beide gebieden is bepaald dat bestaande bebouwing, agrarische bouwpercelen, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding, inclusief bermen, niet tot kansrijk of belangrijk weidevogelgebied horen. Dus voor zover die percelen binnen de geometrische begrenzing van kansrijk of belangrijk weidevogelgebied zijn gelegen, zijn de regels voor de weidevogelgebieden hierop niet van toepassing.

Alle legaal aanwezige bestaande bebouwing, agrarische bouwpercelen, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding, inclusief bermen, behoren niet tot het kansrijke weidevogelgebied of het belangrijke weidevogelgebied. Voorbeeld: Een schuur in een weiland, waarbij de schuur daar conform de vigerende functie staat, behoort niet tot het kansrijke weidevogelgebied, ook al omvat de begrenzing het gehele weiland.

Artikel 7.43j (gebiedstype: beschermingscategorie 2 belangrijk weidevogelgebied)

De belangrijke weidevogelgebieden zijn, samen met delen van het NNN, van essentieel belang voor de weidevogels in Zuid-Holland.

De bescherming van de belangrijke weidevogelgebieden brengt geen beperkingen met zich mee voor ontwikkelingen binnen het huidige agrarische grondgebruik, dat vooral bestaat uit het gebruik van de grond als weide/grasland.

Ontwikkelingen zoals intensivering van het graslandgebruik, de aanleg van kavelpaden, slootdempingen, ruwvoederteelt ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering en de uitbreiding van boerderijen, blijven dus mogelijk. Agrarische bouwpercelen vallen buiten de begrenzing van het kansrijke weidevogelgebied, dus binnen die percelen kunnen wel andere ontwikkelingen of nevenactiviteiten plaatsvinden. Ook vergroting van het agrarisch bouwperceel binnen de regels voor agrarische bedrijven (artikel 7.59) blijft mogelijk.

Openheid is een essentieel onderdeel van belangrijke weidevogelgebieden. Bomen en struiken bieden ruimte aan predatoren die een gevaar vormen voor de weidevogels en hun eieren en kuikens. Daarom wordt het aanplanten van bomen en struiken niet toegestaan binnen de open delen van de belangrijke weidevogelgebieden. Ooievaars vormen ook een gevaar voor weidevogelkuiken. Daarom worden ook beperkingen opgelegd voor de plaatsing van ooievaarspalen binnen belangrijk weidevogelgebied.

Andere ruimtelijke ontwikkelingen zijn in belangrijk weidevogelgebied in beperkte mate toegestaan. Gelet op de hoge aantallen weidevogels verwacht de provincie van gemeenten dat zij zeer terughoudend omgaan met het toelaten van andere ontwikkelingen. Wanneer deze ontwikkelingen oppervlakte en/of kwaliteit van het gebied op significante wijze aantasten, dan moet deze aantasting worden gecompenseerd. Dat kan door een kwaliteitsimpuls elders in belangrijk of kansrijk weidevogelgebied. Deze kwaliteitsimpuls moet in een redelijke verhouding staan tot het aangetaste deel en moet voldoende geborgd zijn, bijvoorbeeld door een overeenkomst of een kwalitatieve verplichting. Ook moet vastliggen dat de compensatielocatie een passende functie heeft of krijgt, die voldoende bescherming biedt aan de functionaliteit van het compensatiegebied voor weidevogels.

Onderscheid belangrijk en kansrijk weidevogelgebied

De provincie maakt onderscheid tussen ‘belangrijk weidevogelgebied’ met hoge aantallen weidevogels en ‘kansrijk weidevogelgebied’ met lagere aantallen weidevogels. In belangrijk weidevogelgebied gaat het om gemiddeld meer dan 30 broedparen weidevogels per 100 hectare. In kansrijk weidevogelgebied gaat het om gebieden waar dichtheden voorkomen van gemiddeld 15-30 broedparen weidevogels per 100 hectare.

Beide gebieden hebben de status van ‘beschermingscategorie 2’ volgens de regels voor ruimtelijke kwaliteit. Het beschermingsniveau is dus gelijk. In beide gebieden zijn ontwikkelingen mogelijk van het type ‘inpassen’ en ‘aanpassen’. Ontwikkelingen van het type ‘transformeren’ zijn uitgesloten, behalve als in het geval van specifiek in deze verordening benoemde uitzonderingen zoals ‘straatje erbij’.

Door de gebieden met hoge aantallen weidevogels een afzonderlijke aanduiding te geven (‘belangrijk weidevogelgebied’), gaat hiervan een signaal uit om extra terughoudend te zijn met het toelaten van activiteiten en ontwikkelingen die ten koste gaan van weidevogelgebied.

Een ruimtelijke ontwikkeling in een weidevogelgebied met een hoge dichtheid aan weidevogels heeft logischerwijs een groter en directer negatief effect op de weidevogelpopulatie dan een ontwikkeling in gebieden met lagere aantallen weidevogels. De compensatie van een kwalitatief goed gebied is vaak zeer

lastig te realiseren in de directe omgeving van de aantasting, wat vrijwel altijd tot achteruitgang van de weidevogelpopulatie leidt.

Artikel 7.43ja (gebiedstype: beschermingscategorie 2 kansrijk weidevogelgebied)

De kansrijke weidevogelgebieden hebben de potentie om grote aantallen weidevogels te herbergen, maar zijn in de huidige omstandigheden niet optimaal geschikt of worden niet optimaal gebruikt door weidevogels.

De bescherming van de kansrijke weidevogelgebieden brengt geen beperkingen met zich mee voor ontwikkelingen binnen het huidige agrarische grondgebruik, dat vooral bestaat uit het gebruik van de grond als weide/grasland. Ontwikkelingen zoals intensivering van het graslandgebruik, de aanleg van kavelpaden, slootdempingen, ruwvoederteelt ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering en de uitbreiding van boerderijen, blijven dus mogelijk. Agrarische bouwpercelen vallen buiten de begrenzing van het kansrijke weidevogelgebied, dus binnen die percelen kunnen wel andere ontwikkelingen of nevenactiviteiten plaatsvinden. Ook vergroting van het agrarisch bouwperceel binnen de regels voor agrarische bedrijven (artikel 7.59) blijft mogelijk.

Het behouden van het bestaand agrarisch gebruik en vrijwillig agrarisch natuurbeheer zijn belangrijke kwaliteiten die meegewogen moeten worden bij functieveranderingen. Andere vormen van agrarisch grondgebruik dan het huidige agrarische grondgebruik zijn binnen kansrijk weidevogelgebied mogelijk indien daarmee wordt bijgedragen aan de realisatie van een toekomstbestendige landbouw en bijdraagt aan de biodiversiteit. Toekomstbestendige en veerkrachtige landbouw is door de provincie benoemd als opgave in de onbebouwde ruimte, zie hiervoor de regels voor de onbebouwde ruimte.

Andere ruimtelijke ontwikkelingen zijn in kansrijk weidevogelgebied in beperkte mate toegestaan. Wanneer deze ontwikkelingen oppervlakte en/of kwaliteit van het gebied op significante wijze aantasten, dan moet deze aantasting worden gecompenseerd. Dat kan door een kwaliteitsimpuls elders in belangrijk of kansrijk weidevogelgebied. Deze kwaliteitsimpuls moet in een redelijke verhouding staan tot het aangetaste deel en moet voldoende geborgd zijn, bijvoorbeeld door een overeenkomst of een kwalitatieve verplichting. Ook moet vastliggen dat de compensatielocatie een passende functie heeft of krijgt, die voldoende bescherming biedt aan de functionaliteit van het compensatiegebied voor weidevogels.

Onderscheid belangrijk en kansrijk weidevogelgebied

In de toelichting op artikel 7.43j is het onderscheid tussen belangrijk en kansrijk weidevogelgebied nader toegelicht.

Uitzonderingen op de compensatieverplichting

In het vijfde lid zijn uitzonderingen op de compensatieverplichting opgenomen voor de situatie dat kansrijk weidevogelgebied samenvalt met een recreatiegebied, een locatie voor windenergie of een zoekgebied voor zon.

Daar waar kansrijk weidevogelgebied samenvalt met recreatiegebied (beide beschermingscategorie 2), kan een recreatieve ontwikkeling plaatsvinden, zoals de aanleg van een wandel- of fietspad, zonder dat een eventuele aantasting van de functionaliteit voor weidevogels gecompenseerd behoeft te worden. Het is uiteraard wel nodig om bij de locatiekeuze van een recreatieve ontwikkeling rekening te houden met de weidevogels binnen het gebied.

Compensatie kan achterwege blijven als het gaat om de ontwikkeling van een locatie voor windenergie. Het moet dan gaan om een locatie voor windenergie die vóór de inwerkingtreding van de herziening 2025 van deze verordening al was opgenomen in deze verordening en niet tevens was aangeduid als belangrijk weidevogelgebied. Vóór de inwerkingtreding van de herziening 2025 waren in deze verordening alleen belangrijke weidevogelgebieden opgenomen. Met de herziening 2025 zijn ook kansrijke weidevogelgebieden opgenomen in deze verordening.

Compensatie is niet nodig als het gaat om de ontwikkeling van een zonneveld op een locatie in een zoekgebied voor zon. Het moet dan gaan om een zoekgebied voor zon uit een Regionale Energie Strategie die door provinciale staten is vastgesteld vóór de inwerkingtreding van de Wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025. De compensatie kan alleen achterwege blijven als de locatie niet al vóór de inwerkingtreding van de herziening 2025 was aangeduid als belangrijk weidevogelgebied. Het is vanzelfsprekend wel nodig om bij de locatiekeuze van een zonneveld in een zoekgebied voor zon rekening te houden met de weidevogels binnen het gebied.

§ 7.3.7a Groenblauw netwerk

De provincie wil het groenblauwe netwerk, zowel binnen als buiten de stad, verstevigen, verbeteren en beschermen. Het netwerk vormt de basis voor een gezonde, prettige, veilige en waardevolle leefomgeving voor mens en dier in een steeds sterker verstedelijkte provincie. Juist in een gebied waar de fysieke ruimte beperkt is, is inzetten op een stevig, hoogkwalitatief en goed verbonden netwerk van belang. Dit netwerk bestaat onder andere uit grote stadsparken, recreatie- en natuurgebieden, grote landschappelijke gebieden tussen steden en dorpen (groene buffers) en de verbindingen tussen al deze plekken. Verbondenheid tussen en toegankelijkheid van gebieden is de kracht van dit netwerk.

Doel van de regels over het groenblauwe netwerk is zowel om het bestaande groenblauwe netwerk te beschermen en te verbeteren als om aandacht te vragen voor ontbrekende of slecht ontwikkelde schakels binnen de groenblauwe ontwikkellijnen in het netwerk.

Het groenblauwe netwerk verbeteren kan door te investeren in een kwaliteitsslag van bestaande gebieden of structuren, uitbreiding van bestaande gebieden of door de toevoeging van ontbrekende schakels in het netwerk. Per saldo gaat het om het gelijk blijven of waar mogelijk verbeteren van het gehele stelsel. Nieuwe ontwikkelingen zijn kansen om het netwerk te verbeteren, met name door groenblauwe ontwikkellijnen en de ontbrekende schakels daarin mee te nemen in de planvorming.

Ook wil de provincie barrièrewerking binnen het groenblauwe netwerk voorkomen of verminderen. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen behouden de bestaande doorgaande structuren, of dragen zorg voor een alternatief van vergelijkbare of hogere kwaliteit. In de praktijk betekent dit dat bestaande recreatieve en ecologische structuren door blijven lopen of verbeterd worden bij bijvoorbeeld de aanleg of verbreding van infrastructuur. Doorlopende schakels en verbindingen zijn van grote waarde voor het groenblauwe netwerk in het bijzonder en voor de kwaliteit van de leefomgeving van Zuid-Holland als geheel.

Het artikel over het groenblauwe netwerk heeft betrekking op verschillende onderdelen, op enkele daarvan zijn ook andere artikelen in deze verordening van toepassing. Dit betreft met name het Natuurnetwerk Nederland, de recreatiegebieden, de groene buffers en het recreatieve hoofdfietsnetwerk. De specifieke artikelen voor deze onderdelen zijn onverminderd van toepassing. Wel zal bij de toepassing van die artikelen, met name als sprake is van afwegingsruimte, rekening moeten worden gehouden met de gevolgen voor het groenblauwe netwerk. De samenhang van het netwerk is belangrijk, barrièrewerking moet worden voorkomen of verminderd.

Voor het groenblauwe netwerk is recreatieve toegankelijkheid van belang, maar niet alle natuur gaat samen met recreatie. Artikel 7.43l (natuurnetwerk Nederland) gaat wat dat betreft boven het artikel over het groenblauwe netwerk. Juist in veel aantrekkelijke natuurgebieden is de druk door recreatie groot en kan het groenblauwe netwerk als geheel wel een oplossing bieden door de druk te spreiden of te zoneren.

De groenblauwe ontwikkellijnen worden indicatief aangeduid. Indicatief betekent in dit geval dat de zone een aanduiding is van een te verbeteren of te ontwikkelen schakel in het groenblauwe netwerk. Dit betekent niet dat de zone voor de volle breedte met een groenblauwe inrichting ontwikkelt hoeft te worden, maar wel dat binnen deze zone aandacht moet zijn voor een robuuste groenblauwe verbinding en waar mogelijk behoud van de bestaande groene ruimte. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een groene recreatieve doorgaande structuur, een waterverbinding met aandacht voor natuurinclusieve oevers en recreatie of de ontwikkeling van een recreatiegebied of stadspark. In een aantal delen van de groenblauwe ontwikkelzones is de ruimte zeer beperkt. Juist hier is het van belang de ruimte die er nog is in te zetten voor een aantrekkelijke groenblauwe verbinding. Een groenblauwe verbinding is zoveel mogelijk zowel recreatief, ecologisch als klimaatadaptief ingericht en kent een stevige maat.

Bestaande bebouwing en functies

De instructieregels hebben in principe geen gevolgen voor bestaande bebouwing, tuinen, erven en dergelijke. De regels voor eerbiedigende werking in deze verordening zijn van toepassing. Wel wordt in het geval van een nieuwe ontwikkeling of herontwikkeling aandacht gevraagd voor het in samenhang daarmee benutten van kansen en mogelijkheden voor verbetering van het groenblauwe netwerk.

Bij de realisatie van groenblauwe ontwikkellijnen rond vaarwegen wordt rekening gehouden met het bestaande gebruik van het water.

Bestaande afspraken

Het belang van het behouden en zo mogelijk versterken van de groenblauwe netwerken wordt afgewogen tegen bestaande bestuurlijke afspraken die reeds zijn gemaakt voor inwerkingtreding van de Wijziging

Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2025. Het gaat dan afspraken over functiewijzigingen in de regionale bedrijventerreinenvisies, regionale woningbouwprogrammering, afgesloten woon-werk-akkoorden of bestuursovereenkomsten, voor zover gedeputeerde staten daarmee hebben ingestemd- of die hebben vastgesteld. De term 'rekening houden met' in de instructieregel voor het groenblauwe netwerk en de term 'betrekken bij' in de instructieregel voor de groenblauwe ontwikkellijnen, laten ruimte voor de gemeente om op dit punt een gemotiveerde afweging te maken.

§ 7.3.8 Stedelijke ontwikkelingen

Nieuwe stedelijke ontwikkelingen vinden zoveel mogelijk plaats in bestaande steden en dorpen. Ook hierbij staan gezondheid, kwaliteit en veiligheid voorop. Daarom zet de provincie in op 'groen en gezond intensiveren'. De provincie bouwt hiermee voort op de verstedelijkingsstrategie van de Zuidelijke Randstad, die uitgaat van binnenstedelijk verdichten en bouwen op goed bereikbare plekken nabij Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV). De provincie stuurt in steden en dorpen op het combineren van functies, op compact bouwen in hogere dichtheden, op de nabijheid van werk en voldoende maatschappelijke voorzieningen en op voldoende ruimte voor groen en bewegen in de woon- en leefomgeving.

In deze paragraaf zijn algemene regels opgenomen gericht op groen en gezond intensiveren, evenals regels over regionale afstemming van stedelijke ontwikkelingen en regels over specifieke functies, zoals wonen, bedrijventerreinen en detailhandel.

Artikel 7.44 (afgestemde regionale opgave)

Regionale afstemming en regionale visies

Een stedelijke ontwikkeling heeft vaak bovenlokale effecten. Voor een goede onderlinge afstemming is derhalve regionaal overleg nodig op de schaal waarop de effecten zich voordoen. Dit kan door in regionaal verband onderzoek te doen naar en afspraken te maken over de kwantitatieve en kwalitatieve regionale opgave. Dit heeft tevens als voordeel dat de ladder voor duurzame verstedelijking niet per plan wordt toegepast maar op regionaal niveau. Daarom is in deze verordening bepaald dat een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen, bedrijventerreinen of kantoren mogelijk maakt, rekening houdt met de afgestemde regionale opgave voor deze ontwikkeling.

Naast artikel 7.44 over regionale afstemming van de opgave voor wonen, bedrijventerreinen en kantoren, kan ook artikel 7.41bb over regionale afstemming van ontwikkelingen in de onbebouwde ruimte van toepassing zijn. Laatstgenoemd artikel gaat over de afstemming van alle ontwikkelingen, dus niet alleen stedelijke ontwikkelingen. Het gaat ook niet alleen om afstemming van de opgave, maar ook om afstemming over de benodigde ruimte voor de in dat artikel benoemde opgaven en dus ook over de locatiekeuze.

In de Omgevingsvisie is aangegeven dat de provincie in ieder geval voor wonen, bedrijventerreinen en kantoren verwacht dat de gemeenten gezamenlijk regionale visies opstellen en deze periodiek actualiseren. Voor wonen gaat het om een regionale woonvisie en de bijbehorende regionale woningbouwprogramma's. Voor bedrijventerreinen gaat het om regionale bedrijventerreinen visies. Op het gebied van kantoren gaat het om regionale kantorenvisies en bijbehorende plancapaciteitslijsten. Ook woon-werk akkoorden kunnen geschaard worden onder de regionale bestuurlijke afspraken.

Gedeputeerde staten kunnen een regionale visie en een regionaal woningbouwprogramma (mede) vaststellen of hiermee instemmen. Gedeputeerde staten geven daarmee aan dat sprake is van een afgestemde regionale opgave die paste binnen de provinciale opgave. Voor zover relevant, kunnen gedeputeerde staten daarbij ook aangeven in hoeverre daarmee op regionaal niveau de ladder voor duurzame verstedelijking is doorlopen, zodat bij individuele plannen naar de afgestemde regionale opgave afspraken kan worden verwezen.

In de Omgevingsvisie zijn doelstellingen opgenomen voor regionale visies. Dit zijn de onderwerpen die ten minste moeten terugkomen in de regionale visie.

Vaststelling regionale visie door gedeputeerde staten

Als er geen visie en/of programma door de regio is opgesteld of niet door gedeputeerde staten is aanvaard of (mede) vastgesteld, kunnen gedeputeerde staten zelf een regionale visie en/of programma voor wonen of bedrijventerreinen vaststellen.

Een omgevingsplan moet ook rekening houden met de in zo'n door gedeputeerde staten vastgestelde visie en/of programma bepaalde regionale opgave voor stedelijke ontwikkelingen. Functies die in strijd

zijn met de door gedeputeerde staten vastgestelde regionale visie en/of programma passen niet in de regionale opgave.

Artikel 7.45 (ladder voor duurzame verstedelijking)

Ladder voor duurzame verstedelijking

Naast de regels in deze verordening is ook de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing, zoals opgenomen in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De betekenis van de ladder voor duurzame verstedelijking is in de Zuid-Hollandse situatie minder groot, in verband met de bescherming van de onbebouwde ruimte. Binnen de onbebouwde ruimte is plek voor ontwikkelingen met stedelijke functies, maar er gelden wel voorwaarden onder meer met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit. De provincie reserveert de onbebouwde ruimte voor een aantal ontwikkelingen, waaronder toekomstbestendige landbouw en voedselzekerheid. Voor zover de ladder van betekenis is in de Zuid-Hollandse situatie, acht de provincie de toepassing daarvan bij het opstellen van Omgevingsplannen mede van provinciaal belang.

Enkele begrippen die worden gehanteerd in de ladder voor duurzame verstedelijking zijn voor meerderlei uitleg vatbaar, met name de begrippen ‘stedelijke ontwikkeling’ en ‘stedelijk gebied’. Specifiek voor de Zuid-Hollandse situatie is hieronder een verduidelijking opgenomen van deze begrippen, waarbij onder meer wordt ingegaan op glastuinbouw en verblijfsrecreatie.

Begrip stedelijke ontwikkeling

Het begrip stedelijke ontwikkeling is in het Besluit kwaliteit leefomgeving gedefinieerd als een ontwikkeling of uitbreiding van een bedrijventerrein, een zeehaventerrein, een woningbouwlocatie, kantoren, een detailhandelsvoorziening of een andere stedelijke voorziening en die voldoende substantieel is. Onder stedelijke voorzieningen verstaat de provincie ook stadsparken, begraafplaatsen, sportvelden en volkstuinen.

De ladder voor duurzame verstedelijking hoeft niet toegepast te worden bij ontwikkelingen met niet-stedelijke functies. Agrarische ontwikkelingen vallen dus buiten de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking. Maar ook ontwikkelingen voor buitenstedelijke recreatie, zoals een verblijfsrecreatiepark, vallen buiten toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit zijn ontwikkelingen die in het algemeen juist gebonden zijn aan het buitengebied.

Omdat het begrip ‘stedelijke ontwikkeling’ is verbonden met de ladder voor duurzame verstedelijking, wordt in deze verordening in sommige regels de term ‘ontwikkeling met stedelijke functies’ gebruikt. Hiermee wordt benadrukt dat die regels een ander oogmerk hebben dan de ladder voor duurzame verstedelijking. Het begrip ‘stedelijke functies’ is gedefinieerd in deze verordening.

Begrip stedelijk gebied en begrip stads- en dorpsgebied

Het begrip ‘stedelijk gebied’ dat in het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt gehanteerd, betekent hetzelfde als het begrip ‘bestaand stads- en dorpsgebied’ dat in de Omgevingsvisie, het Omgevingsprogramma en in deze omgevingsverordening wordt gehanteerd. In het Besluit kwaliteit leefomgeving is het begrip gedefinieerd als een toegelaten samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen en infrastructuur. Niet tot het stedelijk gebied behoren stedelijk groen aan de rand van die bebouwing en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen.

Bij het begrip ‘bestaand stads- en dorpsgebied’ gaat het niet alleen om een toegelaten samenstel van bebouwing, maar moet het ook gaan om stedelijke functies. Specifiek in de Zuid-Hollandse situatie wordt een aantal situaties nadrukkelijk niet beschouwd als ‘bestaand stads- en dorpsgebied’.

Allereerst de glastuinbouwgebieden en de verspreid liggende kassen. Deze zijn gebonden aan het buitengebied en veelal staat de agrarische functie nog voorop. De glastuinbouwgebieden en de verspreid liggende kassen worden daarom in principe niet gerekend tot het ‘bestaand stads- en dorpsgebied’.

Ten tweede de verblijfsrecreatieparken. Deze zijn veelal in gebruik voor buitenstedelijke recreatie en zijn gelegen in groengebieden of andere voor de recreant aantrekkelijke delen van het buitengebied. Ook de verblijfsrecreatieparken worden derhalve in principe niet gerekend tot het bestaand stedelijk gebied. Een uitzondering hierop geldt voor de verblijfsrecreatieparken die zijn geplaatst in bijlage IX, onder Aa, en die daardoor niet vallen onder het verbod op permanente bewoning. Nadat in het omgevingsplan aan deze parken een nieuwe functie is toegekend, worden deze beschouwd als ‘bestaand stads- en dorpsgebied’.

Ook nog onbebouwd gebied kan soms worden beschouwd als 'bestaand stads- en dorpsgebied', met name als het een terrein betreft dat grotendeels is omringd door wel bebouwd gebied. In samenhang met het omringende gebied maakt het nog onbebouwde gebied dan uit van het 'bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing'. Bouwrijp gemaakt gebied wordt eveneens beschouwd als bestaand stads- en dorpsgebied, ervan uitgaande dat er dan sprake is van een onomkeerbare ruimtelijke ontwikkeling.

Nieuwe stedelijke ontwikkeling

De in het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen ladder voor duurzame verstedelijking heeft alleen betrekking op een 'nieuwe' stedelijke ontwikkeling. Het begrip 'nieuw' is in het Besluit kwaliteit leefomgeving niet nader gedefinieerd. In de jurisprudentie is inmiddels een lijn ontwikkeld waaruit volgt dat het opnieuw mogelijk maken van onbenutte plancapaciteit, niet wordt beschouwd als een 'nieuwe' stedelijke ontwikkeling. Voor de toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking volgt de provincie Zuid-Holland deze lijn. Door toevoeging van het woordje nieuwe is het niet noodzakelijk stedelijke ontwikkelingen die al zijn toegelaten opnieuw te motiveren (zie 'nieuwe activiteiten' of eerbiedigende werking). Om die reden is de aanpassingstermijn van 3 jaar zoals genoemd in artikel 7.14 niet van toepassing.

Bovenstaande betekent overigens niet dat nog niet gerealiseerde plancapaciteit in alle gevallen zonder meer opnieuw opgenomen kan worden bij een herziening van het omgevingsplan. Er is altijd nog een afweging nodig of dit nog passend, actueel en realistisch is, met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Hierbij kunnen provinciale belangen in het geding zijn.

Artikel 7.45b (dichtheid en verscheidenheid woningbouw)

Veel uitleglocaties kennen een relatief lage woningdichtheid, waarbij de focus vooral ligt op eengezinswoningen. Een hogere woningdichtheid en een grote variatie aan woningtypen, prijsklassen en woonmilieus zijn nodig met het oog op de grote woningbouwopgave en om de schaarse ruimte en de mobiliteitsvoorzieningen beter te benutten. Het gaat daarbij zowel om de kwantitatieve als de kwalitatieve woonopgave. Hiermee zijn provinciale belangen gemoeid.

Het zorgdragen voor een goed woon- en leefklimaat is en blijft onverminderd van toepassing. Ook bij een hoge woningdichtheid zal dus gezorgd moeten worden voor een aantrekkelijk woon- en leefomgeving, onder meer met voldoende groenvoorzieningen in de woonomgeving. Een hogere woningdichtheid wil niet zeggen dat ook hoger gebouwd moet worden. De woningdichtheid kan ook verhoogd worden door gevarieerder te bouwen en niet alleen suburbane woonmilieus te realiseren, maar ook centrum-dorpse en centrum-stedelijke woonmilieus. De oude dorps- en stadskernen kennen een relatief hoge dichtheid en zijn aantrekkelijke en populaire gebieden om te wonen. De structuur past goed bij de menselijke maat.

In de regels is bepaald dat een omgevingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling met woningbouw mogelijk maakt, rekening houdt met een zo hoog mogelijke woningdichtheid en bijdraagt aan een goede woon- en leefomgeving. Welke dichtheid kan worden gerealiseerd hangt af van de lokale situatie en de lokale omstandigheden. Daarom zijn in de regels van de verordening hierover geen vooraf bepaalde getallen vastgelegd. Het gaat om maatwerk en om het toevoegen van kwaliteit. De dichtheid kan aansluiten bij de dichtheid van de kern, het dorp of de stad, waar de woningbouwlocatie bij hoort. Er is dus differentiatie mogelijk tussen stedelijk en landelijk gebied.

De provincie verwacht van gemeenten dat zij een goede afweging maken over een passende dichtheid van nieuwe woningbouwlocaties en dat zij zich voldoende inspannen om een hogere woningdichtheid mogelijk te maken. De provincie verwacht tevens van gemeenten dat zij hierover een gemotiveerd besluit nemen bij het vaststellen van een wijziging van het omgevingsplan en inzicht geven in de woningdichtheid. Bij onvoldoende inspanning op dit punt kunnen gedeputeerde staten zo nodig een zienswijze indienen. Tijdig overleg is daarom wenselijk.

De provincie gaat er vanuit dat voor veel woningbouwlocaties een hogere woningdichtheid mogelijk is in vergelijking met de woningdichtheid die de laatste jaren is gerealiseerd.

Het is niet de bedoeling dat een hoge dichtheid ten koste gaat van ruimtelijke inpassing. Het zorgdragen voor goede ruimtelijke kwaliteit en een goede overgang naar het buitengebied is belangrijk. Vandaar dat ook de groene randen en andere vormen van ruimtelijke inpassing, niet meetellen bij de bruto dichtheid.

De begrenzing van de grote buitenstedelijke bouwlocaties is in deze verordening indicatief aangeduid. Dit geldt zowel voor de begrenzing als voor de oppervlakte. De oppervlakte is aangegeven in de tabellen in bijlage IX, onder B. Het streven naar een hoge woningdichtheid kan voor deze locaties betekenen dat voor het beoogde aantal woningen een kleiner gebied nodig is, of dat meer woningen worden gerealiseerd dan nu is voorzien (mits dat past binnen het regionale woningbouwprogramma).

Op veel woningbouwlocaties worden vooral eengezinswoningen en appartementen gebouwd. Dit draagt bij aan inefficiënt ruimtegebruik en een lage woningdichtheid en sluit onvoldoende aan bij de huidige en toekomstige vraag naar woningen als gevolg van de veranderende samenstelling van huishoudens. De provincie vraagt daarom aandacht voor het bouwen van andere typen woningen, zoals dubbele bovenhuizen, beneden-bovenwoningen, hofjeswoningen, rug-aan-rug woningen en generatiewoningen. Deze gevarieerde woningtypen spelen in op de verwachte demografische ontwikkelingen en huishoudenssamenstelling gericht op vitale en gemengde wijken en kernen.

Artikel 7.45c (bereikbaarheid)

Alvorens de gemeente besluit een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling toe te laten is het nodig onderzoek te doen naar de gevolgen van die ontwikkeling voor het omliggende verkeers- en vervoersnetwerk. De verkeerseffecten kunnen leiden tot een verslechtering van de bereikbaarheid en een toename van de knelpunten op het netwerk. Het is wenselijk hier tijdig onderzoek naar te doen en zo nodig met alle betrokken partijen te bezien of aanvullende maatregelen nodig en mogelijk zijn om dit te voorkomen. Het bereikbaar houden van de regio is een provinciaal belang. De gevolgen voor de bereikbaarheid moeten daarom meewegen bij de locatiekeuze voor een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. De provincie verwacht van de gemeente dat in de motivering van het omgevingsplan hierover een zorgvuldige afweging is opgenomen.

Artikel 7.45ca (kansen voor biodiversiteit)

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden in beginsel getoetst aan de bepalingen uit de Omgevingswet die toezien op de bescherming van Natura 2000-gebieden en beschermde wilde planten- en diersoorten. Om hieraan te voldoen wordt vaak ecologisch onderzoek gedaan op grond waarvan effecten op specifieke onderdelen van de natuur kunnen worden beoordeeld. Helaas gaat de gemiddelde ecologische toets helemaal niet in op de mogelijke kansen die een ruimtelijk plan kan bieden aan de bescherming en versterking van de natuur. De provincie ziet daar ruimte voor verbetering en is van mening dat een groot deel van de nieuwe stedelijke ontwikkelingen zo kan worden ingepast dat de natuur er ook van profiteert. De focus moet daarbij niet primair liggen op specifieke beschermde soorten, maar op de inheemse biologische diversiteit (of biodiversiteit) in het algemeen, in aansluiting op de natuurlijke leefomgeving. Onder inheemse biodiversiteit, worden inheemse soorten verstaan en deze worden gedefinieerd als soorten die van nature voorkomen in Nederland. Dat wil zeggen dat het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten geheel of gedeeltelijk overlapt met het grondgebied van Nederland.

Het versterken van de inheemse biodiversiteit draagt namelijk bij aan een robuuste natuur waar allerlei plant- en diersoorten, vertegenwoordigd door één of meer van de 40 Zuid-Hollandse icoonsoorten, van profiteren. Uiteraard kan een gemeente niet alles doen voor alle icoonsoorten. Maar vaak wel voor één of een paar. Een robuuste natuur draagt ook bij aan een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving. Wanneer het leefgebied en de populaties van beschermde soorten goed op orde zijn, kan er in de toekomst ook eenvoudiger een omgevingsvergunning voor een flora en fauna-activiteit worden verleend wanneer een kleine aantasting van leefgebied nodig is.

De provincie verwacht van gemeenten die aan de slag gaan met nieuwe stedelijke ontwikkelingen dat men daarbij de Zuid-Hollandse natuur actief betrekt. Te denken valt aan het inpassen van robuuste groenblauwe structuren. Het aansluiten bij aangrenzende natuurlijke structuren buiten het plangebied of bijvoorbeeld het inpassen van bestaande landschapselementen kunnen daarbij een grote meerwaarde opleveren. En vaak zijn er meekoppelkansen: een recreatiefunctie kan wellicht goed samengaan met een structuur van struiken en bomen die aantrekkelijk is voor allerlei soorten dieren.

De provincie heeft een handreiking opgesteld voor praktische toepassing van de invulling van dit artikel, zie “Handreiking Versterken biodiversiteit bij stedelijke ontwikkelingen; Provincie Zuid-Holland"[92].

Artikel 7.45d (aanwijzing en geometrische begrenzing stationsomgevingen)

In dit artikel is de locatie van de stationsomgevingen aangewezen waarop artikel 7.45e betrekking heeft.

Artikel 7.45e (parkeernorm stationsomgevingen)

Overheden geven jaarlijks miljarden uit aan de exploitatie van het openbaar vervoer, de versterking van het netwerk en het beheer van de infrastructuur. Juist in omgevingen waar het gebruik van het openbaar

[92] https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/33246/handreiking_versterken_van_biodiversiteit_bij_stedelijke_ontwikkelingen_november_2023.pdf

vervoer de meeste potentie heeft, bij de opstappunten, is het wenselijk de ruimtelijke ontwikkeling daarop te oriënteren. In de praktijk kan de investering in het openbaar vervoer nog beter ondersteund worden door de ruimtelijke ontwikkeling. Hoge parkeernormen zorgen voor lagere dichtheden, verminderen de haalbaarheid en betaalbaarheid van ontwikkelingen en stimuleren het autogebruik. Vanwege deze in het geding zijnde provinciale belangen, is een provinciale rol gerechtvaardigd. Daarom zijn hierover regels opgenomen in de omgevingsverordening.

Voor woningbouw in stationsomgevingen, hanteert de provincie een maximale parkeernorm van 0,7 per woning (inclusief bezoekers). Deze norm sluit aan bij het werkelijk autobezit in deze gebieden. Deze regel geldt niet voor gemeenten die zelf al specifiek parkeerbeleid hebben vastgesteld, gebaseerd op eigen data over de lokale situatie en eigen overwegingen. Deze data moeten betrekking hebben op het autobezit (eigendom of lease) in de buurt per woningtype of woonoppervlak.

Artikel 7.45f (parkeernorm sociale huur)

Parkeernormen voor sociale huur zijn in veel gevallen structureel te hoog vergeleken bij het werkelijke autobezit van de huurders. Het gemiddelde autobezit ligt rond de 0,5 per woning. De gehanteerde parkeernorm ligt vooral in kleinere gemeenten meestal rond de 1. Een hoge parkeernorm voor sociale huur belemmert de haalbaarheid en betaalbaarheid van sociale huurprojecten en leidt vaak tot structurele leegstand in parkeergarages onder sociale huurcomplexen. Vanwege deze in het geding zijnde provinciale belangen, is een provinciale rol gerechtvaardigd. Daarom zijn hierover regels opgenomen in de omgevingsverordening.

Voor sociale huurwoningen hanteert de provincie een parkeernorm van 0,7 per woning. Dit is iets ruimer ten opzichte van het werkelijk gemiddelde autobezit, waardoor er ruimte blijft voor lokaal maatwerk. Deze regel geldt niet voor gemeenten die zelf al specifiek parkeerbeleid hebben vastgesteld, gebaseerd op eigen data over de lokale situatie en eigen overwegingen. Deze data moeten betrekking hebben op het autobezit (eigendom of lease) in de buurt per woningtype of woonoppervlak.

Artikel 7.45fa (parkeernorm grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw)

Doel van parkeerbeleid bij grote buitenstedelijke bouwlocaties locaties

De provincie en MRDH investeren jaarlijks honderden miljoenen in de exploitatie en ontwikkeling van het Zuid-Hollands OV. Voorbeelden zijn de investeringen van de provincie in R-NET halte Triangel/Waddinxveen en busbaan Valkenhorst. Gebleken is dat het daar werkt om een alternatief aan te bieden en men daardoor met minder autogebruik toe kan. Bij aanwezigheid van een alternatief wil de provincie dat gemeenten deze investeringen ook ruimtelijk ondersteunen met hun woningbouw en bijkomend parkeerprogramma. Parkeerbeleid bij grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw (ook wel genoemd 3 hectare locaties) heeft als doel de investeringen in OV meer te ondersteunen en om zo ook meer toekomstbestendige multimodale bereikbare wijken te realiseren en minder autoverkeer te genereren per plan en weguitbreidingen en investeringen in infrastructuur te voorkomen of te beperken. Lage parkeernormen zijn een planologisch middel dat stuurt op minder autobezit en daarmee ook minder autoverplaatsingen. Hiermee wordt per 3-hectare locatie minder infrastructuur investeringen te worden gedaan om het toenemende autoverkeer te faciliteren dat door de nieuwbouw-ontwikkeling wordt gegenereerd. De provincie kiest voor vrije sector nieuwbouwwoningen op deze locaties voor maximaal 1 auto per huishouden en 0,3 plekken voor bezoekers gemiddeld per locatie. Het is dus mogelijk te differentiëren op de locatie. De maximale parkeernorm voor stationsomgevingen en sociale huurappartementen zijn apart geregeld in de artikelen 7.45e en 7.45f en tellen niet mee bij dit gemiddelde.

Regionaal belang om te sturen op parkeernormen

Door woningbouwontwikkelingen neemt de congestie op de (hoofd)wegen verder toe. Omdat de fysieke en financiële mogelijkheden beperkt zijn en er grenzen zijn voor onderhoud, kiest de provincie ervoor autoverkeersgeneratie op deze locaties te beperken. In het verleden zijn de ontwikkelingen op 3ha locaties gepaard gegaan met ruime parkeernormen, hierdoor ligt de bebouwingsdichtheid lager, is het openbaar vervoer minder aantrekkelijk en is de afstand tot voorzieningen groter. De ruimtelijke opzet zorgde ervoor dat het autobezit en -gebruik hoog is en daarmee vormde zij een relatief grote druk op het omliggend wegennet. De provincie wil dat Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) op loop- of fiets afstand van deze locaties wordt benut en dat ruimtelijke ontwikkelingen de investeringen in HOV ondersteunen. Naast lage parkeernormen is het voor het welslagen hiervan van belang om ook flankerende maatregelen te treffen zoals parkeren op afstand, nabijheid van voorzieningen, deelmobiliteit, heldere communicatie over het mobiliteitsconcept en parkeerregulering.

Flankerend beleid

Het opstellen van lagere parkeernormen alleen is niet voldoende om het gewenste effect van minder autoverkeersgeneratie bij woningbouwontwikkeling te bereiken. Dit kan het best gepaard gaan met een aantal flankerende maatregelen zoals parkeren op afstand, deelmobiliteit, een communicatieplan over het mobiliteitsconcept en parkeerregulering. Gezamenlijk vormen deze maatregelen een pakket waarmee lagere parkeernormen op deze 3-hectare locaties niet leiden tot parkeerdruk in de omgeving.

- Deel-mobiliteitsbeleid kan goed dienen ter ondersteuning van de lagere parkeernomen op deze locaties. Dat hoeven niet alleen deel-auto's te zijn maar kunnen ook deel-bakfietsen en deel-LEV's zijn.
- Dagelijkse voorzieningen zijn bij voorkeur op 15 wandel- of 10 fietsminuten bereikbaar. De dagelijkse voorzieningen (commercieel en maatschappelijk) zijn bij voorkeur sneller met de fiets te bereiken dan met de auto.
- Parkeren op afstand draagt daar aan bij. Het zorgt ervoor dat lopen en fietsen voor de hand liggender zijn. Tevens zorgt parkeren op afstand voor een woon-leefomgeving waar men bewust voor moet kiezen. Hiermee worden mensen aangetrokken die bewust kiezen voor een autovrije leefomgeving. Dit maakt het onwaarschijnlijker dat deze mensen toch meer auto's gaan aanschaffen op termijn. Er wordt bij parkeren op afstand niet geparkeerd op eigen terrein, voor de deur of in parkeerhoven tussen de woningen.
- Een helder communicatieplan over de ruimtelijke opzet en het mobiliteitsconcept helpt toekomstige bewoners bij zelfselectie voor plan. Dit zorgt ervoor dat mensen niet verrast worden achteraf, maar vooraf goed weten in welk soort omgeving zij komen te wonen.
- Invoer (op termijn) van parkeerregulering inclusief weigeren van meer dan 1 parkeervergunning, kan goed helpen om parkeerdruk in de omgeving te voorkomen.

Afwijkingsmogelijkheid

In het tweede lid is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen, die de gemeente kan toepassen als de als de locatie niet wordt aangedaan of aangedaan kan worden door een verbinding van het openbaar vervoer. De afwijkingsmogelijkheid kan ook worden toegepast als de in deze verordening voorgeschreven parkeernorm zou kunnen leiden tot een onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat. De provincie verwacht van gemeenten dat hiervan terughoudend gebruik wordt gemaakt en toepassing alleen aan de orde is als ondanks het toepassen van flankerende maatregelen de voorgeschreven parkeernorm niet haalbaar is. Relevante overwegingen daarbij zijn onder meer de mate van beschikbaarheid van openbaar vervoer, de afstand tot voorzieningen en de aanwezigheid van goede fietsroutes.

Artikel 7.45g (permanente bewoning recreatiewoningen)

Permanente bewoning van recreatiewoningen is een regelmatig voorkomend probleem. Het gaat om een complexe problematiek. Zo voldoen de woningen veelal niet aan de normen voor gewone woningen, voor wat betreft bouw, bereikbaarheid en locatie. Ook gaat permanent gebruik voor bewoning, ten koste van de ruimte voor verblijfsrecreatie. De provincie vraagt daarom aan gemeenten om permanente bewoning uit te sluiten. Specifiek voor de grotere verblijfsrecreatieparken (met een omvang van 12 recreatiewoningen en meer) heeft de provincie dit vastgelegd in de omgevingsverordening. Dit neemt niet weg dat ook voor kleinere parken en voor individuele woningen geldt, dat permanente bewoning in principe moet worden uitgesloten. Er kunnen situaties zijn waarbij een bestaand verblijfsrecreatiepark in de huidige vorm en opzet geen toekomst meer heeft. Per situatie moet bekeken worden wat de mogelijkheden zijn voor een kwaliteitsverbetering en opwaardering van het park. Transformatie naar de functie wonen zal gelet op de ligging van veel parken in het algemeen niet aan de orde zijn. De provincie sluit dit echter niet op voorhand uit. Als een dergelijke situatie zich voordoet kunnen provinciale staten het betreffende verblijfsrecreatiepark opnemen in de bijlage IX, onder Aa. Het betreffende verblijfsrecreatiepark wordt dan uitgezonderd van het verbod op permanente bewoning.

Onderstaande overwegingen en aspecten zijn relevant voor de afweging van provinciale staten om een verblijfscreatiepark op bijlage IX, onder Aa te plaatsen, waardoor het verbod op permanente bewoning voor het betreffende park vervalt. Uitgangspunt is dat een park als geheel op de lijst wordt geplaatst, niet een gedeelte van een park.

Het gaat om de volgende overwegingen:

- Een substantieel deel van het totaal aantal recreatiewoningen wordt al langdurig permanent bewoond.
- Het betreft het daadwerkelijk uit de markt nemen van recreatiewoningen en moet geen vervangingsvraag oproepen waardoor elders nieuwe recreatiewoningen nodig zijn.
- De naar wonen omgezette objecten moeten voldoen aan het Besluit bouwwerken leefomgeving (bestaande bouw).
- De naar wonen omgezette objecten mogen geen negatieve impact hebben op de bedrijfsvoering van omliggende bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld geurcirkels van agrarische bedrijven betreffen. Ook moet rekening worden gehouden met beperkingen vanuit onder meer geluid en milieu van onder andere omliggende windmolens, (provinciale) spoor-, weg en vaarroutes (met uitzondering van vliegroutes).

- Omzetting van objecten naar wonen is niet mogelijk wanneer dit nadelige effecten met zich mee kan brengen voor nabijgelegen natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebieden.
- Er is door de gemeente advies ingewonnen bij het waterschap over de haalbaarheid van de waternormering bij het toepassen van een woonfunctie. Wanneer er maatregelen nodig zijn om deze norm te behalen zullen betrokken partijen afspraken moeten maken over de kosten en uitvoering, op basis van het kostenveroorzakingsbeginsel.
- Het toepassen van verevening van de waardevermeerdering door de omzetting voor eigenaren ten behoeve van maatschappelijke meerwaarde. Hierdoor zijn opbrengsten te benutten voor bijvoorbeeld het upgraden van gezamenlijke voorzieningen op de locatie zelf of voor recreatieve doeleinden elders.
- Er zijn separate private afspraken nodig tussen gemeente en park (vereniging van eigenaren) over toekomstig beheer/onderhoud, toegankelijkheid, veiligheid en voorzieningen.
- Een verbinding is nodig met het woningbouwprogramma. Het omzetten van recreatiewoningen naar permanente bewoning heeft immers invloed op de woningvoorraad van een gemeente. In de situatie dat objecten naar wonen worden omgezet, dienen die opgenomen te worden in het woningbouwprogramma van de woonregio.
- Een toets is nodig aan de 'ladder voor duurzame verstedelijking'. Aangetoond moet worden dat het aantal woningen dat wordt toegevoegd conform de behoefte is.
- Mogelijke gevolgen voor de bereikbaarheid dienen meegenomen te worden in de overweging van een omzetting.
- Dubbele functies van wonen gecombineerd met recreatie zijn niet wenselijk. Voor de lange termijn lijkt dit niet werkbaar. Per park is één ontwikkelingsrichting wenselijk.
- Algemene aandachtspunten zijn handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en risico's op speculatie in relatie tot mogelijke waardestijging door omzetting.

Artikel 7.45h (functiemenging en meervoudig ruimtegebruik)

Grote delen van het stads- en dorpsgebied worden gekenmerkt door een sterke scheiding tussen wonen en werken. Als gevolg van transformatie van bedrijventerreinen en de bouw van monofunctionele woonwijken, wordt bedrijfsruimte steeds meer uit stad en dorp verdreven. Om voldoende ruimte voor bedrijvigheid te behouden, te creëren en slim ruimtegebruik te stimuleren, wil de provincie inzetten op functiemenging en meervoudig ruimtegebruik (naast de inzet van specifieke regels voor bedrijventerreinen). Door een sterke inzet op functiemenging en meervoudig ruimtegebruik daar waar dat mogelijk is, kunnen bedrijventerreinen efficiënter worden benut door bedrijven die daar vanwege geluid-, verkeers-, stof- of geurhinder ook echt moeten zitten.

Deze inzet op functiemenging en meervoudig ruimtegebruik is nodig omdat ruimte voor werken absoluut noodzakelijk blijft. Functiemenging in woningbouwplannen en in transformatiegebieden zorgt ervoor dat deze bedrijven ook ergens anders terecht kunnen, dan op een bedrijventerrein. Bedrijventerreinen leveren een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid, en leveren tevens toegevoerde waarde en innovatiekracht. Daarnaast kunnen ze een bijdrage geven aan de energietransitie en de circulaire ambities. Het scheiden van functies is niet altijd wenselijk. Door het scheiden van wonen en werken neemt de woon-werkafstand namelijk steeds verder toe. Ook werkt het inefficiënt ruimtegebruik in de hand. Bovendien zorgt te ver doorgevoerde functiescheiding ervoor dat veel bedrijven op een bedrijventerreinen zijn gevestigd die daar qua milieubelasting niet hoeven te zitten.

De provincie verwacht van gemeenten dat zij bij nieuwe plannen niet automatisch uitgaan van functiescheiding, enkel ruimtegebruik en een ontwikkeling naar rustige woonwijk of bedrijventerrein, maar dieper nadenken over de mogelijkheden van een ontwikkeling als 'gemengd gebied', gebruik makend van de 'Staat van bedrijfsactiviteiten' en de 'Milieuzonering nieuwe stijl', beiden publicaties van de VNG. Zo kunnen bedrijven die zich daar voor lenen een plek krijgen in woningbouwplannen, bijvoorbeeld langs de ontsluitingswegen. Ook kan functiemenging gerealiseerd worden door in te zetten op meervoudig ruimtegebruik. Met slimmere zoneringen en combinatiegebouwen is meer mogelijk dan nu vaak wordt gedacht en overwogen. Als wordt gekozen voor functiescheiding verwacht de provincie van gemeenten dat zij beargumenteren waarom functiemenging in het betreffende plan niet mogelijk is.

Voor de mogelijkheden van functiemenging op bedrijventerreinen zijn specifieke regels opgenomen in artikel 7.52.

Artikel 7.45i (huisvesting arbeidsmigranten)

Een goed woon- en leefklimaat

Uit verschillende bronnen is gebleken dat er landelijk, en ook in de provincie Zuid-Holland, sprake is van misstanden bij de huisvesting van arbeidsmigranten. Al jaren bestaan er signalen dat er binnen Nederland misstanden plaatsvinden rondom de huisvesting van arbeidsmigranten. Deze komen soms aan het licht door klachten van omwonenden, via inspectiecontroles of worden opgepikt door de media en politici.

Toch vinden er nog veel misstanden plaats zonder dat deze onder de aandacht komen. De rapportage 'Geen tweederangsburgers' en de landelijke campagne van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten van Emile Roemer van 2020 hebben de aandacht voor deze misstanden weten te vergroten. Met name door de coronacrisis bleek dat veel arbeidsmigranten onder slechte omstandigheden wonen en werken. Ook na gesprekken met onder andere arbeidsmigranten, de FNV, FairWork en een media-analyse is gebleken dat dergelijke misstanden ook plaatsvinden binnen de provincie Zuid-Holland. De signalen komen zowel uit grote steden en middelgrote gemeenten als plattelandsgemeenten. Vaak gaat het om situaties waar veel personen een kamer delen, men weinig privacy heeft, het onderhoud en de hygiëne niet op peil zijn, onvoldoende ramen aanwezig zijn, er nauwelijks daglicht binnen kan komen en voorzieningen ontbreken of defect zijn. Bovendien verkeren arbeidsmigranten vaak in een sterke afhankelijkheidssituatie van hun werkgever die tegelijkertijd ook de rol van huisbaas vervult.

Een goed woon- en leefklimaat kan worden gezien als onderdeel van het bereiken van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het bereiken van een goed woon- en leefklimaat voor arbeidsmigranten is in het belang van de provincie vanwege de grote betekenis van arbeidsmigranten voor de economie van Zuid-Holland en daarnaast vanwege het waterbedeffect, waardoor de slechte omstandigheden waarin arbeidsmigranten verkeren zich kunnen verplaatsen naar gemeenten met geen of minder (streng) beleid op dit gebied. Om die reden stelt de provincie vanuit het oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid regels aan de kwaliteit van de huisvestingslocaties.

1. Minimale kwaliteitsnormen: SNF

De provincie streeft naar een gelijkwaardig beschermingsniveau voor alle inwoners in Zuid-Holland. Daarom wordt gemeenten gevraagd rekening te houden met ten minste de normen van de Stichting Normering Flexwonen (SNF) bij de huisvesting van arbeidsmigranten. Het gaat hier om een minimaal beschermingsniveau waarbij een ruimtelijk aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden bevorderd. Uiteraard ziet de provincie graag dat locaties aan hogere kwaliteitsnormen dan SNF voldoen.

De vigerende SNF-normen zijn op de website van SNF te vinden: https://www.normeringflexwonen.nl/de-norm.

Hieruit volgt dat het om de volgende type normen gaat
- Normen over goed werkgeverschap (de kwaliteit van de werkgever).
- Normen over het toezicht en het beheer van de huisvestingslocatie (de kwaliteit van de huisvestingslocatie (de kwaliteit van het locatiemanagement).
- Normen over de bezettingsgraad, de beschikbare ruimte, daglichttoetreding, verwarmingsmogelijkheden, sanitaire voorzieningen en hygiëne, veiligheid (de kwaliteit van de huisvestingslocatie, onder meer normen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving).

De volgende onderdelen uit de SNF-norm zijn vanuit het oogpunt van veiligheid en gezondheid van de fysieke leefomgeving een goed woon- en leefklimaat van belang. Gemeenten dienen zorg te dragen dat aan deze normen in ieder geval aandacht wordt besteed:

De normen onder onderdeel 2: 'Ruimte daglicht en verwarming'

Deze normen hebben als doel om overbewoning tegen te gaan. De provincie heeft specifiek voor een aantal locaties normen aangescherpt (bijvoorbeeld één persoon per kamer). Daar waar deze niet gelden, blijven de SNF-normen gelden.

De normen onder: 'Voorzieningen'

Op de locatie dienen voorzieningen als keukens en kookplaten aanwezig te zijn. Indien deze voorzieningen ontbreken dan is de huisvestinglocatie niet geschikt voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

De normen onder: 'Onderhoud en beheer'

Huisvestingslocaties dienen een onderhouds- en beheerplan te bevatten waaruit volgt dat er periodieke (jaarlijkse) controles plaatsvinden van de staat van de huisvestingslocatie en dat gebreken en defecte zaken op voortvarende wijze worden gerepareerd.

De normen onder: 'Informatievoorziening en overige eisen'

Op de huisvestingslocatie dient een informatiekaart zichtbaar te zijn op een centrale plaats waarin zaken zijn opgenomen zoals de maximumcapaciteit, belangrijke telefoonnummers (beheerders en nooddiensten), de huisregels en het ontruimingsplan. De provincie acht andere keurmerken niet geschikt om het gewenste

beschermingsniveau ten aanzien van huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten te bereiken. In ieder geval is huisvesting in caravans ongewenst en dient te worden uitgesloten. Voor het overige dienen de huisvestingslocaties aan de wettelijke normen van het Besluit bouwwerken leefomgeving te voldoen.

De SNF-normen zien onder meer op het woon- en leefklimaat van de huisvesting van arbeidsmigranten. Vanuit het provinciale belang wordt gestreefd naar een gelijkwaardig beschermingsniveau voor alle ingezetenen in Zuid-Holland. Met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, heeft de provincie gekozen om hierover een instructieregel in de Omgevingsverordening op te nemen waardoor rekening moet worden gehouden met de normenset voor huisvesting van arbeidsmigranten. Het is aan de gemeenten om hier specifiek invulling aan te geven en te motiveren dat er sprake is van een minimaal beschermingsniveau als bedoeld in de SNF-normering. Er is bewust niet gekozen om op te nemen dat de huisvesting slechts is toegestaan als een SNF-certificaat aanwezig is op de locatie. Dat zou betekenen dat eventuele beslissingen over het wel of niet intrekken van het certificaat de publiekrechtelijke consequentie zouden hebben dat de huisvestingslocatie in strijd is met het omgevingsplan. Dat is vanuit het oogpunt van rechtszekerheid onwenselijk. Bovendien geldt voor de normen over goed werkgeverschap dat er onvoldoende verband is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarnaast is er geen aanleiding om ten aanzien van de SNF-normen zwaardere eisen op te nemen in de Omgevingsverordening. In deze toelichting is aangegeven met welke onderdelen van de SNF-normering rekening moet worden gehouden vanuit het oogpunt van een goed woon- en leefklimaat of vanuit het oogpunt om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden.

In deze Omgevingsverordening wordt voorzien in de mogelijkheid dat op termijn de huidige SNF-normen wijzigen. Indien daar sprake van is, dan zal de gemeente rekening moeten houden met ten minste het beschermingsniveau van deze nieuwe normen.

2. Huisvestingseffect

Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer heeft in zijn rapporten Eerste aanbevelingen en Geen tweederangsburgers de aanbeveling gedaan om bij nieuwe bedrijven in kaart te brengen wat dit betekent voor de huisvesting, vervoer, leefomgeving, zorg, enzovoorts van de arbeidsmigranten, wanneer een gemeente vestiging of uitbreiding van een bedrijf of distributiecentrum toestaat. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft in opdracht van het Rijk voor gemeenten de Handreiking effectrapportage bij nieuwe bedrijvigheid opgesteld. Hierin wordt aangegeven dat bij de uitgifte van bedrijfskavels het maken van afspraken hoort over invulling van personeel en de huisvesting van de benodigde arbeidsmigranten, zodat dit aspect is geborgd vóórdat bedrijven zich vestigen of uitbreiden. Deze Handreiking kent diverse bijlagen met onder andere een instrumentenkoffer en referentieobjecten. Dit kan gemeenten helpen bij het in beeld brengen van de behoefte aan huisvesting van arbeidsmigranten bij nieuwe bedrijvigheid. Deze Handreiking en bijlagen zijn te vinden op de website van de VNG onder Kennisbank naleving. De provincie heeft in 2021 een verkenning gehouden over invoering van het instrument 'effectrapportage nieuwe bedrijvigheid op de huisvestingsbehoefte' in het provinciale Omgevingsbeleid. Nut en noodzaak van een bedrijfseffectrapportage werden breed gedragen.

Om die aandacht ook in de nabije toekomst vast te houden, is de verplichting opgenomen onderzoek te doen en het ‘huisvestingseffect’ onderbouwd met berekeningen in beeld te brengen bij initiatieven voor bedrijvigheid (nieuwe initiatieven of uitbreiding van bestaande) die leiden tot een aanzienlijke toename van de huisvestingsbehoefte. Het kan gaan om nieuwe initiatieven of om uitbreiding van bestaande. Het ontwikkelen van nieuwe bedrijvigheid kan gepaard gaan met een (forse) toename van werkgelegenheid. Extra werkgelegenheid waarvoor de werknemers niet altijd voorhanden zijn in de regio en geworven moeten worden van elders en waarvoor huisvesting geregeld moet worden. Het is daarom nodig in een zo vroeg mogelijk stadium inzichtelijk te maken hoeveel extra huisvesting nodig is en op welke wijze hierin zal worden voorzien.

Bij de vaststelling van het omgevingsplan is het niet altijd mogelijk om de werkgelegenheidseffecten voldoende concreet vast te stellen en de bedrijfseffectrapportage uit te voeren, omdat dan lang niet altijd bekend is welke bedrijven er zich gaan vestigen. In dat geval volstaat ook een aankondiging dat de huisvestingsbehoefte en de huisvesting in beeld zal worden gebracht voorafgaande aan de verlening van de omgevingsvergunning. In de instructieregel is geen ondergrens opgenomen voor de verplichting. Bij geringe extra werkgelegenheid volstaat een onderbouwde kwantitatieve beschouwing waarin aannemelijk wordt gemaakt dat de extra werkgelegenheid kan worden vervuld door werknemers uit de regio, dan wel dat werknemers van buiten de regio kunnen worden gehuisvest binnen het bestaande en geplande huisvestingsaanbod.

De instructieregel schrijft geen onderzoeksmethode verplicht voor. Van belang is dat met betrokkenheid van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) in beeld wordt gebracht hoe groot het

aanbod is aan werknemers in de regio en wat de vraag is van de bedrijven, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Het heeft de voorkeur dat al in een vroeger stadium nadenken over het in beeld brengen van de huisvesting van arbeidsmigranten, bijvoorbeeld wanneer (regionale) gesprekken worden gevoerd over economie of bedrijvigheid. Dit is het stadium waarin de gemeente de huisvesting van arbeidsmigranten kan laten meewegen in overwegingen en besluiten rondom (nieuwe) bedrijvigheid.

Artikel 7.45j (ruimte voor voorzieningen)

Het beleid van de provincie is erop gericht dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk plaatsvinden in bestaande steden en dorpen. Ook hierbij staan gezondheid, kwaliteit en veiligheid voorop. Daarom zet de provincie in op 'groen en gezond intensiveren' in steden en dorpen.

Eén van de uitgangspunten van het beleid voor 'groen en gezond intensiveren' is dat wonen, werken en voorzieningen onderling nabij en goed bereikbaar zijn. De provincie vindt het belangrijk dat iedereen kan meedoen en werk en voorzieningen kan bereiken. Daarom stimuleert de provincie de nabijheid van werk en voldoende maatschappelijke voorzieningen in steden en dorpen, zoals voor eerstelijnsgezondheidszorg (zoals huisartsen), onderwijs, cultuur, sport en recreatie. De provincie sluit hiervoor aan bij de planologische concepten van de gezonde stad, de 15-minuten stad en 30-minuten regio.

Bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen is het gewenst referentiewaarden voor voorzieningen te betrekking bij die planvorming. Door gebruik te maken van referentiewaarden kan in een vroeg stadium en op een eenduidige wijze in beeld worden gebracht wat de situatie is met betrekking tot de beschikbare ruimte voor de verschillende voorzieningen. Referentiewaarden kunnen ook mede uitgangspunt zijn voor gemeentelijk beleid over voorzieningen. De gemeente kan nieuwe plannen dan toetsen aan dat beleid.

In deze verordening wordt specifiek aandacht gevraagd voor voldoende ruimte voor voorzieningen voor sport, spel en recreatie. Reden hiervoor is dat woningbouw en andere stedelijke ontwikkelingen die plaatsvinden in bestaand stads- en dorpsgebied, ten koste kunnen gaan van bestaande sportvelden, speelveldjes en groenvoorzieningen. Daarom vraagt de provincie aan gemeenten om nabijheid en bereikbaarheid van dit soort voorzieningen nadrukkelijk mee te wegen bij de ontwikkeling van nieuwe bouwplannen. Daarbij kan ook gedacht worden aan slimme combinaties, waarbij nieuwe voorzieningen voor sport, spel en recreatie worden meegenomen in de ontwikkeling bijvoorbeeld door meervoudig ruimtegebruik.

Ook onderwijs is een voorziening waar aandacht voor wordt gevraagd. Vooral primair onderwijs is belangrijk op loopafstand van de woonomgeving.

Een andere voorziening waar in deze verordening specifieke aandacht voor wordt gevraagd is de ruimte voor eerstelijnsgezondheidszorg, waaronder huisartsen. In omgevingsplannen moet rekening worden gehouden met voldoende ruimte voor panden met een maatschappelijke functie. Geschikte plekken voor huisartsenpraktijken zijn in nogal wat gebieden niet of moeilijk te vinden. Huisartsen moeten wel binnen vijftien minuten bij hun patiënten kunnen te zijn. Ook voorzieningen zoals kinderopvang, cultuur, bibliotheken, ontmoetingsplekken en jongerenwerk zijn van belang om inwoners daadwerkelijk dichtbij huis te laten meedoen. Daarom is het belangrijk dat gemeenten bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen rekening houden met voldoende ruimte voor maatschappelijke functies, waarbij het gewenst is ook te kijken naar de bredere omgeving van de betreffende stedelijke ontwikkeling. Bijvoorbeeld door te kijken naar de situatie op het niveau van de wijk waarbinnen de ontwikkeling plaatsvindt. Als daar al sprake is van een tekort, wordt het belang groter om nieuwe ruimte te creëren.

Een hulpmiddel voor het bepalen van de benodigde ruimte voor onder andere eerstelijns gezondheidszorg is de handreiking 'Voorzieningenniveau voor een gezonde leefomgeving'. Dit is een handreiking voor gemeenten, GGD-en en de provincie. Door al vooraf een goed beeld te vormen, kan voorkomen worden dat per wijziging van het omgevingsplan bekeken moet worden wat de situatie is ten aanzien van de ruimte voor eerstelijns gezondheidszorg. Optioneel kan hierover ook advies worden gevraagd aan de GGD.

Het is belangrijk dat bestaande voorzieningen behouden blijven wanneer de ruimtedruk toeneemt. Zeker bij verdichting en nieuwe woningbouw is het van belang dat niet alleen ruimte wordt gereserveerd voor nieuwe voorzieningen, maar ook dat bestaande voorzieningen niet ongemerkt verdwijnen. Daarom moeten omgevingsplannen rekening houden met behoud of tijdige en gelijkwaardige vervanging van bestaande voorzieningen.

§ 7.3.8a Wonen

In de Omgevingsvisie zijn de volgende doelstellingen aangegeven voor de regionale woningbouwprogramma's:
1. minimaal 2/3 betaalbare woningbouw (huur en koop) vanaf 2025 in het regionale woningbouwprogramma (toevoegingen);
2. waarvan minimaal de helft sociale huurwoningen, dus minimaal 1/3 in het regionale woningbouwprogramma vanaf 2025 (toevoegingen);
3. doorgroeien naar minimaal 30% sociale huur in de woningvoorraad per gemeente.

Bij de jaarlijkse vaststelling door gedeputeerde staten van het regionale woningbouwprogramma wordt op regionaal niveau beoordeeld of de samenwerkende gemeenten binnen de regio aan de eerste twee doelstellingen voldoen. De eerste twee doelstellingen zijn van toepassing op de planperiode van 10 jaar van het regionaal woningbouwprogramma. Om tot de aangegeven doelstellingen te komen, tellen ook woningbouwplannen mee waarvan nog geen prijsklassen bekend zijn. Gedeputeerde staten zullen deze plannen voorlopig vaststellen en pas bij het bekend worden van de prijsklassen een definitief oordeel geven. Het heeft de voorkeur dat sociale huurwoningen worden gebouwd door woningcorporaties.

De derde doelstelling is er op gericht dat elke gemeente minimaal 30% sociale huur in de voorraad heeft. Zo dragen alle gemeenten bij aan het huisvesten van mensen die aangewezen zijn op een sociale huurwoning. Bij de beoordeling van het regionale woningbouwprogramma houden gedeputeerde staten rekening met het percentage sociale huur in de voorraad.

De doelstellingen zijn gekoppeld aan instructieregels voor de regels en de motivering van het omgevingsplan dat een ontwikkeling voor wonen mogelijk maakt.

De instructieregels voor het omgevingsplan zijn zo vormgegeven dat woningbouwplannen die zijn opgenomen in een afgesproken regionale woningbouwprogrammering (het jaarlijks te actualiseren en vast te stellen regionale woningbouwprogramma), die voldoet aan de doelstellingen van de provincie, mogelijk gemaakt kunnen worden in het omgevingsplan en dat voor de motivering daarvan kan worden doorverwezen naar die programmering. Is er geen afgesproken regionale woningbouwprogrammering dan moeten individuele ontwikkelingen van 12 woningen of meer minimaal 1/3 sociale huurwoningen bevatten en in totaal voor 2/3 bestaan uit betaalbare woningen. Op deze manier wil de provincie de afstemming van de regionale woningbouwprogrammering stimuleren.

Indien in het regionale woningbouwprogramma nog niet kan worden voldaan aan de eerste en/of de tweede doelstelling, dan beoordelen gedeputeerde staten het behalen van de eerste twee doelstellingen in de woningbouwprogramma's op gemeentelijk niveau. Onderdelen die meespelen in de beoordeling zijn de al aanwezige voorraad sociale huur binnen de woningvoorraad, de ruimtelijke mogelijkheden, de leefbaarheid binnen wijken en reeds gemaakte bestuurlijke afspraken die uitgaan van lagere percentages betaalbare woningbouw. Gedeputeerde staten kunnen dan besluiten om woningbouwplannen van een gemeente aan te houden voor een door gedeputeerde staten te bepalen periode. In deze periode kan de gemeente zich extra inspannen om de percentages die in de eerste twee doelstellingen genoemd zijn in de gemeentelijke woningbouwprogrammering te verhogen. Wanneer dit onvoldoende soelaas biedt, stellen gedeputeerde staten deze woningbouwplannen niet vast als onderdeel van de regionale programmering en dient de gemeente voor die woningbouwplannen per wijziging van het omgevingsplan met 12 of meer woningen te voldoen aan respectievelijk minimaal 2/3 betaalbare woningbouw en minimaal 1/3 sociale huur.

Indien de gemeente wel kan voldoen aan de eerste twee doelstellingen of er zijn aantoonbare omstandigheden waardoor dat niet mogelijk is dan kan het gemeentelijke woningbouwprogramma uit het regionale woningbouwprogramma met alle woningbouwplannen worden vastgesteld.

Gedeputeerde staten gaan ervan uit dat alle woningbouwplannen zijn opgenomen in het regionale woningbouwprogramma. In het uitzonderlijke geval dat een ontwikkeling voor wonen niet is opgenomen in het regionale woningbouwprogramma, maar wel voldoet aan de doelstellingen minimaal 2/3 betaalbare woningbouw en minimaal 1/3 sociale huur en past binnen de provinciale kaders, kan het woningbouwplan toch mogelijk worden gemaakt in het omgevingsplan, zodat de planologische procedure kan worden opgestart en het plan niet hoeft te wachten totdat het is opgenomen in de jaarlijkse actualisatie van het regionale woningbouwprogramma. Gedeputeerde staten gaan er wel van uit dat dit plan in de eerst volgende actualisatie van het regionale woningbouwprogramma is opgenomen.

Mocht een plan niet in het regionale woningbouwprogramma zijn opgenomen en toch een goede bijdrage leveren aan het halen van de doelstellingen, maar net niet voldoen aan de voorwaarde van minimaal 1/3

sociale huur dan is zo'n woningbouwplan nog mogelijk te maken door een beroep te doen op de balansregeling uit artikel 7.86 of eventueel een ontheffing aan te vragen.

Met woningvoorraad worden alle woningen bedoeld die op een bepaalde peildatum aanwezig zijn volgens de databank van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Alleen adresseerbare objecten met een geldige postcode worden tot de voorraad gerekend. Reeds vergunde, maar nog niet gebouwde woningen behoren niet tot de woningvoorraad.

Artikel 7.47a (voldoende sociale huurwoningen)

In het eerste lid is opgenomen dat het omgevingsplan voorziet in voldoende sociale huurwoningen. Met sociale huurwoningen wordt hier bedoeld alle huurwoningen met een aanvangshuurprijs tot en met 143 punten volgens het landelijke woningwaarderingsstelsel (€ 900,07 per maand, prijspeil 1 januari 2025), die beschikbaar zijn voor de DAEB-inkomensgroep, minimaal 25 jaar als sociale huurwoning verhuurd worden, een begrensde huurstijging hebben en via een woonruimteverdeelsysteem verhuurd worden.

In het tweede lid is aangegeven wanneer aan de doelstelling voldoende sociale huurwoningen wordt voldaan. Hieraan wordt in ieder geval voldaan als de nieuwe ontwikkeling voor wonen minimaal 1/3 sociale huurwoningen bevat of een daarvan afwijkend percentage als dit is vastgelegd in de afgesproken regionale woningbouwprogrammering. Met de afgesproken regionale woningbouwprogrammering wordt een regionaal woningbouwprogramma bedoeld dat mede is vastgesteld door gedeputeerde staten. Als gedeputeerde staten een regionaal woningbouwprogramma niet mede vaststellen of slechts onderdelen daarvan mede vaststellen, is er alleen voor de vastgestelde onderdelen sprake van een afgesproken regionale programmering.

Er staat nadrukkelijk "minimaal" 1/3 sociale huurwoningen. Dit betekent dat meer ook mogelijk is en zelfs nodig kan zijn om door te groeien naar minimaal 30% sociale huurwoningen in de woningvoorraad van de gemeente. Hieronder wordt daar nader op ingegaan.

Het derde lid stelt eisen aan de motivering van het omgevingsplan. In de motivering moet worden opgenomen hoe de nieuwe ontwikkeling voor wonen voorziet in voldoende sociale huurwoningen en hoe dit bijdraagt aan de provinciale doelstelling van het doorgroeien naar minimaal 30% sociale huur in de woningvoorraad per gemeente. Daarnaast dient de motivering inzicht te geven in het aandeel sociale huurwoningen in de woningvoorraad van de gemeente en het effect van de nieuwe ontwikkeling voor wonen op dit aandeel. De motivering in het derde lid wordt gevraagd om zowel inzicht te krijgen in de verhouding tussen sociale huurwoningen en overige woningen in de nieuwe ontwikkeling zelf en om inzicht te krijgen in het effect op deze verhouding in de woningvoorraad van de gemeente. Het achterliggend doel is dat uiteindelijk elke gemeente minimaal 30% sociale huurwoningen in de woningvoorraad heeft. Hierop wordt gestuurd door aan gemeenten te vragen minimaal 1/3 sociale huurwoningen op te nemen in de programmering, die woningbouwplannen mogelijk te maken in het omgevingsplan en een motivering te vragen over de verhouding met de gehele gemeentelijke sociale huurvoorraad en woningvoorraad.

"Minimaal" 1/3 sociale huurwoningen in de programmering betekent dat een gemeente die substantieel achterloopt op het gewenste percentage van 30% sociale huur in de woningvoorraad, ook substantieel meer dan 1/3 sociale huurwoningen in de programmering opneemt. Het gaat daarbij om gemeenten die minder dan 27% (10% onder de doelstelling) sociale huur in de woningvoorraad hebben.

Tevens verwacht de provincie van gemeenten die substantieel achterlopen op het gewenste percentage van 30% sociale huur in de woningvoorraad, dat een realistisch groeipadplan wordt opgesteld om binnen een overzienbare periode toe te groeien naar minimaal 30% sociale huurwoningen in de woningvoorraad.

Mocht uit het realistisch groeipadplan blijken dat meer dan 1/3 sociale huurwoningen in het woningbouwprogramma onhaalbaar is, dan kunnen in overleg met gedeputeerde staten maatwerkafspraken worden gemaakt.

Een gemeente die meer dan 1/3 sociale huurwoningen in de bestaande woningvoorraad heeft, kan een lager aandeel doen, mits de voorraad sociale huurwoningen niet daalt onder de 30%. Hierover zijn maatwerkafspraken te maken.

De provincie blijft zoeken naar adequate instrumenten om effectief te kunnen sturen op het realiseren van voldoende sociale huurwoningen, zowel op provinciaal niveau als op rijksniveau.

Afspraken vanuit een afgesproken regionale woningbouwprogrammering kunnen maatwerk bieden voor het percentage sociale huurwoningen per nieuwe stedelijke ontwikkeling.

Als het aandeel sociale huurwoningen is opgenomen in de afgesproken regionale programmering, waarmee gedeputeerde staten hebben ingestemd, dan kan de motivering bedoeld in het derde lid, bestaan uit een verwijzing naar die programmering. Dit is opgenomen in het vierde lid. Die instemming kan blijken uit de vaststelling op dit punt door gedeputeerde staten van de regionale woonzorgvisie en het regionale woningbouwprogramma (of onderdelen daarvan) en overige bestuurlijke afspraken zoals deze bijvoorbeeld in sommige regio's voor specifieke doelgroepen worden gesloten.

Indien gemeenten met een sociale huurvoorraad van 30% of meer een woningbouwplan willen realiseren met een omvang vanaf 1.000 woningen die de regionale woningmarkt bedienen, moet gekeken worden naar de sociale huurvoorraad in de gehele regio.

Artikel 7.47b (voldoende betaalbare woningbouw)

In het eerste lid is opgenomen dat het omgevingsplan voorziet in voldoende betaalbare woningbouw. Hieraan wordt in ieder geval voldaan als de nieuwe ontwikkeling voor wonen aan minimaal 2/3 betaalbare woningbouw bevat of een daarvan afwijkend percentage als dit is vastgelegd in de afgesproken regionale woningbouwprogrammering. Met de afgesproken regionale woningbouwprogrammering wordt een regionaal woningbouwprogramma bedoeld dat mede is vastgesteld door gedeputeerde staten. Als gedeputeerde staten een regionaal woningbouwprogramma niet mede vaststellen of slechts onderdelen daarvan mede vaststellen, is er alleen voor de vastgestelde onderdelen sprake van een afgesproken regionale woningbouwprogrammering.

Het derde lid stelt eisen aan de motivering van het omgevingsplan. In de motivering moet worden opgenomen hoe de ontwikkeling voorziet in voldoende betaalde woningbouw en hoe dit bijdraagt aan de provinciale doelstelling van minimaal 2/3 betaalbare woningbouw. De huidige systematiek van regionale afstemming en de mogelijkheid tot het verwijzen naar deze afspraken om te voldoen aan de instructieregel is opgenomen in het vierde lid. Met de verwijzing naar de afgesproken regionale programmering wordt hier gedoeld op de op dit punt (geheel of gedeeltelijk) vastgestelde regionale woonzorgvisie en het regionale woningbouwprogramma en overige bestuurlijke afspraken zoals deze bijvoorbeeld in sommige regio's voor specifieke doelgroepen worden gesloten.

Betaalbare woningbouw bestaat, naast sociale huurwoningen, uit middenhuurwoningen en betaalbare koopwoningen. Voor de definitie van betaalbare huurwoningen (ook wel genoemd middenhuur) wordt aangesloten bij de definitie van het Rijk, zoals vastgelegd in de Wet betaalbare huur. Dit zijn woningen met een aanvangshuurprijs vanaf 144 punten tot en met 186 punten (liberalisatiegrens) volgens het landelijke woningwaarderingsstelsel (€ 1.184,82 per maand, prijspeil 1 januari 2025). Tot slot wordt ook voor de maximumgrens van betaalbare koopwoningen aangesloten bij de betaalbaarheidsgrens van het Rijk, zoals gedefinieerd in de Huisvestingswet 2014 (artikel 7, vierde lid). Voor 2025 was deze bovengrens vastgesteld op € 405.000.

De provincie vraagt het maximale, maar niet het onmogelijke daarom kan een gemeente met wijken waar sprake is van leefbaarheidsproblematiek onder voorwaarden en in afstemming met de provincie gemotiveerd afwijken van de norm betaalbaarheid ter bevordering van de leefbaarheid in de nabije omgeving van de woningbouwlocatie.

Artikel 7.47c (overgangsrecht)

In dit artikel is aangegeven voor welke nieuwe ontwikkelingen voor wonen deze instructieregels niet gelden. Onder a is aangegeven dat de instructieregels niet gelden voor een wijziging van een omgevingsplan die vóór de datum van de inwerkingtreding van de paragraaf door het college van burgemeester en wethouders in ontwerp is vastgesteld. Onder b is aangegeven dat de instructieregels niet gelden voor de nieuwe stedelijke ontwikkeling voor wonen waarvoor vóór 14 maart 2023 een anterieure overeenkomst is afgesloten.

§ 7.3.9 Detailhandel

Artikel 7.48 (detailhandel)

De paragraaf over detailhandel is van toepassing naast artikelen over nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Doelen detailhandelsbeleid

Het provinciale detailhandelsbeleid is er enerzijds op gericht om de ruimtelijke detailhandelsstructuur zoveel als mogelijk te versterken en de beschikbaarheid en bereikbaarheid van detailhandelsvoorzieningen

te garanderen. Anderzijds wordt de dynamiek in de detailhandel bevorderd vanwege het grote economische belang van deze sector.

Zuid-Holland kent net als de rest van ons land, een fijnmazig ruimtelijke detailhandelsstructuur, zeker in vergelijking met veel andere landen. Dit is een belangrijke en onderscheidende kwaliteit. Voor wat betreft de dagelijkse boodschappen zijn nabijheid en bereikbaarheid kenmerkende aspecten van de bestaande detailhandelsstructuur. Met name de lokale winkelcentra in wijken en buurten spelen hierin een belangrijke rol en vervullen daarmee een belangrijke sociaal-maatschappelijke functie. Voor de niet-dagelijkse aankopen is vooral een goede bereikbaarheid per fiets, auto én openbaar vervoer belangrijk. De lokale en regionale winkelcentra, veelal gelegen in de historische centra van steden en dorpen of bij regionale knooppunten, vervullen deze rol. Detailhandel levert bovendien een essentiële bijdrage aan de levendigheid en de attractiviteit van de stad- en dorpscentra. Tevens wordt daarmee een bijdrage geleverd aan de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit van het stedelijk gebied en aan de ontwikkeling van vitale en sterke centra.

De dynamiek binnen de detailhandel is groot. Verkoop via internet neemt een grote vlucht. Tegenover het faillissement van winkelketens, staat het succes van nieuwe winkelketens. De provincie Zuid-Holland wil alle ruimte geven aan deze dynamiek, maar dan wel binnen de bestaande centra. In het ruimtelijk beleid voor detailhandel geldt daarom als uitgangspunt dat nieuwe detailhandelsontwikkelingen plaatsvinden binnen of aansluitend aan de bestaande winkelconcentraties in de centra van steden, dorpen en wijken. Binnen de centra kunnen alle detailhandelsbranches worden toegelaten en is er ruimte voor dynamiek en innovatie.

Buiten de centra kan alleen ruimte worden geboden aan specifieke branches van detailhandel (‘perifere detailhandel’). Het gaat dan om detailhandel die vanwege de aard of de omvang van de goederen in ruimtelijke zin niet of niet goed inpasbaar is in de centra en die niet essentieel is voor de kwaliteit van de centra. Ook kan er onder voorwaarden ruimte worden geboden aan vormen van kleinschalige detailhandel, ondergeschikte detailhandel en afhaalpunten voor niet-dagelijkse artikelen.

Zoals uit het voorgaande blijkt, is het detailhandelsbeleid van de provincie gebaseerd op ruimtelijke en niet op economische motieven. Dat dat beleid beperkingen met zich meebrengt omdat buiten de aangewezen centra slechts een beperkt aantal detailhandelsbranches mogelijk is, acht de provincie noodzakelijk, verantwoord en proportioneel met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en de gebiedsgerichte coördinatie van taken en bevoegdheden door gemeenten. Het overal toelaten van detailhandelsvestigingen zou immers tot gevolg hebben dat verregaande versnippering plaats zal vinden. Ook ontstaan er dan geen synergievoordelen die er wel zijn als het aanbod geclusterd is. Hierdoor wordt afbreuk gedaan aan de beoogde doelen (behouden en versterken van de zorgvuldig opgebouwde ruimtelijke detailhandelsstructuur en vitale en sterke centra). Gelet daarop zijn de beperkingen die het beleid met zich meebrengt noodzakelijk, proportioneel en evenredig. Het detailleringsniveau van de regeling gaat niet verder dan voor het bereiken van de ruimtelijke doelstellingen noodzakelijk is. De provincie is van mening dat de regionale en gemeentegrens overstijgende belangen en aspecten die gemoeid zijn met de locatiekeuze van (perifere) detailhandel niet in voldoende mate doelmatig en doeltreffend door afzonderlijke gemeenten kunnen worden behartigd.

Ontheffingsbevoegdheid gedeputeerde staten

Binnen de centra en – voor specifieke branches - op perifere locaties is naar huidig inzicht voldoende ruimte om de dynamiek binnen de detailhandel een plek te geven en om tot ruimtelijke oplossingen op maat te komen. Alle vormen van detailhandel zouden binnen de ruimtelijke detailhandelsstructuur een geschikte vestigingslocatie moeten kunnen vinden. Mocht er toch sprake zijn van een vorm van detailhandel die niet zozeer vanwege de aard en de omvang van de aangeboden goederen, maar om andere redenen niet of niet goed inpasbaar is een centrum, bijvoorbeeld als gevolg van innovatie, of waarvan vestiging in de periferie vanwege bijzondere omstandigheden nodig is, dan kunnen gedeputeerde staten hiervoor zo nodig een ontheffing verlenen van de regels in de omgevingsverordening.

Nadere uitwerking detailhandel binnen de centra

De detailhandelsstructuur voor reguliere detailhandel is uitgewerkt in de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma. Daarin is onderscheid gemaakt in ‘te consolideren centra’, ‘te herpositioneren centra’, ‘te optimaliseren centra’ en ‘overige centra’. In bijlage XI, onder C, van deze verordening is aangegeven welke centra in welke categorie vallen. Door de opkomst van internetwinkels en demografische ontwikkelingen is er minder behoefte aan fysieke winkels. Voor alle winkelgebieden is kwalitatieve verbetering de leidende opgave. Niet alle centra komen in aanmerking voor kwantitatieve versterking.

De winkelconcentraties in de centra van steden, dorpen en wijken zijn niet begrensd in deze omgevingsverordening. De bestaande situatie is uitgangspunt voor de begrenzing van het winkelgebied in het omgevingsplan. Nieuwe detailhandel kan binnen of aansluitend aan de winkelconcentraties worden gevestigd.

Als 'bestaande winkelconcentratie binnen de centra van steden, dorpen en wijken' worden nadrukkelijk niet beschouwd de detailhandelsbedrijven die overeenkomstig artikel 7.49 (uitzonderingen detailhandel) op een perifere locatie buiten de centra zijn gevestigd. Ook niet als het gaat om een concentratie van meerdere perifere vestigingen. Op deze perifere locaties zijn dus alleen de in artikel 7.49, eerste lid, onder a, onder 1°, genoemde branches toelaatbaar, terwijl binnen de winkelconcentraties in de centra alle branches toelaatbaar zijn.

Herallocatie

Een winkelconcentratie kan op een andere centrale en goed bereikbare locatie binnen hetzelfde verzorgingsgebied geaccommodeerd worden als bij de achterblijvende locatie sprake is van sanering van detailhandel. Hier zou sprake van kunnen zijn op het moment dat meerdere locaties worden samengevoegd op een nieuwe locatie of bij opheffing en verplaatsing van een slecht functionerende aankoopplaats. Herallocatie zal in de praktijk alleen aan de orde zijn bij 'overige centra'. Als het draagvlak van een verzorgingsgebied te klein is voor een compleet winkelcentrum, kan een supermarkt de functie van centrale aankoopplaats vervullen.

Artikel 7.49 (uitzonderingen detailhandel)

Uitzonderingen zijn mogelijk voor enkele branches (ook wel 'perifere detailhandel' genoemd) die vanwege aard of omvang van de aangeboden goederen niet of niet goed inpasbaar zijn in de winkelcentra en niet essentieel zijn voor de kwaliteit van deze centra. Ook zijn uitzonderingen mogelijk voor kleinschalige detailhandel, ondergeschikte detailhandel en afhaalpunten voor niet-dagelijkse aankopen, omdat deze vormen van detailhandel de kwaliteit van de centra nauwelijks beïnvloeden. Ook zijn onder voorwaarden supermarkten net buiten een winkelconcentratie mogelijk in kleine kernen.

Grootschaligheid van het aanbod aan goederen is nadrukkelijk nog geen reden voor vestiging op een perifere locatie. In de centra is doorgaans genoeg ruimte voor grootschalige detailhandelsvestigingen. Algemene warenhuizen, supermarkten en detailhandel in kleding, schoenen, elektronica, sportartikelen, fietsen, speelgoed en dierenbenodigdheden komen ook in grootschalige vorm in veel centra voor en zijn belangrijk voor de kwaliteit van deze centra. Ze dragen bij aan de variëteit en de breedte van het aanbod en aan het attractieve karakter van de centra.

Bij uitzonderingen buiten de centra gaat het om:
- detailhandel in volumineuze goederen,
- detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke goederen,
- detailhandel in meubels en andere detailhandel rond het thema wonen,
- bouwmarkten en tuincentra,
- kleinschalige detailhandel,
- ondergeschikte detailhandel,
- afhaalpunten voor niet-dagelijkse aankopen,
- supermarkten bij kleine kernen.

Deze branches worden hieronder nader beschreven.

Detailhandel in volumineuze goederen

In de centra is vestiging van detailhandel in volumineuze goederen, vanwege de aard en omvang van de goederen, moeilijk inpasbaar, mede vanwege de benodigde stallingsruimte. Het gaat bovendien om detailhandel die niet essentieel is voor de kwaliteit van de centra, mede gelet op het specifieke karakter van de goederen. Als volumineus worden in ieder geval de zogenaamde ABC-branches beschouwd: auto's, boten en caravans. Als volumineus kunnen ook worden beschouwd: grove bouwmaterialen, landbouwwerktuigen, motoren, zwembaden, buitenspeelapparatuur, fitnessapparatuur, piano's, orgels, surfplanken en tenten. Deze lijst is min of meer volledig. De provincie verwacht daarom van gemeenten terughoudendheid bij het toelaten van andere dan de hier genoemde volumineuze goederen. Verdere oprekking van het begrip 'volumineuze goederen' is niet wenselijk. Via artikel 1.1 (begripsbepalingen) is het begrip 'detailhandel in volumineuze goederen' gedefinieerd, zie bijlage I.

Detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke goederen

Gelet op de aard van deze goederen is de verkoop ervan in de centra in het algemeen onwenselijk. Daarom kan hiervoor buiten de centra ruimte worden geboden.

Detailhandel in meubels en rond het thema wonen

Dit betreft een specifieke vorm van detailhandel in volumineuze goederen. Ten behoeve van meubelbedrijven en andere detailhandelsbedrijven die zich richten op de verkoop van volumineuze goederen rond het thema wonen zijn opvanglocaties aangewezen. Deze zogenoemde 'PDV'-locaties, zijn aangewezen en de geometrische begrenzing is vastgelegd in deze omgevingsverordening. De geometrische begrenzing van enkele PDV-locaties is begrensd op de daadwerkelijke grootte. Voor PDV-locaties die op een bedrijventerrein liggen is het gehele bedrijventerrein aangegeven, waarop grootschalige meubelbedrijven en andere detailhandelsbedrijven rond het thema wonen zijn toegestaan. Reden hiervoor is dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn over de daadwerkelijke grootte, of dat het gaat om verspreide vestiging. Er wordt verwacht van de gemeenten dat in die gevallen de PDV-locatie in het omgevingsplan nader wordt begrensd, zodat niet het gehele bedrijventerrein wordt bestemd voor grootschalige meubelbedrijven en andere meubelbedrijven rond het thema wonen. Mocht sprake zijn van een grootschalige nieuwe ontwikkeling, dan gelden daarvoor de voorwaarden zoals opgenomen in de omgevingsverordening.

Bouwmarkten en tuincentra

Bouwmarkten en tuincentra zijn al van oudsher in de periferie gevestigd. Het gaat om een vorm van detailhandel waarbij de verkoop van goederen die in overwegende mate volumineus zijn, wordt gecombineerd met een breed assortiment. Ook de aard van de goederen is een reden voor vestiging in de periferie, bij tuincentra bijvoorbeeld de - deels seizoensgebonden - verkoop van planten in de openlucht en in kassen (soms gecombineerd met kweek en verzorging). In de loop der jaren is het assortiment steeds verder verbreed. Een passende functie(omschrijving) en handhaving hiervan kan nodig zijn om branchevervaging te voorkomen. In de begripsbepalingen zijn de begrippen 'tuincentrum' en 'bouwmarkt' gedefinieerd.

Nevenassortiment perifere detailhandel

Het voeren van nevenassortiment is onder voorwaarden mogelijk bij perifere detailhandel (tuincentra, bouwmarkten, woongerelateerde detailhandel en detailhandel in volumineuze en brand- en explosiegevaarlijke goederen). De regeling voor nevenassortimenten biedt enerzijds ruimte voor verbreding van het assortiment en is anderzijds bedoeld om grenzen te stellen aan de aard en omvang van nevenassortimenten en zo branchevervaging, dat ruimtelijk negatieve effecten kan hebben voor reguliere detailhandel binnen de centra, te voorkomen.

Kleinschalige detailhandel

Daarnaast zijn enkele uitzonderingen opgenomen voor de vestiging van kleinschalige detailhandel zoals gemakswinkels. Kleinschalige detailhandel is ook mogelijk bij sport, culturele, medische, onderwijs, recreatie- en vrije tijdsvoorzieningen met een assortiment dat aansluit op de aard van deze voorzieningen. Bijvoorbeeld de verkoop van tennisrackets bij een tennisbaan. Bij voorzieningen met veel bezoekers, zoals de grote treinstations, zijn meerdere vestigingen passend. Bij andere voorzieningen, zoals een benzinestation, zal het aantal vestigingen in het algemeen beperkt blijven tot één. De maximale omvang van kleinschalige detailhandel is niet vastgelegd in de omgevingsverordening, om ruimte te laten voor maatwerk. Als richtsnoer kan 200 m^2 worden aangehouden. Ook het aantal vestigingen is afhankelijk van maatwerk en daarom niet vastgelegd in de omgevingsverordening.

Ondergeschikte detailhandel

Als vorm van kleinschalige detailhandel kan ook detailhandel worden toegelaten die ondergeschikt is aan een beroep aan huis of die ondergeschikt is aan een ambachtelijk of dienstverlenend bedrijf, bijvoorbeeld de verkoop van producten bij een kapper of een schoonheidssalon. Ondergeschikte detailhandel in ter plaatse vervaardigde goederen bij productiebedrijven is ook mogelijk. Dit geldt nadrukkelijk niet voor assemblage- en groothandelsbedrijven. Een importeur die elders geproduceerde fietsen in elkaar zet, wordt dus niet beschouwd als een productiebedrijf. Bij agrarische bedrijven is de verkoop van producten uit eigen teelt toegestaan.

Afhaalpunten voor niet-dagelijkse aankopen / internetdetailhandel

In ruimtelijk opzicht is er geen onderscheid tussen internetdetailhandel met een publieksfunctie en een fysieke winkel daar waar afhaal- en brengpunten worden gecombineerd met andere vormen van detailhandel als reguliere detailhandel. Daarom wordt dergelijke internetdetailhandel beschouwd als reguliere detailhandel waarvoor ook de regels van de omgevingsverordening gelden. Een uitzondering hierop

geldt voor niet-dagelijkse artikelen, daar waar de kwaliteit van de leefomgeving en de mobiliteit niet in het geding komen en er geen sprake is van een etalage/showroomfunctie en deze locaties goed bereikbaar zijn, zoals bedrijventerreinen, op kantoorlocaties, of op brandstofverkoopplaatsen.

Dagelijks aanbod in kleine kernen (supermarkten)

Leefbaarheid in en van kleine kernen hangt in veel gevallen samen met de beschikbaarheid en bereikbaarheid van dagelijks winkelaanbod. In deze sector ziet de provincie een tendens naar schaalvergroting van supermarkten. In sommige gevallen zal het echter niet mogelijk zijn een toekomstbestendige supermarkt in een winkelconcentratie van een kleine kern onder te brengen omdat er geen geschikte ruimte te vinden is voor de benodigde omvang van de supermarkt. Via lokaal maatwerk wordt daarom de mogelijkheid geboden voor de vestiging of uitbreiding van een toekomstbestendige supermarkt in een kleine kern net buiten het winkelconcentratiegebied. Er moet dan aangetoond worden dat de supermarkt niet in of aansluitend aan het winkelconcentratiegebied gerealiseerd kan worden. Ook dient aangetoond te worden dat de leefbaarheid in de kern onder druk staat vanwege het ontbreken van een toekomstbestendige supermarkt. De omvang van het totale aanbod aan dagelijkse goederen dient wel in overeenstemming te zijn met het draagvlak van het verzorgingsgebied (de kleine kern) en er dienen geen (blijvende) negatieve effecten op te treden op de bestaande detailhandelsstructuur.

Toelaatbaarheid grootschalige ontwikkelingen

De toelaatbaarheid van grootschalige ontwikkelingen is afhankelijk van de ruimtelijke effecten die een dergelijke ontwikkeling met zich meebrengt. Met het oog hierop moet worden aangetoond dat het woon- en leefklimaat en de ruimtelijke kwaliteit niet onevenredig worden aangetast. Het gaat daarbij onder meer om het voorkomen van onaanvaardbare leegstand en het voorkomen van duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau waar het gaat om de eerste levensbehoeften. Daarnaast moet o.a. inzicht gegeven worden in de eventuele toename van de leegstand alsmede eventuele mogelijkheden voor saldering.

Met het oog hierop kan advies nodig zijn van de adviescommissie detailhandel Zuid-Holland, zoals deze in hoofdstuk 11 van deze verordening is ingesteld. In de regels is aangegeven in welke gevallen advies nodig is. De adviescommissie valideert objectief de onderbouwing van de nieuwe detailhandelsontwikkeling die zo nodig is gebaseerd op een distributieplanologisch onderzoek (DPO). Het gaat dan om de (regionale) kwantitatieve en kwalitatieve behoefte en de ruimtelijke effecten van de nieuwe detailhandel (zoals woon- en leefklimaat en leegstand).

Het advies van de commissie en de onderliggende gegevens zijn mede bepalend voor de vraag of een ontwikkeling aanvaardbaar en uitvoerbaar is en zijn daarom bij voorkeur al beschikbaar bij het overleg met de provincie over een voorontwerp omgevingsplan, doch uiterlijk bij de terinzagelegging van het ontwerp omgevingsplan. Gemeente en provincie kunnen gemotiveerd afwijken van het advies van de commissie. In de omgevingsverordening is aangegeven bij welke ontwikkelingen advies nodig is van de commissie en welke drempelwaarden hierbij van toepassing zijn.

In artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving is bepaald dat een beoordeling van de behoefte met betrekking tot diensten als bedoeld in de Dienstenwet slechts tot doel heeft na te gaan of de vestiging van een dienst in overeenstemming is met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Deze bepaling is opgenomen om te benadrukken dat het stellen van beperkingen aan de vestiging van diensten op niet-ruimtelijke gronden in strijd zou zijn met de Europese Dienstenrichtlijn. De regeling die in deze omgevingsverordening is opgenomen voor grootschalige detailhandelsontwikkelingen sluit hierbij aan. Als een DPO wordt opgesteld, gebeurt dat dus alleen met het oog op de ruimtelijke effecten die een grootschalige ontwikkeling met zich mee brengt.

Regionale afstemming

Vanwege de mogelijke bovenlokale ruimtelijke effecten van grootschalige detailhandelsontwikkelingen, vindt de provincie het van belang dat nieuwe grootschalige ontwikkelingen in regionaal verband worden afgestemd. Hierbij dienen gemeenten het ruimtelijk relevante verzorgingsgebied in kaart te brengen. Binnen dit verzorgingsgebied dient dan inzichtelijk gemaakt te worden in welke gemeenten ruimtelijke effecten op zouden kunnen treden als gevolg van de nieuwe ontwikkeling en met welke gemeenten hier dan afstemming over plaats zou moeten vinden. De Adviescommissie Detailhandel kan hierbij een advies uitbrengen over de door gemeenten in kaart gebrachte ruimtelijk relevante verzorgingsgebieden. De provincie beoordeelt vervolgens de motivering bij omgevingsplannen waarin de uitkomsten van deze regionale afstemming zijn opgenomen.

Evenementen

De regels in deze omgevingsverordening zijn in beginsel ook van toepassing op het toelaten van detailhandelsevenementen, zoals outletsales in stadions. Voor detailhandelsevenementen geldt daarom als uitgangspunt dat deze plaatsvinden binnen de bestaande winkelconcentraties. Daarbuiten zijn alleen mogelijkheden voor specifieke branches en vormen van detailhandel die zijn genoemd in artikel 7.49.

Alleen voor evenementen met een kleinschalig, kortdurend én eenmalig karakter kan hiervan worden afgeweken, overeenkomstig de jurisprudentie hierover.

§ 7.3.10 Kantoren

Artikel 7.50 (aanwijzing en geometrische begrenzing kantorengebieden)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.51 (kantoren)

De paragraaf over kantoren is van toepassing naast artikelen over stedelijke ontwikkelingen.

Kantorenstructuur

Het beleid voor kantoren draagt bij aan de vitaliteit en daarmee de kwaliteit van de centra en aan de versterking van de agglomeratiekracht.

De provincie hanteert een kantorenstructuur. Deze is beleidsmatig uitgewerkt in de Omgevingsvisie en het Omgevingsprogramma. In de kantorenstructuur krijgen alle kantorenlocaties voor algemene kantoren een plek op basis van hun reikwijdte, benodigde kantorencapaciteit en toekomststrategie. Daarbij is onderscheid gemaakt in locaties met (inter)nationale reikwijdte, provinciale reikwijdte, regionale reikwijdte en lokale reikwijdte. De locaties met (inter)nationale reikwijdte vallen onder categorie 1 en locaties met provinciale reikwijdte onder categorie 2 in deze omgevingsverordening. Locaties met regionale reikwijdte en lokale reikwijdte vallen niet onder een categorie en kunnen vallen onder een van de uitzonderingen van het tweede lid. De toekomststrategie dient binnen de kaders van de meest recente behoefteraming kantoren te zijn.

Naast de kantorenstructuur worden ook nog bijzondere locaties onderscheiden, zoals scienceparken en de internationale zone Den Haag. Deze zijn in deze omgevingsverordening categorie 3.

Uitgangspunt is dat nieuwe kantoren alleen worden toegelaten binnen:
- categorie 1: locaties met een inter(nationale) reikwijdte: grootstedelijke toplocaties / centrumlocaties;
- categorie 2: locaties met een provinciale reikwijdte: OV-knooppuntlocaties en centrum/(intercity)stationslocaties;
- categorie 3: bijzondere locaties.

Binnen de bijzondere locaties zijn kantoren toelaatbaar voor zover passend bij het profiel van deze locaties. Op bestuurlijk niveau kunnen hierover nadere afspraken worden gemaakt.

Begrenzing kantorenlocaties

De meeste kantorenlocaties zijn gelegen bij een station. De geometrische begrenzing van de locaties in deze omgevingsverordening is veelal een cirkel. De cirkel geeft de invloedsfeer aan van het station en is indicatief. In het omgevingsplan kan dit exact worden begrensd op basis van logische loop- en fietsroutes en natransport met het openbaar vervoer vanaf het station.

De bijzondere locaties kennen een exacte geometrische begrenzing. Deze zijn dus niet via een cirkel aangeduid, maar door een gedetailleerde geometrische begrenzing van het gebied.

Uitzonderingen

Buiten de hierboven bedoelde locaties is kantoorvestiging alleen bij uitzondering toegestaan. Het gaat daarbij onder meer om kleinschalige kantoren, die veelal zijn gericht op de lokale omgeving. Ook geldt een uitzondering voor kantoren voor gemeentediensten (zoals een gemeentehuis) en hulpdiensten (politie, brandweer, ambulance of reddingsbrigade) en voor bedrijfsgebonden kantoren en functie gebonden kantoren.

Bedrijfsgebonden kantoren zijn alleen bedoeld voor de onderneming die op hetzelfde terrein andere bedrijfsmatige activiteiten, zoals productie en logistiek, uitoefent. Vestiging van (andere) bedrijven die alleen kantoorruimte gebruiken is niet mogelijk.

De maximale omvang van kleinschalige zelfstandige kantoren buiten de concentratielocaties voor kantoren bedraagt 1.000 m^2. De verordening sluit niet uit dat op een locatie meerdere kleine kantoren worden gerealiseerd, eventueel in geschakelde vorm. Voorwaarde is wel dat geen cluster van meer dan vijf kleine kantoren ontstaat, omdat een fors bouwvolume concurrerend kan zijn met (leegstaande) kantoren op de concentratielocaties. Een cluster van meer dan vijf kleine kantoren is dan ook alleen mogelijk als die valt onder de uitzondering voor kantoren die in overeenstemming zijn met een actuele regionale visie die is aanvaard door gedeputeerde staten.

Functiegebonden kantoren zijn nauw verbonden met een veiling, een haven of een luchthaven. In het omgevingsplan moet de koppeling tussen functie en kantoor nadrukkelijk worden onderbouwd en vastgelegd om te voorkomen dat ook gewone kantoren zich op deze locaties kunnen vestigen.

Nog niet gerealiseerde kantoren buiten de in deze omgevingsverordening aangewezen kantorenlocaties en de hierboven benoemde uitzonderingen, kunnen alsnog gerealiseerd worden voor zover dat past in een actuele regionale visie die is aanvaard door gedeputeerde staten. Het gaat er hierbij vooral om dat de locatie en de omvang van de kantoren in overeenstemming zijn met de meest recente, door gedeputeerde staten aanvaarde, plancapaciteitlijst. In het Omgevingsprogramma is aangegeven welke eisen in dat geval worden gesteld aan een regionale visie. Een aanvaarde regionale visie wordt beschouwd als een regionale bestuurlijke afspraak waarmee gedeputeerde staten hebben ingestemd.

§ 7.3.11 Bedrijven

Bescherming en maximale benutting bedrijventerreinen

Het provinciaal beleid is gericht op het beschermen en maximaal benutten van bedrijventerreinen (waaronder industrieterreinen). Functiemenging en functiewijziging zijn daarom alleen onder voorwaarden mogelijk. Functiemenging houdt in dat andere functies dan bedrijven en (bedrijfs)activiteiten worden toegelaten, maar de hoofdfunctie van het gebied in overwegende mate bedrijventerrein blijft. Functiewijziging houdt in dat de hoofdfunctie van een deel van het gebied wordt getransformeerd naar een andere functie dan bedrijventerrein. Daarnaast worden nieuwe lichte bedrijven in principe uitgesloten op bedrijventerreinen die geschikt zijn voor zwaardere bedrijven.

Deze paragraaf is opgebouwd met een aantal algemene artikelen (7.51a tot en met 7.51e) waarin eerst algemene bepalingen zijn opgenomen die relevant zijn voor de hele paragraaf, zoals begrippen, geometrische begrenzingen, het toepassingsbereik, eerbiedigende werking en een algemeen principe van bundeling van losse activiteiten op een locatie. Daarna volgen de artikelen met de inhoudelijke regels. Artikel 7.52 gaat over het in principe voorkomen van functiewijziging van bedrijventerreinen, het eventueel in afwijking daarvan mogelijk maken van functiemenging op (delen van) bedrijventerreinen voor lichte bedrijven en het bij hoge uitzondering mogelijk maken van andere functiewijzigingen op bedrijventerreinen. Artikel 7.52a gaat over het toelaten van functies in relatie tot bedrijventerreinen. Het gaat om zowel milieugevoelige functies (veelal woningen) in relatie tot, ofwel in de omgeving van, een bedrijventerrein (eerste lid) en het niet beperken van het toelaten of toestaan van milieuhinderlijke activiteiten op een bedrijventerrein zelf. Artikel 7.52b gaat over het daadwerkelijk toestaan van activiteiten via een omgevingsvergunningplicht op bedrijventerreinen (dat feitelijk locaties zijn waar milieuhinderlijke activiteiten plaatsvinden) die in een omgevingsplan zijn toegelaten. Artikel 7.52c gaat specifiek over het toelaten van grote ruimtevragers. Artikel 7.52d bevat overgangsrechtelijke bepalingen voor transformaties van bedrijventerreinen, die tot de wijziging Zuid-Hollandse Omgevingsverordening herziening 2024 mogelijk waren.

Doelstelling van de instructieregels voor zwaardere bedrijven

Bedrijven die een grotere milieugebruiksruimte nodig hebben (voorheen: in de hogere milieucategorieën vanaf 3.1), vormen een belangrijke schakel in de economische structuur van de provincie Zuid-Holland. De bedrijven kennen veelal een hoge toegevoegde waarde en vormen vaak het middelpunt van andere bedrijvigheid met vele toeleveranciers, inclusief de zakelijke dienstverlening. Omvangrijke terreinen voor bedrijven met zwaardere milieuhinderlijke activiteiten (voorheen: hoge milieuhindercategorie (HMC-bedrijven)) zijn te vinden in de zeehavengebieden in de Rotterdamse regio en de Drechtsteden. Het aantal locaties waar zich in de provincie Zuid-Holland zwaardere bedrijven kunnen vestigen, is beperkt. In de omgeving van veel bedrijventerreinen is namelijk sprake van milieugevoelige activiteiten op korte afstand. Het gaat daarbij meestal om woningen of woningbouwlocaties, maar bijvoorbeeld ook om scholen, kinderdagverblijven en ziekenhuizen. De afstand tussen het bedrijventerrein en die milieugevoelige activiteiten is bepalend voor het type bedrijven dat zich op het bedrijventerrein kan vestigen. Dat komt doordat de

milieunormen die volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moeten worden opgenomen in het omgevingsplan uitgaan van een maximale milieuhinder die ter plaatse van de milieugevoelige activiteiten mag worden veroorzaakt. Aan die milieunormen ligt de veronderstelling ten grondslag dat de milieuhinder afneemt naarmate de afstand tot de milieugevoelige activiteiten toeneemt.

De instructieregels in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening zijn gericht op het behoud van de schaarse ruimte die binnen de provincie beschikbaar is voor het vestigen van zwaardere bedrijven. Om dat doel te bereiken, zijn de instructieregels in de kern gericht op:

- het voorkomen dat de milieugebruiksruimte die voor milieuhinderlijke activiteiten op het bedrijventerrein beschikbaar is wordt beperkt door de realisatie van nieuwe milieugevoelige activiteiten in de omgeving van het bedrijventerrein;
- het verbieden van specifieke milieunormen die de beschikbare milieugebruiksruimte verder beperken dan nodig is op grond van het minimale beschermingsniveau dat in het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt voorgeschreven, tenzij de garantie er is dat het bedrijven toegestaan wordt om de beschikbare milieugebruiksruimte te benutten als ze er om verzoeken;
- het waarborgen dat de beschikbare ruimte voor zwaardere bedrijven zo veel mogelijk door zwaardere bedrijven wordt benut en niet onnodig wordt ingenomen door lichtere bedrijven die zich ook op kortere afstand van milieugevoelige activiteiten kunnen vestigen.

Activiteiten rond bedrijventerreinen en attentiegebieden

Om gedeelten van bedrijventerreinen met beschermde milieugebruiksruimte te behouden, moet in de eerste plaats voorkomen worden dat in het omgevingsplan nieuwe milieugevoelige activiteiten worden toegestaan op een kortere afstand van dat bedrijventerrein. Het bedrijventerrein zou daardoor minder geschikt worden voor de vestiging van zwaardere (middelzwaar en zwaar) bedrijven, omdat die bedrijven mogelijk niet meer kunnen voldoen aan de eisen die worden gesteld aan de milieubelasting die zij ter plaatse van milieugevoelige activiteiten mogen veroorzaken. Met andere woorden, door nieuwe milieugevoelige activiteiten kan de milieugebruiksruimte afnemen die op het bedrijventerrein beschikbaar is. Daarom verbiedt de omgevingsverordening om in het omgevingsplan te voorzien in nieuwe milieugevoelige activiteiten tussen bestaande planologische mogelijkheden voor milieugevoelige activiteiten en de grenzen van het bedrijventerrein. Nieuwe milieugevoelige activiteiten kunnen bij uitzondering wel mogelijk gemaakt worden mits de (planologische) milieugebruiksruimte van de gedeelten van het bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte niet afneemt. Onder milieugevoelige activiteiten worden niet alleen de activiteiten verstaan die reeds legaal aanwezig zijn, maar ook activiteiten die zijn toegestaan op grond van het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De instructieregels roepen dus geen verplichting in het leven om bestaande, maar onbenutte mogelijkheden voor het starten van milieugevoelige activiteiten te schrappen.

Verschillende gebieden voor de werking van de regels

Het gebied rondom een bedrijventerrein waarin nieuwe milieugevoelige activiteiten verboden zijn, wordt in de Handreiking van de VNG een 'attentiegebied' genoemd. De instructieregels bieden de ruimte om in het omgevingsplan een attentiegebied op te nemen rondom een bedrijventerrein om te voldoen aan de verplichting om nieuwe milieugevoelige activiteiten te weren of alleen toe te staan onder de voorwaarde dat de milieugebruiksruimte van het bedrijventerrein niet afneemt. De instructieregels verplichten er niet toe een attentiegebied op te nemen in het omgevingsplan, want volstaan kan worden met een verbod op het toestaan van nieuwe milieugevoelige activiteiten. Dan is een attentiegebied niet zinvol.

Waarborgen van milieugebruiksruimte

Om gedeelten van het bedrijventerrein beschikbaar te houden voor zo zwaar mogelijke bedrijven, moet in de tweede plaats gewaarborgd worden dat die bedrijven aanspraak kunnen maken op een zo groot mogelijk deel van de beschikbare milieugebruiksruimte. De instructieregels verbieden daarom dat het omgevingsplan die aanspraak beperkt. Het minimale beschermingsniveau dat volgens de Omgevingswet, het Besluit kwaliteit leefomgeving en overige instructieregels uit de omgevingsverordening in het omgevingsplan moet worden opgenomen wordt daarmee bepalend voor de milieugebruiksruimte waarover de bedrijven kunnen beschikken. Het betreft hier de 'normale' waarden of voorkeurswaarden van het Rijk (vaak standaardwaarden genoemd) neergelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt gemeenten de mogelijkheid om van deze waarden (bijvoorbeeld op de gevel van een woning) af te wijken naar de maximale grenswaarde. Het is in beginsel niet de bedoeling hiervan gebruik te maken.

Een uitzondering kan zijn dat de milieugebruiksruimte (in eerste instantie) wel kan worden beperkt, mits de milieugebruiksruimte toe te staan is (met een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift). In zoverre staan de instructieregels eraan in de weg dat de nieuwe zoneringssystematiek uit de Handreiking van de VNG onverkort wordt toegepast. Die systematiek gaat er immers van uit dat specifieke milieunormen worden opgenomen waaraan milieuhinderlijke activiteiten gebonden zijn, zodat rondom het bedrijventerrein zo veel mogelijk ruimte blijft bestaan voor het realiseren van nieuwe milieugevoelige activiteiten. Om de toepassing van de handreiking en de systematiek van de voorbeeldregels toch mogelijk te maken, waarmee in eerste instantie milieuhinderlijke activiteiten worden beperkt, is het dus noodzakelijk dat er ook beoordelingsregels in het omgevingsplan worden opgenomen waarmee een verzoek om gebruik te maken van de beschikbare milieugebruiksruimte moet worden toegestaan.

Het uitgangspunt van de instructieregels is dat een uitwaartse zonering wordt toegepast. Inwaartse zonering vindt slechts plaats voor zover dat nodig is om te kunnen voldoen aan het minimale beschermingsniveau dat vanwege de bestaande planologische mogelijkheden voor milieugevoelige activiteiten volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving in het omgevingsplan geboden moet worden. Om het provinciaal belang bij het behoud van locaties voor zwaardere bedrijvigheid te behartigen, wordt voor de betrokken locaties dus afgeweken van het uitgangspunt uit de Handreiking dat standaard een inwaartse zonering wordt toegepast. Dat gebeurt om de vestiging van nieuwe milieuhinderlijke activiteiten niet onnodig te belemmeren.

Uitwaarts zoneren

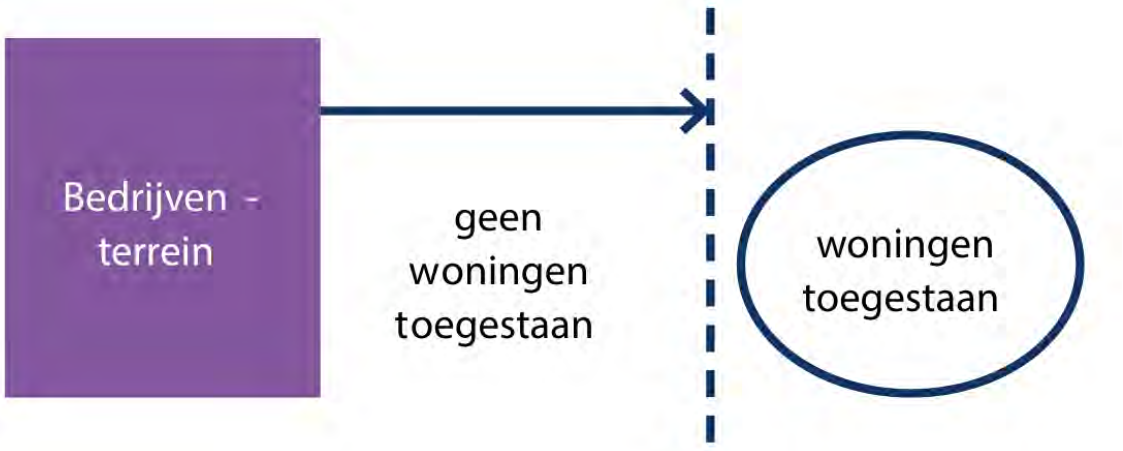

Inwaarts zoneren

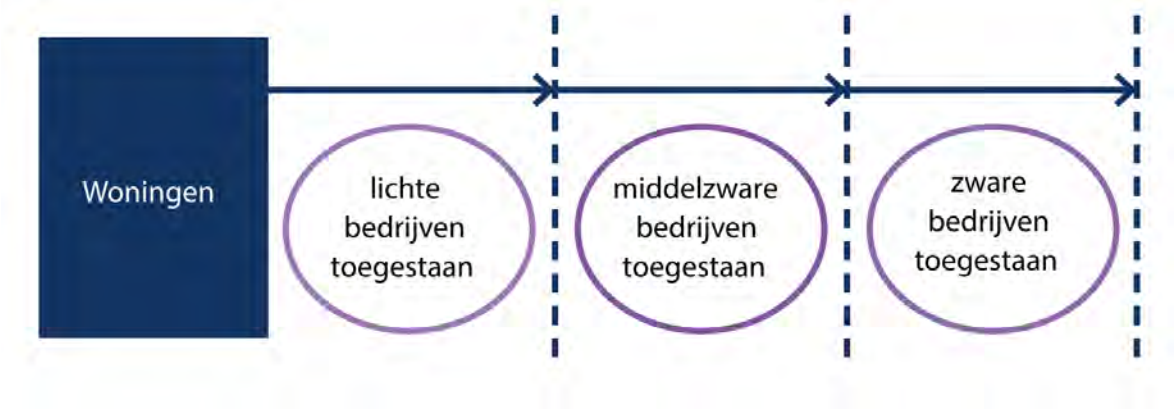

Gemeenten zijn niet verplicht om de nieuwe zoneringssystematiek uit de Handreiking toe te passen. Zij kunnen er ook voor kiezen om de oude systematiek te (blijven) hanteren, die is gebaseerd op milieucategorieën. Ook is het mogelijk dat in het omgevingsplan voor een locatie een maatwerkregeling is opgenomen op grond waarvan uitsluitend een specifiek bedrijf aanwezig mag zijn. Een dergelijke regeling vormt een indirecte beperking van de milieugebruiksruimte die beschikbaar is voor milieuhinderlijke activiteiten. Daarom bepalen de instructieregels dat dergelijke regelingen toelaatbaar zijn, mits de toegekende maximale milieucategorie wordt afgestemd op de milieugebruiksruimte die beschikbaar is op een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte.

Ook de artikelen over eerbiedigende werking (artikel 7.15 en artikel 7.51d) spelen een rol voor bestaande bedrijventerreinen. Een toegedeelde (beperkte) milieugebruiksruimte kan opnieuw worden toegedeeld aan een locatie bij een wijziging van het omgevingsplan. Instructieregels uit artikel 7.52a hoeven dan niet worden toegepast. Het verder beperken van de milieugebruiksruimte is een functiewijziging en valt niet onder de eerbiedigende werking en is niet mogelijk op grond van artikel 7.52a. De toegedeelde milieugebruiksruimte moet minimaal even groot blijven.

Verhouding met instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving over industrieterreinen met geluidproductieplafonds en risicogebieden externe veiligheid

In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn specifieke regels opgenomen over industrieterreinen en voor gebieden met bepaalde activiteiten die relevant zijn vanuit externe veiligheid (risicogebieden externe veiligheid). Zuid-Holland ziet industrieterreinen en dit soort risicogebieden als onderdeel van de bedrijventerreinen. Indien instructieregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving over industrieterreinen waarvoor geluidproductieplafonds of risicogebieden externe veiligheid van toepassing zijn of toegepast worden kunnen de provinciale instructieregels over bedrijventerreinen daarmee invulling krijgen.

Verbod op lichte bedrijven op zwaardere bedrijventerreinen

De instructieregels moeten in de derde plaats verzekeren dat de ruimte op bedrijventerreinen die beschikbaar is voor zwaardere bedrijven niet wordt gebruikt voor lichtere activiteiten die zich ook op kortere afstand van milieugevoelige activiteiten kunnen vestigen. Voordat een bedrijf zich vestigt, moet daarom een locatiegerichte afweging worden gemaakt of de locatie wel geschikt is voor dat bedrijf. Daarbij is sprake van een eenmalig afwegingsmoment, omdat het niet de bedoeling is dat instructieregels er aan in de weg staan om te stimuleren dat de milieueffecten van bestaande, legale, milieuhinderlijke activiteit afnemen, bijvoorbeeld door innovatie.

Dit eenmalige afwegingsmoment krijgt vorm in een vergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit. De vergunning, te verlenen door het college van burgemeester en wethouders, is nodig voor het starten van een nieuwe activiteit, of voor het wijzigen van een bestaande activiteit als die uit het oogpunt van de milieueffecten significant is. De vergunningplicht geldt niet voor milieuhinderlijke activiteiten die al rechtmatig aanwezig zijn op het moment dat de vergunningplicht in het omgevingsplan wordt opgenomen. Voor de vestiging van nieuwe activiteiten zal in de meeste gevallen op grond van het omgevingsplan een vergunning nodig zijn voor het bouwen. De vergunningplicht voor het verrichten van activiteiten op een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte kan hierbij aanhaken en zorgt in zoverre niet voor extra lasten bij de aanvrager. De vergunningplicht heeft betrekking op alle activiteiten die op het gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte worden verricht, omdat ook andere dan milieuhinderlijke activiteiten ten koste kunnen gaan van de schaarse ruimte die voor zwaardere bedrijven beschikbaar is.

Bij het verlenen van de vergunning moet het college van burgemeester en wethouders beoordelen of de aangevraagde activiteit in redelijkheid niet op een kortere afstand dan 30 meter van een milieugevoelige activiteit gevestigd kan worden. Deze afstand was in de oude zoneringssystematiek gekoppeld aan milieucategorie 3.1 in gemengd gebied. Uit de woorden 'in redelijkheid' volgt dat het college van burgemeester en wethouders niet kan volstaan met een beoordeling van de aangevraagde activiteit, maar dat tevens moet worden gekeken of de milieubelasting met eenvoudige maatregelen kan worden beperkt. Hiermee wordt voorkomen dat een zwaardere milieubelasting wordt aangevraagd om de enkele reden dat de vestiging op een zo'n gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte in dat geval gerechtvaardigd is. De instructieregels bieden ook de mogelijkheid om de vergunning te verlenen voor de gewijzigde voortzetting van een bestaande activiteit als die wijzigingen tot gevolg hebben dat de milieueffecten van de activiteit afnemen, maar verplaatsing van die activiteit in redelijkheid niet mogelijk is. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om innovatie of het staken of verplaatsen van bepaalde milieuhinderlijke activiteiten.

Verhouding tot de Handreiking Activiteiten en Milieuzonering

In 2024 heeft de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) de nieuwe Handreiking Activiteiten en Milieuzonering gepubliceerd. Daarin wordt een nieuwe zoneringssystematiek gepresenteerd die in het omgevingsplan kan worden toegepast om activiteiten op bedrijventerreinen te reguleren. Volgens de Handreiking heeft de nieuwe zoneringssystematiek drie doelstellingen, te weten a) het wegnemen van de discrepantie tussen de normering van bedrijfsactiviteiten in het milieuspoor en het ruimtelijk spoor, b) het voorkomen van het toekennen van onnodige gebruiksruimte aan bedrijven en c) het schrappen van de figuur van de staat van bedrijfsactiviteiten.

De instructieregels in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening stellen juridisch bindende eisen aan de regulering van activiteiten op een bedrijventerrein in het omgevingsplan. Zij kunnen daarom een beperking vormen voor de keuzevrijheid van gemeenten om bedrijventerreinen te zoneren en daarbij de systematiek van de Handreiking toe te passen. Bij de formulering van de instructieregels is dat in aanmerking genomen. De instructieregels bieden zoveel mogelijk ruimte om de Handreiking te gebruiken. Dit is gedaan door:

- de eisen aan de inhoud van het omgevingsplan hoofdzakelijk te beperken tot locaties op bedrijventerreinen op tenminste 50 meter afstand van milieugevoelige activiteiten, waar zich zwaardere milieuhinderlijke activiteiten kunnen vestigen waarop de Handreiking slechts beperkt van toepassing is;
- in lijn met de Handreiking niet langer voor te schrijven dat een zoneringssystematiek met milieucategorieën wordt toegepast, waardoor ook de mogelijkheid wordt geboden om de discrepantie tussen de normering van bedrijfsactiviteiten in het milieuspoor en het ruimtelijk spoor in het omgevingsplan weg te nemen.

Desondanks kan niet worden voorkomen dat er enige overlap blijft bestaan tussen eisen die in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening worden gesteld en de zoneringssystematiek die in de Handreiking wordt gepresenteerd. Waar die overlap zich voordoet, kiest de omgevingsverordening een andere benadering en bestaat dus geen ruimte om de Handreiking toe te passen of wordt bijgestuurd met randvoorwaarden waarin moet worden voorzien bij de toepassing van de Handreiking. De reden daarvoor is dat de instructieregels de prioriteit leggen bij de vestiging van milieuhinderlijke activiteiten en zo veel mogelijk milieugebruiksruimte voor die activiteiten willen behouden. Dat staat haaks op de doelstelling van de Handreiking om de milieugebruiksruimte van afzonderlijke milieuhinderlijke activiteiten te beperken, zodat zo veel mogelijk ruimte bestaat om in de omgeving van bedrijventerreinen nieuwe milieugevoelige activiteiten te realiseren. In het verlengde hiervan is het uitgangspunt van de instructieregels dat op een gedeelte van bedrijventerreinen met beschermde milieugebruiksruimte wordt gekozen voor een uitwaartse zonering. De Handreiking neemt een inwaartse zonering als uitgangspunt.

In de omgevingsverordening is daarom de bewuste keuze gemaakt om toepassing van de Handreiking deels uit te sluiten voor (delen van) een bedrijventerrein dat beschermde milieugebruiksruimte heeft of randvoorwaarden te stellen. Dit gebeurt uitdrukkelijk door in artikel 7.52a, vierde lid, te bepalen dat het omgevingsplan geen regels mag bevatten waarmee de milieugebruiksruimte voor zwaardere bedrijven op de betrokken bedrijventerreinen verder wordt beperkt dan noodzakelijk is om te voldoen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en het Besluit kwaliteit leefomgeving, tenzij geborgd is dat het gebruik van de milieugebruiksruimte toch kan (en moet) worden toegestaan. Effectief betekent dit dat voor gedeelten van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte in principe wordt teruggevallen op het beschermingsniveau dat volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving geboden moet worden en dat geen ruimte bestaat om daar met toepassing van de Handreiking in het omgevingsplan aanvullende milieunormen aan toe te voegen. De toepassing van artikelen 5.69 en 5.93 van het Besluit kwaliteit leefomgeving, op grond waarvan in het omgevingsplan kan worden bepaald dat de milieunormen gelden op een andere locatie dan de gevel van milieugevoelige activiteiten, is dan in principe niet wenselijk. In bepaalde omstandigheden is het, om te komen tot een aanvaardbare milieubelasting in het kader van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, een optie om de milieugebruiksruimte (in eerste

instantie) wel te beperken, mits de milieugebruiksruimte die beschikbaar is maar toe te staan is (met een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift). Geborgd moet zijn dat deze milieugebruiksruimte moet worden toegestaan als daar een verzoek voor komt. Het in eerste instantie beperken van de milieugebruiksruimte is dus geen vrijbrief om milieugevoelige activiteiten dichterbij een bedrijventerrein toe te laten. Op deze manier kan zoveel mogelijk worden aangesloten bij de Handreiking.

Er bestaat geen verplichting om in het omgevingsplan milieucategorieën te onderscheiden en het behoud van de milieugebruiksruimte kan worden gewaarborgd met gebruikmaking van attentiegebieden en het niet toelaten van milieugevoelige activiteiten. Hiermee wordt gewaarborgd dat de regels in het omgevingsplan over een bedrijventerrein met gedeelten met beschermde milieugebruiksruimte kunnen worden gecombineerd in de meer algemene regulering van activiteiten op bedrijventerrein in het omgevingsplan, waarin de Handreiking (voor het overige) wél is toegepast.

De instructieregels zijn gericht op het behoud van locaties die geschikt zijn voor het vestigen van zwaardere bedrijven. Met 'zwaardere bedrijven' wordt gedoeld op bedrijven in de voormalige Handreiking Bedrijven en Milieuzonering van de VNG uit 2009 waren ingedeeld in tenminste milieucategorie 3.1 en waarvoor een richtafstand gold van 50 meter of meer tot een milieugevoelige activiteit in een rustig gebied (en 30 meter in een gemengd gebied). In het spraakgebruik worden deze bedrijven ook wel middelzwaar en zwaar genoemd. Delen van bedrijventerreinen die op een afstand liggen van tenminste 50 meter van een milieugevoelig object zijn geschikt voor de vestiging van zwaardere bedrijven en zijn dus van provinciaal belang. Dit komt tevens overeen met de richtafstand van milieucategorie 3.2 bedrijven in een gemengd gebied. Het kan hierbij ook gaan om een deel van een bedrijventerrein als dat terrein slechts deels op een kortere afstand ligt dan 50 meter van een milieugevoelig object, mits dat deel voldoende oppervlakte heeft om een milieuhinderlijke activiteit te kunnen verrichten. Dit volgt uit het toepassingsbereik van de instructieregels dat is opgenomen in artikel 7.51c. In aansluiting op de Handreiking 'Activiteiten en milieuzonering' van de VNG wordt niet gesproken over 'bedrijven', maar over 'milieuhinderlijke activiteiten'. Daarnaast wordt het verzamelbegrip 'milieugevoelige activiteiten' gehanteerd. Hiervan zijn definities opgenomen in deze paragraaf (artikel 7.51a).

De instructieregels moeten worden toegepast op die delen van het omgevingsplan die relevant zijn voor een bedrijventerrein. Het kan gaan om het reguleren van een nieuw of bestaand bedrijventerrein, of om het toestaan van nieuwe milieugevoelige activiteiten in het gebied waar de activiteiten op het bedrijventerrein milieuhinder veroorzaken die ten koste kan gaan van het woon- en leefklimaat in de omgeving. Om de instructieregels te kunnen toepassen moet onder andere vastgesteld worden of sprake is van een (deel van een) bedrijventerrein buiten de lijn die ligt op 50 meter afstand van de uiterste positie van de gevel van de omliggende milieugevoelige gebouwen of van de grens van de omliggende locaties waar milieugevoelige activiteiten worden verricht (dit is een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte). De bedrijventerreinen waarvoor dit moet gedaan worden moeten in de omgevingsverordening ook geometrische zijn begrensd als bedrijvengebied of opgenomen zijn als grote buitenstedelijke bouwlocatie voor een bedrijventerrein of vallen onder een beperkte uitbreiding van een bedrijventerrein (artikel 7.41ff).

Artikel 7.51a (begripsbepalingen)

Dit artikel bevat definities van enkele specifieke begrippen die in deze paragraaf worden gebruikt.

Het begrip 'bedrijventerrein' is samen met de geometrische begrenzing van bedrijvengebieden in belangrijke mate bepalend voor het toepassingsbereik van de paragraaf. Het grootste deel van de daarin opgenomen instructieregels zijn alleen van toepassing op locaties binnen bedrijvengebieden waar het omgevingsplan voorziet in een bedrijventerrein. Het gaat daarbij om bestaande planologische mogelijkheden voor bedrijfsactiviteiten, maar ook om nieuwe bedrijventerreinen waarin het omgevingsplan met een wijziging gaat voorzien, zoals bedrijventerreinlocaties opgenomen in de lijst met grote buitenstedelijke bouwlocaties als bedoeld in bijlage IX, onder B.1, of beperkte uitbreidingen van bedrijventerreinen die via artikel 7.41ff mogelijk gemaakt worden. Voor de toepassing van de instructieregels is bepalend dat het omgevingsplan de mogelijkheid biedt om bedrijfsactiviteiten te verrichten. De vormgeving van de desbetreffende regels in het omgevingsplan is niet relevant.

Het begrip 'milieugebruiksruimte' wordt gehanteerd voor de omvang van de milieuhinder die bedrijfsactiviteiten mogen veroorzaken. Op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden daarvoor grenswaarden opgenomen in het omgevingsplan. Het gaat bijvoorbeeld om de maximale geluidsbelasting die vanwege een bedrijfsactiviteit op een locatie mag bestaan. De omvang van de milieuhinder neemt af naarmate de afstand tot de bedrijfsactiviteit toeneemt. De milieugebruiksruimte is daarom een afgeleide van de grenswaarde enerzijds en de afstand tussen de bedrijfsactiviteit en de locatie waar die grenswaarde geldt anderzijds. In het Besluit kwaliteit leefomgeving worden de grenswaarden gekoppeld aan de locaties van milieugevoelige activiteiten, zoals (de gevels van) woningen. Dit betekent dat op grond van het Besluit

kwaliteit leefomgeving de afstand tussen de locatie waar de bedrijfsactiviteiten worden verricht en de locatie van de dichtstbijzijnde milieugevoelige activiteit bepalend is voor de milieugebruiksruimte die op de locatie van het desbetreffende bedrijf beschikbaar is.

Het begrip 'milieugevoelige activiteit' is kwalitatief omschreven. De reden daarvoor is dat niet alle grenswaarden die volgens het Besluit kwaliteit leefomgeving moeten worden opgenomen in het omgevingsplan dezelfde maatgevende milieugevoelige activiteiten hanteren. Het aantal geluidgevoelige activiteiten is bijvoorbeeld beperkter dan het aantal geurgevoelige activiteiten. In alle gevallen gaat het om woningen. Maar met de kwalitatieve omschrijving wordt bereikt dat ook andere aan locaties toegedeelde activiteiten waarop de grenswaarden uit het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing zijn onder het begrip worden geschaard.

Om dezelfde reden worden onder het begrip 'milieuhinderlijke activiteit' geurhinder en geluidhinder slechts als voorbeelden genoemd. Dit is bewust geen limitatieve opsomming. Ook activiteiten die op een locatie mogen worden verricht (anders dan wonen) die trillinghinder, stofhinder, veiligheidsrisico's of lichthinder kunnen veroorzaken zijn milieuhinderlijke activiteiten.

Artikel 7.51b (aanwijzing en geometrische begrenzing (watergebonden) bedrijvengebieden, grote ruimtevragers en campussen)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf. Om verwarring met het begrip 'bedrijventerrein' te voorkomen is er voor gekozen om de aangewezen locaties bedrijvengebieden te noemen.

Artikel 7.51c (toepassingsbereik gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte)

Dit artikel bepaalt in belangrijke mate voor welke locaties specifieke eisen worden gesteld aan de inhoud van het omgevingsplan in artikel 7.52a en 7.52b. Dat gebeurt door de introductie van het begrip 'gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte'. Het omgevingsplan moet voor locaties die kwalificeren als gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte en het gebied daaromheen aan specifieke eisen voldoen.

De locaties van gedeelten van bedrijventerreinen met beschermde milieugebruiksruimte worden in de omgevingsverordening niet exact vastgelegd. Bij de voorbereiding van een wijzing van het omgevingsplan moet vastgesteld worden welke locaties op een bedrijventerrein kwalificeren als een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte. Voor bestaande bedrijfsactiviteiten is daarbij sprake van een drietrapsraket. Van een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte is sprake als de locatie binnen de geometrische begrenzing van een bedrijvengebied ligt, voor zover het omgevingsplan voor die locatie voorziet in bedrijventerrein als gedefinieerd in artikel 7.51a en als de locatie op een grotere afstand ligt dan 50 meter van een milieugevoelige activiteit. Met deze laatste voorwaarde wordt gewaarborgd dat bepaalde instructieregels alleen van toepassing zijn op locaties waar zich bedrijven kunnen vestigen uit tenminste (de voormalige) milieucategorie 3.1. Aan die milieucategorie is namelijk een richtafstand verbonden van 50 meter binnen een rustig woongebied. Deze 50 meter is ook de richtafstand voor bedrijven met (de voormalige) milieucategorie 3.2 in een gemengd gebied.

Als een nieuw bedrijventerrein wordt toegelaten, dan zijn die instructieregels ook van toepassing als de desbetreffende locaties niet binnen de geometrische aanduiding van bedrijvengebied liggen. Een uitzondering hierop voor het toelaten van lichte bedrijven, geldt in sommige gevallen voor de beperkte uitbreiding van bedrijventerreinen op grond van artikel 7.41ff. Hierdoor is artikel 7.52a niet van toepassing voor die gevallen. De uitzondering geldt voor de situatie dat uitbreiding van het bedrijventerrein plaatsvindt ten behoeve van de verplaatsing over uitbreiding van een licht bedrijf dat qua ruimtelijke verschijningsvorm niet goed inpasbaar is in gemengd stads- en dorpsgebied.

Daarvan is sprake wanneer het bedrijf bijvoorbeeld wordt gekenmerkt door:
- een grootschalige of utilitaire bebouwing met grote bouwvolumes of hoge loodsen;
- omvangrijke buitenopslag van materialen, voertuigen of containers;
- een hoge logistieke dynamiek met frequent zwaar vrachtverkeer;
- een buitenterrein dat zodanig is ingericht dat het moeilijk landschappelijk of stedenbouwkundig kan worden ingepast;
- een bedrijfsvoering met vroege of late werktijden die ruimtelijk tot verstoring van de woonomgeving leidt.

Een voorbeeld zijn de agrarisch aanverwante bedrijven (met activiteiten zoals loonwerk, grondverzet en mestverwerking) die vaak aangemerkt kunnen worden als 'licht' bedrijf maar qua ruimtelijke verschijningsvorm niet goed inpasbaar zijn in gemengd stads- en dorpsgebied.

Dit artikel bepaalt uitsluitend wat het toepassingsbereik van een deel van de instructieregels is. Als een locatie onder het toepassingsbereik valt, dan betekent dat de specifieke eisen in acht moet worden genomen om te waarborgen dat planologische ruimte blijft bestaan voor het vestigen van zwaardere bedrijven zich op het bedrijventerrein, tenzij er in de instructieregels uitzonderingen worden gemaakt of afwijkingen mogelijk zijn. Dit artikel voorziet zelf niet in inhoudelijke eisen aan het omgevingsplan. De afstandseis van 50 meter moet dus niet worden verward met de inhoudelijke eis dat de milieugebruiksruimte niet mag worden beperkt door milieugevoelige activiteiten op kortere afstand van het bedrijventerrein toe te staan. Die eis is neergelegd in artikel 7.52a.

Artikel 7.51d (eerbiedigende werking)

Dit artikel voorziet in verduidelijking van de algemene eerbiedigende werking van artikel 7.15. In artikel 7.15 is onder andere bepaald dat bepalingen buiten toepassing kunnen blijven als activiteiten zijn toegestaan op grond van een onherroepelijk verleende omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Daarnaast kan een bepaling buiten toepassing worden gelaten als een activiteit is toegelaten in het omgevingsplan en wordt verricht. Als echter een activiteit is toegelaten in het omgevingsplan en niet wordt verricht dan kan alleen een bepaling buiten toepassing blijven als er sprake is van zwaarwegende belangen voor het blijven toelaten van deze activiteit. Voor bedrijventerreinen zou dit kunnen betekenen dat als op een locatie waar veel milieugebruiksruimte is toegelaten en van minder milieugebruiksruimte gebruik wordt gemaakt de instructieregels uit artikel 7.52a toegepast moeten worden. Dit kan onwenselijke effecten hebben. Voor bedrijventerreinen is het de bedoeling dat de toegelaten milieugebruiksruimte in ieder geval blijft toegelaten. Er hoeft niet meer milieugebruiksruimte te worden toegelaten. Dit mag natuurlijk wel op het moment dat dat binnen het wettelijke beschermingsniveau mogelijk is.

Het eerste lid voorziet er in dat mits de huidige milieugebruiksruimte hetzelfde blijft er toch milieugevoelige functies zouden kunnen worden toegelaten op een kortere afstand, aangezien dit kan zonder te huidige milieugebruiksruimte te beperken. Deze bepaling heeft een net andere werking dan de uitzondering in het derde lid van artikel 7.52a. Deze uitzondering kan toegepast worden in het geval er zonder aanvullende maatregelen geen ruimte meer is om milieugevoelige activiteiten op een kortere afstand van een bedrijventerrein toe te laten.

Het tweede lid voorziet in het opnieuw mogelijk maken van de bestaande milieugebruiksruimte op het bedrijventerrein zelf. Dit voorkomt dat de maximale milieugebruiksruimte toelaten moet worden. Het kan blijven bij de voorafgaand toegelaten milieugebruiksruimte.

Artikel 7.51e (meerdere activiteiten beschouwen als één activiteit)

Deze bepaling komt overeen met artikel 5.58 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en een soortgelijk bepaling die ook in de bruidsschat wordt toegepast (artikel 22.56) en andere gelijksoortige bepalingen. Hiermee wordt aangesloten bij de werking van onder andere de geluidsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving. Wanneer op een locatie meerdere, onderling samenhangende activiteiten worden verricht, gelden de regels voor dit samenstel van activiteiten. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als de activiteiten behoren tot een bedrijf. Zo wordt voorkomen dat iemand (die een activiteit verricht), voor de van toepassing regels met een andere begrenzing (van zijn activiteit) te maken krijgt per activiteit op een locatie.

Artikel 7.52 (geen functiewijziging bedrijventerrein)

Functiewijziging op bedrijventerreinen is in principe niet mogelijk. Functiewijziging is op grond van deze omgevingsverordening alleen mogelijk als het gaat om een bedrijventerrein waar volgens het geldende omgevingsplan geen zwaardere bedrijven kunnen worden toegelaten (dus een buiten het gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte). Op dat deel van het bedrijventerrein kunnen andere functies worden toegelaten, mits de beschikbare ruimte voor bedrijven per saldo gelijk blijft door meervoudig ruimtegebruik en de activiteiten bij voorkeur bijdragen aan de opgaven energietransitie, circulaire economie of klimaatadaptatie.

In het derde lid is een uitzonderingsmogelijkheid opgenomen die het mogelijk maakt om bij uitzondering een functiewijziging toe te laten op een bedrijventerrein, indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële andere mogelijkheid is en compensatie van de toegedeelde functies van bedrijventerrein is verzekerd. De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het belang dat is gemoeid met de regel. Ook moet

aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn. Onder zwaarwegend algemeen belang wordt in dit geval in ieder geval verstaan functies die betrekking hebben op openbare veiligheid, gezondheid, energietransitie, infrastructuur en milieu.

De vereiste compensatie heeft betrekking op het compenseren van de toegedeelde functies in het omgevingsplan (ook wel genoemd: planologische compensatie). De ruimte die het geldende omgevingsplan biedt aan bedrijven (zowel qua oppervlakte als qua functietoedeling) moet gelijkwaardig worden gecompenseerd. Het feitelijk gebruik wordt daarbij buiten beschouwing gelaten. De compensatie moet zijn verzekerd door de vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan, bij voorkeur door het gelijktijdig vaststellen van een wijziging van het omgevingsplan, of via een BOPA, waarin de compensatieruimte wordt gefaciliteerd.

Er is ook een uitzondering voor detailhandel. Artikel 7.49 (uitzonderingen detailhandel) beschrijft de uitzonderingen van detailhandel die zich buiten de bestaande centra kunnen vestigen. Artikel 7.49, eerste lid, onder a, onder 3 stelt dat meubelbedrijven, inclusief in ondergeschikte mate een assortiment woninginrichting en stoffering, evenals detailhandel in de volumineuze woongoederen: keukens, badkamers, vloeren, zonwering en jacuzzi's, buiten de centra mogelijk zijn voor zover de ontwikkeling plaatsvindt binnen de bedrijventerreinen met locaties voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV-locaties) De PDV-locaties (31 in totaal) zijn aangeduid. Een aantal van deze PDV-locaties bevinden zich op bedrijventerreinen. Om het mogelijk te maken dat de locaties voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV-locaties) daarvoor gebruikt kunnen worden is functiewijziging mogelijk gemaakt.

In artikel 7.49, tweede lid worden de voorwaarden benoemd waaronder zich op de PDV-locaties nieuwe woondetailhandel kan vestigen.

Artikel 7.52a (milieugebruiksruimte voor zwaardere bedrijven)

Dit artikel bevat de eisen aan het omgevingsplan waarmee wordt gewaarborgd dat op het bedrijventerrein voldoende milieugebruiksruimte behouden blijft om zo zwaar mogelijke bedrijfsactiviteiten te kunnen vestigen.

Om dit te bereiken, wordt in het eerste lid een beperking gesteld aan de mogelijkheid om in het omgevingsplan te voorzien in nieuwe milieugevoelige activiteiten. Het eerste lid verbiedt om in het omgevingsplan nieuwe mogelijkheden op te nemen voor milieugevoelige activiteiten op een kortere afstand van een zwaar bedrijventerrein dan de bestaande mogelijkheden voor milieugevoelige activiteiten die reeds in het omgevingsplan zijn opgenomen. Dat is van belang, omdat de afstand tot milieugevoelige activiteiten mede bepalend is voor de omvang van de milieugebruiksruimte waarover bedrijven kunnen beschikken. De milieuhinder die bedrijven veroorzaken, neemt immers af naarmate de afstand tot milieugevoelige activiteiten toeneemt. Als milieugevoelige activiteiten op kortere afstand van het bedrijventerrein worden toegestaan, dan worden de grenswaarden voor de maximale milieuhinder van de bedrijfsactiviteiten eerder bereikt en neemt de milieugebruiksruimte dus af. Er is in het tweede lid, onder a, gekozen voor werking van de regel tot een maximale afstand van 300 meter omdat deze afstand gelijk is aan de voormalige richtafstand van een categorie 4.2 bedrijf in een rustig gebied. Grotere afstanden van zwaardere bedrijven (voorheen: vanaf Milieucategorie 5 en hoger) worden geborgd door de regels te stellen in het omgevingsplan op grond van de kaders van het Rijk voor externe veiligheid en geluid voor dat soort situaties (risicogebieden en industrieterreinen met geluidsproductieplafonds). Bedrijven die in de voormalige situatie milieucategorie 5 en hoger waren vragen bij de inpassing in het omgevingsplan veelal maatwerk met behulp van die systematieken.

In de Handreiking 'Activiteiten en milieuzonering' van de VNG wordt de optie geboden om rondom een bedrijventerrein een attentiegebied te hanteren. Binnen een attentiegebied zijn nieuwe milieugevoelige activiteiten verboden. De instructieregels bieden de mogelijkheid om een dergelijk attentiegebied in de planregels op te nemen, maar verplichten daar niet toe. Weliswaar mag het omgevingsplan geen nieuwe milieugevoelige activiteiten toestaan op kortere afstand, maar het plan hoeft die activiteiten niet uitdrukkelijk te verbieden.

In het tweede lid, onder b, is er ook gekozen om de regel niet te laten werken voor nieuwe woningbouwlocaties in het kader van de grote buitenstedelijke bouwlocaties. Hiermee wordt voorkomen dat, in het geval twee nieuwe grote buitenstedelijke bouwlocaties voor woningbouw en een bedrijventerrein die naast elkaar liggen, de regels voor het beschermen van milieugebruiksruimte beperkend zijn voor woningbouw. In die gevallen moet een afweging worden gemaakt tussen het toestaan of beperken van milieugebruiksruimte op en rond het nieuwe toe te laten bedrijventerrein in relatie tot de ontwikkeling van de naastgelegen woningbouw. De provincie verwacht in deze gevallen dat er daarmee een optimale uitkomst uitkomt waarbij zowel de mogelijkheden voor het maximaal bieden van milieugebruiksruimte als de maximale benutting voor woningbouw mét een goed leef- en woonklimaat wordt bereikt.

In het derde lid is uitzondering gemaakt voor het toelaten van milieugevoelige activiteiten op een kortere afstand tot een bedrijventerrein. Dit kan mits de planologische milieugebruiksruimte op het bedrijventerrein niet wordt beperkt. Het Besluit kwaliteit leefomgeving biedt een aantal opties om bijvoorbeeld geluidgevoelige functies zo toe te laten waardoor deze geen of minder gevolgen hebben voor de activiteiten die geluid produceren. Hierbij kan gedacht worden het werken met grenswaarden in plaats van standaardwaarden (artikel 5.66 en verder van het Besluit kwaliteit leefomgeving). Bij geur zijn hier minder tot geen mogelijkheden voor. Ook over externe veiligheid is in het kader van het groepsrisico enige afwegingsruimte en ruimte om maatregelen te nemen. De beoogde werking kan vergeleken worden met de mogelijkheden in geluidsaandachtsgebieden of de werking van aandachtsgebieden voor externe veiligheid.

In het vierde lid wordt het verboden om in het omgevingsplan specifieke milieunormen op te nemen waaraan de activiteiten binnen een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte moeten voldoen. Hiermee wordt gewaarborgd dat het omgevingsplan geen strengere eisen aan bedrijfsactiviteiten stelt dan noodzakelijk is om te voldoen aan de Omgevingswet, de instructieregels in het Besluit kwaliteit leefomgeving en de overige eisen uit de Omgevingsverordening. De bepalingen in deze besluiten stellen eisen waaraan het omgevingsplan in ieder geval moet voldoen en zijn dus bepalend voor de maximale milieugebruiksruimte die op een locatie geboden kan worden. In veel gevallen bestaat er vanuit de Rijksregels echter ruimte voor aanvullende/afwijkende eisen in het omgevingsplan. Hierbij kan worden gedacht aan een geluidgrenswaarde die niet geldt op de gevel van een woning, maar op een vaste afstand van de grens van het bedrijfsperceel. De nieuwe zoneringssystematiek uit de Handreiking 'Activiteiten en milieuzonering' van de VNG is gebaseerd op deze mogelijkheid om specifieke milieunormen vast te stellen. Met dergelijke specifieke milieunormen kan de milieugebruiksruimte worden beperkt die op het bedrijventerrein beschikbaar is. De omvang van de milieugebruiksruimte is dan immers niet meer afhankelijk van de aanwezigheid van een milieugevoelige activiteit. Als de afstand tot de dichtstbijzijnde milieugevoelige activiteit groter is dan de afstand die in de specifieke milieunorm is opgenomen, dan stelt die milieunorm strengere eisen aan de bron van de milieuhinder. Door specifieke milieunormen te verbieden, waarborgt de Omgevingsverordening dat in het omgevingsplan het wettelijk beschermingsniveau wordt gehanteerd, maar ook een maximale milieugebruiksruimte wordt geboden.

Een uitzondering om toch strengere eisen via specifieke milieunormen in het omgevingsplan op te nemen kan alleen als de milieugebruiksruimte alsnog gegarandeerd toegestaan kan worden aan bedrijven. Dit kan met een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift die moet worden verleend op het moment dat hier een aanvraag voor wordt gedaan. Er moeten dan in het omgevingsplan beoordelingsregels worden opgenomen waaruit volgt dat de omgevingsvergunning moet worden verleend of op een aanvraag een maatwerkvoorschrift wordt gesteld.

De ', tenzij' geeft de mogelijkheid voor het garanderen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat bij bijvoorbeeld cumulerende milieueffecten. Hiervoor is deze uitzondering gemaakt, maar dit moet dan wel goed gemotiveerd worden. Ten overvloede wordt vermeld dat op grond van het eerste lid van dit artikel de niet direct toegestane milieugebruiksruimte nog steeds niet mag worden toegedeeld aan milieugevoelige functies.

In het vijfde lid wordt de mogelijkheid geboden om in het omgevingsplan een limitatieve opsomming te geven van het type bedrijfsactiviteiten dat op een locatie mag worden verricht. Een voorbeeld hiervan is de oude zoneringssystematiek op grond van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' uit 2009. In die zoneringssystematiek wordt gewerkt met milieucategorieën in combinatie met een staat van bedrijfsactiviteiten waarin per milieucategorie limitatief wordt aangegeven welke soorten bedrijven daaronder worden verstaan. Een dergelijke limitatieve opsomming vormt een beperking van de maximale milieugebruiksruimte, omdat de toegekende milieucategorie bepalend is voor de milieuhinder die de bedrijfsactiviteiten op de betrokken locatie mogen veroorzaken. De milieugebruiksruimte is daarmee niet langer uitsluitend afhankelijk van de aanwezigheid van milieugevoelige activiteiten in de omgeving.

In de (tijdelijke delen van de) omgevingsplannen zijn nog veel regelingen terug te vinden waarin met een dergelijke opsomming wordt gewerkt. Het is ook de verwachting dat in ieder geval op korte termijn nog behoefte zal blijven bestaan om daaraan vast te houden. De instructieregels bieden daar ruimte voor. Daarbij wordt wel als voorwaarde gesteld dat typen bedrijven worden toegestaan die een zo groot mogelijke milieugebruiksruimte nodig hebben. Aan deze voorwaarde kan bijvoorbeeld worden voldaan door de hoogste milieucategorie te gebruiken die gelet op de activiteiten in de omgeving aanvaardbaar is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

In het zesde lid is een speciale regeling opgenomen voor watergebonden bedrijven. Watergebonden bedrijven zijn van groot belang voor de economie en leveren een bijdrage aan duurzame mobiliteit. De ruimte voor watergebonden bedrijventerreinen staat echter onder druk, vooral door transformatie naar aantrekkelijk gelegen woningbouwlocaties. Planologische bescherming van de watergebonden bedrijventerreinen is daarom nodig. In principe worden in omgevingsplannen op deze locaties alleen watergebonden

bedrijven toegelaten. De term 'in hoofdzaak' biedt beperkte ruimte voor het toelaten van andere bedrijven. Bijvoorbeeld uitbreiding van bestaande niet-watergebonden bedrijven.

Artikel 7.52b (benutten van locaties voor zwaardere bedrijven)

Dit artikel verplicht om in het omgevingsplan voor een bedrijventerrein regels op te nemen die waarborgen dat zich geen lichte bedrijven vestigen op locaties die ook geschikt zijn voor zwaardere bedrijven. Onder 'lichte bedrijven' worden bedrijfsactiviteiten verstaan uit de (voormalige) milieucategorieën 1 en 2, met een bijbehorende richtafstand van 30 meter binnen een rustige woonwijk.

Omdat de nieuwe zoneringssystematiek van de VNG niet meer werkt met milieucategorieën waarbij per categorie wordt aangegeven welke bedrijven daaronder vallen, is het niet langer mogelijk om in algemene zin naar milieucategorieën te verwijzen om aan te geven welke bedrijfsactiviteiten te licht zijn om zich te vestigen op een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte. De nieuwe zoneringssystematiek dwingt tot een beoordeling van de beoogde bedrijfsactiviteiten in een concreet geval. Die beoordeling kan het beste worden gemaakt door het college van burgemeester en wethouders op het moment dat een initiatief wordt ontplooid om een nieuw bedrijf te vestigen, of om een bestaand bedrijf op een milieurelevante manier significant te wijzigen.

Daarom schrijft dit artikel voor dat in het omgevingsplan een vergunningstelsel moet worden opgenomen, op grond waarvan deze beoordeling moet worden gemaakt. Het verlenen van de omgevingsvergunning is een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders. De omgevingsvergunning mag in beginsel niet worden verleend als sprake is van een licht bedrijf dat zich wil vestigen op een gedeelte van een bedrijventerrein met beschermde milieugebruiksruimte. Het college moet beoordelen of sprake is van een licht bedrijf. Dat gebeurt door na te gaan of de beoogde bedrijfsactiviteiten gelet op de milieuhinder die zij veroorzaken in redelijkheid op een afstand van minder dan 30 meter van een milieugevoelige activiteiten kunnen plaatsvinden. Dit is bepaald in het derde lid, onder a. In veel gevallen kan hierbij gebruik worden gemaakt van de indicatieve lijsten en factoren die hiervoor zijn opgenomen in de Handreiking 'Activiteiten en milieuzonering'. In twijfelgevallen zal de initiatiefnemer de benodigde informatie over de bedrijfsactiviteiten moeten aanleveren, bijvoorbeeld een akoestisch onderzoek. Bij de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geldt een redelijkheidsvereiste. Hiermee wordt voorkomen dat bedrijven bronmaatregelen buiten beschouwing laten om als zwaar bedrijf te kunnen worden aangemerkt. In gevallen dat in redelijkheid van het bedrijf kan worden verwacht dat die bronmaatregelen getroffen worden, dan moeten die maatregelen betrokken worden bij de beoordeling of sprake is van een licht bedrijf.

De vergunningplicht geldt ook als de bedrijfsactiviteiten significant gewijzigd worden. Dit is bepaald in het tweede lid. De reden daarvoor is dat de aard van de bedrijvigheid zodanig kan wijzigen, dat het bedrijf geen relevante milieuhinder meer veroorzaakt. Een voorbeeld daarvan is een aannemersbedrijf waarbij de geluidproducerende productieactiviteiten op locatie worden gestaakt, zodat de resterende activiteiten zich beperken tot opslag. In dat geval moet overwogen worden of de opslagactiviteiten niet elders kunnen worden voortgezet, zodat de locatie weer beschikbaar komt voor een bedrijf dat wel relevante milieuhinder veroorzaakt. De vergunningplicht geldt niet voor wijzigingen van de bedrijfsvoering die niet van invloed zijn op de milieugebruiksruimte die het bedrijf nodig heeft. Hierbij kan worden gedacht aan het aanleggen van extra parkeerplaatsen of opslaggelegenheid. Er bestaat dan immers op voorhand geen aanleiding om verplaatsing van de bedrijfsactiviteiten te overwegen.

Bij een wijziging van de bedrijfsactiviteiten kan de vergunning worden verleend als in redelijkheid niet van het bedrijf kan worden gevergd dat het zich verplaatst naar een andere locatie voor lichte bedrijven (derde lid, onder b.). Hierbij kan een brede afweging worden gemaakt, waarbij naast de kosten bijvoorbeeld wordt betrokken of in de omgeving ruimte beschikbaar is op een geschikte locatie (zodat de werknemers bij het bedrijf kunnen blijven werken). Het is aan het college van burgemeester en wethouders om deze afweging in een concreet geval te maken. Deze afweging moet worden toegelicht in de motivering van het besluit op de vergunningaanvraag.

Naast de algemene voorwaarden voor het vestigen of wijzigen van bedrijfsactiviteiten, zijn in het derde lid, onder c. t/m g. verschillende specifieke voorwaarden opgenomen waaronder de vergunning kan worden verleend. Het gaat daarbij onder meer om bedrijfsactiviteiten in bestaande bedrijfsverzamelgebouwen (c.), op campusterreinen (d. en e.) en voor een beperkte mate van functiemenging die ondersteunend is aan het profiel van het bedrijventerrein (f.).

Bedrijfsverzamelgebouwen (c.)

Wat betreft een bedrijfsverzamelgebouw gaat het om een gebouw op een onverdeeld bouwperceel, dat dient voor de huisvesting van drie of meer verschillende bedrijven, waarbij faciliteiten, zoals ICT-voorzie-

ningen, parkeervoorzieningen, vergaderruimtes en/of horeca/kantine gedeeld worden of kunnen worden en waarbij de ruimtelijke uitstraling in overeenstemming is met die van een bedrijf.

Campussen (d. en e.)

Wat betreft de activiteiten op campusterreinen kan het zowel gaan om bedrijfsmatige (dus ook lichte bedrijven) als niet-bedrijfsmatige activiteiten. Zij moeten wel ondergeschikt zijn aan het gebruik van het terrein als campus. De campusactiviteiten moeten dus voorop blijven staan.

Bedrijfswoningen, tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten of andere activiteiten die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein (f.)

Functiemenging is op grond van deze omgevingsverordening mogelijk, door in beperkte mate te voorzien in bedrijfswoningen, tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten en andere functies die ondersteunend zijn aan het profiel van het bedrijventerrein. Het toelaten van deze functies mag niet tot gevolg hebben dat de milieugebruiksruimte wordt beperkt. Ook mogen de aanwezige bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering. Voorkomen moet worden dat functiemenging ten koste gaat van courante bedrijfskavels of bedrijfspanden.

Tijdelijke huisvesting van arbeidsmigranten is in principe mogelijk voor een periode van 10 jaar, mits een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden geboden. De mogelijkheden van huisvesting van arbeidsmigranten op zware bedrijventerreinen, zijn daarom in de praktijk beperkt tot delen van het bedrijventerrein waar in de huidige situatie alleen bedrijven met een beperkte milieubelasting zijn gevestigd. Op bedrijventerrein met de zwaarste bedrijven is huisvesting van arbeidsmigranten niet passend.

Detailhandel (g.)

Artikel 7.49, eerste lid, onder a, onder 3°, stelt dat meubelbedrijven, inclusief in ondergeschikte mate een assortiment woninginrichting en stoffering, evenals detailhandel in de volumineuze woongoederen: keukens, badkamers, vloeren, zonwering en jacuzzi's, buiten de centra mogelijk zijn voor zover de ontwikkeling plaatsvindt binnen een bedrijventerreinen met locaties voor perifere detailhandelsvestigingen (PDV-locaties) waarvan de locatie geometrisch is begrensd in bijlage II. Onderdeel g. maakt het mogelijk dat hiervoor een omgevingsvergunning kan worden verleend.

De instructieregels verplichten er niet toe om alle voorwaarden op nemen in het omgevingsplan. Het plan mag echter niet toestaan dat de vergunning op andere gronden wordt verleend dan de voorwaarden die in het derde lid worden opgesomd.

Overige flexibiliteitsmogelijkheden (balansregeling en ontheffing)

Mocht een transformatieplan niet in de programmering van de regionale bedrijventerreinenstrategieën zijn opgenomen en toch een goede bijdrage leveren aan het halen van de doelstellingen, dan zijn er mogelijkheden om maatwerk te bieden. Bijvoorbeeld voor een plan waarbij de ruimte slim wordt benut en het areaal voor bedrijven per saldo niet verminderd. Als het gaat om een relatief beperkte afwijking van de regels van de omgevingsverordening dan is zo'n plan nog mogelijk te maken door een beroep te doen op de balansregeling uit artikel 7.86 van de omgevingsverordening. Bij een grotere afwijking kan eventueel een verzoek om ontheffing worden gedaan.

Artikel 7.52c (grote ruimtevragers)

De provincie wil gericht sturen op de vraag of, waar en hoe nieuwe grootschalige bedrijven in Zuid-Holland ruimtelijk gefaciliteerd kunnen worden. Het gaat daarbij vooral om de ruimtevraag van grote specifieke functies in de logistiek (xxl-logistiek) en de digitale economie (bijvoorbeeld hyperscale en co-locatie-datacenters), maar ook om andere bedrijfsfuncties die gehuisvest worden in een groot gebouwencomplex.

De ruimtevraag van deze grootschalige ontwikkelingen moet worden afgewogen tegen het belang van ruimtelijke kwaliteit en het belang van het toevoegen van maatschappelijk-economische waarde.

De provincie wil de zogenoemde 'verdozing' van het landschap tegengaan, zeker waar het gaat om functies die relatief te weinig maatschappelijk-economische waarde toevoegen. De provincie hanteert als uitgangspunt dat nieuwe grote ruimtevragers alleen ruimtelijk gefaciliteerd kunnen worden wanneer onderbouwd is dat de functies en activiteiten maatschappelijke en economische waarde toevoegen en tegelijkertijd rekening houden met de ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland. Er kan daarbij gedacht worden aan duurzaamheid, gezondheid, brede welvaart, innovatiekracht, vergroening, digitalisering van de economie, versterken van de toegevoegde waarde van een cluster, (multi)modale bereikbaarheid, versterken

van een economisch ecosysteem, de bijdrage aan werkgelegenheid en biodiversiteit. Nieuwe locaties worden daarnaast afgewogen ten opzichte van de bereikbaarheid en de capaciteit van het energienetwerk.

De provincie kiest daarom voor een selectief beleid en, waar mogelijk, het samenbrengen (clusteren) en ruimtelijk combineren van grootschalige functies aan de hand van ruimtelijke kwaliteit, mobiliteit, energietransitie en klimaatadaptatie. Er is aangegeven op welke locaties vestiging van grote ruimtevragers mogelijk is, deze locaties zijn aangewezen en geometrisch begrensd als 'clusters voor grote ruimtevragers'. Daarbuiten is vestiging uitgesloten. Het gaat daarbij om bedrijven die zijn gehuisvest in een samenhangend gebouwencomplex op een bouwperceel van 3 hectare of meer.

De aangewezen clusters voor grote ruimtevragers zijn enkele nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen en daarnaast het gehele havenindustrieel complex.

Een afwijkingsmogelijkheid is opgenomen voor situaties waarbij de vestiging van een bepaalde grote ruimtevrager op een andere locatie dan de aangewezen clusters voor grote ruimtevragers toch de voorkeur verdient, vanuit een oogpunt van evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Deze provincie verwacht van gemeenten dat terughoudend gebruik wordt gemaakt van deze afwijkingsmogelijkheid. De provincie ziet met name toepassingsmogelijkheden in de volgende situaties:

- De vestiging van een nutsvoorziening (niet zijnde een datacenter), zoals een onderstation voor het elektriciteitsnetwerk en infrastructuur voor de drinkwatervoorziening.
- Bestaande bestuurlijke afspraken over de vestiging van bedrijven met een omvang groter dan 3 hectare, waaronder de afspraak over de bedrijventerreinen Doelwijk II en Gouwepark II in de gemeente Zuidplas.
- De uitplaatsing van een bestaand bedrijf groter dan 3 hectare.

Vestiging van een grote ruimtevrager op een in deze verordening aangewezen cluster voor grote ruimtevragers, is niet vanzelfsprekend. Ook bij vestiging op een cluster is een integrale belangenafweging nodig. Hetzelfde geldt voor vestiging op een andere locatie, met toepassing van bovengenoemde afwijkingsmogelijkheid. Daarom is bepaald dat rekening wordt gehouden met ruimtelijke kwaliteit, bereikbaarheidseffecten, duurzaamheid en de economische en maatschappelijke toegevoegde waarde van de ontwikkeling. In de Omgevingsvisie Zuid-Holland is uitvoerig ingegaan aspecten die relevant zijn bij deze integrale afweging. Gelet op deze aspecten stelt de provincie zich op het standpunt dat de vestiging van grote datacenters op geen enkele locatie in Zuid-Holland passend is, ook niet op de aangewezen clusters.

De regeling richt zich op nieuw te ontwikkelen bedrijventerreinen. Het gaat dan in ieder geval om de grote buitenstedelijke bouwlocaties die in deze verordening zijn aangeduid als 'bedrijventerrein'. De ontwikkeling van die bedrijventerreinen is nog niet opgenomen in het omgevingsplan.

Het gaat ook om locaties voor bedrijventerreinen die al wel in een omgevingsplan zijn opgenomen, maar waar via een wijziging alsnog de vestiging van grote ruimtevragers mogelijk wordt gemaakt.

Artikel 7.52d (overgangsrecht)

In dit artikel is aangegeven in welke gevallen overgangsrecht van toepassing is.

De specifiek benoemde bedrijventerreinen in de onderdelen c, d en e, zijn hieronder weergegeven op kaartjes.

Onderdeel c betreft De Broodfabriek en omgeving, een deelgebied binnen bedrijventerrein Plaspoelpolder, in de gemeente Rijswijk.

Onderdeel d betreft bedrijventerreinen Schieoevers Noord, Rotterdamseweg Noord en Vulcanusweg, voor wat betreft de delen die vallen buiten het bestemmingsplan Schieoevers Noord (Kabeldistrict en Nieuwe Haven), in de gemeente Delft.

Onderdeel e betreft het noordelijk deel van bedrijventerrein De Gors in de gemeente Zwijndrecht.

Legenda
Bedrijventerrein met overgangsrecht (De Broodfabriek en omgeving, een deelgebied binnen bedrijventerrein Plaspoelpolder, in de gemeente Rijswijk)
Plaspoelpolder
Lange Kleiweg
Volmerlaan
Polakweg
Frijdastraat
Plaspoelpolderpad
A4
Klaroenstraat
Tamboerijnlaan
Luitstraat
Triangelstraat
Kleipad
© Provincie Zuid-Holland
0 25 50 m

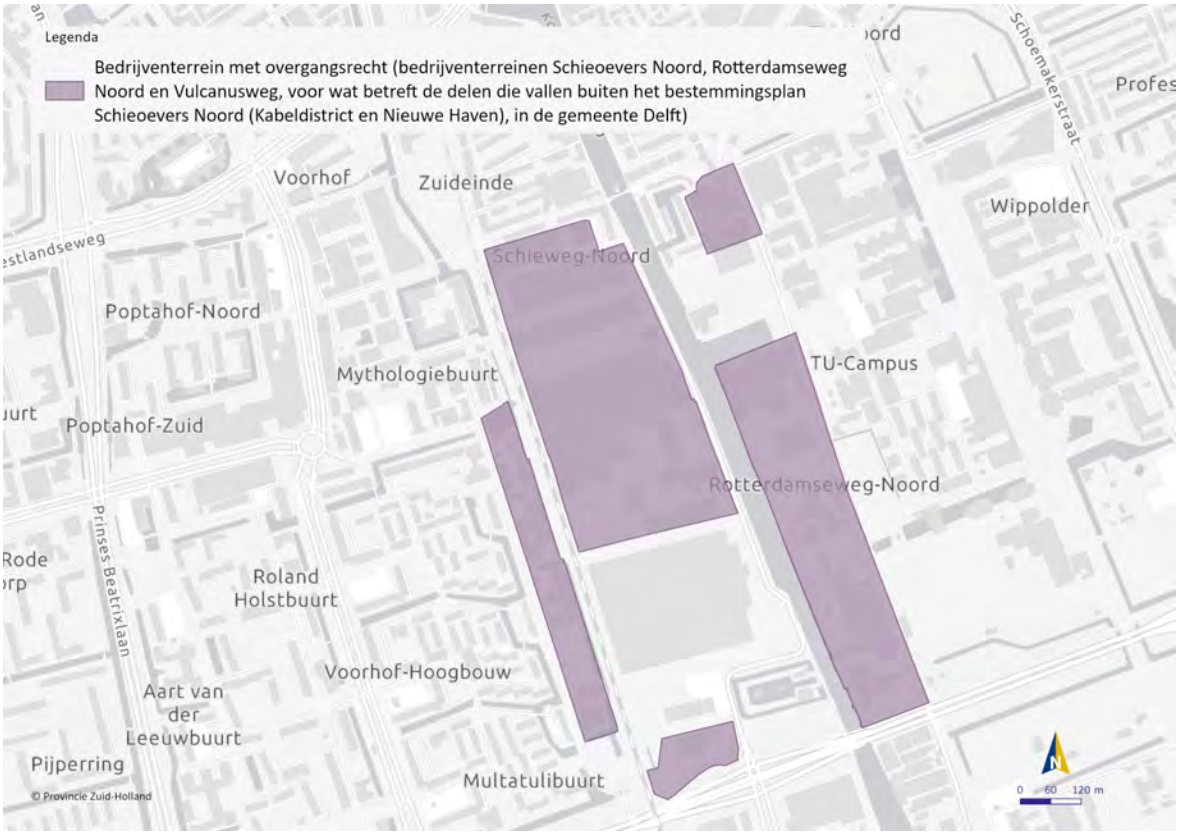
Legenda
Bedrijventerrein met overgangsrecht (bedrijventerreinen Schieoevers Noord, Rotterdamseweg Noord en Vulcanusweg, voor wat betreft de delen die vallen buiten het bestemmingsplan Schieoevers Noord (Kabeldistrict en Nieuwe Haven), in de gemeente Delft)
Voorhof
Zuideinde
Wippolder
Schoemakerstraat
Schieweg-Noord
Poptahof-Noord
Mythologiebuurt
TU-Campus
Poptahof-Zuid
Rotterdamseweg-Noord
Prinses Beatrixlaan
Roland Holstbuurt
Voorhof-Hoogbouw
Aart van der Leeuwbuurt
Pijperring
Multatulibuurt
© Provincie Zuid-Holland
0 60 120 m

§ 7.3.12 Glastuinbouwgebied

Artikel 7.53 (aanwijzing en geometrische begrenzing glastuinbouwgebied)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.54 (glastuinbouwgebied)

De verdere ontwikkeling van de glastuinbouwgebieden tot een economisch concurrerende en duurzame greenport is van provinciaal belang. De provincie streeft naar een greenport waar het accent ligt op specifieke hoogwaardige productie, met een centrale plaats voor logistiek, handel, kennis en innovatie.

Het teeltgebied is primair bedoeld voor glastuinbouwbedrijven en de daarbij behorende voorzieningen, zoals waterberging, gietwaterbassins, groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, bedrijfswoningen, bedrijfsruimten, infrastructuur en landschappelijke inpassing.

Ook zijn voorzieningen met betrekking tot energieopwekking mogelijk, zoals kleine en middelgrote windturbines zoals bedoeld in artikel 7.76, derde lid en bedrijven en voorzieningen gericht op verduurzaming of circulariteit ten behoeve van de greenport.

Glastuinbouwbedrijven

Het begrip ‘glastuinbouwbedrijf’ is opgenomen in de begripsbepalingen. Het gaat om een volwaardig en doelmatig bedrijf in overwegende mate gericht op het voortbrengen van producten en het leveren van diensten door middel van het duurzaam en intensief kweken van assimilerende organismen onder invloed van licht, geheel of hoofdzakelijk overdekt. Onder ‘kweken’ wordt verstaan: veredeling, selectie, opkweek en verzorgen. Onder ‘licht’ wordt verstaan: licht afkomstig uit natuurlijke en/of kunstmatige bron.

De term ‘in overwegende mate’ geeft aan dat het grootste deel van het bedrijf ingericht moet zijn op kweek. De verhouding kweekoppervlak (kassen, kweek onder kunstlicht etc.) en overige bebouwing wordt door de gemeente vastgelegd in het omgevingsplan. Als richtwaarde geldt een percentage van 15% voor overige bebouwing.

Het is mogelijk bebouwing voor meerdere bedrijven die een ruimtelijk aaneengesloten geheel vormen te clusteren, bijvoorbeeld voor gedeelde voorzieningen, zodat op een bedrijfsperceel (ruimschoots) meer dan 15% bebouwing toelaatbaar kan zijn. De gemeente kan dit regelen in het omgevingsplan.

Afwijkingsmogelijkheid ten behoeve van maatwerk voor keten gerelateerde bedrijven in het glastuinbouwgebied

Uitgangspunt is dat bedrijven die gerelateerd zijn aan de greenport maar geen of minder kweekoppervlak hebben dan glastuinbouwbedrijven, zich vestigen op een (agro-gerelateerd) bedrijventerrein. In de omgevingsverordening is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen die de gemeente de mogelijkheid biedt om maatwerk toe te passen. Bij uitzondering kan binnen het glastuinbouwgebied een ander bedrijf dan een glastuinbouwbedrijf worden toegelaten (of uitbreiding van een bestaand bedrijf) dat behoort tot de keten glastuinbouw en dat een bijdrage levert aan de verdere ontwikkeling van het glastuinbouwgebied als internationaal centrum voor teelt, kennis en handel van glastuinbouwproducten. Voorwaarde is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied. Daarbij moet ook gekeken worden naar de toekomstige gebruiksmogelijkheden, zodat bedrijfsvestiging noodzakelijke herstructurering van het glastuinbouwgebied niet in de weg mag staan. De gemeente is bevoegd deze afwijkingsmogelijkheid toe te passen. Het is wel wenselijk hierover tijdig overleg te voeren met de provincie.

Afwijkingsmogelijkheid voor grote buitenstedelijke bouwlocaties en zwaarwegend algemeen belang

Voor grote buitenstedelijke bouwlocaties binnen het glastuinbouwgebied is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Deze kan alleen worden toegepast als het gaat om een grote buitenstedelijke bouwlocatie die is opgenomen in bijlage IX, onder B, van deze verordening. De betreffende locatie wordt pas uit de begrenzing van het glastuinbouwgebied in deze verordening gehaald, als de ontwikkeling van de grote buitenstedelijke bouwlocatie is verzekerd (onherroepelijk omgevingsplan).

Daarnaast is een afwijkingsmogelijkheid voor zwaarwegend algemeen belang opgenomen. De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het provinciaal belang dat is gemoeid met deze instructieregel. Ook moet aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn. De afwijkingsmogelijkheid biedt de gemeente de mogelijkheid om in het omgevingsplan gemotiveerd af te wijken van het artikel over glastuinbouwgebied in de omgevingsverordening. Met nadruk wordt erop gewezen dat de afwijkingsmogelijkheid niet ziet op andere artikelen in de omgevingsverordening.

Huisvesting in de greenports

De greenports zijn beschermd gebied vanwege het economische belang dat zij voor de provincie hebben. Vanuit de sector bestaat er een grote behoefte aan kwalitatief goede huisvestingsplekken voor de arbeidsmigranten. Daarom bestaat, in afwijking van de bescherming, de mogelijkheid om in de greenport te huisvesten op basis van short- en midstay, bedoeld voor arbeidsmigranten. Niet valt uit te sluiten dat de huisvestingslocaties soms ook voor andere spoedzoekers/flexwoners voor kort verblijf kunnen worden gebruikt. Dat betekent dat het een logies-(achtige) functie betreft.

Aanpassing begrenzing glastuinbouwgebied ten behoeve van bestaande andere functies en bebouwing

Uitgangspunt is dat binnen de begrenzing van het glastuinbouwgebied alleen glastuinbouwbedrijven en de daarbij behorende voorzieningen worden toegelaten. De geometrische begrenzing van het glastuinbouwgebied is vastgelegd in bijlage II. Toch komen binnen de begrenzing van het glastuinbouwgebied ook bestaande andere functies voor (niet zijnde glastuinbouw), vaak ook met bijbehorende bebouwing. Het kan zowel gaan om een geïsoleerde afwijkende functie als om geclusterde afwijkende functies, zoals een bebouwingslint met een menging van bedrijven, woningen en andere functies. Vaak gaat het om situaties waarbij een ontwikkeling naar glastuinbouw ook in de toekomst praktisch gezien vrijwel niet mogelijk is. In het omgevingsplan kan de begrenzing van het glastuinbouwgebied daarom in beperkte mate worden aangepast, zodat percelen met rechtmatig aanwezige afwijkende bedrijven en functies buiten het glastuinbouwgebied kunnen worden gelaten. Beperkte uitbreiding en functiewijziging naar een andere passende functie is dan mogelijk. Doordat de betreffende percelen buiten het glastuinbouwgebied vallen is ook nieuwvestiging van een andere functie dan glastuinbouw niet langer uitgesloten, bijvoorbeeld op een locatie in een lint waar al meerdere woningen aanwezig zijn. Voorwaarde is wel dat het gaat om een beperkte aanpassing van de begrenzing van het glastuinbouwgebied en dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het teeltgebied. Daarbij moet ook worden gekeken naar de toekomstige situatie van het teeltgebied, dus ook naar de herstructureringsmogelijkheden.

Deze regeling is nadrukkelijk niet bedoeld voor het buiten het glastuinbouwgebied brengen van nog (grotendeels) onbebouwde restpercelen en overhoeken. Ook als een perceel qua omvang of qua vorm niet geschikt is voor een moderne kas, zijn er vaak nog mogelijkheden voor voorzieningen (zoals wateropvang) of aan de greenport gerelateerde functies.

Vijfde lid

Dit lid bevat een mogelijkheid om tijdelijk nieuwbouwunits voor short- en midstay ten behoeve van huisvesting van in het bijzonder arbeidsmigranten te plaatsen op locaties die zijn bestemd voor glastuinbouw. Voorwaarde is wel dat er voor het perceel nog geen herstructureringsplannen zijn. Deze locaties kunnen namelijk nog wel een rol spelen in eventuele toekomstige herstructureringen, ook al zijn deze nog niet direct in gebruik. Om die reden is gekozen om deze huisvesting van tijdelijke nieuwbouwunits voor maximaal 15 jaar toe te staan. Dit komt overeen met de wettelijke termijn voor de levensduur van tijdelijke nieuwbouw. Na deze termijn dient de bestaande rechtmatige toestand te worden hersteld, dat wil zeggen dat het perceel/de kavel weer geschikt moet worden voor het gebruik voor glastuinbouw of open teelt. Herstructurering is gericht op het realiseren van meer toegevoegde waarde per vierkante meter teeltareaal door middel van het herschikken van bestaande ruimtelijke structuren zoals bijvoorbeeld het verleggen van watergangen en wegen, verplaatsen en/of sloop van woningen, realisatie van nieuwe kassen, etc.

Deze regeling doet enerzijds recht aan de behoefte om huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten te vinden, en anderzijds worden de lange termijnbelangen van de duurzame ontwikkeling van de glastuinbouw beschermd.

Zesde lid

Met de mogelijkheid van short- en midstayhuisvesting ten behoeve van in het bijzonder arbeidsmigranten in de greenports, wil de provincie meer ruimte geven aan deze doelgroep, die als een specifiek woonmilieu kan worden getypeerd omdat zij hier tijdelijk zijn, met als doel hier te werken en vaak werkzaam zijn in de greenports. Het gaat dan ook om een logiesfunctie en niet om een woonfunctie. Huisvesting in deze gebieden voor deze doelgroep kan leiden tot minder woon- en werkverkeer en, omdat meer ruimte wordt geboden, tot kwalitatief betere situaties. Ook is een groot deel van de greenports, met name waar het gaat om glastuinbouwgebieden, al bebouwd. De greenports liggen daarbij grotendeels tussen of in de nabijheid van (dorps)kernen in en daarom vaak in de nabijheid van voorzieningen zoals winkels, scholen, huisartspraktijken en ontspanningsmogelijkheden. Dit is van belang, omdat ook voor arbeidsmigranten een volwaardig woon- en leefklimaat gewenst is.

Daarbij is het vanuit oogpunt van sociale veiligheid van belang dat de locaties niet te ver af gelegen zijn en dat arbeidsmigranten niet ‘weggestopt’ worden. Om die reden is ervoor gekozen om kwalitatieve randvoorwaarden aan de huisvestingslocaties te koppelen. Het is ongewenst dat arbeidsmigranten worden gehuisvest op erg afgelegen locaties. De huisvesting in de greenports kan dan ook alleen onder voorwaarden:

(1) De locatie kent een goed woon- en leefklimaat waarin arbeidsmigranten niet worden ‘weggestopt’. Om te voorkomen dat deze voorwaarden te strikt aan gemeenten worden opgelegd is gekozen voor de formulering ‘rekening houden met’. Het is van belang dat de huisvesting op een kwalitatief goede manier wordt ingepast in de omgeving, zodat een goed leefbare woonplek ontstaat voor de arbeidsmigranten. Het risico in de greenports is dat een locatie wordt weggestopt tussen kassen en bedrijfsbebouwing. Dat is niet de bedoeling. Daarom dient, in aanvulling op de richtpunten voor ruimtelijke kwaliteit, rekening gehouden te worden met een kwalitatieve toets op de leefbaarheid van de locatie. Hierbij kan het bijvoorbeeld gaan om sociale veiligheid.

(2) Zichtbaarheid is relevant. Het doel van zichtbaarheid is, zoals gezegd, te komen tot een goed woon- en leefklimaat. Het heeft de voorkeur om de huisvesting aan het voorerf te situeren. De achterkant van het erf/perceel is vanwege de mogelijke aanwezige bedrijfsgebouwen en kassen minder wenselijk, omdat de huisvesting dan buiten het zicht plaatsvindt. Een uitzondering kan worden gemaakt voor percelen waarbij het achtererfgebied aan de openbare weg grenst zolang de huisvestingslocatie in het zicht is.

Vervolgens is van belang dat de huisvestingslocatie niet te afgelegen is, waardoor arbeidsmigranten ‘weggestopt’ worden. Ook dit komt een goed woon- en leefklimaat ten goede. Dit komt tot uiting in de volgende voorwaarden:

(3) Ontsluiting via een openbare weg.

(4) De huisvestingslocatie moet op een redelijke afstand van de belangrijkste voorzieningen (supermarkten, horeca, maatschappelijke voorzieningen) binnen bestaand stedelijk gebied zijn gelegen. De provincie beschouwt als redelijke afstand bijvoorbeeld om en nabij een half uur loopafstand en/of om en nabij een kwartier fietsafstand. Wat als een redelijk afstand beschouwd moet worden hangt mede af van de omstandigheden van het geval: factoren als de aanwezigheid van meerdere/enkele burgerwoningen, het aantal (dorps)kernen in de omgeving de aanwezigheid van (openbaar) vervoervoorzieningen en begaanbaarheid van de weg.

Uiteraard moet bij de beoordeling van nieuwe locaties aan de generieke regels voor ruimtelijke kwaliteit worden voldaan en indien van toepassing aan de ladder van duurzame verstedelijking en tevens geldt de eis dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de omvang en bruikbaarheid van het teeltareaal.

De teeltgebieden zijn geometrische begrensd in bijlage II en gekoppeld aan de specifieke instructieregels voor glastuinbouw, boom- en sierteelt en bollenteelt.

Bijzondere regeling voor Glasparel en Knibbelweg-Oost

Een specifieke uitzondering geldt voor een tweetal glaslocaties in de Zuidplas: de Glasparel en Knibbelweg Oost. Hier zijn ook bedrijven en andere functies toelaatbaar die niet behoren tot de keten glastuinbouw, mits sprake is van efficiënt en meervoudig grondgebruik van bedrijven en glas door een combinatie of stapeling van functies. Dit past in de afspraken die zijn gemaakt in het kader van de gebiedsontwikkeling Zuidplas. Daarbij kan gedacht worden aan de stapeling van glas op bedrijven, maar onder andere ook aan koude-warmte systemen en gietwaterberging onder de kas, al dan niet gecombineerd met het bergen van overtollig water (als noodvoorziening). Uiteraard dient hierbij de hoofdplanstructuur van de polder versterkt te worden door bijvoorbeeld nieuwe woningbouw in de linten.

Bijzondere regeling voor glastuinbouwgebied Tinte

Het glastuinbouwgebied Tinte op Voorne-Putten is in de omgevingsverordening veel ruimer aangeduid dan het daadwerkelijke glastuinbouwgebied, zoals dat deels inmiddels is gerealiseerd en deels nog gerealiseerd zal worden. De provincie heeft met de betrokken gemeenten afspraken gemaakt over de maximale oppervlakte aan kassen binnen het gebied. Voor het deel van het gebied dat niet zal worden benut voor glastuinbouw kan het bestaande gemengde (overwegend agrarische) grondgebruik worden voortgezet.

Bijzondere regeling voor maatwerkgebieden

Enkele glastuinbouwgebieden zijn aangewezen en geometrisch begrensd als maatwerkgebied. Het gaat om een paar gebieden in de greenport Aalsmeer en om de Rooversbroekpolder in de gemeente Lisse. Binnen deze gebieden is zowel voortzetting mogelijk van het gebruik als glastuinbouwgebied, als gehele of gedeeltelijke transformatie naar andere functies, zoals aangegeven in het Omgevingsprogramma.

Ladder voor bundeling van glastuinbouw en reservering van gronden voor glastuinbouw

De ladder voor bundeling van glastuinbouw is vergelijkbaar met de ladder voor duurzame verstedelijking. Het principe geldt voor nieuwe glastuinbouwgebieden of de uitbreiding daarvan. Het gaat daarbij zowel om uitbreiding van gebieden voor glastuinbouw als om uitbreiding van verspreid liggende glastuinbouwbedrijven met toepassing van de regeling ‘glas voor glas’. Uitgangspunt is dat eerst de mogelijkheden voor intensivering en herstructurering van bestaand glastuinbouwgebied worden onderzocht, alvorens een nieuwe locatie wordt ontwikkeld. Ook het benutten van beschikbare ruimte elders in de regio moet worden onderzocht.

Locaties die liggen binnen de geometrisch begrenzing van het in de omgevingsverordening aangewezen glastuinbouwgebied, maar die nog niet als zodanig zijn ontwikkeld, omdat de behoefte aan het gebruik van nieuwe gronden voor glastuinbouw nog niet is aangetoond (met toepassing van de ladder voor bundeling van glastuinbouw), blijven gereserveerd voor toekomstige ontwikkeling voor glastuinbouw. Dit betekent dat in het omgevingsplan voortzetting van het huidige grondgebruik mogelijk kan worden gemaakt, mits de mogelijkheden voor toekomstige ontwikkeling als glastuinbouwgebied niet worden verkleind. Voor ontwikkelingen die passen binnen het huidige agrarische grondgebruik gelden geen beperkingen. Nieuw Amstel Oost I is een voorbeeld van een nog niet ontwikkeld glastuinbouwgebied dat voorlopig gereserveerd blijft.

Verspreid glas en glas binnen het bollenteeltgebied en het boom- en sierteeltgebied

Ook buiten de glastuinbouwgebieden bevinden zich agrarische bedrijven met kassen. In het artikel 7.59 over agrarische bedrijven zijn regels opgenomen met betrekking tot dit zogenoemde 'verspreid glas'. Daarnaast biedt het provinciaal beleid ruimte voor kassen binnen het boom- en sierteeltgebied (artikel 7.56) en het bollenteeltgebied (artikel 7.58).

§ 7.3.13 Boom- en sierteeltgebied

Artikel 7.55 (aanwijzing en geometrische begrenzing boomsierteeltgebied)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.56 (boom- en sierteeltgebied)

De verdere ontwikkeling van de Greenport Boskoop tot een economisch concurrerende en duurzame greenport is van provinciaal belang. In verband hiermee heeft de provincie concentratiegebieden aangewezen voor boom- en sierteelt. Naast grondgebonden boom- en sierteelt is er ook ruimte voor niet-grondgebonden pot- en containerteelt op het speciaal daarvoor aangewezen PCT-terrein.

Kassen bij boom- en sierteeltbedrijven

Bij volwaardige boom- en sierteeltbedrijven binnen het boom- en sierteeltgebied zijn kassen toegestaan. Vanuit landschappelijke overwegingen is dit beperkt tot ten hoogste een derde deel van het bedrijfsoppervlak. Bij volwaardige boom- en sierteeltbedrijven binnen het PCT-terrein gelden ruimere bebouwingsmogelijkheden voor kassen, namelijk tot 70 procent van het beteelbare oppervlak per bedrijf.

Andere bedrijven

Op het PCT-terrein kan in beperkte mate ook ruimte worden geboden voor bedrijven en andere functies die een directe binding hebben met de boom- en sierteelt en een bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van de greenport tot een economisch concurrerende en duurzame greenport.

Afwijkingsmogelijkheid voor zwaarwegend algemeen belang (onvoorziene ontwikkelingen)

Voor niet voorziene ontwikkelingen binnen het boom- en sierteeltgebied is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Deze afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële mogelijkheid is om die ontwikkeling buiten het boom- en sierteeltgebied te realiseren. De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het provinciaal belang dat is gemoeid met deze instructieregel. Ook moet aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn. De afwijkingsmogelijkheid biedt de gemeente de mogelijkheid om in het omgevingsplan gemotiveerd af te wijken van het artikel over boom- en sierteelt in de omgevingsverordening. Met nadruk wordt erop gewezen dat de afwijkingsmogelijkheid niet ziet op andere artikelen in de omgevingsverordening.

Bestaande andere functies en bebouwing

Uitgangspunt is dat binnen de begrenzing van het boom- en sierteeltgebied en het PCT-terrein alleen boom- en sierteeltbedrijven en de daarbij behorende voorzieningen worden toegelaten. De begrenzing van het boom- en sierteeltgebied en het PCT-terrein is vastgelegd in de omgevingsverordening. Toch komen binnen de begrenzing van deze gebieden ook bestaande andere functies voor (niet zijnde boom- en sierteelt), vaak ook met bijbehorende bebouwing. Het kan zowel gaan om een geïsoleerde afwijkende functie als om geclusterde afwijkende functies, zoals een bebouwingslint met een menging van bedrijven, woningen en andere functies. Vaak gaat het om situaties waarbij een ontwikkeling naar boom- en sierteelt ook in de toekomst praktisch gezien vrijwel niet mogelijk is. Het schrappen en amoveren van een rechtmatig aanwezig afwijkende functie is veelal geen reële optie, maar het kan ook gaan om een restperceel of een overhoek die toch niet benut kan worden voor boom- en sierteelt.

Bestaande rechtmatig aanwezige afwijkende functies worden daarom opgenomen in het omgevingsplan. Beperkte uitbreiding is ook mogelijk, evenals wijziging naar een andere afwijkende functie. Voorwaarde is wel dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het boom- en sierteeltgebied en het PCT-terrein. Daarbij moet ook worden gekeken naar de toekomstige situatie van het teeltgebied, dus ook naar de herstructureringsmogelijkheden.

Huisvesting in de greenports

Zie de toelichting bij artikel 7.54.

Aanpassing begrenzing boom- en sierteeltgebied ten behoeve van bestaande andere functies en bebouwing

Uitgangspunt is dat binnen de begrenzing van het boom- en sierteeltgebied alleen boom- en sierteeltbedrijven en de daarbij behorende voorzieningen worden toegelaten. De begrenzing van het boom- en sierteeltgebied is vastgelegd in artikel 7.55. Toch komen binnen de begrenzing van het boom- en sierteeltgebied ook bestaande andere functies voor (niet zijnde boom- en sierteelt), vaak ook met bijbehorende bebouwing. Het kan zowel gaan om een geïsoleerde afwijkende functie als om geclusterde afwijkende functies, zoals een bebouwingslint met een menging van bedrijven, woningen en andere functies. Vaak gaat het om situaties waarbij een ontwikkeling naar boom- en sierteelt ook in de toekomst praktisch gezien vrijwel niet mogelijk is.

In het omgevingsplan kan de begrenzing van het boom- en sierteeltgebied daarom in beperkte mate worden aangepast, zodat percelen met rechtmatig aanwezige afwijkende bedrijven en functies buiten het boom- en sierteeltgebied kunnen worden gehouden. Beperkte uitbreiding en functiewijziging naar een andere passende functie is dan mogelijk. Doordat de betreffende percelen buiten het boom- en sierteeltgebied vallen is ook nieuwvestiging van een andere functie dan boom- en sierteelt niet langer uitgesloten, bijvoorbeeld de bouw van een woning in een lint waar al meerdere woningen aanwezig zijn. Voorwaarde is wel dat het gaat om een beperkte aanpassing van de begrenzing van het boom- en sierteeltgebied en dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het teeltgebied. Daarbij moet ook worden gekeken naar de toekomstige situatie van het teeltgebied, dus ook naar de herstructureringsmogelijkheden.

Deze regeling is nadrukkelijk niet bedoeld voor het buiten het boom- en sierteeltgebied brengen van nog (grotendeels) onbebouwde restpercelen en overhoeken. Ook als een perceel qua omvang of qua vorm niet geschikt is voor boom- en sierteelt, zijn er vaak nog mogelijkheden voor voorzieningen (zoals wateropvang) of boom- en sierteelt gerelateerde functies.

Bijzondere regeling voor maatwerkgebieden

Enkele locaties binnen het boom- en sierteeltgebied zijn aangewezen als maatwerkgebied. Binnen deze gebieden is zowel voortzetting mogelijk van het gebruik als boom- en sierteeltgebied, als gehele of gedeeltelijke transformatie naar andere functies.

§ 7.3.14 Bollenteeltgebied

Artikel 7.57 (aanwijzing en geometrische begrenzing bollenteeltgebied)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.58 (bollenteeltgebied)

De verdere ontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek tot een vitale, economisch concurrerende en duurzame greenport is van provinciaal belang. In verband hiermee streeft de provincie naar herstructurering van het bollencomplex, landschapsverbetering en handhaving van het teeltareaal bollengrond. Het bollenteeltgebied is begrensd in de omgevingsverordening. Binnen het bollenteeltgebied bevinden zich ook bedrijfsgebouwen, (bedrijfs)woningen met erf en de eventuele kassen van de bollenteeltbedrijven.

Bollenteeltbedrijven

Een bollenteeltbedrijf houdt zich niet alleen bezig met de teelt van bloembollen, bolbloemen en knolgewassen, maar vaak ook met de teelt van snijbloemen, laagblijvende eenjarige en vaste bloeiende tuinplanten en vollegrondstuinbouwproducten (als eenjarige wisselteelt). Het gaat in hoofdzaak om teelt in de open grond, met gebruik van ondersteunend glas. Binnen het bollenteeltgebied zijn ook bestaande bedrijven gevestigd die zowel zijn gericht op teelt in de volle grond als op teelt onder glas. Het gaat om gemengde bollenteelt- en glastuinbouwbedrijven en stekbedrijven. In bijlage I zijn begripsbepalingen opgenomen van de te onderscheiden bedrijven.

Kassen binnen het bollenteeltgebied

Binnen het bollenteeltgebied is vanuit landschappelijke overwegingen ten hoogste een omvang van 3.000 m^2 kassen per volwaardig bollenteeltbedrijf toegestaan. Bij bestaande volwaardige gemengde bollenteelt- en glastuinbouwbedrijven en bestaande volwaardige stekbedrijven zijn kassen toegestaan met een omvang

van ten hoogste 6.000 m^2. Het principe 'glas voor glas' maakt het onder voorwaarden mogelijk om bij een bollenteeltbedrijf meer dan 3.000 m^2 kassen op te richten, mits daar sanering van kassen elders in het bollenteeltgebied tegenover staat.

Voor de ontwikkeling van volwaardige glastuinbouwbedrijven is binnen deze greenport een gebied aangewezen voor glastuinbouwbedrijven (zie artikel 7.53 en artikel 7.54).

Andere ontwikkelingen binnen het bollenteeltgebied

Het bollenteeltgebied is primair bedoeld voor bollenteeltbedrijven. Voor enkele voorziene andere ontwikkelingen zijn specifieke regels opgenomen: handels- en exportbedrijven, greenportwoningen en compensatiewoningen. Daarnaast is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor onvoorziene ontwikkelingen.

Handels- en exportbedrijven

Voor de uitbreiding van bedrijven die zich bezighouden met de handel en export van bollen gelden beperkingen, om verdere aantasting van het areaal bollengrond en het landschap te voorkomen. Uitgangspunt is dat eerst de mogelijkheden van verplaatsing naar een (agrarisch) bedrijventerrein worden onderzocht.

Woningbouw

In het kader van de Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek en de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) is in het verleden de afspraak geweest dat er maximaal 600 Greenportwoningen zowel binnen als buiten het bollenteeltgebied worden gerealiseerd kunnen worden. De opvolger van de ISG, het programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport, zet de gereserveerde ruimte voor de resterende 427 Greenportwoningen in voor het ontwikkelen van reguliere woningbouwprojecten, waarbij (minimaal) 65% van de woningen binnen de categorie 'betaalbaar' valt. Met deze regeling wordt woningbouw binnen de zoekgebieden zoals beschreven in het programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport mogelijk gemaakt. Voorwaarde voor deze woningbouw is onder andere dat de woningbouwprojecten binnen het bollenteeltgebied afdragen aan het herstructureringsfonds van de Greenport Ontwikkel Maatschappij (GOM). Het fonds richt zich op de ruimtelijke ontwikkeling en kwaliteitsverbetering van het landelijk gebied van de Duin- en Bollenstreek alsmede het herstellen van een open landschapsbeeld en het vergroten van de biodiversiteit en op het herinrichten van het landelijk gebied tot een landschappelijk en recreatief aantrekkelijk geheel en een toekomstbestendig bollenteeltgebied.

Voor het bollenteeltgebied is in deze specifieke uitzonderingsbepaling in het vierde lid opgenomen, omdat de regels in deze verordening voor het bollenteeltgebied slechts een beperkt aantal functies mogelijk maakt. De woningbouwlocaties moeten (vanzelfsprekend) ook voldoen aan het provinciaal omgevingsbeleid, waaronder de andere regels in deze verordening. Voor woningbouwlocaties groter dan 3 hectare is bepaald dat die in deze verordening moeten zijn aangewezen als grote buitenstedelijke bouwlocatie.

In totaal kan er maximaal 45 hectare woningbouwlocaties ontwikkeld worden. In het programma Landelijk Gebied Duurzame Greenport zijn zoekgebieden voor locaties opgenomen. Het is niet zeker of al deze locaties geschikt zijn vanuit het provinciaal Omgevingsbeleid. De provincie stuurt op locaties met een goede woon- en leefomgeving inclusief de benodigde voorzieningen, infrastructuur en groen. Vanwege efficiënt ruimtegebruik is het belangrijk om met een zo hoog mogelijke dichtheid te bouwen en de inkomsten voor het herstructureringsfonds te optimaliseren. De locaties moeten voldoende sociale en betaalbare woningen bevatten en voldoen aan de regels voor ruimtelijke kwaliteit

De woningen worden zoveel mogelijk geclusterd op woningbouwlocaties. Kleinschalige woningbouw is in uitzonderlijke gevallen ook mogelijk, als de kwaliteit van het buitengebied daardoor verbetert. Ook is kleinschalige woningbouw mogelijk op basis van bestaande afspraken over de bouw van Greenportwoningen.

Afwijkingsmogelijkheid voor zwaarwegend algemeen belang (onvoorziene ontwikkelingen)

Voor niet voorziene ontwikkelingen binnen het bollenteeltgebied is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen. Deze afwijkingsmogelijkheid kan alleen worden toegepast indien sprake is van een zwaarwegend algemeen belang en er geen reële mogelijkheid is om die ontwikkeling buiten het bollenteeltgebied te realiseren.

De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het provinciaal belang dat is gemoeid met deze instructieregel. Ook moet aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn.

De afwijkingsmogelijkheid biedt de gemeente de mogelijkheid om in het omgevingsplan gemotiveerd af te wijken van het artikel over bollenteeltgebied in de omgevingsverordening. Met nadruk wordt erop gewezen dat de afwijkingsmogelijkheid niet ziet op andere artikelen in de omgevingsverordening.

Nadere begrenzing van bollenteeltgebied in het omgevingsplan

Het in deze omgevingsverordening aangewezen en geometrische begrensde bollenteeltgebied is in principe alleen bedoeld voor uitbreiding en vestiging van bollenteeltbedrijven, uitbreiding van bestaande gemengde bollenteelt- en glastuinbouwbedrijven en bestaande stekbedrijvenglastuinbouwbedrijven en de daarbij behorende voorzieningen. Toch komen binnen de begrenzing van dit gebied ook bestaande andere functies voor (niet zijnde bollenteelt), vaak ook met bijbehorende bebouwing. Het kan zowel gaan om een geïsoleerde afwijkende functie als om geclusterde afwijkende functies, zoals een bebouwingslint met een menging van bedrijven, woningen en andere functies. Vaak gaat het om situaties waarbij een ontwikkeling naar bollenteelt ook in de toekomst praktisch gezien vrijwel niet mogelijk is. Het schrappen en amoveren van een rechtmatig aanwezig afwijkende functie is veelal geen reële optie.

Bestaande rechtmatig aanwezige afwijkende functies kunnen daarom worden opgenomen in het omgevingsplan. Beperkte uitbreiding is ook mogelijk, evenals wijziging naar een andere afwijkende functie. Voorwaarde is wel dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het bollenteeltgebied. Daarbij moet ook worden gekeken naar de toekomstige situatie van het teeltgebied, dus ook naar de herstructureringsmogelijkheden.

Huisvesting in de greenports

Zie de toelichting bij artikel 7.54.

Compensatieregeling bollenteeltgebied

Om de Greenport Duin- en Bollenstreek te laten functioneren is behoud van 1e klas bollenteeltgebied van belang. Om dit behoud te kunnen combineren met andere belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen zoals beschreven in de Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek is door de regio een regeling uitgewerkt.

De compensatie van bollenteeltgebied dient plaats te vinden volgens de door de regio uitgewerkte regeling, behoudens de inzet van de 2e Poellaan. Daarbij wordt er uitgegaan van handhaving van het netto areaal 1e klas bollenteeltgebieden door het bijhouden van de ruimtelijke nulbalans door de GOM aan de hand van omgevingsplannen en de referentiekaart Heijkoop.

Voor de totale bollengrondcompensatieopgave wordt ernaar gestreefd dat ten minste 40% van de benodigde compensatie wordt gerealiseerd middels het opruimen van verrommeling en herstructurering. De overige maximaal 60% van de compensatieplicht wordt gerealiseerd door het opwaarderen van 2e klas naar 1e klas bollengrond.

Er dient een financiële afdracht aan de GOM geregeld te zijn, wanneer bollenteeltgebied verdwijnt voor een ruimtelijk project waarbij sprake is van functieverandering van de bollenteeltgebieden en bij het verdwijnen van 1e klas bollenteeltgebieden. Dus bij aantasting van planologisch bestemde bollenteeltgebied zal conform de afspraak tussen de gemeenten in alle gevallen bollencompensatie via de GOM moeten plaatsvinden. Alleen voor 2e klas bollenteeltgebied bestaat er geen verplichting voor de GOM om de hectares verloren bollenteeltgebied daadwerkelijk fysiek te compenseren.

Van het bovengenoemde principe kan op de volgende wijze worden afgeweken:
- Een tijdelijke krimp van het areaal is toegestaan met een bandbreedte, waarbij binnen 3 jaar minimaal 80 procent moet worden gecompenseerd. Binnen 6 jaar moet 100 procent van de te compenseren bollenteeltgebieden uit de eerste periode van 3 jaar zijn gecompenseerd. Dit kan cyclisch worden toegepast.

Artikel 7.58a (overgangsrecht greenportwoningen)

Dit artikel bevat overgangsrecht voor plannen die de bouw van greenportwoningen en compensatiewoningen mogelijk maken en die voor de inwerkingtreding van de Wijziging ZHOV herziening 2025 in procedure zijn gebracht door terinzagelegging van het ontwerp. De specifieke regeling voor dit soort woningen is vervangen door een andere regeling met de vaststelling van de Wijziging ZHOV herziening 2025. Reden hiervoor is dat de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016 is vervangen door Ruimtelijk Plan Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek.

§ 7.3.15 Agrarische bedrijven

Artikel 7.59 (agrarische bedrijven)

De landbouw is een belangrijke sector in de Zuid-Hollandse economie en is voor grote delen van de provincie de drager van de landschappelijke kwaliteit. Uitgangspunt van het beleid is dat voldoende ruimte wordt geboden voor landbouw, zodat de landbouw een vitale sector blijft en waar mogelijk bijdraagt aan behoud en versterken van landschappelijke kernkwaliteiten en biodiversiteit. Voor het toelaten van agrarische bebouwing en gebruik zijn de regels voor ruimtelijke kwaliteit als opgenomen in paragraaf 7.3.7 van de omgevingsverordening van toepassing. Aanvullend daarop zijn voor agrarische bedrijven regels opgenomen in artikel 7.59.

Algemene regels voor agrarische activiteiten

Het oprichten van agrarische bebouwing is alleen mogelijk indien deze noodzakelijk en doelmatig is voor de bedrijfsvoering van volwaardige agrarische bedrijven. Hiermee wordt voorkomen dat hobbymatige of andere niet-volwaardige bedrijven bebouwing kunnen oprichten. Dit is een gebruikelijke regeling in omgevingsplannen voor het agrarisch gebied. Bij opname in het omgevingsplan is het nodig hieraan toetsbare criteria te koppelen. De gemeenten kunnen hier zelf invulling aan geven.

De agrarische bebouwing moet geconcentreerd worden op een agrarisch bouwperceel, dat een maximale omvang heeft van 2 hectare. Kassen kunnen ook buiten het bouwperceel worden opgericht. Hetzelfde geldt voor schuilgelegenheden voor vee. Voor verbredingsactiviteiten is het mogelijk het bouwperceel te vergroten met ten hoogste 0,5 hectare.

Gebleken is dat akkerbouwbedrijven omwille van een duurzame en efficiënte bedrijfsvoering soms behoefte hebben aan schaalvergroting. Voor deze bedrijven is er de mogelijkheid om een ander bedrijf (bij voorkeur in dezelfde gemeente) over te nemen en een aaneengesloten bouwperceel van meer dan 2 hectare te gebruiken. Het bouwperceel mag in de nieuwe situatie even groot zijn als de bestemde bouwpercelen van de twee samengevoegde bedrijven. Ook nog niet bebouwde ruimte op de bestemde bouwpercelen mag worden meegeteld. Het kan gaan om een geheel nieuw bouwperceel of een vergroting van één van de bestaande bouwpercelen. Voorwaarde is wel dat het achtergelaten bouwperceel of de achtergelaten bouwpercelen worden gesaneerd, zowel in fysieke zin (verwijderen bebouwing en verharding) als in planologisch-juridische zin (schrappen uit het omgevingsplan). Bij de vaststelling van het omgevingsplan dat het (nieuwe) vergrote bouwperceel mogelijk maakt, moet aangetoond worden dat de sanering redelijkerwijs is verzekerd. Bijvoorbeeld door gelijktijdig de sanering te regelen in het omgevingsplan in combinatie met een privaatrechtelijke afspraak over daadwerkelijke sanering van de bebouwing.

Intensieve veehouderij

Intensieve veehouderij is vanwege de schaal en de aard van de bedrijfsvoering en de daarmee samenhangende ruimtelijke verschijningsvorm, in het algemeen niet passend bij het Zuid-Hollandse landschap en het karakteristieke gebruik daarvan. Nieuwvestiging van intensieve veehouderij, zowel als hoofdtak of als neventak, wordt daarom niet toegelaten binnen de provincie. Bestaande intensieve veehouderijen als hoofdtak of als neventak mogen net als andere agrarische bedrijven uitbreiden binnen het bouwperceel van maximaal 2 hectare. De neventak moet dan wel groter zijn dan 20% van de economische bedrijfsomvang. Peildatum is 1 januari 2017, waarbij gekeken mag worden naar de gemiddelde economische bedrijfsomvang over de periode 2014-2016. Verplaatsing van een bestaande intensieve veehouderij, als hoofdtak of als neventak, kan eveneens worden toegelaten. Verplaatsing houdt in dat de functie intensieve veehouderij op de bestaande locatie vervalt. Bij voorkeur wordt ook de bestaande bebouwing gesaneerd.

Als intensieve veehouderij wordt beschouwd het houden en fokken van slacht-, leg- en pelsdieren. Kenmerkend is dat de dieren in gebouwen worden gehouden, al dan niet met beperkte mogelijkheden voor uitloop of weidegang. In de Zuid-Hollandse praktijk gaat het met name om varkens, pluimvee en mestkalveren. Het houden van geiten wordt in beleidsmatig opzicht ook beschouwd als intensieve veehouderij, maar valt om juridische redenen buiten de in deze omgevingsverordening opgenomen definitie van intensieve veehouderij. Voor geitenhouderij gelden namelijk andere regels dan voor de overige vormen van intensieve veehouderij.

Alleen bedrijven die aan vrijwel alle dieren ten minste een aanmerkelijk deel van jaar de mogelijkheid van vrije weidegang of uitloop bieden (en in die zin dus grondgebonden zijn), vallen buiten de definitie van intensieve veehouderij en kunnen nog nieuw gevestigd worden.

Bepalend voor de toepasselijkheid van de regels voor intensieve veehouderij is vooral het primaire doel waarvoor de dieren worden gehouden omdat dit voor een groot deel bepalend is voor de aard en het

karakter van de bedrijfsvoering en de ruimtelijke verschijningsvorm. Een voorbeeld: het houden en fokken van rundvee primair voor de melkproductie wordt niet beschouwd als intensieve veehouderij. Het feit dat melkkoeien uiteindelijk wel worden geslacht maakt dit niet anders. Een ander voorbeeld: een bedrijf dat primair is gericht op het houden en fokken van mestkalveren of ander rundvee primair voor de vleesproductie wordt in principe beschouwd als intensieve veehouderij, behalve indien het gaat om een bedrijf waar al het vee ten minste een deel van het jaar in de wei kan staan. Het (op)fokken van kalveren als onderdeel van het normale bedrijfsproces in de melkrundveehouderij wordt niet beschouwd als intensieve veehouderij, ook niet als een deel van de kalveren uiteindelijk wordt geslacht. Andere vormen van veehouderij die buiten de definitie van intensieve veehouderij vallen zijn het houden en fokken van schapen voor wol en melk, het houden en fokken van rijpaarden en het houden van zoogkoeien. Ook het hobbymatig houden van dieren (bijvoorbeeld enkele dieren bij een woonfunctie) of het houden van dieren ten behoeve van natuur- of landschapsbeheer (bijvoorbeeld grote grazers, zoals Schotse Hooglanders), vallen buiten de regeling. De regeling ziet namelijk alleen op agrarische bedrijven.

Binnen de definitie valt wel het biologisch houden van varkens of pluimvee. Nieuwvestiging van deze bedrijven is dus uitgesloten.

Een agrarisch bedrijf met intensieve veehouderij als hoofdtak kan qua economische bedrijfsomvang als volwaardige agrarische hoofdactiviteit worden aangemerkt. Een agrarisch bedrijf met intensieve veehouderij als neventak richt zich voor een volwaardige agrarische bedrijfsvoering ook op andere agrarische activiteiten. De economische bedrijfsomvang van een hoofdtak of neventak kan worden uitgedrukt in Standaardopbrengsten (SO).

Geitenhouderij

Ten aanzien van de geitenhouderij vindt de provincie een ‘pas op zijn plaats’ wenselijk. Uit onderzoek van de RIVM is gebleken dat omwonenden van geitenhouderijen een verhoogd risico hebben op longontsteking. Nader onderzoek is nodig om te achterhalen wat hiervan de oorzaak is. Zolang hierover nog onduidelijkheid bestaat is nieuwvestiging van geitenhouderijen en uitbreiding van bestaande geitenhouderijen ongewenst. De omgevingsverordening bevat daarom regels die dit uitsluiten. Het gaat om instructieregels voor omgevingsplannen en om voorbeschermingsregels. Deze laatste regels staan in afdeling 3.12 van de omgevingsverordening en gelden als toetsingsgrond naast het omgevingsplan en blijven van toepassing totdat een omgevingsplan in werking is getreden dat in overeenstemming is met de omgevingsverordening.

Concentratiebeleid glastuinbouw, bollen, boom- en sierteelt

Voor de bollen-, boom- en sierteelt en de glastuinbouw zijn gebieden aangewezen. Binnen deze gebieden zijn ruime bebouwingsmogelijkheden voor de landbouwsector beschikbaar, zodat deze zich goed kan ontwikkelen. Vanwege de grote landschappelijke effecten zijn de mogelijkheden voor bestaande bedrijven buiten de concentratiegebieden beperkt. Nieuwvestiging van bedrijven met glastuinbouw of boom- en sierteelt buiten de concentratiegebieden is niet mogelijk. Bollenteelt is niet uitgesloten buiten de daarvoor aangewezen concentratiegebieden, maar het oprichten van ondersteunend glas is alleen mogelijk binnen de aangewezen concentratiegebieden.

Glas voor glas

De regeling ‘glas voor glas’ biedt een afwijkingsmogelijkheid op het concentratiebeleid voor glastuinbouw van de provincie. De regeling maakt uitbreiding van een bestaand glastuinbouwbedrijf tot meer dan 2 hectare kassen mogelijk, mits elders fysiek glas wordt gesaneerd en de ruimtelijke kwaliteit per saldo wordt verbeterd.

Het glas dat wordt gesaneerd ligt buiten de gebieden voor glastuinbouw. Het kan zowel gaan om kassen van een volwaardig glastuinbouwbedrijf als om ondersteunend glas bij andere agrarische bedrijven.

De uitbreiding van het glasoppervlak komt bovenop de bestaande oppervlakte aan fysiek glas, mits dat laatste past in het geldende omgevingsplan. Dus als nu al meer dan 2 hectare glas aanwezig is, kan dat als uitgangspunt worden gehanteerd. Een voorbeeld: thans is 3 hectare glas aanwezig overeenkomstig het geldende omgevingsplan. Elders wordt 1 hectare gesloopt. De toegestane oppervlakte in het nieuwe omgevingsplan is 4 hectare.

Het is ook mogelijk om te volstaan met de sloop van ten minste de helft van de oppervlakte en voor de resterende oppervlakte financiële compensatie te regelen, door storting van een bedrag ter grootte van de ontbrekende oppervlakte in m^2 x een normbedrag in een (inter)gemeentelijk kwaliteitsfonds. Voor ten

hoogste 1 hectare mag sanering worden vervangen door een bijdrage in het kwaliteitsfonds. De hoogte van het normbedrag wordt bepaald bij de instelling van het fonds.

Op gemeentelijk niveau moet een goede afweging over concrete toepassingen van 'glas voor glas' worden gemaakt, waarbij alle belangen worden afgewogen. Bij deze afweging moet ook de saneringslocatie worden betrokken, om te waarborgen dat per saldo de ruimtelijke kwaliteit duurzaam wordt verbeterd. De saneringslocatie kan ook in een andere gemeente liggen. Het woord 'duurzaam' geeft aan dat voorkomen moet worden dat op de gesaneerde locatie opnieuw een kas wordt opgericht. De functie glas moet dus in ieder geval worden schrapt uit het omgevingsplan en de locatie moet een passende nieuwe functie krijgen (bij voorkeur agrarisch, recreatie of natuur). Een peildatum is opgenomen om misbruik van de regeling te voorkomen.

Verbredingsactiviteiten bij agrarische bedrijven

In een omgevingsplan kan ruimte worden geboden aan het verder verbreden van de agrarische sector door het toelaten van verbredingsactiviteiten bij agrarische bedrijven. Beperkte toevoeging van bebouwing of verharding is mogelijk, maar alleen binnen het bouwperceel. Het bouwperceel kan hiervoor zo nodig ook vergroot worden tot maximaal 2,5 hectare. In de toelichting van het omgevingsplan wordt de noodzaak voor die uitbreiding onderbouwd. Het is aan de gemeente om te bepalen hoeveel bebouwing of verharding redelijk is. De verbredingsactiviteit zelf mag ook buiten het bouwperceel plaatsvinden, bijvoorbeeld kamperen.

§ 7.3.16 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.60 (wezenlijke kenmerken en waarden)

In dit artikel is aangegeven dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland (NNN) staan beschreven in bijlage IX, onder D.

De wezenlijke kenmerken en waarden, inclusief het gewenste beheer daarvan, worden ook en uitgebreider in een door gedeputeerde staten vastgesteld natuurbeheerplan omschreven. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn daarin gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het 'Natuurbeheerplan Zuid-Holland' en zijn ook beschreven in de 'index natuur en landschap' (https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/). De wezenlijke kenmerken en waarden zijn tevens opgenomen in de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden.

Artikel 7.61 (activiteiten met mogelijk (significante) nadelige gevolgen)

Begrenzing NNN

Het natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS), bestaat uit bestaande bos- en natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden, bestaande en nieuwe landgoederen, ecologische verbindingen, de grote wateren en de Noordzee. De realisatie van het NNN is aangemerkt als een nationaal en provinciaal belang met als doel de bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van de biodiversiteit.

In artikel 2.11 is aangegeven welke locaties tot het NNN behoren. De geometrische begrenzing is vastgelegd in bijlage II. De regels in de omgevingsverordening geven invulling aan de verplichting uit het Besluit kwaliteit leefomgeving om het NNN te begrenzen en regels te stellen over de bescherming van het NNN.

Deze omgevingsverordening heeft vooral betrekking op het deel van het NNN dat is gelegen op het land en in de regionale wateren. De grote wateren en de Noordzee (grotendeels rijkswateren) zijn in artikel 7.5 van het Besluit kwaliteit leefomgeving uitgezonderd en vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. De Deltawateren en de grote rivieren zijn onder de vogel- en habitatrichtlijn grotendeels aangewezen als Natura 2000-gebied. Voor delen van de Noordzee geldt hetzelfde. De bescherming hiervan is op verschillende manieren door het Rijk geborgd. Een uitzondering heeft het Rijk gemaakt voor de uiterwaarden van de rijkswateren die onderdeel uitmaken van het rivierensysteem en de Brabantse, Dordtse en Sliedrechtse Biesbosch; deze gebieden zijn, voor zover gelegen in Zuid-Holland, in deze omgevingsverordening aangewezen en begrensd als natuurnetwerk Nederland.

Wijziging van de begrenzing is mogelijk ten behoeve van een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van het natuurnetwerk Nederland of ten behoeve van een kleinschalige ontwikkeling.

Functie in het omgevingsplan

Het NNN moet in 2027 gerealiseerd zijn. Voor de gebieden die in de omgevingsverordening zijn aangeduid als ‘bestaande en nieuwe natuur’, 'waternatuurgebied', ‘zoekgebied’, ‘blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000’ of ‘ecologische verbinding’ geldt dat er geen nieuwe ontwikkelingen mogen worden toegelaten die de uiteindelijke realisatie van het NNN onmogelijk maken. In veel gevallen is het toekennen van de functie natuur in het omgevingsplan het meest passend.

Bij nog niet gerealiseerde nieuwe natuur is het veelal wenselijk minimaal een functie toe te kennen die wijziging naar natuur mogelijk maakt. De gemeenteraad kan de bevoegdheid tot functiewijziging delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.

Voor zover er nog sprake is van bestaande bebouwing, erven, tuinen of wegen met een gesloten verharding inclusief bermen, kunnen deze een functieaanduiding krijgen overeenkomstig het huidige gebruik.

Bescherming NNN

Het beleid voor het NNN is gericht op de bescherming, de instandhouding, de verbetering en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De bescherming van deze waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader: het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dat betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Hiervoor is een ontheffing van deze omgevingsverordening van gedeputeerde staten vereist. Een verzoek om ontheffing op basis van het 'nee, tenzij'-regime dient vergezeld te gaan van een compensatieplan waaruit blijkt hoe, waar en wanneer de mitigerende en compenserende maatregelen zullen worden getroffen, wat de begrenzing van het compensatiegebied is en op welke wijze de compensatie duurzaam verzekerd is. De besluiten over een omgevingsplan dat een ingreep in het NNN mogelijk maakt en over de uitvoering van het daarmee samenhangende compensatieplan dienen gelijktijdig genomen te worden.

De wijze waarop gedeputeerde staten een verzoek om ontheffing beoordelen, de wijze waarop het compensatiebeginsel moet worden toegepast en de stappen die in een compensatieprocedure moeten worden doorlopen zijn uitgewerkt en toegelicht in een beleidsregel. Aangezien voor ruimtelijke ingrepen in het NNN meestal een omgevingsplanprocedure moet worden doorlopen zal de gemeente doorgaans het bevoegd gezag zijn in de compensatieprocedure en centraal staan in de borging van de compensatieverplichting. De gemeente moet erop toezien dat er een goed compensatieplan komt en dat dit volledig en tijdig wordt uitgevoerd en dat er voor het compensatiegebied een kwalitatieve verplichting wordt gevestigd die de natuurfunctie voor de toekomst borgt. Daartoe sluit de gemeente een compensatieovereenkomst met de initiatiefnemer, in ieder geval als de initiatiefnemer geen medeoverheid is. De gemeente rapporteert jaarlijks aan gedeputeerde staten over de voortgang van de uitvoering van de compensatieprojecten. Deze verplichtingen zullen gedeputeerde staten ook opnemen in de benodigde ontheffingen.

Het compensatiebeginsel is niet van toepassing op ontwikkelingen binnen het huidige agrarische grondgebruik. Bij deze ontwikkelingen kan bijvoorbeeld worden gedacht aan intensivering van het graslandgebruik, de aanleg van kavelpaden, slootdempingen, ruwvoederteelt, de uitbreiding van boerderijen of de bouw van een installatie voor biovergisting. Dit geldt ook voor nieuwbouw van boerderijen - voor zover nodig voor het natuurbeheer - in het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.62 (ontwikkelen prioritaire nieuwe natuur)

Voor gebieden die in de omgevingsverordening zijn aangeduid als ‘prioritaire nieuwe natuur’ geldt dat een omgevingsplan de natuurfunctie rechtstreeks mogelijk maakt en beschermt tegen significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Voor de locaties die in deze omgevingsverordening zijn aangeduid als prioritaire natuur is het namelijk van provinciaal belang om zo snel mogelijk aan de slag te gaan met de realisatie van de natuurdoelen.

Voor zover er nog sprake is van bestaande bebouwing, erven, tuinen of wegen met een gesloten verharding inclusief bermen, kunnen deze een functieaanduiding krijgen overeenkomstig het huidige gebruik.

Artikel 7.63 (ontwikkelen Buijtenland van Rhoon)

In het gebied Buijtenland van Rhoon worden natuur- en recreatiedoelstellingen gerealiseerd als uitwerking van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Project Mainportontwikkeling Rotterdam (PMR). Oorspronkelijk zou in het deel ten zuiden van de Essendijk natuur worden ontwikkeld en in het gebied ten noorden daarvan recreatie. De betrokken partijen hebben afgesproken dat het gehele gebied is bedoeld voor een

mengfunctie hoogwaardige akkernatuur en recreatie met ruimte voor extensieve agrarische bedrijvigheid. Dit betekent dat het hele gebied (exclusief wegen, woonkavels en erven) binnen de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland is gebracht. Hierbinnen wordt hoogwaardige akkernatuur en recreatie ontwikkeld met ruimte voor agrarische bedrijvigheid, een en ander overeenkomstig het Streefbeeld voor het Buijtenland van Rhoon, zoals vastgesteld op 3 juli 2018. Regels in het omgevingsplan worden getoetst op het borgen van natuur- en recreatiebelangen.

§ 7.3.17 Werelderfgoed

Artikel 7.64 (aanwijzing en geometrische begrenzing van werelderfgoed)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die in 2021 door UNESCO tot Werelderfgoederen in Zuid-Holland zijn aangewezen, namelijk de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes.

Artikel 7.65 (kernkwaliteiten werelderfgoed)

In dit artikel is aangegeven dat de kernkwaliteiten van de UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en Neder-Germaanse Limes zijn vastgelegd in bijlage IX, onder E.

Artikel 7.66 (geen aantasting kernkwaliteiten werelderfgoederen)

In dit artikel is bepaald dat het omgevingsplan geen activiteiten toelaat die de kernkwaliteiten van de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes aantasten. Voor de Neder-Germaanse Limes zit dit belang vooral in de bescherming van de archeologische waarden. Een specifieke regeling hiervoor is opgenomen in de artikelen 7.68 tot en met 7.68b.

De provincie vindt bescherming van de UNESCO Werelderfgoederen Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes van groot belang. Daarom is de bescherming ervan in deze omgevingsverordening opgenomen. Het gaat bij UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes om bescherming van kernzone 1 en kernzone 2 (bekende archeologische waarden) en de bufferzone (verwachte archeologische waarden). Bescherming is ook nodig op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Behoud van de kernkwaliteiten is mogelijk, indien wordt voldaan aan de regels voor archeologische bescherming in deze paragraaf.

Artikel 7.67 (aanwijzing en geometrische begrenzing van gebieden met archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die liggen binnen gebieden die behoren tot de Neder-Germaanse Limes. Het gaat om kernzone 1, kernzone 2, de bufferzone en de verwachtingszone. De kernzone bevat de locaties die door UNESCO zijn aangewezen als Werelderfgoed. In kernzone 1 liggen de archeologische Rijksmonumenten. De bufferzone is het gebied direct grenzend aan de kernzone. De Neder-Germaanse Limes verwachtingszone is de door de provincie begrensde zone die een ruimer gebied omvat dan de kernzones en de bufferzone, met hoge en zeer hoge archeologische verwachtingswaarden.

Artikel 7.67a (motivering behoud en versterking kernkwaliteiten)

In dit artikel worden eisen gesteld aan de motivering van het omgevingsplan.

Artikel 7.68 (bescherming archeologische waarden binnen de Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes kernzone 2)

De locaties met archeologische waarden binnen kernzone 1 (archeologische rijksmonumenten) zijn aangewezen als rijksmonument en vallen derhalve onder de bescherming van rijksregels. De locaties met archeologische waarden binnen kernzone 2 vallen onder de bescherming van deze verordening. Een omgevingsplan voor locaties binnen de Neder-Germaanse Limes kernzone 2 bevat regels die deze waarden beschermen. Dit houdt in ieder geval een verbod in op het uitvoeren van activiteiten waarbij de bodem wordt geroerd, waarbij een verstoringsvrijstelling geldt tot een diepte van 30 cm. Afwijking hiervan is mogelijk als door middel van archeologisch onderzoek is aangetoond dat de archeologische waarden niet worden aangetast. Voorts geldt het voorgaande niet voor activiteiten die de archeologische waarden niet aantasten. Dit geldt voor activiteiten die naar hun aard de archeologische waarden niet kunnen aantasten zoals archeologisch onderzoek en het normaal gebruik, beheer en onderhoud.

Deze omgevingsverordening gaat in lijn met de wetgeving uit van behoud ‘in situ’ van archeologische waarden. In bijzondere gevallen kan het noodzakelijk blijken hiervan af te wijken bijvoorbeeld als behoud ‘in situ’ niet mogelijk blijkt. Als andere zwaarwegende belangen volgens het bevoegd gezag prevaleren, kan de gemeente daarom overgaan tot behoud ‘ex situ’. Het gaat dan om zwaarwegende belangen zoals de aanleg van wegen, infrastructuur, warmtetransportleidingen en de realisering van de woningbouwop-

gave. Dit is dus mogelijk na afronding van de complete archeologische afwegingscyclus, bestaande uit de volgende stappen: is behoud 'in situ' mogelijk; zo niet, dan volgt er een verkenning tot planaanpassing inclusief de mogelijkheid tot archeologisch vriendelijk bouwen en de afweging of dit binnen het archeologisch proces kan leiden tot behoud 'ex situ' in de vorm van opgraven.

In dit artikel worden de regels voor bescherming en de regels en voorwaarden voor nieuwe activiteiten in deze specifieke zone beschreven. De kernzone bevat uitzonderlijke universele waarde zoals omschreven in de kernkwaliteiten die beschermd en versterkt moeten worden en niet mogen worden aangetast.

Artikel 7.68a (bescherming archeologische waarden binnen de Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes bufferzone)

In dit artikel worden de regels voor bescherming en de regels en voorwaarden voor nieuwe activiteiten in deze specifieke zone beschreven. Het gaat om verwachte archeologische waarden. UNESCO schrijft voor dat er als extra bescherming rond een kernzone een 'bufferzone' wordt gedefinieerd. Een bufferzone kan bijvoorbeeld delen van een site omvatten waar wel archeologische structuren te verwachten zijn, maar deze nog onvoldoende zijn aangetoond. Verder kan een bufferzone delen van een archeologisch complex logisch met elkaar verbinden, ook als de archeologische resten in dat tussenliggende deel zijn verstoord. Voor een bufferzone gelden minder strenge eisen dan voor een kernzone, maar ze hebben toch een bijzondere status.

In de regeling is bepaald in welke gevallen archeologisch onderzoek nodig is. Het derde lid geeft de mogelijkheid voor het bevoegd gezag om bij uitzondering het behoud van de archeologische waarden 'ex situ' toe te laten als behoud 'in situ' niet mogelijk blijkt en andere zwaarwegende belangen zoals de aanleg van wegen, infrastructuur, warmtetransportleidingen en de realisering van de woningbouwopgave prevaleren. Dit is dus mogelijk na afronding van de complete archeologische afwegingscyclus, bestaande uit de volgende stappen: is behoud 'in situ' mogelijk; zo niet, dan volgt er een verkenning tot planaanpassing inclusief de mogelijkheid tot archeologisch vriendelijk bouwen en de afweging of dit binnen het archeologisch proces kan leiden tot behoud 'ex situ' in de vorm van opgraven.

Bij het doorlopen van de archeologische afwegingscyclus is overleg en afstemming met de provincie wenselijk. Om enerzijds de bescherming van het UNESCO Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes te waarborgen en anderzijds te komen tot praktisch uitvoerbare werkafspraken wordt de volgende samenwerkingsvorm gehanteerd: als het gaat om ontwikkelingen of activiteiten met een oppervlakte kleiner dan 500 m^2 wordt zorgvuldige, integrale belangenafweging en besluitvorming overgelaten aan de betrokken gemeente. Bij grotere ontwikkelingen en activiteiten is overleg tussen de gemeente en de provincie wel aan de orde. Indien gewenst kan ook voor locaties kleiner dan 500 m^2 de afstemming met de provincie worden gezocht wanneer dat - gelet op de archeologische waarden - gewenst wordt geacht. Binnen de bufferzone kunnen ook bekende (aangetoonde) archeologische waarden liggen, zie artikel 7.70.

Artikel 7.68b (bescherming archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes verwachtingszone)

In dit artikel worden de regels voor bescherming en de regels en voorwaarden voor nieuwe activiteiten in deze specifieke zone beschreven. Het gaat om verwachte archeologische waarden. De verwachtingszone is aangewezen door de provincie en in deze verordening begrensd. In de regeling is bepaald in welke gevallen archeologisch onderzoek nodig is.

Binnen de verwachtingszone kunnen ook bekende (aangetoonde) archeologische waarden liggen, zie artikel 7.70.

§ 7.3.18 Archeologie

Artikel 7.69 (aanwijzing en geometrische begrenzing gebieden met bekende archeologische waarden)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen met hoge en zeer hoge bekende archeologische waarden.

Artikel 7.70 (bescherming bekende archeologische waarden)

Een omgevingsplan voor locaties met hoge en zeer hoge bekende archeologische waarden bevat regels die deze waarden beschermen. Behoud 'in situ' is uitgangspunt. Activiteiten zijn volgens deze verordening alleen mogelijk als aan de vereisten van de archeologische afwegingscyclus wordt voldaan. Wanneer er sprake is van andere zwaarwegende belangen zoals de aanleg van wegen, infrastructuur, warmtetrans-

portleidingen en de realisering van de woningbouwopgave en behoud ‘in situ’ niet mogelijk is dan kan behoud van de archeologische waarden ‘ex situ’ worden toegelaten door het bevoegd gezag wanneer genoemde belangen prevaleren. De afwegingscyclus bestaat uit de volgende stappen: is behoud ‘in situ’ mogelijk; zo niet, dan volgt er een verkenning tot planaanpassing inclusief de mogelijkheid tot archeologisch vriendelijk bouwen en de afweging of dit binnen het archeologisch proces kan leiden tot behoud ‘ex situ’ in de vorm van opgraven.

Het voorgaande geldt niet voor activiteiten die de archeologische waarden niet aantasten. Dit geldt voor activiteiten die naar hun aard de archeologische waarden niet kunnen aantasten zoals archeologisch onderzoek en het normaal gebruik, beheer en onderhoud.

In het geval van verstoring bij gemeentegrens overschrijdende ontwikkelingen (bijvoorbeeld in geval van aanleg van leidingen voor aardgas of elektriciteit of wegen en kust- en dijkversterkingen), coördineert de provincie de archeologische onderzoeken en stemt af met de betreffende gemeenten in hun rol als vergunningverlener teneinde versnippering van archeologische kennis tegen te gaan. In het geval van archeologische terreinen van provinciaal belang en voorgenomen verstoringen groter dan 500 m^2 in de bufferzone van Unesco Werelderfgoed Neder-Germaanse Limes wordt altijd de afstemming met de provincie gezocht.

§ 7.3.19 Traditionele windmolens

Artikel 7.71 (aanwijzing en geometrische begrenzing molenbiotopen)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.72 (bescherming molenbiotoop)

In de provincie Zuid-Holland is een groot aantal cultuurhistorische en archeologische waarden aanwezig. Deze zijn beschreven in de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS). Het behoud van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur is van provinciaal belang. Molens en de daarbij behorende molenbiotopen zijn onderdeel van de CHS.

In deze omgevingsverordening zijn voor de omgeving van traditionele molens regels opgenomen. Het gaat in dit kader om het garanderen van de vrije windvang en het zicht op de molen (molenbiotoop). Dit betekent dat beperkingen moeten worden gesteld aan de hoogte van bebouwing en beplanting. De molenbiotoop heeft een omvang van 400 meter, gerekend vanuit het middelpunt van de molen.

In de omgevingsverordening is bepaald waaraan een omgevingsplan moet voldoen voor wat betreft de maximale hoogte van nieuwe bebouwing en beplanting. Voor het bepalen van de maximale bouwhoogte is onderscheid gemaakt in molens die binnen bestaand stads- en dorpsgebied zijn gelegen en molens die daarbuiten zijn gelegen. Voor molens buiten bestaand stads- en dorpsgebied is de zogenaamde 1:100 regel van toepassing. Voor molens binnen bestaand stads- en dorpsgebied is de zogenaamde 1:30 regel van toepassing. Dit onderscheid is gemaakt, omdat het binnen het bestaand stads- en dorpsgebied moeilijker is de vrije windvang en het zicht op de molen te garanderen, gelet op de vele andere – soms conflicterende - belangen die daar een rol spelen.

De 1:100 regel houdt in dat per 100 meter de toegestane hoogte voor bebouwing en beplanting met 1 meter toeneemt. De 1:30 regel houdt in dat per 30 meter de toegestane hoogte met 1 meter toeneemt.

Voor zover de molenbiotoop deels binnen en deels buiten bestaand stads- en dorpsgebied is gelegen, kan vanaf de grens van het bestaand stads- en dorpsgebied worden gerekend met de andere regel. Dus als de molen binnen bestaand stads- en dorpsgebied staat, stijgt de toegestane bouwhoogte tot de grens van het bestaand stads- en dorpsgebied met 1 meter per 30 meter en vanaf die grens met 1 meter per 100 meter. Als de molen buiten het bestaand stads- en dorpsgebied staat, stijgt de toegestane bouwhoogte eerst met 1 meter per 100 meter en vanaf de grens van het bestaand stads- en dorpsgebied met 1 meter per 30 meter.

In het tweede lid is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen die de gemeente de ruimte geeft om in bijzondere gevallen af te wijken van de molenbiotoop. Deze afwijkingsmogelijkheid is onder andere van toepassing als sprake is van een ontwikkeling binnen een molenbiotoop waarbij in de huidige situatie de vrije windvang en het zicht op de molen al zijn beperkt en deze beperkingen niet groter worden of elders binnen de molenbiotoop worden gecompenseerd.

De categorie ‘molens met een bijzondere molenbiotoop’ omvat molens waarvoor vanwege uiteenlopende redenen een aangepast regime van toepassing is. De afwijkingsmogelijkheid in het tweede lid biedt de gemeente de ruimte om binnen een dergelijke molenbiotoop, of een deel hiervan, af te wijken van de

regels ten aanzien van de vrije windvang en het zicht op de molen in het eerste lid, onderdelen a en b. Voorwaarde is dat de molen en molenbiotoop op een goede manier ruimtelijk worden ingepast. Een goede ruimtelijke inpassing richt zich - met inachtneming van het belang van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling - op instandhouding en verbetering van de waarden van de bijzondere molenbiotoop als geheel, zodat de waarden van deze biotoop per saldo zoveel mogelijk geborgd worden. Hiertoe is per molen een molenbiotooprapport opgesteld waarin de provincie de waarden van de molenbiotoop heeft vastgelegd. Deze waarden hebben betrekking op een vijftal aspecten: de vrije windvang, het zicht, de landschappelijke context, de status en de maatschappelijke invulling. Gemeenten worden geacht om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met de inhoud van de molenbiotooprapporten en het provinciebestuur gaat er daarbij van uit dat gemeenten hierover op voorhand in overleg treden.

De provincie kan, op basis van een toereikende motivering, tot aanwijzing van een bijzondere molenbiotoop overgaan als er sprake is van een voorzienbare en gewenste maatschappelijke ontwikkeling waar strikte naleving van de regels in het eerste lid, onderdelen a en b, leidt tot een ongewenste uitkomst in het ruimtelijke proces. Op voorwaarde dat het belang van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling in de ogen van het provinciale bestuur zwaarder weegt dan het belang van de vrije windvang en het zicht op de specifieke molen, kan de provincie overgaan tot aanwijzing van een bijzondere molenbiotoop. Die aanwijzing biedt de gemeente de ruimte om bij uitzondering af te wijken van de algemene molenbiotoop-richtlijn. De motivering, alsmede het bijbehorende ruimtelijke ontwerp of de door te voeren concrete maatregelen, die leiden tot de aanwijzing van een bijzondere molenbiotoop, worden ter vaststelling aan provinciale staten voorgelegd.

§ 7.3.20 Landgoederen en kastelen

Artikel 7.73 (aanwijzing en geometrische begrenzing landgoed- en kasteelbiotopen)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.74 (bescherming landgoed- en kasteelbiotoop)

De historische landgoederen in Zuid-Holland bepalen in sterke mate de identiteit en unieke kwaliteit van een gebied en daarmee ook de leefbaarheid en het welbevinden van bewoners en bezoekers. Het provinciaal beleid is gericht op de bescherming en versterking van de historische landgoederen en hun ontsluiting voor een breed publiek. De provincie wil de waarden van de historische landgoederen integraal meewegen bij het komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en in ruimtelijke ontwikkelingsprocessen. Dit provinciaal belang wordt geborgd aan de hand van een ‘landgoed- en kasteelbiotoop’ in deze omgevingsverordening.

Het instellen van een landgoed- en kasteelbiotoop is niet bedoeld om de exploitatie van het landgoed te bemoeilijken. Ontwikkelingen op het landgoed zelf zijn met het oog op de exploitatie van het landgoed nadrukkelijk niet uitgesloten. Het gaat immers om behoud door ontwikkeling. De grootste bedreiging van het landgoed komt in de meeste gevallen namelijk niet van binnen uit, maar van buiten af.

Onder een kasteel- en landgoedbiotoop wordt een beschermingszone verstaan, die als contour om respectievelijk een kasteel/kasteellocatie of historische buitenplaats heen getrokken kan worden en waarvoor bij planvorming dezelfde uitgangspunten gelden. De term ‘landgoed- en kasteelbiotoop’ heeft in dit geval dus betrekking op de bescherming van respectievelijk de historische buitenplaats of het kasteel/de kasteellocatie.

Kastelen waren in de eerste plaats gericht op verdediging. De kenmerken van het individuele kasteel hangen sterk af van de (bouw)geschiedenis ervan en de functie waarvoor het gebruikt werd. Een kasteel was enerzijds verdedigbaar, anderzijds bewoonbaar. De verdedigbaarheid vereiste sterke muren, weinig ramen, schootsgaten en dergelijke, al dan niet staand op een verhoging, een slotgracht, en een omliggend terrein, al dan niet open. De bewoonbaarheid vereiste een zekere zelfvoorziening, vooral in moeilijke tijden. Veel functies van gebouwen en terreinen rondom de centrale heuvel (motte) of het centrale gebouw zelf waren daar op gericht.

Als kastelen in een later stadium zich niet ontwikkeld hebben tot buitenplaats, hebben ze soms geen duidelijke, ontworpen relatie met hun omgeving en meestal geen tuin of park. In een aantal gevallen zijn de kastelen bovengronds geheel of grotendeels verdwenen; er zijn wel resten van over in het landschap en in het bodemarchief.

Met elkaar betreft de groep kastelen en de kasteellocaties (zie lijst van het rapport Ruimtelijke kwaliteit kastelen en historische buitenplaatsen Zuid-Holland, OKRA/PHB, 2007) dus terreinen waar een kasteel staat of heeft gestaan, maar waar geen buitenplaatsaanleg aanwezig is of niet meer aanwezig is.

Voor wat betreft de definitie van een buitenplaats gaat de provincie uit van de definitie van een historische buitenplaats zoals die in 1988 werd vastgesteld (zie rapport Ruimtelijke kwaliteit kastelen en historische buitenplaatsen Zuid-Holland, OKRA/PHB, 2007):

'Een historische buitenplaats is aangelegd. Zij kan een deel vormen van een landgoed. Het geheel wordt met name gevormd door een, eventueel thans verdwenen, in oorsprong versterkt huis, kasteel, buitenhuis of landhuis, met bijgebouwen, omgeven door tuinen en/of park met één of meer van de volgende onderdelen, zoals grachten, waterpartijen, lanen, boomgroepen, parkbossen, (sier) weiden, moestuinen, ornamenten. De samenstellende onderdelen, een ensemble vormend, van terreinen (met beplanting), lanen, waterpartijen en -lopen, gebouwen, bouwwerken en ornamenten zijn door opzet of ontwerp van tuin en park en het (utilitair) gebruik historisch en architectonisch met elkaar verbonden en vormen zo een onlosmakelijk geheel. Onderdeel van de historische buitenplaats vormen die gebouwen, bouwwerken en tuinornamenten, die compositorisch deel uitmaken van het ontwerp of opzet en inrichting van de tuin en/of parkaanleg dan wel dienen voor gebruik in samenhang met de oorspronkelijke bestemming.'

De in de omgevingsverordening geregelde landgoedbiotoop is dus tevens een buitenplaatsbiotoop. De term landgoedbiotoop blijft de provincie gebruiken, omdat deze in het populaire spraakgebruik duidelijker overkomt en daardoor ook is ingeburgerd.

Op grond van de kenmerken van een buitenplaats of een kasteel/kasteellocatie is vervolgens gekeken welke gemeenschappelijke ruimtelijke kenmerken van een buitenplaats en kasteel zo algemeen en zo kenmerkend zijn, dat op grond hiervan een beschermingszone rond een buitenplaats en kasteel getrokken zou kunnen worden.

Op grond hiervan kan een landgoed- en kasteelbiotoop bestaan uit:
- de buitenplaats of het kasteel/kasteelterrein zelf en de ruimte daaromheen;
- de koppeling van het landgoed c.q. het kasteel/kasteelterrein aan een structuur;
- het blikveld.

Daarnaast kunnen er voor zowel de landgoed- en kasteelbiotoop naast deze gemeenschappelijke kenmerken en waarden afzonderlijke kenmerken en waarden aan de orde zijn, die zijn opgenomen in deze toelichting en waarvoor ook de omgevingsverordening geldt.

Op grond hiervan kan een landgoedbiotoop ook bestaan uit:
- het panorama;
- de zichtlijn;

en een kasteelbiotoop ook uit:
- het koppelstuk tussen de kasteellocatie en de basisstructuur;
- de hoofdlijnen van de oorspronkelijke landschappelijke context;
- de (grotendeels) open ruimte tussen het kasteel/kasteelterrein en de basisstructuur, de ruimte tussen het kasteel/kasteelterrein en het koppelstuk;
- de restanten van een eventuele buitenplaatsperiode.

Begrippen buitenplaatsbiotoop:
- De buitenplaats zelf, bestaand uit verschillende onderdelen en de interne relaties daartussen. Het gaat daarbij om de relaties tussen landhuis, (over)tuin, park, bijgebouwen en overige onderdelen. Deze relaties zijn zowel functioneel en ruimtelijk (paden, beplanting en dergelijke) als visueel (zichtrelaties). Dit onderdeel wordt samengevat onder de noemer huis met tuin/park.
- De (basis)structuur waar de buitenplaats bewust aan gekoppeld is: waterloop, weg, of beide. Het kan gaan om een enkelvoudige structuur (weg) of een meervoudige (weg en water). Ook kan de buitenplaats gekoppeld zijn aan twee lijnen (achterzijde aan weg, voorzijde aan water). De basisstructuur is vaak gerelateerd aan de landschappelijke onderlegger; bijvoorbeeld de Rijksstraatweg in Wassenaar aan de onderliggende strandwallen. Een buitenplaats kan direct aan de basisstructuur grenzen, maar daaraan ook verbonden zijn via zichtlijnen (al dan niet gecombineerd met lanen).
- Het panorama. Een panorama is een zichtrelatie tussen het hoofdhuis en de openbare ruimte buiten het complex. Het gaat vaak om een op enige afstand gelegen weg vanwaar het zicht door bomen in een trechtervorm wordt 'geleid' naar het huis. Een panorama waaiert uit en is geen nauw ingekaderde lijn.
- De zichtlijn. Een zichtlijn is een nauw ingekaderde, ontworpen lijn, die van buiten de buitenplaats zicht geeft op het hoofdhuis en vice versa.
- Het blikveld, de vrije ruimte die nodig is om de buitenplaats van buiten af als geheel (dus vooral het park) te kunnen herkennen en ervaren. Het gaat om buitenplaatsen met hoog opgaande beplanting in een vlak en grotendeels open, groen, al dan niet agrarisch gebied. Het blikveld heeft een straal die overeenkomt met respectievelijk voorkant, achterkant en zijkant van de buitenplaats, plus het groten-

deels open gebied tot de grens van de dichtstbijzijnde openbare ruimte (weg, meer, water en dergelijke). Indien een servituut van kracht is dat voorziet in een ruimer blikveld, dan wordt dat servituut aangehouden. De minimale landgoedbiotoop bestaat uit landhuis met tuin/park en de basisstructuur waar het huis aan gekoppeld is. De maximale biotoop bestaat uit een relatief groot gebied met landhuis, tuin/park, basisstructuur, zichtlijnen, panorama en blikveld. Een minimale biotoop doet zich voor waar buitenplaatsen zijn verkleind, meestal door uitbreiding van het omringend stedelijk gebied. De ooit aanwezige maximale biotoop is dan verstoord of verdwenen en daarom niet op de kaart gezet.

Er zijn momenteel in totaal 110 landgoedbiotopen in Zuid-Holland vastgesteld en opgenomen in de omgevingsverordening.

Begrippen kasteelbiotoop:
- Het kasteel/kasteelterrein zelf, in de vorm van ruïne, muurrestanten, een of meer bijgebouwen, omgracht terrein.
- De basisstructuur waar het kasteel/kasteelterrein bewust aan gekoppeld is: waterloop, weg, of beide.
- Het eventuele koppelstuk tussen de kasteellocatie en de basisstructuur (bv. laan); - de (grotendeels) open ruimte tussen het kasteel/kasteelterrein en de basisstructuur, de ruimte tussen het kasteel/kasteelterrein en het koppelstuk (voor zo ver al geen onderdeel van het blikveld).
- De hoofdlijnen van de oorspronkelijke landschappelijke context in de vorm van de kavelstructuur waarbinnen de locatie ligt. De kavelstructuur is aangegeven binnen het blikveld. Als er geen blikveld is, maar wel een oorspronkelijke kavelstructuur is deze aangegeven tot de dichtstbijzijnde openbare ruimte. In geval die op grote afstand ligt, is de eerstvolgende perceelgrens aangehouden.
- De restanten van een eventuele buitenplaatsperiode, voor zo ver ruimtelijk gerelateerd aan de kasteellocatie.
- Het blikveld, de benodigde ruimte om het kasteel/kasteelterrein te kunnen ervaren. Het blikveld heeft een straal die overeenkomt met respectievelijk. voorkant, achterkant en zijkant van het kasteelterrein, plus het aansluitende gebied (open, groen, al dan niet agrarisch) tot de dichtstbijzijnde openbare ruimte. Indien deze openbare ruimte op onevenredig grote afstand ligt loopt het blikveld door tot de eerstvolgende perceelgrens.

In de minimale vorm bestaat de kasteelbiotoop uit het kasteelterrein met de basisstructuur, maximaal is een situatie met basisstructuur, koppelstuk, kasteelterrein plus de omringende middeleeuwse kavel, inclusief kavelgrenzen of een situatie waarin nog een aantal buitenplaats-elementen binnen de biotoop vallen. Blikveld en landschappelijke context (kavelstructuur) kunnen elkaar overlappen.

Er zijn momenteel in totaal 30 kasteelbiotopen in Zuid-Holland vastgesteld en opgenomen in de omgevingsverordening. In de geometrische begrenzing van de omgevingsverordening zijn de 30 kasteelbiotopen met hun buitengrenzen opgenomen.

De kenmerken en waarden van de vastgestelde landgoed- en kasteelbiotopen per individuele buitenplaats, respectievelijk kasteel/kasteellocatie en buitenplaats, zijn weergegeven middels de kaarten van de Cultuurhistorische Hoofdstructuur. Deze kaarten zijn te downloaden via de website van de provincie.

Uitgangspunt bij de bescherming van de biotoopwaarden is een 'nee, tenzij'-beleid: dat wil zeggen er zijn geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk, tenzij gericht op de verbetering en versterking van de kwaliteit van het landgoed, het kasteel/de kasteellocatie en de biotoop. Daarbij gaat het met het oog op de exploitatie van het landgoed of het kasteel/de kasteellocatie ook om behoud door ontwikkeling. Nieuwe ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die (nog) niet mogelijk waren in het tot dan toe vigerende omgevingsplan.

In het kader van het 'nee, tenzij'-beleid zijn er geen bouwwerken toegestaan die de biotoopwaarden aantasten en wordt de ruimte vrij en opengehouden. Ook andere nieuwe ontwikkelingen, zoals de aanleg van groen, vijvers, infrastructuur en dergelijken dienen de waarden van de biotoop niet aan te tasten en dienen gericht te zijn op behoud, verbetering en/of versterking van de kwaliteit van die waarden. Voorts dient, voor zover van toepassing, rekening te worden gehouden met eisen vanuit de wettelijke bescherming van specifieke onderdelen van de biotoop op grond van onder andere de Omgevingswet en de Erfgoedwet.

Beeldkwaliteitsparagraaf

In het tweede lid is bepaald dat in een omgevingsplan dat een nieuwe ontwikkeling mogelijk maakt binnen een biotoop een beeldkwaliteitsparagraaf moet worden opgenomen, waarin het effect van deze ontwikkeling op de biotoop wordt beschreven.

Naast de wijze waarop omgegaan wordt met de cultuurhistorische kwaliteiten en waarden van het landgoed of het kasteel/de kasteellocatie gaat deze paragraaf in op de wijze waarop de kenmerken en waarden van de landgoed- of kasteelbiotoop beschermd en waar mogelijk verbeterd worden.

Ten minste dient daarbij aandacht besteed te worden aan de vanuit provinciaal belang te onderscheiden kenmerken van de kasteelbiotoop als de ruïne met omgrachting, de koppeling van het landgoed aan de structuur, de hoofdlijnen van de oorspronkelijke landschappelijke context, de (grotendeels) open ruimte tussen het kasteel/kasteelterrein en de basisstructuur/de ruimte tussen het kasteel/kasteelterrein en het koppelstuk, de restanten van een eventuele buitenplaatsperiode en het blikveld en van de landgoedbiotoop als het huis met park, de koppeling van het landgoed aan de structuur, het panorama, de zichtlijn en het blikveld.

Specifieke kenmerken van de kasteelbiotoop zelf zoals de ruïne, muurrestanten, een of meer bijgebouwen, omgracht terrein en dergelijke, en van de landgoedbiotoop zelf, zoals interne relaties met zichtlijnen, objecten als koetshuizen, vijvers, en dergelijke, kunnen daarbij in relatie tot de cultuurhistorische kwaliteiten en waarden van het specifieke landgoed en de specifieke biotoop beschreven worden.

Afwijkingsmogelijkheid

De gemeente kan op basis van het derde lid gemotiveerd afwijken van het bepaalde in het eerste lid indien sprake is van een ontwikkeling van zwaarwegend algemeen belang. De kwalificatie zwaarwegend algemeen belang vraagt een beoordeling van de specifieke situatie waarbij een belangenafweging plaats moet vinden. Het belang dat is gemoeid met de beoogde ontwikkeling moet worden afgewogen tegen het belang dat is gemoeid met deze regel. Ook moet aangetoond worden dat er geen reële andere mogelijkheden zijn.

§ 7.3.21 Energie

Artikel 7.74a (weging van het energiebelang bij grote ontwikkelingen)

De weging van het energiebelang (een energietoets) is er om de gevolgen voor energiesystemen mee te nemen bij het toelaten van grote ruimtelijke ontwikkelingen in omgevingsplannen.

Het energiesysteem zelf heeft een fysiek ruimtebeslag. In de Omgevingswet wordt het energiesysteem aangeduid met het begrip energie-infrastructuur. Gevolg van de energietransitie is dat dit ruimtebeslag groeit en decentraliseert. Het is de doelstelling van de provincie een toekomstbestendig, duurzaam energiesysteem te faciliteren, maar gezien de vele ruimteclaims op de beperkte ruimte het totale ruimtebeslag zoveel mogelijk te beperken.

Tegelijkertijd is de ontwikkeling van het energiesysteem vervlochten met de verduurzaming van bestaande functies en met de mogelijkheid om nieuwe ontwikkelingen te kunnen realiseren. Dit kan zich uiten in het zorgvuldig gebruik maken van, maar ook het toedelen van bestaande energie-infrastructuur, die benut kan worden door een ontwikkeling én in het in samenhang plannen van energie-infrastructuur en ontwikkelingen die daar gebruik van maken.

De ontwikkeling van het energiesysteem heeft een (boven)regionaal effect op de ruimte en andere opgaven die in de provincie landen. Daarom is het (in lijn met het Toekomstbeeld Energiesysteem Zuid-Holland) van provinciaal belang om te sturen op een efficiënt energiesysteem met een zo beperkt mogelijk fysiek ruimtebeslag.

Belangrijke begrippen in dit artikel zijn:

Energie-infrastructuur (zoals beschreven de bijlage behorende bij de Omgevingswet)

Werken, kabels of leidingen, waaronder lege buizen, ondergrondse ondersteuningswerken en beschermingswerken, bestemd voor opwekking of winning, transport en opslag van elektriciteit, respectievelijk stoffen als energiedrager.

Energiesysteem (systeem als bedoeld in artikel 1.1 van de Energiewet)

Het begrip systeem in de Energiewet valt in de begripsomschrijving uiteen in allerlei specifieke systemen. Meest relevant voor de fysieke leefomgeving zijn de begrippen transmissiesystemen en distributiesystemen.

distributiesysteem: distributiesysteem voor elektriciteit of voor gas;

transmissiesysteem: transmissiesysteem voor elektriciteit, transmissiesysteem voor elektriciteit op zee of transmissiesysteem voor gas;

Dit soort systemen zijn er voor gas en elektriciteit. Als voorbeeld worden hieronder de begripsomschrijvingen voor systemen voor elektriciteit gegeven uit de Energiewet.

transmissiesysteem voor elektriciteit: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van het transport van elektriciteit op een spanningsniveau gelijk aan of groter dan 110 kilovolt met het oog op de belevering aan eindafnemers of handelaren, de levering zelf niet inbegrepen, daaronder begrepen interconnectoren;

distributiesysteem voor elektriciteit: stelsel van leidingen en daarmee verbonden hulpmiddelen ten behoeve van transport van elektriciteit op een spanningsniveau lager dan 110 kilovolt met het oog op de belevering aan eindafnemers of handelaren, de levering zelf niet inbegrepen;

In het normale spraakgebruik is het transmissiesysteem het (landelijke) hoogspanningsnet. Daaronder zitten het middenspanningsnet (10-50 kilovolt) en het laagspanningsnet (400 volt). De ruimtelijke ontwikkelingen waarop dit artikel ziet hebben vooral raakvlakken met het laag- en middenspanningsnet. Veranderingen in het hoogspanningsnet, dat in beheer is van TenneT, worden aangestuurd door het Rijk. Voor uitbreidingen van het hoogspanningsnet boven de 220 kilovolt moet op grond van artikel 6.1, eerste lid, onder g, van de Energiewet een projectbesluit door de Minister worden vastgesteld. Voor het laag- en middenspanningsnet ligt de bevoegdheid om uitbreidingen te faciliteren in principe bij de gemeente. Het laag- en middenspanningsnet wordt beheerd door de regionale netbeheerders.

Het energiesysteem is een breder begrip dan energie-infrastructuur. In het Toekomstbeeld Energiesysteem Zuid-Holland is de volgende definitie opgenomen:

“De infrastructuur en ketens die nodig zijn voor de productie, opslag, transport en consumptie van energie in Nederland. Dit omvat zowel de elektriciteits- en gasnetten als nieuwe technologieën zoals waterstof, batterijen en duurzame bronnen zoals wind- en zonne-energie.”

Onder een elektriciteitsopslagsysteem (EOS) wordt verstaan een systeem dat elektriciteit opslaat door een omkeerbare chemische reactie.

Eerste lid

Voor werking van de regels uit dit artikel is een ondergrens ingesteld gericht op de grootte van een ontwikkeling. Kleinere individuele ontwikkelingen hebben geen invloed op energiesystemen op het schaalniveau van de fysieke leefomgeving wat van provinciaal belang is. Het gaat voor de provincie om ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de energie-infrastructuur op het niveau boven de individuele aansluitingen van afnemers (het transmissie- en distributiesysteem). Het gaat dus niet om de aansluiting van een onroerende zaak van een eindafnemer of (kleinschalige) producent (een 'actieve afnemer' die aan 'terugleveren' doet) als bedoeld in de Energiewet (artikel 1.1 het begrip aansluiting, onder a. en de andere begrippen). De genoemde ontwikkelingen onder a. t/m g. betreffen geen uitputtende lijst. Onder h. overige ruimtelijke ontwikkelingen die significante gevolgen voor energiesystemen hebben worden bijvoorbeeld verstaan laadpleinen, warmtenetten logistieke bedrijventerreinen en distributiecentra met een grote en/of specifieke energievraag.

Tweede lid

Dit lid is bedoeld om er voor te zorgen dat de gevolgen voor energiesystemen worden meegewogen bij de in het eerste lid aangegeven ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden in het omgevingsplan.

Derde lid

Het derde lid maakt de gevolgen voor energiesystemen duidelijker. Als eerste moet rekening worden gehouden met het feit dat de ruimtelijke ontwikkeling moet passen in een efficiënt en duurzaam energiesysteem dat als geheel zo min mogelijk ruimte gebruikt. Dit kan door de ruimtelijke ontwikkeling op de meest gunstige locatie te ontwikkelen waar zo min mogelijk nieuwe energie-infrastructuur nodig is. Dit kan gerealiseerd worden door ontwikkelingen te laten plaatsvinden op locaties waar al energie-infrastructuur beschikbaar is.

Ten tweede moet rekening gehouden worden met het feit dat de energie-infrastructuur voor het transport van elektriciteit die (daarna dan nog) benodigd is voor een ruimtelijke ontwikkeling zo min mogelijk ruimte in neemt. Door minder energie te gebruiken of lokale opwek en/of opslag toe te passen is dat er minder energie-infrastructuur voor transport nodig voor de ruimtelijke ontwikkeling.

Vierde lid

Bij het inschatten van de gevolgen voor het energiesysteem (het uitvoeren van de energietoets) zijn verschillende partijen betrokken die allemaal een deel van de informatie hebben om de gevolgen in te schatten. Dit zijn in ieder geval de initiatiefnemer van de desbetreffende ontwikkeling, de netbeheerder en de betrokken overheden. Aangezien de netbeheerder geen officiële rol heeft in dit soort processen, maar essentiële kennis heeft is bepaald dat de opvattingen van de netbeheerder worden betrokken. Deze opvattingen kunnen bestaan uit informatiedocumenten of beleid dat door de netbeheerder in zijn algemeenheid wordt verstrekt maar het kan ook een specifiek advies zijn voor de concrete ruimtelijk ontwikkeling. Afhankelijk van de behoefte in de specifieke situatie kan hier de gewenste invulling aan worden gegeven. Soms is door de netbeheerders -anders dan de algemene uitgangspunten- geen uitspraak te doen zoals wordt gevraagd in dit lid.

Het is wenselijk dat deze partijen in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in gesprek gaan over de voorliggende ruimtelijke ontwikkeling en of en hoe deze past in de bestaande en geplande energie-infrastructuur. Hierbij stuurt de provincie op netbewust ontwikkelen, waardoor de druk op het net en daarmee de fysieke ruimte beperkt worden.

Deelvragen die hierin besproken kunnen worden zijn;
- De verwachte elektriciteitsvraag / -aanbod;
- Het verwachte profiel per jaar en per dag waarop elektriciteit wordt afgenomen en aangeboden;
- De aansluiting op elektriciteitsnetwerk die hiervoor nodig is;
- In hoeverre deze gevraagde capaciteit beschikbaar is en/of welke ingrepen nodig zijn om dit beschikbaar te maken;
- Welke inzet wordt gepleegd om de capaciteitsvraag van het elektriciteitsnetwerk zo klein mogelijk te houden en zoveel mogelijk congestieneutraal of liever congestie verzachtend te zijn.

Vijfde lid

Het vijfde lid stelt eisen aan de motivering van een omgevingsplan. Gemotiveerd moet worden hoe rekening is gehouden met de leidende principes voor een duurzaam energiesysteem.

In de Omgevingsvisie Zuid-Holland zijn leidende principes opgenomen die kunnen worden gebruikt bij het nemen van keuzes over de ontwikkeling van het energiesysteem:
- Vraagreductie: zo veel mogelijk inzetten op energiebesparing;
- Lokale opwek: waar mogelijk (lokaal) benutten van hernieuwbare bronnen;
- Kiezen voor de meest passende energiedrager;
- Vraag en aanbod energievraag en aanbod trapsgewijs (lokaal, regionaal, provinciaal) bij elkaar brengen;
- Maximale inzet op efficiënter benutten energie-infrastructuur;
- Energievoorziening toegankelijk voor iedereen;
- Samenhang in energie en ruimte.

In dit lid zijn drie principes met name specifiek genoemd omdat die het meest relevant zijn voor ruimtelijke ontwikkelingen en aansluiten bij de bepalingen in het derde lid. Bovendien sluiten ze goed aan bij de mogelijkheden die de gemeente heeft om daar regels over te stellen in het omgevingsplan en op het gebied van lokaal eigendom. Ter informatie is hierboven de volledige lijst opgenomen, zodat die benut kan worden bij de motivering.

Zesde lid

Elektriciteitsopslagsystemen (EOS'en) zullen deel uitmaken van het toekomstig, duurzaam energiesysteem. De provincie wil deze ontwikkeling mogelijk maken, maar enkel in de mate en op de locatie waarop het een positieve bijdrage levert aan het toekomstig energiesysteem. Om dit concreet te maken kan onder andere worden gekeken of het EOS congestieneutraal of congestieverzachtend wordt ingezet. Dan heeft een EOS maatschappelijke toegevoegde waarde. Congestieneutraal betekent dat door een aansluiting de netcongestie niet toeneemt maar ook niet afneemt. Een congestie-verzachter (definitie van de ACM) is een partij waarvan de netbeheerder, op basis van een tussen de netbeheerder en desbetreffende partij gesloten bindend contract, vaststelt dat het toekennen van transportcapaciteit aan deze partij ertoe leidt dat er transportruimte op het net beschikbaar komt.

Artikel 7.75 (aanwijzing en geometrische begrenzing locaties windenergie)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

provincie Zuid-Holland

Artikel 7.76 (windenergie)

Eerste lid

De provincie biedt ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie. Rijk en provincies hebben hierover afspraken gemaakt in het Nationaal Energieakkoord (wat integraal is opgenomen in het Klimaatakkoord) uit 2019. Hiermee verbindt de provincie zich aan het realiseren van de internationale en nationale doelstellingen om de CO_2-uitstoot te verminderen en het energieverbruik te reduceren. Windenergie is, naast o.a. zonne-energie en warmte, één van de duurzame energiebronnen waar de provincie op inzet om dit doel te bereiken.

Provinciale staten hebben over de zeven RES-regio's een besluit genomen en deze vastgesteld als strategische verkenning. Met het oog op de verwachte klimaatveranderingen en energieschaarste is het voorzien in een groter aandeel duurzame energie urgenter geworden. Het bieden van ruimtelijke mogelijkheden voor windenergie is daarbij van groot belang.

Naast de bevoegdheid van het projectbesluit heeft de provincie vanuit het oogmerk van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en zorgvuldig ruimtegebruik (ruimtelijke kwaliteit) een belang bij de afwegingen over het toelaten van (grotere) windturbines.

Mede door de omvang van moderne windturbines en de invloed op de ruimtelijke kwaliteit en het landschap is het van belang een zorgvuldige en bovenregionale afweging op provinciaal niveau te maken over de locatiekeuze. De provincie wil grote turbines geconcentreerd plaatsen in daarvoor geschikte gebieden en versnippering over de hele provincie voorkomen. Daarom zijn deze in principe alleen toegelaten op locaties voor windenergie. De aangewezen locaties zijn vastgelegd in een geometrische begrenzing in bijlage II.

De ruimtelijke uitgangspunten zijn daarbij dat windenergie passend is langs grootschalige infrastructuur (snelwegen), op grote bedrijventerreinen of op de grote scheidslijnen tussen land en water. Windturbines ziet de provincie 'daar waar het waait' (denk aan kustgebieden), 'daar waar energie gevraagd wordt' (denk aan industrie) en 'daar waar windturbines aan kunnen sluiten bij grote landschappelijke structuren' (grootschalige overgangen land-water, grote lijnvormige (infra)structuren (havengebied)).

De voorkeur wordt gegeven aan enkelvoudige lijnopstellingen en clusters, in samenhang met en evenwijdig aan de betreffende infrastructuur en scheidslijnen.

Bestaande opstellingen van grote windturbines kunnen ter plaatse worden vervangen en - binnen de in de verordening opgenomen voorwaarden - opgeschaald worden.

Het plaatsen van windturbines buiten de locaties voor windenergie via het omgevingsplan is uitgesloten voor windturbines met een as-hoogte vanaf 45 meter.

Tweede lid

Het tweede lid van dit artikel gaat over de aanpassing van de begrenzing van een windenergielocatie. In het omgevingsplan kan de begrenzing van de locaties worden aangepast. Dat wil zeggen verschuiven of vergroten ten opzichte van de geometrische begrenzing van de locatie in bijlage II. Het kan een aanpassing betreffen voor de ruimtelijke inpassing of voor het mogelijk maken van een uitbreiding voor windparken. Het betreft een specifieke instructieregel waarbij er onder voorwaarden inpassings- of uitbreidingsmogelijkheden zijn.

Daarnaast blijven de overige instructieregels uit de omgevingsverordening van toepassing. De generieke instructieregels over ruimtelijke kwaliteit in paragraaf 7.3.7 (ruimtelijke kwaliteit) blijven eveneens van toepassing bij de uitbreiding van bestaande locaties. In het tweede lid wordt als toevoeging daarop, aandacht gevraagd voor het windpark als samenhangende eenheid. Het gaat hierbij om herkenbaarheid van het park ten opzichte van andere windparken, maar ook om de visuele beleving van het windpark als geheel. Het gaat dan om zaken als herkenbaarheid als cluster óf als lijnopstelling, regelmatige afstanden tussen de turbines of eenzelfde draairichting. Tot slot is de keuze voor aanpassing of uitbreiding van een locatie van een windpark mede afhankelijk van de plek in het landschap en de relatie met zijn omgeving, waaronder de afstand en opstellingen ten opzichte van andere windparken. Het belang van visualisaties van de beoogde ontwikkeling is groot; deze maken de ruimtelijke effecten van windturbines op regionale schaal zichtbaar: in hoeverre is de gewenste samenhang met de grote lijnen in het landschap (bijvoorbeeld grootschalige infrastructuur, grootschalige overgangen land-water) zichtbaar en wat is de visuele interferentie tussen verschillende windparken. Daarbij moet over de grenzen van de RES-gebieden heen worden gekeken.

In het tweede lid, onder a, kunnen gemeenten door middel van wijziging van het omgevingsplan of een buitenplanse omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit een windpark uitbreiden met één windturbine. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de lokale omstandigheden van deze mogelijkheid rekening houdend met de lokale omstandigheden en mits de uitbreiding een samenhangend geheel vormt met het bestaande windpark en aan de overige regels uit de omgevingsverordening wordt voldaan zoals hierboven toegelicht.

Het tweede lid, onder b, is bedoeld voor situaties waar de provincie bevoegd gezag zou zijn geweest voor het mogelijk maken van een windpark via een projectbesluit. Op grond van de Energiewet ligt de grens hiervoor op 15 MW. De provincie heeft voor dit soort specifieke situaties in het tweede lid, onder b, daarom een instructieregel opgenomen zodat ook grotere uitbreidingen dan 15 MW kunnen worden toegelaten door gemeenten als daar overeenstemming over is. In Zuid-Holland leggen gedeputeerde staten de bevoegdheid in die gevallen alleen bij de gemeente als voldoende verzekerd is dat de gemeente zich inzet voor de ontwikkeling van windenergie en aan alle andere randvoorwaarden is voldaan.

Bij uitbreidingen zijn het inpasbaarheidscriterium, het samenhangende geheel, en overige regels over ruimtelijke kwaliteit ook van toepassing. Tevens wordt verwezen naar de uitzondering in het Omgevingsprogramma waarin gelet op de ligging van windpark Spui ten opzichte van de bestaande woonkernen (de lokale omstandigheden) de provincie geen ruimte ziet voor uitbreiding van dit windpark. Bij de plaatsing van windturbines dienen op projectniveau effecten ten aanzien van onder meer de cumulatieve effecten, natuur, flora en fauna, bescherming van waardevol cultureel erfgoed, geluid, externe veiligheid, radar, slagschaduw, lichtschittering, vaarwegen en waterstaatswerken, landschappelijke inpassing, netinfrastructuur en archeologie te worden onderzocht.

Derde lid

De gemeente kan zelf een afweging maken over de ruimtelijke inpassing van kleine en middelgrote turbines.

Het gaat dan om afwegingen met betrekking tot toelaatbaarheid, locatiekeuze en situering en inpassing op perceelniveau, waarbij de lokale omstandigheden bepalend zijn. De gemeente moet daarbij wel relevante provinciale belangen en regels meenemen, zoals de regels voor ruimtelijke kwaliteit, cultuurhistorie, recreatie en natuur. Daarnaast wijst de provincie de gemeenten en initiatiefnemers op hun specifieke zorgplichten uit het Besluit activiteiten leefomgeving (artikel 11.6 en 11.27) om te onderzoeken of natuurwaarden negatieve gevolgen kunnen ondervinden. De provincie kan een zienswijze indienen als provinciale belangen in het geding komen. Vooroverleg hierover is daarom aan te bevelen.

Vierde lid

Een omgevingsplan dat plaatsing van windturbines en andere bouwwerken gericht op de opwekking van energie uit wind mogelijk maakt, verzekert dat de windturbines na afloop van het daadwerkelijke gebruik worden gesloopt.

Artikel 7.76a (zonnevelden)

In algemene zin kan aangegeven worden dat de voorkeur van de provincie uit gaat naar het plaatsen van zonnepanelen op daken of binnen bestaand stads- en dorpsgebied. De verwachting is dat er daarnaast, en dat blijkt ook uit de Regionale Energiestrategieën, aanvullend behoefte is aan locaties waar duurzame elektriciteit opgewekt kan worden met behulp van zonnepanelen buiten het bestaand stads- en dorpsgebied. Daarvoor is dit artikel.

Zonnevelden buiten bestaand stads- en dorpsgebied zijn toegestaan op bepaalde locaties. Enerzijds op locaties die passen binnen de provinciale zonneladder maar ook op locaties die zijn gelegen in een zoekgebied zon uit de Regionale Energiestrategieën zoals die vastgesteld door provinciale staten. Het heeft de voorkeur als duidelijk is dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie op daken en in stedelijk gebied onvoldoende is en de gemeenten aangeven hoe die het benutten van zon op dak voldoende stimuleren. Echter is het niet mogelijk om dit te verplichten via provinciale regels.

Zonnevelden buiten bestaand stads en dorpsgebied zijn in de volgende situatie mogelijk:
1. Buiten de zoekgebieden zon uit de Regionale Energiestrategieën zoals die zijn vastgesteld door provinciale staten zijn zonnevelden uitsluitend mogelijk op locaties die passen binnen de provinciale uitwerking van de zonneladder (locaties uit het tweede lid).
2. In de zoekgebieden zon uit de Regionale Energiestrategieën zoals die zijn vastgesteld door provinciale staten is, aanvullend op de locaties uit de provinciale uitwerking van de zonneladder (locaties uit het tweede lid), meer mogelijk (derde lid). Dit is mogelijk als er een integrale nadere verkenning en uitwerking van de zoekgebieden is uitgevoerd waarbij onder andere opgaven rond de landbouw

(vanwege bodemdaling, waterkwaliteit, stikstof en biodiversiteit) maar ook mogelijk andere ruimtelijke opgaven, die spelen in het betreffende gebied, worden meegenomen.

Eerste lid

Dit artikel is alleen van toepassing op nieuwe zonnevelden buiten het bestaande stads- en dorpsgebied. Het toepassingsbereik is beperkt tot zonnevelden met een omvang van meer dan 500 m^2. Kleinere opstellingen met zonnepanelen vallen dus buiten de regeling. Andere regels in de verordening blijven wel van toepassing. Onder meer de regels voor ruimtelijke kwaliteit en de regels voor agrarische bedrijven kunnen van toepassing zijn op een initiatief voor een klein zonneveld, waardoor deze niet zomaar overal in de open ruimte kunnen worden aangelegd. Mogelijkheden voor een kleine opstelling met zonnepanelen zijn er vooral op een erf of een (agrarisch) bouwperceel, met name als het plaatsen van zonnepanelen op het dak niet mogelijk is. De provincie verwacht van gemeenten dat hierover een zorgvuldige afweging wordt gemaakt.

Tweede lid

In de hele provincie zijn zonnevelden buiten het bestaand stads- en dorpsgebied in beginsel mogelijk op de volgende locaties (de provinciale uitwerking van de zonneladder) binnen en buiten de zoekgebieden:

Locaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied - meervoudig ruimtegebruik:
- Agrarische bouwpercelen. Op deze percelen kan bebouwing worden toegelaten. Het is derhalve logisch om naast benutting van daken ook ruimte te bieden voor zonnepanelen op het voor bebouwing onbenutte deel van het bouwperceel. Installaties met zonnepanelen passen bij de agrarische bijgebouwen, stallen, schuren en kassen. Bij zonnevelden op het agrarische bouwperceel zal het gaan om relatief kleine velden (< 2,5 ha) waarbij de energie opgewekt wordt waar deze (deels) wordt gebruikt.
- Locaties die vallen onder de functie verkeersinfrastructuur. Het betreft hier bermen en taluds van rijks- en provinciale wegen, spoorwegen en parkeerplaatsen. Zonnepanelen en infrastructuur sluiten door hun 'technische' uitstraling goed op elkaar aan, zeker bij geluidschermen, waarbij wel voldaan moet worden aan de regels voor verkeersveiligheid. In een stedelijke omgeving kan de plaatsing van zonnepanelen logisch zijn. Daar waar infrastructuur een open landschap doorsnijdt is een zorgvuldige afweging nodig. Op parkeerplaatsen kan een dak van zonnepanelen worden gerealiseerd, met aandacht voor en afhankelijk van het omliggende gebied. Een overkapping van een parkeerterrein mag geen afbreuk doen aan aanwezige landschappelijke openheid.
- Slibdepots, waterbassins (bijvoorbeeld bij kassen), spaarbekkens, bergingsgebieden (voor water) en (voormalige) stortplaatsen. Deze locaties bieden kansen voor meervoudig ruimtegebruik in combinatie met (drijvende) zonnepanelen, afhankelijk van de omgeving en mits deze goed worden ingepast.

Overige locaties buiten bestaand stads- en dorpsgebied:
- Locaties in glastuinbouwgebied. Realisering van een zonneveld is mogelijk, mits er sprake is van meervoudig ruimtegebruik en aangetoond is dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de omvang en de bruikbaarheid van het glastuinbouwgebied. Dit sluit tevens aan bij de provinciale ambitie om de energiehuishouding in de glastuinbouwgebieden in grote mate verder te verduurzamen. Qua uitstraling sluiten zonnevelden goed aan bij glastuinbouw, maar er moet behoedzaam omgegaan worden met de groene ruimtes in de vaak dichtbebouwde kassengebieden.
- Locaties waar uiteindelijk een andere functie is toegedeeld (bijvoorbeeld bedrijventerrein, haven en woningbouw), vastgesteld in een omgevingsplan, maar waar die functie om diverse redenen voorals nog niet wordt gerealiseerd (pauzelandschap).
- Locaties in combinatie met een windpark. Een zonneveld in combinatie met een windpark kan technisch en economisch gunstig zijn vanuit energieopwekking, -opslag en –distributie vanwege het aanvullende productieprofiel. Windparken en zonnevelden hebben verschillende ruimtelijke effecten en hebben een verschillend grondgebruik. De windturbines staan vaak met minimale verharding in open landschappen, indien hier een zonneveld wordt toegevoegd kan door de toevoeging van deze meer stedelijke voorziening het landschappelijk beeld en grondgebruik aanzienlijk veranderen. De plaatsing en omvang van het zonneveld in relatie tot die van het (agrarisch)landschap is bepalend voor de aanvaardbaarheid van het zonneveld. Uitgangspunt is het zorgvuldig omgaan met de bestaande functies en kwaliteiten van het gebied en is derhalve locatiespecifiek.

Naast deze locaties zijn er buiten de zoekgebieden voor zon in principe geen mogelijkheden voor zonnevelden. Het is wel mogelijk om een ontheffing aan te vragen. Dit is uitsluitend mogelijk als het gaat om een, in de omgeving passende ontwikkeling, van een lokaal initiatief dat tot stand is gekomen na een zorgvuldig doorlopen participatieproces en kan rekenen op maatschappelijk draagvlak.

Derde lid

In de Regionale Energiestrategieën zijn zoekgebieden voor wind en/of zon opgenomen. In aanvulling op de locaties in het tweede lid is in de zoekgebieden meer ruimte voor zonnevelden, nadat deze verder zijn uitgewerkt en afgestemd in de regio's. De provincie is, als partner in de Regionale Energiestrategieën, betrokken bij de verdere uitwerking. De inzet van de provincie daarbij is opgenomen in het Omgevingsprogramma bij de maatregel 'RES-zoekgebieden zon en wind'. Het gaat hier om zoekgebieden zon die door provinciale staten zijn vastgesteld bij de besluitvorming over de Regionale Energiestrategieën.

Vierde lid

Bij de ontwikkeling van zonnevelden kan voor de beheersing van de piekbelasting gebruik worden gemaakt van batterijopslag. Vanuit optimaal en goed gebruik van energie-infrastructuur is het belangrijk om een koppeling te leggen tussen de maximale opslagcapaciteit en de maximale opwekpiek op basis van het opgesteld vermogen. De opslag voorzieningen horend bij het zonneveld dienen derhalve ruimtelijk ondergeschikt te zijn aan het zonneveld.

Vijfde lid

Met dit lid beoogt de provincie dat in de ruimtelijke onderbouwing bij een wijziging van een omgevingsplan die een nieuw zonneveld mogelijk maakt nadrukkelijk wordt ingegaan op de wijze waarop dit zonneveld de biodiversiteit behoudt en het liefst versterkt. Om biodiversiteit op zonnevelden te stimuleren wordt gewerkt aan het label EcoCertified Solar Parks. Dit label is in ontwikkeling en door marktpartijen en kennisinstellingen opgesteld. Het label kan gebruikt worden om te beoordelen of plannen voldoen aan het behoudt en versterking van biodiversiteit. Bij het toelaten van het zonneveld moet gezocht worden naar relevante meekoppelkansen.

In alle gevallen zijn de provinciale regels over ruimtelijk kwaliteit (de kwaliteit van de plek blijft tenminste behouden, wordt liefst verbeterd) van toepassing. Daarnaast kan er gebruik worden gemaakt van de gebiedsprofielen, en de handreiking ruimtelijke kwaliteit zonne-energie. In de beleidskeuze landschap is een richtpunt voor zonne-energie opgenomen. De Handreiking 'ruimtelijke kwaliteit zonne-energie Zuid-Holland' bevat praktische handvaten en ideeën voor het uitwerken van een zonneveld. In deze handreiking staan adviezen/ideeën voor ontwikkelen van een zonneveld met meerwaarde voor de omgeving en worden voorbeelden opgenomen van inrichtings- en beheersmaatregelen waarmee de biodiversiteit kan worden verbeterd. De werkwijze die in de handreiking wordt gepresenteerd voorziet nadrukkelijk ook in het inventariseren van andere relevante meekoppelkansen en het leveren van een bijdrage daaraan met de beoogde realisatie van een zonneveld. Gedacht kan worden aan meekoppelkansen op het gebied van recreatie, bodemdaling, waterberging en ecologische verbindingen.

Het zoeken naar een geschikte locatie voor een zonneveld is altijd afhankelijk van de locatiespecifieke omstandigheden. Op basis van het ruimtelijk kwaliteitsbeleid kan tot de conclusie worden gekomen dat een zonneveld op een specifieke plek niet wenselijk is, ook al gaat het om een voorkeurslocatie uit het beleid.

Zesde lid

Het zesde lid, onder a, beoogt dat inrichtingsmaatregelen ter versterking van het landschap, biodiversiteit of de realisatie van meekoppelkansen, die onderdeel zijn van de motivering om een zonneveld toe te laten, ook daadwerkelijk worden aangelegd en in stand gehouden. Vaak zal er voor een zonneveld een omgevingsvergunningplicht ingesteld worden. Het is van belang dat er aan het verstrekken van zo'n vergunning ook daadwerkelijk is gekoppeld dat de inrichtingsmaatregelen uitgevoerd worden. De formulering is zo gekozen dat, onafhankelijk van de manier waarop de gemeente het regelt in het omgevingsplan, de borging van de inrichtingsmaatregelen geregeld moeten worden. Daarbij kan de provincie zich voorstellen dat hierbij ook afspraken worden gemaakt over de instandhouding van deze maatregelen nadat het zonneveld is verwijderd.

Het zesde lid, onder b, beoogt dat het zonneveld na gebruik wordt verwijderd. Op dit moment hebben zonneparken een beoogde levensduur van zo'n 25 à 30 jaar. Het is goed om aan het einde van de gebruikstermijn te heroverwegen of continuering van de functie logisch is of dat er nieuwe inzichten zijn waardoor continuering niet langer gewenst is. Gemeenten kunnen een gebruikstermijn opnemen via een omgevingsvergunning. Zonnevelden nemen relatief veel ruimte in beslag. De technologische ontwikkelingen rond zonne-energie blijven doorgaan (steeds meer opbrengst per ha en steeds meer toepassingsmogelijkheden), ook kan er over 25 à 30 jaar een ander inzicht bestaan rond de gewenste mix aan CO_2 vrij opgewekte elektriciteit waardoor een zonneveld op de toegelaten plek niet meer gewenst of nodig is en kan

worden verwijderd. Inrichtingsmaatregelen ter versterking van de biodiversiteit en de landschappelijke kwaliteit zouden na verwijdering behouden moeten blijven.

Artikel 7.76b (voorkomen belemmeringen voor open bodemenergiesystemen)

Met dit artikel geeft de provincie in lijn met de omgevingsvisie aan, dat de gemeenten geen maatwerkregels mogen stellen die het aanleggen en het gebruiken van een open bodemenergiesysteem belemmeren, behalve als hier bestuurlijke afspraken tussen de gemeente en provincie over zijn gemaakt.

Het aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen belast de omgeving in zekere mate, bijvoorbeeld door lozingen. Daarom kunnen gemeenten hier op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving maatwerkregels over stellen. Hierbij zijn geen beperkingen opgenomen. Als de gemeente dit doet, is zij zelf bevoegd gezag voor toezicht en handhaving op die regels.

Dit kan de bevoegdheid van de provincie doorkruisen, bijvoorbeeld als gemeenten een absoluut verbod voor open bodemenergiesystemen zouden instellen, en onvoldoende acht slaan op artikel 2.2 van de Omgevingswet (‘overheid stemmen met elkaar af en werken samen’).

Dit is in het licht van de energietransitie ongewenst. De provincie wil het toepassen van open bodemenergiesystemen zoveel mogelijk stimuleren. Dit komt de energietransitie ten goede. Een eventuele lokale maatwerkregel voor bodemenergie dient door de gemeente dus zo gesteld te worden, dat deze het aanleggen en gebruiken van open bodemenergiesystemen niet belemmert, zonder dat hier een bestuurlijke afspraak tussen provincie en gemeente aan ten grondslag ligt.

Bestuurlijke afspraken over bodemenergie kunnen worden vastgelegd in zogeheten bodemenergieplannen. Gemeenten kunnen voor (een deel van) hun grondgebied een bodemenergieplan vaststellen op basis van afdeling 3.2 van de Omgevingswet als een zogenoemd programma. Dit is juridisch gezien een vrijwillig en inhoudelijk vormvrij programma. Het vaststellen van bodemenergieplannen als programma heeft als voordeel dat het een officiële status krijgt als besluit onder de Omgevingswet en het meteen de beleidsmatige basis voor verdere uitvoering en vergunningverlening kan zijn.

In dergelijke bodemenergieplannen kan worden beschreven dat in een bepaald deelgebied of bodemlaag aan initiatiefnemers wel of geen vergunningen voor open bodemenergiesystemen worden verleend en of wel of geen gesloten bodemenergiesystemen worden toegestaan. Na vaststelling van het bodemenergieplan door de gemeente en instemming daarmee (of mede vaststelling daarvan als gezamenlijk programma) door de provincie, kan dit als een bestuurlijke afspraak tussen beide overheden worden beschouwd.

In bodemenergieplannen wordt door de betreffende gemeente (zijnde het bevoegd gezag voor gesloten systemen) samen met de provincie in gebieden waar drukte in de ondergrond wordt verwacht, op basis van de bovengrondse warmte-koudevraag een ordening voor gesloten èn open bodemenergiesystemen gepland. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het bodem-grondwatersysteem èn bestaande en geplande andere ondergrondse functies in het gebied. Zo kan er in het betreffende gebied een dijklichaam aanwezig zijn, waar bij de plaatsing van bodemenergiesystemen rekening mee moet worden gehouden. Het waterschap hanteert dan een afstandsnorm voor de plaatsing van een bodemenergiesysteem ten opzichte van het dijklichaam. Ook wordt vóór het plaatsen van de bodemenergiesystemen, rekening gehouden met mogelijke optredende zetting aan het maaiveld, zodat aanwezige bovengrondse gebouwen geen schade oplopen.

Het opstellen van een dergelijk bodemenergieplan is veel werk. Voor bodemenergieplannen voor gebieden vanaf een grootte van 25-30 hectare is het de moeite om als gemeente, samen met de provincie, een plan voor ordening van bodemenergiesystemen op te stellen. Het zal doorgaans gaan om gebieden met stedelijke (her)ontwikkeling. Hierbij gaat het om woningen, bedrijventerreinen, kantoren en andere utiliteit. Daarnaast kan het gaan om (her)ontwikkeling van glastuinbouwgebieden.

Waar volgens de provincie rekening mee moet worden gehouden om in een gebied doelmatig ruimtegebruik van bodemenergie te bewerkstelligen, met inachtneming van andere belangen zoals het bodem-grondwatersysteem, wordt beschreven in de beleidsregel ‘open bodemenergiesystemen in bodemenergieplannen’, die is opgenomen in het Omgevingsprogramma/Regionaal Waterprogramma 2022-2027 (bijlage C).

Artikel 7.76c (collectieve energievoorzieningen in het landelijk gebied)

Dit artikel geeft houvast bij de beoordeling van initiatieven voor collectieve energievoorzieningen in het landelijk gebied en verankert de principiële ruimtelijke aanvaardbaarheid van dergelijke voorzieningen met

behoud van ruimte voor maatwerk op lokaal niveau. De uitwerking van de locatie- en milieucriteria wordt door gedeputeerde staten gedaan op grond van het delegatiebesluit ZHOV.

Artikel 7.76d (collectieve energievoorzieningen op bedrijventerreinen)

In toenemende mate is er binnen de provincie sprake van netcongestie. Hierdoor ondervinden bedrijven of collectieven van bedrijven hinder in de uitvoering van hun bedrijvigheid. Door zelf in hun energievoorziening te kunnen voorzien kan dit (deels) opgelost worden. De uitwerking van de locatie- en milieucriteria wordt door gedeputeerde staten gedaan op grond van het delegatiebesluit ZHOV.

§ 7.3.22 Provinciale vaarwegen

Artikel 7.77 (vrijwaringszone provinciale vaarwegen)

Belang van vlotte en veilige doorvaart

Om een vlotte en veilige doorvaart van de scheepvaart te waarborgen, moet worden gegarandeerd dat nieuwe ontwikkelingen langs de provinciale vaarwegen de doorvaart van de scheepvaart niet belemmeren en de zichtlijnen voor de scheepvaart en voor bedienings- en begeleidingsobjecten alsmede de toegankelijkheid voor hulpdiensten vanaf de wal niet hinderen. Het komt incidenteel voor dat gemeenten onvoldoende belang hechten aan de veiligheid op de vaarweg. Vaker gebeurt het dat initiatiefnemers voor plannen die mogelijk conflicteren met een vlotte en veilige doorvaart op de vaarweg per abuis niet tijdig in overleg treden met de vaarwegbeheerder. Dit risico neemt toe door de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waardoor gemeenten vaker binnen korte tijd een ruimtelijke onderbouwing moeten opstellen voor een omgevingsvergunning, indien wordt afgeweken van het omgevingsplan. Gezien deze omstandigheden is er onvoldoende zekerheid dat bovenstaand beleid omtrent vlotte en veilige doorvaart in voldoende mate wordt nageleefd zonder nadere regelgeving. Vanwege de provinciale verantwoordelijkheid voor de veiligheid op de provinciale vaarwegen wordt daarom ook de ruimte langs die vaarwegen in deze omgevingsverordening proactief geregeld.

Relatie met vaarwegen

Op grond van afdeling 3.7 van deze omgevingsverordening mag - kort gezegd - het uitvoeren van bepaalde daar genoemde activiteiten in, op, boven, over of onder de vaarweg de scheepvaartfunctie niet belemmeren. Het is echter met het oog op de veiligheid op de vaarweg noodzakelijk om een zone te beschermen die verder reikt dan de vaarweg en de bruggen, sluizen en remmingwerken. Zichtlijnen voor de scheepvaart lopen soms buiten het gebied van de vaarwegen (bijvoorbeeld bij bochten) en ook de toegankelijkheid vanaf de wal voor hulpdiensten vergt veelal ruimte buiten de vaarwegen. Om deze reden is in deze omgevingsverordening een regeling opgenomen voor het reguleren van bebouwing en functies langs de vaarweg. De strook waarbinnen rekening moet worden gehouden met het vaarwegbelang heeft een breedte van 10 meter aan weerszijden van een recht vaarwegvak, 15 meter bij een buitenbocht en 25 meter in het geval van een binnenbocht.

§ 7.3.23 Recreatietoervaartnet

Artikel 7.78 (aanwijzing en geometrische begrenzing recreatietoervaartnet)

In dit artikel zijn de locaties aangewezen die betrekking hebben op de artikelen in deze paragraaf.

Artikel 7.79 (bescherming recreatietoervaartnet)

Een omgevingsplan voor het recreatietoervaartnet houdt rekening met het voorkomen van belemmeringen van de recreatieve bevaarbaarheid van de vaarweg en is zo mogelijk gericht op verbetering en versterking van de bevaarbaarheid of de recreatieve waarden van de vaarweg.

§ 7.3.23a Hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden

Artikel 7.79b (behoud en verbetering hoofdfietsnetwerk en lange afstand wandelpaden)

Het belang van vaker en verder fietsen en het belang van meer mensen die meer lopen, zijn ook provinciale belangen. In de verordening zijn daarom de wandel- en fietsnetwerken vastgelegd die van provinciaal belang zijn.

De regeling in deze verordening vraagt om in een omgevingsplan rekening te houden met de instandhouding en zo mogelijk de verbetering van het in de verordening vastgelegde wandelnetwerk en het fietsnetwerk. Uitgangspunt is dat het omgevingsplan geen ontwikkelingen toelaat die een onderdeel van het

netwerk kan beperken of zelfs kan doorbreken. Bijvoorbeeld door blokkerende infrastructuur. Mocht dit echter onvermijdelijk zijn in verband met een ontwikkeling waar een zwaarwegend belang mee is gemoeid, dan moet het omgevingsplan een goed alternatief mogelijk maken en moet de realisering daarvan verzekerd zijn. Een goede motivering op dit punt is nodig, alsmede tijdig overleg met de provincie.

Ook tijdelijke beperkingen van het netwerk, bijvoorbeeld vanwege werkzaamheden aan een project in de omgeving, moeten zoveel mogelijk worden voorkomen en in tijd worden beperkt. Ook hierover is overleg nodig met de provincie.

Voor zover een onderdeel van het netwerk nog niet is gerealiseerd moet dit trajectonderdeel gereserveerd blijven.

De verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en beheer blijft bij het hoofdfietsnet primair een aangelegenheid van de wegbeheerder. Financiële inzet van de provincie wordt bepaald in het programmadeel van het Omgevingsbeleid.

Fietsnetwerk

Fietsen is vaak van belang voor de lokale bereikbaarheid. En steeds meer is fietsen van belang op bovenlokaal niveau. De combinatie van goede interlokale routes en de opkomst van de e-bike bieden een gezond, milieuvriendelijk en goedkoop alternatief op afstanden tot 15 kilometer. Om de provinciale inzet voor het fietsverkeer te focussen op interlokaal verkeer is het provinciaal hoofdnet fiets vastgelegd in deze verordening. Daarbij zijn er twee vormen van provinciale hoofdroutes.

Er zijn routes die een belangrijke rol spelen voor het alledaags (utilitair) fietsverkeer. Routes die om deze reden zijn opgenomen, passen bij de volgende uitgangspunten:
- ze vormen een verbinding tussen verschillende kernen;
- met herkenbare herkomsten en bestemmingen, zoals het centrum van een kern of een gebied met veel arbeidsplaatsen;
- het gaat om de belangrijkste, meest gebruikte routes tussen deze kernen, met een minimaal aantal van 500 fietsers op een werkdag.

Er zijn ook routes die een belangrijke rol spelen in het recreatief fietsverkeer. Routes die om deze reden zijn opgenomen, passen bij de volgende uitgangspunten:
- regionaal: doorgaande lijnen, kenmerkend voor Zuid-Holland: rivieren en dijkstructuren, overgangen land-water, erfgoedlijnen;
- recreatief aantrekkelijke verbindingen tussen natuur- en recreatiegebieden en tussen steden en buitengebied;
- intensief gebruik op drukke momenten door meerdere groepen recreatieve gebruikers.

Wandelnetwerk

De provincie wil dat meer mensen meer lopen in een omgeving die daartoe uitnodigt, doordat deze voor lopen veilig, gezond en aantrekkelijk is. Dit geldt zowel voor alledaags (utilitair) als recreatief lopen en zowel in bebouwd gebied als daarbuiten. Daarbij zijn de Lange Afstand Wandelpaden (LAW's) van provinciaal belang. Deze zijn daarom vastgelegd in deze verordening.

§ 7.3.24 Beschermingszones drinkwatervoorziening (infrastructuur)

Om te voorkomen dat er zonder betrokkenheid van de drinkwaterbedrijven aanpassingen gedaan moeten worden aan de hoofddrinkwaterleidingen worden aan het omgevingsplan eisen gesteld om een beschermingszone op te nemen. Nieuwe ontwikkelingen worden slechts toegelaten als ze geen belemmeringen opleveren voor het functioneren, het onderhoud en de veiligheid van de drinkwatervoorziening.

Artikel 7.81 (beschermingszone drinkwatervoorziening)

Om te voorkomen dat er zonder betrokkenheid van de drinkwaterbedrijven aanpassingen gedaan moeten worden aan de hoofddrinkwaterleidingen worden via regels in het omgevingsplan eisen gesteld. Dit naar aanleiding van verschillende gevallen waarin te laat rekening is gehouden met de aanwezigheid van dit type leidingen waardoor veel extra kosten zijn ontstaan.

§ 7.3.25 Ontheffing en afwijken

Artikel 7.82 (ontheffingsbevoegdheid gedeputeerde staten)

In dit artikel is bepaald dat gedeputeerde staten van instructieregels voor omgevingsplannen in afdeling 7.3 ontheffing kunnen verlenen. Zie 3.1 en 4.7 van de algemene toelichting. De achtergrond van deze bepaling is dat er zich altijd situaties kunnen voordoen waarin een onverkorte toepassing van instructieregels tot onbillijkheden of fricties kan leiden. De in dit artikel opgenomen ontheffingsmogelijkheid is bedoeld voor situaties waarbij de zorg voor de fysieke leefomgeving onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die instructieregels te dienen belangen. Daarvan kan sprake zijn als ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving redelijkerwijs niet te voorzien waren, maar bijvoorbeeld ook als ontwikkelingen met behulp van maatwerkoplossingen of innovatieve initiatieven in overeenstemming kunnen worden gebracht met de belangen die met de instructieregel worden behartigd. Anders dan onder de Wet ruimtelijke ordening is deze ontheffingsmogelijkheid ook bedoeld voor ontheffingverlening in gevallen die in zijn algemeenheid voorzienbaar zijn, maar in hun specifieke casuïstiek niet. Dergelijke gevallen zijn niet goed vooraf, voordat zij zich daadwerkelijk voordoen, te formuleren als een uitzondering op de instructieregel. De ontheffingsbevoegdheid biedt dan de mogelijkheid tot afwijking.

Werelderfgoed

Voor werelderfgoed wordt opgemerkt dat het verlenen van een ontheffing voor de instructieregels uit paragraaf 7.3.17 aan randvoorwaarden gebonden is. In artikel 7.4, vijfde lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt provinciale staten de mogelijkheid gegeven om in de omgevingsverordening een beperkte bevoegdheid op te nemen voor gedeputeerde staten tot het verlenen van ontheffing van provinciale instructieregels over werelderfgoed. Er is alleen ruimte om een ontheffing te geven van de provinciale instructieregels als dat in overeenstemming is met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed. Op deze wijze is geborgd dat gedeputeerde staten alleen bevoegd zijn een ontheffing te verlenen die niet in strijd is met internationale verplichtingen.

Het is niet de bedoeling om met de ontheffingsmogelijkheid ruimte te creëren om een uitzondering te maken indien een activiteit de kernkwaliteiten zoals beschreven in bijlage XVII bij het Besluit kwaliteit leefomgeving aantast. Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat wel ontheffing kan worden verleend van de provinciaal uitgewerkte kernkwaliteiten uit artikel 7.65 en bijlage IX, onder E van deze omgevingsverordening.

Gedeputeerde staten zullen zich, voordat zij een eventuele ontheffing op grond van de omgevingsverordening verlenen, ervan moeten vergewissen of UNESCO de activiteit waarop de ontheffing betrekking heeft evenmin ziet als een activiteit die de uitzonderlijke universele waarde van een werelderfgoed zou kunnen aantasten. In dat kader wordt gewezen op artikel 10.49 van het Omgevingsbesluit, over de gegevensverstrekking aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die de siteholder en andere betrokken of bevoegde bestuursorganen verplicht om de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval voordat zich onomkeerbare gevolgen kunnen voordoen, op de hoogte te stellen van een activiteit die de uitzonderlijke universele waarde van een werelderfgoed kan aantasten.

Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij het Besluit van 4 oktober 2025 tot wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de aanwijzing en begrenzing van werelderfgoed en een beperkte ontheffingsmogelijkheid in overeenstemming met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed[93].

Artikel 7.83 (indieningsvereisten ontheffing)

In dit artikel zijn de indieningsvereisten voor de ontheffing vastgelegd. Een ontheffing wordt bij voorkeur aangevraagd als het voorgenomen besluit (de wijziging van het omgevingsplan) zich in een fase van totstandkoming bevindt waarin het concreet genoeg is om aan de hand daarvan te kunnen beoordelen of de ontheffing kan worden verleend, maar het besluit nog niet in ontwerp ter inzage heeft gelegen. De reden hiervoor is dat de ontheffing dan samen met het ontwerpbesluit ter inzage gelegd kan worden en de in te brengen zienswijzen dan ook betrekking kunnen hebben op de ontheffing. Wordt de ontheffing in een later stadium aangevraagd en verleend, dan dient vanuit een oogpunt van zorgvuldige besluitvorming aan belanghebbenden de mogelijkheid geboden te worden om bedenkingen kenbaar te maken tegen het voornemen gebruik te maken van die ontheffing bij het bestuursorgaan dat bevoegd is tot vaststelling van het besluit waarvoor de ontheffing is aangevraagd. Het voornemen om gebruik te maken van de verleende ontheffing moet dan alsnog ter inzage gelegd worden zodat belanghebbenden zienswijzen kunnen indienen.

[93] Stb. 2025, 284

Op een besluit tot het verlenen van een ontheffing staat op grond van artikel 16.85 van de Omgevingswet gebundeld beroep open, samen met het besluit waarvoor de ontheffing is aangevraagd. Als het een verzoek om ontheffing van een instructieregel uit afdeling 7.3, is het besluit waarvoor de ontheffing is aangevraagd dus (een wijziging van) het omgevingsplan.

Artikel 7.85 (intrekking ontheffing)

In dit artikel is bepaald in welke gevallen gedeputeerde staten een verleende ontheffing kunnen intrekken.

Artikel 7.86 (afwijkingsmogelijkheid - balansregeling)

Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in relatief beperkte mate af te wijken van de regels in deze omgevingsverordening, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling.

Deze afwijkingsmogelijkheid biedt gemeenten enige nadere afwegingsruimte, omdat het in concrete gevallen onredelijk kan zijn functies geheel op slot te zetten of verplaatsing van functies of gebouwen onmogelijk te maken. Een beperkte uitbreiding van bestaande bebouwing en bestaand gebruik van gronden die niet in overeenstemming zijn met deze omgevingsverordening kan bijvoorbeeld een reden zijn om deze afwijkingsmogelijkheid te hanteren.

De gemeente moet het gebruik van deze afwijkingsmogelijkheid voldoende motiveren en de provincie vertrouwt erop dat de toepassing geschiedt in goed overleg.

Een gemeente kan gebruik maken van de mogelijkheid om in beperkte mate af te wijken van de maten en normen die zijn voorgeschreven in deze omgevingsverordening en kan beperkte uitbreiding mogelijk maken van bestaande bebouwing en bestaand gebruik op locaties die niet in overeenstemming zijn met deze omgevingsverordening, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de doelstelling van de desbetreffende bepaling.

Deze mogelijkheid wordt geboden omdat het onredelijk kan zijn deze functies geheel op slot te zetten. Omdat het gaat om een beperkte uitbreiding zal eventuele aantasting van de in het geding zijnde provinciale belangen in het algemeen nihil zijn. De gemeente moet dit wel motiveren bij de toepassing van de afwijkingsmogelijkheid.

De bepaling biedt bovendien de ruimte om tot een beter eindresultaat te komen, voor zowel de betrokken provinciale belangen als de betrokken gemeentelijke belangen.

Afdeling 7.4 Waterschapsverordening

§ 7.4.1 Waterkeringen

Artikel 7.87 (profiel van vrije ruimte)

Een legger bindt in beginsel alleen de beheerder en bevat geen normen waaraan derden rechten kunnen ontlenen. Onder de Omgevingswet zijn beperkingengebieden met betrekking tot waterstaatswerken in beheer bij het waterschap daarom niet in de legger maar in de waterschapsverordening opgenomen, omdat deze beperkingengebieden rechtstreeks werkende gevolgen hebben voor burgers en bedrijven. Analoog hieraan geldt dit ook voor het profiel van vrije ruimte. Het profiel van vrije ruimte is mogelijk een onderdeel van het beperkingengebied met betrekking tot een waterstaatswerk. Met dit profiel van vrije ruimte wordt aangegeven welke ruimte een toekomstige dijkversterking of -uitbreiding in beslag zal nemen. Dit kan een extra ruimte binnendijks, buitendijks of aan beide kanten van de dijk zijn. Het profiel van de vrije ruimte dient, als onderdeel van de beperkingengebieden, als toetsingskader voor de beheerder bij het verlenen van vergunningen. De beheerder kan op deze manier een op de toekomstgericht beleid voor een waterstaatswerk ontwikkelen en anticiperen op klimaatverandering, nieuwe maatschappelijke inzichten en strengere veiligheidsnormen. Zo kan worden voorkomen dat voor een toekomstige dijkversterking of -uitbreiding bebouwing moet worden afgebroken of verwijderd.

§ 7.4.2 Grondwaterkwaliteit

In deze paragraaf zijn instructieregels opgenomen voor de waterschapsverordening. De artikelen in paragraaf 7.4.2 zijn van toepassing op in de waterschapsverordening aangewezen activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning op grond van de waterschapsverordening vereist is. Alle in de waterschapsverordening aangewezen activiteiten zijn wateractiviteiten, zo blijkt uit de in de bijlage van de Omgevingswet opgenomen definitie voor wateractiviteiten.

In artikel 2.1 van de bruidsschat van de waterschapsverordening zijn beoordelingsregels opgenomen voor wateractiviteiten. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de instructieregel in artikel 6.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. De beoordelingsregels zijn nagenoeg gelijk aan de in artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen beoordelingsregels. De beoordelingsregels in artikel 8.84 Besluit kwaliteit leefomgeving gelden voor de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen wateractiviteiten waarvoor een omgevingsvergunning vereist is.

Algemene beoordelingsregels voor wateractiviteiten

Artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voorziet erin dat de omgevingsvergunning verenigbaar is met het belang van het beschermen en behouden van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem, als ook met aan het watersysteem toegekende maatschappelijke functies zoals drinkwateronttrekking.

Ook is expliciet gemaakt dat de vergunning er niet toe mag leiden dat:
- er niet voldaan wordt aan de omgevingswaarden voor waterkwaliteit (en dus ook grondwater); en
- de toestand van het waterlichaam achteruit gaat.

Tot slot dient de omgevingsvergunning rekening te houden met de waterprogramma's. In de praktijk wordt er niet zozeer getoetst aan de maatregelen die op grond van het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgesteld moeten in de waterprogramma's, maar aan de doelstellingen waartoe de maatregelen zijn opgenomen. Aangezien dit mede de doelen van de kaderrichtlijn water en grondwaterrichtlijn zijn, wordt indirect getoetst aan de kaderrichtlijn water en grondwaterrichtlijn.

Het Rijk beoogt met de beoordelingsregels dat een wateractiviteit, waaronder grondwateronttrekkingen, beoordeeld wordt op zijn effect op de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem. Dit omvat ook grondwater dat onderdeel is van het watersysteem. Het gaat hierbij niet alleen om een direct effect van de activiteit op de grondwaterkwaliteit, maar ook een indirect effect op de grondwaterkwaliteit als gevolg van het beïnvloeden van een verontreinigingspluim. Aangezien de toestand van de chemische en ecologische kwaliteit van het watersysteem wordt afgemeten aan de KRW-doelen, vormen de beoordelingsregels voor wateractiviteiten en grondwateronttrekkingen in voldoende mate een basis om ook het effect op een verontreinigingspluim in relatie tot de KRW-doelen te beoordelen.

De methode voor het bepalen of voldaan wordt aan de doelstellingen van de KRW is op grond van artikel 11.28 van het Besluit kwaliteit leefomgeving opgenomen in het monitoringsprogramma waterkwaliteit. Dit monitoringsprogramma waterkwaliteit is vanwege overgangsrecht gelijk aan de inhoud van het Besluit vaststelling monitoringsprogramma kaderrichtlijn water. De methode om te bepalen wanneer maatregelen aan de orde zijn om een inbreng van een verontreinigende stof naar het grondwater te voorkomen of beperken volgt uit het beleidskader grondwaterkwaliteit dat als bijlage D is opgenomen in het Regionaal waterprogramma.

Grondwateronttrekkingen die verontreinigingspluimen beïnvloeden

Onder de Wet bodembescherming werd het effect van een grondwateronttrekking op een verontreinigingspluim expliciet beoordeeld door het bevoegd gezag doordat er op grond van artikel 28 Wet bodembescherming een melding werd gedaan. Door het vervallen van de Wet bodembescherming dienen de beoordelingsregels voor wateractiviteiten, waaronder een wateronttrekkingsactiviteit waarbij sprake is van het onttrekken van grondwater, in voldoende mate een basis te bieden om ook het effect op een verontreinigingspluim in relatie tot de KRW-doelen te beoordelen. De verontreinigingspluimen zijn opgenomen in het regionaal waterprogramma.

De beoordelingsregels zoals bedoeld in artikel 8.84 en daarmee ook in artikel 1.2 van de bruidsschat van de waterschapsverordening vormen in principe voldoende basis voor het beoordelen van het indirecte effect op de chemische en ecologische kwaliteit van een watersysteem door het beïnvloeden van een verontreinigingspluim. Ook dient er rekening gehouden te worden met de in het regionaal waterprogramma opgenomen maatregelen die zich richten op grondwaterverontreinigingen in relatie tot het behalen van de KRW-doelen.

Van de voor het grondwater relevante KRW-doelen worden in de huidige beoordelingsregels de KRW-doelen benoemd die zich richten op het voorkomen van achteruitgang dan wel het bereiken van de chemische toestand van het grondwaterlichaam. Het voorkomen van achteruitgang van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie, waaraan met alle waterprogramma's op grond van artikel 4.21 van het Besluit kwaliteit leefomgeving voldaan moet worden, is niet expliciet in de beoordelingsregels opgenomen. Ook het voorkomen of beperken van de inbreng van een verontreinigende stof naar het (omliggende) grondwater, zoals bedoeld in de maatregelen die vastgesteld moeten worden in respectie-

velijk het regionaal waterprogramma op grond van artikel 4.4, derde lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving of het waterbeheerprogramma op grond van artikel 4.3, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, is niet expliciet onderdeel van de in artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving en artikel 1.2 van de bruidsschat waterschapsverordening opgenomen beoordelingsregels.

Een grondwateronttrekking die een verontreinigingspluim beïnvloedt zal niet zo snel leiden tot het niet voldoen aan de omgevingswaarden die van belang zijn bij het bepalen van de goede chemische toestand. Er zijn immers maar acht omgevingswaarden, waarvan nitraat, totaal-fosfaat of chloride niet vaak gecorreleerd wordt aan reeds in het grondwater aanwezige historische verontreinigingen.

Een verontreinigingspluim, die door een grondwateronttrekking beïnvloedt wordt, kan echter wel leiden tot een inbreng van verontreinigende stoffen naar het omliggende grondwater. Ook kan een verontreinigingspluim nabij een waterwinlocatie waar water onttrokken wordt voor menselijke consumptie leiden tot achteruitgang van de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie.

Aanvullende beoordelingsregels en voorschriften wateractiviteit (artikel 7.88 en 7.89)

Vanwege het wegvallen van artikel 28 van de Wet bodembescherming is het belangrijk dat de beoordelingsregels voor een wateractiviteit in een waterschapsverordening voldoende houvast bieden om een indirect effect van een grondwateronttrekking op een verontreinigingspluim mee te wegen in de vergunningverlening, juist voor die KRW-doelen die door een dergelijke beïnvloeding bedreigt kunnen worden. In artikel 7.88 is daarom een instructieregel opgenomen zodat aanvullende beoordelingsregels worden opgenomen in de waterschapsverordening.

De beoordelingsregels beogen dat een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit alleen verleend wordt indien dit niet leidt tot achteruitgang in de kwaliteit van water bestemd voor menselijke consumptie. Voor het beoordelen of er sprake is van achteruitgang wordt verwezen naar het protocol 'Monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW'. In het beleidskader Grondwaterkwaliteit (Bijlage D van het Regionale Waterprogramma is hieromtrent nog een nadere duiding gegeven. In het Operationele Grondwaterbeleid (Bijlage C van het Regionaal waterprogramma) worden algemene kaders gegeven voor grondwateronttrekkingen. Deze kaders dienen te zijner tijd geëvalueerd te worden waarbij de invloed van onttrekkingen op verontreinigingspluimen aandacht zal krijgen. Bij een dergelijke evaluatie zullen belanghebbenden geconsulteerd worden.

Artikel 7.89 bevat een instructieregel om in de waterschapsverordening de plicht op te nemen om voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunning om een inbreng van verontreinigende stoffen naar het (omliggende) grondwater te voorkomen of beperken. Dit omvat tevens een directe inbreng van een reeds in het grondwater aanwezige verontreiniging naar het omliggende grondwater.

Of de inbreng tot een risico leidt is afhankelijk van het gebruik dat afhangt van het grondwater. Er zijn situaties waarbij de beïnvloeding van een verontreiniging leidt tot een ongewenste verspreiding. Er kan ook sprake zijn van een vermindering, verplaatsing of een verspreiding die de verontreiniging rondom een kwetsbaar gebied vermindert waardoor de beïnvloeding wenselijk is. De criteria zoals opgenomen in de Risicobeoordeling grondwaterkwaliteit als bedoeld in paragraaf 3.4.2 kunnen voor de beoordeling van de risico's houvast bieden.

De provincie kiest voor een doelvoorschrift waarbij het behalen van de KRW-doelen voorop staat en niet zozeer voor een verbod op het verplaatsen of verspreiden van een verontreinigingspluim zoals onder de Wet bodembescherming vaak het geval was. Dit sluit tevens aan bij de algemene beoordelingsregel wateractiviteiten zoals omschreven in de 'bruidsschat'.

Aanvullende beoordelingsregels infiltreren van water (artikel 7.90)

De instructieregel voor de waterschapsverordening in artikel 7.90 zorgt ervoor dat artikel 3.4 van de bruidsschat van de waterschapsverordening met beoordelingsregels voor wateronttrekkingsactiviteiten blijft voortbestaan. Net als in de bruidsschat is er geen onderscheid gemaakt tussen het in de bodem brengen van water afkomstig uit een oppervlaktewaterlichaam of overig water dat in de bodem gebracht wordt, zoals het grondwater. Hiermee zijn de toetsingswaarden voor het te infiltreren water in bijlage XIX waar artikel 8.89 van het Besluit kwaliteit leefomgeving naar verwijst, van toepassing op zowel oppervlaktewater als grondwater dat in de bodem gebracht wordt met het oog dit op een later moment te onttrekken.

De regels in artikel 8.89 van het Besluit kwaliteit leefomgeving betreffen een voortzetting van artikel 6.26, derde lid, van de Waterwet en de regels uit het Infiltratiebesluit bodembescherming (Stb. 1993, 233). Artikel 6.26, derde lid van de Waterwet stelde het volgende:

'Een vergunning voor het infiltreren van water wordt slechts verleend, indien er geen gevaar is voor verontreiniging van het grondwater. Bij de beoordeling van dat gevaar worden de krachtens artikel 12 van de Wet bodembescherming gestelde regels in acht genomen.'

Artikel 12 van de Wet bodembescherming bepaalde dat bij algemene maatregel van bestuur ten aanzien van het infiltreren van water, zoals was bedoeld in de Waterwet, regels gesteld moesten worden die aangaven:

- wanneer er sprake was van gevaar voor verontreiniging van het grondwater;
- welke voorschriften ter bescherming van het grondwater verbonden moesten worden aan een vergunning voor dat infiltreren van water.

Het Infiltratiebesluit bodembescherming bevatte deze regels, met dien verstande dat de regels enkel gericht waren op het infiltreren van water dat afkomstig is van een oppervlaktewaterlichaam, ondanks dat zowel artikel 6.26, derde lid, van de Waterwet als artikel 12 van de Wet bodembescherming spraken over infiltreren van water.

Dit heeft te maken met het feit dat het Infiltratiebesluit bodembescherming zijn oorsprong had in het stellen van regels aan infiltraties van oppervlaktewater ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

Inmiddels wordt al lang niet meer enkel oppervlaktewater geïnfiltreerd in de bodem met als doel dit op een later moment te onttrekken. In het kader van het vergroten van de zoetwatervoorraden of bijvoorbeeld het tegengaan van bodemdaling wordt steeds vaker water dat niet afkomstig is van een oppervlaktewater, zoals hemelwater of grondwater, in de bodem gebracht. De beoordelingsregels zoals opgenomen in artikel 8.89 van het Besluit kwaliteit leefomgeving richten zich echter nog steeds alleen op het in de bodem brengen van water dat afkomstig is van een oppervlaktewaterlichaam. Met de instructieregel worden de regels van toepassing verklaard op al het water dat geïnfiltreerd wordt. Dit is wat artikel 3.4. van de bruidsschat waterschapsverordening ook al doet.

Beleidsregels voor wateronttrekkingsactiviteiten met de provincie als bevoegd gezag

Niet voor alle wateractiviteiten is het waterschap het bevoegd gezag. In enkele gevallen is de provincie bevoegd gezag. Voor deze wateractiviteiten kan de provincie in deze paragraaf geen instructieregels opnemen die er voor zorgen dat er beoordelingsregels worden opgenomen. Voor de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen wateronttrekkingsactiviteiten, waar de provincie bevoegd voor is, zijn de beoordelingsregels voor wateractiviteiten in artikel 8.84 en artikel 8.89 van het Besluit kwaliteit leefomgeving van toepassing. De provincie gaat de in deze paragraaf opgenomen aanvullende beoordelingsregels voor grondwateronttrekkingen waar het waterschap bevoegd voor is, ook toepassen op de grondwateronttrekkingen, waaronder infiltraties, waar de provincie bevoegd voor is. Het Rijk heeft echter geen grondslag geboden om in de omgevingsverordening beoordelingsregels op te nemen voor de in het Besluit activiteiten leefomgeving aangewezen wateractiviteiten. Daarom zullen de beoordelingsregels zoals opgenomen in deze paragraaf als beleidsregel worden vastgesteld voor grondwateronttrekkingen als bedoeld in artikel 16.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving waar de provincie bevoegd voor is.

§ 7.4.3 Wateronttrekkingsactiviteit

Artikel 7.92 (peilafwijkvergunning in veenweide- en weidevogelgebied)

In de praktijk komt het regelmatig voor dat de waterstand in een peilgebied kunstmatig wordt verlaagd om bepaalde vormen van grondgebruik te faciliteren die gebaat zijn bij een lagere waterstand dan de waterstand van het peilbesluit. Het kunstmatig verlagen van de waterstand wordt ook wel onderbemaling genoemd. In dit artikel wordt het waterschapsbestuur verplicht om een vergunningplicht in het leven te roepen voor afwijkingen van de in het peilbesluit opgenomen waterstanden (ook wel peilafwijking genoemd) ten behoeve van onderbemalingen in veenweidegebied of in belangrijke weidevogelgebied. Van het waterschapsbestuur wordt verlangd dat vooraf wordt getoetst wat de mogelijke effecten zijn van de peilafwijking op de in het gebied aanwezige maatschappelijke functies en belangen. Het gaat hierbij in ieder geval om de maatschappelijke functies en belangen genoemd in artikel 7.5a, tweede lid. Te denken valt bijvoorbeeld aan eventuele nadelige gevolgen voor bodemdaling en de emissie van broeikasgassen door toenemende veenoxidatie.

Uitgangspunt is dat het waterschap voor onderbemalingen het standstill-beginsel hanteert, waarbij de huidige drooglegging, afgemeten aan het slootpeil ten opzichte van het maaiveld, zoveel als mogelijk wordt gehandhaafd. Dit kan worden bereikt door geen nieuwe peilafwijkingen toe te staan. Daarmee wordt de huidige afbraak van veen en de emissie van CO_2 niet geremd, maar wordt wel een toename daarvan vermeden. Evenwel wordt het waterschapsbestuur ruimte gelaten om een eigen afweging te maken als er sprake is van zwaarwegende belangen die samenhangen met beheer van het watersysteem.

In dat geval worden er voorschriften aan de omgevingsvergunning verbonden om vast te kunnen stellen wat de gevolgen zijn van de peilafwijking afgezet tegen de in het peilbesluit voorziene waterstanden. Ook worden er maatregelen voorgeschreven die de nadelige effecten en de afwenteling daarvan op aangrenzende gebieden zoveel mogelijk moeten voorkomen en beperken. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt in ieder geval rekening gehouden met de maatregelen of beoordelingskaders die in het waterbeheerprogramma van het waterschap en/of in het regionaal waterprogramma zijn opgenomen.

Artikel 7.93 (wateronttrekkingsactiviteit in grondwaterbeschermingsgebied)

Dit artikel regelt dat de waterschapsverordening, rekening houdend met het regionaal waterprogramma en het waterbeheerprogramma, geen activiteiten zonder omgevingsvergunning toelaat die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van het grondwaterlichaam. Het gaat hierbij om activiteiten die diep ingrijpen in de bodem en daardoor nadelige gevolgen hebben voor de bodemgesteldheid doordat slecht doorlatende bodemlagen van de bodem worden doorboord. Dit kan ertoe leiden dat de kwaliteit van het grondwater onder druk komt te staan doordat verontreinigingen in de bodem zich (verder) kunnen verspreiden naar het grondwater.

Artikel 7.94 (vergunningvrije wateronttrekkingsactiviteit)

Dit artikel bevat een instructieregel aan het waterschap om in zijn waterschapsverordening een regeling op te nemen inhoudende een meetverplichting voor wateronttrekkingsactiviteiten, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening waarvoor geen omgevingsvergunning vereist is. In artikel 6.11 van het Waterbesluit was geregeld dat in geval van vergunningsvrije grondwateronttrekkingen of waterinfiltraties er een melding moest worden gedaan aan het bevoegd gezag. Ook was in dit artikel geregeld dat de degene die de grondwateronttrekking of infiltratie van het water verrichtte, de hoeveelheid en de kwaliteit van het onttrokken grondwater en het geïnfiltreerde water moest meten en dit jaarlijks aan het bevoegd gezag moest rapporteren. Het dagelijks bestuur van het waterschap verstrekte onder andere de gegevens die op basis van dit artikel werden verkregen aan gedeputeerde staten voor opname in het grondwaterregister. De regeling in artikel 6.11 van het Waterbesluit is echter met de invoering van de Omgevingswet als bruidsschat overgaan naar de waterschappen (artikel 3.1 in combinatie met de meetverplichting in artikel 3.5 van de bruidsschat Waterschapsverordening). Hiermee hebben de waterschappen de tijd om zelf een afweging te maken over dit onderwerp, zonder dat er een rechtsvacuüm ontstaat. Het staat het waterschap echter vrij om de regeling al dan niet te laten vervallen. Dit zou vanuit provinciaal oogpunt echter onwenselijk zijn vanwege het groot provinciaal belang dat met het grondwaterregister is gemoeid.

Een betrouwbaar grondwaterregister, en de daarmee samenhangende registratieplicht, is belangrijk voor het nemen van beleidsinhoudelijke beslissingen door de provincie en waterschappen en voor het maken van een goede belangenafwegingen bij vergunningverlening. Met name heeft het waarde voor het verkrijgen van een dekkend beeld van de belangrijkste grondwateronttrekkingen. Bovendien worden de gegevens gebruikt voor de provinciale grondwaterheffing. Daarom is in dit artikel een instructieregel opgenomen voor het waterschap om in zijn waterschapsverordening een regeling op te nemen die in grote lijnen overeenkomt met de voormalige regeling van artikel 6.11 van het Waterbesluit. Deze wordt van toepassing verklaard op wateronttrekkingsactiviteiten, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, met een omvang van meer dan 12.000 m^3 per jaar of, in geval van een tijdelijke wateronttrekkingsactiviteit, met een omvang van in totaal 12.000 m^3 per jaar.

In het licht van de doelen van de kaderrichtlijn water en in verband met de bijzondere bodemstructuur in de provincie Zuid-Holland is het noodzakelijk rond winningen ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening een beschermingszone in te stellen. In de omgevingsverordening worden gebieden aangewezen waarvoor regels zijn gesteld ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater met het oog op de waterwinning (de grondwaterbeschermingsgebieden). Ter bescherming van de openbare drinkwatervoorziening is het van belang dat er in deze gebieden een dekkend beeld is van alle permanente wateronttrekkingsactiviteiten, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening. Daarom is in het derde lid van dit artikel bepaald dat de regeling in de waterschapsverordening in grondwaterbeschermingsgebieden de meetverplichting van alle permanente wateronttrekkingsactiviteiten, ongeacht de omvang, regelt.

Afdeling 7.5 Omgevingsvergunningen

§ 7.5.1 Algemeen

Artikel 7.95 (oogmerk beoordeling aanvraag omgevingsvergunning)

Op grond van artikel 5.30 van de Omgevingswet kan een omgevingsverordening regels bevatten over het verlenen of weigeren van een omgevingsvergunning voor activiteiten, die in die omgevingsverordening als vergunningplichtig zijn aangemerkt. Het eerste lid regelt dat de omgevingsvergunning alleen wordt verleend als deze in overeenstemming is met de beoordelingsregels opgenomen in de omgevingsverordening. Als algemene beoordelingsregel is opgenomen dat de activiteit verenigbaar moet zijn met het belang of oogmerk. Dit oogmerk kan in specifieke paragrafen met beoordelingsregels per activiteit expliciet worden gemaakt.

Artikel 7.96 (bevoegdheid tot wijziging voorschriften en intrekking omgevingsvergunning)

Eerste lid

Dit lid biedt gedeputeerde staten de bevoegdheid om de voorschriften van een omgevingsvergunning te wijzigen of de omgevingsvergunning in te trekken. Dat kan gebeuren op de in deze afdeling opgenomen gronden waarop de aanvraag om een omgevingsvergunning voor die activiteit geweigerd had kunnen worden. De bevoegdheid vormt een invulling van artikel 5.40, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet. Dit staat naast de andere intrekkings- en wijzigingsgronden die zijn opgenomen in de in de artikelen 5.39 tot en met 5.41 en 18.10 van de Omgevingswet. Er is, net als in de Omgevingswet, gekozen voor een uniforme, geharmoniseerde regeling.

Tweede lid

Dit lid bepaalt dat het bevoegd gezag een omgevingsvergunning alleen intrekt als niet kan worden volstaan met wijziging van de voorschriften. Dit komt overeen met de in de Omgevingswet gekozen systematiek in het Besluit kwaliteit leefomgeving.

§ 7.5.2 Omgevingsvergunning stiltegebiedactiviteit

In deze paragraaf zijn specifieke beoordelingsregels opgenomen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een stiltegebiedactiviteit.

§ 7.5.3 Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit in grondwaterbeschermingsgebieden

Artikel 7.100 (beoordelingsregels milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden)

De beoordelingsregels uit de artikelen 8.9, 8.10 en 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving worden van overeenkomstige toepassing verklaard op de beoordeling van aanvragen om een omgevingsvergunning voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten in grondwaterbeschermingsgebieden. Daarnaast worden in het tweede lid een aantal meer specifieke beoordelingsregels geïntroduceerd. Deze beoordelingsregels geven invulling aan het belang van bescherming van het grondwater met het oog op de waterwinning.

In het tweede lid, onder a, is bepaald dat geen achteruitgang van de milieukwaliteit mag plaatsvinden, voor zover het gaat om het beschermen van de kwaliteit van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden, in verband met de winning daarvan voor de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water.

In het tweede lid, onder b, is een beoordelingsregel opgenomen die voorheen alleen in de toelichting te vinden was. Deze benadrukt de bijzondere kwetsbaarheid van grondwaterbeschermingsgebieden. Indien een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een milieubelastende activiteit wordt rekening gehouden met de kwetsbaarheid van het desbetreffende gebied.

Onder c is een beoordelingsregel opgenomen die de algemene beoordelingsregels uit het Besluit kwaliteit leefomgeving verder aanscherpt. Ten gevolge van deze beoordelingsregel moet het risico van milieuverontreiniging ten gevolge van een activiteit niet alleen worden voorkomen of beperkt, maar moet de activiteit zelfs in het geheel achterwege gelaten worden indien de noodzaak van de desbetreffende activiteit niet voldoende wordt aangetoond. Naast het maatschappelijke nut en noodzaak van de milieubelastende activiteit worden ook uitvoeringsaspecten meegewogen die van invloed zijn op het risico van de milieu-

belastende activiteit op de grondwaterkwaliteit, zoals, maar niet uitsluitend, de diepte en lengte van een ingreep. Indien het mogelijk is om de activiteit buiten het desbetreffende grondwaterbeschermingsgebied te verrichten, verdient dit uiteraard de voorkeur.

§ 7.5.4 Omgevingsvergunning activiteit in verband met verontreiniging van het grondwater

Artikel 7.102 (beoordelingsregels grondwatersanering met gevolgen voor een waterlichaam)

Een grondwatersanering heeft gevolgen voor grondwaterlichamen. Om die reden worden ingevolge artikel 7.12 van het Besluit kwaliteit leefomgeving beoordelingsregels als bedoeld in het tweede lid, derde lid en vierde lid van dat artikel gesteld. Hiermee wordt eenzelfde toetsingskader verwezenlijkt als voor de wateractiviteiten die op rijksniveau een omgevingsvergunning vereisen en waarvoor het generieke toetsingskader van artikel 8.84 van het Besluit kwaliteit leefomgeving geldt. Gedeputeerde staten zijn op grond van dit artikel verplicht de doelstellingen voor het beheer van watersystemen bij de beoordeling van de aanvraag te betrekken en daarbij rekening te houden met de waterprogramma's die van toepassing zijn op het betreffende watersysteem. Ook wordt een omgevingsvergunning niet verleend in geval de verlening daarvan niet verenigbaar is met de omgevingswaarden voor de KRW-oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen of het vereiste van 'het voorkomen van achteruitgang' van de toestand van die waterlichamen. Met artikel 7.102 is uitvoering gegeven aan deze instructieregel van het Rijk.

Het derde lid, onder d en c bevat de in artikel 7.88 opgenomen aanvullende beoordelingsregels voor wateractiviteiten. Hiermee wordt geborgd dat de omgevingsvergunning alleen verleend wordt indien deze verenigbaar is met de alle voor grondwater relevante doelen die de Kaderrichtlijn Water kent. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar artikel 7.88.

Artikel 7.102a (voorschriften activiteit met gevolgen voor een waterlichaam)

Dit artikel is gelijk aan de in artikel 7.89 opgenomen voorschriften voor een activiteit met gevolgen voor waterlichaam. Voor een toelichting wordt verwezen naar dit artikel.

§ 7.5.6 Omgevingsvergunning activiteit op of rond gesloten stortplaatsen

In deze paragraaf zijn specifieke beoordelingsregels en opgenomen voor een aanvraag om een omgevingsvergunning en aan de omgevingsvergunning te verbinden voorschriften voor een activiteit op of rond een gesloten stortplaats.

Afdeling 7.6 Projectbesluiten

Artikel 7.108 (instructieregels projectbesluit)

Eerste lid

In dit artikel zijn de instructieregels uit afdeling 7.3 van overeenkomstige toepassing verklaard op een door een waterschap te nemen projectbesluit. Dit is gedaan omdat een projectbesluit de regels van een omgevingsplan wijzigt en voorkomen moet worden dat het omgevingsplan na een dergelijke wijziging in strijd is met de instructieregels voor het omgevingsplan. Er is bovendien geen reden om waterschappen in de gelegenheid te stellen om het omgevingsplan te wijzigen in gevallen waarin gemeenten dat niet mogen, of andersom.

De overeenkomstige toepassing beperkt zich door het toepassingsbereik uit artikel 7.108 alleen tot regels met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Voor andersoortige regels in het projectbesluit is deze overeenkomstige toepassing door het toepassingsbereik in dat artikel dus niet van toepassing.

Tweede lid

In het tweede lid is een uitzondering gemaakt voor een projectbesluit dat wordt vastgesteld voor de aanleg, verlegging of versterking van een regionale waterkering. Op die projectbesluiten is paragraaf 7.3.4 niet van toepassing. Die paragraaf regelt dat een omgevingsplan geen activiteiten kan toelaten die een belemmering vormen voor de instandhouding, het onderhoud of de versterking van een regionale waterkering. Als deze instructieregel ook op een projectbesluit over een regionale waterkering van toepassing zou zijn, dan zou deze de realisatie van die projecten onmogelijk kunnen maken, omdat daarvoor juist ingrepen aan de regionale waterkering nodig kunnen zijn.

Artikel 7.109 (instructieregels voor natuurnetwerk Nederland)

Dit artikel stelt zeker dat het behoud van het natuurnetwerk Nederland ook in aanmerking wordt genomen bij een projectbesluit dat wordt genomen door gedeputeerde staten. Als een projectbesluit van gedeputeerde staten nadelige gevolgen kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk, dan kan een projectbesluit alleen worden genomen als in het projectbesluit is verzekerd dat de nadelige gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Het gaat dan om een projectbesluit voor de uitvoering van een project binnen het natuurnetwerk zelf, zoals dat in deze omgevingsverordening is aangewezen en begrensd. De compensatieplicht heeft alleen betrekking op de nadelige gevolgen voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk en niet op elke mogelijke aantasting. De wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk zijn ook in deze omgevingsverordening vastgelegd. Met dit artikel is invulling gegeven aan de instructieregel aan de provincie uit artikel 7.8, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze instructieregel bepaalt dat provincies bij omgevingsverordening regels moeten stellen over omgevingsplannen en projectbesluiten van gedeputeerde staten of van een waterschap die het belang dienen van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk.

Artikel 7.110 (instructieregels voor werelderfgoed)

Dit artikel stelt zeker dat internationaalrechtelijke verplichtingen tot het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed doorwerken naar een projectbesluit van gedeputeerde staten. De kernkwaliteiten die bepalend zijn voor de uitzonderlijke universele waarde van deze erfgoederen zijn in hoofdlijnen omschreven in bijlage XVII van het Besluit kwaliteit leefomgeving en zijn nader uitgewerkt in deze omgevingsverordening voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Neder-Germaanse Limes. Door deze in acht te nemen bij de vaststelling van een projectbesluit door een gedeputeerde staten wordt geborgd dat de verplichtingen uit het werelderfgoedverdrag omtrent het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed worden nagekomen. Met dit eerste lid is invulling gegeven aan de instructieregel aan de provincie uit artikel 7.4, derde lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Deze instructieregel verplicht provincies om in het belang van de instandhouding en versterking van de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen regels te stellen over omgevingsplannen en projectbesluiten van de provincie of het waterschap. De regels dienen in ieder geval te bewerkstelligen dat geen activiteiten worden toegelaten die de kernkwaliteiten aantasten.

Het tweede lid geeft invulling aan artikel 7.4, vijfde lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving, waarbij mogelijkheden voor afwijking zijn geboden. Met het Besluit van 4 oktober 2025 tot wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving in verband met de aanwijzing en begrenzing van werelderfgoed en een beperkte ontheffingsmogelijkheid in overeenstemming met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed[94] is verduidelijkt dat gedeputeerde staten enige afwegingsruimte hebben bij het nemen van projectbesluiten. Gedeputeerde staten kunnen in een concreet geval een uitzondering maken bij het aantasten van de kernkwaliteiten voor zover een activiteit weliswaar de nader uitgewerkte kernkwaliteiten aantast, maar in het desbetreffende geval toch in overeenstemming is met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van werelderfgoed. Het is in dat kader niet de bedoeling om met deze afwijkingsmogelijkheid ruimte te creëren voor gedeputeerde staten om een uitzondering te maken indien een activiteit de kernkwaliteiten zoals beschreven in bijlage XVII van het Besluit kwaliteit leefomgeving aantast. Aangezien deze kernkwaliteiten een vertaling zijn van de uitzonderlijke universele waarde van het desbetreffende werelderfgoed - en er soms sprake is van vergelijkbare bewoordingen – zal aantasting van de kernkwaliteiten als zodanig in de regel strijd opleveren met genoemde internationale verplichtingen.

Het is nadrukkelijk bedoeld om af te kunnen wijken van de in de omgevingsverordening uitgewerkte kernkwaliteiten. Met die kernkwaliteiten moet wel rekening gehouden worden.

De nader uitgewerkte kernkwaliteiten kunnen dus alleen worden aangetast voor zover de activiteit in overeenstemming is met het belang van het behoud van de uitzonderlijke universele waarde van het desbetreffende werelderfgoed. Bovendien gelden als voorwaarden dat het project onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot het belang van het behoud van de kernkwaliteiten, en er in het projectbesluit dus wel rekening wordt gehouden met de nader uitgewerkte kernkwaliteiten.

Voor de volledigheid wordt nog gewezen op artikel 10.49 van het Omgevingsbesluit, over de gegevensverstrekking aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap inzake activiteiten die werelderfgoed

[94] Stb. 2025, 284

kunnen aantasten. Voor een uitgebreidere toelichting daarop wordt verwezen naar de algemene toelichting bij het eerder genoemd besluit tot aanpassing van het Besluit kwaliteit leefomgeving[95].

Het beoordelen van het effect van dergelijke projecten, voordat wordt besloten of ze kunnen worden uitgevoerd, is essentieel om schade aan Werelderfgoed te voorkomen en om duurzame opties te identificeren. Een Heritage Impact Assesment (HIA) is, hoewel niet wettelijk verankert, inzetbaar voor grote, ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen en wordt uitgevoerd door de initiatiefnemer. Het zogenoemde scoping document geeft aan de voorkant van het proces duidelijkheid met betrekking tot reikwijdte en detailniveau van de effectbeoordeling, de HIA, die zal worden uitgevoerd. Met dit document kan het bevoegd gezag zekerstellen dat de HIA daadwerkelijk de gewenste beslisinformatie levert. Een HIA is inzetbaar voor grote(re) ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen, die niet per se binnen de begrenzing of bufferzone van het werelderfgoed hoeven plaats te vinden; dat kan ook verder daarbuiten zijn. Met een onafhankelijk advies geeft een HIA richting aan bestuurlijke besluitvorming.

Het werelderfgoedverdrag en onderliggende operational guidelines vereisen van de lidstaat dat zij het werelderfgoedcomité (als besluitvormend orgaan binnen UNESCO) tijdig, voordat onomkeerbare besluitvorming heeft plaatsgevonden, informeert. Een melding wordt opgesteld als zicht is op de mogelijke te verwachten effecten van de voorgenomen ontwikkeling en zicht is op de wijze waarop het besluitvormingsproces is ingericht. De siteholder, in het geval van de Limes de drie provincies Utrecht, Gelderland en Zuid-Holland verenigt in de Nederlandse Limessamenwerking, betrekken de lidstaat, en daarmee de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, in een vroeg stadium (artikel 10.49 Omgevingsbesluit).

Artikel 7.111 (ontheffing instructieregels projectbesluit door waterschappen)

In dit artikel is de bevoegdheid voor gedeputeerde staten geregeld om ontheffing te kunnen verlenen aan het waterschap voor het voldoen aan de instructieregels in afdeling 7.3 van deze omgevingsverordening bij het nemen van een projectbesluit.

HOOFDSTUK 8 FAUNABEHEEREENHEID EN -PLANNEN

Afdeling 8.1 Faunabeheereenheid

Artikel 8.1 (Faunabeheereenheid Zuid-Holland)

Provinciale staten vinden draagvlak voor het faunabeleid belangrijk, daarom is het nodig dat er een goed onderbouwd en breed gedragen faunabeheerplan is. Provinciale staten hebben daarom gekozen voor één faunabeheereenheid die faunabeheerplannen opstelt voor de gehele provincie. Het bestuur van de faunabeheereenheid is breed samengesteld, en bestaat uit vertegenwoordigers van agrariërs, particuliere grondeigenaren, terreinbeherende organisaties en jachtaktehouders. Daarnaast is een extra zetel beschikbaar voor een vertegenwoordiger van één of meer maatschappelijke organisaties die het doel nastreven van een duurzaam beheer van populaties in het wild levende dieren in Zuid-Holland.

In het faunabeheerplan wordt de uitvoering van het landelijke faunabeheer (jacht, landelijke vergunningvrije gevallen) en het provinciale faunabeheer (provinciale vergunningvrije gevallen, vergunningverlening voor populatiebeheer en schadebestrijding) integraal beschreven. Dat is van belang, omdat diverse diersoorten onder verschillende regimes vallen. Op deze manier wordt de samenhang tussen de verschillende regimes bevorderd en wordt de uitvoering van het totale faunabeheer in Zuid-Holland vooraf transparant. En door regels te stellen over monitoring en rapportage zorgen provinciale staten ook voor een adequate verantwoording achteraf. Zo kan tijdig bijgestuurd worden.

Voor het maatschappelijk draagvlak is het cruciaal dat de uitvoering van de schadebestrijding in het veld zo diervriendelijk mogelijk en conform de regels uitgevoerd wordt. De provincie zorgt voor adequate handhaving en toezicht. En als dat nodig is kunnen gedeputeerde staten een omgevingsvergunning intrekken of de faunabeheereenheid opdragen een verleende toestemming in te trekken. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van de faunabeheereenheid om te bevorderen dat de uitvoering van het faunabeheerplan conform de regels gebeurt.

Artikel 8.2 (bestuurssamenstelling Faunabeheereenheid Zuid-Holland)

Het bestuur van de faunabeheereenheid bestaat uit vertegenwoordigers van de agrarische sector, de jachtaktehouders, particuliere grondeigenaren en de terreinbeherende organisaties.

[95] Stb. 2025, 284

Vanuit het oogpunt van het creëren van maatschappelijk draagvlak wordt een extra bestuurszetel beschikbaar gesteld voor een vertegenwoordiger van een of meer maatschappelijke organisatie(s) die het doel behartig(t/en) van een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren in Zuid-Holland. Hierbij is de eis gesteld dat de doelstelling van de Faunabeheereenheid om schade aangericht door wilde dieren te voorkomen of te beperken wordt onderschreven. Daarnaast moet er sprake zijn van een (gezamenlijke) achterban van ten minste 2.500 leden woonachtig in de provincie Zuid-Holland. Dit laatste is bepaald omwille van de maatschappelijke draagkracht binnen de provincie.

Afdeling 8.2 Faunabeheerplan

Artikel 8.6 (algemene eisen aan faunabeheerplannen)

De Faunabeheereenheid dient per faunabeheerplan (een) wetenschapper(s) te betrekken die ten aanzien van de desbetreffende soort of -problematiek specifieke deskundigheid bezit. Het kan zo zijn dat er ten behoeve van het opstellen van een faunabeheerplan meerdere vertegenwoordigers vanuit de wetenschap worden betrokken. Uiteraard moet uit de uiteindelijke tekst van het faunabeheerplan blijken welke wetenschapper is betrokken en wat zijn of haar inbreng is geweest.

Een faunabeheerplan moet een onderbouwing van de schade bevatten. Hierbij is aangegeven dat het moet gaan om de schade in de periode voorafgaand aan het ter goedkeuring indienen van het faunabeheerplan. Voor zover mogelijk gaat het hierbij om de schadegegevens van de zes jaren die voorafgaan aan het ter goedkeuring indienen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de beschikbaarheid van schadecijfers bij BIJ12 soms tot enige maanden na het seizoen op zich laat wachten. Het is daarom niet altijd mogelijk om bij het schrijven van het faunabeheerplan te beschikken over de schadecijfers van het laatste voorafgaande jaar.

Onder preventieve maatregelen worden maatregelen verstaan, welke kunnen worden ingezet om de in het geding zijnde belangen te beschermen zonder de schadeveroorzakende dieren te doden of te verwonden.

De tel- of trendgegevens moeten zien op het gebied waar de te beheren populaties zich bevinden. Dat is niet in alle gevallen de gehele provincie. Voor te bestrijden soorten ter voorkoming van schade geldt dat hiervoor gebruik kan worden gemaakt van provinciebrede gegevens.

Artikel 8.10 (geldigheidsduur faunabeheerplan)

Gedurende de periode van tien jaren kan uitvoering worden gegeven aan het goedgekeurde faunabeheerplan. Het staat de Faunabeheereenheid Zuid-Holland vrij om tussentijds te evalueren en indien nodig een aangepast faunabeheerplan vast te stellen en ter goedkeuring aan te bieden aan gedeputeerde staten. Ook vanuit gedeputeerde staten kan op basis van monitoringsgegevens worden verzocht om een nieuw of aangepast faunabeheerplan vast te stellen.

Afdeling 8.3 Wildbeheereenheden

De regionale wildbeheereenheden hebben als wettelijke taak de uitvoering van de faunabeheerplannen (artikel 8.2, derde lid, van de Omgevingswet). Daarbij hoort de verantwoordelijkheid voor een uitvoering conform de geldende regelgeving. De statuten van de wildbeheereenheden moeten de bepaling bevatten dat het lidmaatschap van de wildbeheereenheid kan worden opgezegd wanneer een lid bij de uitoefening van de jacht, schadebestrijding of populatiebeheer niet handelt conform de faunabeheerplannen of omgevingsvergunning; dit ter beoordeling van het bestuur van de wildbeheereenheid, gehoord de faunabeheereenheid. Het opzeggen van het lidmaatschap heeft verstrekkende gevolgen, omdat het voor de uitvoering van het faunabeheer in Zuid-Holland een vereiste is dat de uitvoerder lid is van een wildbeheereenheid.

Artikel 8.13 (omvang en begrenzing werkgebied wildbeheereenheid)

De wildbeheereenheden hebben een belangrijke rol bij de uitvoering van het faunabeleid en de rapportage daarover aan de faunabeheereenheid. Om deze taken professioneel uit te kunnen voeren, is het van belang dat (het werkgebied van) een wildbeheereenheid voldoende omvang heeft. Daarbij is van belang dat in Zuid-Holland relatief veel bebouwd oppervlak aanwezig is in de werkgebieden van de wildbeheereenheden. Met het oog hierop is vastgesteld dat de omvang van het werkgebied minimaal 5.000 hectare moet zijn.

HOOFDSTUK 9 SCHADE

Afdeling 9.1 Nadeelcompensatie

Artikel 9.1 (toepassingsbereik)

De reikwijdte van deze afdeling beperkt zich tot de afhandeling van aanvragen om vergoeding van schade als gevolg van rechtmatige overheidsbesluiten zoals genoemd in artikel 15.1 van de Omgevingswet. Deze nadeelcompensatie regeling is echter niet van toepassing op de schaderegelingen voor gedoogplichten of de schaderegeling voor onteigening. Ook andere schadeoorzaken, zoals verkeersbesluiten en feitelijke infrastructurele handelingen vallen niet onder de reikwijdte van dit artikel maar wel onder titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 9.2 (heffen van een recht voor het in behandeling nemen van de aanvraag)

Dit artikel regelt het heffen van een recht voor het in behandeling nemen van de aanvraag om nadeelcompensatie. Het te heffen recht is een financiële drempel om lichtvaardige aanvragen om nadeelcompensatie tegen te gaan. Als de aanvraag wordt toegekend, moet het betaalde recht aan de aanvrager worden terugbetaald volgens artikel 4:129, aanhef en onder c, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4:128 van de Algemene wet bestuursrecht geeft de mogelijkheid een recht te heffen tot maximaal € 500,-. Artikel 4:128 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalt voorts dat het heffen van een recht alleen mogelijk is 'bij wettelijk voorschrift'. Om de aanvraag in behandeling te nemen bedraagt het recht € 300,-. Voor dit bedrag is gekozen omdat het een voortzetting is van het recht dat voorheen geheven werd in het kader van een aanvraag om tegemoetkoming in planschade als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening.

Het verschuldigde bedrag dient binnen vier weken na de dag van verzending van de mededeling aan de aanvrager bijgeschreven te zijn op de rekening van de provincie dan wel op de aangegeven plaats dient te zijn gestort. Indien het bedrag niet tijdig is bijgeschreven of gestort, wordt de aanvrager eenmaal een mogelijkheid geboden om het verzuim binnen twee weken te herstellen. Als het verzuim niet tijdig is hersteld, wordt de aanvraag buiten behandeling gelaten, tenzij redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest.

Artikel 9.3 (aanvraagvereiste)

De artikelen 4:2 en 4:127 van de Algemene wet bestuursrecht bevatten de basisvereisten voor het in behandeling nemen van een aanvraag om nadeelcompensatie. In aanvulling hierop is in dit artikel geregeld dat de aanvrager van de nadeelcompensatie gebruik maakt van een door gedeputeerde staten vastgesteld elektronisch formulier.

Artikel 9.4 (vereenvoudigde behandeling van de aanvraag)

Gedeputeerde staten kunnen besluiten een aanvraag af te wijzen omdat het kennelijk ongegrond is indien zonder uitgebreid inhoudelijk onderzoek duidelijk is dat de aanvraag niet voor toewijzing in aanmerking komt. Dit kan het geval zijn indien er sprake is van een harde juridische belemmering, zoals het ontbreken van een belang, een premature aanvraag of een 'verjaarde' schadeoorzaak.

Artikel 9.5 (de adviseur)

Indien de aanvraag niet op een vereenvoudigde wijze wordt afgewikkeld en/of de beoordeling van nadeelcompensatieaanvraag bijzondere deskundigheid vereist, bijvoorbeeld indien sprake is van complexe juridische en/of financiële omstandigheden, kunnen de gedeputeerde staten één of meerdere adviseurs benoemen om de aanvraag te beoordelen om gedeputeerde staten te adviseren over de wijze van afwikkeling van de aanvraag.

De aanvrager, eventuele andere betrokken bestuursorganen, alsmede de belanghebbenden kunnen binnen twee weken na de mededeling over het voornemen van gedeputeerde staten om advies in te winnen bij een adviseur c.q. een adviescommissie schriftelijk en voldoende gemotiveerd een verzoek tot wraking van de adviseur dan wel één of meerdere leden van de adviescommissie bij gedeputeerde staten indienen. Een verzoek tot wraking dient betrekking te hebben op feiten of omstandigheden waardoor de vereiste deskundigheid en onafhankelijkheid schade zou kunnen lijden.

Artikelen 9.5 en 9.6 regelen, in aanvulling op afdeling 3.3 van de Algemene wet bestuursrecht, hoe de afhandeling van de aanvraag verloopt wanneer één of meerdere adviseurs worden benoemd. Van belang is dat de te benoemen adviseur(s) geen onderdeel uitmaakt/uitmaken van de bestuurlijke of ambtelijke organisatie van de Provincie Zuid-Holland. Daarnaast maakt de adviseur geen deel uit van de bezwarencommissie van de provincie. De bij de beoordeling gehanteerde uitgangspunten en criteria en de over-

wegingen en uitkomsten van de beoordeling van de adviseur worden vastgelegd in een adviesrapport. Dit rapport wordt, nadat partijen, inclusief meegebrachte adviseurs, ook in de gelegenheid zijn gesteld om een mondelinge toelichting te geven, eerst in concept toegezonden aan alle betrokken partijen. De partijen worden in de gelegenheid gesteld om schriftelijk op het rapport te reageren. De adviseur beoordeelt deze schriftelijke reactie en brengt vervolgens een definitief adviesrapport uit. Het definitieve adviesrapport wordt ook aan alle betrokken partijen gezonden. Ten behoeve van het door de adviseur uit te voeren onderzoek, is de adviseur bevoegd om bij de Provincie en de aanvrager nadere informatie op te vragen die de adviseur noodzakelijk acht voor een goede en zorgvuldige beoordeling. Tevens kan de adviseur een plaatsopneming houden. Indien de adviseur dit noodzakelijk acht voor een goede beoordeling van het verzoek, kan die adviseur - nadat die voorafgaand toestemming heeft gekregen van de provincie - externe deskundigheid inroepen; bijvoorbeeld in het kader van geluid-, geur, of trillingsonderzoek.

Artikel 9.6 (procedure advisering)

Zie de toelichting bij artikel 9.5.

HOOFDSTUK 10 PROCEDURES

Afdeling 10.1 Programma's

Artikel 10.1 (voortgangsrapportage uitvoering waterbeheerprogramma)

Voor het kunnen uitoefenen van toezicht is het van belang dat gedeputeerde staten over adequate en voldoende actuele informatie beschikken. In dit artikel is geregeld dat de beheerder van watersystemen, ten minste eenmaal per jaar, aan gedeputeerde staten rapporteert over de voortgang van de uitvoering van het waterbeheerprogramma en de mate waarin de in het waterbeheerprogramma gestelde doelen worden bereikt. Deze voortgangsrapportage vormt de basis voor het jaarlijks voortgangsoverleg (bestuurlijk overleg) in de beleidscyclus tussen de provincie en het waterschap. In dit verband kan worden gewezen op de afspraken die het IPO en de Unie van Waterschappen hebben neergelegd in de rapportage 'Afstemming van taken in het regionaal waterbeheer' (2005).

Uitgangspunt is dat de samenwerking tussen provincie en waterschap zich toespitst op de gezamenlijke beleidsvorming (met ieder een eigen rol hierin), de uitvoering en het toezicht op de uitvoering. In het jaarlijks voortgangsoverleg kunnen alle onderwerpen betreffende het beheer van regionale wateren, het regionaal waterprogramma en het waterbeheerprogramma aan de orde worden gesteld. Ook de wijze waarop het toezicht wordt ingevuld en het maken van afspraken ter evaluatie in het eerstvolgende overleg kunnen hiervan deel uitmaken. In de voortgangsrapportage en het overleg daaromtrent kan onder meer worden ingegaan op de aspecten en onderdelen van het waterbeheerprogramma. Hierbij kan worden gedacht aan de uitvoering van het programma van maatregelen en voorzieningen, de planning van de uitvoering, de daarvoor beschikbare en/of benodigde financiële middelen, de gekwantificeerde opgaven en de condities (zoals de mogelijkheden voor de ruimtelijke inpassing van waterhuishoudkundige voorzieningen, het draagvlak bij belanghebbenden, de acceptatie van de financiële gevolgen die nodig zijn om de strategische doelen te kunnen realiseren en overige, voor de realisatie, relevante omstandigheden).

De voortgangsrapportage en het jaarlijks voortgangsoverleg daarover stellen de provincie in staat te beoordelen of de gestelde strategische doelen worden gehaald. In voorkomende gevallen, wanneer blijkt dat de strategische doelen niet worden gehaald, kunnen specifieke nadere afspraken worden gemaakt.

Afdeling 10.3 Projectbesluiten

Artikel 10.3 (projectbesluit van waterschappen)

In artikel 16.72, eerste lid, van de Omgevingswet is bepaald dat het projectbesluit de goedkeuring behoeft van de provincie op wier grondgebied het wordt uitgevoerd. Vanwege het belang dat de uitvoering van een projectbesluit tot de aanleg, verlegging of versterking van een primaire waterkering heeft voor de veiligheid in het totale dijktraject, is in dit artikel aanvullend bepaald dat als die primaire waterkering deel uitmaakt van een dijktraject dat op het grondgebied van een andere provincie ligt, het projectbesluit tevens ter kennisneming wordt toegezonden aan die andere provincie.

Afdeling 10.4 Verstrekken en beschikbaar stellen van gegevens

Artikel 10.4 (verstrekken gegevens wateronttrekkingsactiviteit)

Het grondwaterregister biedt waardevolle informatie voor beleidsinhoudelijke beslissingen en belangenafweging bij de vergunningverlening door provincie en waterschappen. Tevens vormen deze gegevens

de basis voor de grondwateronttrekkingsheffing. Vanwege het grote provinciale belang dat met een betrouwbaar grondwaterregister gemoeid is, is daarom in dit artikel de verplichting voor het waterschapsbestuur opgenomen om jaarlijks de relevante gegevens met betrekking tot wateronttrekkingsactiviteiten, inhoudende het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening of het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, aan gedeputeerde staten te verstrekken.

Afdeling 10.5 Procedures schade door in het wild levende dieren

Artikel 10.5 (aanvraag tegemoetkoming)

Artikel 15.53 van de Omgevingswet legt aan gedeputeerde staten de verplichting op om bij landbouwschade die door beschermde dieren is veroorzaakt een tegemoetkoming te verlenen. Het uitgangspunt hierbij is dat een tegemoetkoming slechts wordt verleend voor zover een belanghebbende schade lijdt, aangericht door beschermde diersoorten, waarbij die schade redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven. Een tegemoetkoming wordt naar billijkheid bepaald. Provinciale staten stellen in deze omgevingsverordening regels vast met betrekking tot het indienen van een verzoek om tegemoetkoming en de bepaling van de omvang van de schade.

De door gedeputeerde staten vast te stellen beleidsregels ten aanzien van het verlenen van tegemoetkomingen geven aan dat er geen sprake zal zijn van het verlenen van tegemoetkomingen in het geval er sprake is van een vergunningvrij geval voor het bestrijden van de desbetreffende soort. Met andere woorden: indien een bepaalde soort zonder restricties bestreden kan worden, zal er door gedeputeerde staten geen tegemoetkoming verleend worden in de door deze soort veroorzaakte schade.

Artikel 10.6 (taxatie schade)

Zie de toelichting bij artikel 10.5.

Afdeling 10.6 Aanvraag luchthavenbesluit of luchthavenregeling

Artikel 10.7 (aanvraag om een luchthavenbesluit of luchthavenregeling)

De omgevingsverordening bevat een regeling voor de aanvraag om een luchthavenbesluit en een luchthavenregeling. Een dergelijk besluit of regeling is noodzakelijk om van een luchthaven gebruik te kunnen maken.

De provinciale regels zijn overwegend procedureel van aard. Deze strekken ter aanvulling van een uitgebreid stelsel van landelijke regels voor luchthavenbesluiten en -regelingen op grond van de Wet luchtvaart.

HOOFDSTUK 11 ADVIESORGANEN

Artikel 11.1 (adviescommissie detailhandel)

De Adviescommissie detailhandel Zuid-Holland adviseert over grootschalige detailhandelsontwikkelingen. De toelaatbaarheid van grootschalige ontwikkelingen is afhankelijk van de ruimtelijke effecten die een dergelijke ontwikkeling met zich meebrengt. Met het oog hierop moet worden aangetoond dat het woon- en leefklimaat en de ruimtelijke kwaliteit niet onevenredig worden aangetast. Het gaat daarbij onder meer om het voorkomen van onaanvaardbare leegstand en het voorkomen van duurzame ontwrichting van het voorzieningenniveau waar het gaat om de eerste levensbehoeften.

In de artikelen 7.48 (detailhandel) en 7.49 (uitzonderingen detailhandel) is aangegeven in welke gevallen advies nodig is van de commissie.

HOOFDSTUK 12 HANDHAVING EN UITVOERING

Afdeling 12.1 Handhaving

§ 12.1.1 Aanwijzing en bevoegdheid toezichthouders

Artikel 12.1 (toezicht en opsporing provinciale vaarwegen en provinciale wegen)

Toezicht is te onderscheiden van opsporing. Toezichthouders hebben soms ook opsporingsbevoegdheid. Met het oog zowel op de rechten van de belanghebbende, respectievelijk verdachte, als op de verhouding tot het openbaar ministerie, moet zoveel mogelijk duidelijk zijn wanneer sprake is van toezicht en wanneer van opsporing. Artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering biedt de mogelijkheid om buitengewone

opsporingsambtenaren aan te wijzen ten behoeve van de handhaving of naleving van de bepalingen van bijzondere wetten of verordeningen. In geval van het toezicht op de provinciale vaarwegen en provinciale wegen is sprake van bijzondere wetgeving: de Scheepvaartverkeerswet en Wegenverkeerswet.

De toezichthouders die door gedeputeerde staten zijn aangewezen en die tevens buitengewoon opsporingsambtenaar zijn, zijn op grond van artikel 142, eerste lid, onder c, van het Wetboek van strafvordering met de opsporing van de in artikel 1a van de Wet op de economische delicten strafbaar gestelde feiten belast.

Artikel 12.2 (toezichthouders luchtvaart)

De omgevingsverordening bevat ook een grondslag voor aanwijzing van toezichthoudende ambtenaren door gedeputeerde staten. In Zuid-Holland zijn toezichthoudende ambtenaren van de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR) aangewezen.

Afdeling 12.2 Kwaliteit uitvoering en handhaving

Artikel 12.3 (doelen uitvoerings- en handhavingsstrategie)

Het landelijke stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van het omgevingsrecht is gebaseerd op vertrouwen en decentralisatie. Dit betekent dat een belangrijk deel van de besluitvorming over de kwaliteit van de uitvoering decentraal plaatsvindt door de desbetreffende bevoegde gezagen. Bij de totstandkoming van de Omgevingsdiensten in 2012 is door alle betrokken bestuursorganen afgesproken met de regering dat er een landelijk kwaliteitsniveau voor de VTH van het omgevingsrecht moet worden gerealiseerd en behouden. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft in samenwerking met het Interprovinciaal Overleg (IPO) kwaliteitscriteria opgesteld, die door alle gemeenteraden en provinciale staten kunnen worden vastgesteld. Door deze afspraken vormen de kwaliteitscriteria voor de uitvoering van de VTH-taak een blijvend kader voor het bevorderen, beoordelen en borgen van de kwaliteit en wordt een uniform landelijk dekkend verbindend karakter bereikt. Zuid-Holland had voorheen de overeengekomen landelijke kwaliteitscriteria conform de afspraak vastgelegd in een beleidsregel. Onder de Omgevingswet is deze systematiek van landelijke kwaliteitscriteria vanuit de Wet milieubeheer gecontinueerd, maar komt de bevoegdheid toe aan Provinciale Staten; zie artikel 18.23, eerste lid, onder b van de Omgevingswet.

Artikel 12.4 (kwaliteitscriteria uitvoering en handhaving)

Zie de toelichting bij artikel 12.3.

HOOFDSTUK 12a BEVOEGDHEDEN IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Afdeling 12a.1 Toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater

De regels in deze paragraaf zijn gebaseerd op artikel 19.0 van de Omgevingswet en vormgegeven naar analogie van de regels 'Toevalsvondst verontreiniging van de bodem' in afdeling 19.2a van de Omgevingswet.

De 'Toevalsvondst van verontreiniging van de bodem' richt zich tot onaanvaardbare risico's voor de gezondheid vanwege directe of indirecte blootstelling aan verontreiniging in de bodem. De onaanvaardbare risico's voor de gezondheid kunnen zich voordoen bij verontreinigingen in het onverzadigde als verzadigde deel van de bodem (lees: grondwater).

De 'Toevalsvondst verontreiniging van het grondwater' richt zich niet tot onaanvaardbare risico's voor de gezondheid, maar tot onaanvaardbare risico's voor de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen die zich kunnen voordoen bij verontreinigingen in het grondwater (lees: water dat zich in de verzadigd zone van de bodem bevindt).

Artikel 12a.1 (toepassingsbereik)

Deze afdeling is van toepassing op situaties waarbij er sprake is van (een vermoeden) van een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater en er acute (tijdelijke) beschermingsmaatregelen noodzakelijk zijn om de onaanvaardbare risico's voor het grondwater te voorkomen of te beperken. Deze tijdelijke beschermingsmaatregelen zijn niet bedoeld om de verontreiniging ongedaan te maken.

Bij het beoordelen of er sprake is van een onaanvaardbaar risico worden de criteria betrokken die opgenomen zijn in paragraaf 3.4.2 Risicobeoordeling grondwaterkwaliteit.

Een onaanvaardbaar risico voor het grondwater kan aanwezig zijn in verband met de aanwezigheid of verdere verspreiding van een reeds in het grondwater aanwezige verontreiniging. Een onaanvaardbaar risico voor het grondwater kan ook aanwezig zijn in verband met een mobiele verontreiniging in het vaste deel van de bodem die zich geheel of gedeeltelijk in de onverzadigde zone van de bodem bevindt en die leidt tot een inbreng naar het grondwater.

Nadrukkelijk is bepaald dat een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater zich niet richt tot onaanvaardbare risico's voor de gezondheid, zoals bedoeld in een toevalsvondst van verontreiniging van de bodem.

Het één sluit het ander echter niet uit: er kan sprake zijn van zowel een toevalsvondst van verontreiniging van de bodem als van het grondwater. Een verontreiniging in het grondwater kan immers een risico vormen voor het grondwater als ook voor de gezondheid indien er directe of indirecte blootstelling plaatsvindt. De gemeente kan tijdelijke beschermingsmaatregelen verlangen om de onaanvaardbare risico's voor de gezondheid te beheersen. De tijdelijke beschermingsmaatregelen die de provincie kan verlangen zijn enkel gericht op het beheersen van het risico voor het grondwater. Het is evident dat de gemeente en provincie de maatregelen met elkaar zullen moeten afstemmen indien dit aan de orde is.

Artikel 12a.2 (treffen van tijdelijke beschermingsmaatregelen)

De provincie dient bij een vermoeden van een toevalsvondst dit kenbaar te maken bij de eigenaar en aan te geven welke tijdelijke beschermingsmaatregelen van de eigenaar verlangd worden.

Deze beschermingsmaatregelen kunnen zich richten op het eigen terrein van de eigenaar, maar ook op locaties waar de zichtbare gevolgen van de grondwaterverontreiniging zich voordoen omdat de verontreinigingspluim zich daartoe uitstrekt. Indien de verontreinigingspluim zich ook onder een benedenstrooms gelegen perceel of percelen bevindt, kan het nodig zijn om peilbuizen buiten het eigen terrein te slaan. Dit kan nodig zijn in het kader van bodemonderzoek dat de risico's in kaart brengt of als tijdelijke beschermingsmaatregel om het onaanvaardbare risico te beheersen. De in artikel 10.3, vijfde lid van de Omgevingswet opgenomen gedoogplicht voor waterbeheer kan hiervoor benut worden.

Bij het vaststellen van de tijdelijke beschermingsmaatregelen wordt rekening te houden met wat redelijkerwijs te verlangen is. De tijdelijke beschermingsmaatregelen zijn gericht op het voorkomen en beperken van het risico en niet zozeer op het wegnemen van het risico door de verontreiniging van het grondwater ongedaan te maken.

Indien de eigenaar verzaakt de maatregelen te treffen, kan de provincie deze maatregelen treffen. Hiervoor dient zij wel allereerst een beschikking aan de eigenaar of erfpachter te verzenden waarin de beslissing staat om tijdelijke beschermingsmaatregelen te treffen.

Een toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater zal vaak ontdekt worden bij een ontwikkeling op een locatie, zoals bij het bouwen op een grondwatergevoelige locatie als bedoeld in paragraaf 7.3.5.1. Indien uit de risicobeoordeling grondwaterkwaliteit blijkt dat er sprake is van een significante verontreiniging die direct aandacht behoeft, dient de initiatiefnemer van de bouwactiviteit op grond van het omgevingsplan een grondwatersanering uit te voeren. De initiatiefnemer kan afzien van de bouwactiviteit waardoor er geen saneringsplicht is.De provincie kan door het instrument toevalsvondst van verontreiniging van het grondwater in te zetten, van eventueel bovenstroomse percelen, onderzoek verlangen om te onderzoeken waar de bron van verontreiniging zich bevindt als dat nog niet duidelijk is. Ook kan de provincie de eigenaar van het perceel of van een bovenstrooms gelegen perceel, indien daar de bron van verontreiniging zich (nog) bevindt, in het kader van de toevalsvondst verontreiniging van het grondwater, verplichten om voor zowel het eigen als de benedenstroomse percelen tijdelijke beschermingsmaatregelen te treffen.

Artikel 12a.3 (kostenverhaal getroffen maatregelen)

De provincie kan de kosten verhalen op de eigenaar indien zij de maatregelen treft die de eigenaar had moeten nemen. Dit kan alleen indien de provincie door middel van een beschikking de maatregelen kenbaar gemaakt heeft bij de eigenaar of erfpachter.

HOOFDSTUK 13 MONITORING EN INFORMATIE

Afdeling 13.1 Monitoring omgevingswaarden en verslaglegging

§ 13.1.1 Veiligheid regionale waterkeringen

Artikel 13.1 (monitoring omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen)

Omgevingswaarden bieden duidelijkheid over de gewenste staat of kwaliteit van onderdelen van de fysieke leefomgeving en dienen als referentiekader voor de inzet van bevoegdheden en de wijze van taakuitoefening. Artikel 20.1, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat voor iedere vastgestelde omgevingswaarde de staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving en onder andere de belasting door activiteiten in de fysieke leefomgeving moet worden gemonitord. De vaststelling van omgevingswaarden heeft onder andere tot gevolg dat iedere omgevingswaarde door middel van een systeem van monitoring moet worden bewaakt en dat moet worden beoordeeld of aan de omgevingswaarde wordt voldaan. Artikel 20.2, eerste lid, van de Omgevingswet bepaalt dat bij de vaststelling van de omgevingswaarde de methode van monitoring en het bestuursorgaan dat met de uitvoering van de monitoring is belast worden aangewezen. In dit artikel wordt hieraan uitvoering gegeven. In het tweede lid is bepaald dat het waterschap, als beheerder van de regionale waterkeringen, verantwoordelijk is voor de uitvoering van de monitoring.

De omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen bedoeld in artikel 5.3 van deze omgevingsverordening dienen voor de dagelijkse praktijk geoperationaliseerd te worden. Dit geschiedt in de vorm van een methode voor de beoordeling. Dit zijn de voorschriften voor toetsing van de regionale waterkeringen enerzijds en de technische leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen anderzijds. Omdat het hierbij om een nadere interpretatie van de omgevingswaarden gaat, is de bevoegdheid tot vaststelling van de methode in handen van gedeputeerde staten gelegd. De methode van monitoring wordt in bijlage XII, onder A, vastgelegd en kan op grond van het delegatiebesluit door gedeputeerde staten gewijzigd worden.

In de bijlage zijn het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014, de diverse voorschriften voor het toetsen op veiligheid, de leidraden voor het ontwerpen en verbeteren van regionale waterkeringen en de besluiten van gedeputeerde staten tot vaststelling van de maatgevende hoogwaterstanden voor de toetsing van de regionale waterkeringen aan de omgevingswaarden via omhangbepalingen opgenomen. Om te bereiken dat de toetsing van de actuele veiligheidssituatie door de waterbeheerders op uniforme wijze tot stand komt, hebben de daarvoor gestelde regels het karakter van een bindend voorschrift. Afwijking hiervan is niet mogelijk. Wat betreft het ontwerp van een waterkering hebben de regels het karakter van een richtlijn. Dat betekent dat de beheerder een bepaalde ruimte wordt gelaten om in verband met specifieke plaatselijke omstandigheden af te wijken. Een afwijking kan bijvoorbeeld wenselijk zijn om voor de langere termijn een optimum te realiseren tussen aanleg- en onderhoudskosten van een waterkering.

Artikel 13.2 (verslag veiligheid regionale waterkeringen)

Of een regionale waterkering moet worden verbeterd, volgt uit een periodieke toetsing van de regionale waterkeringen. In het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West Nederland 2014 is vastgelegd dat de regionale waterkeringen in ieder geval éénmaal per twaalf jaar getoetst worden. Een volledige toetsingsronde zal in 2024 en 2036 zijn afgerond. Deze toetsingscyclus van twaalf jaar is overgenomen in de bijlage behorende bij dit artikel.

De resultaten van de monitoring van het watersysteem en de beoordeling daarvan worden door de beheerder vastgelegd in een verslag, dat wordt toegezonden aan gedeputeerde staten. Het tijdstip waarop en de frequentie waarmee aan gedeputeerde staten verslag wordt uitgebracht, is opgenomen in de bijlage XII, onder A, en wordt in overleg met het waterschapsbestuur bepaald. Het verslag heeft een ander karakter en wordt met een andere frequentie opgesteld dan de algemene voortgangsrapportage als bedoeld in artikel 10.1 van deze omgevingsverordening. Om die reden maken de verslagen bedoeld in dit artikel geen onderdeel uit van de algemene voortgangsrapportage.

De beheerder draagt zorg voor de periodieke beoordeling van het watersysteem, meer specifiek de beoordeling van de regionale waterkeringen en de ondersteunende kunstwerken. Daarbij wordt beoordeeld in hoeverre de waterstaatwerken voldoen aan de gestelde normen met betrekking tot de veiligheid van de regionale waterkering. De beheerder rapporteert de uitkomsten van deze beoordeling periodiek aan gedeputeerde staten, zodat gedeputeerde staten kunnen nagaan of aan de omgevingswaarden veiligheid regionale waterkeringen is voldaan.

In de toelichting bij artikel 13.1 van deze omgevingsverordening is het belang aangegeven dat de beoordeling van de veiligheid van regionale waterkeringen op uniforme wijze wordt uitgevoerd, zodat eenduidig kan worden bepaald wanneer het watersysteem kan worden gekwalificeerd als 'op orde'. In verband hiermee is in het delegatiebesluit bepaald dat gedeputeerde staten de methode kunnen bepalen met betrekking tot de vorm en inhoud van de toetsingsverslagen.

§ 13.1.2 Kans op overstroming regionale wateren

Artikel 13.3 (monitoring omgevingswaarden kans op overstroming regionale wateren)

Omgevingswaarden bieden duidelijkheid over de staat of kwaliteit van onderdelen van de fysieke leefomgeving en dienen als referentiekader voor de inzet van bevoegdheden en de wijze van taakuitoefening. De vaststelling van omgevingswaarden heeft onder andere tot gevolg dat iedere omgevingswaarde door middel van een systeem van monitoring moet worden bewaakt en dat moet worden beoordeeld of aan de omgevingswaarde wordt voldaan. In dit artikel wordt hieraan uitvoering gegeven. In het tweede lid is bepaald dat het waterschap, als beheerder van de regionale wateren, verantwoordelijk is voor de uitvoering van de monitoring.

Artikel 13.4 (verslag kans op overstroming regionale wateren)

De resultaten van de monitoring van het watersysteem en de bevindingen bij de beoordeling worden door de beheerder vastgelegd in een verslag, dat wordt toegezonden aan gedeputeerde staten. Het tijdstip waarop en de frequentie waarmee aan gedeputeerde staten verslag wordt uitgebracht, wordt in overleg met het waterschapsbestuur bepaald. Het verslag heeft een ander karakter en wordt met een andere frequentie opgesteld dan de algemene voortgangsrapportage bedoeld in artikel 10.1 van deze omgevingsverordening. Om die reden maken de verslagen bedoeld in dit artikel geen onderdeel uit van de algemene voortgangsrapportage.

De beheerder draagt zorg voor de periodieke beoordeling van het watersysteem, meer specifiek de beoordeling van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren. Daarbij wordt beoordeeld in hoeverre de waterstaatwerken voldoen aan de gestelde normen met betrekking tot het tegengaan van wateroverlast. De beheerder rapporteert de uitkomsten van deze beoordeling periodiek aan gedeputeerde staten zodat gedeputeerde staten kunnen nagaan of aan de normen is voldaan.

In de toelichting bij artikel 13.3 van deze omgevingsverordening is het belang aangegeven dat de beoordeling van de bergings- en afvoercapaciteit van regionale wateren op uniforme wijze worden uitgevoerd, zodat eenduidig kan worden bepaald wanneer het watersysteem kan worden gekwalificeerd als 'op orde'. In verband hiermee is in het delegatiebesluit bepaald dat gedeputeerde staten de methode en regels kunnen stellen met betrekking tot de vorm en inhoud van de verslagen.

In het derde lid van dit artikel is het maaiveldcriterium opgenomen. De omgevingswaarden schrijven voor dat grasland met een kans van één op de tien jaar mag inunderen als gevolg van peilstijging in het oppervlaktewater. Van overschrijding van de norm is sprake als meer dan 5 % van het grasland onder water staat in maatgevende situaties. Vanwege de beperkte drooglegging is het waarschijnlijk dat meer dan 5% inundatie plaatsvindt in maatgevende situaties, bij peilstijgingen die in de berekening niet als ontoelaatbaar worden gezien. Geschat wordt dat in de praktijk tot maximaal 10% inundatie plaatsvindt. Maatregelen om dit tegen te gaan zijn meestal niet doelmatig: er is sprake van een scheve kosten-batenverhouding. Bij de beoordeling in maatgevende situaties kan inundatie van een deel van het gebied ook voor andere gebruiksvormen geaccepteerd wordt overeenkomstig de percentages vastgelegd in bijlage IX van deze omgevingsverordening.

In het laaggelegen gebied binnen het beheersgebied van Rijnland zijn in het verleden andere maaiveldcriteria vastgelegd. In het vierde lid van dit artikel is deze bepaling gecontinueerd en zijn de bijbehorende locaties onveranderd overgenomen.

Afdeling 13.2 Gegevensbeheer

Artikel 13.5 (grondwaterregister)

De inrichting van het grondwaterregister is niet expliciet geregeld in de Omgevingswet, maar er wordt naar verwezen in artikel 13.4b, eerste lid, onder c, van de Omgevingswet. Dit houdt in dat de provincie bevoegd is daarin zelf bij of krachtens verordening te voorzien. Het grondwaterregister is gekoppeld aan de grondwateronttrekkingsheffing. Deze grondwateronttrekkingsheffing kan van toepassing zijn op onttrekkingen die onder het bevoegd gezag van provincie en waterschap vallen. Dit brengt met zich mee dat het grondwaterregister moet worden gevuld met gegevens die door de provincie en het waterschap afzonderlijk worden verkregen. Artikel 13.5 geeft hier invulling aan door te bepalen dat de gegevens die door gedeputeerde staten en het waterschapsbestuur worden verkregen in het register moeten worden opgenomen. In samenhang hiermee is in artikel 10.4 de verplichting opgenomen om de benodigde gegevens te verstrekken.

Het beheer van het grondwaterregister is expliciet neergelegd bij gedeputeerde staten. In overleg tussen IPO en de Unie van Waterschappen wordt gewerkt aan het opzetten van een landelijk register. Ook bij een landelijk register is het noodzakelijk de verantwoordelijkheid voor het grondwaterregister bij een

daartoe aangewezen bestuursorgaan, in casu gedeputeerde staten, neer te leggen. De aangewezen bestuursorganen kunnen gezamenlijk besluiten een landelijk register in te richten en te vullen.

De ambtshalve inschrijving in het openbaar register met terugwerkende kracht tot de datum, waarop de onttrekking is aangevangen, is noodzakelijk in verband met de grondwaterheffing.

BIJLAGE I BEGRIPPEN

In deze lijst staan de begrippen en definities die deel uitmaken van de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening. In artikel 1.1 is bepaald dat bij de begripsbepaling van de Omgevingswet en bijbehorende AMvB's wordt aangesloten, tenzij anders is bepaald. Wanneer in de bijlage een andere definitie is opgenomen dan volgt uit de Omgevingswet, is expliciet van de Omgevingswet-definitie afgeweken. De begripsbepaling uit de bijlage gaat dan voor op die uit de Omgevingswet.

Hieronder zijn de begrippen opgenomen uit de Omgevingswet en AMvB's die gebruikt worden in de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening:

Omgevingswet

afvalstoffen: afvalstoffen waarop de Wet milieubeheer van toepassing is;

afvalwater: alle water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;

archeologisch monument: archeologisch monument als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;

beheer van afvalstoffen: beheer van afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

beheer van watersystemen: samenstel van aan watersystemen verbonden taken, gericht op het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van die watersystemen en de vervulling van de op grond van deze wet aan die watersystemen toegekende maatschappelijke functies;

beperkingengebied: bij of krachtens de wet aangewezen gebied waar vanwege de aanwezigheid van een werk of object regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object;

beperkingengebiedactiviteit: activiteit binnen een beperkingengebied;

bergingsgebied: gebied waaraan op grond van deze wet een functie voor waterstaatkundige doeleinden is toegedeeld, niet zijnde een oppervlaktewaterlichaam of onderdeel daarvan, dat dient ter verruiming van de bergingscapaciteit van een of meer watersystemen en dat ook als bergingsgebied op de legger is opgenomen;

beschermen van het milieu: beschermen en verbeteren van het milieu;

beste beschikbare technieken: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden en andere vergunningsvoorwaarden te vormen is aangetoond, met als doel emissies en gevolgen voor het milieu in zijn geheel te voorkomen of, wanneer dit niet mogelijk is, te beperken, waarbij wordt verstaan onder:

a. 'technieken': zowel de toegepaste technieken als de wijze waarop de installatie wordt ontworpen, gebouwd, onderhouden, geëxploiteerd en ontmanteld,

b. 'beschikbare': op zodanige schaal ontwikkeld dat de betrokken technieken, kosten en baten in aanmerking genomen, economisch en technisch haalbaar in de betrokken industriële context kunnen worden toegepast, onafhankelijk van de vraag of die technieken wel of niet binnen Nederland worden toegepast of geproduceerd, mits zij voor de exploitant op redelijke voorwaarden toegankelijk zijn, en

c. 'beste': het meest doeltreffend voor het bereiken van een hoog algemeen niveau van bescherming van het milieu in zijn geheel;

bodem: het vaste deel van de aarde met de zich daarin bevindende vloeibare en gasvormige bestanddelen en organismen;

bouwactiviteit: activiteit inhoudende het bouwen van een bouwwerk;

bouwen: plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten;

bouwwerk: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties anders dan een schip dat wordt gebruikt voor verblijf van personen en dat is bestemd en wordt gebruikt voor de vaart;

buitenplanse omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:

a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of

b. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

cultureel erfgoed: monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen en, voor zover dat voorwerp is of kan zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties in het omgevingsplan, ander cultureel erfgoed als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;

dieren: in elk geval dieren in al hun ontwikkelingsstadia, levend of dood, delen van dieren, uit deze dieren verkregen producten, of andere zaken voor zover uit een begeleidend document, de verpakking, een merk of etiket, of uit andere omstandigheden blijkt dat het gaat om delen van dieren of daaruit verkregen producten, met uitzondering van eieren;

emissie: directe of indirecte uitstoot, uit puntbronnen of diffuse bronnen, van stoffen, trillingen, warmte of geluid in de lucht, het water of de bodem;

faunabeheereenheid: faunabeheereenheid als bedoeld in artikel 8.1 (van de Omgevingswet);

faunabeheerplan: faunabeheerplan als bedoeld in artikel 8.1 (van de Omgevingswet);

flora- en fauna-activiteit: activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten;

gelijkwaardige maatregel: gelijkwaardige maatregel als bedoeld in artikel 4.7 (van de Omgevingswet);

gesloten stortplaats: gesloten stortplaats als bedoeld in artikel 8.47, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer;

gevaarlijke afvalstof: gevaarlijke afvalstof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

grondwater: water dat zich onder het bodemoppervlak in de verzadigde zone bevindt en dat in direct contact met de bodem of ondergrond staat;

grondwaterlichaam: afzonderlijke grondwatermassa in een of meer watervoerende lagen;

herbeplanten: door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging of op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand;

houtopstand: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend;

infrastructuur: wegen en vaarwegen, waaronder routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen, spoorwegen, havens, luchthavens, energie-infrastructuur, telecommunicatie-infrastructuur, buisleidingen, openbare hemelwater- en ontwateringsstelsels en vuilwaterriolen, infrastructuur voor watervoorzieningswerken als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drinkwaterwet en andere vitale infrastructuur;

ippc-installatie: installatie als bedoeld in artikel 3, onder 3, van de richtlijn industriële emissies, voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij die richtlijn wordt verricht;

jacht: bemachtigen, opzettelijk doden of met het oog daarop opsporen van dieren van soorten, genoemd in artikel 8.3, vierde lid (,van de Omgevingswet), en het doen van pogingen daartoe, in een jachtveld, in overeenstemming met de regels over de uitoefening van de jacht, gesteld op grond van artikel 4.3, eerste lid, onder k (,van de Omgevingswet);

jachtgeweeractiviteit: het gebruik van een geweer om in het wild levende dieren te doden;

jachthouder: degene die op grond van artikel 8.3 (van de Omgevingswet) gerechtigd is tot het uitoefenen van de jacht in een jachtveld;

jachtveld: voor de uitoefening van de jacht bestemd of geschikt terrein;

legger: legger als bedoeld in artikel 2.39 (van de Omgevingswet);

luchthaven: luchthaven als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart;

luchthavenbesluit: luchthavenbesluit als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet luchtvaart;

maatwerkregels: maatwerkregels als bedoeld in artikel 4.6 (van de Omgevingswet);

maatwerkvoorschriften: maatwerkvoorschriften als bedoeld in artikel 4.5 (van de Omgevingswet);

mijnbouwwerk: mijnbouwwerk als bedoeld in artikel 1, onder n, van de Mijnbouwwet;

milieubelastende activiteit: activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit;

milieueffectrapport: milieueffectrapport als bedoeld in afdeling 16.4 (van de Omgevingswet);

Natura 2000-gebied: gebied dat:

a. door de bevoegde autoriteit van het land waarin het gebied is gelegen is aangewezen als speciale beschermingszone, ter uitvoering van de artikelen 3, tweede lid, onder a, en 4, eerste en tweede lid, van de vogelrichtlijn of de artikelen 3, tweede lid, en 4, vierde lid, van de habitatrichtlijn, of

b. is opgenomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van de habitatrichtlijn;

natuurlijke hulpbronnen: delfstoffen, oppervlaktedelfstoffen, water, biomassa, warmte, windenergie, zonne-energie, waterkracht en energie uit een zee, voor zover die door de mens aan de fysieke leefomgeving onttrokken kunnen worden;

omgevingsplan: omgevingsplan als bedoeld in artikel 2.4 (van de Omgevingswet);

omgevingsplanactiviteit: activiteit, inhoudende:

a. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die niet in strijd is met het omgevingsplan,

b. een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan, of

c. een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan;

omgevingsvergunning: omgevingsvergunning als bedoeld in afdeling 5.1 (van de Omgevingswet);

omgevingsverordening: omgevingsverordening als bedoeld in artikel 2.6 (van de Omgevingswet);

omgevingsvisie: omgevingsvisie als bedoeld in afdeling 3.1 (van de Omgevingswet);

omgevingswaarde: omgevingswaarde als bedoeld in afdeling 2.3 (van de Omgevingswet);

ongewoon voorval: gebeurtenis, ongeacht de oorzaak daarvan, die afwijkt van het normale verloop van een activiteit, zoals een storing, ongeluk, calamiteit, waardoor significante nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan of dreigen te ontstaan, waaronder:

a. een geval van een inbreuk op vergunningsvoorwaarden als bedoeld in artikel 8 van de richtlijn industriële emissies, of

b. een zwaar ongeval als bedoeld in artikel 3, onderdeel 13, van de Seveso-richtlijn;

ontgrondingsactiviteit: activiteit inhoudende het ontgronden;

openbaar vuilwaterriool: voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast;

oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna;

planten: in elk geval planten in al hun ontwikkelingsstadia, levend of dood, delen van planten, uit planten verkregen producten, geënte planten, of andere zaken voor zover uit een begeleidend document, de verpakking, een merk of etiket, of uit andere omstandigheden blijkt dat het gaat om delen van planten of daaruit verkregen producten;

primaire waterkering: waterkering die bescherming biedt tegen overstroming door water van een oppervlaktewaterlichaam waarvan de waterstand direct invloed ondergaat van hoge stormvloed, hoog oppervwater van een van de grote rivieren, hoog water van het IJsselmeer of het Markermeer, of een combinatie daarvan, en van het Volkerak-Zoommeer, het Grevelingenmeer, het getijdedeel van de Hollandsche IJssel en de Veluwerandmeren;

programma: programma als bedoeld in afdeling 3.2 (van de Omgevingswet);

project:

a. het bouwen van bouwwerken of de totstandbrenging van installaties of werken,

b. andere activiteiten die onderdelen van de fysieke leefomgeving wijzigen, inclusief activiteiten voor de winning van delfstoffen;

projectbesluit: projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 (van de Omgevingswet);

regionale wateren: watersystemen of onderdelen daarvan die niet in beheer zijn bij het Rijk;

sloopactiviteit: activiteit inhoudende het slopen van een bouwwerk;

storten: storten als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

stortplaats: terrein waar afvalstoffen worden gestort, of het gedeelte van een terrein waar afvalstoffen worden gestort als op het terrein niet alleen afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van winningsafvalvoorzieningen;

wateronttrekkingsactiviteit: activiteit inhoudende:

a. het onttrekken van water aan een oppervlaktewaterlichaam,

b. het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening, of

c. het in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater door een daarvoor bestemde voorziening;

waterschapsverordening: waterschapsverordening als bedoeld in artikel 2.5 (van de Omgevingswet);

waterstaatswerk: oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk;

watersysteem: samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;

werelderfgoed: op het grondgebied van Nederland gelegen cultureel en natuurlijk erfgoed dat op grond van het werelderfgoedverdrag is opgenomen in de Lijst van het Werelderfgoed;

wildbeheereenheid: wildbeheereenheid als bedoeld in artikel 8.2 (van de Omgevingswet);

zwemlocatie: zwemlocatie als bedoeld in artikel 2.30 (van de Omgevingswet).

Besluit kwaliteit leefomgeving

basisnet: basisnet als bedoeld in artikel 11 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen;

beheerder van het oppervlaktewaterlichaam:

a. het dagelijks bestuur van het waterschap als het gaat om regionale wateren; of

b. Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat als het gaat om rijkswateren;

brandaandachtsgebied: brandaandachtsgebied als bedoeld in artikel 5.12, eerste lid (van het Besluit kwaliteit leefomgeving);

brandvoorschriftengebied: brandvoorschriftengebied als bedoeld in artikel 5.14, eerste en vijfde lid (van het Besluit kwaliteit leefomgeving);

buisleiding van nationaal belang: buisleiding als bedoeld in artikel 5.135 van het Besluit kwaliteit leefomgeving);

dijktraject: deel van een waterkering waarop een omgevingswaarde van toepassing is;

explosieaandachtsgebied: explosieaandachtsgebied als bedoeld in artikel 5.12, tweede lid (van het Besluit kwaliteit leefomgeving);

explosievoorschriftengebied: explosievoorschriftengebied bedoeld in artikel 5.14, eerste lid (van het Besluit kwaliteit leefomgeving);

gifwolkaandachtsgebied: gifwolkaandachtsgebied als bedoeld in artikel 5.12, derde lid (van het Besluit kwaliteit leefomgeving);

goed ecologisch potentieel: goed ecologisch potentieel als bedoeld in artikel 2, onder 23, van de kaderrichtlijn water;

krw-oppervlaktewaterlichaam: oppervlaktewaterlichaam als bedoeld in artikel 2, onder 10, van de kaderrichtlijn water;

milieuverontreiniging: directe of indirecte inbreng door menselijke activiteiten van stoffen, trillingen, warmte of geluid in lucht, water of bodem die de gezondheid van de mens of de kwaliteit van het milieu kan aantasten, schade kan toebrengen aan materiële goederen, of de belevingswaarde van het milieu of ander rechtmatig milieugebruik kan aantasten of in de weg kan staan;

motorvoertuig: motorvoertuig als bedoeld in artikel 1 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990;

regionaal waterprogramma: regionaal waterprogramma als bedoeld in artikel 3.8, tweede lid, van de (Omgevings)wet;

stedelijk gebied: op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit toegelaten stedenbouwkundig samenstel van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel en horeca, en de daarbij behorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur, met uitzondering van stedelijk groen aan de rand van die bebouwing en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen;

stroomgebiedsbeheerplan: stroomgebiedsbeheerplan als bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder a, van de (Omgevings)wet;

voor menselijke consumptie bestemd water: voor menselijke consumptie bestemd water als bedoeld in artikel 2, aanhef en onder 37, van de kaderrichtlijn water;

waterbeheerprogramma: waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de (Omgevings)wet;

zwemwaterbeheersmaatregelen: maatregelen als bedoeld in artikel 2, zevende lid, van de zwemwaterrichtlijn die voor zwemlocaties worden genomen;

zwemwaterverontreiniging: aanwezigheid van microbiologische besmetting of van andere organismen of afval die de zwemwaterkwaliteit aantast en een risico voor de gezondheid van zwemmers inhoudt als bedoeld in de artikelen 3.7, 3.8, en 11.44 en in bijlage I, kolom A, bij de zwemwaterrichtlijn.

Besluit activiteiten leefomgeving

ADR-klasse: klasse waarin een gevaarlijke stof volgens de ADR valt vanwege het overheersende gevaar en het bijkomende gevaar;

autowrak:

1°. bedrijfsauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, met een gewicht van niet meer dan 3.500 kg, die een afvalstof is;

2°. personenauto als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, die een afvalstof is; of

3°. bromfiets als bedoeld in de regeling op grond van artikel 21, eerste lid, van de Wegenverkeerswet 1994, die een motorvoertuig op drie of vier wielen is en die een afvalstof is;

badwaterbassin: waterkerende constructie voor het vasthouden van water bedoeld voor het zwemmen of baden;

biociden: biociden als bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a, van Verordening (EG) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt brengen en het gebruik van biociden (PbEU 2012, L 167);

bodemenergiesysteem: installatie waarmee gebruik wordt gemaakt van de bodem voor de levering van warmte of koude voor de verwarming of koeling van ruimten in bouwwerken;

bodemfunctieklasse: bodemfunctieklasse als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;

bodemgevoelig gebouw: bodemgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 5.89g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

bodemgevoelige locatie: bodemgevoelige locatie als bedoeld in artikel 5.89h van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

dierlijke meststoffen: dierlijke meststoffen als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Meststoffenwet;

drijfmest: drijfmest als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder w, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;

eieren: eieren en schalen van eieren;

gasturbine: roterende machine die thermische energie omzet in arbeid, in hoofdzaak bestaande uit een compressor, een thermisch toestel waarin brandstof wordt geoxideerd, en een turbine;

gesloten bodemenergiesysteem: bodemenergiesysteem met een gesloten circuit van leidingen;

gevaarlijke afvalstof: gevaarlijke afvalstof als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

gewasbeschermingsmiddel: gewasbeschermingsmiddel als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

grasland: landbouwgronden, natuurgronden en overige gronden die voor ten minste 50% zijn beteeld met gras dat is bedoeld als voer voor dieren;

grondwatersanering: het beheren, beperken of ongedaan maken van verontreiniging van het grondwater;

huishoudelijk afvalwater: afvalwater dat overwegend afkomstig is van menselijke stofwisseling en huishoudelijke werkzaamheden;

huishoudelijke afvalstoffen: huishoudelijke afvalstoffen als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

ippc-installatie: installatie als bedoeld in artikel 3, onder 3, van de richtlijn industriële emissies, voor zover daarin een activiteit als bedoeld in bijlage I bij de richtlijn industriële emissies wordt verricht;

koelinstallatie: combinatie van met koudemiddel gevulde onderdelen die met elkaar zijn verbonden en samen een gesloten koudemiddelcircuit vormen waarin het koudemiddel circuleert met het doel warmte op te nemen of af te staan;

meststoffen: meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder d, van de Meststoffenwet;

nuttige toepassing: nuttige toepassing als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

ondergrondse opslagtank: opslagtank die geheel in de bodem of in een terp ligt;

oplosmiddeleninstallatie: installatie als bedoeld in artikel 3, derde lid, van de richtlijn industriële emissies, voor zover daarin een activiteit of proces als bedoeld in deel 1 van bijlage VII bij de richtlijn industriële emissies wordt verricht;

opslagtank: voorziening voor het opslaan van gas of vloeistof, met uitzondering van een verpakking, tankcontainer of ladingtank van een bunkerstation;

pyrotechnisch artikel voor theatergebruik: artikel voor podiumgebruik, dat een explosieve stof of explosief mengsel bevat en tot doel heeft warmte, licht, geluid, gas of rook te maken door zichzelf onderhoudende exotherme chemische reacties;

recycling: recycling als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

saneren van de bodem: beperken of ongedaan maken van de blootstelling aan de verontreiniging van de bodem of het beperken of ongedaan maken van de verontreiniging van de bodem;

Seveso-inrichting: volledig door degene die de Seveso-inrichting exploiteert beheerde locatie, waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn in een of meer Seveso-installaties, met inbegrip van:

a. gemeenschappelijke of bijbehorende infrastructuur of activiteiten; en

b. activiteiten die met het exploiteren van de Seveso-inrichting rechtstreeks samenhangen, in technisch verband staan en de kans op en de gevolgen van een zwaar ongeval kunnen vergroten, waarbij wordt verstaan onder:

gevaarlijke stoffen: gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 3, tiende lid, van de Seveso-richtlijn;

en aanwezig zijn van gevaarlijke stoffen: werkelijke of verwachte aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of van gevaarlijke stoffen waarvan redelijkerwijs kan worden voorzien dat ze kunnen ontstaan bij verlies van controle over de processen, in een hoeveelheid van ten minste de drempelwaarde, bedoeld in bijlage I, deel 1, kolom 2, of deel 2, kolom 2, bij de Seveso-richtlijn, met inachtneming van de aantekeningen bij die bijlage;

stookinstallatie: technische eenheid waarin brandstoffen worden geoxideerd om de warmte die zo wordt opgewekt te gebruiken;

storten: storten als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer;

stortplaats: terrein waar afvalstoffen worden gestort, of het gedeelte van een terrein waar afvalstoffen worden gestort als op het terrein niet alleen afvalstoffen worden gestort, met uitzondering van winningsafvalvoorzieningen;

vuilwaterriool: voorziening of werk voor de inzameling en het transport van afvalwater, die of dat is aangesloten op een zuiveringtechnisch werk of op een zuiveringsvoorziening voor het zuiveren van stedelijk afvalwater;

vuurwerk: artikel voor vermaak, dat een explosieve stof of explosief mengsel bevat en tot doel heeft warmte, licht, geluid, gas of rook te maken door zichzelf onderhoudende exotherme chemische reacties;

winterbed: rivierbed, met uitzondering van:

a. de stroomgeul, begrensd door denkbeeldige lijnen aan beide zijden daarvan bij gewoon hoog zomerwater of gewone vloed, die de as van de rivier volgen en de worteleinden van de kribben in de rivier met elkaar verbinden, of, voor zover geen kribben in de rivier aanwezig zijn, begrensd door haar oeverlijnen

bij gewoon hoog zomerwater of gewone vloed, waarbij de oeverlijnen in een denkbeeldige lijn worden doorgetrokken op plaatsen waar water in de uiterwaard in open verbinding staat met de stroomgeul;

b. nevengeulen in beheer bij het Rijk; en

c. havens die in open verbinding staan met de stroomgeul in beheer bij het Rijk;

zwemvijver: badwaterbassin in de openlucht waarbij voor de waterbehandeling hoofdzakelijk gebruik wordt gemaakt van een biologische zuiveringsmethode

Omgevingsbesluit

-

Besluit bouwwerken leefomgeving

asbest: asbest als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder a, van het Asbestverwijderingsbesluit 2005;

bouwwerk geen gebouw zijnde: bouwwerk of gedeelte daarvan, voor zover dat geen gebouw of onderdeel daarvan is;

bruto-vloeroppervlakte: bruto-vloeroppervlakte als bedoeld in NEN 2580;

gebouw: bouwwerk dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

kwaliteitsverklaring bouw: schriftelijk bewijs, voorzien van een merkteken, aangewezen door Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, afgegeven door een door Onze minister aangewezen instituut, op grond waarvan een bouwmateriaal, bouwdeel of samenstel daarvan, of een bouwwijze, ook als die bij het bouwen van een bouwwerk worden toegepast, wordt geacht te voldoen aan de krachtens de wet aan dat bouwmateriaal, bouwdeel of samenstel daarvan, of die bouwwijze gestelde eisen;

Omgevingsregeling

etmaalperiode: een van de volgende drie perioden: dagperiode van 7.00 tot 19.00 uur, avondperiode van 19.00 tot 23.00 uur en nachtperiode van 23.00 tot 7.00 uur;

BIJLAGE II GEOMETRISCHE BEGRENZING VAN LOCATIES

Hoofdstuk 2 getiteld 'Aanwijzing en geometrische begrenzing van locaties voor provinciale taken' en andere delen van de omgevingsverordening (met name afdeling 7.3 'omgevingsplannen') bevatten aanwijzingen en geometrische begrenzingen van de locaties van onderdelen van de fysieke leefomgeving.

De aanwijzing en/of geometrische begrenzing van locaties in deze omgevingsverordening kent verschillende redenen. De regels waarmee locaties worden aangewezen en/of geometrisch begrensd, zijn nodig voor de locatie-specifieke toedeling van taken en bevoegdheden aan bestuursorganen of voor het bepalen van het werkingsgebied van de regels uit de omgevingsverordening. Zo bepalen deze bepalingen bijvoorbeeld de reikwijdte van de regels van activiteiten waaronder een eventuele omgevingsvergunningplicht. Ook worden locaties geometrisch begrensd of aangewezen waar omgevingswaarden van toepassing zijn of ter bepaling van de geografische reikwijdte van instructieregels uit hoofdstuk 7. De regels waarbij de aanwijzing of geometrische begrenzing van locaties een rol speelt, kunnen dus zowel van belang zijn voor de bestuursorganen als voor burgers en bedrijven.

In deze omgevingsverordening zijn locaties meestal naast aangewezen ook geometrisch begrensd. Maar er worden ook locaties geometrisch begrensd die in andere besluiten zijn aangewezen. In die gevallen wordt in deze verordening alleen de locatie met coördinaten vastgelegd (geometrisch begrensd). Zo wordt het voor al deze locaties mogelijk om deze digitaal te bekijken of erop in te zoomen en deze informatie te combineren met andere geografische informatie, bijvoorbeeld uit omgevingsplannen of Rijksregels. Ook wordt het dan mogelijk om voor de gebruiker de relevante regels zichtbaar te maken.

Het onderscheid tussen aanwijzen met en zonder geometrische begrenzing

Bijlage II heeft betrekking op een specifieke categorie van locaties waarvoor de geometrische begrenzing noodzakelijk is. De locaties zijn over het algemeen in deze verordening aangewezen, maar soms ook elders zoals hierboven omschreven.

Locaties – aanwijzen en geometrisch begrenzen

In deze omgevingsverordening wordt een onderscheid gemaakt tussen het aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties of het aanwijzen zonder geometrische begrenzing daarvan. In beide gevallen gaat het om locaties. Het begrip 'locatie' moet hierbij breed worden opgevat. In de begrippenlijst bij het algemeen deel van de memorie van toelichting bij de Omgevingswet wordt het begrip als volgt beschreven: 'een door geometrische plaatsbepaling begrensd deel van het grondgebied van een gemeente, waterschap, provincie of van Nederland'.[96] Een locatie kan dus een punt op de kaart zijn, een gebied – bijvoorbeeld een polder die wordt aangewezen als waterbergingsgebied – of een gemeente waarbinnen een specifieke set regels van toepassing is.

Locaties kunnen, zoals hiervoor aangegeven, geometrisch begrensd worden of worden aangewezen zonder geometrische begrenzing. Het is in sommige gevallen niet goed mogelijk om een gebied aan te wijzen zonder daarbij duidelijk te maken wat de precieze geometrische begrenzing is. Op het onderscheid en de verhouding hiertussen wordt hierna ingegaan.

Geometrisch begrenzen van locaties

Voor het vastleggen van locaties waar de provincie specifieke regels stelt, heeft het de voorkeur om dit te doen met een geometrische begrenzing. Het geometrisch begrenzen van locaties is het volgens afgesproken meeteenheden vastleggen van oppervlakten of andere plaatsbepalingen. Het komt erop neer dat er een lijn op de kaart wordt getrokken om het te begrenzen gebied. De bijbehorende regels gelden dan niet in bijvoorbeeld gemeente X, maar in het op de kaart begrensde werkingsgebied. Het geometrisch begrenzen van locaties in deze omgevingsverordening heeft volgens de digitale Standaard officiële overheidspublicaties (STOP) plaatsgevonden. Hierdoor kan in de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) het begrensde gebied op de kaart worden getoond, in combinatie met regels van andere bevoegde bestuursorganen die op die locatie van toepassing zijn. Dit heeft voor de gebruiker als voordeel dat met één prik op de kaart alle relevante regels zichtbaar worden.

Alleen aanwijzen van locaties

Het alternatief voor de geometrisch begrenzing is een locatie alleen maar aan te wijzen. Als uit de aanwijzing in voldoende mate blijkt om welke locatie of bestuurlijke eenheid het gaat, bijvoorbeeld een bepaalde gemeente, dan is een geometrische begrenzing minder noodzakelijk. Met de aanwijzing wordt beoogd duidelijkheid te bieden voor welke locatie de provincie specifieke regelgeving heeft. De aanwijzing kan op het niveau van provinciale staten zijn in de hoofdtekst, gekoppeld aan toedeling van beheertaken, of op bijlageniveau, bij locaties waar sprake is van nadere uitwerking van belangen en/of taken. Een aanwijzing kan worden gedaan door een benaming van een locatie, een omschrijving daarvan, of een globale afbeelding eventueel ook in samenhang met een nader uitgewerkte geometrische begrenzing van een locatie. Dit al naar gelang de regels waar die locatie betrekking op heeft een meer of mindere mate van concreetheid van de aanwijzing vraagt.

Reikwijdte van de begrenzing of aanwijzing

Op de aanwijzing en geometrische begrenzing van locaties zijn de criteria uit artikel 2.3, derde lid, van de Omgevingswet van toepassing. In dit artikel zijn twee criteria voor de te maken subsidiariteits- en proportionaliteitsafweging opgenomen.

a. Begrenzing of aanwijzing van locaties door de provincie kan alleen plaatsvinden als dat nodig is met het oog op een provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige of doeltreffende wijze door het waterschapsbestuur of gemeentebestuur kan worden behartigd, of

b. als dat nodig is voor een doelmatige of doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van de Omgevingswet.

Dit betekent dat bij het aanwijzen en geometrisch begrenzen van locaties in deze omgevingsverordening de locaties niet anders of groter zijn vastgesteld dan gelet op deze criteria nodig is.

BIJLAGE III REGELS OVER ACTIVITEITEN IN DE FYSIEKE LEEFOMGEVING

In deze bijlage zijn regels of nadere regels opgenomen die horen bij regels over activiteiten uit hoofdstuk 3.

[96] *Kamerstukken II* 2013/14, 33962, nr. 3, p. 36 (MvT).

BIJLAGE IV GEGEVENS EN BESCHEIDEN

Onderdeel A. van deze bijlage is van toepassing op het verstrekken van algemene gegevens en bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, een aanvraag om een maatwerkvoorschrift of een aanvraag tot het verlenen van toestemming om een gelijkwaardige maatregel te treffen. Onderdeel A. betreft hiervan aanvullende gegevens ten opzichte van de al verplichte gegevens in de Omgevingsregeling die voor alle aanvragen gelden. Onderdeel B. betreft specifieke aanvullende vereisten per vergunningplichtige activiteit.

Onderdeel C. van deze bijlage is van toepassing op het verstrekken van algemene meldingsgegevens bij het doen van een melding als bedoeld in deze omgevingsverordening. Onderdeel D. van deze bijlage vraagt aanvullende specifieke gegevens en bescheiden per meldingsplichtige activiteit. Ook kunnen hier gegevens en bescheiden worden opgenomen per activiteit in het geval van een informatieverplichting.

Onderdeel E. van deze bijlage is van toepassing op het verstrekken van gegevens en bescheiden in het geval van ongewone voorvallen als bedoeld in deze omgevingsverordening.

Onderdeel F. van deze bijlage is van toepassing op het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een toestemming voor een gelijkwaardige maatregel.

BIJLAGE V NADERE REGELS OVER ONDERHOUDSPLICHTEN

In deze bijlage kunnen nadere regels worden opgenomen die horen bij regels over onderhoudsplichten uit hoofdstuk 4. Hiervan is in het aan deze Zuid-Hollandse Omgevingsverordening voorgaande recht geen gebruik gemaakt, waardoor deze bijlage is gereserveerd.

BIJLAGE VI NADERE REGELS OVER OMGEVINGSWAARDEN

In deze bijlage zijn nadere regels opgenomen die horen bij regels over omgevingswaarden uit hoofdstuk 5. Bepalingen uit de besluiten die van toepassing waren voordat deze verordening in werking trad zijn via omhangbepalingen hier opgenomen. Zie voor meer toelichting ‘Omhangen nadere regels vastgesteld krachtens (oude) verordening’ in 10.2 Overgangsrecht van de algemene toelichting. Van de mogelijkheid om het tijdstip te bepalen om te voldoen aan de normen over kans op overstroming voor enkele waterschappen is onder het voorgaande recht geen gebruik gemaakt, waardoor dit onderdeel is gereserveerd.

BIJLAGE VII REGELS OVER TOEDELING SPECIFIEKE TAKEN

In deze bijlage zijn nadere regels opgenomen die horen bij regels over de toedeling van specifieke taken uit hoofdstuk 6. Het betreft de lijsten van vaarwegen met de bijbehorende vaarwegbeheerder.

BIJLAGE VIII NADERE INSTRUCTIEREGELS

In deze bijlage zijn nadere regels opgenomen die horen bij instructieregels uit hoofdstuk 7.

BIJLAGE IX BEHORENDE BIJ INSTRUCTIEREGELS

In deze bijlage zijn regels opgenomen die horen bij instructieregels uit hoofdstuk 7.

BIJLAGE X BEHORENDE BIJ PROCEDURES

In deze bijlage zijn regels opgenomen die horen bij regels over procedures uit hoofdstuk 10.

Onderdeel C van deze bijlage is van toepassing op het verstrekken van gegevens en bescheiden bij een aanvraag om een luchthavenbesluit of luchthavenregeling.

BIJLAGE XI BEHORENDE BIJ HANDHAVING EN UITVOERING

In deze bijlage zijn regels opgenomen die horen bij regels over handhaving en uitvoering uit hoofdstuk 12.

BIJLAGE XII BEHORENDE BIJ MONITORING EN INFORMATIEORENDE BIJ MONITORING EN INFORMATIE

In deze bijlage zijn regels opgenomen die horen bij regels over monitoring en informatie uit hoofdstuk 13. Bepalingen uit de besluiten die van toepassing waren voordat deze verordening in werking trad, zijn

via omhangbepalingen hier opgenomen. Zie voor meer toelichting ‘Omhangen nadere regels vastgesteld krachtens (oude) verordening’ in 10.2 Overgangsrecht van de algemene toelichting.

Bijlage 1 Tabel wettelijke verplichtingen

verplichtingentabel.pdf

Bijlage XX

Lijst met gevallen van aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor gedeputeerde staten adviseur zijn als bedoeld in artikel 4.25, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit in combinatie met artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet

1. Gevallen van aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit als bedoeld in artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet zijn:
   - artikel 7.41dd (ontwikkelingen met stedelijke functies in de onbebouwde ruimte), tweede lid;
   - artikel 7.43q (instandhouding groenblauw netwerk);
   - artikel 7.52 (geen functiewijziging bedrijventerrein), derde lid;
   - artikel 7.54 (glastuinbouwgebied), tweede en derde lid;
   - artikel 7.56 (boom- en sierteeltgebied), vijfde tot en met het achtste lid;
   - artikel 7.58 (bollenteeltgebied), vierde, zesde en zevende lid;
   - artikel 7.68 (bescherming archeologische waarden binnen de Neder-Germaanse Limes), derde lid;
   - artikel 7.70 (bescherming bekende archeologische waarden), derde lid;
   - artikel 7.72 (bescherming molenbiotoop), tweede lid;
   - artikel 7.74 (bescherming landgoed- en kasteelbiotoop), derde lid;
   - artikel 7.79 (bescherming recreatietoervaartnet);
   - artikel 7.86 (afwijkingsmogelijkheid – balansregeling).
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de bevoegdheid van gedeputeerde staten tot het geven van instemming als bedoeld in artikel 4.25, derde lid, aanhef en onder b, van het Omgevingsbesluit.
3. In afwijking van het eerste lid kan een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit zonder gedeputeerde staten als adviseur als bedoeld in artikel 4.25, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit blijven indien:
   a. de uitgebreide voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht wordt doorlopen, door toepassing van artikel 16.65, vierde lid, van de Omgevingswet; of
   b. er aantoonbaar vooroverleg over is geweest tussen de diensten van de provincie en de diensten van de gemeente waarbij:
      i. er naar aanleiding van dit vooroverleg een positieve schriftelijke vooroverlegreactie is gegeven door of namens gedeputeerde staten;
      ii. ook is aangegeven dat het niet nodig is om gedeputeerde staten als adviseur te betrekken; en
      iii. het besluit op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in procedure wordt gebracht in overeenstemming met de uitkomsten van het vooroverleg.

toelichting

Op grond artikel 4.25, eerste lid, onder g, van het Omgevingsbesluit in combinatie met artikel 16.15a, onder d, van de Omgevingswet, is de mogelijkheid geboden aan gedeputeerde staten om gevallen (van provinciaal belang en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd) aan te wijzen van aanvragen om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor zij adviseur zijn. Dit moet in een door een bestuursorgaan van de provincie openbaar gemaakt document.

Voor de consistentie met instructieregels waar naar gewezen wordt als gevallen is er voor gekozen om de lijst op te nemen in een bijlage in de verordening. Daarmee is beter gegarandeerd dat de lijst ook (mee) wordt aangepast op het moment dat er wijzigingen van de betreffende artikelen zijn.

De lijst is er omdat het wenselijk is te borgen dat de provincie in een vroeg stadium wordt betrokken bij de verlening van omgevingsvergunningen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit indien er provinciaal belang aan de orde is.